༄༅། །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་རང་འགྲེལ་བཞུགས།།

༄༅། །རྒྱ་གར་སྐད་དུ། པྲ་མཱ་ཎ་ཡུག་ཏ་ནི་དྷི། བོད་སྐད་དུ། ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་ལ་གུས་པས་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་གཟིགས་པའི་སྤྱན་ཡངས་པ། །འགྲོ་ཀུན་དགེ་ལེགས་སྒྲུབ་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཅན། །བསམ་ཡས་ཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་སྟོབས་མངའ་བ། །འཇམ་མགོན་བླ་མའི་ཞབས་ལ་མགོས་ཕྱག་འཚལ། །བློ་གྲོས་སྤྱི་གཙུག་ཡོན་ཏན་ནོར་བུའི་རྒྱན་གྱིས་སྤྲས། །བདེན་གཉིས་རོ་འཛིན་སྟོང་ཉིད་ཕུད་སྒྲའི་སྒྲ་སྒྲོགས་ཤིང་། །མཁྱེན་བརྩེའི་ལྷ་ཟེར་ཕས་རྒོལ་སྐྱེ་བོས་མི་བཟོད་པ། །བློ་གསལ་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱན་གྱུར་དཔལ་ལྡན་ཀླུ་དབང་རྒྱལ། །གངས་རིའི་ཁྲོད་འདིར་མཁས་པའི་རྒྱུ་སྐར་བྱེ་བ་བརྒྱས། །དཔལ་ལྡན་གྲགས་པའི་གསུང་རབ་པདྨོ་རབ་ཕྱེ་མོད། །གང་བློའི་ཉི་འོད་སྣང་བས་མ་ཁྱབ་དེ་སྲིད་དུ། །གཞུང་ལུགས་དགོངས་དོན་གེ་སར་སྙིང་པོ་གསལ་མ་ནུས། །ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་བཞེད་གཞུང་ཇི་ལྟ་བར། །བློ་གྲོས་གསལ་བའི་མིག་གིས་ལེགས་མཐོང་ནས། །ཤེས་ལྡན་གཟུ་བོར་གནས་པ་དོན་གཉེར་བ། །གཞན་ལ་བརྩེ་བའི་བསམ་པས་འདི་བཤད་དོ། །ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་དག་ལ་རིགས་པ་སྨྲ་བར་ཁས་འཆེ་བ་རྣམས་ཀྱང་ལོག་པར་རྟོག་པ་དུ་མ་མཐོང་བས་དེ་སུན་དབྱུང་བ་དང་ཡང་དག་པའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པའི་ཕྱིར་འདི་བརྩམ་མོ། །དེ་ལ་གཉིས་ཏེ་ཤེས་བྱ་སྤྱི་ལྡོག་ནས་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་། ཤེས་བྱེད་ཚད་མའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཤེས་བྱའི་ཡུལ། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་བློ། བློ་དེས་ཡུལ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་མཚན་ཉིད་ནི། ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད་བློས་རིག་བྱ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ཁས་བླང་བརྗོད་ན། དོན་སྤྱི་དང་ནི་མེད་སྣང་གཉིས། །ཡུལ་ཡིན་ཞེ་ན། བོད་རྣམས་རྟོགས་པ་འཁྲུལ་པའི་ཡུལ་དོན་སྤྱི་དང་། རྟོག་མེད་འཁྲུལ་པའི་ཡུལ་མེད་པ་གསལ་བ་གཉིས་མེད་ན། འཁྲུལ་པ་གཞི་མེད་དུ་འགྱུར་བས་སྣང་ཡུལ་གཉིས་ཡོད་ལ། དེའང་འཁྲུལ་ཤེས་གཉིས་འཛིན་པའི་རང་རིག་གི་ཤུགས་ལ་གྲུབ་བོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་མང་པོས་བཀུར་པ་ལ་སོགས་པ་སྒྲ་སྤྱི་དང་དོན་སྤྱི་གཉིས་མིང་དང་མཚན་མའི་རྣམ་པ་ཅན་གཟུགས་དང་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དང་མི་ལྡན་པས་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་རྫས་སུ་གྲུབ་པར་འདོད་ལ། མེད་པ་གསལ་བ་རྨི་ལམ་གྱི་ཡུལ་ཡང་དོན་གྱི་མཚན་མ་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་དེ་ལས་རྨི་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བར་འདོད་དོ། །གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་བློ་མ་འཁྲུལ་པར་ཐལ་བ་ནི། དེ་འཛིན་གྱི། །ཤེས་པ་གཉིས་པོ་འཁྲུལ་པར་འགལ། །དོན་སྤྱི་དང་སྒྲ་ཤད་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་ཡིན་ན་དེ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་མིག་ཤེས་གཉིས་མ་འཁྲུལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་བུམ་འཛིན་གྱི་མིག་ཤེས་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཁྱབ་པ་མི་འགྲུབ་སྟེ། ཡུལ་ཡོད་ན་ཡང་ཐག་པ་ལ། །སྦྲུལ་འཛིན་བཞིན་དུ་འཁྲུལ་ཞེ་ན། །ཡུལ་ཡོད་ཀྱང་ཐག་པ་ལ་སྦྲུལ་དུ

འཛིན་པ་དང་། ཉ་ཕྱིས་ལ་དངུལ་དུ་འཛིན་པ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། ཁྲར་འཛིན་ཡུལ་ཡོད་ཕྱིར་མ་འབྲུལ། །ཡུལ་མེད་པས་ན་སྤྲུལ་འཛིན་འཁྲུལ། །ཐག་པའི་ཁྲ་བོ་ཁ་དོག་གི་རྫུལ་དངོས་པོ་ལ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཁྲ་བོས་སྣང་བའི་མིག་ཤེས་སྐབས་དེར་ཡང་མ་འཁྲུལ་ལ། སྤྲུལ་དོན་ལ་མ་གྲུབ་པ་རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་པས་ཡུལ་མེད་པ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་རྟོག་པ་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཡུལ་སྣང་རུང་དུ་ཐལ་བ་ནི། སྣང་ཡུལ་གཉིས་པོ་ཤེས་པ་ལས། །ཐ་དད་ཡིན་ན་ཡུལ་རུང་བར། །གནས་པའི་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་ཀྱང་། །མཐོང་འགྱུར་བུམ་པ་ལ་སོགས་བཞིན། །དོན་སྤྱི་དང་མེད་པ་གསལ་བ་གཉིས་ཤེས་པ་ལས་ཐ་དད་པའི་ཡུལ་ཞིག་ཡིན་ན། ཡུལ་རྣམ་པ་ནི་རགས། ཡིད་ཉེ་བར་གཏད་པ་ནི་ཡོད། འཁྲུལ་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་མེད་པས། ཡུལ་སྣང་རུང་གཅིག་ན་གནས་པའི་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་ཀྱང་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་སྣང་རུང་དུ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་བུམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུའང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པ་དེ་ནི་ཐ་དད་ན། །གཞན་གྱིས་ཀྱང་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དོན་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་ལུས་ཀྱི་ནང་། །མི་མཐོང་བཞིན་དུ་འཁྲུལ་སྣང་གཉིས། །

བདག་ལ་རྟག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། །གཞན་གྱིས་རྟོགས་པ་མེད་ཅེ་ན། །དོན་སྤྱི་དང་མེད་པ་གསལ་བ་གཉིས་པོ་ཡུལ་དུ་
གྲུབ་ཀྱང་རང་གི་ལུས་ཀྱི་ནང་ན་གནས་པ་དོན་ཡིན་ཡང་མི་མཐོང་བ་ལྟར་གཞན་གྱིས་མི་མཐོང་སྟེ། བདག་གི་བློ་དང་
འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ནང་གི་ལུས་ནི་ཡུལ་སྣང་མིན། །དེས་ན་རང་གིས་ཀྱང་མི་མཐོང་། །ནང་གི་ལུས་མི་མཐོང་བ་
དཔེར་མི་སྣང་སྟེ། དེ་ནི་ཡུལ་སྣང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་མི་མཐོང་ལ། སྣང་བ་ན་གནས་ན་མཐོང་བར་
འགྱུར་རོ། །རང་དང་རྟག་ཏུ་འབྲེལ་པས་ན། །གཉིས་པོའང་ཡུམ་སྣང་མིན་ཞེ་ན། །གལ་ཏེ་དོན་སྤྱི་དང་སྒྲ་ཤད་གཉིས་
ཀྱང་གཞན་གྱི་སྣང་དུ་སྣང་བའི་ཡུལ་མ་ཡིན་གྱི་རང་གི་བློ་དང་དུས་རྒྱུན་དུ་འབྲེལ་པས་སོ་སྙམ་ན། རང་བློ་ཁོ་ན་དང་
འབྲེལ་ཕྱིར། །བརྗོད་ཀྱང་གཞན་གྱིས་རྟོག་མི་འགྱུར། །རང་རང་གི་བློ་ཁོ་ན་དང་འབྲེལ་ན་རང་རིག་པ་བཞིན་དུ་གཞན་
ལ་བསྟན་ཀྱང་གོ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དེའང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། བདག་ལ་རྟག་ཏུ་འབྲེལ་ཡིན་ན། །བརྗོད་ཀྱང་རྟོགས་
པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རང་རང་བློ་དང་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར། །བརྗོད་པས་དེ་ཉིད་རྟོགས་ཤེ་ན། །
གང་ཟག་རང་རང་གི་བློ་དང་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར། རང་གི་བློའི་ཡུལ་དེ་བརྗོད་པས་རང་རང་གི་ཡུལ་དེ་གོ་བ་མི་འགལ་ལོ་ཞེ་
ན། གང་ཟག་གཉིས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་དོན། །སོ་སོ་ཡིན་ཕྱིར་སྦྱོར་མི་ནུས། །གང་ཟག་རང་རང་གི་བློ་དང་འབྲེལ་བ་རྒྱང་པ་
དེ་བརྗོད་པས་རང་རང་གི་བློ་དང་འབྲེལ་པ་དེ་གོ་བའི་ཕྱིར་གཉིས་ཀའི་བརྗོད་བྱ་ཐུན་མོང་བ་གོ་བར་མི་ནུས་ཏེ་གཉིས་
ལ་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། རེ་རེ་དག་དང་འབྲེལ་ན་ནི། །དོན་གཅིག་
མངོན་ཞེན་བདག་ཉིད་ཅན། །འཆད་པོ་ཉན་པོའི་སེམས་དག་གི །མཚམས་སྦྱོར་བར་ནི་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་རོ། །གང་ཟག

༦

སོ་སོ་ལ་ཡོད་པའི། །སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཉིས་འདྲ་བས། །འདྲ་ལ་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པ་ལ། །ཐ་སྙད་སྤྱོར་ཕྱིར་མི་འགལ་ན། །འཆད་ཉན་བྱེད་པའི་གང་ཟག་གཉིས་ཀྱི་དོན་སྤྱི་རང་རང་གི་བློ་དང་འབྲེལ་ཡང་ལྟོ་ལྡིར་ཞབས་ཞུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་འདྲ་བས་འདྲ་བ་ལ་གཅིག་ཏུ་ཞེན་ནས་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་མི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། རང་ལ་ཤར་ན་རང་ཡུལ་ཡིན། །མ་ཤར་ན་ནི་དེ་ཡུལ་མིན། །དེས་ན་ཐ་དད་གཟུང་བ་ལ། །གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་ག་ལ་སྲིད། །བློ་ལ་ཤར་ན་གང་ཟག་རང་རང་གི་བློ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པའི་སྤྱི་ནི་རང་རང་གི་ཡུལ་ཡིན་པས་ཐུན་མོང་དུ་མི་འཛིན་ལ། བློ་ལ་མ་ཤར་ན་ཡུལ་ཉིད་མ་ཡིན་པས་ཕན་ཚུན་འདྲ་བར་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དོན་གོ་བ་མི་སྲིད་དོ། །ཐ་དད་ཡིན་ཡང་ཡུལ་གཅིག་ཏུ། །འཁྲུལ་པའི་སྒོ་ནས་འཛིན་ཞེ་ན། །དོན་སྤྱི་རང་རང་གི་ཡུལ་ཐ་དད་ཡིན་ཡང་འཁྲུལ་ནས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པས་མི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་འཁྲུལ་པའི་ཕྱིར། གཟུང་ཡུལ་མེད་པར་གྲུབ་པ་ཡིན། །དོན་སྤྱི་ཡུལ་གཅིག་མེད་པ་ལ་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པས་གཟུང་བ་ཡིན་པས་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་སྣང་ཡུལ་མེད་པ་ཉིད་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་འདྲ་ལ་དེ་གཅིག་པར། །ཐ་དད་ཡོད་ན་དེ་སྣང་མིན། །ཐ་དད་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟར་བཟུང་། །དེ་ཚེ་བློ་དོན་མེད་ཅན་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །རིགས་པས་བརྟགས་ན་མེད་བཞིན་དུ། ད་དུང་ཕལ་ཆེར་ཡུལ་དུ་ཞེན། །སོར་མོའི་རྩེ་མོས་བསྟན་པ་ན། །ནམ་མཁའ་མཐོང་ཞེས་བླུན་པོ་འཁྲུལ། །བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །གཉིས་པ་རང་གི་འདོད་པ་བརྗོད་ན། གཞལ་བྱ་རང་མཚན་གཅིག་པོ་ན། །ཤེས་པའི་ཡུལ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་གཅིག་པོ་ན་ཡིན་པས་བླང་དོར་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡོད་མེད་ལ་འཇུག་གི་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པ་ལ་དགོས

ནུས་མེད་པའི་ཕྱིར་མི་འཇུག་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རང་གི་མཚན་ཉིད་གཅིག་གཞལ་བྱ། །ཡོད་མེད་ཉིད་དུ་དཔྱོད་རྣམས་ཀྱི། །དོན་བྱ་དེ་ལས་གྲུབ་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། མེད་པ་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་ཕྱིར། །གཅིག་ཉིད་ཅེ་ན་པོ་བོའང་འདོད། །ཅེས་གསུང་པས་སོ། །རང་མཚན་དེ་ཉིད་དངོས་སུ་འཇལ་ན་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་ལ། ལྐོག་གྱུར་འཇལ་ན་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་ཞིང་། གཉིས་ག་ཡང་སྐྱེས་བུས་འཇུག་ན་མི་བསླུ་བས་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་རྟོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། འཁྲུལ་ཤེས་ཡུལ་མེད་ལ་རྟོད་པ་སྤང་བ་དང་། གཟུང་ཡུལ་རང་མཚན་ལ་རྟོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་ནི། ཡུལ་གཉིས་བཞེད་པས་གནོད་ཅེ་ན། དོན་སྤྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་ན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས་གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འཇུག་ཚུལ་སྒོ་ནས་རང་སྤྱི་གཉིས། །གཞལ་བྱ་གཉིས་ཡོད་ནས་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་མ་ཡིན་གྱི། འཇལ་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་མངོན་གྱུར་གྱི་རང་མཚན་རང་གིས་འཇལ་བ་དང་། ལྐོག་གྱུར་གྱི་རང་མཚན་གཞན་ལས་འཇལ་བ་ལ་དགོངས་ནས་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ནི་རང་གཞན་ངོ་བོ་ཡིས། །རྟོགས་ཕྱིར་གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་བཞེད། །ཅེས་བྱ་བ་དང་། གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར་ཚད་མ་གཉིས། །དོན་བྱེད་ནུས་དང་མི་ནུས་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་དོན་སྤྱི་དང་མེད་པ་གསལ་བ་ཡུལ་དུ་མཚུངས་པའི་རྟོད་པ་སྤང་བ་ནི། མེད་པའང་གཞལ་བྱར་མཚུངས་ཤེ་ན། །ཁ་ཅིག་དོན་སྤྱི་དང་མེད་པ་གསལ་བ་གཉིས་ཀ་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་མཚུངས་པ་ལ་བློའི་འཇུག་ཚུལ་གྱི་དོན་སྤྱི་གཞལ་བྱར་འཇོག་པ་ལྟར་རྟོག་མེད་འཁྲུལ་

པའི་དམིགས་པ་དེའང་ཡུལ་གསུམ་པར་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཡུལ་གྱི་དགོས་ནུས་མེད། །སྐྲ་ཤད་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་རོལ་ན་ཡུལ་དངོས་པོ་ལའང་མེད། ཡུལ་དུ་ཞེན་པའང་མེད། ཞེན་པ་བྱས་ཀྱང་དོན་དང་ཕྲད་པའང་མེད། གལ་ཏེ་ཕྲད་ན་དེ་འཇལ་གྱི་ཚད་མ་གསུམ་པ་ལའང་དགོས་པས་ཡུལ་གསུམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་མི་སྲིད་དོ། །དོན་སྤྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་ཡང་འབྲེལ་ནས་ཞུགས་པ་ན་འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་པར་ནུས་པས་ཡུལ་དུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ག་ལ་མཚུངས། འོན་རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྐྲ་ཤད་ལ་སོགས་པར་སྣང་བ་འདི་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པས་དོན་རང་མཚན་ཡང་མ་ཡིན་རྟོག་པས་མ་བཟུང་བས་སྤྱི་མཚན་ཡང་མ་ཡིན་པས་གང་དུ་འདུ་ཞེ་ན། སྐྲ་སོགས་སྣང་བ་བློ་ཉིད་ཡིན། །སྐྲར་སྣང་དོན་ལ་གྲུབ་པ་མེད། །དེ་ནི་དངོས་པོར་ཡོད་མེད་ཅེས། །རྟོག་པས་དཔྱོད་ན་སྤྱི་མཚན་ཡིན། །སྐྲ་ཤད་འཛིན་པའི་ཡུལ་ཅན་ནི་ཤེས་པ་ཉིད་ཡིན་པས། རང་གི་མཚན་ཉིད་ལས་མ་འདས་སོ། །སྐྲར་སྣང་ཡུལ་དུ་རློམ་པ་ནི། །གཞི་མེད་ལ་འཁྲུལ་པས་ཡུལ་ཅིའང་མེད་པའི་ཉིད་ཡིན་ནོ། །སྐྲར་སྣང་དེ་དངོས་པོ་ཡིན་ནམ་དངོས་མེད་ཡིན་ཞེས་དཔྱོད་ན། རྟོག་པའི་ཡུལ་ཡིན་པས་སྤྱིའི་ཁོངས་སུ་འདུའོ། །དེའང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྐྲ་ཤད་ལ་སོགས་དོན་མིན་ཏེ། །དོན་དུ་མོས་པ་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྐྲ་ཤད་ལ་སོགས་སྤྱི་མིན་ཏེ། །དོན་དུ་ཞེན་པ་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་དག་གི་ཡང་དེ་ལྟའི་དངོས། །བཀག་མེད་གསལ་བར་སྣང་བ་ཉིད། །ཤེས་པའི་ངོ་བོ་དོན་ཉིད་ཕྱིར། །སྐྲ་སོགས་ཞེས་བྱའི་བློ་དག་ནི། །སྤྱི་ཡི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ལ། །སྐྲར་སྣང་དོན་མེད་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་སྨྲོང་བ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་ནི། དངོས་མེད་གཉིས་པོ་རང་རིག་གི །ཤུགས་ལ་གྲུབ་པས་གསལ་ཞེ་ན། །དོན་སྤྱི་དང

མེད་པ་གསལ་བ་གཉིས་ཡུལ་མེད་པ་ཡིན་ན། སྦྱོང་བས་གྲུབ་པ་ཇི་ལྟར་དགག་ཅེ་ན། འཁྲུལ་ཤེས་གཉིས་ལ་ཡུལ་མེད་ཅིང་། །རང་རིག་གིས་ནི་སྦྱོང་བའི་ཕྱིར། །ཤེས་པ་ཉིད་ཡིན་དེ་ཡང་ནི། །མེད་པ་འཛིན་ཕྱིར་འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན། །ཡུལ་དུ་བྱས་ན་གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་ཡོད་པས་སྒྲ་ཤད་དང་དོན་སྤྱི་སྣང་བ་དེ་ནི་ཤེས་པ་འཁྲུལ་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེའང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཡུལ་རྫུང་གནས་པས་མི་ཤེས་པ། །རང་ཉིད་ཤེས་ཕྱིར་དེ་ཤེས་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། གལ་ཏེ་སྤྱི་ཡང་ཤེས་ངོ་བོས། །དོན་ཉིད་ཡིན་ན་ཐལ་བར་འགྱུར། །དེ་ལྟར་འདོད་ཕྱིར་སྐྱོན་ཡོད་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བཞི་པ་དགག་པ་ཚད་མས་མི་རྟོགས་པར་ཐལ་བ་སྤྲང་བ་ནི། རང་མཚན་མིན་པའི་ཡུལ་མེད་ན། །དངོས་མེད་གཞལ་བྱར་འགལ་ཞེ་ན། །དོན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལས་གཞན་པའི་གཞལ་བྱ་མེད་ན། དངོས་མེད་འཇལ་བའི་ཚད་མ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དགག་བྱ་དངོས་པོར་ཡོད་མེད་ཅེས། །བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ན་འགལ་བ་མེད། །བསྒྲུབ་ན་དངོས་པོར་ཡོད་ཅེས་སྒྲུབ་ལ། འགོག་ན་དངོས་པོར་མེད་ཅེས་འགོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྒྲ་དོན་བསྙོན་པ་མེད་རྣམས་ཀྱིས། །ཡོད་མེད་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས། །དངོས་པོ་ཉིད་ནི་དཔྱད་བྱ་སྟེ། །འདི་ལས་འབྲས་འབྱུང་རག་ལས་ཕྱིར། །དོན་བྱེད་ནུས་པ་མ་ཡིན་ལ། །དོན་གཉེར་བརྟགས་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། །མ་ནིང་གཟུགས་བཟང་མི་བཟང་ཞེས། །འདོད་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་བརྟག་ཅི་ཕན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་གཟུང་ཡུལ་རང་མཚན་ལ་རྩོད་པ་སྤྲང་བ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་རྩོད་པ་དགོད་ན། ཕྱིའི་གཟུང་ཡུལ་མཁས་པས་བཀག །ཤེས་པའི་གཟུང་ཡུལ་འདིར་མི་སྲིད། །དེས་ན་གཞལ་བྱ་གཅིག་ཉིད་ཀྱང་། །མི་འཐད་

ཅེས་ནི་འགའ་ཞིག་སྨྲ། །གཟུང་ཡུལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་དེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་ན་སློབ་དཔོན་གྱིས་བཀག་ལ། རང་རིག་པ་ཡིན་ན་ཡུལ་དུ་འགལ་ལོ་ཞེའོ། །གཉིས་པ་ལན་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་སྤྱིར་དཔྱད་ན། ངོ་བོ་ཉིད་དང་དབང་ཕྱུག་དང་། །གཙོ་བོ་རྡུལ་དང་རྣམ་རིག་དང་། །རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ཞེས་གྲུབ་པའི་མཐའ། །ཐ་དད་རང་གཞན་སྡེ་པ་འདོད། །མུ་སྟེགས་བྱེད་ངོ་བོ་ཉིད་རྒྱུར་སྨྲ་བ་ནི། ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་བྱུང་བ་དང་། དབང་ཕྱུག་པ་དབང་ཕྱུག་གིས་བྱས་པ་དང་། གྲངས་ཅན་གཙོ་བོས་བྱས་པ་དང་། གཟེགས་ཟན་དང་ཉན་ཐོས་རྡུལ་ཕྲན་གྱིས་བྱས་པ་དང་། སེམས་ཙམ་པ་སེམས་དང་། དབུ་མ་པའང་དོན་དམ་པར་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་ཞིང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་དེ་དག་གི་རྗེས་སུ་འཇུག་ཀྱང་རུང་། འཇིག་རྟེན་གྲགས་སྡེ་དང་བསྟུན་ཡང་རུང་སྟེ། དེ་དག་གང་ལྟར་ཡང་ཀུན་ཏུ་ཐ་སྙད་པ་ལ་དོན་དང་ཤེས་པ་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་དོ། །གཉིས་པ་དེ་ལ་གཞན་གྱིས་བརྟགས་པ་དགག་ན་ངོ་བོ་ཉིད་རྒྱུར་སྨྲ་བ་ནི་རྒྱུ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་པས། རྒྱུ་མེད་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་ཕྱིར། །རྟག་ཏུ་ཡོད་པའམ་མེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་པས་ཁེགས་ལ། དབང་ཕྱུག་དང་། གཙོ་བོ་གཉིས་ཀའང་རྟག་པ་བྱེད་པ་པོར་འགལ་བས་མི་འཐད་དོ། །གསུམ་པ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ལུགས་བསྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་དགོངས་པ་ངོས་བཟུང་བ་ནི། ཐུབ་པས་ཕྱི་རོལ་དཔྱོད་པ་ན་རྡུལ་ཕྲན་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ལ། ཐ་སྙད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་དཔྱོད་པ་ན་སེམས་ཙམ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་། དོན་དམ་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་ན་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བ་ལ་འཇུག་པར་མཛད་དོ། །དེའང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེས་དེ་ཉིད་དོན་བཏང་སྙོམས་ཅན། །གླང་ཆེན་གཟིགས་སྟངས་ཉིད་མཛད་ནས། །འཇིག་རྟེན་ཐུགས་ནི་འབའ་ཞིག་

གིས། །ཕྱི་རོལ་དཔྱོད་ལ་འཇུག་པར་མཛད། །ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་དེ་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཇི་ལྟར་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ཚུལ་ལ་དོན་རིག་དང་རྣམ་རིག་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཞན་ལུགས་དགག རང་ལུགས་བརྗོད། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་ཐོག་མར་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བའི་ལུགས་དགག་ན། ཆོད་པ་མེད་ཕྱིར་རྣམ་ཤེས་མིན། །དབང་པོ་རྟེན་བཅས་ལྟ་བྱེད་ཡིན། །བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ན་རེ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དོན་འཛིན་ན་ཆོད་པའི་གཟུགས་ཀྱང་མཐོང་བར་ཐལ་བས། དེ་མཚུངས་ཀྱིས་དབང་པོ་འཛིན་བྱེད་མ་ཡིན་ཡང་རྟེན་བཅས་ཀྱི་དབང་པོ་ལྟ་བྱེད་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་མི་འཐད་དེ། བེམས་པོ་ཡིན་ཕྱིར་ལྟ་བྱེད་མིན། །དུས་མཉམ་པ་ལ་འབྲེལ་པ་མེད། །དབང་པོ་བེམས་པོ་ཡིན་པས་ལྟ་བྱེད་དུ་མི་འཐད་ལ། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་དུས་མཉམ་པ་ལ་འབྲེལ་པ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་བོད་ཀྱི་ལུགས་དགག་ན། ཡུལ་དང་རྣམ་ཤེས་དུས་མཉམ་ནི། །གཟུང་འཛིན་ཡིན་ཞེས་གངས་ཅན་པ། །བོད་ཕལ་ཆེར་ནི་དུས་མི་མཉམ་ན་ཡུལ་དུ་མི་རུང་ཞིང་དབང་པོ་ལྟ་བྱེད་མ་ཡིན་པས། དུས་མཉམ་པའི་ཡུལ་དང་རྣམ་ཤེས་གཟུང་འཛིན་ཡིན་ཞེས་སྨྲའོ། །འདི་འང་མི་འཐད་དེ། དུས་མཉམ་ཕྱིར་ན་འབྲེལ་པ་མེད། །རྒྱུ་མེད་པ་ལ་རྣམ་ཤེས་འགལ། །ཡུལ་དང་རྣམ་ཤེས་དུས་མཉམ་པ་ལ་འབྲེལ་པ་མེད་པས་མི་འཛིན་ལ། ཡུལ་རྒྱུ་མ་ཡིན་ན་དོན་རིག་གི་རྣམ་ཤེས་དམིགས་པའི་རྒྱུ་མེད་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །སྐད་ཅིག་སྔ་མའི་ཡུལ་རྒྱུ་ཡིན། །དུས་མཉམ་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་ཞེ་ན། །སྐད་ཅིག་གིས་སྔ་མའི་ཡུལ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ལ། དུས་མཉམ་པའི་ཡུལ་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཡུལ་ལས་སྐྱེས་ཕྱིར་རྣམ་ཤེས་གྲུབ། །

༼༡༣༽

དེ་ལ་དུས་མཉམ་དགོས་པ་མེད། །སྐད་ཅིག་གིས་སྔ་མའི་ཡུལ་དང་དབང་པོ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལས་སྐྱེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་གྲུབ་མོད། དེ་ལས་གཞན་པའི་དུས་མཉམ་པའི་ཡུལ་ཅི་ཞིག་དགོས། རྣམ་ཤེས་རྒྱུ་ལས་སྐྱེའང་དུས་མཉམ་པའི་ཡུལ་རེ་གྲོགས་སུ་དགོས་ན་དུས་མཉམ་པའི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པའང་གྲོགས་སུ་དགོས་པས་ཧ་ཅང་ཐལ་ཏེ། མ་ལ་ཡར་རྒྱུ་ཚོགས་པ་ལས་ཙནྡན་སྐྱེའང་གངས་ཅན་གྱི་རི་གྲོགས་སུ་དགོས་སོ་ཞེས་སྨྲ་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྒྱུ་ཡི་ངོ་བོ་མ་གཏོགས་པའི། །གཟུང་བ་ཞེས་བྱ་ཅིའང་མེད། །ཅེས་བྱ་བ་དང་། རྣམ་ངེས་ལས་ཀྱང་། རྣམ་པ་གཏོད་པར་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཤེས་པའི་ཡུལ་ནི་རྒྱུ་ཡིན་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པའི་རྗེས་སུ་མི་བྱེད་པ་ནི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཞིང་རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་ནི་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བདེ་བར་གཤེགས་པས་ཀྱང་། མིག་ལ་བརྟེན་ཅིང་གཟུགས་ལ་དམིགས་ནས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་ཞེས་གསུངས་པའང་དེ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་རང་འདོད་པ་ནི། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་ལེན་པ་ན། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་གཟུང་བར་བྱའོ། །ཡུལ་དང་དབང་པོ་ཡིད་ལ་བྱེད། །དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་རྣམ་ཤེས་ཡིན། །ཡུལ་དང་དབང་པོ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཚོགས་པའི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེ་ཉིད་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་བེམས་པོ་འདྲ་བའི་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཚོགས་པ་ལས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་རྣམ་ཤེས་ཕྱི་རོལ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་འདྲ་བར་སྐྱེས་པ་དེ་ཉིད་སྐྱེ་ལ་འདྲ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་གཉིས་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་པས་གཟུང་འཛིན་དུས་མི་མཉམ་མོ། །འོན་ཤེས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པར་ཐམས་ཅད་མཚུངས་པ་ལ་ཤེས་པ་ཡུལ་ཁོ་ན་དང་འདྲ་བར་སྐྱེ་ལ། དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་འདྲ་བར་མི་སྐྱེ་བ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་དངོས་པོའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཟས་སོགས་བུ་ཡི་རྒྱུ་ཡིན་ཡང་། །ཕ་མའི་གཟུགས་

༼༡༧༽

བཞིན་ཡུལ་འདྲར་སྐྱེ། །བུའི་རྒྱུ་ཟས་དང་དུས་དང་དྲོད་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ཡང་ཕ་མའི་དབྱིབས་དང་འདྲའི། གཞན་གྱི་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། དཔེར་ན་ཟས་དང་དུས་ལ་སོགས། །བུ་སྐྱེ་བ་ཡི་རྒྱུ་ཡིན་ཡང་། །དེ་ནི་ཕ་མ་གཅིག་གི་གཟུགས། །འཛིན་འགྱུར་གཞན་འགའི་མ་ཡིན་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་ཡུལ་ལ་འབྲས་བུ་གཉིས། །དཔེར་ན་ཡུལ་བུམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་བོས་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་བྱས་པའི་བུམ་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་བེམས་པོར་སྐྱེས་པ་དང་། དབང་པོའི་གྲོགས་བྱས་ནས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཟུགས་དང་འདྲ་བར་སྐྱེ་བ་སྟེ་ལག་རྗེས་གཉིས་སྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །བློའང་ཚུལ་གཉིས་ཡིན་པར་འདོད། །ཡུལ་ཤེས་པའི་བློ་དང་བློ་དེ་ཤེས་པའི་བློ་སྟེ་བློ་ཚུལ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ཉིད་མདོ་ལས། ཡུལ་ཤེས་དེ་ཡི་ཤེས་པ་ཡི། །དབྱེ་བས་བློ་ནི་ཚུལ་གཉིས་ཉིད། །ཅེས་བྱ་བ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཚུལ་གཉིས་དང་ནི་རང་རིག་གྲུབ། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། བོད་རྣམས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་སྔོག་ན་མོ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པ་འཛོག་བྱེད་གོས་ཀྱི་སྔོག་ན་ལག་པ་ཡོད་པ་ལྟ་བུར་བསམས་ནས། ཕྱི་རོལ་དོན་གྱིས་རྣམ་པ་བཞག་ན། འོན་དེ་ལས་གཞན་པ་ཤ་ཟས་བཞག་གོ་ཞེས་མགོ་བསྒྲེ་བ་ནི་མི་མཚུངས་ཏེ། ཤ་ཟས་བཞག་ན་ཤེས་པ་ཤ་ཟ་དང་འདྲ་བར་སྐྱེ་དགོས་ལ། བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཤ་ཟར་འདོགས་ན་མིང་ལ་མི་བརྟད་དོ། །དེས་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་ལེན་བཞིན་དུ་མདོ་སྡེ་པ་འགོག་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་དགོངས་པ་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་། གལ་ཏེ་ཕྱི་རོལ་དཔྱོད་ལ་འཇུག་པ་ན། །ཁོ་བོས་མདོ་སྡེའི་སྐབས་ལ་རྣམ་པར་བརྟེན། །ཞེས་གསུངས་པར་གྲག་གོ །གཉིས

༡༩

པ་རྣམ་རིག་ལ་གསུམ་སྟེ། གཞན་གྱིས་བརྟགས་པ་དགག་པ། རྣམ་པར་རིག་པ་བསྒྲུབ་པ། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། ། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། ཐོག་མར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གྲུབ་པ་དགག་ན། གཅིག་དང་དུ་མ་བྲལ་བའི་ཕྱིར། །དོན་མེད་དེས་ན་རྣམ་པའང་མེད། །ཡུལ་ལ་རགས་པ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་སམ་ཕྲ་མོ་ཆ་མེད་ཀྱི་དུ་མར་བརྟགས་ནས་འགོག་ན་བྱེ་བྲག་པས་ཁས་བླངས་པའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་གཅིག་མེད་དེ། ཕྱོགས་ཆ་དུ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་འབྲུའི་ཕུང་པོ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བས་ཁེགས་སོ། །ཕྲ་མོ་ཆ་མེད་ཀྱི་དུ་མར་བདེན་པའང་མུ་སྟེགས་བྱེད་དང་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་བརྟགས་པའི་རྡུལ་ཕྲན་བདེན་པ་མེད་དེ་ཆ་དྲུག་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་ཁང་པ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བས་ཁེགས་ཏེ། དྲུག་གིས་ཅིག་ཆར་སྦྱར་བ་ན། །ཕྲ་རབ་རྡུལ་ཆ་དྲུག་ཏུ་འགྱུར། །དྲུག་པོ་དག་ནི་གོ་གཅིག་ན། །གོང་བུའང་རྡུལ་ཕྲན་ཙམ་དུ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡང་རྡུལ་ཕྲན་གཅིག་དང་གཉིས་མཐུད་པ་ལ་རིང་ཐུང་ཡོད་མེད་བརྟགས་པས་ཀྱང་ཁེགས་སོ། །དེ་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས། གང་གིས་དངོས་པོ་རྣམ་དཔྱད་ན། །དེ་ཉིད་དུ་ན་དེ་དངོས་མེད། །གང་གི་ཕྱིར་ན་དེ་དག་ལ། །གཅིག་དང་དུ་མའི་རང་བཞིན་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པ་ལ་བརྟེན་པ་དགག་ན། ཀུན་རྫོབ་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པ་ལ། །བརྟེན་ན་ཚད་མའི་རྣམ་གཞག་འགལ། །རྟོག་གེ་པ་ཁ་ཅིག་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་དང་མཐུན་པར་ཀུན་རྫོབ་འཇིག་རྟེན་གྲགས་སྡེ་དང་བསྟུན་ནས་འཇོག་ལ། དེའང་གང་ཟག་འཇིག་རྟེན་པ་མ་ཡིན་གྱི་བློ་འཇིག་རྟེན་པ་མ་བརྟགས་མ་དཔྱད་པར་འཇུག་པ་དང་མཐུན་པར་འཇུག་གོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདིའང་ཀུན་ཏུ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་དཔྱོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། མ་བརྟགས་པའི་བློ་ངོར་མཐོང་ཐོས་དང་རྗེས་དཔག

{༡༥}

དང་། སྒྲུབ་པ་དང་གཞན་སེལ་ལ་སོགས་པ་མི་འཇུག་པས་ཚད་མ་དང་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་གཞག་སྡེ་བདུན་ལས་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་ནུབ་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་གྲུབ་མཐའ་ཁས་ལེན་པ་དེ་དག་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་འདོད་ན་ཤེས་བྱ་ལ་དངོས་པོ་དངོས་མེད་གཉིས། དངོས་པོ་ལ་བེམས་རིག་གཉིས་ལས་མ་འདས་པས་བེམས་པོའི་ལུགས་གང་འདོད་ཀྱང་བཀག་ཟིན་ལ། རིག་པ་ནི་སེམས་ཙམ་པ་ལས་གཞན་འཐད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་རྣམ་པར་རིག་པ་བསྒྲུབ་པ་ནི། ཀུན་ཏུ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་དཔྱོད་པ་ན་མདོ་མཛོད་པ་དང་རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ངོ་། །དེ་ལ་གཉིས་ཏེ། གསལ་དང་ལྷན་ཅིག་དམིགས་པས་འགྲུབ། །དང་པོ་ནི། ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་གསལ་ཞིང་རིག་པ་ཡིན་ལ། གསལ་ཞིང་རིག་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་ཤེས་བྱ་མི་སྲིད་པས། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་སེམས་སུ་གྲུབ་སྟེ། སྒྲོག་ཤལ་གྱིས་བ་ལང་བསྒྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱིས་འགྲུབ་སྟེ། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ལ་གཞན་མི་སྲིད། །རྗེས་གཞན་ཡིན་ན་རྟགས་མི་སྲིད། །ཟླ་གཉིས་སྣང་བཞིན་སྔོ་འཛིན་ཡང་། །གཞན་ལ་མཐའ་གཞན་བཀག་པས་ཁེགས། །འདི་ལ་གསུམ་ལས་ཐོག་མར་རྟགས་དགོད་པ་ནི། གང་ལྷན་ཅིག་དམིགས་པས་ངེས་པ་དེ་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ་ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་བཞིན། སྔོན་པོ་དང་དེ་འཛིན་གྱི་ཤེས་པའང་ལྷན་ཅིག་དམིགས་པས་ངེས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་ཁྱབ་བྱེད་འགལ་བ་དམིགས་པའོ། །དེའང་བློའི་དངོས་པོ་གཅིག་གིས་དུས་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པས་ངེས་པར་ནུས་པའོ། །དེ་ཉིད་ལྷན་ཅིག་དམིགས་པས་ངེས་པའི་ཕྱིར། སྔོ་དང་དེ་བློ་གཞན་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་རྟགས་དེའི་ཚུལ་བསྒྲུབ་པའང་ཕྱོགས་ཆོས་ནི་

༼༡༨༽

རང་རིག་གིས་གྲུབ་ལ། ཁྱབ་པའང་དཔེ་ཟླ་བ་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་སྟེང་དུ་འགྲུབ་ཅིང་། དེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འགོག་པའང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་དངོས་པོ་ཐ་དད་དུས་མི་མཉམ་པ་ལ་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ནི་དུས་མི་མཉམ་པར་འཛིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཁེགས་ལ། དུས་མཉམ་པ་ལའང་སྒྲོ་བདགས་ནི་སྒྲོ་བདགས་པར་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡུལ་གཞན་མེད་པར་གྲུབ་ཅིང་། རྫས་ཐ་དད་དུས་མཉམ་པ་ལ་ནི་གནོད་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་ཁེགས་ཏེ། གང་འབྲེལ་པ་མེད་པ་དེ་ལྷན་ཅིག་དམིགས་པས་ངེས་པ་མེད་དེ། སྔོན་པོ་དང་སེར་པོ་བཞིན་མིག་དང་གཟུགས་ཀྱང་རྫས་ཐ་དད་དུས་མཉམ་པར་ཁྱེད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་སོ་ཞེས་པས་ཁེགས་སོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ནི། བཙུན་པ་དགེ་བསྲུང་ལ་སོགས་པ་དག་རྟགས་འདི་མ་གྲུབ་སྟེ། གང་ཟག་དུ་མས་ཟླ་བ་ལྟ་བུའི་གཟུང་བ་གཅིག་ལ་ལྟ་བའི་ཚེ། རང་རང་གི་འཛིན་པ་དམིགས་ཀྱང་གཞན་གྱིས་མ་དམིགས་སོ་ཞེ་ན། གཅིག་གི་གཟུང་བ་གཅིག་ལ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་གྱི། ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་མཐུན་པར་སད་པ་ཡིན་ཏེ། རྨི་ལམ་གྱི་ཟླ་བ་ལྟ་བུའམ་རབ་རིབ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་སྐྲ་ཤད་སྣང་བ་ལྟར་སྐྱོན་མེད་དོ། །གཉིས་པ་རྟགས་འདི་འགལ་ཏེ། ལྷན་ཅིག་ལ་གཉིས་ཀྱིས་ཁྱབ་པས་རྟགས་དོན་གཞན་དུ་མེད་པ་ལས་བཟློག་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འཛིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའམ། གཞན་སེལ་གྱི་ངོར་ལྷན་ཅིག་དམིགས་པར་བདགས་ཀྱི་དོན་ལ་ཐ་དད་མ་གྲུབ་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །གསུམ་པ་གདན་ཚིགས་འདི་མ་ངེས་ཏེ། གཟུགས་དང་སྣང་བའམ། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའམ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་མཁྱེན་པ་ལ་སོགས་པ་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ལུགས་ཀྱང་རྫས་ཐ་དད་པས་སོ་ཞེ་ན། དེའང་གཟུགས

དང་སྣང་བ་ནི། གཟུགས་དམིགས་པ་སྣང་བ་ལ་ལྟོས་པའི་སྒྲོག་ཆགས་ལ་ལྷན་ཅིག་དམིགས་པ་ན་རྫས་ཐ་དད་མ་ཡིན་ཏེ། ལུགས་བསྒྲིགས་པ་བཞིན་ནོ། །སྣང་བ་ལ་མི་ལྟོས་པ་བྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་ལྷན་ཅིག་དམིགས་པ་མེད་དེ་སྣང་བ་མེད་ཀྱང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱང་སྣང་བ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ལུགས་དང་མེ་ཐ་དད་པར་གནས་པ་བཞིན་ནོ། །སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཡང་རྫས་ཐ་དད་མི་འདོད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་སེམས་མཁྱེན་པ་ནི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་མངོན་སུམ་གྱི་དཔེར་མི་རུང་སྟེ་རྣམ་འགྲེལ་ལས། གཟུགས་སོགས་དང་ནི་སེམས་དེ་ལྟར། །གཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་དཔྱོད་པ་འདི། །མ་དག་བློ་ཅན་ལས་ཡིན་གྱི། །རྣལ་འབྱོར་རྟོགས་པ་བསམ་མི་ཁྱབ། །ཅེས་བྱ་བ་དང་། གནས་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་རྒྱུད་གཞན་གྲུབ་པར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །འདི་ལ་བོད་ཕལ་ཆེར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མ་ངེས་པས་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡང་དག་གི་རྟགས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ཀུན་ཏུ་ཐ་སྙད་པ་དང་། ཕ་རོལ་གཟིགས་པའི་ཚད་མའི་རྣམ་གཞག་མི་ཤེས་པར་སྨྲ་བར་ཟད་དོ། །གསུམ་པ་རྣམ་རིག་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་རིག་པའི་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་སྤང་བ་ནི། རིག་བྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་མ་ངེས། རིག་བྱེད་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་མ་གྲུབ། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་རིག་པ་ཙམ་མི་སྲིད་དོ་ཞེ་ན། སྔ་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་རིག་པ་ཙམ་འགོད་དེ། བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་དཀར་ཟལ་དང་དཀར་ཟལ་མ་ཡིན་པའི་ལྐོག་ཤལ་མི་འགོད་ཀྱི། ལྐོག་ཤལ་ཙམ་འགོད་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་རྡུལ་ཕྲན་དང་མཚུངས་པའི་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། སེམས་རྒྱུན་ཡན་ལག་ཅན་དང་མཚུངས། །སྐད་ཅིག་རྡུལ་གྱི་ཆ་ཤས་བཞིན། །

༼༡༥༽

དེས་ན་སྐད་ཅིག་གསུམ་བདག་ཕྱིར། །གཅིག་དང་དུ་མ་བྲལ་ཞེས་ཟེར། །དབུ་མ་པ་རྣམས་ན་རེ། སེམས་ཀུང་རྒྱུན་
གཅིག་ཏུ་བདེན་ན་ཡན་ལག་ཅན་འགོག་པའི་རིགས་པའི་འདོན་པ་བསྐྱུར་ཏེ། གང་ལ་དུས་ཆ་ཐ་དད་ཡོད། །དེ་ནི་གཅིག་
ཏུ་མི་རུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པས་ཁེགས་སོ། །སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་དུ་བདེན་པ་ཡང་། ཐུག་གིས་ཅིག་ཅར་སྦྱར་བའི་
རིགས་པས་རྫུལ་ཕྲན་འཇིག་པ་ལྟར། སེམས་ཀུང་ཇི་ལྟར་སྐད་ཅིག་མཐའ་ཡོད་ལྟར། །ཐོག་མ་དབུས་ཀུང་བརྟག་པར་
གྱིས། །སྐད་ཅིག་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཕྱིར། །འཇིག་རྟེན་སྐད་ཅིག་ལ་མི་གནས། །ཞེས་བྱ་བའི་རིགས་པས་ཁེགས་སོ་
ཞེ་ན། འདི་ལ་བོད་རྣམས་རྫུལ་དང་སྐད་ཅིག་གཉིས་འགོག་པའི་རིག་པ་མཚུངས་པས་སྐད་ཅིག་ཆ་ཤས་ཅན་ཡིན་ནོ་
ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མི་མཚུངས་ཏེ། སྐད་ཅིག་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཕྱིར། །སྐད་ཅིག་གཅིག་པ་མི་སྲིད་འགྱུར། །སྐད་ཅིག་
གཅིག་པ་མི་སྲིད་ན། །གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་ཉམས། །སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཉིད་མི་སྲིད་དེ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདོད་ན་གསུམ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ཏེ་རྩོམ་པའི་གཅིག་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་རྫུལ་ཕྲན་ཡང་གཅིག་
ཡིན་ན་དྲུག་ཡིན་པར་འགལ། དྲུག་ཡིན་ན་གཅིག་ཡིན་པར་འགལ་བར་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། ཁོ་བོ་ཡང་དེ་འདོད་པས
རྫུལ་ཕྲན་འཇིག་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་སྐད་ཅིག་ཀུང་འཇིག་གོ་ཞེ་ན། དུས་གསུམ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་ན་བདེན་པ་ཞིག་ན། །ཁོ་བོ་
ཅག་ཅིག་ཅར་མི་སྐྱེ་བ་ལ་སྐྱོན་ག་ལ་ཡོད། རགས་པ་ཅིག་ཅར་བསྒོར་བས་ན། །དབུས་ཀྱི་རྫུལ་ཕྲན་ཆ་བཅས་འགྱུར། །
དུས་གསུམ་ཅིག་ཅར་མི་སྐྱེ་བས། །ད་ལྟའི་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་ཡིན། །རྫུལ་ཕྲན་དུས་གཅིག་ཏུ་མ་བསྒོར་ན་རགས་པ་མི་
རྩོམ་པས་བསྒོར་བ་ན་དབུས་ཀྱི་

༼༡༨༽

རྡུལ་ཆ་བཅས་སུ་འགྱུར་རོ། །དུས་གསུམ་ཅིག་ཅར་སྐྱེས་ན་འདས་མ་འོངས་གཉིས་ཀྱང་ད་ལྟར་བར་ཐལ་བས་འགག་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ད་ལྟར་སྐྱེས་པའི་སྐད་ཅིག་གཅིག་ཉིད་ལས་དངོས་པོའི་ཆོས་མི་སྲིད་པས་སྐད་ཅིག་ལ་ཆ་ཤས་མེད་པའི་དགོངས་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་རྡུལ་ཕྲན་འཇིག་པའི་ཚེ་ཆ་བཅས་སུ་འཇིག་གམ་ཆ་མེད་དུ་འཇིག་ཅེ་ན། བཞག་ན་ཆ་བཅས་ཡིན་ལ་བཤིག་ན་ཆ་མེད་དུ་འཇིག་སྟེ། སྐྲ་རྩེའི་ཟིལ་པ་བཞིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་རྡུལ་ཕྲན་ཐུག་མེད་དུ་འདོད་པ་ནི་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་མ་ཤེས་པའོ། །འོ་ན་སྐད་ཅིག་ཀྱང་བཞག་ན་ཆ་བཅས་བཤིག་ན་ཆ་མེད་དུ་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ་བཞག་ཀྱང་སྐྱེས་ཙམ་གྱི་ཆ་མ་གཏོགས་པ་ཆ་གཞན་མེད་དེ་འགག་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སློབ་དཔོན་འཕགས་པའི་སྐད་ཅིག་གསུམ་སྦྲེལ་ནས་བཤིག་པ་འདིས་ཉན་ཐོས་དུས་གསུམ་རྫས་ཡོད་དུ་འདོད་པ་དགག་པར་ནུས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་དགག་པར་མི་ནུས་ཏེ། འདས་མ་འོངས་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་བར་དུ་སྐད་ཅིག་གི་རྫས་གཅིག་བཅུག་ཀྱང་དངོས་པོ་ལ་མ་གྲུབ་ལ་བློས་རློམ་དུ་ཟིན་ཀྱང་བློའི་ཆོས་རང་དགའ་བས་དོན་མི་འཇིག་སྟེ། རི་བོང་གི་རྭ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་བུམ་པ་བཅུག་པར་རློམ་ཀྱང་མི་ཆག་པ་བཞིན་ནོ། །འོ་ན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ་ཡུལ་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་ལམ་གཟུང་འཛིན་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་དུས་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་དུ་གསུངས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་གཞུང་གི་སྐབས་དོན་མ་ལོངས་པ་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན་ཕྱོགས་ཀྱིས་ཕྱེ་ན་བློའང་ཆ་བཅས་ཡིན་ལ་དུས་ཀྱིས་ཕྱེ་ན་ཡུལ་ཡང་ཆ་མེད་ཡིན་ནོ། །

༼༣༠༽

དེས་ན་ཀུན་ཏུ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་ལ་སྐད་ཅིག་ཆ་བཅས་སམ་སྐད་ཅིག་གཏན་མེད་དུ་ཁས་བླངས་ན་ཡོངས་མེད་ཀྱི་རྟགས
དང་ལྡན་ཅིག་མི་གནས་པའི་འགལ་བའི་གནོད་བྱ་ལྡོག་པའི་དུས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཇིག་གོ །འོ་
ན་ཆ་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་ཀྱི་དངོས་པོར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ན་དོན་དམ་གྱི་
དངོས་པོར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྤྲོས་བྲལ་གྱི་དོན་དམ་མ་ཡིན་ཏེ་འཇིག་པའི་ཕྱིར་དང་། དོན་བྱེད་ནུས་པའི་དོན་དམ་ཡིན་ཏེ་
ཀུན་ཏུ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ་འཁྲུལ་པ་དང་མ་འཁྲུལ་པ་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པའི་རྟེན་ཡང་དེ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ངེད་ཀྱི་དེ་ཡང་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས། །དེ་ཡང་
བདག་མེད་ལྟ་རྟེན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གནས་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་ནས་སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་པ་ལ་
སོགས་པ་ཐམས་ཅད་གནས་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གསུམ་
པ་རྣམ་པ་ཡོད་མེད་ལ་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་སྤྱང་བ་ནི། ཤེས་པ་རྣམ་བཅས་སམ་རྣམ་མེད་གང་ཡིན་ཡང་རུང་སྟེ་
བདེན་བརྫུན་མཚུངས་པ་ལ་ཚད་མ་དང་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་གཞག་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དོན་དུ་སྣང་བ་བློ་ཉིད་ཡིན། །
སྣང་བ་དེ་ཉིད་ཕྱི་ན་མེད། །བག་ཆགས་བརྟན་དང་མི་བརྟན་ལ། །བདེན་དང་བརྫུན་པའི་རྣམ་གཞག་བྱེད། །སྣང་བ་ཅི་
སྐྱེས་པ་ཤེས་པ་ཡིན་ལ། དེའང་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་དུ་གྲུབ་པ་མེད་ཅིང་ཡུལ་མེད་པར་མཚུངས་ཀྱང་བག་ཆགས་བརྟན་པའི་
སྒོ་ནས་ཟླ་བ་གཅིག་དང་དུང་དཀར་འཛིན་ལ་སོགས་པ་ཚད་མར་འཇོག་ལ། ཟླ་བ་གཉིས་དང་དུང་སེར་འཛིན་ལ་
སོགས་པ་བག་ཆགས་མི་བརྟན་པའི་ཕྱིར་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་འཇོག

༼༣༡༽

གོ ། །གཞན་གྲུབ་མཐའི་དབྱེ་བ་ཁོ་བོས་བྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་རྣམ་འབྱེད་ལ་སོགས་པར་ཤེས་པར་བྱ་བས་འདིར་མ་སྤྲོས་སོ། །ཇི་སྲིད་ཕྱི་རོལ་ཁས་ལེན་པ། །དེ་སྲིད་རྒྱུ་ལ་གཟུང་ཡུལ་ཟེར། །ཤེས་བྱ་ནང་གི་ཞུགས་པ་ན། །ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྲུབ་པ་མེད། །བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་ཡུལ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དང་པོའོ།། །།གཉིས་པ་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་བློ་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་བློ་ཙམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། བློའི་མཚན་ཉིད་རིག་པ་ཡིན། །འགའ་ཞིག་ཡུལ་རིག་པར་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད་བློའི་རིག་བྱ་ཡིན་པར་མགོ་བསྒྲེ་ལ། དེ་འདོད་ན་ལྷ་སྦྱིན་ཕ་བུས་མཚོན་པ་ལྟར་ཕན་ཚུན་ལྟོས་པས་གང་ཡང་ངོས་མི་ཟིན་ལ་གཞན་ཡང་རང་རིག་ལ་ཡུལ་མེད་པས་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །རང་རིག་ཡུལ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རང་ལ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་འགལ་ལོ། །དེས་ན་རང་རིག་ལ་ཡུལ་ཡོད་པར་བཤད་པ་ནི་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་དེའི་དབྱེ་བསྡུ་ནི། ཡུལ་སོགས་སྒོ་ནས་དུ་མར་འགྱུར། །ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་རང་རིག་གཅིག །ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་རྟོག་བཅས་རྟོག་མེད་གཉིས་དང་ཤེས་པའི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་འཁྲུལ་པ་དང་མ་འཁྲུལ་པ་གཉིས་དང་། འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ཤིང་གཅོད་པ་ལྟར་ཡུལ་ལ་མ་ཞུགས་པ་དང་། འཇུག་བཞིན་པ་དང་ཞུགས་ཟིན་པ་གསུམ་མོ། །དེ་ལྟར་ལས་བྱེད་པ་པོ་བྱ་བའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་སྒོ་གསུམ་པོ་དེའང་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒོ་ནས་བསྡུ་ན་རང་རིག་པ་ཁོ་ནར་འདུ་ལ། དེས་ན་དོན་ཐམས་ཅད་རང་མཚན་དང་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་རང་རིག་ཏུ་འདུའོ། །གསུམ་པ་དེ་དག་གི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གཉིས་ལས། ཚད་མའི

༼༡༡༽

མཚན་ཉིད་འོག་ཏུ་འཆད་ལ། ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་དགག་པའི་ཡུལ་སྤྱིར་བསྟན་ན། པཎྜི་ཏ་འགའ་ཞིག་མཐའ་ཡས་པས་དབྱེ་བ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་བའང་ཐོས། བོད་ཕལ་ཆེར་བློ་ལྡར་སྣང་དེ། ཡིད་དཔྱོད་སྣང་ལ་མ་ངེས་དང་། །བཅད་ཤེས་ལོག་ཤེས་ཐེ་ཚོམ་ལྔ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་མི་འཐད་པའི་ཆ་དགག་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཡིད་དཔྱོད་དང་། སྣང་ལ་མ་ངེས་པ་དང་། བཅད་ཤེས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཕྱོགས་སྔ་མ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་མཚན་ཉིད་ནི་རྟགས་ལ་མ་ལྟོས་པར་སྒྲར་མ་རྟོགས་པའི་ལྐོག་གྱུར་དོན་དང་མཐུན་པར་ངེས་པའོ། །དབྱེ་ན་རྒྱུ་མཚན་མེད་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ཁྲོན་པ་རྙིང་པ་ན་ཆུ་ཡོད་སྙམ་པ་ལྟ་བུ། རྒྱུ་མཚན་ཕྱི་ཙི་ལོག་ཤ་བསྒྲིགས་པའི་གསུང་ལ་འདུས་པའི་སྒྲུང་བུའི་ཚོགས་ལ་མེར་ངེས་པ་ལྟ་བུ། རྒྱུ་མཚན་མ་ངེས་པ་ཚུལ་གསུམ་མི་ཤེས་ཀྱང་བྱས་པའི་རྟགས་ལས་མི་རྟག་པ་རྟོག་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེའོ། །གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤྱིར་དགག་པ་དང་། སོ་སོར་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལའང་གསུམ་ལས། བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་ནི། ཡིད་དཔྱོད་རྟགས་ལ་ལྟོས་མི་ལྟོས། །དམ་བཅའ་ཙམ་ཡིན་ཐེ་ཚོམ་འགྱུར། །ཡིད་དཔྱོད་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ཙམ་ལ་ལྟོས་སམ་མི་ལྟོས། མི་ལྟོས་ན་དམ་བཅའ་རྐྱང་པ་ཡིན་པས་ངེས་པ་མི་སྲིད་དེ། རྣམ་ངེས་ལས། ཡུལ་བལྟར་མི་རུང་བའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཕྱོགས་ཀྱི་ཚིག་ལས་ནི་དོན་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་མཐོང་གི་ངེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དངོས་སུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། མེད་ཅེས་བྱ་བའི་ཚིག་གིས་ཀྱང་། །

༼༢༣༽

དེ་མེད་ཁོ་ན་མིན་གལ་ཏེ། །ཇི་ལྟར་མེད་རིག་དེ་བརྗོད་ན། །དེ་ཚེ་མེད་ཅེས་བྱ་བར་རྟོགས། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །
རྟགས་ལ་ལྟོས་ན་ཡང་དག་གམ། །ལྟར་སྣང་གསུམ་ལས་འདའ་བ་མེད། །གལ་ཏེ་ཡིད་དཔྱོད་རྟགས་ལ་ལྟོས་ན་བཞི་
ལས་མི་འདའ་སྟེ། ཆོས་ཅན་ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་ན་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ལྟར་སྣང་ངོ་། །གྲུབ་ན་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་
འཇུག་ན་ཡང་དག མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་ན་འགལ་བ། གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པའམ་མི་འཇུག་ན་མ་ངེས་
པའོ། །དཔེར་ན་ཁུང་ན་ཆུ་ཡོད་དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་དྲིས་པ་ན། རྟགས་མི་འགོད་པར་ཡོད་དོ་ཞེས་དམ་བཅའ་ཀྲུང་པ་ནི་ཐེ་
ཚོམ་དུ་སྟར་བཤད་ཟིན་ལ། རྒྱ་མཚོའི་ངོགས་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་མ་གྲུབ་པ་བཀོད་ན་ཕྱོགས་ལ་མཐུ་མེད་པས་མ་
རྟོགས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ངེས་པ་མི་སྲིད་དོ། །ཆུ་འདྲེན་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་ངེས་ན་ཡང་དག་གོ །དུ་བ་ལ་
སོགས་པ་བཀོད་ན་འགལ་བའོ། །སྔར་ཕྱིའི་ཆུ་ལེན་པ་ལ་སོག་པ་བཀོད་ན་མ་ངེས་པས་རྟགས་སམ་བློ་བཞིར་མ་འདུས་
པའི་ལྷོག་གྱུར་རྟོགས་པའི་ཡིད་དཔྱོད་མི་སྲིད་དོ། །གཉིས་པ་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་ནི། རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་ཡིད་དཔྱོད་གཉིས། །
ལྟར་སྣང་གསུམ་དུ་མི་འདུ་ན། །གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བཞི་པར་འགྱུར། །ཡིད་དཔྱོད་འགལ་མ་ངེས་མ་གྲུབ་གསུམ་ལ་
བརྟེན་པའི་བློ་གསུམ་དུ་མི་འདུ་ན་ཡིད་དཔྱོད་སྐྱེད་པའི་རྟགས་ཞེས་བྱ་བ་ལྟར་སྣང་བཞི་པ་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །ཡིད་
དཔྱོད་ལྟར་སྣང་མ་ཡིན་ན། །ཚད་མ་གསུམ་པ་སྲིད་པར་འགྱུར། །ལྟར་སྣང་གསུམ་ལ་བརྟེན་པའི་བློ་གསུམ་དུ་མི་འདུ།
ཚད་མ་གཉིས་ནི་མ་ཡིན། དོན་བདེན་པ་ངེས་པ་ནི་ཡོད་པས་ཡིད་དཔྱོད་ཚད་མ་གསུམ་པར་འགྱུར་རོ། །བདེན་པ་ངེས་
ཀྱང་ཚད་མིན་ན། །རྗེས་སུ་དཔག་པའང་མིན་པར་འགྱུར། །

༼༣༩༽

དོན་བདེན་པ་གསར་དུ་ངེས་ཀྱང་ཚད་མ་མ་ཡིན་ན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལའང་མཚུངས་སོ། །ངེས་ཀྱང་སྒྲོ་འདོགས་མི་གཅོད་ན། །གནོད་བྱ་གནོན་བྱེད་མིན་པར་འགྱུར། །ངེས་པ་ནི་ཡོད་སྒྲོ་འདོགས་ནི་མི་གཅོད་ན་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན་ངེས་པ་དང་ནི་སྒྲོ་འདོགས་ཡིད། །གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ངོ་བོའི་ཕྱིར། །ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། །དེའི་ཕྱིར་ངེས་ན་སྒྲོ་འདོགས་མི་གཅོད་པ་འགལ་བས་ཚད་མ་གསུམ་པར་གྲུབ་བོ། །གལ་ཏེ་ལྐོག་གྱུར་ལ་རྗེས་དཔག་མ་ཡིན་པ་གང་གིས་རྟོགས་ཀྱང་ཚད་མའི་ཐ་སྙད་མི་འཇུག་གོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཚུ་རོལ་མཐོང་བ་བ་ལྟར། དོན་རང་མཚན་མ་རྟོགས་ན་བདེན་པ་རྟོགས་ཀྱང་ཚད་མའི་ཐ་སྙད་མི་འཇུག་པས། རྗེས་སུ་དཔག་པའང་ཚད་མ་མ་ཡིན་ནོ། །རང་མཚན་མ་རྟོགས་ཀྱང་བདེན་པ་རྟོགས་པས་ཚད་མའི་དོན་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། རྟགས་མེད་ཀྱང་བདེན་པ་རྟོགས་པས་ཁོ་བོ་ཅག་གིའང་ཚད་མ་གྲུབ་བོ། །མི་མཚུངས་ཏེ་རྗེས་དཔག་བརྟགས་ཀྱང་ཐེ་ཚོམ་མེད་ལ་ཡིད་དཔྱོད་ནི་བརྟགས་ན་ཐེ་ཚོམ་དུ་འགྱུར་བས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ལྷག་མ་ལུས་པས་ལྷག་ལྡན་དུ་འགྱུར་གྱི་ཡིད་དཔྱོད་ཉམས་སོ། །ངེས་པ་མེད་ཀྱང་བདེན་བརྟན་དང་། །སོམ་ཉིའི་བློ་གསུམ་མི་འགལ་ན། །གལ་ཏེ་ངེས་པ་མེད་ཀྱང་ཁྲིན་པ་ན་ཆུ་ཡོད་དམ་སྐམ་པ་ཡིད་དཔྱོད་ཡིན་ལ་མེད་དམ་སྐམ་པ་ལོག་ཤེས་ཡིན་ཞིང་གཉིས་ཀར་འཛིན་པ་ཐེ་ཚོམ་མོ་ཞེ་ན། ངེས་པ་མེད་ན་ཡིད་དཔྱོད་ཉམས། །གཉིས་སུ་འགྱུར་ན་ཐེ་ཚོམ་དཀའ། །ངེས་པ་མི་དགོས་ན་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཉམས་ལ། ཡོད་དམ་མེད་དམ་སྐམ་པ་ལ་ཡིད་དཔྱོད་དང་ལོག་ཤེས་སུ་བྱེད་ན་ཐེ་ཚོམ་རྙེད་པ་མི་སྲིད་དོ། །ཕྱོགས་རེར་ངེས་ན་དེ་བདེན་ཡང་ཡིད་དཔྱོད་དང་ལོག་ཤེས་གཉིས་ཡུལ་གཅིག་ལ་རེས་འཇོག་ཏུ་འཇུག་པ་ཉིད་ལ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་

༼༣༥༽

ཐ་སྙད་འདོགས་སོ་ཞེ་ན། བརྟག་ན་ངེས་པ་མི་རྙེད་པའི་ཚོད་དཔག་ཉིད་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཐེ་ཚོམ་དུ་མཛད་དོ། །གསུམ་པ་བཟློག་པ་དང་མཚུངས་པ་ནི། ཡང་ན་བདེན་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ལྟར། །ལོག་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ཅེས་མི་འཐད། །ཁྱེད་འདོད་པ་ལས་བཟློག་སྟེ། ལོག་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྟགས་ལ་མ་ལྟོས་པར་སྣང་མ་ཏོགས་པའི་ཕྱོག་གྱུར་དོན་དང་མི་མཐུན་པར་ངེས་པ་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་ན་ཅིར་འགྱུར། འདོད་ན་ཡིད་དཔྱོད་བདེན་པ་ཉམས། །མིན་ན་སྔ་མའང་མིན་པར་མཚུངས། །འདི་བདེན་ན་ཡིད་དཔྱོད་མི་སྲིད་ལ། མི་འཐད་ན་ཡིད་དཔྱོད་ཉིད་ཀྱང་མི་འཐད་དོ། །གཉིས་ཀར་དོགས་ན་ཐེ་ཚོམ་འགྱུར། །ཀལ་ཏེ་སྲིད་ན་གྲངས་ངེས་འཇིག །ལོག་པའི་ཡིད་དཔྱོད་གཉིས་ཀར་དོགས་པས། ཐེ་ཚོམ་དུ་གྱུར་ན་བདེན་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ལའང་མཚུངས་ལ། གཉིས་ཀ་བདེན་པར་འདོད་ན། འགལ་བ་ལ་མི་འགྲུལ་བ་སྲིད་པར་འགྱུར་ཞིང་ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་དྲུག་པར་འགྱུར་བས་ལྔའི་གྲངས་ངེས་འཇིག་གོ །ལོག་ཤེས་ཡིན་ན་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱང་། །ཚད་མ་ཉིད་འགྱུར་མཚུངས་ཕྱིར་རོ། །བློ་དེ་ལོག་ཤེས་སུ་འདུ་ན་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱང་ཚད་མར་འདུའོ། །མྱོང་བ་དང་རྟགས་ལ་མ་བརྟེན་པས་ཡིད་དཔྱོད་ཚད་མ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། བློ་བསླད་པ་དང་རྟགས་འགལ་བ་ལ་མ་བརྟེན་པས་ལོག་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱང་ལོག་ཤེས་སུ་མི་འདུ་བ་མཚུངས་སོ། །དེ་ཉིད་རྣམ་ངེས་ལས་ཀྱང་། ཇི་ལྟར་མ་ངེས་པ་ལས་ངེས་པར་འགྱུར། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཡོད་ཀྱང་མ་གྲུབ་པ་ལ་ཡོད་པའི་ཐ་སྙད་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཡོད་ཀྱང་དངོས་པོས་མ་ཐུས་པའི་རྟོགས་པ་ནི་མེད་པ་རྟོགས་པ་དང་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཡིད་ཆེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གཉིས་པ

སོ་སོར་དགག་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་རྒྱུ་མཚན་མེད་པ་དགག་ན། གལ་ཏེ་རྒྱུ་མཚན་མེད་པ་ཡི། །ཡིད་དཔྱོད་བདེན་ན་ཀུན་བདེན་འགྱུར། །རྒྱུ་མཚན་མེད་ཀྱང་དོན་བདེན་པ་རྟོགས་ན་རང་གི་འོག་ན་རིན་པོ་ཆེ་ཡོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཚོད་དཔག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བདེན་པར་འགྱུར་རོ། །ཐེ་ཚོམ་ཟའོ་སྙམ་ན། རྒྱུ་མཚན་མེད་པའི་ཡིད་དཔྱོད་བདེན་པ་ཉམས་སོ། །ཁྲིན་པའི་ཆུའང་རྒྱུ་མཚན་གཏན་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་སྔར་ཆུ་མཐོང་བ་ཙམ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རྒྱུ་མཚན་དེ་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མ་ངེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཐེ་ཚོམ་དུ་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་རྒྱུ་མཚན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དགག་ན། གལ་ཏེ་ལོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅན། །ཡིད་དཔྱོད་ཡིན་ན་གཞུང་དང་འགལ། །འདི་ལ་གཉིས་ལས་མ་ངེས་པའི་ཡིད་དཔྱོད་དུ་ཐལ་བ་ནི། མཉན་བྱས་མི་རྟག་པ་བསྒྲུབ་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པ་དང་། གཞལ་བྱས་མི་རྟག་པ་བསྒྲུབ་པ་དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པ་དང་། ལྷས་བྱིན་གྱི་བུ་ལས་སྔོ་བསངས་བསྒྲུབ་པ་ཡང་དག་གི་ལྷག་ལྡན་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཁྱེད་ལྟར་ན་ཡིད་དཔྱོད་དུ་འགྱུར་བ་ལས་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཐེ་ཚོམ་དུ་བསྟུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་མ་གྲུབ་པ་ཡིད་དཔྱོད་དུ་ཐལ་བ་ནི། མིག་གི་གཟུང་བྱས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པའང་ཡིད་དཔྱོད་དུ་འགྱུར་རོ། །འདོད་ན་མ་གྲུབ་པ་ལས་རྟོགས་པ་མི་སྐྱེ་བར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཏེ། ཕྱོགས་ལ་མཐུ་མེད་སོམ་ཉི་དང་། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་ལུང་གི་ཚོས་ཡིད་དཔྱོད་དུ་འདོད་པ་དགག་ན། རང་གཞན་སྨྲ་བའི་ལུང་ལས་རྟོགས། །བློ་རིགས་བཞིར་འདུས་ཡིད་དཔྱོད་མིན། །ལུང་ཐོས་པ་ལ་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཡིད་དཔྱོད་དོ་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། རང་གི་ལུང་ལ་དྲང་དོན་ངེས་དོན་གཉིས། གཞན་གྱི་ལུང་ལས་འཐད་མི་

འཐད་གཉིས་ལས། དཔེར་ན་བདེན་པ་བཞི་དང་བདག་མེད་གཉིས་ལ་སོགས་པ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡོད་ན་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ་རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཡིད་ཆེས་ཚིག་ནི་མི་སླུ་བའི། །སྤྱི་ལས་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཉིད། །ཅེས་པ་དང་། ཡིད་ཆེས་ཚིག་ནི་མི་སླུ་བའི། །སྤྱི་ལས་འདི་ཡུལ་ལྐོག་གྱུར་ན། །གོ་སྐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་བློ་ནི། །རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མར་གསུངས། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། བླང་དང་དོར་བྱའི་དེ་ཉིད་ནི། །ཐབས་བཅས་རབ་ཏུ་རིག་པ་ཡིས། །གཙོ་བོའི་དོན་ལ་མི་སླུ་བའི་ཕྱིར། །གཞན་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཁྲུས་དང་དཀའ་ཐུབ་ཀྱིས་སྡིག་པ་འདག་པ་ལ་སོགས་པ་གནོད་བྱེད་ཡོད་པས་ལོག་ཤེས། སྒྲུབ་བྱེད་གནོད་བྱེད་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་ལུང་ལས་གཞི་གྲུབ་པ་རྣམས་ཐེ་ཚོམ། མ་གྲུབ་པ་མ་རྟོགས་པ་ཉིད་དེ། །རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཚད་མས་མ་གྲུབ་དོན་ཅན་གྱི། །གྲུབ་མཐའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ངམ་ཅི། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེས་ན་ལུང་དང་དངོས་རྣམས་ལ། །རྟོགས་པ་པོ་ཡིས་རྣམ་འགར་ཡང་། །མེད་ན་མི་འབྱུང་མི་འགྲུབ་པས། །དེ་དོན་ངེས་པ་དེ་གང་ལས། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། འགལ་བ་ཀུན་དུ་མ་བསལ་ཞིང་། །བསྟན་བཅོས་དོན་ཡང་མ་བསྟན་པར། །དེ་བདེན་དོན་ཞེས་ཁས་ལེན་པ། །གཡེམ་མ་སྨུ་ཅོར་གྱིས་རྒྱལ་ལོ། །ཞེས་བྱ་བ་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་ལུང་ལས་འཇུག་ལྡོག་ནི། ཐེ་ཚོམ་གྱི་སྒོ་ནས་བྱེད་པར་གསུངས་པས་མི་འགལ་ལོ། །གཉིས་པ་སྣང་ལ་མ་ངེས་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཕྱོགས་སྔ་མ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལའང་གཉིས་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། སྒྲོ་འདོགས་དང་མི་འགལ་བའི་དོན་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྣང་བ་ཞེས་ཟེར་ལ། གཉིས

༼ཀ༽

པ་དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། ཡུལ་རྣམ་པ་མི་གསལ་བ་བུམ་པའི་སྐད་ཅིག་ལྟ་བུ། ཡིད་ཉེ་བར་མ་གཏད་པ་དམིགས་པ་འགའ་ཞིག་ལ་ཡིད་བརྟུས་པ་ན་གཟུགས་མཐོང་བ་ལྟ་བུ། འཁྲུལ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཟིན་པ་ཉ་ཕྱིས་ལ་དངུལ་དུ་འཁྲུལ་བའི་ཚེ་ཉ་ཕྱིས་སུ་མ་ངེས་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ལས་སྤྱིར་དགག་ན། གལ་ཏེ་སྣང་ལ་མ་ངེས་པ། །ཚད་མ་མིན་ན་མངོན་སུམ་ཀུན། །ཚད་མ་མིན་འགྱུར་མངོན་སུམ་ལ། །ངེས་པ་ཉིད་ནི་བཀག་ཕྱིར་རོ། །མངོན་སུམ་ལ་མཚན་ཉིད་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་དེ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་སྟོང་ཕྲག་ཕྱེད་དང་བཞི་པ་ལས། ད་ནི་ཇི་ལྟར་མ་ངེས་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་ཀྱང་གཟུང་བ་ཡིན་ཞེ་ན། མངོན་སུམ་ནི་གང་གིས་ཀྱང་ངེས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ངེས་གང་ཞིག་འཛིན་པ་དེ་འང་ངེས་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན་དེར་སྣང་བས་སོ། །ངེས་ན་ངེས་པ་དང་མ་ངེས་པའི་དབང་གིས་མངོན་སུམ་གྱིས་འཛིན་པ་དང་མི་འཛིན་པ་དག་མ་ཡིན་ནོ། །ངེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། འགའ་ཞིག་ངེས་ཀྱང་གཞན་མ་ངེས་པས་འཇུག་པ་ཐ་དད་པས་འཛིན་པ་དང་མི་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །འོན་མ་ངེས་ན་མངོན་སུམ་ཚད་མར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། འདི་ལ་འོག་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཡུལ་རྣམ་པ་མི་གསལ་བའི་སྣང་ལ་མ་ངེས་པ་མི་འཐད་དེ། རྫས་གཅིག་ལ་རྣམ་པ་གསལ་མི་གསལ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་བུམ་པ་མཐོང་བའི་ཚེ་དེའི་སྐད་ཅིག་རྣམ་པ་མི་གསལ་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་འཁྲུལ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཟིན་པས་མ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གཟུགས་ཆོས་མཐུན་པ་མཐོང་བ་ལས། །ཉ་ཕྱིས་ལ་དངུལ་སྣང་བ

{༢༨}

ལྟར། །གལ་ཏེ་འཕྲུལ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས། །ཡོན་ཏན་གཞན་སྒྱུར་མི་བྱེད་ན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །འོ་ན་མཐོང་ཡང་གསལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཀྱང་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཡུལ་མི་གསལ་བས་མ་ཡིན་གྱི་འདྲ་བ་གཞན་འབྱུང་ལ་སོགས་པ་འཕྲུལ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱི་སྒོ་ནས་བློས་གསལ་བར་འཛིན་མ་ནུས་པས་གཞན་སེལ་གྱི་སྒོ་ནས་ངེས་པར་བྱ་བ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཡུལ་མི་གསལ་བ་དང་བློས་གསལ་མི་ནུས་པ་གཉིས་འདྲེས་པར་མི་བྱའོ། །གསུམ་པ་བཅད་པའི་ཡུལ་ཅན་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཕྱོགས་སྔ་མ་དང་དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། མཚན་ཉིད་ནི། སྔར་རྟོགས་ཟིན་གྱི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པ་ལ་བཟློག་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲོ་འདོགས་དང་འགལ་བར་འཇུག་གོ །གཉིས་པ་དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ། མངོན་སུམ་བཅད་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་སྔར་སྔོན་པོ་མཐོང་བའི་རྗེས་ལ་སྔོན་པོ་མཐོང་བ་ལྟ་བུ་དང་། རྟོག་པ་བཅད་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་མངོན་སུམ་གྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་ངེས་པ་དང་། རྗེས་དཔག་ལ་སོགས་པ་རྟོགས་པའི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་དྲན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ལས་སྤྱིར་དགག་ན། བཅད་ཤེས་རིག་པས་མཐའ་བཅད་ན། །མ་རྟོགས་པ་དང་ལོག་རྟོག་དང་། །ཡང་ན་ཚད་མ་ཉིད་འགྱུར་གྱི། །དེ་ལས་གཞན་པའི་བློ་མི་སྲིད། །དཔྱོད་ན་བཅད་ཤེས་མ་རྟོགས་པར་འདུ་སྟེ། ཚད་མའི་ཡུལ་སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་ཀྱིས་འགག་པའི་ཕྱིར་དང་མ་འགགས་སུ་ཟིན་ཀྱང་བློས་སྔར་རྟོགས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཕྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་རྒྱུ་མེད་དེ། ཤིང་བཅད་ཟིན་པས་སྟ་རེ་གཅོད་བྱེད་མ་ཡིན་པའམ་གྲུབ་ཟིན་པས་མ་གྲུབ་པར་འདུ་བ་བཞིན་ནོ། །བལྟ་བྱ་མེད་པའི་ལྟ་བྱེད་དང་། ཤེས་བྱ་མེད་ཀྱང་ཤེས་བྱེད་དུ་འདོད་

༼༡༠༽

པ་གྲངས་ཅན་གྱི་ལུགས་སོ། །གལ་ཏེ་མ་རྟོགས་པ་རྟགས་རྒྱུ་མེད་ཀྱང་རྟོགས་ཟིན་ཉིད་ལ་བསྟན་ནས་དྲན་པར་བྱེད་པས་བཅད་ཤེས་ཀྱི་བློས་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡང་གསུམ་ལས་གཞན་པ་དྲུ་བས་ཚང་མང་གི་མེ་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ་གྲུབ་ཟིན་པ་བསྒྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱོན་བཞི་པ་ཡོད་པ་ཅིས་དགག དེ་ནི་གྲུབ་ཟིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་འདོད་མེད་པའི་མ་གྲུབ་པར་འདུའོ་ཞེ་ན། འདིར་ཡང་སྔར་རྟོགས་ཟིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་མ་རྟོགས་པ་ཉིད་དོ། །ཡང་སྔར་རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་ད་ལྟར་ཡང་རྟོགས་སོ་སྙམ་ན། དེ་མ་ཡིན་ལ་དེར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ལོག་ཤེས་ཉིད་དོ། །ད་ལྟ་དྲན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྔར་གྱི་མྱོང་བ་དཔོག་ན་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བ་དག་གིས་འབྲས་བུའི་རྟགས་སོ། །ད་ལྟ་དྲན་པ་ཡོད་པ་ཉིད་ནི་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་རང་རིག་པའི་ཚད་མ་ཉིད་ལས་མ་འདས་སོ། །དེས་ན་རྣམ་འགྲེལ་ལས། གཞན་དང་མཚམས་ནི་སྦྱོར་བ་ཡི། །ཞེན་པ་མཁས་པས་དྲན་པར་ཤེས། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །བྱེ་བྲག་ཏུ་མངོན་སུམ་བཅད་ཤེས་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དགག་པ་དངོས་དང་། བཀག་པ་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་འགལ་བ་ལས་གཞི་མཐུན་དགག་ན། མངོན་སུམ་རྟོགས་བྲལ་ད་ལྟར་བ། །བཅད་ཤེས་འདས་པ་དྲན་པ་ཡིན། །ཡུལ་དུས་འཛིན་སྟངས་འགལ་བ་ལ། །གཞི་མཐུན་པ་ནི་ག་ལ་སྲིད། །མངོན་སུམ་ནི་ངོ་བོ་རྟོག་བྲལ། ཡུལ་རང་མཚན། དུས་ད་ལྟར་བ། འཛིན་སྟངས་གསལ་བ་མ་འདྲེས་པ་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། བཅད་ཤེས་ནི་ངོ་བོ་རྟོག་པ། ཡུལ་སྤྱི་དོན་དུས་འདས་པ། འཛིན་སྟངས་མི་གསལ་བ་འདྲེས་པ་འཛིན་པས་མངོན་སུམ་ཡང་ཡིན་ལ། བཅད་ཤེས་ཀྱང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་དེ། རྣམས་ངེས་ལས། བརྡ་དྲན་པ་ཡི་རྒྱུ་

༼༣༡༽

ཅན་ནི། །མཐོང་བ་སྣང་བའི་བདག་ཉིད་ཅན། །སྔ་ཕྱི་འཛིན་པས་སྟོང་པ་ཡི། །མིག་ཤེས་ལ་ནི་ཇི་ལྟར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་ལ། ཆོས་མངོན་པ་ལས་ཀྱང་། དྲན་པ་ནི་འདྲིས་པའི་དངོས་པོ་མ་བརྗེད་པ་དུས་འདས་པ་ལ་འཇུག་གི་ད་ལྟར་བ་ལ་མི་འཇུག་པར་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་དབང་ཤེས་རིགས་ལ་ཚད་མ་དགག་ན། རིགས་རྒྱུན་འཛིན་པ་མངོན་སུམ་སྟེ། །རྗེས་ཤེས་བཅད་ཤེས་ཡིན་ཞེ་ན། །རིགས་ནི་མངོན་སུམ་ཡུལ་མ་ཡིན། །མཐོང་བའི་དོན་ལ་རྗེས་ཤེས་མེད། །ཡང་རིགས་ཀྱི་རྒྱུན་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བའང་མི་འཐད་དེ། རིགས་དེ་ཅི་སྔོན་པོའི་སྐད་ཅིག་གི་ཕྲེང་བ་འམ། སྤྱི་མཚན་ཉིད་ལྟར་སྤྱི་འམ། འོན་ཏེ་གཞན་སེལ་ལ་ཟེར་བརྟག དང་པོ་ལྟར་ན་སྐད་ཅིག་སོ་སོའི་ཕྲེང་བ་ནི་རྫས་ཡིན་གྱི་རིགས་མ་ཡིན་ནོ། །སྐད་ཅིག་གི་རྒྱུན་གནས་པ་ནི་མི་སྲིད་དེ། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་འཇིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱི་མཚན་འདོད་པའི་སྤྱི་ནི་མི་སྲིད་ཅིང་། གཞན་སེལ་གྱི་སྤྱིའང་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་པས་དངོས་པོར་མེད་ལ་དེས་ན་རིགས་དབང་པོའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པས་ཇི་ལྟར་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན། དེ་ལྟར་རིགས་རྒྱུན་ལ་ཚད་མར་འགྲོར་ཆུག་ནའང་སྐད་ཅིག་གི་གོ་མ་སྟོངས་པ་ཙམ་ལས་གཞན་པའི་རྒྱུན་མི་སྲིད་ལ་དེ་འཛིན་པ་ཐམས་ཅད་ཚད་མ་ཡིན་པས་མངོན་སུམ་བཅད་ཤེས་གང་ལ་བྱེད། གལ་ཏེ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་མཐོང་བ་མངོན་སུམ་ཡིན་ལ་ཕྱིས་མཐོང་བ་ཐམས་ཅད་བཅད་ཤེས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེ་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་ལ་བྱེད་ན་སྐད་ཅིག་ཐམས་ཅད་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་ཡིན་པས་བཅད་ཤེས་མི་སྲིད་ལ་བྱ་རྫོགས་ལ་བྱེད་ན་འང་ཡུལ་དང་དབང་པོ་མ་བྲལ་གྱི་བར་དེ་སྲིད་དུ་མངོན་སུམ་གྱི་བྱ་བ་མི་རྫོགས་པས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་

༼༡༢༽

ཏུ་སོང་གི་བཅད་ཤེས་མི་སྲིད་དོ། །གལ་ཏེ་སྐད་ཅིག་དེ་ལྟར་མི་འབྱེད་དེ་ཡུལ་དེ་སྔོན་པོར་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཙམ་གྱིས་ཚད་མའི་བྱ་བ་རྫོགས་ལ་ད་གཟོད་སྔོན་པོའོ་སྙམ་དུ་སྔར་གྱི་རྟོག་པས་ངེས་པའམ་དྲན་པར་བྱེད་པ་མན་ཆད་བཅད་ཤེས་སོ་སྙམ་ན། ངེས་པའམ་དྲན་པ་རྟོག་པ་ཡིན་པས་མངོན་སུམ་དུ་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་དོ། །འོན་ཏེ་དང་པོ་སྔོན་པོ་མཐོང་བ་ལ་ཚད་མ་དང་། ཕྱི་ནས་མཐོང་བ་ཐམས་ཅད་བཅད་ཤེས་སུ་མིང་འདོགས་སོ་སྙམ་ན་མིང་དུ་འདོགས་པ་ལ་རག་མོད། དང་པོའི་སྔོན་པོ་དང་ཕྱི་ནས་ཀྱི་སྔོན་པོ་གཉིས་ལ་སྔར་མ་མཐོང་བའི་དོན་རང་མཚན་མ་འཁྲུལ་པས་མཐོང་བར་ཁྱད་པར་མེད་པས་ཡང་ན་གཉིས་ཀ་ཚད་མ་ཡང་ན་གཉིས་ཀ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་མཚུངས་པས་ཚད་མ་དང་བཅད་ཤེས་ཀྱི་མིང་གིས་ཅི་ཞིག་བྱ། གལ་ཏེ་འདྲ་བ་མཐོང་བ་བཅད་ཤེས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འདྲ་བ་དོན་ལ་མེད་པར་སྒྲོ་འདོགས་པའི་སྐབས་སུ་འཆད་དོ། །ཡང་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་མ་འགགས་ན་རྟག་པར་འགྱུར་ལ། འགགས་ན་གཟུང་བ་འཛིན་པ་མེད་ཅིང་སྔར་གྱི་སྔོན་པོའོ་སྙམ་པ་རྟོག་པ་ཡིན་པས། རང་མཚན་དང་འབྲེལ་པ་མེད་དོ། །འགལ་བའི་ཕྱིར་ན་གཞི་མཐུན་མེད། །
མངོན་སུམ་ཡིན་ཕྱིར་དྲན་པ་མིན། །རིགས་ནི་དབང་པོའི་ཡུལ་དུ་འགལ། །མཐོང་ན་སྔ་ཕྱི་ཁྱད་པར་མེད། །ངེས་པ་ཡོད་ན་མངོན་སུམ་མིན། །འདྲ་བར་འཛིན་པ་རྟོག་པ་ཡིན། །དེས་ན་མངོན་སུམ་བཅད་ཤེས་དང་། །གཞི་མཐུན་རིགས་པ་ཤེས་པས་བཀག །ཅེས་བྱ་བ་ནི་བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །གཉིས་པ་བཀག་པ་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ནི། འོན་མངོན་སུམ་རྫས་སྐད་ཅིག་ཁོ་ནར་ཟད་པས་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་མི་སྲིད་དོ་སྙམ་ན། ཡུལ་དང་དབང་པོའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ། །ཚོགས་པའི་སྐད་ཅིག་རེ་སྟེད་ཀྱི། །

༼༡༡༽

སྤྱོང་བའི་རྣམ་ཤེས་གང་བསྐྱེད་པ། །སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་མངོན་སུམ་ཡིན། །སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ནི་རྡུལ་ཕྲན་སོ་སོ་ལ་མི་འཇུག་གི རྡུལ་ཕྲན་འདུས་པའི་ཡུལ་དང་དབང་པོ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཇི་སྙེད་ཅིག་གིས་རྣམ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་དེ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རྡུལ་ཕྲན་བསགས་པ་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་གསུངས་པའང་དེ་ལ་དགོངས་སོ། །

དེ་ལྟར་གཞན་འདོད་པའི་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་གསལ་བའི་ཆ་ཙུང་ཟད་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་བློ་རིགས་ཐ་དད་དུ་འཛོག་ན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་དགོངས་པའི་ཚད་མ་དང་ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་དང་། གཏན་ཚིགས་དང་ལྟར་སྣང་བའི་གྲངས་ངེས་ཐམས་ཅད་འཇིག་སྟེ། ནང་ཚན་གྱི་དབྱེ་བ་ཙུང་ཟད་ལ་བརྟེན་ནས། བློ་རིགས་ཐ་དད་དུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་གློ་བུར་བའི་རྗེས་དཔག་རྗེས་དཔག་ཏུ་མི་འདུ་བ་དང་། ཁྱེད་རང་ལྟར་ན་མངོན་སུམ་ཤུགས་རྟོགས་མངོན་སུམ་དུ་མི་འདུ་བ་དང་། ལྡན་པའི་འབྲེལ་པ་དེ་ལས་བྱུང་བར་མི་འདུ་བ་ལ་སོགས་པ་མགོ་བསྒྲེ་ནུས་ལ་ཁོངས་སུ་འདུ་བའི་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ནུབ་པར་འགྱུར་རོ། །གྲངས་ཀྱི་དབྱེ་བསྡུ་ཇི་སྙེད་པ། །རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བས་བྱས་པ་ཡིན། །ནང་གི་དབྱེ་བསྡུ་ཇི་སྙེད་པ། །དེ་ཡི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པར་བཞེད། །བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ་གསུམ་སྟེ། ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་གྲངས་ཀྱི་དབྱེ་བསྡུ་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་གོ །

དང་པོ་ནི། མི་སླུ་མ་གྲུབ་ཚད་མ་མིན། །ཚད་མ་མིན་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་ཤེས་པ་གང་ལ་མི་སླུ་བ་མ་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། བ་ལང་མ་ཡིན་པར་མཚོན་པ་ལ་ནོག་ལྐོག་ཤལ་བཀག་པ་ལྟར་འབྲེལ་པ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་གྲངས་ཀྱི་དབྱེ་བསྡུ་ནི། མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཚོམ་སྟེ། །ཚད་མའི

༼༡༩༽

འགལ་བླ་རྣམ་པ་གསུམ། །འཇུག་ཚུལ་སྒོ་ནས་ཕྱེ་བ་ཡིན། །ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་བསྡུ་ན་གཅིག །ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་བློ་ལ་འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་གསུམ་ཁོ་ནའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་བློ་གསུམ་དང་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྐྱོན་གསུམ་རིགས་པའི་གནད་གཅིག་སྟེ། ཕྱོགས་ལ་མཐུ་མེད་སོམ་ཉི་དང་། །མི་འདོད་འདོད་པའི་ངེས་སླུབ་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པས་བསླུབ་བྱ་ལ་མཐུ་མེད་པ་ལྟར་མ་རྟོགས་པ་ལའང་བློ་གང་དུའང་འཇུག་པའི་མཐུ་མེད་དོ། །མ་ངེས་པས་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན་སོམ་ཉི་སྐྱེད་པ་ལྟར། ཐེ་ཚོམ་ཡང་གནས་ལུགས་ལས་མཐའ་གཞན་དུ་དོགས་པར་བྱེད་ལ་འགལ་བས་གང་མི་འདོད་པ་བསླུབ་པ་ལྟར་ལོག་རྟོག་གིས་ཀྱང་གང་མ་ཡིན་པ་དེ་རྟོགས་པར་བྱེད་དོ། །ཡང་དག་གི་རྟགས་ཀྱིས་གང་འདོད་པའི་དོན་སླུབ་པ་ལྟར་ཚད་མས་ཀྱང་དོན་དེ་རྟོགས་སོ། །དེས་ན་རྟགས་སུ་བཀོད་ཚད་ལ་བཞི་ལས་མི་སྲིད་ལ་གཅིག་སྐྱོན་མེད་ཡིན་པས་སྐྱོན་ཅན་གསུམ་ལས་མི་སྲིད་པ་ལྟར་བློའི་འཇུག་ཚུལ་མཐའ་དག་བཞི་ལས་མི་སྲིད་ལ་གཅིག་ཚད་མ་ཡིན་པས་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་བློ་གསུམ་ཁོ་ནར་གྲངས་ངེས་སོ། །ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་བསྡུ་ན་ལོག་རྟོག་དང་ཐེ་ཚོམ་གཉིས་ཀྱང་མ་རྟོགས་པ་ཉིད་ཡིན་པས་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་བློ་གཅིག་ཏུ་འདུ་སྟེ། ཚད་མ་གཉིས་ཀའང་རང་རིག་མངོན་སུམ་དུ་འདུ་ལ། ཡུལ་གཉིས་ཀའང་ཞལ་བྱ་རང་མཚན་དུ་འདུ་བར་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །བོད་རྣམས་ཀྱིས་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་མ་རྟོགས་པའི་བློ་ཕར་དོར་ནས། དོན་མེད་པ་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་བློ་ལྔར་ཕྱེ་བར་ཟད་དོ། །གསུམ་པ་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་ལ་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་གཉིས་གཉིས་ལས་མ་རྟོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། དེ་དང་དེ་མིན་འཛིན་པས་སྟོང་། །

༼༣༥༽

མ་རྟོགས་པ་ཡིན་དབྱེ་ན་གསུམ། །མ་ཞུགས་པ་དང་མ་རྫོགས་དང་། །རྫོགས་པར་གྱུར་ཀྱང་མ་རྙེད་པའོ། །ཡུལ་དེ་ལ་གཏན་མ་ཞུགས་ནས་མ་རྟོགས་པ་དེ་ལ་བློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པ་སྟེ། རྟོག་གེ་མི་ཤེས་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་གྱི་འགྲོ་ལྡོག་གམ། སྒྲ་མི་ཤེས་པ་ལ་སུ་བན་ཏ་དང་ཏི་ངན་ཏ་ལྟ་བུའོ། །ཞུགས་ཀྱང་ཚོལ་བའི་བྱ་བ་མ་རྫོགས་ནས་མ་རྟོགས་པ་སྒྲ་རྟག་གམ་མི་རྟག་དྲིས་པ་ན་དཔྱོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཚོལ་བའི་བྱ་བ་རྫོགས་ཀྱང་མ་རྙེད་ནས་མ་རྟོགས་པ་དཔྱད་ཀྱང་བློ་ཡུལ་དུ་མ་བྱུང་བ་སྟེ། དེ་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ། རྟོགས་བྱའི་ཡུལ་མེད་ནས་མ་རྟོགས་པ་བཅད་ཤེས་ལྟ་བུ། རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་བློ་བསྣད་ནས་གཞན་སེལ་གྱི་ངོར་མ་རྟོགས་པ་སྣད་ཅིག་མ་ལྟ་བུ། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་ནས་མ་རྟོགས་པ་ཡུལ་དང་དུས་དང་རང་བཞིན་གྱིས་བསྐལ་བའི་དངོས་པོ་ལྟ་བུའོ། །གལ་ཏེ་འདི་དག་ཐེ་ཚོམ་དང་ལོག་ཤེས་ལའང་ཁྱབ་ཆེས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་དག་ཀྱང་ངོ་བོ་མ་རྟོགས་པ་ཉིད་དུ་འདུ་བར་སྦྱར་བཤད་ཟིན་ལ། འོན་ཀྱང་ཤེས་པ་རང་རིག་ལས་དོན་རིག་ཐ་དད་དུ་འཇོག་པ་ལྟར། འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཡུལ་གཅིག་ཉིད་ལ་འཛིན་པའི་ནུས་པས་སྟོང་བ་དང་། དེར་འཛིན་ཡང་དེ་མིན་དུ་སྲིད་པ་དང་། དེར་འཛིན་ཡང་དེ་མིན་གྱིས་གནོད་པའི་ལྡོག་པས་ཐ་དད་དོ། །ལོག་རྟོག་གི་མཚན་ཉིད་ནི། དེ་འཛིན་པ་ལ་དེ་མིན་གྱིས། །གནོད་པ་ལོག་ཤེས་དབྱེ་ན་གཉིས། །རྟོག་པ་དང་ནི་རྟོག་མེད་དེ། །སོ་སོར་ཕྱེ་ན་རྣམ་པ་ལྔ། །ཟླ་གཉིས་ལྟ་བུ་དབང་ཤེས་བསྣད་པ་དང་། ཡིད་ཤེས་བསྣད་པའི་རྨི་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་རྟོག་མེད་ལ་གཉིས་དང་། ཐག་པ་ལ་སྦྲུལ་དུ་འཁྲུལ་པ་ལྟ་བུ་རྣམ་པ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་། ད་ལྟར་གྱི་སྟོན་པོ་ལ་འདས་པའི་སྟོན་པོའི་སྙམ་པ་བཅད་ཤེས་སུ་བཟུང་བ་

༼༡༨༽

དུས་ལ་འཁྲུལ་པ་དང༌། ཤ་པ་འདི་འང་ཙནྡན་དང་སྤྱི་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་པ་སྤྱི་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་པ་སྟེ་རྟོག་པ་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །ཐེ་ཚོམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། དེར་འཛིན་ན་ཡང་དེ་མིན་སྲིད། །ཐེ་ཚོམ་ཉིད་ཡིན་དབྱེ་ན་གཉིས། །མངོན་དུ་གྱུར་དང་བག་ལ་ཉལ། །ཆ་མཉམ་པ་དང་ཤས་ཆེར་འཛིན། །མངོན་དུ་རྒྱུ་ནི་ཐེ་ཚོམ་དངོས་སུ་ཞུགས་པ་སྟེ། སྦྲིན་སྲིག་ལས་མཐོ་རིས་ཐོབ་བམ་མི་ཐོབ་སྙམ་པ་ལྟ་བུའོ། །བག་ལ་ཉལ་ནི་སྒྲོམ་ནང་གི་ས་བོན་ལྟ་བུ་རྐྱེན་དང་ཕྲད་ན་ནུས་པ་ཡོད་པ་སྟེ། དེ་ལའང་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་ལྟོས་པ་མཉན་བྱ་དང་གཞལ་བྱས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་མ་ངེས་པའི་རྟགས་མཐའ་དག་དང༌། རྟགས་ལ་མ་ལྟོས་པ་འགའ་ཞིག་ཡིད་དཔྱོད་དུ་འདོད་པ་ཁྲིན་པ་ན་རྒྱུ་ཡོད་སྙམ་པའམ། ལ་ལ་ལོག་ཤེས་སུ་འདོད་པ་ཁྲིན་པ་ན་རྒྱུ་མེད་སྙམ་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། མདོར་ན་རྟགས་ལ་མ་ལྟོས་པའི་སྒྲོག་གྱུར་ལ་འཇུག་པའི་བློ་ནི་དོན་བདེན་ཡང་རུང་བརྫུན་ཡང་རུང་བརྟགས་ན་ཐེ་ཚོམ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ན་ལོག་ཤེས་ཀྱང་དེར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ་ལོག་ཤེས་ནི་དེར་འཛིན་ཡང་དེ་མིན་གྱི་གནོད་བྱེད་བཟློད་པས་འགོག་ནུས་ལ། ཐེ་ཚོམ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་དང་གནོད་བྱེད་གཉིས་ཀ་མེད་པས་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐར་མི་ཐུག་པས་ག་ལ་མཚུངས། གཞན་གཉིས་པོ་ནི་གོ་སླའོ། །ཚད་མའི་ཤེས་པ་གཉིས་པོ་ཡང༌། །རང་རིག་ཚད་མ་ཁོ་ནར་འདུས། །ཚད་མ་མིན་པ་གསུམ་པོ་ཡང༌། །མ་རྟོགས་པ་ལས་དོན་གཞན་མིན། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་བློ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་གཉིས་པའོ།། །།གསུམ་པ་བློ་དེས་ཡུལ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ལ

༼༡༥༽

གསུམ་སྟེ། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་གཞག་སྤྱིར་བསྟན་པ། རྗེས་ལྡོག་དོན་ལ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་དགག་པ། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་རྟོགས་ཚུལ་ཁྱད་པར་དུ་དཔྱད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་ཐོག་མར་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་དཔྱད་པ་ནི། རང་མཚན་འཛིན་པ་རྟོག་མེད་དེ། །སྤྱི་འཛིན་པ་ནི་རྟོག་པ་ཡིན། །དེ་ལ་རང་མཚན་དངོས་པོ་སྟེ། །སྤྱི་ནི་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་མེད། །རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་། གསལ་བ་དང་། དངོས་པོ་དང་། རྗེས་དང་། ལོག་པ་དང་། དོན་དམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་དོན་བྱེད་ནུས་པ་རྗེས་ཕན་ཚུན་མ་འདྲེས་པ་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུར་གྲུབ་པ། སྐྱེས་བུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བླང་དོར་བྱ་བའི་འཇུག་ལྡོག་གི་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་པས་དངོས་པོའི་དོན་དུ་དོན་གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ་རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྣང་བའང་གཞན་ལ་མི་བརྟེན་པས། །ཐ་དད་བྱེད་ཡིན་དེ་ཉིད་དོན། །དེ་ནི་གཞན་ལས་ལོག་པ་ཡིན། །དེ་ནི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུར་བཤད། །དེ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་འདོད། །དེ་ནི་བླང་དོར་འབྲས་ཅན་ལས། །སྐྱེས་བུ་ཐམས་ཅད་འཇུག་པ་ཡིན། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །འོ་ན། དེ་ལའང་གཞན་ལས་ལྡོག་པ་དང་། གཞན་ལས་ལོག་པ་ཞེས་བྱ་བ། ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཀུན་ལ་རྗེས་དང་དངོས་བརྗོད་པའི། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། ལོག་པ་དང་རྗེས་དང་དངོས་པོ་ནི་དོན་ལ་གནས་པ་དང་། སེལ་བའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱི་དང་གཞན་སེལ་དང་། ལྡོག་པ་དང་། རྣམ་གཅོད་དང་། འདྲེས་པ་དང་། འབྲེལ་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི། དོན་ལ་མི་གནས་པ། དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པ། དབང་པོའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་བློས་སྒྲོ་བཏགས་པ། བརྟགས་པའི་ཆོས་དངོས་པོ་ལ་དོན་

༼ཀ༽

བྱེད་མི་ནུས་པ། གཞན་སེལ་གྱིས་འབྲེལ་པ་དང་། འབྲེལ་མེད་དང་། དགག་པ་དང་བསྒྲུབ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས། འཇུག་གི་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པར་དོན་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ལྡོག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཕྱིར། །གནས་དང་མི་གནས་རྟོག་པ་མིན། །སྤྱི་ཡི་བློ་ཡང་བསླད་པ་ཡིན། །དེས་ན་སྲུན་དབྱུང་བ་ཡང་མེད། །ཅེས་བྱ་བ་དང་། སྤྱི་ནི་དངོས་མེད་ངོ་བོ་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་དེ་དབང་སྤྱོད་ཡུལ་མིན། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། འབྲེལ་པ་བརྟག་པ་ལས་ཀྱང་། དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །འབྲེལ་པ་ཡང་དག་ཏུ་ན་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་དེ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚུལ་ནི། རྟས་དང་ལྡོག་པ་སྤྱི་བྱེ་བྲག །བསྒྲུབ་དང་གཞན་སེལ་རྟོག་མི་རྟོག །གཞན་དག་རྣམ་གཞག་གཞན་དུ་འཆད། །ཁོ་བོ་གཞུང་བཞིན་འཆད་པར་འདོད། །བོད་རྣམས་ནི་རྟས་དང་སྒྲུབ་པ་དང་། སྤྱི་དང་ལྡོག་པ་ལ་སོགས་པ་རེས་འགའ་མཚུངས་པ་ལྟར་འཆད། རེས་མི་མཚུངས་པ་ལྟར་འཆད། རེས་བློ་ཆོས་ལྟར་འཆད། རེས་དོན་ཆོས་ལྟར་འཆད། རེས་སྤྱི་བསྒྲུབ་པ་ལྟར་བྱེད། རེས་སྤྱི་འགོག་པ་ལྟར་བྱེད་པས་རྣམ་རྟོག་གཏིང་ཚུགས་པ་མ་མཐོང་ངོ་། །ཁོ་བོ་ནི་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་གྲུབ་མཐའ་གཏིང་ཚུགས་པར་སྨྲའོ། །དེ་ལྟ་ན་རྟས་དང་སྤྱི་ཡུལ། རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་བློ། སྣང་བ་དང་སེལ་བ་འཛིན་སྟངས་སོ། །གཉིས་པ་རྟས་ལྡོག་དོན་ལ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཚན་ཉིད་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི་རྟས་དང་ལྡོག་པའི་མཚན་ཉིད་རིམ་པ་ལྟར་ལྡོག་པ་དུ་མ་འབྲེལ་མི་ཤེས་པ་རྟས་དང་། འདུས་པ་ཅན་གྱི་ཆོས་ཁ་ཡར་བ་ལྡོག་པ་སྟེ། དེའང་གཞི་སོ་སོར་ངེས་པ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་རྟས་ཁྱབ་ཆེ་ལ་དེ་ལས་གཞན་དུ་ལྡོག་པ་ཁྱབ་ཆེ་སྟེ། དཔེར་ན་ཁྲབ་དང་ཁྲབ་ཀྱི་བྱང་བུ

༼༣༨༽

བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་མི་འཐད་དེ། ལྡོག་པ་བློས་སྒྲོ་བཏགས་ནས་གཞན་སེལ་གྱིས་དོན་དང་སྦྲེལ་བར་ཟད་ཀྱི། དོན་ལ་ལྡོག་པ་མི་གནས་པས་ལྡོག་པ་དུ་མ་འབྲེལ་མི་ཤེས་པར་འདུ་རྒྱུ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་འདུ་ན་མུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཐ་དད་རྣམས་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་གཅིག་དང་འབྲེལ་མི་ཤེས་པར་འདུས་པར་འདོད་པ་དང་ཁྱད་པར་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་དུ་ཆུག་ནའང་མཚན་ཉིད་འདི་མི་སྲིད་པ་ཡིན་ཏེ། རྫས་གོ་བ་ལྡོག་པ་ལ་ལྟོས་ལ་ལྡོག་པ་གོ་བ་རྫས་ལ་ལྟོས་པས་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པའི་སྐྱོན་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི་རྫས་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་དང་ལྡོག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་དངོས་འགལ། རྫས་གཅིག་ལ་མི་འདུ་བ་དང་ལྡོག་པ་གཅིག་ལ་མི་འདུ་བ་སྟེ། དཔེར་ན་རྟག་མི་རྟག་རྫས་བུམ་པ་ལ་མི་འདུ་བས་རྫས་ཆོས་ཡིན་ཞིང་མེད་དགག་མ་ཡིན་དགག་ཤེས་བྱ་ཙམ་ལྡོག་གི་སྟེང་དུ་མི་འདུ་ལ་རྫས་བུམ་པའི་སྟེང་དུ་འདུ་བ་མི་འགལ་བས་ལྡོག་ཆོས་ཡིན་ནོ་ཞེའོ། །འདི་དག་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། རྗེས་དཔག་དངོས་པོར་མི་འཛིན་པས། །དེ་ལ་རྫས་ཆོས་འཐད་མ་ཡིན། །སེལ་བ་ཡིན་ཕྱིར་རྗེས་དཔག་ནི། །ལྡོག་པའི་སྒོ་ནས་བསྒྲུབ་པར་བཞེད། །རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་རྫས་ཆོས་ཡོད་ན་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་བུམ་པའི་སྟེང་ན་རྫས་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར་བྱས་པ་རྟོགས་པ་ན་མི་རྟག་པའང་རྟོགས་པར་ཐལ། ལྡོག་པ་ཐ་དད་པ་ཡིན་པས་བྱས་པ་རྟོགས་ཀྱང་མི་རྟག་པ་མ་རྟོགས་ན་ཅི་འགལ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་ལྡོག་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྟོགས་མ་རྟོགས་བྱུང་བས་རྫས་ཆོས་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །དེས་ན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་ཀྱང་དངོས། །འཛིན་ན་ཆོས་གཅིག་ངེས་འགྱུར་བས། །ཆོས་ཀུན་འཛིན་ཏེ་སེལ་བ་ལ། །ཉེས་པ་འདིར་ནི་ཐལ་མི་འགྱུར། །

༼༤༠༽

དེ་ཕྱིར་དེ་དག་རྟགས་སེལ་བའི། །ཡུལ་ཅན་ཡིན་པར་རབ་ཏུ་བསྒྲགས། །གཞན་དུ་ཆོས་ཅན་གྲུབ་གྱུར་ན། །དེ་ལས་མ་གྲུབ་གཞན་ཅི་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་མི་རྟག་པ་ལྡོག་པའི་སྒོ་ནས་རྫས་དངོས་པོར་གྲུབ་མ་གྲུབ་འཇལ་བས་རྫས་ཆོས་ཡིན་ནོ་སྙམ་ན། དེ་ལྟ་ན་དགག་སྒྲུབ་གཉིས་ཀྱང་དངོས་པོའི་རྫས་སུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་ལྡོག་པའི་སྒོ་ནས་འཇལ་བས་འདི་འང་རྫས་ཆོས་སུ་འགྱུར་རོ། །སྒྲུབ་པ་དངོས་པོ་ལ་ལྟོས་ཀྱི་དགག་པ་དངོས་པོ་ལ་མི་ལྟོས་སོ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། དགག་པའང་དངོས་པོར་མེད་ཅེས་འགོག་ལ་སྒྲུབ་པའང་དངོས་པོར་ཡོད་ཅེས་བསྒྲུབ་བོ། །ཞེས་ཡུལ་བརྟག་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེས་ན་ལྡོག་པ་དུ་མ་རྫས་གཅིག་ལ་འདུས་པའམ། དངོས་པོ་ཐ་དད་དོན་ལ་རྫས་གཅིག་པ་ནི་རྟག་པའི་དངོས་པོ་ལྟར་མི་སྲིད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ཁྱད་པར་དུ་དཔྱད་པ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། གཞན་དང་རང་གི་དངོས་པོ་ལས། །ལྡོག་པར་བྱེད་པ་སྤྱི་བྱེ་བྲག །རིགས་མི་མཐུན་ལས་ལྡོག་པ་སྤྱི། །དེ་ཉིད་རིགས་མཐུན་ནང་ལས་ཀྱང་ལོག་པའི་ལྡོག་པ་གཉིས་ཚོགས་བྱེ་བྲག་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གང་ཕྱིར་དངོས་ཀུན་རང་བཞིན་གྱིས། །རང་རང་ངོ་བོ་ལ་གནས་ཕྱིར། །མཐུན་དངོས་གཞན་གྱི་དངོས་དག་ལས། །ལྡོག་པ་ལ་ནི་བརྟེན་པ་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་རབ་ཏུ་དབྱེ་ན། ཐད་ཀ་དང་ནི་གོང་མ་ཡི། །སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་གཉིས་ཡོད། །ཤ་པ་དང་ཙནྡན་ལ་སོགས་པ་རྫས་ཐ་དད་ཕྱོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་རྣམས་ཐད་ཀའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ལ་དེ་དང་འབྲེལ་པའི་སྤྱི་ནི་ཐད་ཀའི་སྤྱིའོ། །ཤ་པ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་དུས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་རྣམས་གོང་མའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ལ་དེ་དང

༼༧༽

འབྲེལ་པའི་སྤྱི་ནི་གོང་མའི་སྤྱི་འོ། །ཐད་ཀའི་བྱེ་བྲག་རྫས་ཐ་དད། །གོང་མའི་བྱེ་བྲག་གཅིག་པ་བཀག །ཐད་ཀའི་བྱེ་བྲག་ཕྱོགས་ལ་ལྟོས་པས་རྫས་ཐ་དད་ལ་གོང་མའི་བྱེ་བྲག་དུས་ལ་ལྟོས་པས་ད་ལྟར་བ་དངོས་པོ་འདས་མ་འོངས་དངོས་པོ་མེད་པས་གཅིག་པ་བཀག་པའོ། །གསུམ་པ་དེའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གསུམ་ལས་ཐོག་མར་གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རིགས་པ་དང་ལུང་གིས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྫས་ཐ་དད་དང་། གཅིག་པ་དགག་པའོ། །ཐ་དད་དགག་པ་ལ་གཉིས་ལས་ཕྱོགས་སྔ་མ་ནི། ཁ་ཅིག་ཐ་དད་ཡིན་ཞེས་ཟེར། །མུ་སྟེགས་བྱེ་བྲག་པ་དག་སྤྱི་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ཉིད་ལྟ་བུ་དང་། ཉེ་ཚེ་བའི་སྤྱི་བ་ལང་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ་དེ་གཉིས་ཀའང་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པ་རྟག་པ་མི་སྣང་བ་གསལ་བ་དཀར་ཟལ་ལ་སོགས་པ་དང་འདུ་བའི་འབྲེལ་པས་སྦྲེལ་བ་ཐག་པ་ཅིག་ལ་བ་ལང་གི་ཚོགས་བཏགས་པ་ལྟ་བུར་འདོད་དོ། །གཉིས་པ་དེ་དགག་ན། ཐ་དད་སྣང་རུང་མེད་པས་ཁེགས། །གསལ་བ་ལས་གཞན་པའི་སྤྱི་ཆོས་ཅན་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་མེད་དེ། སྣང་དུ་རུང་བ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རི་བོང་གི་རྭ་བཞིན་ཞེས་པས་ཁེགས་སོ། །སྣང་དུ་མི་རུང་ཡང་ཡོད་པར་ངེས་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་རྫས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྤྱི་གཅིག་བྱེ་བྲག་དུ་མ་དང་གཅིག་པ་དགག་པ་དང་། སྤྱི་དུ་མ་བྱེ་བྲག་དུ་མ་དང་གཅིག་པ་དགག་པ་དང་། མཚུངས་པའི་སྤྱི་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་ཕྱོགས་སྔ་མ་བརྗོད་ན། ལ་ལས་རྫས་གཅིག་ཡིན་ཞེས་ཟེར། གྲངས་ཅན་ནི་རྡུལ་མུན་པ་སྙིང་སྟོབས་གསུམ་ཆ་མཉམ་པའི་གཙོ་བོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱི་དེ་གསལ་བ་བུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་ལ་

༤༣

མེ་དང་ཚ་བ་ལྟར་བདག་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པས་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་རྫས་གཅིག་གོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཡང་བོད་རྣམས་ཤིང་ཤ་པ་དང་ཙནྡན་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་ལ་ཤིང་ཙམ་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱི་དང་། བི་ཛཱུ་རྱ་ལ་སོགས་པའི་སྔོན་པོའི་བྱེ་བྲག་རྣམས་ལ་སྔོན་པོ་ཙམ་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱི་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བ་ལང་ཙམ་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱི་རྣམས་བྱེ་བྲག་རྣམས་ལ་རྫས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་གཅིག་ཏུ་ཡོད་དོ་ཞེས་ཁ་མཐུན་པར་སྒྲོག་གོ །འདི་སྐད་འདོད་པའི་གྲངས་ཅན་པ་དང་བོད་རྣམས་དོན་མཐུན་ནོ། །གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྣང་རུང་མ་དམིགས་པ། རྣམ་པར་བརྟག་པ། ཧ་ཅང་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི་རྫས་གཅིག་ནའང་སྣང་རུང་མིན། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་རྫས་གཅིག་ན་བྱེ་བྲག་སྣང་བ་ན་དེ་དང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་སྤྱི་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པས་ཁེགས་སོ། །ཡང་དག་པར་ན་དེ་ཉིད་ཀྱི་གྲུབ་མཐད་ཀྱི་ངན་རྟོག་རྣམས་ཀྱི་ལོག་རྟོག་མང་པོས་གཉིས་པ་བརྟགས་ནས་དགག་ན། ཡུལ་དུས་རྣམ་པ་འགལ་བ་ཡི། །བྱེ་བྲག་སྤྱི་གཅིག་དང་འབྲེལ་ན། །སྐྱེ་འཇིག་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར། །མིན་ན་གཅིག་ལ་ཆ་གཉིས་འགལ། །ཤིང་གཅིག་སྐྱེས་པའམ་ཞིག་པའི་ཚེ་ཤིང་གི་སྤྱི་དེ་སྐྱེ་འཇིག་མི་བྱེད་ན་རྫས་མི་གཅིག་པར་འགྱུར་ལ། སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་ན་དེ་དང་རྫས་གཅིག་པའི་ཡུལ་ཐ་དད་ཀྱི་ཤིང་རྣམས་ཡུལ་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་། དུས་ཐ་དད་ཀྱི་ཤིང་དུས་གཅིག་ལ་སྐྱེ་བ་དང་། རྣམ་པ་ཐ་དད་ཀྱི་ཤིང་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བར་ཐལ་ལ་འཇིག་ནའང་གཅིག་ཞིག་པ་ན་ཐམས་ཅད་འཇིག་པར་ཐལ་ཏེ་རྫས་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྫས་གཅིག་ལ་སྐྱེ་འཇིག་ཐ་དད་དང་རྣམ་པ་ཐ་དད་པ་འགལ་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། དེ་གྲུབ་ན་མ་གྲུབ་པའམ་རྒྱུ་ཐ་དད་པ་ནི། དེའི་རང་བཞིན་དུ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཐ་དད་པའམ་རྒྱུ་ཐ་དད་པ་ནི་འདི་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ་ཆོས

འགལ་བར་གནས་པའམ་རྒྱུ་ཐ་དད་པའོ། །དེས་ཀྱང་ཐ་དད་པར་མི་འགྲུབ་ན་ནི་འགའ་ཡང་གང་ལས་ཀྱང་ཐ་དད་པ་མེད་པས་རིལ་པོ་རྫས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་ཧ་ཅང་ཐལ་བ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ཡན་ལག་ཅན་མི་ཁེགས་པར་ཐལ་བ་ནི། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་རྫས་གཅིག་ན། །ཡན་ལག་ཅན་ཡང་ཇི་ལྟར་དགག །དེ་ལྟ་ན་མགོ་དང་རྐང་ལག་ལ་སོགས་པ་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་གཅིག་ཡོད་པ་ཇི་ལྟར་དགག དེ་ལ་འདི་སྐད་དུ། གང་དུ་མ་དང་འབྲེལ་པ་དེ་གཅིག་མ་ཡིན་ཏེ་སྔོན་ཐ་དད་ཀྱི་རྒྱུ་ཤུགས་བཞིན། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་ཀྱང་དུ་མ་དང་འབྲེལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐལ་བ་དང་བཟློག་པ་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་དུ་མ་ལ་གཅིག་ཡིན་པ་ཁེགས་སོ་ཞེ་ན། སྤྱི་ལའང་དེ་དང་མཚུངས་སོ། །གཞན་ཡང་ལག་པ་གཡོ་བ་ན་ལུས་རིལ་པོ་གཡོ་བར་ཐལ། གཡོ་བའི་ལག་པ་དང་རྫས་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡན་ལག་ལ་དེ་ལྟར་ཡོད་ཀྱང་ཡན་ལག་ཅན་ལ་མེད་ན་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་རྫས་མི་གཅིག་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་བསྒྲིབས་མ་བསྒྲིབས་དང་། །ཁ་བསྒྱུར་མ་བསྒྱུར་ལ་སོགས་པས་ཇི་ལྟར་འགོག་པའི་རིགས་པ་སྤྱི་གཅིག་འགོག་པ་ལའང་མཚུངས་སོ། །གཉིས་པ་དབང་ཤེས་རྟོག་བཅས་སུ་ཐལ་བ་ནི། དབང་པོའང་རྟོག་བཅས་ཉིད་དུ་ཐལ། རྫས་གཅིག་ལ་སྣང་མི་སྣང་ཆ་གཉིས་མེད་པས་བྱེ་བྲག་སྣང་བ་ན་སྤྱིའང་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་རྟོག་བཅས་སུ་འགྱུར་རོ། །དོན་སྤྱི་འཛིན་ན་རྟོག་པ་ཡིན་གྱི་རིགས་སྤྱི་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དོན་སྤྱིར་མ་འདུས་པའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་འདོད་པ་ནི། ཆུ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚོ་འདོད་པ་ལྟར་སློབ་དཔོན་ངན་པའི་དུག་ཆུས་སྨྱོས་པའི་ཀླག་ཅོལ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་

༼༩༩༽

འགལ་བ་རྫས་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བ་ནི། འགལ་བ་ཀུན་ཀྱང་རྫས་གཅིག་འགྱུར། །དཀར་སྨྱོ་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་རྣམས་དང་སྣང་མུན་ལ་སོགས་པ་འགལ་བ་ཀུན་ཀྱང་རྫས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །འདོད་ན་སྔོན་པོར་འདོད་ཀྱང་དཀར་པོ་དང་། མུན་པར་འདོད་ཀྱང་སྣང་བ་དང་། སྤྱིར་འདོད་ཀྱང་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཐལ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འཆོལ་བར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་སྤྱི་དུ་མ་བྱེ་བྲག་དུ་མ་དང་གཅིག་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ལས་ཕྱོགས་སྔ་མ་ནི། བྱེ་བྲག་རེ་རེ་དང་འབྲེལ་པའི། །སྤྱི་ཡང་དུ་མ་ཡོད་ཅེ་ན། །ཁ་ཅིག་སྤྱི་གཅིག་མེད་ཀྱང་ཤ་པ་ལ་སོགས་པ་རེ་རེའི་སྟེང་ན་དེ་དང་བདག་གཅིག་པའི་སྤྱི་འང་དུ་མའོ་ཞེའོ། །གཉིས་པ་དེ་དགག་ན། མཚན་ཉིད་མི་འགྲུབ་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི། །རྣམ་པར་གཞག་པའང་འཇིག་པར་འགྱུར། །སྤྱི་དུ་མ་ཡིན་ན་ཤ་པའི་སྤྱི་དེ་ལྡོག་པ་གཉིས་ཚོགས་སུ་འགྱུར་ལ། འདོད་ན་བྱེ་བྲག་ཉིད་དུ་འགྱུར་བས་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་མི་འགྲུབ་ཅིང་། ཤ་པའི་བྱེ་བྲག་གྲུབ་ཀྱང་ཤིང་གཞན་གྱི་སྤྱི་མི་འགྲུབ་ལ། ཤ་པའི་སྤྱི་ཁེགས་ཀྱང་ཤིང་གཞན་མི་ཁེགས་པས་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཇིག་གོ །གསུམ་པ་མཚུངས་པའི་སྤྱི་དགག་པ་ལ་གཉིས་ལས་དོན་ལ་མཚུངས་པ་དགག་ན། མཚན་ཉིད་མཚུངས་པའི་སྤྱི་གཅིག་དང་། །བྱེ་བྲག་རྫས་གཅིག་ཡིན་ནོ་ལོ། །ཁ་ཅིག་སྤྱི་གཅིག་དང་དུ་མ་མི་འདོད་ཀྱི་ཤ་པ་དང་ཙནྡན་ལ་སོགས་པ་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པར་མཚན་ཉིད་མཚུངས་པའི་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་རྣམས་རྫས་གཅིག་གོ་ཞེ་ན། མཚུངས་པ་རྟོགས་པས་སྦྱར་བ་ཡིན། །རྟོགས་པའི་བློ་ཆོས་དོན་ལ་མེད། །དོན་ལ་འདྲ་བ་ཡོད་ན་ནི། །སྔོན་མེད་མཐོང་ནའང་འདྲ་བར་འགྱུར། །འདྲ་བ་ཕན་ཚུན་བསྟེབས་པ་རྟོགས་པ་ཡིན་པས་དོན་ལ་མེད་དོ། །ཡོད་ན་སྔོན་མ་མཐོང་བའི་པདྨ་རཱ་ག་ལྟ་བུ

༼༩༥༽

མཐོང་ན་ཡང་པདྨ་རྣག་གཞན་དང་འདྲའོ་སྙམ་པའི་བློ་སྐྱེ་དགོས་ཏེ་དོན་ཉིད་ལ་འདྲ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། མཐོང་དང་མཚུངས་པར་དེ་འཛིན་ཕྱིར། །ཁྱད་པར་ཡུལ་ཅན་ཉིད་ཀྱང་མིན། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། མཐོང་བ་དག་ནི་འདྲར་འཛིན་ན། །དོན་ནི་སྤྱར་མཐོང་ཡོད་མིན་པས། །ཇི་ལྟར་དེ་ནི་མཐོང་བ་དང་། །འདྲ་བ་ཡིན་པར་དེས་ངེས་འགྱུར། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། འདྲ་དང་མི་འདྲ་ཉིད་ཕྱིར་དང་། །སྒྲ་ཡི་ཡུལ་དང་ཡུལ་མིན་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པས་སྤྱི་འདྲ་བ་སྒྲའི་ཡུལ་རང་མཚན་མི་འདྲ་བ་སྒྲའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སློབ་དཔོན་གྱིས་དེ་དང་འདྲ་བ་མཐོང་བ་ལས། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་རྒྱུ་ལ་འབྲས་བུའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། མངོན་སྒྱུར་ལ་མངོན་སུམ་མམ་གཞན་དོན་ལ་རྗེས་དཔག་ཏུ་བཏགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་དྲང་དོན་ལ་མ་གྲུབ་པ་ལྟར་འདྲ་བ་ཡང་དོན་ལ་མི་འགྲུབ་བོ། །གཉིས་པ་བློ་ངོར་མཚུངས་པའི་སྤྱི་དགག་ན། ཁ་ཅིག་དོན་ལ་མཚུངས་པའི་སྤྱི་མེད་ཀྱང་རྟོགས་པས་མཚུངས་པར་བཟུང་བའི་སྤྱི་ཅི་སྟེ་མེད་སྙམ་ན། དེ་ལྟ་ན་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་རྫས་གཅིག་པ་ཉིད་ཉམས་སོ། །གལ་ཏེ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་རྫས་མི་གཅིག་པ་ཁྱེད་བདེན་མོད། རྟོག་པས་མཚུངས་པར་བཟུང་བ་ཙམ་ལ་སྤྱི་གཅིག་ཏུ་བྱས་ན་ཅིར་འགྱུར་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། མཚུངས་ལ་དངོས་པོ་གཅིག་མི་སྲིད། །གཅིག་མ་ཡིན་ལ་སྤྱི་སྒྲ་མེད། །མཚུངས་ཞེས་བརྗོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་དུ་མ་སྟོན་ཏེ། ཆོས་གཅིག་ཉིད་གཅིག་པོ་དེ་དང་མཚུངས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཅིག་ཏུ་མ་ཤར་ཡང་མཚུངས་པར་འཛིན་པ་ཉིད་སྤྱི་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། བློ་ལ་སྤྱི་གཅིག་མ་ཤར་ན། །མཚུངས་པར་རྟོགས་ཀྱང་སྤྱིར་མི་རུང་། །བློ་ལ་སྤྱི་གཅིག་ཏུ་མ་ཤར་ན་མཚུངས་པར་འཛིན་པས་སྤྱིའི་གོ་མི་ཆོད་དོ། །དཔེར

{༤༨}

ན་ཤིང་འོན་ཅིག་ཅེས་སྤྱི་གཅིག་གི་སྒྲ་མི་འཇུག་གི་ཤིང་ཤ་པ་དང་འདྲ་བ་འོན་ཅིག ཙནྡན་དང་འདྲ་བ་འོན་ཅིག་ཅེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་བརྗོད་པས་དོན་མི་འགྲུབ་སྟེ། ཕྱོགས་རེས་འདྲ་བ་ཀུན་ལ་ཡོད། །ཐམས་ཅད་འདྲ་བ་གང་ནའང་མེད། །ཤིང་ཤ་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ཕྱོགས་རེས་འདྲ་བ་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་ལ། ཡུལ་དང་དུས་དང་རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཐམས་ཅད་དུ་འདྲ་བ་གང་དུའང་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཁྱབ་པ་བསྒྲུབ་པའང་ལའི་དུ་བ་དང་ཚང་མང་གི་དུ་བ་གཉིས་འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་མི་འགྲུབ་ཀྱི་གཞན་སེལ་གྱིས་སྤྱི་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པས་གྲུབ་བོ། །གཉིས་པ་ལུང་དང་འགལ་བ་ནི། རིགས་པའི་རྒྱལ་པོས་གསུངས་པ་ཡི། །རྣམ་གཞག་དང་ཡང་འགལ་བར་སྣང་། །རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྤྱི་ཡི་བློ་ཡང་བསླད་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། རྟོག་པ་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཉིད་པས། །སྒྲ་ཡི་དོན་ནི་བརྟགས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། སྤྱི་ནི་དངོས་མེད་ངོ་བོ་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་དེ་དབང་སྤྱོད་ཡུལ་མིན། །དེས་ན་སྤྱི་ཡི་ཆོས་རྣམས་ནི། །མངོན་སུམ་མིན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཕྱིད་དང་བཞི་པ་ལས། གཞན་ཡང་སྤྱི་དོན་གཞན་དུ་རྟོག་པ་འདི་རང་གི་རྟེན་ཙམ་ལ་ཡོད་པའམ། ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་དང་འདྲ་བར་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་པར་འགྱུར་གྲང་ན་དེ་ལ་གལ་ཏེ་རང་གི་རྟེན་ཙམ་ལ་ཡོད་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་ཕྱོགས་བུམ་པ་ལ་སོགས་པས་སྟོང་པ་དག་ཏུ་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་བྱུང་བ་ན་ཡུལ་ཐ་དད་པ་ཅན་གྱི་རྫས་ལ་ཡོད་པའི་སྤྱི་དེ་ནི་ཇི་ལྟར་དེ་དག་ལ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་དེ་ནི་རྫས་སྔ་མ་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་རྫས་ལ་མི་འགྲོ་སྟེ། བྱེད་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་གཞན་ལ་གནས་པའི་དངོས་པོ་དེ་ལས་མི་གཡོ་བ་དེ་གཉིས་ཀའི་བར་ལ་ཁྱབ་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་ཡུལ་ཐ་དད་པའི

དངོས་པོ་དང་ལྡན་པས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དེས་ན་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་དག་དང་ཐམས་ཅད་ལ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་སྦྱོར་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་གཅིག་ཅེས་བྱ་བ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་བའམ། མིང་ཐ་དད་པར་ཟད་དེ་དོན་ཁས་བླངས་ནས་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཡང་དེ་ལ་ཡང་སྐྱེ་བ་མེད་པས་འགའ་ཞིག་ལས་འོངས་པ་མེད་པ་དེ་ལྟ་ན་བླུན་པོ་ལས་འགལ་བའི་ཁུར་ སུས་འདེགས་ནུས་ཞེས་བྱ་བ་དང་། གཞན་ཡང་འདིས་མི་རིགས་པ་ཅི་ཞིག་མངོན་པར་སྤྱད་ནས་དེ་ལྟར་དུབ་པ་མང་པོའི་སྐྱོ་སླབ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི་འོ་ན་རིགས་པ་དང་ལུང་གིས་སྐྱོ་དོན་ལ་ཡོད་པ་འགོག་ན་ཁྱེད་འདོད་པའི་སྐྱོ་གང་དེ་ལ་དགག་སྒྲུབ་ཇི་ལྟར་བྱེད་ཅེ་ན། དེ་མིན་རང་བཞིན་ལ་སོགས་པ། །དངོས་པོ་ཀུན་ལ་གྲུབ་པ་དེ། །སེལ་བའི་སྐྱོ་ཡིན་རང་མཚན་དུ། །འབྲེལ་པ་དེ་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱེད། །རྟོག་པ་ངོ་བོས་འབྲེལ་པའི་གཞན་སེལ་གྱི་སྐྱོ་དང་བྱེ་བྲག་ལ་དོན་གྱི་སྐྱོ་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་འབྲེལ་ནས་བྱེ་བྲག་གྲུབ་པས་སྐྱོ་འགྲུབ་དེ་ལ། སྐྱོ་ཁེགས་པས་བྱེ་བྲག་ཁེགས་པའི་རྣམ་གཞག་བྱེད་དེ། འབྲེལ་པས་དངོས་པོ་གཅིག་ལྟར་རྟོག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་དོན་ལ་སྐྱོ་མེད་ན། །གཞན་སེལ་སྒྲོ་བཏགས་དངོས་མེད་ལ། །གྲུབ་ཀྱང་དོན་དང་མ་འབྲེལ་ཕྱིར། །ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་འཇིག་ཅེ་ན། །དོན་རང་མཚན་ལ་ནི་སྐྱོ་མེད། །གཞན་སེལ་སྐྱོ་གཟུང་ཡང་དེ་དངོས་པོར་མེད་པས་དོན་དང་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་བྱེ་བྲག་གྲུབ་པས་སྐྱོ་འགྲུབ་པར་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་དང་སྐྱོ་ཁེགས་པས་བྱེ་བྲག་འགོག་པ་ཁྱབ་བྱེད་མི་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་རྟོག་གེའི་རྣམ་གཞག་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་འཇིག་པར་འགྱུར

༼༤༽

ར་ཞེ་ན། དོན་དང་སེལ་བ་གཅིག་ཉིད་དུ། །འབྲེལ་ནས་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ན། །རང་གི་མཚན་ཉིད་ཐོབ་པ་ཙམ། །ཚད་མ་ཡིན་ཕྱིར་འཐད་པ་ཡིན། །རྟོག་པ་ངོ་བོས་འབྲེལ་པས་གཞན་སེལ་ལ་རང་མཚན་དུ་འབྲེལ་ནས་ཞུགས་པ་ན་དོན་ཐོབ་པ་དེ་ཙམ་གྱི་ཚད་མའི་བྱ་བ་གྲུབ་པས་ཤིན་ཏུ་འཐད་དོ། །ཐོབ་ཅེས་བྱ་བའང་། དགག་སྒྲུབ་ཇི་ལྟར་བྱས་པ་ལྟར་ཞུགས་པ་ན་དོན་ཡོད་མེད་དུ་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། གཞན་རྟོད་པ་ཐམས་ཅད་གཞན་སེལ་ཤེས་ན་རང་གྲོལ་བར་འགྱུར་བས་འདིར་མི་བརྗོད་དོ། །ཐ་དད་སྤྱི་འདོད་འཁྲུལ་ཞུགས་པ། །རྫས་གཅིག་ཡིན་ཞེས་གྲངས་ཅན་པ། །གངས་ཅན་པ་རྣམས་དེ་རྗེས་འབྲང་། །སེལ་བར་འདོད་པ་མཁས་པའི་ལུགས། །བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་གསུམ་པའོ།། །།གཉིས་པ་སྣང་བ་དང་སེལ་བས་རྟོགས་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས། འཇུག་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ་ནི། རྟོག་མེད་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་འཇུག །སྒྲ་རྟོག་ཐམས་ཅད་གཞན་སེལ་ཡིན། །དེ་དག་འབྲེལ་དང་མ་འབྲེལ་བའི། །དབྱེ་བས་གཉིས་གཉིས་རྣམ་པ་བཞི། །སྣང་བ་ལ་འབྲེལ་མ་འབྲེལ་གཉིས་དང་། སེལ་བ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ལོག་གཉིས་ཏེ་བཞིའོ། །གཉིས་པ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྣང་བ་དང་སེལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། སྣང་བ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ནི། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པས་མཐོང་བའོ། །གཉིས་པ་སོ་སོའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྣང་བ་འབྲེལ་པ་དང་མ་འབྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། མཚན་ཉིད་ནི། རང་མཚན་མེད་པ་མཐོང་བའོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་ན་དབང་ཤེས་འབྲེལ་པ་དང་། ཡིད་ཤེས་བསྐྱེད་པ་གཉིས་སོ། །དེའང་རྣམ་ངེས་ལས། ཉེ་བར་བསྐྱེད་པ

{༤༨}

སླུ་བའི་ཕྱིར། །མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་སྣང་བ་མ་འབྲེལ་པའང་གསུམ་ལས། མཚན་ཉིད་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པ་མཐོང་བའོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་ན་རང་རིག་དོན་རིག་གཉིས་སོ། །གསུམ་པ་མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་གསུམ་ལས། ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་ནི། དོན་ལ་གནས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས། །གཅིག་ལ་དུ་མ་མི་སྲིད་ཅིང་། །དུ་མ་གཅིག་ཏུ་གནས་མི་སྲིད། །གཅིག་ལ་གསལ་དང་མི་གསལ་མེད། །བཻ་ཌཱུརྻ་ལ་སྔོན་པོ་དང་། །བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་ལ་རྫས་ཐ་དད་ལྟ་ཞོག་ལྡོག་པའང་ཐ་དད་མེད་པས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པ་དང་། སྔོ་ཙམ་གྱི་སྤྱི་གཅིག་མེད་པས་བཻ་ཌཱུརྻ་དང་ཨུཏྤ་ལ་ལ་སོགས་པའི་སྔོན་པོ་རྣམས་ཕན་ཚུན་རྗེས་སུ་འགྲོ་བས་སྟོང་པར་གནས་སོ། །གཉིས་པ་བློའི་འཛིན་སྟངས་ནི། མངོན་སུམ་ཐམས་ཅད་དོན་བཞིན་སྣང་། །གཅིག་ལ་ཐ་དད་སྣང་བ་མེད། །ཐ་དད་གཅིག་ཏུ་སྣང་མི་སྲིད། །སྣང་བས་འཇུག་ལ་རེས་འཇོག་མེད། །བཻ་ཌཱུརྻ་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་བ་ན་ཆ་མེད་དུ་འཇུག་སྟེ། སྔོན་པོ་ལ་སྔོན་པོ་ཉིད་དང་། དེའི་བྱས་མི་རྟག་ཀྱང་ཐ་དད་མེད་པ་དང་། ཡུལ་དུས་རྣམ་པ་ཐ་དད་ཀྱི་སྔོན་པོ་རྣམས་ཀྱང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་གཅིག་མེད་པས་ཐ་དད་ཉིད་དུ་སྣང་ངོ་། །

གསུམ་པ་བློ་དོན་མཐུན་པ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ཇི་ལྟར་མཐུན་པའི་ཚུལ་ནི། ཡུལ་ལ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་ཡི། །སྟོབས་ཀྱིས་དབང་ཤེས་སྐྱེས་པས་ན། །མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་པའི་ཕྱིར། །བློ་དོན་ཕན་ཚུན་འཆོལ་བ་མེད། །དེ་འང་ཡུལ་སྔོན་པོར་གནས་པ་ལྟར་བློ་ལའང་དེ་ལྟར་སྣང་། སྔོན་པོ་ལ་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་ལྡོག་ཆོས་རྣམས་ཐ་དད་མེད་པ་ལ། བློ་ལ་ཡང་ཐ་དད་མེད་པར་སྣང་། ཡུལ་

༼༥༠༽

དུས་རྣམ་པ་ཐ་དད་རྣམས་ཐ་དད་དུ་གནས་པ་ལྟར་བློ་ལའང་ཐ་དད་ཉིད་སྣང་སྟེ་རྒྱ་ཐ་དད་ཀྱི་འབྱུར་བཞིན་ནོ། །དེའང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག །བདག་ཉིད་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་ལ། །ཚད་མ་རྣམས་ཀྱི་བརྟག་བྱ་གང་། །མ་མཐོང་ཆ་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད། །ཅེས་བྱ་བ་དང་། དམ་པའི་དོན་གྱི་དོན་རྣམས་ནི། །རང་གིས་འདྲེ་དང་ཐ་དད་མེད། །དེ་ལ་ངོ་བོ་གཅིག་པ་དང་། །ཐ་དད་བློ་ཡིས་བསླད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་དེ་ཚད་མས་བསྒྲུབ་པ་ལ་གསུམ་ལས་རྟགས་དགོད་པ་ནི། གང་དོན་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་གཅིག་ཡིན་པ་དེ་ལ་སྣང་མི་སྣང་ཆ་གཉིས་མེད་དེ། བཻ་ཌཱུརྻ་མཐོང་བ་ནི་སྔོན་པོ་མཐོང་བ་བཞིན་བུམ་པའི་བྱས་མི་རྟག་ཀྱང་དོན་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་གཅིག་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སོ། །གཉིས་པ་དེའི་ཚུལ་བསྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས་ལས། ཕྱོགས་ཆོས་ནི་ལྟོས་མེད་དང་གནོད་པ་ཅན་གྱིས་འོག་ཏུ་བསྒྲུབ་ལ། ཁྱབ་པའང་བཻ་ཌཱུརྻ་མཐོང་བ་ན་སྔོན་པོ་མཐོང་བར་མྱོང་བས་གྲུབ་བོ། །གལ་ཏེ་སྣང་མི་སྣང་ཆ་གཉིས་མེད་པ་ལྟན་ཅིག་མཐོང་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི་རང་བཞིན་འབྲེལ་པ་མི་ངེས་སོ་ཞེ་ན། བྱས་མི་རྟག་ལྟན་ཅིག་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ་དོན་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་གཅིག་ཀྱང་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དོ་ཞེ་ན། ལྡོག་པ་བློས་བྱས་ཡིན་གྱིས་དོན་ལ་མི་གནས་སོ། །དེས་ན་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པའི་འབྲེལ་པའང་དོན་ལ་མི་གནས་པར་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་པ་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ཕྱོགས་ཆོས་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ལའང་གཉིས་ལས། རྟགས་མི་སྲིད་པ་སྤང་བ་ནི་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་ངོ་བོ་གཅིག་པ་དེ་དོན་དམ་གྱི་གཅིག་ཡིན་ན་མི་སྲིད་ལ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་གཅིག་མ་ངེས་ཏེ་ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འོག་སྣང་ལ་སྟེང་མི་སྣང་བ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་གཅིག་ཡིན་ནོ། །དེའང་འཇིག་

༼༤༧༽

རྟེན་ལ་གྲགས་པ་ཟླ་བའམ། བུམ་པ་གཅིག་ལྟ་བུམ་ཡིན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ལ་གྲགས་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྫས་གཅིག་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་སྲིད་ཀྱང་མི་དགོས་པ་སྤྲང་བ་ནི། གལ་ཏེ་སྔོན་པོ་སྣང་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ན་ཕྱོགས་ཆོས་ངེས་པའི་ཚད་མས་སྔོན་པོ་མི་རྟག་པར་དངོས་སུ་རྟོགས་པས་སྒྲོ་འདོགས་ལ་མི་རྟག་པ་སྣང་བ་ཤུགས་ལ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་རྟགས་དོན་མེད་དུ་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་རྟག་པ་སྣང་བའི་དོན་གྲུབ་ཀྱང་སེལ་བའི་ངོར་བསྒྲུབ་བོ། །གཉིས་པ་ཁྱབ་པ་ལ་མི་འཐད་པ་སྤྲང་བ་ལ་གཉིས་ལས་ཡུལ་ཅན་ལ་ཧ་ཅང་ཐལ་བ་ནི། རྫས་གཅིག་ལ་སྣང་མི་སྣང་ཆ་གཉིས་མེད་པ་ལྟར་རྗེས་དཔག་དང་དེ་སྐྱོང་བའི་རང་རིག་གཉིས་ཀྱང་སྒྲ་དོན་འཛིན་མི་འཛིན་ཆ་གཉིས་འགལ་ཏེ་རྫས་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ་ཤེས་པ་གཅིག་ཉིད་རང་རིག་ཁ་ནང་ལྟ་སྣང་བས་འདྲུག་ལ་རྗེས་དཔག་ཕྱི་ལྟ་གཞན་སེལ་གྱིས་འདྲུག་པས། མར་མེ་རང་གསལ་བ་དང་མུན་པ་སེལ་བ་མི་འགལ་བ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཡུལ་ལ་ཧ་ཅང་ཐལ་བ་ནི། སྣང་མི་སྣང་ཆ་གཉིས་མེད་ན་ངེས་མ་ངེས་ཆ་གཉིས་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྣང་བ་རྫས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ངེས་པ་གཞན་སེལ་གྱི་ཡུལ་ཐ་དད་པས་མི་མཚུངས་སོ། །གསུམ་པ་དེས་ན་མངོན་སུམ་མ་ངེས་པར་གྲུབ་པ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་མ་ངེས་པར་གྲུབ་པའི་འཐད་པ་དངོས་ནི། དེས་ན་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡང་། །རྟོག་མེད་ཡིན་ཕྱིར་ངེས་མི་དགོས། །དེའང་སློང་ཕྲག་ཕྱེད་དང་བཞི་པ་ལས། ད་ནི་ཇི་ལྟར་མ་ངེས་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་ཀྱང་བཟུང་བ་ཡིན་ཞེ་ན། མངོན་སུམ་ནི་གང་གིའང་ངེས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་བྱ་བ་དང་། རྣམ་ངེས་ལས་ཀྱང་། བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་རིག་པ་བརྗོད་པ་དང་མ་འབྲེལ་བ་དེ་ནི་མངོན་སུམ

༼༥༣༽
གྱི་ཚད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། གཏན་ཚིགས་ཐིགས་པར་ཡང་། དེ་ལ་དང་པོར་ཡུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་མཐོང་བ་
གང་ཡིན་པ་ཁོ་ན་ཚད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་དེ་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ལས་དང་
པོ་ལུང་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་ནི། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཡོད་མེད་ངེས་པའི་འབྲས་ཅན་མིན། །ཕྱིར་ན་ཚད་མ་ཉིད་མ་
ཡིན། །ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ་རང་ངམ་གཞན་ལས་ངེས་པ་འདྲེན་នུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་
པ་དངོས་སུ་མ་ངེས་ན་ཚད་མར་འགལ་བ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་རྩོད་པ་དགོད་པ་ནི། གལ་ཏེ་དངོས་སུ་ངེས་པ་
མེད་ན་ཚད་མར་འགལ་ལོ་ཞེའོ། །གཉིས་པ་ལན་ལ་གཉིས་ཏེ། གཞན་གྱི་ལན་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལན་གདབ་པའོ།
།དང་པོ་ནི་ཁ་ཅིག་ན་རེ་ངེས་པ་ལ་གཉིས་ལས་རྟོག་པས་ངེས་པ་མེད་ཀྱང་རྟོག་མེད་ཀྱིས་ངེས་པ་ཡོད་དེ་མངོན་སུམ་
གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པ་དེ་ཅི་སྣང་བ་ཙམ་ལ་ཟེར་ན་མངོན་སུམ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་མ་
ཆོད་པ་མི་སྲིད་ལ། གཞན་སེལ་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་ལ་ཟེར་ན། རྗེས་དཔག་ལྟར་རྟོག་པ་ལས་མ་འདས་སོ། །
དེས་ན་ངེས་པའི་མིང་བཏགས་ན་འཇིག་གོ །གཉིས་པ་རང་གི་ལན་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་མངོན་སུམ་གྱིས་དགག་སྒྲུབ་
བྱེད་པའི་ཚུལ་ནི། འོན་མངོན་སུམ་ཚད་མ་གང་དེས་དགག་སྒྲུབ་ཇི་ལྟར་བྱེད་ཅེ་ན། མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་
བ། །ཉིད་ཀྱིས་ཚད་མ་གྲུབ་པ་ཡིན། །དེའམ་གཞན་གྱི་སྟོབས་ཉིད་ལས། །ངེས་པའི་དབང་གིས་དགག་སྒྲུབ་བྱེད། །
བུམ་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་ན་ཁ་དོག་དང་མི་རྟག་པ་གཉིས་ཀ་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་བས་མངོན་སུམ་སྔོན་པོའི་རྗེས་
ལས་ཚད་མར་སོང་བ་ན་མི་རྟག་པའི་རྗེས་ལའང་ཚད་མར་སོང་བ

དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་ཁ་དོག་གི་ལྡོག་པ་ལ་འཁྲུལ་པའི་རྒྱུ་མེད་པ་དང་། རྟོག་པའི་རྐྱེན་གོམས་པ་གསལ་བ་དང་། ཡིད་གཏད་པ་ཡོད་པས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པར་འདྲེན་ནུས་ཏེ། མངོན་སུམ་གྱིས་ནི་བཟུང་བ་ལ། །ཁྱད་པར་ཆ་ཤས་ནམས་སྣང་བས་པ། །ཁྱད་པར་གང་ལ་རྟོགས་པ་ཡི། །རྐྱེན་ཡོད་དེ་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །མི་རྟག་པའི་ལྡོག་པ་ལ་འདྲ་བ་གཞན་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་འཁྲུལ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཟིན་པས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་གཞན་ལས་ངེས་དགོས་ཏེ། གཟུགས་ཆོས་མཐུན་པར་མཐོང་བ་ལས། །ཉ་ཕྱིས་ལ་དངུལ་ནམ་པ་ལྟར། །གལ་ཏེ་འཁྲུལ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས། །ཡོན་ཏན་གཞན་སྒྲོར་མི་བྱེད་ན། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་མཐོང་བ་ཡི། །ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་མཐོང་བ་ཉིད། །འཁྲུལ་པས་ངེས་པར་མི་བྱེད་པས། །བསྒྲུབ་པ་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ངེས་ན་མངོན་སུམ་དུ་འགལ་བ་ལ་བཞི་སྟེ། སྒོ་ལྡོག་ངེས་པ་རྟོག་པར་བསྒྲུབ་པ། ངེས་པས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་ཚུལ། །རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་ངེས་ཤེས་སེལ་བར་འགྱུར་བ་དེ་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་སྐད་ཅིག་གི་ལྡོག་པ་ལ་གཞན་སེལ་འཇུག་མོད། སྔོན་པོའི་རང་བཞིན་ལྡོག་ངེས་པ་འདི་རྟོག་པ་ཡིན་པས་མངོན་དུ་མི་རུང་ལ། རྟགས་ལ་མ་ལྟོས་པས་རྗེས་དཔག་ཀྱང་མ་ཡིན་གྱི། འགལ་བླ་མ་བཅད་པས་གཞན་སེལ་དུའང་མི་རུང་ངོ་ཞེ་ན། སྔོན་པོའི་ལྡོག་པ་ངེས་པ་ནི། །རྟོག་པ་ཡིན་ཕྱིར་གཞན་སེལ་ཡིན། །འཁྲུལ་ནས་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ཐོབ། །ནང་དུ་རང་རིག་ཚད་མར་འདོད། །དོན་ཆ་ཤས་སུམ་ཕྱེ་བ་མངོན

༼༥༩༽

སུམ་གྱིས་མཐོང་ནས་དེའི་རྗེས་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པས་སྔོན་པོའོ་ཞེས་སྔོ་ལྡོག་སྤྱིའི་ཚུལ་དུ་ཤེས་པ་དེ་རྟོག་པ་ཡིན་ལ་
རྟོག་པ་དེས་འགལ་ཟླ་གཞན་གྱི་ཆ་ཤས་སུ་སྒྲོ་མ་བཏགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྔོ་མིན་བཅད་པས་གཞན་སེལ་གྱི་ཡུལ་ཅན་
ཡིན་ཞིང་སེལ་བ་ལ་དངོས་ཡུལ་མེད་པས་འཇུག་ཡུལ་སྔོན་པོའི་རང་མཚན་ཉིད་ཐོབ་ལ་ཁ་ནང་ལྟ་རང་རིག་ཡིན་པས་མ་
འཁྲུལ་པ་ཡིན་ནོ། །དེའང་མདོ་ལས། རྟོག་པའང་རང་རིག་ཉིད་དུ་འདོད། །དོན་ལས་མ་ཡིན་དེ་རྟོགས་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་
བ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། མཐོང་བ་འགའ་ལའང་ཤེས་པ་གང་། །སྤྱི་ཡི་དོན་ཅན་རྣམ་རྟོག་པ། །གཞན་གྱིས་ཆ་སྒྲོ་མ་
བཏགས་པ། །དེ་ཙམ་སེལ་བའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། གང་ལ་ངེས་པ་ཡོད་པ་དེས། །
སྒྲོ་འདོགས་བཅད་པར་ཤེས་པར་བྱ། །ངེས་པ་དང་སྒྲོ་འདོགས་གཉིས་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པའི་འགལ་བ་ཡིན་པས་ངེས་
པ་ནམ་ཡོད་པ་ན་སྒྲོ་འདོགས་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ངེས་པ་དང་ནི་སྒྲོ་འདོགས་ཡིད། །གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ངོ་བོའི་ཕྱིར། །
འདི་ནི་སྒྲོ་འདོགས་དབེན་པ་ལ། །འཇུག་ཅེས་བྱ་བར་ཤེས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་ནི་གལ་ཏེ་སྒྲོ་
འདོགས་ཀྱིས་དབེན་པ་ལ་འཇུག་མོད་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་ངེས་ཤེས་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ་
ཕྱེད་དང་བཞི་པ་ལས། ངེས་དབེན་པ་ཉིད་སེལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་མངོན་སུམ་གྱི་རྗེས་ལ་བྱུང་
བའི་ངེས་ཤེས་ཀྱིས་ཁ་དོག་ངེས་ལ་སྐད་ཅིག་མ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་གྱི་སྣང་བའི་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་
ནོ། །བཞི་པ་ནི། ངེས་པ་དང་ནི་སྒྲོ་འདོགས་ཡིད། །གཉིས་ཀ་སེལ་བས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། །དེ་དག་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་
ཞེས། །རིགས་པ་

མཁྱེན་པས་གསུངས་པ་ཡིན། །ངེས་པ་དང་སྒྲོ་འདོགས་གཉིས་ཀ་འང་གཞན་སེལ་གྱི་སྒོ་ནས་འཇུག་གི མངོན་སུམ་གྱིས་མི་འཇུག་གོ་ཞེས་རིགས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཁྱེན་པས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་སྒྲོ་ལོག་ངེས་ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་རྟོག་པས་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་སྣང་ཡུལ་ལ་སྒྲ་རྟོག་མི་འཇུག་པའི་ཚུལ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་སྣང་ན་དགག་སྒྲུབ་ཅིག་ཅར་རྟོགས་པར་ཐལ་བ་ནི། གལ་ཏེ་སྒྲ་དང་ངེས་པ་ཡང་དངོས་པོ་སྣང་བས་འཇལ་ན་སྐྱོན་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། སྒྲ་རྟོག་སྣང་བས་འཇལ་ན་ནི། །དགག་སྒྲུབ་ཅིག་ཅར་རྟོགས་པར་འགྱུར། །བུམ་པའི་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་དོན་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཡིན་པས། གྲུབ་ན་ཅིག་ཅར་གྲུབ་པ་དང་འགོག་ན་ཅིག་ཅར་ཁེགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དོན་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་དོན་གཅིག་གི་མིང་ཐམས་ཅད་རྣམ་གྲངས་པ་ཡིན་པ་ནི། གཅིག་ལ་དུ་མར་བཏགས་ན་ཡང་། །རྣམ་གྲངས་ཡིན་གྱི་ཐ་དད་མིན། །དོན་ཁྱད་པར་མེད་པ་ལ་སྒྲ་དང་ངེས་པ་ཇི་སྙེད་ཅིག་གིས་བརྗོད་ཀྱང་དོན་དེ་ཉིད་ལས་མ་འདས་པས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཁོ་ནར་འགྱུར་གྱི། ཐ་དད་ཀྱི་མིང་དང་ཐ་སྙད་ཐོབ་མི་སྲིད་དེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གཞན་དུ་དངོས་པོ་གཅིག་པུ་ལ། །སྒྲའམ་བློ་གཅིག་གིས་ཁྱབ་ན། །ཡུལ་གཞན་མེད་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར། །རྣམ་གྲངས་པ་ནི་ཉིད་དུ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་ལྡོག་པས་འབྱེད་ན་སེལ་བར་འགྱུར་བ་ནི། དོན་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་གཅིག་ལ་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་སྒྲ་ཐ་དད་ཀྱིས་བརྗོད་ཀྱང་རྣམ་གྲངས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་དེ་དག་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ལྡོག་པས་འབྱེད་ན་སེལ་བ་ལ། །དངོས་པོའི་མིང་གིས་བཏགས་པར་ཟད། །དེ་ལ་སྣང་བར

༼༥༨༽

ཀློམ་པ་འཁྲུལ། །དོན་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པས། །ཞེས་ཟེར་བ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་སེལ་དུ་གྲུབ་བོ། །ལྡོག་པ་ལ་སྣང་བར་མིང་འདོགས་པ་ནི་རྟོག་གེའི་ཐ་སྙད་མི་ཤེས་པར་ཟད་དོ། །གཉིས་པ་གཞན་སེལ་ལ་གསུམ་ལས་མཚན་ཉིད་ནི། དངོས་འགལ་བཅད་ནས་འཇུག་པ་ནི། །གཞན་སེལ་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པར་བཞེད། །གཉིས་པ་དེའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། སེལ་བའི་རྣམ་གཞག་དང་། དེའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་ནི། བརྟགས་ཕྱིར་སེལ་བ་དངོས་ཡུལ་མེད། །འཁྲུལ་པའི་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ཡིན། །གཞན་སེལ་བརྟགས་པ་ཡིན་གྱིས་དོན་ལ་མ་གྲུབ་པས་དངོས་ཀྱི་ཡུལ་མེད་ལ་འཁྲུལ་ནས་འཇུག་པ་ན་ཐོབ་པའི་ཡུལ་རང་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དོན་རང་མཚན་དེ་ཡང་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་དོན་ལ་ཐ་དད་མེད་པར་གཅིག་ཉིད་དུ་གནས། ཐ་དད་རྣམས་ཕན་ཚུན་འདྲེ་བ་མེད་པར་ཐ་དད་ཉིད་དུ་གནས་སོ། །འོན་དམ་བཅའ་བའི་ཕྱོགས་གཅིག་རྟགས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། རྟགས་རྗེས་འགྲོ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་པས་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་ཇི་ལྟར་སྤང་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ལ་གཉིས་པ་བློའི་འཛིན་སྟངས་ཤེས་དགོས་པ་དེ་བཤད་ན། རང་མཚན་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལ། །སེལ་བའི་འཛིན་སྟངས་མུ་བཞི་སྲིད། །དོན་རང་མཚན་དེ་ལྟར་གནས་ཀྱང་རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་ནས། གཅིག་ལ་ཐ་དད་དང་། ཐ་དད་ལ་གཅིག་དང་། གཅིག་ལ་གཅིག་དང་། ཐ་དད་ལ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པ་སྟེ་མུ་བཞི་སྲིད་པ་ལས། གཅིག་ལ་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལ་ཐ་དད་ནི་གོ་སླ་ལ་བཟློག་པ་གཉིས་པོ་བཤད་དོ། །དེ་དག་ལ་གསུམ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ཐ་དད་ལ་གཅིག་ཏུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། བྱས་དང་མཚན་ཉིད་གཅིག་

༥༧

པ་ལ། །ཙཎྜན་དང་ཤ་པ་ལ་སོགས་པ་ཡལ་ག་དང་ལྡན་པ་དང་། དཀར་ཟལ་ལ་སོགས་པ་ནོག་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པར་མཚན་ཉིད་གཅིག་པ་དང་། མེས་སྲེག་པ་དང་རླུས་ངོམས་པ་ལ་སོགས་པར་འབྲས་བུ་གཅིག་པར་ཉིད་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཕྱིར་གང་དང་གང་ལས་དོན། །ལྡོག་པ་དེ་ཡི་རྒྱུ་ཅན་གྱི། །རིགས་དབྱེ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་བློའི་རྣམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐ་དད་ལ་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་ཚུལ་དང་། དེ་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། བག་ཆགས་སྟོབས་ཀྱིས་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ། །ཡལ་ག་དང་ནོག་དང་སྲེག་པ་དང་ངོམས་པ་ལ་སོགས་པ་གཞན་སེལ་གཅིག་པའི་ཡུལ་རྣམས་ལ། ཐོག་མ་མེད་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་འབྲེལ་ནས་སྤྱི་གཅིག་ཏུ་བཟུང་བ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཐ་དད་དངོས་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས། །དོན་གཅིག་ཏུ་ནི་སྣང་བའི་བློ། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། དངོས་རྣམས་ངོ་བོ་འགའ་ཞིག་གིས། །ཐ་དད་མིན་པ་ལྟ་བུར་སྣང་། །དེ་ལ་བསམ་པའི་དབང་གིས་ན། །སྤྱི་ཡོད་པར་ནི་རབ་ཏུ་བསྒྲགས། །དེ་ཡིས་ཇི་ལྟར་ཀུན་བརྟག་པ། །དེ་ནི་དམ་པའི་དོན་དུ་མེད། །གསལ་བ་རྣམས་ནི་རྗེས་མི་འགྲོ། །རྗེས་འགྲོ་གཞན་ནི་སྣང་བ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཐ་དད་མཚུངས་ལ་འབྲས་བུའི་བློ། །གཅིག་དང་ཐ་དད་འགལ་ཞེ་ན། །འོན་དོན་ཐ་དད་པར་མཚུངས་པ་ལ་དཀར་ཟལ་དང་ནག་སྲུར་ལ་གཅིག་གི་བློ་སྐྱེ་ལ། རྟ་དང་བ་ལང་ལ་གཅིག་གི་བློ་མི་སྐྱེ་བ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། རྣམ་ཤེས་དང་ནི་སྨན་བཞིན་དུ། །ཐ་དད་ཡིན་ཡང་ཁྱད་པར་ཡོད། །ཡུལ་དང་དབང་པོ་དང་སྣང་བ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐ་དད་ཡིན་ཡང་རྣམ་ཤེས་གཅིག་སྐྱེད་པ་མི་འགལ་བ་དང་། སྨན་ཐ་དད་པར་མཚུངས

༼༥༨༽

ཀུང་སླི་ཏེས་དང་པརཛྙ་ཏ་ལ་སོགས་པས་རིམས་ལ་སོགས་པ་ཞི་བར་བྱེད་ལ་ཉོ་དང་ག་གོན་ལ་སོགས་པས་ཞི་མི་ནུས་པ་བཞིན་དུ་གསལ་བ་ཐ་དད་དུ་ཕྱེད་པར་མེད་ཀུང་དཀར་ཟལ་ནག་སྨུར་ལ་སོགས་པས་བ་ལང་གི་སྤྱིའི་བློ་གཅིག་སྐྱེད་ལ་རྟ་དང་ཤིང་ལ་སོགས་པས་མི་སྐྱེད་པ་མི་འགལ་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གཅིག་རྟོགས་དོན་ཤེས་ལ་སོགས་པ། །དོན་གཅིག་བསྒྲུབ་ལ་འགའ་ཞིག་ནི། །ཐ་དད་ཡིན་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས། །ངེས་ཏེ་དབང་པོ་ལ་སོགས་བཞིན། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། དཔེར་སྨན་ཁ་ཅིག་ཐ་དད་ཀུང་། །ལྷན་ཅིག་པའམ་སོ་སོ་ཡི། །རིམས་ལ་སོགས་པ་ཞི་བྱེད་པར། །མཐོང་གི་གཞན་གྱིས་མ་ཡིན་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གསུམ་པ་དགོས་པ་ནི། ཐ་དད་རྣམས་ལ་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི། །བྱ་བ་ཕྱོགས་གཅིག་རྟོགས་པར་འགྱུར། །ཡུལ་དུས་རྣམ་པ་ཐ་དད་ཀྱི་ཤིང་དང་བ་ལང་དང་མེ་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་རྣམས་ལ་སྤྱི་གཅིག་ཏུ་གོ་ནས་དགག་སྒྲུབ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པ་ཉིད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། དེའི་ཕྱིར་པར་གྱིས་རྟོགས་འགྱུར་བ་དག་རབ་ཏུ་བྱེད་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་གཅིག་ལ་ཐ་དད་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་ལའང་གསུམ་ལས། དང་པོ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། གཞན་སེལ་སྤྱོད་ཡུལ་ཐ་དད་པས། །གཅིག་ལའང་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དུ། །སྒྲའི་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་དོན་ལ་ཐ་དད་མེད་མོད་ཀྱི། བདེ་བར་གཤེགས་པས་ཕུང་པོ་ཐ་དད་དུ་གསུངས་པ་དང་། རིགས་པ་སྨྲ་བས་ཆོས་ཅན་དང་བསྒྲུབ་བྱ་དང་གཏན་ཚིགས་ཐ་དད་དུ་ཕྱེ་བ་ནི་ལོག་པ་ཐ་དད་ལས་ལྡོག་པའི་སྒོ་ནས་བློས་ཐ་དད་དུ་སྒྲོ་བཏགས་སུ་རུང་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མིང་དོན་གང་ལྡན་ཕན་ཚུན་དུ། །ཐ་དད་པ་འདི་ས་བོན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས

༼༥༨༽

པས་སོ། །གཉིས་པ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་བློའི་རྣམ་པ་ནི། སྒྲ་དོན་རྟོག་པའི་འཇུག་ཚུལ་ལྟར། །དོན་ལ་ཐ་དད་ཉིད་དུ་ཞེན། །གཞན་སེལ་ལ་བརྟེན་ཏེ་བློ་ལ་ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་ལྟར་དོན་ལའང་ཐ་དད་ཉིད་དུ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་ཞེན་པར་བྱེད་དེ། དེས་ན་ཁྱད་པར་གང་ཞིག་ཆོས། །གང་གིས་གོ་བར་འགྱུར་བ་དེ། །དེ་ལས་གཞན་གྱིས་ནུས་མ་ཡིན། །དེས་ན་ཐ་དད་རྣམ་པར་གནས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་ཐ་དད་སྒྲོ་བཏགས་པའི་དགོས་པ་ཡང་། གཅིག་ལ་གཅིག་ཏུ་མ་རྟོགས་པ། །རྟོགས་པར་བྱེད་ཕྱིར་རྣམ་པར་ཕྱེ། །ངོ་བོ་གཅིག་ཉིད་དེ་ལྟར་མ་ཤེས་པ་རྣམས་ལ་གཞན་སེལ་གྱི་སྒོ་ནས་སྒྲ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དང་། མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དང་། མ་བྱས་པ་ལས་ལོག་པའི་སྒོ་ནས་ཐ་དད་དུ་ཕྱེ་སྟེ། དོན་ལ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུབས་པས་སྒྲ་ཉིད་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པར་གོ་བར་བྱེད་དེ། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་རྣམ་གཞག་དང་། །ཐ་དད་ཐ་དད་མིན་ཅི་འདྲ། །དེ་ཉིད་དོན་ནི་མ་བརྟགས་པར། །འཇིག་རྟེན་ཇི་ལྟར་གྲགས་དེ་ལ། །དེ་བཞིན་ཁོ་ནར་བརྟེན་ནས་ནི། །བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པ་ཀུན་གཞག་པ། །དམ་པའི་དོན་ལ་གཞུག་བྱའི་ཕྱིར། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །འདི་དག་གི་དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ནི། སྤྱི་དང་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དོན་ལ་འགོག་པའི་རིགས་པ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་གཞན་སེལ་གྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་དབྱེ་བ་དངོས་ནི། ཡོད་དང་མེད་པར་འཛིན་པ་ཡི། །སྒོ་ནས་གཞན་སེལ་རྣམ་པ་གཉིས། །བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པ་དང་དགག་བྱ་འགོག་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་པ་གཞན་སེལ་དང་། མེད་པ་གཞན་སེལ་གཉིས་དང་། སྒྲ་དང་བློ་ཡི་

{༨༠}

དབྱེ་བ་ཡིས། །ཡོད་མེད་དེ་ཡང་གཉིས་གཉིས་ཡིན། །སྒྲའི་གཞན་སེལ་དང་བློའི་གཞན་སེལ་གཉིས་ཀྱིས་ཕྱེ་བས་བཞིར་འགྱུར་ཏེ། ཡོད་པ་སྒྲའི་གཞན་སེལ་དང་། ཡོད་པ་བློའི་གཞན་སེལ་བ་གཉིས་དང་། མེད་པ་སྒྲའི་གཞན་སེལ་དང་། མེད་པ་བློའི་གཞན་སེལ་གཉིས་གཉིས་བཞིར་འགྱུར་རོ། །དེའང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཚ་ཤས་སྒྲོ་འདོགས་ཇི་སྙེད་པ། །དེ་བསལ་ཕྱིར་ན་ངེས་པ་དང་། །སྒྲ་ཡང་དེ་སྙེད་ཁོ་ན་དེས། །དེ་དག་སྦྱོར་ཡུལ་ཐ་དད་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་དོན་ལ་གཞན་སེལ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དོན་ལ་གཞན་སེལ་མི་འཐད་པའི་ཚུལ་དང་། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་སེལ་བློ་ཡི་འཇུག་ཚུལ་ཡིན། །བེམས་པོའི་དོན་ལག་གཞན་སེལ་མེད། །འགའ་ཞིག་དོན་གྱི་གཞན་སེལ་ཞེས་ཡུལ་བེམས་པོ་ཉིད་ལ་གཞན་སེལ་དུ་འདོད་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་དགོངས་པ་ལོག་པ་དང་ལྡོག་པ་མ་ཕྱེ་བར་ཟད་དོ། །གཉིས་པ་དེའི་རྒྱུ་མཚན་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ། སེལ་བ་སྣང་བར་འགྱུར་བ་ནི། །དོན་གྱི་གཞན་སེལ་རང་མཚན་ཕྱིར། །སྣང་ཡུལ་འགྱུར་གྱི་སེལ་བ་ཉམས། །དོན་ལ་གཞན་སེལ་ཡོད་ན་དོན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས་སྣང་ཡུལ་དུ་གྱུར་ལ་འདོད་ན་སེལ་བ་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །གཉིས་པ་སྣང་བ་ལ་མཚུངས་པ་ནི། སྣང་བའང་དོན་ལ་ཡོད་པར་མཚུངས། །འདོད་ན་ལོང་བ་རྒྱུན་ཆད་འགྱུར། །སེལ་བ་དོན་ལ་ཡོད་ན་སྣང་བ་ཡང་དོན་ལ་ཡོད་པར་བསྒྲེའོ། །འདོད་ན་དོན་ཐམས་ཅད་སྣང་བ་ཡིན་པས་ལོང་བ་རྒྱུན་ཆད་པར་འགྱུར་རོ། །སྣང་བ་རྟོག་མེད་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་ཡིན་པས་དོན་ལ་མེད་དོ་ཞེ་ན། སེལ་བའང་རྟོག་པའི་འཛིན་སྟངས་ཡིན་པས་དོན་ལ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་སེལ་བ་དོན་ལ་ཡོད་ན་ཡོད་པའི་མཚན་ཉིད་དོན་བྱེད་

༼༥༧༽

ནུས་པ་ཡིན་པས་དངོས་པོར་འགྱུར་རོ། །དངོས་མེད་ལ་ཡོད་པའི་མིང་འདོགས་ན་གཟུགས་ཅན་ལ་ནམ་མཁའ་ཡོད་ཅེས་མཚུངས་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟ་ན་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་འཆོལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་གཞན་སེལ་ཐམས་ཅད་བློའི་འཇུག་ཚུལ་སྒྲ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བྱེད་པ་ཕན་ཚུན་བསྲེ་བ་དང་འབྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དོན་རྣམས་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་ལྟར་གནས་པའི་ཕྱིར་སེལ་བའི་བརྡ་མེད་དོ། །གསུམ་པ་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཡོད་པའི་སྒྲ་དང་བློ་གཉིས་འཇུག་ཚུལ་གཅིག་པས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བརྗོད་ན་གཉིས་ལས། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། སོ་སོའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་པོའི་གཞན་སེལ་དངོས་མེད་གཅོད། །དངོས་པོའི་གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པ་གཅོད་པའོ། །དེས་ན་ཡོད་པའི་སྒྲ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། སྣང་བ་དང་ནི་མི་སྣང་བའི། །ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་གཉིས། །ཡོད་པའི་གཞན་སེལ་ལ་དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ། མངོན་གྱུར་ལ་ངེས་པ་དང་ལྐོག་གྱུར་ལ་ངེས་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་གི་མཚན་ཉིད་སྣང་བ་ལ། །རྗེས་ཀྱི་ངེས་ཤེས་ཇི་སྙེད་པ། །སྒྲ་དང་རྟོག་པས་ཕྱེ་བས་ན། །སེལ་བ་ཆ་ཡི་ཡུལ་དུ་འགྱུར། །དབང་པོའི་ཤེས་པས་ཐུམ་པའི་རང་མཚན་མཐོང་བ་མངོན་སུམ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་སྔོན་པོ་དང་སྔོ་མ་ཡིན་དང་རྟག་མི་རྟག་ལ་སོགས་པར་མིང་བཏགས་ཤིང་རྟོག་པས་ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པར་ངེས་པར་བྱེད་ན་གཞན་སེལ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མཐོང་བ་འགལ་ལ་ཡང་ཤེས་པ་གང་། །སྤྱི་ཡི་དོན་ཅན་རྣམ་རྟོག་པ། །གཞན་གྱི་ཆ་སྒྲོ་མ་བཏགས་པ། །དེ་

{༦༣}

ཙམ་སེལ་བའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །སྣང་བ་དང་སེལ་བ་གཉིས་ཐོག་མ་མེད་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་གཅིག་ཏུ་བསྲེ་བ་ཡིན་པས་མུ་སྟེགས་བྱེད་དབང་ཤེས་ལ་རྟོག་པའི་ལོག་རྟོག་འབྱུང་བའང་དེ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཕྱོགས་སྒྲུར་ལ་ངེས་པའི་གཞན་སེལ་ལ་གཉིས་ལས་མཚན་ཉིད་ནི། རང་གི་མཚན་ཉིད་མི་སྣང་བ། །རྟགས་ལ་ལྟོས་པའམ་མི་ལྟོས་ཀྱང་། །སྒྲ་དང་རྟོག་པའི་ཡུལ་ཡིན་པས། །ངེས་པ་དེ་ཡང་གཞན་སེལ་ཡིན། །རང་གི་མཚན་ཉིད་མི་སྣང་བ་སྒྲ་རྟོག་གིས་ངེས་པའོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་ན། བདེན་དང་མི་བདེན་མཐའ་གཉིས་པ། །རྟོག་པའི་འཇུག་པ་རྣམ་པ་གསུམ། །བདེན་པ་ལ་འཇུག་པ་རྗེས་དཔག་གི་གཞན་སེལ་དང་། རྫུན་པ་ལ་འཇུག་པ་ལོག་ཤེས་ཀྱི་གཞན་སེལ་དང་གཉིས་ཀར་དོགས་པ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་གཞན་སེལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། རང་གི་འཐད་པ་བརྗོད་ན་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚོས་གསུམ་ཀ་གཞན་སེལ་ཡིན་ཏེ། དགག་སྒྲུབ་རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་ནས་དོན་ལ་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་གཞན་གྱིས་བརྟག་པ་དགག་ན། བོད་འགའ་ཞིག་སྒྲ་དང་མི་རྟག་པ་དང་བྱས་པ་གསུམ་ཀ་རྫས་ཡིན་པས་སྒྲའི་རྫས་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པར་འདོད་དོ། །འདི་མི་འཐད་དེ། རྫས་ལ་སྒྲུབ་མ་སྒྲུབ་ཆ་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དུའང་། དེ་ཕྱིར་དངོས་དངོས་མེད་རྟེན་ཅན། །ཕྱི་རོལ་རྟེན་མིན་སྒྲ་དོན་ལ། །བརྟེན་ནས་འདི་ར་ནི་སྒྲུབ་པ་དང་། །དགག་པ་ཐམས་ཅད་འདོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གསུམ་པ་བཀག་པ་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ནི། འོན་སྒྲ་དོན་ཕྱོག་པ་ཡིན་ལ་དེ་དངོས་མེད་ཡིན་པས་དོན་ལ་མི་གནས་པ་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱས་པས་དོན་རང་མཚན་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱས

༼༦༧༽

པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་དང་རང་མཚན་ལ་འབྲེལ་པ་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ་སྒྲ་དོན་ལ་རང་མཚན་དུ་ཞེན་པ་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དང་པོ་བརྡ་བྱེད་པ་ནའང་དོན་རང་མཚན་དང་སྒྲ་དོན་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བར་བྱེད་ལ། ཕྱིས་ཐ་སྙད་སྦྱོར་བ་ནའང་མ་ཕྱེ་བར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །སོ་སོར་མི་འབྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་ཐོག་མ་མེད་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ཏེ། འཁྲུལ་པས་དངོས་པོ་གཅིག་ལྟར་རྟོག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འོན་འཆད་པ་ནའང་ཅི་སྟེ་གཅིག་ཏུ་མི་བྱེད་ཅེ་ན། འཆད་པ་པོ་དང་ཐ་སྙད་སྦྱོར་བ་གཉིས་ཐ་དད་པར་གསུངས་ཏེ། འཆད་པས་རྣམ་པར་འབྱེད་ལ་ཐ་སྙད་ལ་འཇུག་པ་ན་འཁྲུལ་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལོག་ཤེས་ཀྱི་གཞན་སེལ་ནི་བདེན་པ་གཅོད་པའི་སྒྲ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པས་ངེས་པ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ཐེ་ཚོམ་ཡང་རྟོག་པ་ཡིན་པས་སེལ་བའི་སྒོ་ནས་གཉིས་ཀར་དོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་མེད་པ་གཞན་སེལ་གྱི་སྒྲ་དང་བློ་གཉིས་འཇུག་ཚུལ་གཅིག་པས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བརྗོད་ན། གསུམ་ལས་དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། །མེད་པ་གཞན་སེལ་ཡོད་པ་གཅོད། །དེའི་མཚན་ཉིད་ནི་དོན་བྱེད་ནུས་པ་གཅོད་པ་ཞེས་བྱ་བའོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་ན། དགག་བྱ་ཡོད་དང་མེད་པ་ཡི། །སྒོ་ནས་སེལ་བ་རྣམ་པ་གཉིས། །སེལ་བ་ལ་ངོ་བོ་གྲུབ་པ་མེད་པས་བསལ་བྱའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ། བསལ་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་ཡོད་པ་བུམ་མེད་ལ་སོགས་པ་དང་། ཤེས་བྱ་ལ་མེད་པ་རི་བོང་གི་རྭ་མེད་དང་རྟག་པའི་དངོས་མེད་ལ་སོགས་པའོ། །གསུམ་པ་དངོས་མེད་སྣང་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྣང་ཡུལ་དུ་མི་རུང་བའི་འཐད་པ་དང་།

༼༥༩༽

དེ་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་མེད་ངོ་བོ་ཡོད་མིན་པས། །ངོ་བོ་མེད་པས་ཤེས་བྱ་མིན། །དེས་ན་དངོས་པོ་བསལ་བ་ལ། །དངོས་མེད་ཅེས་ནི་བཏགས་པར་ཟད། །དངོས་མེད་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་གྲུབ་པ་མེད་པས་སྣང་བའི་བློ་ནས་ཤེས་བྱར་མི་འགྱུར་རོ། །འོན་ཀྱང་དངོས་པོ་བསལ་བ་ཙམ་ལ་དངོས་མེད་ཅེས་རྟོག་པས་བཟུང་ཞིང་སྒྲས་བརྗོད་པར་ཟད་དེ། བུམ་པ་བསལ་བ་ལ་བུམ་མེད་དང་། རི་བོང་གི་མགོར་འབིགས་པར་ནུས་པའི་དངོས་པོ་བསལ་བ་ལ་རྭ་མེད་དང་། ཕྱི་རོལ་ན་གཟུགས་ཀྱི་གོ་བསལ་བ་ལ་ནམ་མཁའ་ཞེས་གཞན་སེལ་གྱི་བློ་ནས་འདོགས་པ་མ་གཏོགས་པ་དེ་དག་ལ་ངོ་བོ་གྲུབ་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་དངོས་པོ་དང་མཚུངས་པ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་དེ་དག་ལ་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་ཀྱང་དངོས་མེད་རང་གི་ངོ་བོར་གྲུབ་པས་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དངོས་པོའི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པས་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ན། འོན་དངོས་པོ་ལའང་དངོས་མེད་ཀྱི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པས་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་ན། དངོས་པོ་རྒྱུ་ལས་གྲུབ་པ་ནི། །དངོས་པོ་མེད་ལ་ལྟོས་མི་དགོས། །དངོས་མེད་རྒྱུ་ཡིས་མ་བསྐྱེད་པས། །དངོས་པོ་བཀག་ནས་བློ་ངོར་བསྒྲུབ། །དངོས་པོ་ནི་རང་གི་རྒྱུ་ལས་གྲུབ་པས་དངོས་མེད་བཀག་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་རྟོགས་མེད་ཀྱི་ངོར་སྣང་བས་གྲུབ་ཅིང་། རྟོག་པའི་ངོར་སེལ་བས་བསྒྲུབ་ལ། དངོས་མེད་རྒྱུ་ལས་མ་སྐྱེས་པས་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། སྣང་བས་མི་འགྲུབ་ཅིང་དངོས་པོ་བཀག་ནས་སེལ་བས་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཚད་མ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་ནི། རི་བོང་རྭ་སོགས་མེད་མེད་ཀྱི། །འདུས་མ་བྱས་དང་འཁྲུལ་ཡུལ་གཉིས། །དེར་སྣང་བ་ཡི་སྟོབས་ཉིད་ལས། །དེ་ཡུལ་ཡོད་པར་གྲུབ་ཅེ་ན། །རི་བོང་གི་རྭ

༼༦༥༽

དང་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ལ་སོགས་པ་ངོ་བོ་མེད་མོད། ནམ་མཁའ་དང་ཟླ་གཉིས་དང་དོན་སྤྱི་ལ་སོགས་པ་དེ་འཛིན་སྐྱོང་བའི་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པས་དོན་ལ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེར་སྣང་བ་དེ་ཤེས་པ་ཡིན། །སྤྱིར་འདོད་ཚད་མས་གཞལ་མི་ནུས། །དེས་ན་འདུས་མ་བྱས་གསུམ་དང་། །འཁྲུལ་ཡུལ་གཉིས་ལ་ཚད་མ་མེད། །ནམ་མཁའ་དང་སོ་སོར་བརྟག་པ་དང་བརྟག་མིན་གྱི་འགོག་པ་སྟེ། འདུས་མ་བྱས་པ་གསུམ་པོའང་འདུས་བྱས་བཀག་པའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ནི་རྟོག་པ་ཡིན་པས་གཞན་སེལ་ལས་མ་འདས་ཤིང་། མེད་པ་གསལ་བ་དང་དོན་སྤྱི་སྟེ་རྟོག་མེད་དང་རྟོག་པ་འཁྲུལ་པ་གཉིས་ལས་སྣང་བའང་གསལ་བའི་ཆ་ནི་ཤེས་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། ཕྱི་རོལ་དུ་བཟུང་བ་ནི་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཡིན་པས་ཅི་ཡང་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གསུམ་པ་གྲགས་པ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་ནི། ནམ་མཁའ་མེད་ན་འཇིག་རྟེན་དང་། །བསྟན་བཅོས་གཉིས་དང་འགལ་ཞེ་ན། །གལ་ཏེ་ནམ་མཁའ་མེད་ན་ནམ་མཁའ་སྣང་ཙམ་དང་ནམ་མཁའ་ལ་དཔེར་བརྗོད་པ་ཐམས་ཅད་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་ན། རང་མཚན་མེད་ཕྱིར་མངོན་སུམ་མིན། །འབྲེལ་པ་མེད་ཕྱིར་རྗེས་དཔག་མེད། །དེས་ན་ནམ་མཁའ་ཡོད་དོ་ཞེས། །སྒྲུབ་པར་བྱེད་ལ་ཚད་མ་མེད། །འདུས་མ་བྱས་ནམ་མཁའ་ཞེས་གྲགས་པ་དེ་ཚད་མས་མི་འགྲུབ་བོ། །གལ་ཏེ་གྲུབ་ན་རང་རིག་གིས་གྲུབ་ན་ནམ་མཁའ་ཤེས་པར་འགྱུར་ལ། དོན་རིག་མིག་ལ་སོགས་པས་གྲུབ་ན་ནམ་མཁའ་གཟུགས་ལ་སོགས་པར་འགྱུར་དགོས་སོ། །རྗེས་དཔག་གིས་ཀྱང་མི་འགྲུབ་སྟེ་ནམ་མཁའ་དང་ཆོས་གང་ཡང་བདག་གཅིག་པ་དང་དེ་ལས་བྱུང་བའི་འབྲེལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ནམ་མཁའ་སྔོན་པོར་སྣང་བ་དང

༦༦

ཁང་པ་དང་བུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ནང་གི་བུ་ག་ན་ནམ་མཁའ་སྣང་བ་འདི་དག་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་ངོ་སྙམ་ན། སྔོན་པོར་སྣང་བ་ཁ་དོག་ཡིན། །བུ་ག་གཟུགས་མ་མཐོང་བ་ཡིན། །དེས་ན་རྒྱུན་དང་བུ་ག་ཡི། །ནམ་མཁའ་ནམ་མཁའི་སྒྲུབ་བྱེད་མིན། །རྒྱུན་ནམ་མཁའ་སྔོན་པོར་སྣང་བ་ནི་རི་རབ་ལ་སོགས་པའི་འོད་ལ་སྔོན་པོར་མཐོང་བ་ཡིན་པས་སྔོན་པོའི་རྡུལ་གྱི་ཁ་དོག་གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ནམ་མཁར་མི་རུང་ངོ་། །ཁང་པ་དང་བུམ་པའི་ནང་གི་བུ་ག་ནམ་མཁའ་དེའང་གྱེང་དང་རྫས་ལ་སོགས་པའི་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་གོ་ཕྱེ་བ་ཙམ་ལ་ནམ་མཁར་བློམ་པར་ཟད་ཀྱི་ནམ་མཁའ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་གང་དུའང་གྲུབ་པ་མེད་དོ། །གྲུབ་ན་སྔར་གྱི་སྐྱོན་ལས་མི་འདའོ། །དེས་ན་ནམ་མཁའ་གཞན་སེལ་གྱིས་བཟུང་བ་མ་གཏོགས་པ་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་གང་ཡང་མེད་དོ། །དེ་ཉིད་རྣམ་འགྲེལ་ལས། དངོས་མེད་ངོ་བོ་མེད་པའི་ཕྱིར། །ངོ་བོ་བརྗོད་པ་དཔྱད་བྱ་ཉིད། །མ་ཡིན་སྒྲ་ནི་དེ་དག་ཉིད། །རྣམ་གཅོད་བརྗོད་པར་བྱེད་པར་གྲུབ། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བཞི་པ་ལུང་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་ནི། འདུས་མ་བྱས་རྣམས་མ་གྲུབ་ན། །རྟག་པར་བཤད་པ་འགལ་ཞེ་ན། །གལ་ཏེ་འདུས་མ་བྱས་རྣམས་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་ན་ཤེས་བྱ་ལ་འདུས་བྱས་མ་བྱས་དང་རྟག་མི་རྟག་དངོས་འགལ་ཡིན་པས་འདུས་མ་བྱས་རྟག་དགོས་ལ། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ཀྱང་རྟག་པའི་དཔེ་ནམ་མཁའ་ལ་མཛད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མུ་སྟེགས་བྱེད་དང་ཉན་ཐོས་ཀྱི། །རྟག་སྒྲ་གཉིས་པོ་རྟག་པར་འདོད། །ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་མི་རྟག་པ། །ལོག་ལ་རྟག་པའི་ཐ་སྙད་འདོགས། །བྱེ་བྲག་ལ་སོགས་པའི་མུ་སྟེགས་འགའ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉན་ཐོས་འགའ་ཞིག་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྫས་སུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ནམ་མཁའ་རྟག་པའི་རྫས་སུ

{༤༧}

འདོད་དེ། སྟོང་ཕྲག་ཕྱེད་དང་བཞི་པ་ལས། ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་རྟག་པ་དག་ཏུ་འདོད་པ་དག་གི་རྟོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་འདང་དེའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་སྐབས་འགའ་ཞིག་ཏུ་ནམ་མཁའ་རྟག་པར་གསུངས་པ་ནི། ཊཱི་ཀ་བྱེད་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ་རྟུལ་ཕྲན་དང་། ནམ་མཁའ་རྟག་པར་གསུངས་པ་ལ་སོགས་པར་རང་ཉིད་མི་བཞེད་པ་དེ་དག་ཕལ་ཆེ་བ་གཞན་གྱི་བསམ་པ་ལ་དཔེ་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་ལྟར་ཡང་འགལ་བ་མེད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་མི་རྟག་པ་ལོག་པ་ཙམ་ལ་རྟག་པར་སྒྲོ་བཏགས་ནས་གསུངས་ཀྱི་རྟག་པ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། མེད་པ་རྟག་ཉིད་ག་ལ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་འགྲེལ་པར། འཇིག་པར་རྒྱུ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་ན་དེ་གདོན་མི་ཟ་བར་རྟག་པ་ཡིན་པས་དངོས་པོ་དང་དེ་འཇིག་པའི་རྒྱུ་དངོས་པོ་མེད་པ་དག་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ་དེ་ལ་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་འདི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་དངོས་པོའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེས་ན་འཇིག་པ་ཞེས་བྱ་བའང་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་མིང་ཙམ་མ་གཏོགས་པ་དོན་ལ་གྲུབ་པ་མེད་དེ། དེ་ཡི་ཙུང་ཟད་འགྱུར་མེད་དེ། །མེད་པར་གྱུར་པ་ཙམ་ཞིག་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེས་ན་རྟག་མི་རྟག་དང་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་ལ་འཇུག་གི་དངོས་མེད་ལ་མི་འཇུག་པའང་། ཡོད་ལ་རྣམ་རྟོག་འདིར་འགྱུར་གྱི། །བསྒྲུབ་པ་དངོས་དང་འབྲེལ་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས་དངོས་པོ་མེད་པར་འགྱུར་བར་གསུངས་པའི་དགོངས་པའང་དངོས་མེད་ཡིན། ཞེས་གསུངས

པ་ནི། དངོས་པོ་མིན་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དངོས་མེད་ཡིན་ཞེས་བྱ་བའམ་དངོས་པོ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པའང་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དངོས་པོར་མི་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་དགོངས་ཀྱི། དངོས་མེད་ཅེས་བྱ་བའི་ཆོས་ཡོད་པའམ་དངོས་མེད་དུ་འགྱུར་རྒྱུ་གཞན་ཅི་ཡང་མེད་དེ། དེ་ལ་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་སྟོང་ཕྲག་ཕྱེད་དང་བཞི་པ་ལས། དཔེར་ན་རི་བོང་གི་རྭ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཇི་ལྟར་ཐ་སྙད་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། རི་བོང་གི་རྭ་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེས་མི་བརྗོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་འདི་ལྟར་འདི་མེད་དོ་ཞེས་ཡོད་པའི་ཐ་སྙད་འགོག་པར་བྱེད་པར་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། གཞན་ཡང་རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་ཐ་སྙད་འདོགས་པས་འདི་ལྟར་བྱ་བ་དང་ལྡན་པ་བཞིན་དུ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་སྟོན་པར་བྱེད་ཀྱི་དེ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་དོན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དབེན་པ་ཡིན་གྱི་ངོ་བོ་འགའ་ཞིག་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གཞན་ཡང་དངོས་མེད་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡིན་ན་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་ལས་མ་འདས་ཏེ་ཕྱེད་དང་བཞི་པ་ལས། དེ་བས་ན་རང་གི་ངོ་བོའི་རང་བཞིན་ལ་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་ལས་འདས་པ་མ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་ནི་གཞན་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེས་ན་དངོས་མེད་དུ་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཞན་སེལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་བྱར་བྱེད་ཀྱི་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་ཤེས་བྱར་བྱེད་མི་སྲིད་དོ། །དབང་ཤེས་ལྐུགས་པ་མིག་ཅན་འདྲ། །རྟོག་པ་ལོང་བ་སྨྲ་མཁས་འདྲ། །རང་རིག་དབང་པོ་ཚང་བ་ཡིས། །གཉིས་པོ་དེ་ཡི་བརྡ་སྤྲོད་བྱེད། །ཅེས་བྱ་བ་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །གསུམ་པ་སེལ་བ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་ལྔ་སྟེ། སྤྱི་མེད་ན་བརྡ་སྦྱོར་བ་མི་

༼༥༨༽

སྲིད་པ་སྤྱང་བ། གཞན་སེལ་ཡིན་ན་ཕན་ཚུན་རྟེན་པར་ཐལ་བ་སྤྱང་བ། གཅད་བྱ་མེད་པ་ལ་གཞན་སེལ་མི་འཇུག་པ་སྤྱང་བ། སེལ་བ་དངོས་པོར་གྲུབ་མ་གྲུབ་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་སྤྱང་བ། སེལ་བ་ལ་སྤྱི་མེད་ན་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པའི་རྩོད་པ་སྤྱང་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱི་མེད་ཕྱིར་ན་དེ་ཡི་སྒྲ། །རྒྱུ་མེད་ཅན་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། བྱེ་བྲག་པ་ན་རེ། སྤྱི་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པ་ལ་དེས་གཞག་པའི་སྤྱི་སྒྲ་མི་སྲིད་པས་སྤྱིའི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་ཆད་དེ། རྒྱུ་མེད་པར་འབྱུར་བཞིན་ནོ་ཞེས་སྒྲ་དོན་དངོས་པོའི་འབྲེལ་པར་བསམས་ནས་སྨྲའོ། །འདིའི་ལན་ལ། བརྗོད་འདོད་དབང་གིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། །སྒྲ་རྣམས་ཡུལ་ལ་ལྟོས་པ་མེད། །སྒྲ་རྣམས་ནི་ཡུལ་གྱིས་ཚུར་བཞག་པ་མ་ཡིན་གྱི་བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་ཕར་སྦྱར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཆོས་ཆོས་ཅན། །བརྗོད་པ་དོན་མེད་འགྱུར་ཞེ་ན། །གལ་ཏེ་སྒྲ་རྣམས་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་མ་བཞག་ན་བརྡ་སྦྱོར་པ་བདག་གིས་ཆོས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་གཉིས། རྫས་བརྗོད་པ་དང་དངོས་པོ་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་སྦྱོར་བ་འགལ་ཏེ། དཔེར་ན་བ་ལང་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་པ་ཆོས་བརྗོད་པ་སྟེ་དངོས་པོ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དང་བ་ལང་ཞེས་ཆོས་ཅན་དང་རྫས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཐ་དད་དུ་སྦྱོར་བ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དོན་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་མ་འདྲེས་པ་ཆད་པ་སྤྱི་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། དོན་གྱི་ངོ་བོ་གཅིག་ཉིད་ལ། །བརྗོད་འདོད་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲ་གཉིས་སྦྱར། །དོན་ནོག་ལྐོག་ཤལ་ལྟ་བུ་གཅིག་ཉིད་ལ་བ་ལང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་གཞན་ཐམས་ཅད་སྤོང་བའི་བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་སྦྱོར་ན་ཆོས་བརྗོད་པའི་སྒྲའམ་དངོས་པོ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དཔེར་ན་བ་ལང་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའམ་བུམ་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ལྟོག

༼༧༠༽

པ་སྟོན་པའི་སྒྲ་སྦྱོར་ལ། ཡང་ནོག་ཤློག་ཞལ་དང་ལྡན་པ་དེ་ཉིད་ལ་བ་ལང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་གཞན་རྣམས་མི་སྤོང་བའི་བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་སྦྱོར་ན། ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་འམ་རྫས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དཔེར་ན། བ་ལང་དང་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལོག་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་སྒྲ་སྦྱོར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལུང་ལས་གྲགས་པའི་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་ཞེས་གྲགས་པ་དེའང་དམིགས་པ་བརྗོད་ན་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པ་རྫས་ཀྱི་སྒྲ་ལོག་པ་སྟོན་པ་བྱེ་བྲག་གོ་བར་བྱེད་པའི་བརྡ་ཡིན་ལ། རྣམ་པ་བརྗོད་ན་ཆོས་བརྗོད་པ་དངོས་པོའི་སྒྲ་ལྡོག་པ་སྟོན་པ་སྤྱི་གོ་བར་བྱེད་པའི་བརྡ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་མུ་སྟེགས་བྱེད་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་ཀ་དོན་ལ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་དག་གིས་ཆོས་བརྗོད་པ་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་གཉིས་ཀ་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་སྦྱོར་བར་འདོད་ལ། སངས་རྒྱས་པ་ཕྱི་རོལ་ན་གྲུབ་པ་མེད་པས་སྒྲ་གཉིས་ཀ་གཞན་སེལ་གྱིས་སྒོ་བཏགས་ཏེ་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་སྦྱར་བར་འདོད་ཅིང་། ཁྱད་པར་གཞན་སྤོང་བ་དང་། མི་སྤོང་བའི་སྒྲ་ཡིན་པར་སྡེ་པ་གཉིས་ཀ་མཐུན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །བོད་ཁ་ཅིག་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་དཔེར་བརྗོད། རྟག་གེ་ལ་གྲགས་པའི་སྒྲའི་མི་རྟག་པ་དང་། མི་རྟག་པའི་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་ལ་བྱེད་པ་ནི་སྒྲའི་ཐ་སྙད་ལ་མ་འདྲིས་པར་ཟད་དེ། མཚོ་སྐྱེས་ཀྱི་སྒྲ་སྦྲལ་པ་ལ་འཆད་པ་ལྟར་རྣམ་པར་འཁྲུམས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་དག་གི་ཁྱད་པར་རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ལའང་གཞན་ལ་ལྡོག་པ་དང་། །གཞན་ལ་ལོག་པ་ཞེས་བྱ་བའི། །སྒྲ་དང་ངེས་པ་ཉིད་དག་ནི། །བརྡ་ཡི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན། །ཞེས་ལྡོག་པ་དང་ལོག་པ་གཉིས་ཀ་བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་སྦྱར་གྱི་དོན་གྱིས་མི་སྦྱོར་བར་བསྒྲུབ་ལ། ཡང་། གཉིས་ཀས་གཅིག་ཉིད་བརྗོད་མོད་ཀྱི། །

༤༧

བརྗོད་བྱའི་ཤན་གྱི་ཁྱད་པར་གྱིས། །རྣམ་དབྱེ་ཐ་དད་འབྱེད་པ་ཡིས། །ཐ་དད་དོན་བཞིན་སྒྲུབ་པར་བྱེད། །ཅེས་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གཉིས་ཀས་དོན་གཅིག་བརྗོད་ཀྱང་བ་ལང་གི་བ་ལང་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་རྣམ་དབྱེ་དྲུག་པ་སྦྱོར་བའི་བག་ཆགས་གོམས་པས་ཐ་དད་ལྟ་བུར་གོ་བའི་ཚུལ་འཆད་ཅིང་། ཁྱད་པར་གཞན་ནི་སྣང་བ་དང་། །མི་སྣོང་བ་དག་དེ་གཉིས་ཀྱི། །སྒྲ་ཡི་བྱེ་བྲག་རྟོག་པ་པོའི། །འདོད་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་གཞི། །ཀུན་ལ་རྫས་དང་དངོས་བརྗོད་པའི། །སྒྲ་ཡི་ཁྱད་པར་འདི་ཉིད་དེ། །དེ་ཕྱིར་དེ་དག་བརྗོད་བྱ་ལ། །ཁྱད་པར་འགའ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲ་གཉིས་ཀ་བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་གཞན་སྣོང་བ་དང་མི་སྣོང་བ་མ་གཏོགས་པ་དོན་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་བསྒྲུབ་ལ། ཡང་། དོན་དེ་ཤེས་པར་བྱེད་འདོད་པས། །དེ་ལ་ཕན་པའམ་བྱེད་ལྡོན་ནམ། །གལ་ཏེ་གཞན་གྱིས་བརྗོད་ཀྱང་རུང་། །དེ་ལས་ཁྱད་པར་གཞན་མེད་དོ། །ཞེས་ཁྱད་པར་གཞན་སྣོང་མི་སྣོང་གི་བརྗོད་འདོད་ཡོད་ན། སྒྲའི་རྐྱེན་ཐ་དད་པ་དེ་ཕན་ནམ་བྱེད་ལྡན་ནམ། ཡིན་བྱེད་ལ་སོགས་པ་གང་གིས་བརྗོད་ཀྱང་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པ་ལས་མ་འདས་པར་སྟོན་ཏེ། དཔེར་ན་བ་ལང་དཀར་པོ་ཞེས་བརྗོད་པས་ཁྱད་པར་གཞན་མི་སྣོང་ལ། བ་ལང་གི་དཀར་པོ་ཞེས་བརྗོད་ན་སྣོང་བ་བཞིན་ནོ། །ཡང་། དེ་ཕྱིར་གཞན་སེལ་ཡུལ་ལ་ནི། །དེ་ལྡན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་བསལ། །ཞེས་ལྡོག་པ་དང་ལྡོག་ལྡན་གཅིག་པ་དེའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་པ་ལ་རིགས་སམ་སྤྱི་ཕྱི་རོལ་ན་ཡོད་པ་ལ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་གྱིས་མི་གོས་པར་བསྒྲུབ་ལ། རིགས་དང་དེ་དང་ལྡན་པ་དག །ཐ་དད་ཉིད་ནི་ཉེས་པར་འགྱུར། །ཞེས་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་དོན་ལ་ཐ་དད་དམ་ཐ་དད་གཉིས་རྫས་གཅིག་པ་ལ་

སྐྱོན་ཡོད་པར་བསྒྲུབ་པོ། །ཡང་། གང་དག་གི་ཚིག་དངོས་པོའི་དབང་། །ལྷུན་བརྗོད་བརྗོད་འདོད་མི་རྟེན་ན། །དེ་དག་ལ་ནི་དྲུག་པ་དང་། །ཚིག་དབྱེ་ལ་སོགས་ཀླུན་ཀའི་གནས། །ཞེས་སྒྲ་ཐམས་ཅད་བརྗོད་འདོད་མིན་པར་དངོས་པོའི་དབང་གཙོ་བོ་ཡིན་ན། །དྲུག་པ་འབྲེལ་བའི་སྒྲ་དང་། གཞན་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ཐ་དད་རྣམས་དང་། སོགས་ཀྱི་སྒྲས་དངོས་པོ་སྟོན་པ་ལ་དེ་ཕན་གྱི་སྐྱོན་ཡོད་མེད་འཚོལ་བ་མི་རིགས་ཏེ། སྒྲ་དངོས་པོ་དང་འབྲེལ་ན་གཞན་དུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་མིག་གིས་སྒྲ་བཞིན་ནོ་ཞེས་མུ་སྟེགས་བྱེད་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་ནས། ཕྱི་རོལ་དོན་ལ་མི་ལྟོས་པའི། །ཚིག་གང་སྨྲ་བོས་ཇི་ལྟར་བྱས། །རྗོད་བྱེད་ཉིད་དུ་ངེས་བྱེད་པ། །དེ་དེ་བཞིན་དུ་རྗོད་བྱེད་ཡིན། །ཞེས་སྒྲ་དོན་ཕྱི་རོལ་ན་འབྲེལ་པ་མེད་ཀྱི་རྟོག་པས་གཅིག་ལ་ཐ་དད་དང་སྡེ་དང་བྱེ་བྲག་ལ་སོགས་པར་གང་བརྗོད་པར་འདོད་པ་དེ་ལྟར་སྒྲ་སྦྱོར་བར་བསྒྲུབ་སྟེ། བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་སྦྱོར་བ་ཡི་དཔེ། །བཙུན་མོ་རྣམས་གྲོང་དྲུག་ལ་སོགས། །ཐ་དད་ཐ་དད་མིན་གཞག་པའམ། །ནམ་མཁའི་རང་བཞིན་མཁའ་ཉིད་ཅེས། །བྱ་བ་འདི་ལ་རྒྱུ་ཅི་ཡོད། །ཅེས་བཙུན་མོ་དང་བྱེ་མ་ལ་སོགས་པ་གཅིག་ལ་མང་པོ་དང་། གྲོང་དྲུག་དང་ཁང་བཟངས་ཕྲེང་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་ལ་གཅིག་གི་སྒྲ་དང་། ནམ་མཁའ་དང་རང་བཞིན་ལ་ཁྱད་མེད་ཀྱང་དྲུག་པའི་སྒྲ་ཐ་དད་དུ་ཕྱེ་བ་དང་། དེ་ཕན་ཚུན་གྱི་རྟེན་ཐ་དད་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་སྒྲ་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་སྦྱར་བ་ལ་སྐྱོན་མེད་ཀྱི་མུ་སྟེགས་བྱེད་དངོས་པོ་ལ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ལ་འདི་ལྟ་བུའི་སྦྱོར་བ་མི་སྲིད་དོ་ཞེས་སྟོན་ཏོ། །དེས་ན་དོན་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱིས་སྒྲ་ཅིག་དང་ཐ་དད་འཇུག་བ་མ་ཡིན་གྱི། བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་གཅིག་ལ་དུ་མར་བརྗོད་པ་ལ་སོགས་པ་གཞན་སེལ་གྱི་སྒྲ་མུ་བཞི་འཇུག་ངོ་། །གཉིས་པ་གཞན་སེལ

ཡིན་ན་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པར་ཐལ་བ་སྤྲང་བ་ནི། དངོས་འགལ་གཙོད་པ་གཞན་སེལ་སྨྲ། །དེ་ནི་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། །གཅིག་མ་གྲུབ་པས་གཉིས་ཀ་མེད། །དེས་ན་གཞན་སེལ་མི་སྲིད་ཡོ། །རྒྱལ་དཔོག་པ་ན་རེ། གཞན་སེལ་ལ་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པའི་སྐྱོན་ཡོད་དེ་ཤིང་གོ་བ་ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལ་ལྟོས། ཤིང་མ་ཡིན་པ་གོ་བ་ཤིང་ལ་ལྟོས་པས་གང་རུང་གཅིག་འཛིན་པ་མི་སྲིད་ཅིང་། གཅིག་མ་བཟུང་ན་མཐར་གཉིས་ཀ་མི་འཛིན་པས་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་ཆད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ཉིད་རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པ་ཡིས། །ཤིང་དོན་འཛིན་ན་གཉིས་པོ་དག །ཕན་ཚུན་བརྟེན་པས་གཅིག་འཛིན་པ། །མེད་ན་གཉིས་ཀ་མི་འཛིན་འགྱུར། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་བརྡར་གདགས་པ། །མི་སྲིད་དོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་སྨྲ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །འདིའི་ལན་ལ་གཉིས་ལས། མགོ་མཚུངས་ཀྱིས་དགག་པ་ནི། ཁྱེད་ཀྱང་དངོས་འགལ་མི་གཙོད་ན། །དེ་ཡི་ངོ་བོ་རྟོགས་མི་སྲིད། །གཙོད་ན་འགལ་ཟླ་མི་རྟོགས་པས། །ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་མེད་པར་འགྱུར། །དངོས་པོའི་རིགས་ཉིད་ལ་བརྡ་འདོགས་པ་ཁྱེད་ཀྱིའང་། ཤིང་གི་བརྡ་དེས་ཤིང་མ་ཡིན་མི་གཙོད་ན་ཤིང་མི་རྟོགས་ཏེ་དེ་དང་འགལ་བ་མི་གཙོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཤིང་འོན་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་པས་ཙནྡན་དང་ཤ་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་འཇུག་པ་བཞིན་ནོ། །གཙོད་ན་བརྡའི་སྔ་རོལ་དུ་ཤིང་གི་དོན་འཛིན་ནམ་མི་འཛིན། འཛིན་ན་ཤིང་གི་བརྡ་སྦྱོར་མི་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། མི་འཛིན་ན་ཤིང་མེད་མི་ཤེས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཤིང་མེད་གོ་བ་ཤིང་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཤིང་བློང་དོར་གྱི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་ཁྱེད་ལའང་རྒྱུན་ཆད་དོ། །དེ་ལ་སྤྱི་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་རྣམས་ན་རེ། དངོས་འགལ་བསལ་ནས་དངོས་པོ་དེ། །མི་བསླུ་

༧༩

འོན་ཀྱང་གཅིག་མཐོང་བས། །དེ་ལ་བརྡ་བྱེད་ཐ་སྙད་ཀྱི། །དུས་ནའང་དེ་ཉིད་རྟོགས་ཤེ་ན། །ཁོ་བོ་ཅག་དགག་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་བསྒྲུབ་པ་མི་འདོད་ཀྱི་བསྒྲུབ་པ་རྐྱང་པ་འདོད་པས་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པའི་ཤིང་གཅིག་མཐོང་ནས་འདི་ཤིང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྡ་བྱེད་ལ། ཕྱིས་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་ཚེ་ནའང་སྤྱིའམ་དེ་དང་འབྲེལ་པའི་རང་མཚན་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས་སྐྱོན་མེད་དོ་སྙམ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། བརྡའི་དུས་ན་ཤིང་མ་ཡིན། །མ་བཀག་ན་ནི་ཤིང་མི་འགྲུབ། །གལ་ཏེ་བཀག་ན་ཤིང་འགྲུབ་མོད། །འོན་ཀྱང་དེ་ནི་གཞན་སེལ་ཡིན། །བརྡའི་དུས་ན་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པ་གཅིག་མཐོང་ནས་འདི་ཤིང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྡ་བྱེད་པའི་ཚེ་འདི་འང་ཤིང་ཡིན་ལ་གཞན་ཡང་ཤིང་ཡོད་ཅེས་མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་དུ་སྦྱོར་རམ། འདི་ཁོ་ན་ཤིང་ཡིན་གྱི་གཞན་ཤིང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་དུ་སྦྱོར། དང་པོ་ལྟར་ན་གཞན་ཤིང་ཡིན་པ་མ་བཀག་པས་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་རྡོ་དང་བོང་བ་ལ་སོགས་པའང་ཤིང་དུ་རྟོགས་པས་འདོད་པའི་ཤིང་མི་འགྲུབ་བོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཡལ་ག་དང་མི་ལྡན་པ་གཞན་ཤིང་ཡིན་པ་བཀག་པས་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཚེ་དེ་དང་འདྲ་བ་ཐམས་ཅད་ཤིང་དུ་གྲུབ་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་དེ་གཞན་སེལ་དུ་འགྲུབ་བོ། །གཉིས་པ་དངོས་པོའི་ལན་ནི། ཡལ་ག་ལོ་མ་ལྡན་མཐོང་ནས། །དེ་ལ་ཤིང་གི་བརྡ་བྱེད་པ། །བརྡ་དེ་རིགས་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད། །རིགས་ནི་གཞན་སེལ་ལས་གཞན་མིན། །ཁོ་བོ་ཅག་བརྡ་བྱེད་པ་ན་བརྡའི་སྣ་རོལ་དུ་ཡལ་ག་དང་ལྡན་མི་ལྡན་མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་ཕྱེ་ནས་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་རྟོག་བཅས་ཀྱི་བློས་རིགས་གཅིག་ཏུ་ཞེན་ཅིང་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ཐ་དད་དུ་ཤེས་ཏེ། གཞན་སེལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཤིང་གི་བརྡ་བཏགས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཡལ་ག་དང་མི་ལྡན་པ་ལ་རིགས་ཐ་དད་དུ་ཞེན་ཅིང་ཤིང་ལས་ཐ་དད་དུ་ཤེས་ནས་ཤིང

མ་ཡིན་ཞེས་བརྡ་བཏགས་སོ། །དེ་ལྟར་བརྡ་དེ་དག་དོན་རང་མཚན་ལ་མ་སྦྱར་ཡང་རྟོག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འཁྲུལ་པ་ལ་སྣང་བ་དེ་ཉིད་ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོར་ཞེན་ནས་སྦྱོར་ལ། ཕྱིས་ཐ་སྙད་ལ་འཇུག་པའི་ཚེའང་འཁྲུལ་པས་དོན་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་དང་དེ་མིན་རྒྱུ་དོན་རྣམས། །བདག་ཉིད་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་བྱེད། །བློ་དེ་ལ་ནི་ཡོད་པའི་དངོས། །བློ་རྒྱུ་ཉིད་དུ་སྣང་བ་དང་། །རྒྱུ་མིན་ངོ་བོ་བྲལ་བ་དང་། །ངོ་བོ་གཅིག་འདྲར་བདག་ཉིད་ཀྱིས། །ཐ་དད་པར་ནི་ཤེས་གྱུར་ནས། །ཐ་དད་པ་ལ་སྐད་སྦྱོར་ཏེ། །དེ་ལས་དེ་རྟོགས་འགྱུར་བའི་བློ། །འཁྲུལ་པས་དངོས་པོ་གཅིག་ལྟར་རྟོགས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་སྒྲ་ཐམས་ཅད་གཞན་སེལ་ཁོ་ནས་སྟོན་ན་ངེས་བཟུང་གི་སྒྲ་གཞན་ལྡན་རྣམས་གཅོད་ཁོ་ནས་སྦྱར་དགོས་སོ་ཞེ་ན། གཞན་ལས་བཟློག་ནས་དེར་འཇུག་ཕྱིར། །ཚིག་ཀུན་ངེས་བཟུང་སྙིང་པོ་ཅན། །སྒྲ་སྦྱོར་བ་ཐམས་ཅད་གཞན་རྣམ་པར་བཅད་ནས་དེ་དངོས་སུ་སྟོན་པས་ངེས་བཟུང་གི་སྒྲ་ཁོ་ན་ཡོད་པ་ཁོ་ན་སྟེ། དཔེར་ན་བུམ་པར་ཆུ་འོན་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ལའང་བུམ་པ་ཁོ་ནར་ཆུ་ཁོ་ན་ཁྱེར་ནས་འོང་དགོས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །གཞན་དུ་ན་བུམ་པ་ངེས་པར་མི་དགོས་ན་ཆུ་འོན་ཅིག་ཅེས་བྱ་བ་དང་། ཆུ་མི་དགོས་ན་བུམ་པ་འོན་ཅིག་ཅེས་བྱ་བ་དང་། གཉིས་ཀ་ངེས་པར་མི་འཛིན་ན་ཅིའང་རུང་བ་འོན་ཅིག་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཚིག་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། བློ་དོན་འགའ་ལས་རྣམ་བཟློག་ནས། །དོན་འགའ་ཞིག་ལ་འཇུག་བྱའི་ཕྱིར། །སྒྲ་ནི་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བྱེད་དེ། །དེ་དོན་ངེས་པར་གཟུང་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་གཅད་བྱ་མེད་པ་ལ་གཞན་སེལ་མི་འཇུག་པའི་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ནི། ཤེས་བྱ་སོགས་སྒྲ་གཅད་བྱ་མེད། །དེ་ལ་རྣམ་གཅད་

འགལ་ཞེ་ན། །གལ་ཏེ་དེ་མ་ཡིན་གཅད་རྒྱུ་མེད་པ། ཤེས་བྱ་དང་ཐམས་ཅད་དང་མཐའ་དག་དང་། མ་ལུས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚིག་རྣམས་ལ་གཞན་སེལ་མི་སྲིད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལ་གཞན་དངོས་མེད་ནའང་། བཏགས་པའི་སྒོ་ནས་རྣམ་གཅད་ཡོད། །ཤེས་བྱ་ལ་སོགས་པར་མ་འདུས་པའི་ཆོས་མེད་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་དེ་མིན་སྒྲོ་བཏགས་པའི་སྒོ་ནས་གཅོད་དེ། དེས་ན་ཤེས་བྱ་ལ་སོགས་ཚིག །ཐ་སྙད་དུ་ནི་འཇོག་རྣམས་ལ། །རྣམ་པར་གཅོད་པ་འགའ་ཞིག་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བཞི་པ་སེལ་བ་དངོས་པོར་གྲུབ་མ་གྲུབ་བརྟག་ན་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཀྱི་ལྡོག་པ་དེ། །དངོས་པོ་ཡིན་ན་སྤྱི་དང་མཚུངས། །དངོས་མེད་ཡིན་ན་དགོས་ནུས་མེད། །དེས་ན་ལྡོག་པ་མི་དགོས་ལོ། །ལྡོག་པའང་གཞན་སེལ་དེ་དངོས་པོ་ཡིན་ན་སྤྱི་དངོས་པོར་འདོད་པ་ལ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་མཚུངས་ལ། དངོས་མེད་ཡིན་ན་ཅིའང་མེད་པས་དགོས་ནུས་མེད་དོ་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ལ་གཉིས་ལས་གཞན་གྱི་ལན་དགག་ན། འདི་ལ་བོད་རྣམས་ཕལ་ཆེར་ནི། །དངོས་པོའི་ལྡོག་པ་དངོས་པོར་འདོད། །ཁ་བ་ཅན་གྱི་རྟོག་གེ་བར་སློམ་པ་ཕལ་ཆེ་བ་རྣམས་དངོས་མེད་ཀྱི་ལྡོག་པ་དངོས་མེད་ཡིན་ཡང་དངོས་པོའི་ལྡོག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ་དངོས་པོ་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་ན་སྤྱི་ཡི་སྐྱོན། །བརྗོད་པ་འདི་ནི་གདོན་པ་དཀའ། །ཇི་ལྟར་དཀའ་ཞེ་ན། ཤིང་མིན་ལས་ལྡོག་དངོས་པོ་དེ། །ཤ་པ་ཡིན་ན་གཞན་ཤིང་མིན། །གཞན་ཤིང་ཡིན་ན་ཤ་པ་མིན། །དེ་ཡི་རང་བཞིན་གཞན་མིན་ཕྱིར། །ཤིང་མ་ཡིན་པས་ལྡོག་པ་དེ་དངོས་པོ་ཡིན་ན། ལྡོག་པའི་ཤིང་ཤ་པ་དང་གཅིག་གམ་ཐ་དད། གཅིག་པ་ན་ཤ་པའི་རང་བཞིན་དེ་གཞན་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་ཙནྡན་ལ་སོགས་པ་གཞན་ཤིང་མ་ཡིན་པར

༼༥༥༽

འགྱུར་ལ། མི་གཅིག་ན་ཤ་པ་ཤིང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པ་ལས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རྫོའི་དུམ་བུ
བཞིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ། དེ་ཉིད་ཕྱིར་འདི་དོན་དམ་མིན། །གཞན་དུ་དངོས་པོ་ལས་ལྡོག་པ། །དངོས་པོར་མི་འགྱུར་འདི་
འདི་ལས། །ཐ་དད་ཅེས་ནི་བརྗོད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་ལྡོག་པ་དང་སྤྱི་དངོས་པོར་ཁས་བླངས
པ་དེས་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་གང་བཀག་པ་དེ་སྙིང་ནད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་གཞུང་བཟུང་
ནས། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་རིགས་པ་འགོག །ནགས་ལ་གནས་པའི་སྤྲེའུ་དག །ལྗོན་པའི་ཤིང་ལ་མི་གཙང་འཐོར། །
ཞེས་བྱ་བ་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ལན་ནི། ལྡོག་པ་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་ཅིང་། །བློ་ཡི་
འཇུག་ཚུལ་དཔྱད་པ་ནི། །དངོས་པོ་ཀུན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །གཞན་སེལ་ལ་ནི་སྐྱོན་འདི་མེད། །དེ་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པ་
དོན་ལ་མི་གནས་ཀྱང་རྟོག་པའི་ངོར་ལྡོག་པ་མཚུངས་པའི་སྒོ་ནས་སྤྱི་གཅིག་ཏུ་འཆར་ཏེ། སྐྱེས་བུའི་ཁ་དོག་ཐ་དད་ཀྱང་
གྲིབ་མའི་ཁ་དོག་གཅིག་ཏུ་སྣང་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་སྤྱི་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི་དོན་ལ་མི་གནས་པས་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་
གཅིག་གམ་ཐ་དད་ཀྱི་སྐྱོན་ལས་གྲོལ་ལོ། །དེ་སྐད་དུ། ལྡོག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཕྱིར། །གནས་དང་མི་གནས་རྟོག་པ་མིན།
།སྤྱི་ཡི་བློ་ཡང་བསླད་པ་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་སྨྲུན་དབྱུང་བ་ཡང་མེད། །ཅེས་བྱ་བ་དང་། ལྡོག་པ་ཀུན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །ཐལ་
འགྱུར་ཉེས་པ་དེ་དག་མེད། །ཅེས་བྱ་བ་དང་། ཁྲ་བོ་ཡི་ནི་ངོ་བོ་གང་། །དེ་ནི་སེར་སྐྱ་ལ་ཡོད་མིན། །ཞེས་བྱ་བ་དང་།
འདི་ལའང་ངོ་བོ་ཅུང་ཟད་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྒྲ་གཅིག་བརྗོད་ན་ཡང་། །དགག་སྒྲུབ་ནུས་པ་
རྣམ་

གཉིས་ཡོད། །ཤིང་ཞེས་བརྗོད་པ་ལ་ཤིང་བསྒྲུབ་པ་དང་། ཤིང་མིན་གཅོད་པའི་ནུས་པ་གཉིས་ཡོད་ཀྱི་བྱ་བ་གཉིས་ནི་མེད་དེ། ཕྱེད་དང་བཞི་པ་ལས། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྒྲ་དེ་ལས་གཞན་པ་བཟློག་པ་དང་རང་གི་དོན་བརྗོད་པ་དང་བྱ་བ་གཉིས་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ནུས་པ་གཉིས་པོ་དེས་ལོག་པ་དང་ལྡོག་པ་སྟོན་པའི་སྒྲ་གཉིས་དངོས་སུ་བྱེད་པའི་བྱེད་པ་པོར་མི་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། མི་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་གཉིས་གཅིག་པ་མི་སྲིད་ཅིང་། །ལྡོག་པ་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པས། །ལྡོག་པ་བརྗོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནི། །ལོག་པའི་དངོས་པོ་གྲུབ་པར་གསུངས། །ཆོས་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་པ་མི་སྲིད་པས་ལྡོག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་དོན་ལ་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་བརྟགས་པ་བློ་ཆོས་དང་མཐོང་བ་དོན་ཆོས་གཉིས་འབྲེལ་པས་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་ནས་སྒྲ་དེས་དོན་རང་མཚན་གོ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྒྲ་གཉིས་བྱེད་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། །ཕན་ཚུན་ཡོད་པ་མིན་ཕྱིར་འདི། །དངོས་མེད་དངོས་པོ་ལྟར་ཉིད་དུ། །མཐོང་བ་བློ་ཡིས་བསྣད་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཡང་ཕྱེད་དང་བཞི་པ་ལས། ལྡོག་པ་མེད་པ་ཅན་གྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཡང་མེད་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པ་ཅན་གྱི་ལྡོག་པ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །ལྡ་བ་སེལ་བ་ལ་སྤྱི་མེད་ན་གཞི་མཐུན་གྱི་སྒྲ་མི་སྲིད་པ་སྣང་བ་ནི། ཐ་དད་རྣམས་ལ་སྤྱི་མེད་ན། །ཨུཏྤལ་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ། །ཆོས་རྣམས་གཅིག་ལ་མི་འདུ་བས། །གཞི་མཐུན་མེད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། །བྱེ་བྲག་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ན་རེ་སྤྱི་གཅིག་ལ་བྱེ་བྲག་རྣམས་རྫས་གཅིག་པའམ་འདུ་བའི་འབྲེལ་པས་སྦྲེལ་བ་ཞིག་མེད་ན་ཨུཏྤལ་སྔོན་པོའམ་བ་ལང་དཀར་པོ་ལ་སོགས་པ་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་དེ། གཅིག་ཡིན་ནའང་མཐུན་པའི་ཆོས་གཞན་མེད་ལ་ཐ་དད་ནའང་མཐུན་ས་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྨྲ་ལས

༧༨

ཨུཏྤལ་གཞན་མིན་ཡང་། །སེལ་བའི་དབྱེ་བསྡུས་རྟོག་པའི་ངོར། །གཞི་མཐུན་ཉིད་འགྱུར་རང་མཚན་ལ། །འཇུག་ཕྱིར་དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་མིན། །ཨུཏྤལ་ལས་གཞན་པའི་སྔོན་པོ་དོན་ལ་མེད་ཀྱང་སྔོ་མིན་གཅོད་པའི་སྔོ་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་དེ་ཨུཏྤལ་མི་གཅོད་པར་གནས་ལ། སྔོན་པོ་དང་ཨུཏྤལ་བློ་ངོ་ལ་འདྲེས་པར་གཅིག་ཏུ་སྣང་བ་དེ་ལྟ་བུའི་བློ་ངོར་གཞི་མཐུན་དུ་འགྱུར་གྱི་མུ་སྟེགས་འདོད་པ་ལྟར་གཞི་མཐུན་པའི་སྤྱི་གཅིག་མི་དགོས་ཤིང་རང་མཚན་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་གཞན་སེལ་དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ། དེ་ཚེ་བློ་ཡི་ངོར་བྱས་ནས། །གཞི་མཐུན་པ་ནི་ཉིད་དུ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཁྱད་པར་དང་ཁྱད་པར་གྱི་གཞིའམ་གཞི་མཐུན་གྱི་སྒྲ་དེའང་ཨུཏྤལ་ཉིད་སྔོན་པོ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་ཆོས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ལ་མི་འཇུག་གི་ཨུཏྤལ་སྔོན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པ་ལ་འཇུག་གོ །དང་པོ་ནི་འདི་ལྟར་ཆོས་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ཅན་གཅིག་སྣང་བ་ལ་སྒྲ་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱེད་པའི་བློ་གཅིག་སྐྱེ་ན་གཞི་མཐུན་དུ་འགྱུར་མོད་ཀྱི་ཨུཏྤལ་ཉིད་སྔོན་པོ་ཉིད་ལ་དེ་མི་སྲིད་དེ། བློ་ཨུཏྤལ་ཉིད་དང་སྔོན་པོ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ཆོས་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ཅན་གཅིག་འཛིན་པར་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ཨུཏྤལ་ཉིད་ཅེས་སྒྲོར་བ་ན་བློ་སྔོན་པོ་ངོ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་བློ་སྐྱེ་སྟེ། དེ་གཞི་མཐུན་མ་ཡིན་ལ། ཡང་ཁྱད་པར་དང་ཁྱད་པར་གྱི་གཞིར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་གཞན་སྤངས་པ་ཁོ་ནས་བློ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཁྱད་པར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ལ་གཞི་མཐུན་དང་ཁྱད་པར་དང་ཁྱད་པར་གྱི་གཞིའི་དངོས་པོ་ཡོད་དེ། རྣམ་གཅོད་ཁྱད་པར་གཞན་མ་སྤངས་པ་ལ་ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲ་བརྡར་བཏགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ཕྱིར་དཔེར་ན་ཨུཏྤལ་སྔོན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ཁྱད་པར་དང་ཁྱད་པར་གྱི་གཞིར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲ་ཁྱད་པར་མི་སྤོང་བས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ ཨུཏྤ་ལ་སྔོའམ་དམར་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔལ་ལྡན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས། སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་རྣམ་གྲངས་སྒྲ། ། གཞན་ཉིད་ཡིན་ཡང་སེལ་མི་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའང་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་དང་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་དོན་གཞན་ཡིན་ ཡང་མི་སེལ་ཏེ། མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དགོངས་པའང་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གཞན་འཐད་པའི་རིགས་པ་མང་པོ་ ཡོད་དེ་རེ་ཞིག་གཞག་གོ །བསྒྲུབ་དང་གཞན་སེལ་རྣམས་དག་གི །མིག་དང་བློ་གྲོས་གསལ་ལྡན་པ། །རྟོག་གེ་པ་དེ་ ཤེས་བྱ་ཡི། །དེ་ཉིད་ལྟ་བ་ཀུན་མཁྱེན་འདྲ། །ཞེས་བྱ་བ་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །ཚད་མ་རིགས་པའི་ གཏེར་ལས་བསྒྲུབ་པ་དང་གཞན་སེལ་གྱི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཞི་པའོ།། །།གསུམ་པ་བརྗོད་པ་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་རྟོགས་པའི་ ཚུལ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རང་མཚན་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དང་། སྤྱི་བརྗོད་ བྱར་འདོད་པའོ། །རང་མཚན་ལའང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རང་མཚན་དང་ཤེས་པ་རང་མཚན་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་གཉིས་ ལས། དང་པོ་ནི། བུམ་པ་ལ་སོགས་དོན་རང་མཚན། །བརྗོད་བྱ་ཡིན་ཞེས་འགའ་ཞིག་སྨྲ། །བརྡ་སྦྱོར་པ་ལ་སོགས་པ་ དག་རང་མཚན་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ཏེ་བུམ་པ་འོན་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་པ་ན་ཆུ་སྐྱོར་བའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ་ ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་མི་འཐད་དེ། རང་མཚན་སོ་སོར་ངེས་པ་ནི། །མཐའ་ཡས་ཕྱིར་ན་བརྡ་མི་ནུས། །ཐ་སྙད་བྱེད་པའི་ཚེ་ ན་ཡང་། །དང་པོའི་རང་མཚན་རྙེད་པར་དཀའ། །དོན་རང་མཚན་ནི་ཡུལ་དུས་རྣམ་པ་སོ་སོར་ངེས་པས་མཐའ་ཡས་པའི་ ཕྱིར་མིག་གིས་བལྟ་བ་དང་ལུས་ཀྱིས་རེག་སྟེ།

༼༡༧༽

འདི་ཞུམ་པ་ཞེས་འཆད་པ་པོ་དང་ཉན་པ་པོས་བརྡ་གདགས་པར་མི་ནུས་སོ། །གལ་ཏེ་ནུས་སུ་ཆུག་ནའང་ཕྱིས་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཚེ་ཞུམ་པ་འོན་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་པ་ན་དང་པོ་བརྡ་བཏགས་པའི་ཞུམ་པ་དེ་ཡུལ་དུས་རྣམ་པ་འཚོལ་བས་མི་རྙེད་དེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྒྲ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བརྡར་བཏགས་སྟོན། །དེ་ནི་ཐ་སྙད་ཆེད་དུ་བྱས། །དེ་ཚེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་མེད། ། དེས་ན་དེ་ལ་བརྡར་མ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཁྱད་པར་རྣམས་ལ་སྒྲ་རྣམས་ནི། །འཇུག་པ་སྲིད་པ་ཡོད་མིན་ཏེ། །ཁྱད་པར་རྗེས་འགྲོ་མེད་པས་ན། །བརྡ་འཇུག་པ་ནི་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཐ་དད་པ་དག་བསྟན་པ་ནི། །དཀའ་དང་མི་ནུས་འབྲས་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་། འདས་དང་མ་འོངས་བརྗོད་བྱ་མིན། །དེ་ལ་རང་མཚན་མེད་ཕྱིར་རོ། །རང་མཚན་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ན་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་ཞུམ་པ་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། འགགས་པ་དང་། མ་སྐྱེས་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དུའང་། གལ་ཏེ་དོན་དང་འབྲེལ་ལྡན་འགྱུར། །འདས་དང་མ་འོངས་བརྗོད་བྱ་མིན། །དོན་དང་དེ་ནི་ཟད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་། སྒྲ་ཡིས་རང་མཚན་ཉིད་བརྗོད་ན། །མིག་དབང་ལས་སོགས་དགོས་མེད་འགྱུར། །རང་མཚན་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ན་མིག་དང་སྣང་བ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མི་དགོས་ཏེ། བརྗོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རང་མཚན་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་སྐད་དུ། དབང་པོའི་བྱ་བ་མེད་པ་ལ། ། གཞན་ངག་ཙམ་གྱིས་སྣང་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའོ། །གཞན་ཡང་། དོན་ལ་འབྲེལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །དབང་པོས་འབྲེལ་པ་འཛིན་མི་སྲིད། །འདི་ཡི་འདི་ཞེས་སྦྲེལ་བ་ནི། །དཔྱོད་པ་ཡིན་ཕྱིར་གཞན་སེལ་ཡིན། །དོན་ཐམས་ཅད་མ་འདྲེས་པའི་སེལ་བ་ཡིན་པས་དངོས་པོའི་འབྲེལ

༼༡༣༽

པ་མེད་ལ་དོན་ལ་མི་གནས་པ་དེ་དབང་པོ་ལ་མི་སྣང་བས་དབང་པོའི་ཡུལ་གྱི་རང་མཚན་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དོན་འདིའི་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་འདི་ཡིན་ཞེས་སྦྲེལ་བ་དཔྱོད་པ་ཡིན་ལ་དཔྱོད་པ་མ་ཡིན་པ་འབྲེལ་པ་མི་འགྲུབ་པོ། །དེས་ན་དབང་ཤེས་དཔྱོད་བྱེད་མ་ཡིན་པས་འབྲེལ་པ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རྟོག་པས་འབྲེལ་པ་བསྒྲུབ་པོ། །དེ་སྐད་དུ། དེ་ཡི་འདི་ཞེས་འབྲེལ་པ་ལ། །དོན་སྣང་བ་ནི་གང་ཡིན་པ། །དེ་དག་ཉིད་ནི་འབྲེལ་ཡིན་ན། །དེ་ནི་དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེས་ན་དབང་ཤེས་ཀྱིས་སྤྱི་མི་འཛིན་རྟོག་པས་རང་མཚན་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་འབྲེལ་པ་བྱེད་པའི་ཚེ། །རང་གི་མཚན་ཉིད་བསྟན་ན་ཡང་། །བརྡ་ནི་སྤྱི་ལ་སྦྱོར་བྱེད་དེ། །ཐ་སྙད་དོན་དུ་འདོགས་ཕྱིར་རོ། །བརྡའི་སྔ་རོལ་དུ་རྟོག་པས་དཔྱད་ནས་ཆུ་སྐྱོར་བ་ལ་བུམ་པ་ཞེས་བརྡ་འདོགས་པའི་དུས་སུ་བུམ་པའི་རང་མཚན་བསྟན་ཡང་རུང་མ་བསྟན་ཡང་རུང་སྤྱི་ལ་བརྡ་སྦྱོར་ཏེ་ཕྱིས་ཐ་སྙད་བྱེད་པའི་དུས་ན་བུམ་པ་འོན་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་ན་ཆུ་སྐྱོར་བ་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དུའང་། དེ་ཚེ་གསལ་བར་སྣང་བ་ཡི། །དོན་སྣང་བ་ནི་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། མིག་ལ་དོན་སྣང་བ་ན་ཡང་། །འདི་ཞེས་གཞན་གྱིས་བསྟན་པ་གང་། །དེ་ཉིད་སྒྲ་ཡིས་སྦྱོར་བྱེད་ཀྱི། །དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གལ་ཏེ་དབང་པོའི་ཡུལ་ལ་སྒྲས་བརྡ་མ་བྱས་ཀྱང་། དབང་པོས་སྒྲ་དང་འདྲེས་པའི་དོན། །འཛིན་ན་བརྡ་མེད་ཀྱང་རྟོག་འགྱུར། །སྒྲ་དང་དོན་འདྲེས་པ་དབང་པོས་འཛིན་ན་བརྡ་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཡང་མིག་གིས་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་བརྡ་འཛིན་པར་འགྱུར་ཏེ། འབྲེལ་པ་མ་བྱས་ཅན་མིན་ཏེ། །རང་ཉིད་ཤེས་པར་ཐལ་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གལ་ཏེ་དོན་དང་སྒྲ་འདྲེས་པ་མེད་ཀྱང་། །དབང་པོའི་བློ་ལ་རྗེས་འབྲང་

{༡༧}

ཡིད། །མཐོང་སྒྱུར་འདྲེས་པ་རྟོག་མེད་འདྲ། །གཞན་དུ་མཐོང་རྟོག་ཡུལ་ཐ་དད། །ཡིན་ཕྱིར་དོན་རྟོགས་མི་སྲིད་ལོ། ། དབང་པོའི་སྔོར་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ཡིད་ཤེས་དེ་བརྗོད་པ་དང་འདྲེ་བ་བུམ་པ་བུམ་པ་ཞེས་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་དང་མཐོང་བར་བྱེད་པ་གཉིས་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་འབྱུང་བ་དེ་རྟོག་པ་ཡིན་ཡང་རྟོག་མེད་ལྟར་མངོན་སུམ་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་མཐོང་བ་ལ་ངེས་པ་མི་སྲིད་དེ་རྣམ་རྟོག་གིས་དོན་རང་མཚན་མི་མཐོང་། མཐོང་བ་ལ་རྟོག་པ་མེད། དེ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མཐོང་བ་ལ་ངེས་པ་མྱོང་བས་གྲུབ་པས་མཐོང་བ་ཉིད་རྟོག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ལ་གཉིས་ལས་རྣམ་ཤེས་ཅིག་ཅར་འཇུག་པའི་ལུགས་ལ་བརྟེན་ན། རྟོག་བཅས་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཡིད། །འཇུག་ཡུལ་གཅིག་ལ་ཅིག་ཅར་འཇུག །རྟོག་བཅས་དང་རྟོག་མེད་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡུལ་ཐ་དད་ཀྱང་འཇུག་ཡུལ་གཅིག་ལ་དུས་ཅིག་ཅར་འཇུག་པས་བླུན་པོ་རྣམས་གཅིག་དུ་ཞེན་པས་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་། རིམ་གྱིས་འཇུག་ཀྱང་མྱུར་བ་ལ། །བླུན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གཅིག་ཏུ་ཞེན། །གལ་ཏེ་ཁྱོད་འདོད་པ་ལྟར་མཐོང་རྟོག་གཉིས། །རིམ་གྱིས་འཇུག་ཏུ་ཆུག་ན་ཡང་། །འཇུག་པ་མྱུར་བས་ཆུ་བོ་ལྟར་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་འབྱུང་བ་ལ་འཁྲུལ་ནས་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། རྟོག་བཅས་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཡིད། །ཅིག་ཅར་དུ་ནི་འཇུག་ཕྱིར་རམ། །འཇུག་པ་མྱུར་ཕྱིར་བླུན་པོ་དག །དེ་དག་ལ་ནི་གཅིག་ཏུ་ཞེན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཤེས་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན། །དེས་ན་དེ་ལ་བརྡར་མི་རུང་། །ཤེས་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་བརྡ་བྱེད་དོ་སྙམ་ན། མ་ཡིན་ཏེ་སྔར་དོན་རང་མཚན་ལ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་རྣམས་འདི་ལ་འང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་སྤྱི་བརྗོད་

༼༥༩༽

བྱར་འདོད་པ་ཡལའང་དོན་གྱི་སྒྲི་དང་སྒྲ་དོན་གྱི་སྤྱི་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྒྲ་ཡིས་གསལ་བ་མི་བརྗོད་ཀྱི། །རིགས་སྤྱི་བརྗོད་ཕྱིར་སྐྱོན་མེད་ན། །ཁྱེ་བྲག་པ་ན་རེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་སྒྲ་སྦྱོར་ན་སྐྱོན་དེ་ཡོད་ཀྱང་ཁོ་བོ་ཅག་བྱུམ་པའི་སྤྱི་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་ལ་སྐྱོན་མེད་དོ་སྙམ་ན། དོན་ལ་སྤྱི་མེད་ཡོད་ན་ཡང་། །དེ་ལ་སྦྱར་བ་དགོས་ནུས་མེད། །སྤྱི་སྔར་བཀག་པས་མེད་མོད་ཀྱི་ཡོད་དུ་ཆུག་ནའང་སྤྱི་མི་གསལ་བ་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པ་ལ་བརྡ་བྱས་ཀྱང་གསལ་བ་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་བུམ་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་འབྲེལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་གོ་བར་མི་ནུས་པས་སྤྱི་རྒྱུད་པ་ལ་བརྡ་སྦྱར་བ་དགོས་པ་མེད་དོ། །སྤྱི་དང་འབྲེལ་པའི་རང་མཚན་ལ། །སྦྱར་བས་རང་མཚན་གོ་ཞེ་ན། །སྤྱི་རྒྱུད་པ་ལ་བརྡ་མི་བྱེད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་སྤྱི་དང་འབྲེལ་པའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་བརྡ་བྱེད་དོ་སྙམ་ན། དགོས་ནུས་མེད་པའི་སྤྱི་བོར་ལ། །རང་གི་མཚན་ཉིད་ཉིད་ལ་སྦྱོར། །རང་མཚན་ཉིད་ལ་བརྡར་སྦྱར་ན་སྤྱི་མི་དགོས་ལ། མ་སྦྱར་ན་སྤྱི་ལ་སྦྱར་ཡང་རང་མཚན་གོ་མི་ནུས་པས་བར་དེར་ལམ་སྟོན་པ་ལ་སྟོང་དུམ་ལ་འདྲི་བ་ལྟར་མི་དགོས་པའི་སྤྱི་བོར་ལ་རང་མཚན་ཉིད་ལ་དངོས་སུ་བརྡ་སྦྱོར་ཅིག གལ་ཏེ་རང་མཚན་མཐའ་ཡས་ཕྱིར། །མི་ནུས་ཤེ་ན་འདི་ལའང་མཚུངས། །བུམ་པའི་རང་མཚན་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་བརྡ་མི་ནུས་སོ་ཞེ་ན། སྤྱི་དང་འབྲེལ་པའི་རང་མཚན་ཡང་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་བརྡ་མི་ནུས་པར་མཚུངས་སོ། །གཉིས་པ་སྒྲ་དོན་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དགག་པ་ནི། གངས་ཅན་པ་དང་ཞན་ཐོས་གཉིས། །སྒྲ་དོན་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱར་འདོད། །དོན་དང་ཤེས་པའི་རང་མཚན་གཉིས་དང་དོན་ལ་གནས་པའི་སྤྱི་བརྗོད་བྱར་བྱས་ནས་མུ་སྟེགས་བྱེད་ལ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པས་རྟོག་པའི་ཡུལ་དོན་སྤྱི་ཉིད་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བོད་རྣམས་འདོད་ལ། མང་པོས་བཀུར་བ་ལ

༼༡༥༽

སོགས་པ་ནི་ཆོས་གང་གཟུགས་དང་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དང་མི་ལྡན་པ། མིང་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲ་དང་དོན་དང་
ཤེས་པ་ལས་ཐ་དད་པ་ཐུམ་པ་དང་སྣམ་བུ་ལ་སོགས་པར་བརྡ་བཏགས་པ་དེ་དང་མཚན་མ་ཞེས་བྱ་བའང་སྒྲ་དང་དོན་
དང་ཤེས་པ་ལས་ཐ་དད་པ་དོན་བརྗོད་པའི་རྟེན་དུ་རུང་བའི་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ།
།འདི་གཉིས་དོན་གཅིག་པས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་དགག་སྟེ། མི་ལྡན་འདུ་བྱེད་ལ་སྐྱུར་བས། །འབྲེལ་མེད་གཟུགས་ལ་ཇི་
ལྟར་རྟོགས། །ཐུམ་པ་ཞེས་ནི་བརྗོད་པ་ལས། །འབྲེལ་མེད་བ་ལང་མི་རྟོགས་བཞིན། །དོན་སྤྱིའམ་མི་ལྡན་པའི་འདུ་
བྱེད་ལ་བརྡ་སྦྱར་བས་བརྡ་མ་སྦྱར་བའི་ཐུམ་པའི་རང་མཚན་རྟོགས་མི་སྲིད་དེ་ཐུམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པས་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་བ་
ལང་མི་རྟོགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུའང་། མིང་སོགས་འབྲེལ་པ་མེད་པ་ཅན། །དོན་ལ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །
ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །འབྲེལ་པ་མེད་ཀྱང་འདྲ་བ་ལ། །འཁྲུལ་ནས་དོན་ལ་འཇུག་ཅེ་ན། །ཐུམ་པའི་རང་མཚན་
དང་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་ལ་འབྲེལ་པ་མེད་ཀྱང་གཉིས་ཀ་ལྐོ་ལྀིར་ཞབས་ཞུམ་པའི་རྣམ་པ་འདྲ་བའི་ཕྱིར་དོན་སྤྱི་ལ་སྦྱར་
ཡང་འཁྲུལ་ནས་རང་མཚན་གོ་སྟེ་ཆེ་མ་ལ་འདྲ་བས་འཁྲུལ་པ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། འདྲ་བས་འཁྲུལ་ན་ཡུལ་དང་
དུས། །རེས་འགའ་འཁྲུལ་གྱི་ཀུན་ཏུ་མིན། །འདི་ནི་རྟག་ཏུ་འཁྲུལ་འགྱུར་བས། །འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་འཁྲུལ་པ་མིན། །
ཡུལ་ཀུན་ཏུ་འཁྲུལ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། །ལྟ་སྟྲིན་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་མདུན་ན་གནས་པ་ལ་ཕྱིན་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་ན་
རྒྱབ་ན་གནས་པ་ལ་མི་འཁྲུལ་བ་ལྟར་མིང་དང་མཚན་མ་ལ་བརྡ་སྦྱོར་རོ་ཞེས་ངེས་པར་བཟུང་ན་དོན་རང་མཚན་ལ་
འཁྲུལ་པ་མི་སྲིད་དོ། །ཡང་དུས་ཀུན་ཏུ་འཁྲུལ་པ་མི་སྲིད་དེ། །ལྟས

༼༥༨༽

བྱིན་དང་མཆོད་སྦྱིན་ལྷ་བུ་ཆེ་མ་ལའང་འཁྲུལ་པས་རེས་འགའ་ལྷས་བྱིན་ལ་འཇུག་རེས་འགའ་མཆོད་སྦྱིན་ལ་འཇུག་པ་ལྟར། འདིར་ཡང་འཁྲུལ་པས་རེས་འགའ་དོན་རང་མཚན་ལ་འཇུག་རེས་འགའ་མིང་དང་མཚན་མ་ལ་འཇུག་པར་ཐལ་བ་ལས། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་སྐྱེས་བུ་ཐམས་ཅད་སྒྲ་ལ་འཇུག་པ་ན་དོན་རང་མཚན་ཉིད་ལེན་གྱི། འཆད་པ་པོ་དང་ཉན་པ་པོ་བརྡས་སྦྲེལ་བའི་མིང་དང་མཚན་མ་ལ་འཇུག་པ་མ་མཐོང་བས་འདྲ་བའི་སྒྲོ་ནས་འཁྲུལ། ཞེས་སྨྲ་བ་ནི་བབ་ཅོལ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུའང་། གལ་ཏེ་དོན་ལ་མཚུངས་འདྲ་ལས། །འཁྲུལ་འཇུག་འགྱུར་ན་དུས་ཀུན་དང་། །ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་མེད་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་རང་འདོད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད་དང་། རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་དེའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། བརྡ་ལས་གོ་བྱ་གོ་བྱེད་ཡིན། །བརྗོད་བྱའི་མཚན་ཉིད་བརྡས་གོ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། རྗོད་བྱེད་ནི་དོན་གོ་བར་བྱེད་པའི་བརྡའོ། །གཉིས་པ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི། །འཆད་དང་འཇུག་པའི་གང་ཟག་གི །དབྱེ་བས་གཉིས་གཉིས་རྣམ་པ་བཞི། །འཆད་པ་དང་འཇུག་པའི་དུས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་གཉིས་གཉིས་བཞིའོ། །འཆད་ཚེ་རྣམ་པར་ཕྱེ་བས་མཁས། །འཇུག་ཚེ་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་པས་ཐོབ། །འཆད་པའི་ཚེ་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་སྒྲ་དོན་དང་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་དོན་རང་མཚན་ཡིན་ལ་དངོས་ཀྱི་རྗོད་བྱེད་སྒྲ་སྤྱི་དང་ཞེན་པའི་རྗོད་བྱེད་སྒྲ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ཤེས་ནས་གནས་ལུགས་ལ་མཁས་པར་འགྱུར་རོ། །འཇུག་པའི་ཚེ་རང་མཚན་དང་སྤྱི་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བར་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་པ་ལ་བརྡ་སྦྱར་བས་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཆེ་དོན་རང་མཚན་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་དེའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གསུམ། སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་མེད་པར་བསྒྲུབ་པ། གཞི་མེད་ལ་འཁྲུལ་ནས་བརྡ་སྦྱོར་བའི་ཚུལ།

འཁྲུལ་པ་ལ་སྦྱར་བས་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་གོ་བའི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དོན་དང་ཤེས་པ་རང་མཚན་ཡིན། །སྤྱི་དོན་གཉིས་པོ་མེད་པ་ཡིན། །དེ་བཞིན་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་པས། །དམ་པའི་དོན་དུ་བརྗོད་བྱ་མེད། །དོན་དང་ཤེས་པའི་རང་མཚན་གཉིས་དང་། དོན་གྱི་སྤྱི་དང་སྒྲ་དོན་གྱི་སྤྱི་གཉིས་ཏེ། བཞི་པོ་བརྗོད་བྱར་མི་འཐད་ལ། དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་ཤེས་བྱ་མི་སྲིད་པས་དོན་དམ་པར་ན་བརྗོད་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་གྲུབ་པ་ཅིའང་མེད་དེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དོན་རྣམས་ཀྱི་ནི་སྤྱི་གང་ཡིན། །གཞན་ལས་ལྡོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན། །སྒྲ་འདི་དག་གིས་གང་བརྗོད་པ། །དེ་ལ་ངོ་བོ་ཅུང་ཟད་མེད། །ངོ་བོ་མེད་ཅན་སྤྱི་བློ་ལ། །སྤྱི་ཉིད་དུ་ནི་མཐོང་ཕྱིར་དང་། །དོན་ལ་འཁྲུལ་པའང་མེད་པ་ནི། །སྤྱིར་འདོད་དེ་ཡང་བསྙད་ཕྱིར་དང་། །དེ་ཉིད་དུ་ན་དོན་དངོས་སུ། །མེད་ཕྱིར་ངོ་བོ་ཅན་མ་ཡིན། །ངོ་བོ་མེད་པས་བརྗོད་བྱ་མིན། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་གཞི་མེད་ལ་འཁྲུལ་ནས་བརྡ་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་ནི། རྟོག་པ་ངོ་བོས་འཁྲུལ་པ་ལ། །སྒྲ་ཡི་དོན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ཤར། །དེ་ལ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་ཞེན། །དེ་ནི་སྒྲ་ཡི་བརྗོད་བྱར་བཏགས། །རྟོག་པ་གང་ཇི་སྙེད་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་ཡུལ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲ་ཤད་དམ་རྨི་ལམ་ལྟར་གཞི་མེད་ལ་འཁྲུལ་པས་སྒྲའི་དོན་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་ཞེན་ནས་བརྡ་སྦྱོར་ལ། གཞི་མེད་ཅེས་བྱ་བའང་བོད་དང་ཉན་ཐོས་ལྟར་མ་ཡིན་གྱི་དོན་སྤྱི་ཡུལ་དུ་མ་གྲུབ་པ་ལ་བརྗོད་དོ། །གསུམ་པ་འཁྲུལ་པ་ལ་སྦྱར་བས་རང་མཚན་གོ་བའི་འཐད་པ་ནི། འཁྲུལ་པའི་བག་ཆགས་གོམས་པ་ཡིས། །བརྡ་ཡི་དུས་ན་བསྲེས་ནས་སྦྱར། །ཐ་སྙད་དུས་ནའང་དེ་ལྟར་གོ །དེ་ཕྱིར་འཁྲུལ་ཡང་བདེན་པ་འཐད། །ཐོག་མ་མེད་པའི་བག་ཆགས་བརྟས་པ་ལ་སྣང་བར་འཁྲུལ་པའི་ཤུགས་གོམས་པ་དེས

༼༥༥༽

བརྡའི་དུས་ན་དོན་རང་མཚན་དང་སྤྱི་མ་ཕྱེ་བར་འདི་བུམ་པ་ཞེས་བརྡ་བཏགས་ལ་ཕྱིས་བུམ་པར་ཆུ་ལུགས་ཤིག་ཅེས་བརྗོད་པ་ན་འང་རང་མཚན་གྱི་བུམ་པར་ཆུ་ལྡུགས་སམ་དོན་སྤྱིའི་བུམ་པར་ལྡུགས་ཞེས་མི་འབྱེད་པར་འཇུག་ཡུལ་དོན་རང་མཚན་ཉིད་གོ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡི་ངོ་བོར་སྣང་བའམ། །དོན་ལ་དེ་ཉིད་དུ་འཛིན་པ། །གང་དེ་འཁྲུལ་པ་ཐོག་མེད་པའི། །དུས་ཅན་མཐོང་གོམ་གྱིས་སྐྱེལ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཕྱེད་དང་བཞི་པ་ལས། རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་འཁྲུལ་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་འཛིན་པ་ལྟ་བུར་སྣང་ངོ་། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། འཆད་པར་བྱེད་པ་རྣམས་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་བྱེད་ཀྱིས་ཐ་སྙད་འདོགས་པར་བྱེད་པ་རྣམས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་དག་ནི་རང་གི་དམིགས་པ་ཁོ་ན་དོན་བྱེད་པར་རུང་བ་ཡིན་པར་སེམས་ཤིང་སྣང་བ་དང་རྣམ་པར་བརྟག་པར་བྱ་བའི་དོན་དག་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་འཇུག་གོ །ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སེམས་པར་བྱེད་པ་རྣམས་ནི་སྣང་བ་ཐ་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་ཐ་དད་པ་མེད་པར་མི་སེམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེས་ན་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་མེད་ལ་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་འཇུག་ཡུལ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་ལྔ་ལས། དངོས་པོའི་སྤྱི་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དང་མཚུངས་པ་སྤང་བ་ནི། སྒྲ་དོན་གཞན་ལས་ལྡོག་ན་ནི། །དངོས་པོ་བརྗོད་བྱར་འགྱུར་ཞེ་ན། །རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་དོན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་དེ་དོན་གཞན་ལས་མི་ལྡོག་ན་ལྡོག་པ་བརྗོད་པར་འགལ་ལ་ལྡོག་ན་དོན་རང་མཚན་ལྟར་དངོས་པོར་འགྱུར་རོ། །དེ་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ན་རྣམ་རྟོག་གི་གཟུགས་བརྙན་བརྗོད་པ་དང་། སྤྱི་དངོས་པོ་བརྗོད་པ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པས་མིང་རྐྱང་ལ་རྩོད་པ་ཟད་དོ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། དམ་པའི་དོན་ལ་མི་ལྡོག་ཀྱང་། །ལྡོག་པར་སྣང་བ་འཁྲུལ་པ་ཡིན། །སྤྱི་ནི་འཁྲུལ་པར་མི་

༼༥༩༽

འདོད་པས། །དེས་ན་དེ་དག་ག་ལ་མཚུངས། །རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྙན་དོན་སྤྱི་ནི་དོན་དམ་པར་དེ་མ་ཡིན་ལས་མི་ལྡོག་གོ །འོན་ཀྱང་རྟོག་པའི་ངོར་ལྡོག་པར་སྣང་བ་ནི་འཁྲུལ་པ་ཡིན་པས་དངོས་པོར་མེད་ལ་མྱུ་སྐྱེགས་བྱེད་བརྗོད་བྱའི་སྤྱི་མ་འཁྲུལ་པའི་དངོས་པོར་འདོད་པས་ག་ལ་མཚུངས། དེ་སྐད་དུའང་། རྗེས་འགྲོ་ཅན་སྒྲ་རྗེས་འགྲོ་ཅན། །དོན་གྱི་འབྲས་ཡིན་མཐོང་གོམས་པས། །སྤྱིལ་དེའང་རྗེས་འགྲོ་མེད་པ་ཅན། །བློ་ལས་ཐ་དད་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གཞན་ཡང་འདི་དག་གི་དོན་རྒྱས་པར་རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ཕྱིར་བརྡ་ཡི་དུས་ན་ཡང་། །རང་ཉིད་མཐོང་བའི་འབྲས་བུ་ཅན། །བསྟན་པའི་དོན་དང་འབྲེལ་པ་ཡི། །གཞན་སེལ་སྒྲ་དང་འབྲེལ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པས་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་མི་འདོད་པ་གཞན་བཅད་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་བརྡའི་དུས་ནའང་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བ་དང་དོན་རང་མཚན་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་ནས་དེ་མ་ཡིན་བཅད་དེ་བརྡ་བྱེད་པས་བརྡའི་དུས་ཀྱི་སྒྲ་གཞན་སེལ་དུ་བསྒྲུབ་བོ། །ཡང་། གཞན་དུ་མ་མཐོང་ལ་ལྟོས་དང་། །ལ་ལར་དེ་མཐོང་ལ་ལྟོས་ཕྱིར། །གཞན་སེལ་སྒྲ་དང་འབྲེལ་འགྱུར་གྱི། །དེ་ནི་དངོས་ལ་མི་རུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པས། དངོས་པོ་ལ་སྒྲ་མི་སྦྱོར་བར་གཞན་སེལ་ལ་སྦྱོར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་ཡལ་ག་ལ་སོགས་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་རྫོ་བ་ལ་སོགས་པ་གཞན་དུ་ཤིང་གི་སྒྲ་མ་མཐོང་། ཡལ་ག་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པ་གཞན་ཙནྡན་ལ་སོགས་པ་ལ་ལར་ཤིང་གི་སྒྲ་དེ་མཐོང་བས་རིས་མཐུན་པ་ལ་སྒྲ་མཐོང་། མི་མཐུན་པ་ལ་མ་མཐོང་བ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲ་དེ་སྦྱོར་དགོས་པས། གཞན་སེལ་དང་འབྲེལ་གྱི་དངོས་པོ་དང་མི་འབྲེལ་ལོ། །གལ་ཏེ་སྒྲ་དངོས་པོ་དང་འབྲེལ་

ན་དེ་ཉིད་ལ་སྦྱར་བས་གོའི་གཞན་ལ་མེད་པ་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་། དེ་ཕྱིར་རིགས་སོགས་དེ་ལྡན་ནི། །ཡོད་མིན་དོན་དང་དེ་དག་ལ། །མཉན་པ་འབྲེལ་མིན་གཞན་ལས་ནི། །ལྡོག་པ་ཉིད་ལ་སྒྲ་སྦྱོར་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པས་མུ་སྟེགས་བྱེད་འདོད་པའི་རིགས་དང་ཡོན་ཏན་དང་བྱ་བའི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་པ་དབང་པོའི་ཡུལ་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཡོད་ན་དངོས་པོ་ལས་ཐ་དད་དུ་སྣང་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དོན་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་རིགས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ལ་སྒྲ་སྦྱོར་མི་སྲིད་ཀྱི། ལྡོག་པ་ཉིད་ལ་སྒྲ་སྦྱོར་བར་གསུངས་སོ། །དོན་ལ་བརྡ་མི་སྦྱོར་བའི་རིགས་པ་འདིས་དབང་ཤེས་ཀྱང་རྟོག་བྲལ་དུ་གྲུབ་པོ། །གཉིས་པ་ཤེས་པ་རང་མཚན་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དང་མཚུངས་པ་སྤང་བ་ནི། རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྙན་བརྗོད་ན་ནི། །ཤེས་པ་བརྗོད་བྱར་འགྱུར་ཞེ་ན། །གལ་ཏེ་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་གཟུགས་བརྙན་དོན་སྤྱི་དེ་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ན། དེ་ཤེས་པ་ལས་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་ལ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་འབྱུང་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཤེས་པ་ལ། །མཚུངས་མིན་རྣམ་པ་དེ་འདྲའི་བློ། །སྐྱེ་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། རང་མཚན་ལྡོག་པ་བརྗོད་བྱ་མིན། །འབྲེལ་པས་བརྟགས་པ་དངོས་མེད་ཡིན། །དེས་ན་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྙན་ལ། །འཇིག་རྟེན་གཞུག་ཕྱིར་སྦྱར་བར་ཟད། །རྣམ་པ་དེ་སྣང་བའི་ཤེས་པ་རང་མཚན་གྱི་ཆ་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་གྱི་འཁྲུལ་པས་ཕྱི་རོལ་དུ་ཞེན་པའི་ཆ་ལ་བརྡ་སྦྱོར་ལ། སྦྱར་བར་བྱ་བའི་ཡུལ་མེད་མོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་གཞུག་པའི་ཕྱིར་དོན་སྤྱི་ལ་བརྡ་སྦྱར་ཞེས་བརྗོད་པར་ཟད་དེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཕྱི་རོལ་ནུས་པ་རྣམ་གཅོད་ལ། །རིག་པ་མེད་ཀྱང་སྒྲ་དེ་དང་། །རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྙན་ནི། །དེ་ཡི་མཐར་ཐུག་རྣམས

༼༨༡༽

དང་འབྲེལ། །དེས་ན་གཞན་སེལ་མཐར་ཐུག་ཕྱིར། །མཉན་པ་གཞན་སེལ་བྱེད་པ་བརྗོད། །ལྡོག་པ་བཞིན་དུ་སྒྲ་དག་
ལས། །ཤེས་ལ་གཞན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་སྣང་། །གང་དེའང་དོན་གྱི་བདག་ཉིད་མིན། །དེ་འབྲེལ་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་
ཡིན། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱི། །ཀུན་ལ་ངོ་བོ་མཚུངས་ཕྱིར་དང་། །དེ་ལྡོག་པ་ལ་བརྟེན་ཕྱིར་རོ། །
བརྗོད་བྱ་ཉིད་ཕྱིར་དེ་དངོས་མིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་སེལ་བ་ལ་སྦྱོར་ན་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་དང་
མཚུངས་པ་སྤང་བ་ནི། སེལ་བའི་སྤྱི་ལ་བརྡ་སྦྱོར་ན། །ལྡན་པ་མིན་དང་མཚུངས་ཤེ་ན། །དོན་སྤྱི་ལ་སྦྱོར་ན་མི་ལྡན་པའི་
འདུ་བྱེད་ལ་སྦྱོར་བའི་སྐྱོན་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། དོན་སྤྱི་གལ་ཏེ་རྫས་གྲུབ་ན། །ཁྱེད་བདེན་འོན་ཀྱང་དངོས་མེད་ཡིན། །
མེད་ཕྱིར་སེལ་བ་ཡུལ་མེད་ཅེས། །ཤེས་ན་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་མེད། །སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་ཞེས་ཚིག་གི་ལྷག་མར་སྦྱོར་རོ། །
དོན་སྤྱི་ཞེས་བྱ་བ་མི་གསལ་ལ་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པ། གཟུགས་དང་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དང་མི་ལྡན་པ་ཞིག་
གྲུབ་པར་འདོད་ན། མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་ལ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་འབྱུང་མོད། ཁོ་བོ་ཅག་གི་དོན་སྤྱི་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པས
དོན་སྤྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པ་དང་། བརྗོད་བྱ་ཅིའང་མེད་པ་གཉིས་དོན་དམ་པར་མཚུངས་པས་བརྟད་པའི་སྐྱོན་ལས་གྲོལ་
ལོ། །འོན་སྤྱི་ཤེས་པས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་སྤྱི་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ལ་སྤྱིར་བཏགས་པ་ཡིན་ལ་འདིར།
རྟོག་པས་བརྟགས་པའི་ཡུལ་མེད་པ་ལ་དགོངས་པས་མི་འགལ་ལོ། །གལ་ཏེ་དོན་སྤྱི་ཅིའང་མེད་པ་ལ་བརྡ་བྱས་པས
ཀྱང་རང་མཚན་གོ་ན་རི་བོང་གི་རྭ་ལ་བརྡ་བྱས་པས་ཀྱང་བུམ་པ་གོ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ་དོན་སྤྱི་ལ་རང་
མཚན་དུ་འཁྲུལ་ནས་གོ་ལ་རི་བོང་གི་རྭ་ལ་བུམ་པའི་རང་མཚན་དུ

༼༤༡༽

འཁྲུལ་པ་མི་སྲིད་པས་ག་ལ་མཚུངས། བཞི་པ་བརྗོད་བྱ་མེད་ན་ཐ་སྙད་རྒྱུན་ཆད་པར་འགྱུར་བ་སྤྱང་བ་ནི། བརྗོད་བྱ་མེད་ན་འཁྲུལ་པ་གསོག །ཡིན་ཕྱིར་ཐ་སྙད་འཇིག་ཅེ་ན། །དོན་ལ་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་མེད་ན་སྒྲ་སྤྱི་དང་དོན་སྤྱི་ལ་རང་མཚན་དུ་འཁྲུལ་ནས་བརྡ་སྦྱོར་བ། གསོག་གསོབ་ཡིན་ཏེ་བློའི་ཆོས་རང་དགའ་བ་རྣམས་ནི་དོན་ལ་མི་བརྟེན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འཁྲུལ་པ་ལ་ཡིད་བརྟན་དུ་མེད་པས་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་ཆད་དོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། འཁྲུལ་པའི་སྒོ་ནས་རང་མཚན་ལ། །འཇུག་ཕྱིར་ཐ་སྙད་འཐད་པ་ཡིན། །འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་དོན་སྤྱི་ལ་རང་མཚན་དུ་འཁྲུལ་ནས་རང་མཚན་ཉིད་སྣང་བ་དང་དོར་བ་ལ་འཇུག་པས་ན་ཐ་སྙད་རྒྱུན་ག་ལ་འཆད། ལྔ་པ་ཆད་བྱས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་གོ་བས་འཁྲུལ་པ་མི་འཐད་པ་སྤྱང་བ་ནི། ཆད་བྱས་འབྲེལ་པས་གོ་བ་ལ། །འཁྲུལ་པའི་འབྲེལ་པ་མི་དགོས་ལོ། །བོད་རྣམས་ན་རེ། ཆད་བྱས་ཀྱི་འབྲེལ་པས་གོ་བས་འཁྲུལ་པའི་འབྲེལ་པས་ཅི་བྱ་ཞེ་ན། རང་མཚན་དང་ནི་དོན་སྤྱི་དང་། །གཉིས་པོ་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་པ་སྟེ། །གསུམ་པོ་གང་ལ་ཆད་བྱས་ཀྱང་། །འཁྲུལ་པ་མེད་ན་བརྡ་མི་འགྲོར། །ཆད་བྱས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་དེ་ཅི་རང་མཚན་ལ་བརྡ་ཆད་བྱེད་ན་མུ་སྟེགས་བྱེད་ལ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་འབྱུང་ལ། དོན་སྤྱི་ལ་བརྡ་ཆད་བྱེད་ན་ཉན་ཐོས་ལ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་ཡོད་ཅིང་། དོན་སྤྱི་དང་དོན་རང་མཚན་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་པ་ལ་བརྡ་བྱེད་ན་ཁོ་བོ་ཅག་གི་འདོད་པ་བསྒྲུབ་པས་གང་ལྟར་ཡང་མ་འཁྲུལ་པའི་ཆད་བྱས་ཀྱིས་འབྲེལ་པ་མཐུན་སྣལ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཁྱེད་རང་བརྡ་ཆད་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནམ་སྙམ་ན། བྱེད་མོད་ཀྱི། འདིར་ནི་རང་མཚན་གཟུངས་བརྟན་གཉིས། །གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་དུ་གཞུག་པའི་ཕྱིར། །རྒན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བརྡ་ཆད་བྱེད། །འཁྲུལ་ནས་དོན་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར། །སྒྲ

མའི་མཁན་པོ་དག་འཇིག་རྟེན་དོན་ལ་གཞུག་པའི་ཕྱིར་སྣང་ཀྱིས་འཁྲུལ་དུ་འཇུག་པ་ལྟར། དོན་སྤྱི་དང་རང་མཚན་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བསྲེས་ནས་བརྡ་ཆད་ཀྱི་སྣང་ཀྱིས་འཁྲུལ་དུ་འཇུག་ལ། དེ་ལྟར་འཁྲུལ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དོན་རང་མཚན་ཉིད་བླང་དོར་ལ་འཇུག་པ་ནི་ཚུ་རོལ་མཐོང་བ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུའང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་དངོས་སྒྲོ་བཏགས་རྟོགས་པ་ཡིས། །གཞན་ལ་བཟློག་པ་རྟོགས་ཕྱིར་ཡང་། །སྒྲ་དོན་གང་ཡིན་འདི་ཉིད་ཅེས། །བརྗོད་པ་ལ་ནི་འགལ་བ་མེད། །ཅེས་བྱ་བ་དང་། ཤེས་པ་སྒྲ་ཡི་ངེས་སྦྱོལ་པ། །དེ་དག་ལོག་པར་སྣང་བ་ཉིད། །དོན་གྱི་ཆ་ལས་འདི་ཉེས་འགྲོ། །དེ་ལྟར་མཉན་པ་གཞན་སེལ་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །སྒྲ་ཡི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་མེད། །ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་རང་མཚན་ཡིན། །འབྲེལ་བ་འཁྲུལ་པས་བྱས་ན་ཡང་། །འཇུག་པའི་སྐྱེས་བུ་བསླུ་བ་མེད། །ཅེས་བྱ་བ་ནི་བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལྔ་པའོ།། །།བཞི་པ་འབྲེལ་བ་དང་འགལ་བ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ནི། དགག་དང་བསྒྲུབ་པ་ཇི་སྙེད་པ། །འགལ་འབྲེལ་ཉིད་ལ་ལྟོས་པས་ན། །ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དཔྱོད་པ་ཡི། །སྔོན་དུ་འགལ་འབྲེལ་དཔྱད་པར་བྱ། །ཚད་མ་ཡིན་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དཔྱོད་པ་ཐམས་ཅད་འགལ་འབྲེལ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་ཐོག་མར་དེ་གཏན་ལ་དབབ་བོ། །དེ་ལ་གཉིས་ལས། ཐོག་མར་འབྲེལ་པ་དཔྱད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། དོན་ལ་འབྲེལ་པ་དགག གློ་ངོར་འབྲེལ་པ་བསྒྲུབ། འབྲེལ་པ་བསྒྲུབ་པའི་ཚད་མའོ། །དང་པོ་ལ་འབྲེལ་པ་སྤྱིར་དགག་པ་དང་། སོ་སོར་དགག་ག་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ཡང་། ཆོས་གཉིས་གཅིག་པ་མི་

༼༨༩༽

སྲིད་ཅིང་། །གཅིག་ལ་འབྲེལ་པ་མི་སྲིད་པས། །རང་རང་ངོ་བོ་ལ་གནས་པའི། །དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་འབྲེལ་མེད་ཡིན། །ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་གཉིས་ལས་མི་སྲིད་ལ། དངོས་པོ་ལའང་རང་གཞན་གཉིས་སྲུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་ཅིང་། རང་ཡིན་ན་གཞན་དང་མ་འདྲེས། །གཞན་ཡིན་ན་རང་དང་མ་འདྲེས་པས་བར་ན་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་མེད་དོ། །དེས་ན་གྲངས་ཅན་ལྟར་ཆོས་དུ་མ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པ་མི་སྲིད་ལ་གཅིག་ལ་རང་ཉིད་རང་དང་འབྲེལ་པ་མི་སྲིད་པས་རྒྱང་པ་རེ་རེ་ལ་འབྲེལ་པ་ཡོད་རེ་སྐན། དེའང་འབྲེལ་བརྟག་ལས། གཞན་དབང་གོ་ནར་འབྲེལ་པ་ནི། །གྲུབ་ན་གཞན་དབང་ཅི་ཞིག་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །འབྲེལ་པ་ཡང་དག་དུ་ན་མེད། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །དངོས་མེད་ལའང་དངོས་འབྲེལ་ནི། །ཡོད་ཅེས་བླུན་པོ་འགའ་ཞིག་སྨྲ། །བོད་འགའ་ཞིག་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱ་མི་སྲིད་པ་རྣམས་ལ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་མེད་དགག་ཡིན་པས་དངོས་འབྲེལ་མེད་ཅིང་དགག་བྱ་མི་སྲིད་པས་བཟློག་འབྲེལ་ཡང་མེད་ལ། འབྲེལ་མེད་ཀྱི་རྟགས་སྲིད་པར་ཐལ་བས་དེས་ན་དངོས་མེད་ལའང་དངོས་འབྲེལ་ཡོད་ལ། འོན་ཀྱང་དེ་སྒྲུ་རིས་མི་ཟིན་པས་བཟློག་འབྲེལ་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་མི་འཐད་དེ། དངོས་མེད་ངོ་བོ་མེད་པ་ལ། །འབྲེལ་པ་ཡོད་ན་དངོས་པོར་འགྱུར། །ཁྱེད་རང་ལྟར་ན་བདག་གཅིག་པས་འབྲེལ་ན་རང་བཞིན་གྱི་དངོས་པོ་དང་དེ་ལས་བྱུང་བས་འབྲེལ་ན་འབྲས་བུའི་དངོས་པོར་འགྱུར་རོ། །ཡང་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་གཉིས་ཀ་ལ་འབྲེལ་པའི་མཚན་ཉིད་མི་སྲིད་དེ། ཆོས་གང་ཆོས་གཞན་མི་འདོར་བ། །འབྲེལ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་མཚན་ཏེ། །དངོས་པོ་འདྲེ་བ་མེད་ཕྱིར་དང་། །དངོས་མེད་ངོ་བོ་མེད་ཕྱིར་མེད། །འབྲེལ་པ་སྤྱིའི་མཚན

༼༨༥༽

ཉིད་ཆོས་གང་ཞིག་ཆོས་གཞན་མི་འདོར་བ་ཡིན་པས་ཆོས་གཉིས་ལ་གནས་དགོས་ལ་དེ་ནི་དངོས་པོ་ལ་འབྲེ་བ་མེད་ཅིང་དངོས་མེད་ལ་ངོ་བོ་མེད་པས་མི་སྲིད་དོ། །དེའང་འབྲེལ་བརྟག་ལས། འགའ་ཡང་འབྲེལ་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། ། གཉིས་ལ་གནས་ཀྱིས་གཞན་དུ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གལ་ཏེ་འབྲེལ་པའི་མཚན་ཉིད་ཆོས་གཞན་ལ་མི་འཁྲུལ་བ་ལ་འདོད་ན། མི་འཁྲུལ་བ་བློའི་ཆོས་ཡིན་པས་དོན་ལ་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་གྱི་ཐ་སྙད་མི་འཇུག་གོ །ཡང་འབྲེལ་པའི་སྒྲ་དོན་མི་འཇུག་སྟེ། སངས་རྒྱས་པ་དང་ཕྱི་རོལ་པ་གཉིས་ཀས་འབྲེལ་པའི་སྒྲ་སཾ་བན་དྷ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་དག་པར་བཅིངས་པའམ། པྲ་ཏི་བནྡྷ་ཞེས་སོ་སོར་བཅིངས་ཤིང་གཉིས་ཕན་ཚུན་མི་གཏོང་བ་ལ་འདོད་ལ། དེ་དག་ཀྱང་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ལ་མི་འཐུབ་བོ། །གལ་ཏེ་སྒྲ་དོན་མ་གྲུབ་མོད་མཚན་ཉིད་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། འདིར་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་མིང་དོན་དང་མཚན་ཉིད་ལྟར་འབྲེལ་པའང་མིང་དོན་དང་མཚན་ཉིད་གཅིག་པའི་སྐབས་ཡིན་ནོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་མདོ་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྲེལ་པ་མེད་པ་ཞེས་གསུངས་པའང་དེ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་སོ་སོར་དགག་པ་ལའང་གསུམ་ལས། དང་པོ་བདག་གཅིག་པའི་འབྲེལ་པ་དགག་པ་ནི། བདག་གཅིག་པ་ལ་ཆོས་གཉིས་མེད། །ཆོས་གཉིས་མེད་ལ་འབྲེལ་མི་སྲིད། །དེས་ན་བྱས་དང་མི་རྟག་པ། །དོན་གྱི་སྟེང་ན་འབྲེལ་པ་མེད། །སྒྲ་དང་མི་རྟག་པ་དང་བྱས་པ་ཞེས་ལྡོག་པ་ཐ་དད་བློས་ཕྱེ་བ་ཡིན་གྱི་དོན་ལ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་བྱས་དང་མི་རྟག་པའི། །ལྡོག་པ་སྒྲ་ལ་མ་གྲུབ་ན། །ཚུལ་གསུམ་གྲུབ་པ་མི་སྲིད་པས། །དོན་ལ་བདག་གཅིག་འབྲེལ་ཅེ་ན། །གྲངས་ཅན་དང་བོད་འགའ་ཞིག་ཁ་མཐུན་པར་སྒྲ་དང་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་གསུམ་རྫས་གཅིག་ཀྱང་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དུ

{༨༦}

དོན་ཉིད་ལ་གནས་སོ། །གལ་ཏེ་ལྡོག་པ་བློས་བྱས་ཡིན་ན་དོན་ལ་དགག་སྒྲུབ་མི་ནུས་ཏེ། བློའི་ཆོས་རང་དགའ་བ་རྣམས་དོན་དང་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། རྫས་གཅིག་དོན་མཐུན་ལྡོག་པ་རྣམས། །དོན་ལ་ཡོད་ན་ལྡོག་པ་ན། །མ་འབྲེལ་རྟགས་མིན་འབྲེལ་ན་ཡང་། །རྣམ་གྲངས་པའམ་འབྲས་བུར་འགྱུར། །བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་གཉིས་སྒྲའི་རྫས་སུ་གཅིག་པར་མི་མཐུན་པ་མེད་མོད། འོན་ཀྱང་ལྡོག་པ་ཐ་དད་གཉིས་བློ་ལ་ལྟོས་པའི་དོན་ཆོས་སམ་མ་ལྟོས་པའི་དོན་ཆོས་ཡིན་ཡང་རུང་སྟེ་དོན་ལས་ཐ་དད་དུ་ཡོད་ན། བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པའི་ལྡོག་པ་ནང་འབྲེལ་མེད་ན་བྱས་པས་མི་རྟག་པ་བསྒྲུབ་མི་ནུས་ཤིང་ཡོད་ན་བྱས་ལྡོག་དང་མི་རྟག་པའི་ལྡོག་པ་གཉིས་བདག་གཅིག་ན་རྫས་ཀྱང་གཅིག་ལྡོག་པའང་གཅིག་པས་ཐ་དད་དུ་འདོད་ཀྱང་དོན་ལ་ཁྱད་པར་ཅིའང་མེད་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པ་ལ་མིང་དུ་མ་བཏགས་ཀྱང་ཟླ་བ་དང་བསིལ་ཟེར་བྱེད་ལྟར་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་འགྱུར་གྱི་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དུ་མ་སོང་ངོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལས་འབྱུང་བས་འབྲེལ་ན་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སུ་མི་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་བྱས་ལྡོག་རྟག་ན་རྟག་དངོས་སྲིད་པར་འགྱུར་ལ། མི་རྟག་ན་མི་རྟག་པར་གང་གིས་འགྲུབ། །བྱས་ལྡོག་ཆོས་ཅན་མི་རྟག་སྟེ། །བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྟགས་གཞན་གྱིས་བསྒྲུབ་བོ་སྙམ་ན། དེ་ལ་ཡང་རྟགས་གཞན་དགོས་པས་ཐུགས་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་སྤྱོད་འཇུག་གི་གྲངས་ཅན་འགོག་པའི་སྐབས་སུ། གཅིག་ལ་རང་བཞིན་གསུམ་ཉིད་ནི། །རིགས་མིན་དེས་ན་དེ་ཡོད་མིན། །དེ་བཞིན་ཡོན་ཏན་ཡོད་མིན་ཏེ། །དེ་ཡང་སོ་སོར་རྣམ་གསུམ་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རིགས་པའི་གནད་གཅིག་པས། གྲངས་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་དང་ཡོན་ཏན་དོན་གྱི་སྟེང་ན་བདག་གཅིག་པར་འདོད་པ་དང

༼༢༤༽

བོད་དག་གིས་རྫས་དང་ལྡོག་པ་དོན་གྱི་སྟེང་ན་བདག་གཅིག་པར་འདོད་པ་ནི་མིང་བསྒྱུར་བ་མ་གཏོགས་པ་དོན་ལ་ཁྱད་པར་མེད་དོ། །གཉིས་པ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་འབྲེལ་པ་དོན་ལ་དགག་པ་ལ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྫས་ལ་འབྲེལ་པ་དགག་པ་དང་། རིགས་ལ་འབྲེལ་པ་དགག་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྒྱུ་འབྲས་རིམ་གྱིས་པ་ལ་དགག་པ། རྐྱང་པ་ལ་དགག་པ། ལྡོས་པ་ལ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། སྔ་ཕྱི་ལ་མི་འཐད་པ་ནི། སྔ་ཕྱི་མིན་ལ་དེ་བྱུང་མེད། །སྔ་ཕྱི་ཡོད་ན་གང་རུང་མེད། །དེས་ན་དངོས་དང་དངོས་མེད་ལ། །དེ་ལས་བྱུང་བའི་འབྲེལ་པ་མེད། །དངོས་པོ་ཐ་དད་དུས་མཉམ་པ་ལ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་འབྲེལ་པ་མི་སྲིད་ཅིང་དུས་མི་མཉམ་པ་ལའང་རྒྱུ་མེ་ཡོད་པ་ན་འབྲས་བུ་དུ་བ་མ་སྐྱེས་ནས་དངོས་མེད་ཡིན་ལ། དུ་བ་ནམ་སྐྱེས་པ་ན་དེ་སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་མེ་སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་པས་དངོས་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གང་ལྟར་ཡང་རྒྱུ་འབྲས་གཅིག་པ་དགག་པ་ལ་འབྲེལ་པ་མི་སྲིད་དོ། །དེ་ཉིད་འབྲེལ་བརྟག་ལས། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་ཡང་། །དེ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པས། །གཉིས་ལ་གནས་པ་ཇི་ལྟར་འགྱུབ། །གཉིས་ལ་མི་གནས་ཇི་ལྟར་འབྲེལ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་ཉིད་འགྲེལ་པ་བྱེད་པས་ཀྱང་། བློས་སྦྲེལ་ཏེ་འབྲེལ་པ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་བར་གྱི་སྦྱོར་འབྲེལ་མི་འཐད་པ་ནི། འགགས་པ་དང་ནི་སྐྱེས་པ་ལ། །སྦྱོར་བའི་འབྲེལ་པ་ཡོད་ཅེ་ན། །མུ་སྟེགས་བྱེད་ན་རེ། །རྒྱུ་མེ་འགགས་པ་དང་འབྲས་བུ་དུ་བ་སྐྱེ་བའི་བར་དེར་སྦྱོར་བའི་འགྲེལ་པ་ཡོད་དོ་ཞེན། མི་འཐད་དེ། སྦྱོར་འབྲེལ་རྟག་ན་དངོས་པོ་མིན། །མི་རྟག་ན་ནི་ཐུག་མེད་འགྱུར། །སྦྱོར་བའི་འབྲེལ་པ་རྟག་ན་དངོས་པོར་མི་འཐད་ལ། དངོས

༼༤༽

པོར་མེད་པ་དེ་བྱ་བྱེད་ལས་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་གཉིས་སྦྱོར་བའི་བྱེད་པ་པོར་མི་རུང་ཞིང་མི་རྟག་ན་མི་འགགས་པ་ན་སྦྱོར་
འབྲེལ་ཡང་འགགས་པས་དུ་བ་དང་སྦྲེལ་བར་མི་ནུས་སོ། གལ་ཏེ་མེ་འགགས་ལ་དུ་བ་མ་སྐྱེས་པའི་བར་དེར་སྦྱོར་བའི་
འབྲེལ་པ་ཡོད་པར་འདོད་ན། རྒྱུ་འབྲས་མ་འབྲེལ་པ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བྱེད་དུ་མི་འཐད་དེ། འབྲེལ་བྱེད་དེ་ཆོས་གསུམ་
པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་གསུམ་པར་ཡོད་ཀྱང་མེ་དུད་ཀྱི་འབྲེལ་བྱེད་ཡིན་ན་མེ་དུད་གཉིས་ཉིད་སྦྲེལ་བས་ཆོག
གིས་འབྲེལ་པས་སྦྲེལ་ཅི་དགོས། གལ་ཏེ་མེ་དུད་དང་སྦྱོར་འབྲེལ་གྱི་བར་དུའང་འབྲེལ་བ་གཞན་ཞིག་དགོས་ན་ཐུག་
མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེའང་འབྲེལ་བརྟག་ལས། ཐ་དད་ཡིན་ན་ཅི་ཞིག་འབྲེལ། །ཐ་དད་མིན་ན་རྒྱུ་འབྲས་གང་། །གཞན་
ཞིག་ཡོད་ན་མ་འབྲེལ་གཉིས། །དེ་གཉིས་འབྲེལ་པ་ཇི་ལྟར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་རྒྱུ་འབྲས་རྐྱང་
པ་ལ་འབྲེལ་པ་དགག་པའང་། གལ་ཏེ་ཕན་ཚུན་མ་ལྟོས་པའི། །མེ་དུད་འབྲེལ་པ་ཡིན་ཞེ་ན། །འབྲེལ་པ་ནི་ཆོས་གཉིས
ལ་ལྟོས་མི་དགོས་ཀྱི། མེ་དུད་ལ་སོགས་པ་སོ་སོ་བ་ཉིད་མཐོང་བས་འབྲེལ་པའོ་སྙམ་ན། རྐྱང་པ་རེ་རེ་མཐོང་བས་ཀྱང་།
།གཉི་གའི་འབྲེལ་པ་ངེས་པར་འགྱུར། །མེ་དུད་རྐྱང་པ་འབྲེལ་པ་ཡིན་ན་འབྲེལ་མེད་མི་སྲིད་ཅིང་ཕན་ཚུན་མ་ལྟོས་ཀྱང་
རྒྱུ་འབྲས་ངེས་པར་འགྱུར་ལ། འབྲས་རྟགས་དང་རྒྱུ་མི་དམིགས་པ་གོ་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ་ཕན་ཚུན་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ།
།དེ་ལའང་འབྲེལ་བརྟག་ལས། དེ་མེད་པར་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །གཅིག་ལ་འདུག་པ་འབྲེལ་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས
པས་སོ། །གསུམ་པ་ལྟོས་པ་ལ་འབྲེལ་པར་འདོད་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཕན་འདོགས་པ་ལ་འབྲེལ་པ་
དགག་པ་ཡང་། རྒྱུ་འབྲས་ཕན་ཚུན་ལྟོས་ནས་ཕན། །འདོགས་ཕྱིར་འབྲེལ་བ་མི་འགལ་ན། །མི་ཕན་འདོགས

བྱེད་དང་། དུ་བ་ཕན་གདགས་བྱ་ཡིན་པས་འབྲེལ་པ་ཆོས་གཉིས་ལ་ལྟོས་སོ་ཞེ་ན། རྒྱུ་འབྲས་དངོས་པོ་དངོས་མེད་
ལ། །ཕན་བྱ་ཕན་བྱེད་འཕད་པ་དཀའ། །ཕན་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡོད་པ་ན་ཕན་གདགས་བྱའི་འབྲས་བུ་མ་སྐྱེས་ལ།
ཕན་གདགས་བྱའི་འབྲས་བུ་སྐྱེས་པ་ན་ཕན་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་འགགས་པས་དུས་མི་མཉམ་པའི་ཕྱིར་ཕན་འདོགས་མ་
སྲིད་དེ། ཐབ་པ་དང་རིང་འཕུར་བཞིན་ནོ། །དེའང་འབྲེལ་བརྟག་ལས། འདི་ནི་གཞན་དུ་འདུག་པ་ན། །ཅི་སྟེ་དེ་གཉིས་
གཅིག་ལ་ལྟོས། །ལྟོས་ལས་ཕན་པ་བྱེད་པར་འགྱུར། །མེད་ན་ཇི་ལྟར་ཕན་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །གཉིས་
པ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་པ་དགག་པ་ཡང་། མེད་ན་མི་འབྱུང་འབྲེལ་ཡིན་ན། །གཡས་གཡོན་སོགས་ཀྱང་འབྲེལ་
པར་འགྱུར། །རྒྱུ་ལ་མ་ལྟོས་པར་འབྲས་བུའི་ཐ་སྙད་མི་འབྱུང་བ་ཙམ་ལ་འབྲེལ་པར་འདོད་དོ་ཞེ་ན། རྣ་གཡས་གཡོན་
དང་ཕ་རོལ་ཚུ་རོལ་དང་རིང་ཐུང་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་འབྲས་སུ་འགྱུར་ཏེ། འབྲེལ་བརྟག་ལས། ཅི་སྟེ་དོན་
གཅིག་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར། །དེ་གཉིས་རྒྱུ་འབྲས་ཉིད་ཡིན་ན། །གཉིས་ཉིད་ལ་སོགས་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར། །གཡས་གཡོན་
རྭ་ཡང་དེ་གཉིས་ཐོབ། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དོན་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི། །འབྲེལ་པ་རྫས་ལྡོག་བརྟག་པས
ཁེགས། །ཐ་སྙད་ལྟོས་པ་ཙམ་མ་ཡིན་གྱི་དོན་ཉིད་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་པ་ཡོད་ཅེ་ན། མེའི་རྫས་མེད་ན་དུ་
བའི་རྫས་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་ནམ། མེ་ཙམ་གྱི་ལྡོག་པ་མེད་ན་དུ་བ་ཙམ་གྱི་ལྡོག་པ་མི་འབྱུང་བ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་མེའི་
རྫས་ལ་གསུམ་ལས་མི་འདའ་བས་ད་ལྟར་མཐོང་བའི་དུ་བ་དང་འདས་པའི་མེ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་མོད། །དོན་ཐོབ་
བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ་འགགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་འོངས་པའི་མེ་ཐོབ་ཏུ་རུང་ན་འང་རྒྱུ་མ་ཡིན་

༼༡༠༠༽

པས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་མེད་ལ། ད་ལྟ་བ་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་དང་ཐོབ་པ་གཉིས་ཀ་མེད་དེ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་མེ་དུད་ཀྱི་རྫས་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བར་ལྡོག་པ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ལ་འདོད་ན་དེ་རྟོག་པས་སྦྲེལ་བ་ཡིན་གྱི་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་མི་འཐད་དོ། །གཉིས་པ་རྒྱུ་འབྲས་རིགས་ལ་འབྲེལ་པ་དགག་པ་ཡང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་འབྲེལ་མེད་ཀྱང་། །རྒྱུ་འབྲས་རིགས་ལ་འབྲེལ་ཞེ་ན། །རྒྱུ་འབྲས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་མེད་ཀྱང་རིགས་ལ་འབྲེལ་པ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། རིགས་དེ་རྒྱུ་འབྲས་ཉིད་ཡིན་ན། །སྔར་གྱི་སྐྱོན་ལས་འདས་པ་མེད། །དེ་ལས་གཞན་པའི་རིགས་ཡོད་ན། །སྤྱི་ཡི་སྐབས་སུ་བཀག་ཟིན་ཏོ། །སྤྱི་རིགས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཅི། རྒྱུ་འབྲས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་ཟེར་ན་རང་མཚན་དུས་གསུམ་དུ་བརྟགས་ནས་བཀག་ཟིན་ལ་དེ་ལས་གཞན་པའི་སྤྱི་རིགས་ནི་སྤྱི་བྱེ་བྲག་ལས་ཐ་དད་ན་བྱེ་བྲག་པ་ལ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་དང་། ཐ་མི་དད་ན་གྲངས་ཅན་ལ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་སྔར་སྤྱི་འགོག་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་གཞན་བཀག་པར་གྲུབ་པ་ནི། འདིས་ནི་ལྡན་དང་འདུ་བ་དང་། །ཁྱད་པར་དང་ནི་ཁྱད་པར་ཅན། །བྱེད་དང་ཕྲད་པ་ལ་སོགས་པ། །འབྲེལ་པར་འདོད་པ་བཀག་པ་ཡིན། །དེ་ལ་གཉིས་ལས་ཕྱོགས་སྔ་མ་བརྗོད་ན། འཁར་གཞོང་ལ་ནི་རྒྱ་ཤུག་བརྟེན། །དེ་ནི་ལྡན་པའི་འབྲེལ་ཞེས་ཟེར། །འཁར་གཞོང་དང་རྒྱ་ཤུག་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཅིང་དེ་ལས་མ་སྐྱེས་པས་བདག་གཅིག་དང་དེ་བྱུང་མེད་མོད་འོན་ཀྱང་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་གཉིས་སྦྲེལ་བ་ལྡན་པའི་འབྲེལ་པ་དང་། རྟག་པའི་རྟེན་ལ་མི་རྟག་པ། །འབྲེལ་པ་འཕྲོད་པ་འདུ་ཞེས་གྲགས། །སྤྱི་ཤིང་ཙམ་ལ་སོགས་པ་རྟག་པ་གཅིག་པུའི་རྟེན་དེ་ལ་བྱེ་བྲག་ཙནྡན་ལ་སོགས་པ་མི་རྟག་པ་བརྟེན་པ་འཕྲོད་པ་འདུ་བའི་འབྲེལ་པ་དང་། བུམ་དང་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ། །དོན་གཅིག་ལ་ནི་འདུ་ཞེས་སྨྲ། །བུམ་པ་དང་མི་

{१०१}

རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་སྒྲ་དང་འབྲེལ་པ་ལྟ་བུའམ། ནོག་ལྐོག་ཤལ་རྣ་དང་རྨིག་བཞི་ལ་སོགས་པ་དཀར་ཟལ་ལ་སོགས་པ་དང་འབྲེལ་བའམ། ཐགས་ཀྱི་རྒྱུ་སྤུན་སྣམ་བུ་དང་འབྲེལ་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཐ་དད་མི་འབྲེལ་པ་ཐམས་ཅད་དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བའི་འབྲེལ་པ་དང་། ཐ་དད་གཞན་གྱིས་གཞན་གོ་བ། །ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་འབྲེལ་ཞེས་འདོད། །ཐ་དད་པའི་དབྱུག་པས་དབྱུག་པ་ཅན་དུ་གོ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་དང་། འགགས་པའི་རྒྱུ་དང་ད་ལྟར་གྱི། །འབྲས་བུ་འབྲེལ་པ་སྦྱོར་འབྲེལ་ལོ། །རྒྱུ་འགགས་པ་དང་འབྲས་བུ་ད་ལྟར་བ་གཉིས་འབྲེལ་པ་ལ་སྦྱོར་བའི་འབྲེལ་པ་དང་། བདག་དང་བྱ་བ་རྣམ་གཉིས་ལ། །བྱེད་པའི་འབྲེལ་པ་ཡོད་དོ་ལོ། །བདག་རྟག་པ་དང་བྱ་བ་མི་རྟག་པ་ལ་བྱེད་པའི་འབྲེལ་པ་དང་། མིག་གིས་གཟུགས་ལ་བལྟ་བ་ལ། །ཕྲད་པའི་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཞེས་ཟེར། །གཟུགས་དང་མིག་འདུས་པའམ་དེ་བཞིན་དུ་ལུས་དང་རེག་བྱ་འདུས་ནས་འཛིན་པའི་བར་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྲད་པའི་འབྲེལ་པ་དང་། རྫེ་ཁོལ་ཁྱོ་ཤུག་ལ་སོགས་ཀྱང་། །འབྲེལ་པ་ཡིན་ཞེས་སྨྲོངས་པ་སྨྲ། །ཁུ་བྱུག་དང་ཁུག་རྟའམ། །བྱ་རྒོད་དང་བྱི་བ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་རྫེ་ཁོལ་དང་། ངུར་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཁྱོ་ཤུག་དང་། སྒྲ་དང་དོན་ལ་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པས་སྤྲུལ་པ་དུ་མ་དོན་ལ་ཡོད་པར་འདོད་དོ། །གཉིས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་དགག་ན་གཉིས་ལས་དང་པོ་དོན་ལ་མ་གྲུབ་པ་ནི། དོན་ལ་འབྲེལ་པ་འདོད་པ་ནི། །གཅིག་དང་ཐ་དད་བརྟགས་པས་ཁེགས། །ལྡན་པ་དང་འདུ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་དངོས་པོར་མེད་ན། དངོས་འབྲེལ་མི་སྲིད་ཅིང་། དངོས་པོར་ཡོད་ནའང་གཅིག་ཡིན་ནའང་ཐ་དད་མེད་ལ། ཐ་དད་ཡིན་ན་འདྲེ་བ་མེད་པས་འབྲེལ་བ་མི་འཐད་པར་སྟར་བཀག་པས

༼༡༠༣༽

འདི་དག་ཀྱང་ཁེགས་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་བློ་ངོར་གྲུབ་ཀྱང་གཞན་དུ་མི་འཐད་པ་ནི། ལྡན་པ་སོགས་ལའང་གཞན་སེལ་གྱིས། །སྦྲེལ་ན་གོ་བྱེད་ཡིན་ཞེ་ན། །ལྡན་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་དོན་ལ་འབྲེལ་པ་མེད་ཀྱང་ཁྱེད་རང་ལྟར་གཞན་སེལ་གྱིས་སྦྲེལ་ན་བློ་ངོར་འབྲེལ་པ་ཅི་སྟེ་མི་འགྲུབ་སྙམ་ན། ལྡན་པ་ཅན་སོགས་གནོད་བྱེད་ཡོད། །གནོད་བྱེད་མེད་ན་གཉིས་པོར་འདུས། །དེ་དག་ལ་གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་འབྲེལ་པར་མི་རུང་ངོ་། །གལ་ཏེ་གནོད་པ་མེད་ན་འབྲེལ་པ་བློ་ངོར་གྲུབ་མོད། འོན་ཀྱང་དེའི་བདག་ཉིད་དང་དེ་ལས་བྱུང་བ་ལས་མི་འདའོ། །ཇི་ལྟར་གནོད་པ་ཡོད་ཅེ་ན། འཁར་གཞོང་གིས་རྒྱ་ཤུག་ལ་ཕན་པའི་ཁྱད་པར་མི་བསྐྱེད་ན་རྒྱ་ཤུག་མི་གནས་པར་འགྱུར་ཏེ་ཕན་མ་བཏགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕན་མ་བཏགས་ཀྱང་གནས་ན་རྒྱ་ཤུག་ལྟུང་བ་མི་སྲིད་དོ། །བསྐྱེད་ན་སྔར་མི་གནས་པ་ཕྱིས་གནས་པར་བསྐྱེད་པས་རྒྱུ་འབྲས་ལས་མ་འདས་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྒྱ་ཤུགས་སོགས་ལའང་དེ་ཡི་ཡུལ། །བསྐྱེད་པ་འཁར་གཞོང་སོགས་པས་ནུས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདུ་བའི་འབྲེལ་པའང་བྱས་མི་རྟག་འདུ་བ་མ་ཡིན་གྱི་དོན་གཅིག་ཉིད་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ནག་ལྐོག་ཤལ་ལ་སོགས་པའང་འདུ་བས་སྦྲེལ་བའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་མི་འདོད་ལ་ནོག་ལ་སོགས་པའི་ཚོགས་པ་ཅན་ཡ་གྱལ་རྣམས་འདུས་པ་ལས་ཚོགས་པའི་གོང་བུ་སྐྱེ་བ་ནི་རྡུལ་ཕྲན་འདུས་པ་ལས་རིམ་ནས་འདུས་པ་ལས་ཕུང་པོ་སྐྱེ་བ་ལྟར་ཕན་བཏགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་ཏེ། ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། དེ་དོན་དུ་མས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། དོན་གཞན་དང་ནི་དངོས་འབྲེལ་ཕྱིར། །རྡུལ་ཕྲན་གཞན་འགའ་སྐྱེ་འགྱུར་བས། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། རྣམ་ངེས་ལས། ཚོགས་པ་རྣམ་པར་འཇོག་པ་ཡི། །རྒྱུ་ནི་ཚོགས་པ

ཅན་ཡིན་པས། །དེ་དག་མེད་ན་དེ་མེད་ཕྱིར། །བ་ལང་ཉིད་ལས་རྭ་ཅན་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །རྒྱུ་སྐྱུན་ལས་སྣམ་བུ་འབྱུང་བའང་འདུ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྣང་དུ་རུང་བ་ལས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། དབང་པོས་འཕྲོད་འདུ་འཛིན་མིན་ཕྱིར། །འབྲེལ་པ་མཐོང་བ་མེད་པར་གནས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འབྲེལ་པ་སྣང་དུ་མི་རུང་ངོ་སྙམ་ན། སྣང་རུང་མ་ཡིན་པའི་འཕྲོ་འདུ་དེ་སྣམ་བུ་ལ་མི་དགོས་ཏེ་སྣམ་བུ་རྒྱུ་སྐྱུན་བཏགས་པ་ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་འཕྲོད་པ་འདུ་བའི་འབྲེལ་བའོ་སྙམ་ན། དེ་རྒྱུ་འབྲས་ལས་མ་འདས་ཏེ་སྔར་གྱི་རྒྱུ་སྐྱུན་ལས་སྣམ་བུ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་གཞན་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྣལ་མ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྣམ་བུ། །འདི་ཞེས་སྣལ་མ་འདུས་བྱས་ལ། །ཕྱིས་འབྱུང་འབྲས་བུར་བརྗོད་ཡིན་གྱི། །ཅི་ལྟ་བུར་ཡང་དུས་གཅིག་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཁྱད་པར་བྱ་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ཡང་། ཁྱད་པར་དང་ནི་ཁྱད་པར་ཅན། །འབྲེལ་དང་འཇིག་རྟེན་ཆོས་ལུགས་ནི། །བཟུང་སྟེ་དེ་དག་བསྒོམ་བྱས་ནས། །དེ་ལྟར་རྟོགས་ཀྱི་གཞན་དུ་མིན། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་ལ་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་ཆོས་དབྱུག་པ་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་གཞི་སྐྱེས་བུས་བཟུང་བ་ན་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ཆོས་དབྱུག་པ་ཅན་ཞེས་འདོགས་པ་ནི་ཁྱད་པར་བྱས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ཞེས་མུ་སྟེགས་བྱེད་དང་བོད་རྣམས་ཁ་མཐུན་པར་སྨྲའོ། །དེ་ལྟར་ན་འཁར་གཞོང་དང་རྒྱ་ཤུག་གམ་མེ་དང་དུ་བའང་འབྲེལ་པ་གཞན་ཡིན་པས་ཅིས་དགག དེ་ལ་དུས་མཉམ་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའམ་མེ་དུད་ཀྱི་རྗེས་འབྲེལ་པར་མི་འདོད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གིས་སྔ་བའི་འཁར་གཞོང་དང་རྒྱ་ཤུག་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་རྒྱ་ཤུག་མི་ལྟུང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་གཞན་སྐྱེ་ལ། མེ་དུད་ཀྱང་སྐད་ཅིག་གིས་སྔ་བའི་མེ་ལས་དུ་བ་ཕྱིས་སྐྱེས་པས་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་ནོ་

༼༡༠༨༽

ཞེ་ན། འདིར་ཡང་སྐྱེས་བུ་དང་དབྱུག་པ་དུས་མཉམ་པ་རྒྱུ་འབྲས་སུ་མི་འདོད་ཀྱི། སྐད་ཅིག་གིས་སྔ་བའི་སྐྱེས་བུ་དང་དབྱུག་རྐྱང་ལས་སྐད་ཅིག་གིས་འཕྱི་བའི་དབྱུག་པ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ཆོས་གཞན་སྐྱེ་བ་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་འབྲས་བུ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་རྒྱུ་བསྒྲུབ་པ་ལ་འདིས་ཇི་ལྟར་འགྲུབ་ཅེ་ན། འབྲུ་མོད་ལ་ཁར་གཞོང་དང་རྒྱ་ཤུག་དང་ཚོགས་པ་དང་ཚོགས་པ་ཅན་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ནུས་ན་ནུས་མཉམ་མི་ནུས་ན་མི་ནུས་མཉམ་མོ། །གལ་ཏེ་མི་ནུས་སུ་ཆུག་ནའང་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་པ་ཅི་འགལ་ཏེ་ཚང་མང་གི་མེ་དུད་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་རྒྱུ་འབྲས་སུ་བསྒྲུབ་མི་ཤེས་པའི་བླུན་པོ་དག་གིས་ལྡན་པ་དང་འདུ་བའི་འབྲེལ་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་འབྲས་སུ་བསྒྲུབ་མི་ཤེས་པས་མུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཉིད་ཁས་བླང་དགོས་སོ། །གཞན་ཡང་གྲངས་ཅན་འདོད་པ་ཡི། །ལྕགས་གོང་དང་ནི་མེ་བཞིན་དུ། །འདྲེས་པ་རྣམས་དབྱེར་མེད་ཅེ་ན། །ཞེས་ལྕགས་གོང་མེར་སོང་བའམ་རྒྱུ་འབྲས་སུ་བསྒྲུབ་མི་ཤེས་པས་གྲངས་ཅན་ལྟར་འདྲེས་པས་རྣམ་པར་མ་ཕྱེད་པ་ཉིད་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ཁོངས་སུ་འདུ་མི་འདུའི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་ནུབ་པས་སྡེ་བདུན་གྱི་རིགས་པ་ཐམས་ཅད་བོར་བ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་བོར་བ་ཡི། །ངན་རྟོག་ཐལ་ཆེར་བླུན་པོ་ལེན། །སྐྱུག་སྣན་བཏང་ནས་སྐྱུགས་པ་ལ། །ཁྱི་ལས་གཞན་པ་སུ་ཞིག་ཟ། །བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །ཡང་རྫོལ་བྱུང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྦྲ་ལ་སོགས་པ་གཞི་ཐ་མི་དད་ཀྱི་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་ནི་བདག་གཅིག་པར་གསལ་ལ། སྦྱོར་བའི་འབྲེལ་པ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་འགོག་པའི་སྐབས་སུ་བཀག་ཟིན་ཏོ། །ཡང་བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་ལ་བྱ་བའི་འབྲེལ་པ་འདོད་དེ། ལས་འབྲས་ཅན་ལ་བྱེད་པ་པོ་ལྷས་བྱིན་གྱིས་བྱ་བ་འཆད་

{१०५}

པ་ལྟ་བུའི་འབྲེལ་པ་དེ་ཡང་བརྟག་སྟེ། བྱེད་པ་པོ་རྟག་གམ་མི་རྟག དེ་ལ་གྲངས་ཅན་ནི་བྱེད་པ་པོ་ཤེས་རིག་ཀྱི་སྐྱེས་བུ། ཟ་པོ་རྟག་དངོས་བྱེད་པོ་མིན་པའི་བདག །རང་བཞིན་བྱ་མེད། ཅེས་བྱ་བ་ཆོས་ལྔ་ལྡན་གྱི་བདག་དེ་ཡུལ་སྒྲ་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དེ་ཙམ་ལྔ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ན་བྱ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་འབྲེལ་པ་འདོད་པ་དང་། བྱེ་བྲག་པས་བདག་བེམས་པོར་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་བཞི་ལྡན་དེས་ཡུལ་ལ་དངོས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་ན་མི་རྟག་པར་འགྱུར་བས་སེམས་པ་ཅན་གཞན་དང་ལྡན་པས་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལ་བྱེད་པའི་འབྲེལ་པ་ཞེས་འདོད་དོ། །འདི་དག་མི་འཐད་དེ། བདག་རྟག་པ་ལ་བྱེད་པའི་འབྲེལ་པ་དེས་ཁྱད་པར་བསྐྱེད་ན་མི་རྟག་པར་འགྱུར་ལ་མ་བསྐྱེད་ན་བྱེད་པོས་ཅིའང་མ་བྱས་པས་འབྲེལ་པ་དགོས་པ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་འབྲེལ་པས་ཅིའང་མི་བྱེད་ཀྱང་ལས་དང་བྱེད་པོ་མི་རྟག་པ་ལ་བྱེད་པའི་འབྲེལ་པ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། ལྷས་བྱིན་འབྲས་ཆེན་འཚེད་པ་ན་ལྷས་བྱིན་དང་འབྲས་ཡོད་པ་ན་བྱ་བ་མ་སྐྱེས་པས་མེད་ལ་བྱ་བ་སྐྱེས་པ་ན་ལྷས་བྱིན་དང་འབྲས་ཆན་འགགས་ནས་མེད་པས་དེ་དག་གི་བར་ན་འབྲེལ་པ་ག་ལ་ཡོད། འབྲས་ཆན་འཚེད་པ་ཉིད་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེའི་ཚེ་བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱེད་པ་པོ་མིག་གིས་ལས་གཟུགས་ལ་བྱ་བ་ལྟ་བར་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་དང་། བྱེད་པ་པོ་སྒྲ་འཛིན་གྱིས་ལས་སྒྲ་ལ་བྱ་བ་ཉན་པར་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ལའང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་གཟུགས་འཛིན་དུ་སྐྱེས་པ་ན་དབང་པོ་དང་གཟུགས་མེད་ལ། གཟུགས་དང་དབང་པོ་ཡོད་པ་ན་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་མེད་པས་གཟུགས་དང་དབང་པོ་ལ་ལྟ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་འབྲེལ་པ་མེད་དོ། །དེས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་པའི་ཕྱིར་བྱ་བ་མེད་དེ་བྱ་བ་བྱེད་པ་ལ་གནས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་རྣམ་འགྲེལ་ལས། བྱ་བས་ཕན་འདོགས་ལྟོས་པར་བྱེད།

༼༡༠༨༽

།ཡིན་ན་འགྱུར་མེད་ལྡོས་པ་མེད། །འདི་ནི་ཕྱལ་བྱུང་ཡོད་ན་ཡང་། །སྐད་ཅིག་ཉིད་ཕྱིར་བྱ་གང་ལས། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་བདེ་བར་གཤེགས་པས། འདི་ན་བདག་དང་སེམས་ཅན་མེད། །བྱེད་པ་པོ་ནི་མ་དམིགས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། །ཆོས་ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་མེད་པ་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་རིགས་པས་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་མིག་དང་གཟུགས་ལ་ཕྲད་པའི་འབྲེལ་པའང་རིགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཁེགས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཛཻ་ཁོལ་དང་ཁྱི་ཤུག་ལ་སོགས་པའང་ཕན་ཚུན་ལུས་དང་སྲོག་གནས་པ་ལ་ཕན་འདོགས་ན་རྒྱུ་འབྲས་ལས་མ་འདས་ལ་ཕན་མི་འདོགས་ན་འབྲེལ་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འབྲེལ་པར་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྫས་ཐ་མི་དད་ན་བདག་གཅིག་པ་ལས་མི་འདའ་ཞིང་རྫས་ཐ་དད་ལ་ཕན་འདོགས་ན་དེ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ལ་ཕན་མི་འདོགས་ན་འབྲེལ་པ་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་བློ་ངོར་འབྲེལ་པ་བསྒྲུབ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་བློས་ཇི་ལྟར་སྦྲེལ་བའི་ཚུལ་ནི། རྣམ་རྟོག་ཡུལ་ལ་འཛིག་རྟེན་གྱི། །ཐ་སྙད་བཞིན་དུ་དབྱེ་བསྡུ་དང་། །སྔ་ཕྱི་རྟོག་པས་སྦྲེལ་བ་ཡིས། །འཇུག་ཡུལ་བསྒྲུབ་ཕྱིར་འབྲེལ་པར་འཐད། །དོན་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་དུ་གནས་པས་འབྲེལ་པ་མི་སྲིད་མོད། འོན་ཀྱང་གཞན་སེལ་གྱི་སྒོ་ནས་བློ་ངོར་འབྲེལ་པ་བསྒྲུབ་སྟེ། དཔེར་ན་བུམ་པའི་རང་མཚན་ཉིད་གཅིག་ལ་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་པའི་གཞན་སེལ་གྱིས་ལྡོ་ལྡིར་མ་ཡིན་པ་དང་། སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་སྤོང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྒྲ་རྟོག་གིས་བུམ་པ་དང་། མི་རྟག་པ་དང་། བྱས་པའི་ལྡོག་པ་ལོགས་སུ་ཕྱེ་ལ། དེ་དག་གཅིག་ཏུ་སྡུད་པའི་གཞན་སེལ་གྱིས་གཅིག་ཏུ་བཟུང་བ་ལ་བདག་གཅིག་པའི་འབྲེལ་པ་ཞེས་བཏགས་སོ། །དེ་དག་ཀྱང་བློའི་ཆོས་རང་དགའ་བས་རྒྱུ་མཚན་མེད་པར

དབྱེ་བསྡུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། སྒྲ་རྟོག་གི་ཡུལ་ཐ་དད་དང་འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་ཐ་སྙད་ལ་བརྟེན་ནས་བྱས་པས་མི་འགལ་ལ་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། མིང་དོན་གང་ལྡན་ཕན་ཚུན་དང་། །ཐ་དད་པ་འདི་འིས་བོན་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། འཇིག་རྟེན་ཇི་ལྟར་གྲགས་དེ་ལ། །དེ་བཞིན་ཁོ་ནར་བརྟེན་ནས་ནི། །བསྒྲུབ་བྱ་བསྒྲུབ་པ་ཀུན་གཞག་པ། །དམ་པའི་དོན་ལ་གཞུག་བྱའི་ཕྱིར། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལས་བྱུང་བའི་འབྲེལ་པའང་རྫས་ཐ་དད་དུས་མཉམ་དང་། སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀའི་དོན་ལ་མི་སྲིད་པས་སྔར་མཐོང་བའི་མེ་དང་ཕྱིས་མཐོང་བའི་དུ་བ་གཉིས་མངོན་སུམ་དང་མི་དམིགས་པ་ཕྲུགས་གསུམ་ལ་སོགས་པས་བློ་ངོར་འབྲེལ་པ་འགྲུབ་མོད། དོན་ལ་འབྲེལ་པ་ཡོད་ན་ཕྲུགས་གསུམ་ལ་སོགས་པ་རྟོག་པའི་བཟོ་ཅི་དགོས། དེའང་འབྲེལ་བརྟག་ལས། མངོན་སུམ་མ་དམིགས་པ་དག་ལས། །རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་སྤྱོད་ཡུལ་རྣམས། །འབྲེལ་པའི་དོན་བཞིན་ཡང་དག་དོན། །སྟོན་པའི་རྣམ་རྟོག་ལོག་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། རྣམ་ངེས་ལས་ཀྱང་། དོན་དམ་པར་ནི་ཡོད་པ་ལའང་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་པ་འདི་དག་ནི་བློས་བཀོད་པ་འབའ་ཞིག་ཁོ་ནར་ཟད་དོ་ཞེས་རྣམ་འགྲེལ་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །མི་དམིགས་པ་ལའང་སྣང་རུང་མི་དམིགས་པས་བུམ་པ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་བསྒྲུབ་པ་དང་། རྒྱུ་བཀག་པས་འབྲས་བུ་འགོག་པ་དང་། ཁྱབ་བྱེད་བཀག་པས་ཁྱབ་བྱ་འགོག་པ་ལ་དངོས་འབྲེལ་མེད་ཀྱང་སེལ་བའི་བདག་གཅིག་དང་དེ་བྱུང་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་རྣམ་ངེས་ལས། འབྲེལ་པ་བློས་བྱས་པ་ནི་མེད་པ་ལའང་གང་གིས་འགོག་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ལས། བློས་བདག་

༼༡༠༦༽

གཅིག་པར་སྒྲིལ་བ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ནི། བྱས་དང་མི་རྟག་བློས་སྒྲིལ་བ། །དོན་ལ་གྲུབ་ན་དོན་འབྲེལ་ཡིན། །དོན་ལ་དེ་དག་མ་གྲུབ་ན། །དོན་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་མིན་ཞེ་ན། །བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་དེ་དག་བློས་སྒྲིལ་བ་ལྟར་དོན་ལ་གྲུབ་ན་དོན་ལ་འབྲེལ་པ་མེད་ཅེས་བརྗོད་ཀྱང་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ་མ་གྲུབ་ན་བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་མི་འགྲུབ་སྟེ། འབྲེལ་པ་དོན་ལ་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བློས་སྒྲིལ་བ་ནི་བློས་ཆོས་རང་དགའ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བཏགས་པ་དོན་ལ་འཇུག་པ་དང་། །མི་འཇུག་པ་སྟེ་རྣམ་པ་གཉིས། །འཇུག་པས་འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་པ་ནི། །འབྲེལ་པ་ཉིད་རུང་ཅིག་ཤོས་མིན། ། གཞན་སེལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་བཏགས་པ་བློ་ཆོས་དེ་མཐོང་བ་དོན་ཆོས་ལ་འཇུག་ཏུ་རུང་སྟེ། དཔེར་ན་སྒྲ་ལ་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་རྟོག་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཞན་སེལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དོན་ལ་འཇུག་ཏུ་མི་རུང་བ་སྒྲ་ལ་རྟག་པ་དང་མ་བྱས་པར་རྟོག་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་པས་འབྲེལ་པའི་ཐ་སྙད་རུང་ལ། གཉིས་པས་མི་ཐོབ་པས་འབྲེལ་པ་མ་ཡིན་པར་འཇོག་སྟེ། ནོར་བུ་སྒྲོན་མའི་འོད་དག་ལས། །ནོར་བུའི་བློ་ཡིས་མངོན་རྒྱུག་པ། །ལོག་པའི་ཤེས་པར་ཁྱད་མེད་ཀྱང་། །ཇི་ལྟར་དོན་བྱེད་ལ་ཁྱད་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་གཞན་སེལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་དགོངས་ནས་བློའི་ཆོས་རང་དགའ་བ་རྣམས་ནི་དོན་ལ་མི་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་དེ་ལས་བྱུང་བ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ནི། མེད་ན་མི་འབྱུང་དུ་བ་ལ། །མེད་ན་དེ་ནི་རྒྱུ་མེད་འགྱུར། །ཡོད་ན་དེ་ཉིད་དངོས་པོ་ཡི། །འབྲེལ་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། །འབྲེལ་ཡུལ་མེའི་སྟེང་ན་འབྲེལ་པ་མེད་ཀྱང་འབྲེལ་ཆོས་དུ་བའི་སྟེང་ན་དུ་བ་འདི་མེ་དེ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་དོན་ལ་མེད་ན་དུ་བ་རྒྱུ་མེད་དུ་འགྱུར་ལ་ཡོད་ན་དེ་ཉིད་དངོས་པོའི་འབྲེལ་པའོ་ཞེ་ན། དོན་གྱི་དུ་བ་མེ་མེད་ན། །མི་འབྱུང་བ

ཙམ་ཡོད་མོད་ཀྱང་། །སྔ་ཕྱི་བཟུང་ནས་སྦྲེལ་བ་ནི། །རྟོག་པ་མིན་པས་སྦྲེལ་མི་ནུས། །དོན་ལ་རྒྱུ་མེད་པར་འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་མོད། སྔར་གྱི་མེ་དེ་མེད་ན་ད་ལྟར་གྱི་དུ་བ་མི་འབྱུང་ཞེས་མཚམས་སྦྱོར་བའི་འབྲེལ་པ་ནི་རྟོག་པས་བྱས་པ་མིན་པ་དོན་ལ་མི་སྲིད་དོ། །དེས་ན་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་པ་ཞེས་གསུངས་པའང་སེལ་བའི་བློ་ངོར་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྣམ་བརྟགས་འབྲེལ་ལ་ཉེས་འདི་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དགག་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའང་། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད་བསྒྲུབ་པ་དང་། མཚན་གཞི་ངོས་གཟུང་བ། དེ་དག་གང་གིས་ངེས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། བདག་གཅིག་པའི་འབྲེལ་པ་སྒྲུབ་བྱེད་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དོན་ལ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པར་ཚད་མ་གང་གིས་གྲུབ་ཅེ་ན། འདི་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ཐ་སྙད་བསྒྲུབ་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ནི། མཚན་ཉིད་དང་ནི་མཚོན་བྱ་དང་། །སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་འབྲེལ་པ་ཡང་། །འཁྲུལ་པས་དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་དུ། །བརྟགས་པས་འགྲུབ་ཀྱི་གཞན་དུ་མིན། །ནོག་ལྐོག་ཤལ་དང་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ཡང་ནོག་ལྐོག་ཤལ་དང་ལྡན་པ་འདི་ཉིད་བ་ལང་ངོ་ཞེས་མིང་དོན་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་པ་ལ་བདག་གཅིག་པའི་བརྡ་ཆད་བྱས་པས་འགྲུབ་ཀྱི། དོན་ལ་གཅིག་ཏུ་མེད་དེ་མཚོན་བྱ་སྒྲོ་བཏགས་དོན་ལ་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་འབྲེལ་པའང་ལྡོག་པ་གཅིག་རྒྱུད་དང་གཉིས་ཚོགས་ཀྱི་ཤིང་དང་ཤ་པ་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་པ་ལ་བདག་གཅིག་པའི་བརྡ་ཆད་བྱས་པས་འགྲུབ་ཀྱི་དོན་ལ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་རྫས་གཅིག་པ་བཀག་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་དོན་བསྒྲུབ་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ནི། བྱས་ཡོད་དང་མི་རྟག་པ་གཅིག་ཡིན་པར

གང་གིས་འགྲུབ་ཅེ་ན། འདི་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་རྩ་བའི་རྟགས་ནི། གང་ཡོད་དེ་འཇིག་བུམ་པ་བཞིན། །སྒྲ་ཡང་ཡོད་ཅེས་རང་བཞིན་རྟགས། །གཞུང་འདིས་ཡང་དག་གི་སྦྱོར་བ་བཀོད་པ་སྟེ། གང་ཡོད་པ་དེ་སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་སྟེ་བུམ་པ་བཞིན་སྒྲ་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སོ། །གཉིས་པ་སྦྱོར་བའི་དོན་ངེས་པར་བྱ་བ་ལ་གསུམ་ལས། ཆོས་ཅན་སྒྲ་ནི། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས་རྟག་པར་ཁས་བླངས་པའི་སྒྲ་དོན་ལ་རང་མཚན་དུ་འཁྲུལ་པའོ། །བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ནི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཏུ་སྐྱེས་པ་དེ་གཉིས་པར་མི་སྡོད་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ནོ། །གཏན་ཚིགས་དོན་ལའང་བཞི་ལས་དང་པོ་རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ངེས་བཟུང་ན། ཡོད་པའམ་བྱས་པ་གང་བཀོད་ཀྱང་རུང་མོད། འོན་ཀྱང་འགའ་ཞིག་རྡུལ་ཕྲན་དང་བདག་དང་དབང་ཕྱུག་དང་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་བྱས་པར་མི་འདོད་པར་ཁོའི་བློ་ངོར་རྟགས་མ་གྲུབ་ཀྱིས་དོགས་ནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་དེ་དེ་དག་ཡོད་པར་ཁོ་ཡང་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཡོད་པ་དེའང་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཕྱིས་བྱས་པ་ཉིད་དུ་ཁོའི་བློ་ངོར་གྲུབ་ན་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པས་གྲུབ་བོ། །གཉིས་པ་དེ་ལ་གཞན་གྱིས་བརྟག་པ་དགག་ན། བོད་ཁ་ཅིག་ཡོད་པའི་དོན་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ལ་བྱས་ན་ལྟོས་པ་བའི་རྟགས་སུ་འགྱུར་ལ། དེ་འདོད་ན། ཁྱད་པར་ལྟོས་དང་དག་པ་སྟེ། །འཇིག་ལ་འབྲས་དང་ཡོད་ཉིད་བཞིན། །ཞེས་བྱས་པ་ལྟོས་པ་བ་དང་། ཡོད་པ་མི་ལྟོས་པར་དག་པ་བར་གསུངས་ལ། དོན་བྱེད་ནུས་པའང་དོན་བྱེད་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་དག་པ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཡོད་པ་ནི་དངོས་པོ་ཡིན་ལ་དེའི་མཚན་ཉིད་ནི་སྒྲོ་མ་བཏགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་མི་འཐད་དེ། བྱས་པ་ནི་རྒྱུ་རྐྱེན་གང་གིས་བྱས་ཞེས

༼༡༡༡༽

བྱེད་པ་པོ་ལ་ལྟོས་ལ། ཡོད་ཅེས་བརྗོད་ན་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་མ་ལྟོས་ཀྱང་ཡོད་པར་རློམ་པའི་ཕྱིར་ལྟོས་མ་ལྟོས་སུ་བཤད་ཀྱི་ཕྱིས་དོན་བྱེད་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ལྟོས་པ་བར་འཇོག་པ་གཞུང་གི་དགོངས་པ་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་སྤྲོ་མ་བཏགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་བྱེད་ན་དངོས་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི་སྤྲོ་བཏགས་ཡིན་པས་དངོས་པོའི་རྣམ་པ་ཉིད་ལ་བྱེད་དགོས་ལ། དེ་འདོད་ན་དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་ཅི་ཡིན་ཞེས་ད་གཟོད་འཇོག་དགོས་པས་མཐར་ཕྱིན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྤྲོ་མ་བཏགས་ཀྱི་རྣམ་པ་བརྟགས་ན་འཇིག་གོ །ཡང་བོད་ཕལ་ཆེར་དངོས་མེད་ཀྱང་ཡོད་པར་འདོད་ལ་དེ་ལྟ་ན་ཡོད་པས་མི་རྟག་པ་བསྒྲུབ་པ་མ་ངེས་པར་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་གཉིས་ཀ་ལ་རྟགས་ཡོད་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཡོད་པ་ཙམ་ལ་དངོས་པོའི་ཡོད་ཙམ་དང་དངོས་མེད་ཀྱི་ཡོད་ཙམ་གཉིས་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། དངོས་མེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་ཅི། དོན་བྱེད་ནུས་ན་དངོས་པོར་འགྱུར་ལ། མི་ནུས་ན་ཅི་འང་མེད་པས་ཡོད་པར་མིང་བཏགས་ཀྱང་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཡང་རྟགས་དགོད་པ་ན་ཡོད་ཙམ་མ་ངེས་པར་འགྱུར་བས་དངོས་པོའི་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དགོད་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་རིགས་པ་དྲི་མ་མེད་པ་ལ་ངན་རྟོག་གི་རྙོག་པ་འདི་ཙམ་ཞིག་སློང་བ་བླུན་པོ་དེ་དག་གི་སྙིང་དུ་ཅི་ཞིག་ཞུགས། གསུམ་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། ཡོད་པའི་མཚན་ཉིད་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཞེས་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་དེ་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ནི། འོ་ན་སེམས་སམ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་རྒྱུན་འགག་ཀ་མའི་ཐ་མའི་སྣང་ཅིག་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་དངོས་མེད་དུ་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་དག་ཀྱང་རྐྱེན་དང་མ་ཕྲད་པ་ཡིན་པས་ཕྲད་ན་དོན་བྱེད་ནུས་སོ། །གསུམ་པ་རྟགས་དེ་མ་ངེས་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལྟོས་མེད་དང

{༡༡༣}

གནོད་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་སོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱེས་པ་ཁོ་ན་འཇིག་པ་ཡིན། །དེ་ལ་འཇིག་བྱེད་གཞན་མི་དགོས། །དངོས་པོ་སྐྱེས་པ་བྱུས་པའམ། །ཡོད་པ་དེ་ཉིད་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་སྐྱེས་པ་ན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ཞིག་པ་ཞེས་མིང་གདགས་ཀྱི་བཤིག་ནས་ཞིག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་གྲུབ་པ་ཅིའང་མེད་དོ། །དེ་སྐད་དུ། རྒྱུ་མེད་ཕྱིར་ན་འཇིག་པ་ནི། །རང་གི་ངོ་བོས་རྗེས་འབྲེལ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་རྟགས་དགོད་ན། ངོ་བོ་གང་རྒྱུ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་དེའི་ངོ་བོ་ལ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་ཚོགས་པ་ཐ་མ་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པ་བཞིན་དངོས་པོ་འཇིག་པའང་རྒྱུ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སོ། །གཉིས་པ་དེའི་གནོད་པ་སྤང་བ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་མ་གྲུབ་པ་སྤང་བ་ནི། འཇིག་པ་རྒྱུ་གཞན་ལ་ལྟོས་ཕྱིར། །ལྟོས་མེད་འདི་ནི་མ་གྲུབ་ལོ། །བུམ་པའམ་ཤིང་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་འཇིག་པར་མི་འགྱུར་གྱི་འོན་ཀྱང་ཐོ་བའམ་མེ་ལྟ་བུ་རྒྱུ་གཞན་གྱིས་འཇིག་པར་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་དཔྱད་དེ། འཇིག་པར་བྱ་རྒྱུའི་དངོས་པོ་དང་། །ཞིག་པ་དངོས་མེད་གཉིས་ཀ་ལ། །འཇིག་པའི་སྒྲ་དོན་འཇུག་མོད་ཀྱི། །གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་རྒྱུ་མི་དགོས། །འཇིག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་དེ་འཇིག་རྒྱུ་བུམ་པའམ་ཤིང་ལྟ་བུ་དངོས་པོ་ལའང་འཇུག་ཞིག་ནས་མེད་པ་དངོས་མེད་ལའང་འཇུག་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་འཇིག་པར་བྱ་རྒྱུ་དངོས་པོའི་སྐབས་སུ་རྒྱུ་མེད་དུ་གསུངས་པ་ནི་འཇིག་པ་ཉིད་དངོས་པོ་ཡིན་པས་དངོས་པོ་སྐྱེད་པ་ལས་རྒྱུ་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པ་ལ་དགོངས་ལ་ཞིག་ནས་མེད་པ་ལ་འཇིག་པར་འདོགས་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱུ་མེད་ནི་རྒྱུ་གཏན་མེད་པ་ལ་དགོངས་ཏེ་འཇིག་པ་དེ་དངོས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་འཇིག་པ་ལ་རྒྱུ་མི་དགོས་པར་གསལ་ལོ། །འདིའི་དགོངས་པ་མ་ཤེས་ན་གཞུང་

{༡༡༢}

འཆད་པ་འདྲེས་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ཙམ་ཉིད་ཀྱིས་ལྟོས་མེད་འགྲུབ་མོད། །འོན་ཀྱང་འཇིག་པ་རྒྱུ་མེད་འདི་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་བརྟགས་ལ་དགག་སྟེ། ཞིག་འཇིག་དངོས་མེད་རྒྱུ་མི་ལྟོས། །དངོས་ནའང་རང་གྲུབ་རྒྱུ་ཅི་དགོས། །གཞན་རྒྱུས་བྱས་པས་དེ་མི་འཇིག །དེས་ན་འཇིག་པ་རྒྱུ་མེད་གྲུབ། །ཐོ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུས་ཞིག་པ་འཇིག་པར་བྱེད་ན་འཇིག་པ་དེ་ཅི་དངོས་མེད་ཡིན་ན་རྒྱུས་བསྐྱེད་པར་འགལ་ལོ། །རྒྱུས་བསྐྱེད་ན་དངོས་མེད་དུ་འདོད་ཀྱང་དངོས་པོར་འགྱུར་ཏེ་མྱུ་གུ་བཞིན་ནོ། །འཇིག་པ་དངོས་པོ་བྱེད་ན་དངོས་པོ་ལ་རང་བཞིན་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་པས། ཞིག་པ་རང་བྱ་མི་དགོས་ཏེ་ཐ་མཁན་གྱིས་བྱས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞིག་པ་ལས་གཞན་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། འཇིག་པའི་རྒྱུ་ཐོ་བ་དེས་ཞིག་པ་ལས་གཞན་ཐོ་བའམ་ཀྱི་མོའམ་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་ཞིག་བྱེད་བརྟག་གྲང་། ཐོ་བ་རང་ཐོ་བས་བྱེད་མི་སྲིད་དོ། །ཀྱི་མོ་བྱས་ན་ཞིག་པའི་ཉེར་ལེན་དང་ཐོ་བའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་ལས་ཀྱི་མོ་སྐྱེ་བ་ཁོ་བོ་ཡང་འདོད་དོ། །གལ་ཏེ་ཀྱི་མོར་བཏང་བ་ཉིད་འཇིག་པ་རྒྱུས་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཀྱི་མོ་བསྐྱེད་པ་ལ་འཇིག་པ་བསྐྱེད་པར་འདོགས་ན་བླུན་པོ་ལ་བ་ལང་ལྟར་མིང་ལ་མི་བརྩད་དོ། །གལ་ཏེ་སྒྲོན་མ་གཅིག་གིས་སྔོང་བུ་བསྲེག་པ་དང་མུན་པ་སེལ་བའི་འབྲས་བུ་གཉིས་བསྐྱེད་པ་ལྟར་ཐོ་བ་གཅིག་གིས་ཞིག་པ་དངོས་མེད་དུ་འཇིག་པ་དང་ཀྱི་མོ་དངོས་པོ་གཉིས་ཅིག་ཅར་བསྐྱེད་དོ་ཞེ་ན། སྒྲོན་མ་གཅིག་ཉིད་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་དབྱེ་བས་འབྲས་བུ་དུ་མ་སྐྱེད་ཀྱང་འདིར་འཇིག་པ་དངོས་མེད་དང་ཀྱི་མོ་དངོས་པོ་གཉིས་བྱ་བའི་ཡུལ་དུ་མཚུངས་པ་ག་ལ་སྲིད། ཐོ་བ་དང་ཀྱི་མོ་ལས་གཞན་ཞིག་ཐོ་བས་བྱེད་ན། གཞན་བྱས་པས་ཞིག་པ་མི་རྟག་པ་བྱས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཡང་ཐོ་བས་ཞིག་པ་བཞིག

{༡༡༨}

པ་ཡིན་གྱི་གྲོ་མོ་ནི་མེས་བྱས་པའི་ཐལ་བ་ལྟར་ཤུགས་ལས་བྱུང་བའོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་ཛྫ་མཁན་གྱིས་ཀྱང་འཇིམ་པ་བཞིག་པར་གྱུར་གྱི་བུམ་པ་བྱས་པར་མི་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པ་ཏ་ཙང་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་བུམ་པ་འཇིག་པ་ནི་ཡུ་བུ་གཉི་ག་འདོད་ལ། འཇིག་པ་ལ་རྒྱུ་མི་དགོས་པར་ཚད་མས་གྲུབ་པས་འཇིག་པ་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་གྲུབ་བོ། །དེ་སྐད་དུའང་། དེས་ན་འབྲས་གནས་མེད་པའི་ཕྱིར། །འཇིག་པ་རྒྱུ་ལྡན་སྨྲ་རྣམས་ཀྱི། །འཇིག་པའི་རྒྱུ་ནི་ཐམས་ཅད་དག །འཁྲུལ་པ་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་རྣམ་འགྲེལ་དུ། ཤིང་འཇིག་པའི་རྒྱུ་མེ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རིག་བྱེད་པས་ཁས་བླངས་པ་ལ། ཤིང་འཇིག་པ་དེ་ཤིང་དང་གཅིག་ན་ཤིང་སྐྱེས་ཟིན་པས་མེས་བྱ་ཅི་དགོས། ཐ་དད་ནའང་ཤིང་མི་འཇིག་པར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན་རྟག་ཏུ་ཤིང་མཐོང་བར་ཐལ་མ་ཞིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་མི་སྐྱེ་བ་དེ་ཉིད་ཤིང་འཇིག་པ་ཡིན་པས་ཤིང་མི་མཐོང་ངོ་ཞེ་ན། དངོས་པོ་གཞན་སྐྱེས་པས་གཞན་འཇིག་ན་ཏ་ཙང་ཐལ་ལོ། །ཡང་ཤིང་རྟག་ན་མེ་སྐྱེས་ཀྱང་མེ་འཇིག་དགོས་ལ། མི་རྟག་ནའང་ཤིང་ཁོ་རང་འཇིག་པས་མེ་མི་དགོས་སོ། །མེ་སྐྱེ་བ་དེས་ཤིང་བསྒྲིབས་པས་མི་སྣང་ངོ་ཞེ་ན། ཤིང་མི་འཚིག་པར་ཐལ། བསྒྲིབས་པ་ཙམ་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་བཀག་སྟེ། མེ་ལས་དོན་གཞན་གྱུར་པ་དག །སྐྱེ་ན་འཇིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཤིང་ནི་མཐོང་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །འདི་ཉིད་འདི་ཡིས་འཇིག་ཅེ་ན། །ཇི་ལྟར་གཞན་ནི་གཞན་འཇིག་འགྱུར། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཞན་ཡང་། འཇིག་པ་དངོས་མེད་རྒྱུས་བྱེད་ཅེས། །སྨྲ་ན་ལྟོས་མེད་ཤུགས་ལས་གྲུབ། །འཇིག་པ་རྒྱུ་ལྡན་དུ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འཇིག་པ་ཞེས་བྱ་བ

༼༡༡༥༽

དངོས་པོའི་ངོ་བོ་མེད་པར་བྱེད་པ་ལ་བསམས་ནས་མེད་པ་རྒྱུས་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་དེའི་ཁས་བླངས་ཉིད་ཀྱིས་ལྟོས་མེད་གྲུབ་སྟེ། འདི་ལྟར། དངོས་མེད་རྒྱུ་ཡིས་བྱེད་པ་དང་། །རྒྱུ་ཡིས་ཅི་ཡང་མི་བྱེད་པ། །དོན་མཚུངས་དཔེར་ན་མེད་པ་ལ། །ལྟ་དང་བལྟ་རྒྱུ་མེད་པ་བཞིན། །ཚུལ་འདི་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་དང་སྦྱར་ན། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་རྒྱུ་ནུས་པ་མེད་ཕྱིར་ཡང་། །དེའི་འགྲེལ་པར། ཡང་གི་སྒྲས་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་བྱེད་པའི་བྱ་བ་བཀག་པའི་ཡང་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་དགོངས་པ་འདི་ཡིན་ཏེ། འཇིག་པའི་རྒྱུ་དེས་མེད་པ་བྱེད་དོ་ཞེས་ཁས་བླངས་ན་ཤུགས་ཀྱིས་བྱེད་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་འཇིག་པའི་རྒྱུས་རང་ཉིད་ཀྱི་བྱ་བ་འགོག་སྟེ། འདི་ལྟར་འཇིག་པའི་རྒྱུས་ཅི་ཡང་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ན་བྱ་བྱེད་ལས་གྲོལ་བའི་འཇིག་པའི་རྒྱུ་འདིས་དངོས་པོ་འཇིག་པ་ལ་ཅིའང་མ་བྱས་པས་འཇིག་པ་ལྟོས་མེད་གྲུབ་པར་དགོངས་ཏེ། དཔེར་ན་མེད་པ་ལ་ལྟ་བ་དང་བལྟ་རྒྱུ་མེད་པའམ། ནམ་མཁའ་སྒོམ་པ་དང་བསྒོམ་རྒྱུ་མེད་པའམ། ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་བསྒོམ་པ་དང་སྒོམ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་དོན་གཅིག་གོ །

གཉིས་པ་མ་ངེས་པ་སྤང་བ་ནི། ཚོགས་པ་ཚང་ཡང་མྱུ་གུ་བཞིན། །ལྟོས་མེད་འདི་ཡང་མ་ངེས་ལོ། །ཁ་ཅིག་ས་བོན་དང་ཆུ་ལུད་ཀྱི་ཚོགས་པ་ཚང་ནས་རྒྱུ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་དུ་ཟིན་ཡང་། མྱུ་གུ་མི་སྐྱེད་པ་མཐོང་བས་རྟགས་དེ་མ་ངེས་སོ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། ཚོགས་པ་དེ་དག་འགྱུར་བ་ལ། །ལྟོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ངེས་མིན། །དེ་དག་ཚོགས་པ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་ལྟོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་མ་ཞུགས་སོ། །བྱས་པའང་དུས་ལ་ལྟོས་ཤེ་ན། འོན་བྱས་པ་ལ་ཡང་འཇིག་པ་ཡོད་དུ་ཟིན་ཀྱང་དུས་གཞན་ལ་ལྟོས་སོ་ཞེ་ན། དུས

ལ་ལྟོས་ན་བྱས་པ་དེ། །འགྱུར་ན་འཇིག་པ་ལྟོས་མེད་གྲུབ། །མི་འགྱུར་སྔར་བཞིན་འཇིག་མེད་གནས། །བྱས་པ་འཇིག་པ་དུས་ལ་སྟོད་ཀྱི་བར་དུ་འགྱུར་ན་འཇིག་པ་ལྟོས་མེད་གྲུབ་ལ། མི་འགྱུར་ན་སྔར་བཞིན་དུ་ངོ་བོ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཕྱིས་ཀྱང་མི་འཇིག་པར་ཐལ། དེས་ན་དུས་ལ་ལྟོས་ནས་ཕྱིས་འཇིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་དང་པོ་ཉིད་ནས་ལྟོས་པ་མེད་པར་སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་པར་གྲུབ་སྟེ། དང་པོ་མི་འཇིག་མཐར་མི་འགྱུར། །ཞེས་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཚོགས་པ་འགྱུར་མེད་གཅིག་ཡིན་པས། །གཏན་ཚིགས་འདི་ནི་མ་གྲུབ་ལ། །ས་དང་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་འགྱུར་མེད་ཀྱི་གཅིག་ཡིན་པས་རྒྱུན་འགྱུར་བ་ལ་ལྟོས་པའི་རྟགས་མ་གྲུབ་བོ་སྙམ་ན། ཚོགས་པས་ཕྱི་ནས་བསྐྱེད་པ་ལྟར། །གཅིག་ཕྱིར་དང་པོར་བསྐྱེད་པར་འགྱུར། །ས་དང་ས་བོན་ལ་སོགས་པའི། །ཚོགས་པ་ཐམས་མྱུ་གུ་སྐྱེད་པ་ལྟར་སྔར་ཚོགས་པ་ཙམ་ཉིད་ན་སྐྱེད་པར་ཐལ་ཏེ་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཅིག་ཉིད་ན་ཡང་གགས་ཡོད་ཕྱིར་རོ། །མྱུ་གུ་སྐྱེད་པར་མི་ངེས་ན། །གལ་ཏེ་ངོ་བོ་གཅིག་ཀྱང་ཚོགས་པ་དང་པོ་ལ་གགས་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་སྐྱེད་པར་མ་ངེས་སོ་ཞེ་ན། གགས་ཅན་གགས་མེད་ཐ་དད་ཕྱིར། །གཅིག་ཏུ་འདོད་ཀྱང་གཉིས་སུ་འགྱུར། །ཚོགས་པ་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཐ་དད་དུ་ཐལ་ཏེ་གགས་ཅན་གགས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ནས་ཀྱི་རྒྱུ་ཚོགས་སཱ་ལུ་ཡི། །མྱུ་གུ་སྐྱེད་ལ་ལྟོས་མེད་ཀྱང་། །སཱ་ལུའི་མྱུ་གུ་མི་སྐྱེད་པས། །གཏན་ཚིགས་འདི་ནི་མ་ངེས་ལོ། །གལ་ཏེ་ནས་ཀྱི་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་ལ་འང་སཱ་ལུའི་མྱུ་གུ་སྐྱེད་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ལྟོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་ཞུགས་ཀྱང་དེས་སཱ་ལུའི་མྱུ་གུ་མི་སྐྱེད་པས་རྟགས་དེ་མ་ངེས་སོ་ཞེ་ན། སཱ་ལུའི་ས་བོན་ལ་ལྟོས་ཕྱིར། །ལྟོས་མེད་ཡིན་པའི་རྟགས་མ་གྲུབ། །དེ་ལྟོས་མེད་ཡིན་པའི་གཏན་ཚིགས་མི་

འགྲུབ་སྟེ། སྣ་ལུའི་ས་བོན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་ལྟོས་བཅས་ཡིན་ནོ། །བྱས་ཡོད་སྐད་ཅིག་འཇིག་པ་མིན། །འཇིག་པའི་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་ཞེ་ན། །འོན་བྱས་པའམ་ཡོད་པ་ལའང་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་འཇིག་པ་མེད་དོ། །འཇིག་པའི་རྒྱུ་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་ལྟོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་མི་འགྲུབ་བོ་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་མི་མཚུངས་ཏེ། མྱུ་གུ་རང་རང་རྒྱུ་ལ་ལྟོས། །དངོས་འཇིག་རྒྱུ་གཞན་ལ་མི་ལྟོས། །འཇིག་པ་དངོས་མེད་རྒྱུ་མི་དགོས། །དེས་ན་འཇིག་བྱེད་གཞན་མི་དགོས། །སྣ་ལུ་དང་ནས་ལ་སོགས་པ་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་དང་མི་སྐྱེད་པའི་རང་བཞིན་ནི་རང་རང་གི་རྒྱུ་ཡིན་གྱི་ཕན་ཚུན་རྒྱུ་མ་ཡིན། དེས་ན་རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་དེ་དེའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པ་ཁྱད་པར་མེད་པ་ལ་རྒྱུ་དང་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ་ཐ་དད་པ་དང་མི་དད་པའི་ཁྱད་པར་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་ཐ་དད་དང་ཐ་མི་དད་ཀྱིས་བྱེད་པས་ཡུལ་དུས་རྣམ་པ་ཐ་དད་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་ཐ་དད་ལ་མ་ལྟོས་པར་མི་འབྱུང་བར་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱས་པའམ་ཡོད་པ་འཇིག་པ་དེ་དངོས་པོ་ཡིན་ན་རང་གི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བས་རྒྱུ་གཞན་མི་དགོས་ལ་དངོས་མེད་ཡིན་ནའང་སྐྱེ་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་མི་དགོས་སོ། །དེས་ན་མུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱིས་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་གང་ཅི་ཡང་རུང་བ་ཞིག་རྒྱུ་འདོད་ཀྱང་རུང་མི་འདོད་ཀྱང་རུང་འཇིག་པར་ཁས་བླངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྔར་ཡང་འཇིག་པའི་རང་བཞིན་དུ་གྲུབ་ལ། གལ་ཏེ་མི་འགྲུབ་ན་ཕྱིས་ཀྱང་མི་འགྲུབ་སྟེ་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འཇིག་མེད་རྒྱུས་བསྐྱེད་པའམ། འཇིག་མེད་དོན་བྱེད་ནུས་པར་འདོད་པ་དེས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་མི་འཇིག་པའམ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱ་བ་མི་བྱེད་པ་ཅིག་ཁས་བླངས་དགོས་ལ། དེ་མི་སྲིད་དེ་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཕྱིས་འཇིག་པའམ་དོན་བྱེད་པར

༼༡༡༨༽

མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ལྟོས་མེད་ཡང་དག་ཏུ་གྲུབ་པོ། །གསུམ་པ་ཧ་ཅང་ཐལ་བ་སྤང་བ་ནི། །དངོས་འགལ་རྫས་གཅིག་འགྱུར་བ་དང་། །དེ་ཉིད་གཞན་དུ་མི་འཐད་དང་། །ཐོགས་བཅས་ཐོགས་མེད་མཚུངས་པ་ཡི། །ཐལ་བ་གསུམ་གྱིས་འདི་ར་མི་འགོག །རིག་བྱེད་པ་ན་རེ། འཇིག་པ་ལ་རྒྱུ་མེད་ན་དེ་དངོས་མེད་དུ་འགྱུར་ལ། དངོས་མེད་ཡིན་ན་རྟག་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟ་ན་བུམ་པ་མི་རྟག་པ་དང་འཇིག་པ་རྒྱུ་མེད་རྟག་པ་གཉིས་དངོས་འགལ་བུམ་པའི་སྟེང་དུ་རྫས་གཅིག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་རྒོལ་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། འཇིག་པ་རྒྱུ་མེད་ཅན་ཡིན་ནའང་། །རྟག་ཕྱིར་དངོས་པོ་འཇིག་པ་དག །ལྷན་ཅིག་ཡོད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །འདི་མི་འཐད་དེ། ཞིག་པ་ལ་རྒྱུ་མེད་པས་དངོས་མེད་ཡིན་ཡང་རྟག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཁོ་བོ་ཅག་དངོས་མེད་ངོ་བོ་མེད་པར་འདོད་ལ། རྟག་མི་རྟག་གི་དཔྱད་པའང་དངོས་པོ་ལ་འཇུག་གི་དངོས་མེད་ལ་མི་འཇུག་གོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེས་ན་རྟག་མི་རྟག་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་སྐྱོན་ལས་གྲོལ་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། མེད་པ་རྟག་ཉིད་ག་ལ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །འོན་ཞིག་པ་དངོས་མེད་ལ་ནུས་པ་མེད་པས་དེས་དངོས་པོ་འཇིག་པར་མི་འགྱུར་ལ། འདོད་ན་དངོས་པོ་རྟག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་ཞིག་པ་དངོས་མེད་ཀྱིས་དངོས་པོ་འཇིག་པར་མི་འདོད་པས་སོ། །དེའང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། མེད་ལ་དངོས་འཇིག་མེད་ཉིད་ཀྱིས། །ཐལ་བར་འགྱུར་བ་མི་རུང་སྟེ། །གང་ཕྱིར་དངོས་པོ་འཇིག་པ་ཡིས། །འཇིག་པ་དག་ནི་མི་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །འོན་འཇིག་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། བཤིག་པས་ཞིག་པ་དེ་དངོས་མེད་དུ་མི་འདོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་རང་གི་རྒྱུ་ལས་སྐད་ཅིག་གཅིག་སྐྱེས་ནས་གཉིས་པ་ཕན་ཆད་དུ་མི་སྡོད་པ་ཙམ་ལ་འཇིག་པ

༼༡༡༨༽

ཟེར་གྱིས་འཇིག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་ལོགས་པ་མི་འདོད་དོ། །དེའང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། དངོས་འཇིག་གཞན་ལས་ལྟོས་མེད་ཕྱིར། །དེ་ཤེས་དོན་དུ་སེམས་ཀྱིས་ནི། །དེ་ཡི་ཐ་དད་སྒྲོ་བཏགས་ནས། །གནས་སྐབས་དེ་རྒྱུ་མེད་ཅན་བཤད། ། ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ནི། རྒྱལ་དཔོག་པ་ན་རེ། གལ་ཏེ་འཇིག་པ་རྒྱུ་མེད་ཡིན་ན་སྔར་ངེད་ལ་བཀོད་པ་ལྟར་ཞིག་པ་དེ་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་ཡིན་ན་ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མ་ཞིག་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ལས་གཞན་ཡིན་ན་ཤིང་ངམ་བུམ་པ་ཉིད་མཐོང་བར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མཚུངས་སོ། །ཞེ་ན་ཞིག་པ་དངོས་པོར་འདོད་ན་དངོས་པོ་ལ་གཅིག་གམ་ཐ་དད་གཉིས་ལས་མི་འདའ་བས་བརྟག་པ་དེ་འཇུག་གི་འདིར་འཇིག་པ་ངོ་བོ་མེད་པ་ལ་གཅིག་གམ་ཐ་དད་ཀྱི་སྐྱོན་མི་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ཉིད་རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེའི་ཅུང་ཟད་འགྱུར་མེད་དེ། །མེད་པར་གྱུར་པ་ཙམ་ཞིག་ཡིན། །ཡོད་ལ་རྣམ་རྟོག་འདིར་འགྱུར་ཏེ། །བསྒྲུབ་པ་དངོས་དང་འབྲེལ་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། དངོས་མེད་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་། །དངོས་པོ་མིན་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གསུམ་པ་ཐོགས་བཅས་ཐོགས་མེད་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བ་ནི། བྱས་པའམ་ཡོད་པར་མཚུངས་པ་ལ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་མི་སྲིད་ན། དངོས་པོ་མཉམ་པོ་ལ་རང་གི་ཡུལ་དུ་དངོས་པོ་གཞན་སྐྱེ་བའི་གགས་བྱེད་པའི་ཐོགས་བཅས་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། གགས་མི་བྱེད་པའི་བློ་དང་སྣང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཐོགས་མེད་གཉིས་ཀྱང་མི་སྲིད་པར་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན་མི་མཚུངས་ཏེ། བྱས་པའམ་ཡོད་པར་སྐྱེས་ཙམ་ཉིད་མི་རྟག་པ་ཡིན་གྱི་དེ་ལ་མི་རྟག་པ་དང་རྟག་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཐ་དད་མེད་ལ་ཐོགས་བཅས་ཐོགས་མེད་གཉིས་རྒྱུ་ཐ་དད་ལས་སྐྱེ་བར་གྲུབ་པས་ག་ལ་མཚུངས། དེ་སྐད་དུའང་།

{༡༣༠}

རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཇི་ལྟར་སྐྱེ་ལྡན་འགའ་ཞིག་ཉིད། །ཐོགས་བཅས་ཉིད་འདོད་དེ་བཞིན་དུ། །ཡོད་རྣམས་འཇིག་པའི་རང་བཞིན་ཡིན། །སྐྱེ་ལྡན་མིན་པ་མིན་ཞེ་ན། །ཞེས་དོགས་པ་བཀོད་ནས་དེའི་ལན་དུ། རྒྱུ་ཡི་རང་བཞིན་ངེས་པ་ལས། །འབྲས་བུའི་རང་བཞིན་ངེས་པ་སྟེ། །ཐ་དད་རྒྱུ་རྣམས་མེད་པའི་ཕྱིར། །མི་རྟག་ངོ་བོ་ཐ་དད་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་གནོད་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ལ་འང་། གཉིས་ལས་ཕྱོགས་སྔ་མ་ནི། བྱ་རོག་དཀར་པོ་སྲིད་པ་ལྟར། །དངོས་པོ་རྟག་པ་མི་འགལ་ཟེར། །དབང་ཕྱུག་པ་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་བྱ་རོག་ཕལ་ཆེར་ནག་པོར་མཐོང་ཡང་བརྒྱ་ལ་དཀར་པོར་སྲིད་པ་ལྟར། དངོས་པོའི་ནུས་པ་སྣ་ཚོགས་པས་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཕལ་ཆེར་མི་རྟག་ཀྱང་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག་རྟག་པར་སྨྲའོ། །དེའི་ཕྱི་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུན་གྱི་མཐར་འཇིག་པར་མཐོང་བ་འདི་དག་ལ་ལྟོས་མེད་ཀྱིས་འགྲུབ་ཀྱང་། དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་རང་བྱུང་ཡིན་པས་བྱས་པའི་རྟགས་མི་འགྲུབ་ལ་རྟག་པ་ཡིན་པས་ཐ་མར་འཇིག་པ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ལྟོས་མེད་ཀྱིས་མི་རྟག་པར་མི་འགྲུབ་པས་ཡོད་པའི་རྟགས་གྲུབ་ཀྱང་མི་རྟག་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་མི་འགྲུབ་བོ། །ངེས་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྟགས་ཞུགས་པས་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་གསུམ་ལས། བརྟག་ན་མི་འཐད་པ་ནི། རྟགས་དེས་དོན་བྱེད་མི་ནུས་ན། །དངོས་མེད་ཡིན་ཕྱིར་དོན་ལ་མཐུན། །ནུས་དེ་འགྱུར་ན་རྟག་པ་ཉམས། །འགྱུར་བ་མེད་ན་བྱེད་པ་འགལ། །དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་རྟག་པར་འདོད་པ་དེ་ཅི། དོན་བྱེད་མི་ནུས་ན་ཡོད་པར་མིང་བཏགས་ཀྱང་དངོས་མེད་ཡིན་པས་མིང་ལ་མི་བརྩད་དོ། །གལ་ཏེ་ནུས་ན་དེས་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཚེ་སྔར་གྱི་རང་བཞིན་ལས་འགྱུར་ན་མི་རྟག་པར་འགྱུར་ལ་མི་འགྱུར་ན་དོན་བྱེད་པ་འགལ་ཏེ། དོན་མི་བྱེད་པའི་

གནས་སྐབས་ལས་མ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་དེ་རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྟགས་དགོད་པ་དང་།
སྦྱོར་བའི་དོན་ངོས་བཟུང་དང་། རྟགས་ཀྱི་རིགས་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། གང་གང་བྱེད་མིན་དེ་དངོས་མེད། །
མཁའ་བཞིན་རྟག་པའང་བྱེད་པས་སྟོང་། །གང་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པ་དེ་ཡོད་པས་སྟོང་སྟེ་ནམ་མཁའ་བཞིན་དབང་ཕྱུག་
ལ་སོགས་པ་རྟག་པའང་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་ངོ་། །ཞེས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྟག་པ་ལ་རྟགས་བྱས་པའང་ཡོད་པ་འགོག་
པས་གནོད་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་སོ། །གཉིས་པ་སྦྱོར་བའི་དོན་ངོས་བཟུང་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དང་། བསྒྲུབ་
བྱ་དང་། གཏན་ཚིགས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་རང་གི་ལུགས་ནི། ཆོས་ཅན་རྟག་པའི་གཞན་སེལ་ཡིན། །ཆོས་ཅན་
ནི་ཕ་རོལ་གྱིས་ཁས་བླངས་པའི་དབང་ཕྱུག་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་དོན་ལ་རང་མཚན་དུ་བཟུང་བའོ། །གཉིས་པ་དེ་
ལ་གཞན་གྱིས་བརྟགས་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ལས། རང་མཚན་ཆོས་ཅན་དུ་འདོད་པ་དགག་ན། བོད་འགའ་ཞིག་
ཤེས་བྱ་བ་ལ་གནས་པའི་འཇིག་པ་ཁེགས་ཙམ་ཆོས་ཅན་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། རྟག་པའི་རང་མཚན་ཤེས་བྱ་ལ་གྲུབ་
ཅེས་ཟེར་བ་ནི་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་སྒྲ་དོན་ཆོས་ཅན་དུ་འདོད་པ་
དགག་ན། ཁ་ཅིག་སྒྲ་དོན་ཆོས་ཅན་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྒྲ་དོན་རྫུང་པ་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱས་པས་རང་
མཚན་ལ་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་བསྒྲུབ་བྱ་ནི། དངོས་པོ་བཀག་ཉིད་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས། །བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ནི་
ཁ་དོག་ཏུ་དབྱུང་བྱ་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི་དོན་གྱིས་གོ་བ་བྱས་པའམ་ཡོད་པས་སྟོང་པའི་མེད་དགག་ཉིད་དོ། །གསུམ་པ་གཏན་
ཚིགས་ཀྱི་དོན་ལ་གཉིས་ཏེ། ཕྱོགས་ཆོས་དང་། ཁྱབ་པ་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ།

༼༡༢༢༽

གཞན་ལུགས་དགག་པ། རང་ལུགས་བརྗོད་པ། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། མངོན་སུམ་གྱིས
གྲུབ་པ་དགག་ན། ཕྱོགས་ཆོས་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ཟེར། ཁ་ཅིག་རྟག་པ་ལ་རིམ་དང་ཅིག་ཅར་གྱིས་དོན་བྱེད་པས
སྟོང་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་དེ། དགག་གཞི་རྟག་པ་འགྱུར་མེད་ལ་རྟོག་པ་དང་། དགག་བྱ
དོན་བྱེད་པ་འགྱུར་བ་ལ་རྟོག་པའི་རྟོག་པ་གཉིས་འཛིན་སྟངས་འགལ་བར་རང་རིག་གིས་མྱོང་བའི་ཤུགས་ལས་ཡུལ
གཉིས་འགལ་བར་གྲུབ་པས་རྟག་པ་ལ་དོན་བྱེད་ཁེགས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་མི་འཐད་དེ། དགག་བྱ་འཛིན་པ་སྐྱེ་མི
དགོས། །དགག་པ་བྱེད་པ་ལ་དགག་བྱ་ལ་དམིགས་པའི་ཚད་མ་སྐྱེ་བས་ཁྱབ་པ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་རང
རིག་གཅིག་པུས་འགྲུབ་པར་འདོད་པ་དགག་ན། ལ་ལ་རྟོག་མྱོང་གཅིག་ཡིན་ལོ། །ཁ་ཅིག་རྟག་པ་ལ་དོན་བྱེད་པས་སྟོང
པའི་ཕྱོགས་ཆོས་རྟག་པ་འགྱུར་མེད་དུ་རྟོག་པ་མྱོང་བའི་རང་རིག་གིས་དེའི་ཡུལ་འགྱུར་མེད་ཀྱི་རྣམ་པར་གྲུབ་པས
འགྱུར་བ་ཙམ་ཁེགས་པ་ན་རིམ་དང་ཅིག་ཅར་གྱི་དོན་བྱེད་པའང་ཁེགས་པས་བློ་གཅིག་ཉིད་ཀྱིས་འགྲུབ་པོ་ཞེས་ཟེར་བ
མི་འཐད་དེ། ལོག་རྟོག་ཉིད་ཀྱང་མི་སྲིད་འགྱུར། །རྟག་པ་འགྱུར་མེད་དུ་རྟོག་པ་མྱོང་བའི་རང་རིག་གིས་གྲུབ་པས་རིམ
དང་ཅིག་ཅར་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ཁེགས་ན། མུ་སྟེགས་བྱེད་ལ་རྟག་པ་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པའི་ལོག་རྟོག་སྐྱེ་མི་སྲིད་དེ། བློ་གཅིག
ཉིད་ཀྱིས་རྟག་པ་ལ་དོན་བྱེད་པ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། དེས་ན་སྐད་ཅིག་གིས་སྟོང་ལ། །
དོན་བྱེད་འགོག་པའི་རྟགས་ཀྱིས་འགྲུབ། །དེ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་རྟགས་དགོད་པ་ནི། གང་འགྱུར་བ་མེད་པ་དེ་རིམ
དང་ཅིག་ཅར་གྱི་དོན་བྱེད་པ་མེད་དེ། ནམ་མཁའ་བཞིན་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་རྟག

པའང་འགྱུར་བ་མེད་དོ་ཞེས་ཁྱབ་བྱེད་མི་དམིགས་པའོ། །གཉིས་པ་རྩོལ་བསྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས་ལས་ཕྱོགས་ཆོས་ནི་ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས་རྟག་པ་འགྱུར་མེད་དུ་ཁས་བླངས་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་འགྱུར་མེད་ལ་རིམ་དང་ཅིག་ཅར་མེད་པའི་ཁྱབ་པ་ནི། མཐའ་གཞན་བཀག་པས་འགྲུབ་སྟེ། འདི་ལྟར་ཅིག་ཅར་དོན་བྱེད་ན་ཅིག་ཅར་ལན་ཅིག་བྱས་ནས་འཇོག་ན་བྱེད་པ་དང་འཇོག་པའི་གནས་སྐབས་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་ན་མི་རྟག་པར་ཐལ་ཏེ། འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ལན་ཅིག་ཐམས་ཅད་བྱེད་ན་མ་འོངས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ལྟར་གྲུབ་པར་ཐལ། ཅིག་ཅར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཕྱིས་ཀྱང་བྱེད་ན་ཅིག་ཅར་བྱེད་པ་ཉམས་སོ། །གལ་ཏེ་རྟག་པས་རིམ་གྱིས་དོན་བྱེད་ན་དང་པོ་མི་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ལས་ཕྱིས་བྱེད་པ་ན་འགྱུར་ན་མི་རྟག་པར་ཐལ། མི་འགྱུར་ན་ཕྱིས་ཀྱང་མི་བྱེད་པར་ཐལ། སྔ་མ་ལས་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་སློབ་དཔོན་གྱིས། དོན་བྱེད་ནུས་པ་གང་ཡིན་པ། །དེ་འདིར་དོན་དམ་ཡོད་པ་ཡིན། །དེ་ལ་རིམ་དང་རིམ་མ་ཡིན། །འགལ་ཕྱིར་སྐད་ཅིག་མིན་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ལས། རྟག་པའི་གནས་སྐབས་ལ་མི་ཁེགས་པ་སྤང་བ་ནི། རང་བཞིན་རྟག་ཀྱང་གནས་སྐབས་རྣམས། །འགྱུར་ཕྱིར་དོན་བྱེད་འཐད་ཅེ་ན། །རྟག་པའི་རང་བཞིན་མི་འགྱུར་ཡང་གནས་སྐབས་འགྱུར་བས་དོན་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། གཉིས་པོ་གཅིག་ན་ཆོས་གཉིས་འགལ། །ཐ་དད་ཡིན་ན་བྱེད་པ་འགལ། །རྟག་པའི་རང་བཞིན་དང་གནས་སྐབས་གཉིས་གཅིག་ན་འགྱུར་མི་འགྱུར་ཆ་གཉིས་འགལ་ལ། ཐ་དད་ན་གནས་སྐབས་མི་རྟག་པས་དོན་བྱེད་ཀྱང་རང་བཞིན་རྟག་པས་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ

རྟག་པའི་རང་བཞིན་ལ་མི་ཁེགས་པ་སྟྲང་བ་ནི། སྐད་ཅིག་འཇིག་པ་མེད་ན་ཡང་། །རགས་པའི་འགྱུར་བ་ཡོད་ཅེ་ན། །
རྟག་པ་ལ་སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་པ་མེད་ཀྱང་རགས་པའི་འགྱུར་བ་ཡོད་པས་བྱ་བ་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། དང་པོ་སྐད་ཅིག་མི་
འཇིག་ན། །རགས་པའི་འགྱུར་བ་ག་ལ་སྲིད། །དང་པོ་ནས་སྐད་ཅིག་གིས་མི་འཇིག་ན་ཕྱིས་ཀྱང་འགྱུར་བ་འགལ་ཏེ།
སྐད་ཅིག་དང་པོ་སྐྱེས་པ་དེ་གཉིས་སུ་སྡོད་ཅིང་གསུམ་དུ་མི་སྡོད་པའི་རང་བཞིན། གཉིས་པར་ཉམས་ན་གཉིས་པར་
སྡོད་པའི་རང་བཞིན་འགག་པས་སྐད་ཅིག་ཏུ་གྲུབ་ལ། མ་ཉམས་ན་གཉིས་པའི་གཉིས་པ་གསུམ་དུ་སྡོད་པར་འགྱུར་བ་
ལས་གསུམ་དུ་མི་སྡོད་པའི་ཕྱིར་གཉིས་པར་སྡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དགོངས་ནས། གནས་པ་ལ་ནི་མི་སྲིད་དང་། །
དང་པོ་མི་འཇིག་མཐར་མི་འགྱུར། །ཞེས་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་གསུངས་པས་སོ། །ཇོ་སྟྲང་གཞན་མང་པོ་སྐད་ཅིག་གིས་
འཇིག་པ་ཡང་དག་ཏུ་སྒྲུབ་ཤེས་ན་རང་གྲོལ་དུ་འགྲོ་བས་སྟྲང་མི་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པ་ལ་བྱས་
པའམ་ཡོད་པས་སྟོང་པའི་ཁྱབ་པ་ནི། དོན་བྱེད་ནུས་པ་བཀག་པ་ལ། །དངོས་པོ་མེད་པས་ཁྱབ་པ་གྲུབ། །དངོས་པོའི་
མཚན་ཉིད་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཡིན་ལ། དེ་རྟག་པ་ལ་ཁེགས་པས་རྟག་པ་ལ་དངོས་མེད་ཀྱི་ཁྱབ་པ་འགྲུབ་སྟེ་དཔེར་ན་ནམ་
མཁའ་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་རྟགས་ཀྱི་རིགས་ངེས་གཟུང་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། རིགས་གང་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་མི་དགོས་
པ་སྟྲང་བའོ། །དང་པོ་ནི་ཡོད་པའམ་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་འགོག་ན་དོན་འགོག་ཡིན་ལ་མཚོན་བྱ་འགོག་ན་ཐ་སྙད་
འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། ལྟོས་མེད་དམ་གནོད་པ་ཅན་གང་རུང་གིས་ཁྱབ་པ་འགྲུབ་པས་གཉིས་དོན་མེད་དོ་ཞེ་
ན། གནོད་པ་ཅན་གྱི་ལམ་སྦྱོང་དུ། །ལྟོས་མེད་འཆད་པ་དགོངས་པ་མིན། །ཁ་ཅིག་ལྟོས་མེད་གནོད་པ་ཅན་གྱི་

{༡༣༥}

ལམ་སྦྱོང་དུ་འཆད་པ་ནི་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ལོག་རྟོག་རྣམ་གཉིས་ཀྱི། །གཉེན་པོར་གཏན་ཚིགས་རྣམ་གཉིས་གསུངས། །ལྡོས་མེད་ནི་མུ་སྟེགས་བྱེད་འགའ་ཞིག་དངོས་པོ་རྣམས་འཇིག་རྒྱུ་དང་ཕྲད་ན་འཇིག་ལ། མ་ཕྲད་ན་མི་འཇིག་པར་འདོད་པ་ལ་འཇིག་པར་ཁས་ལེན་ན་རྒྱུ་ལ་མི་ལྟོས་པར་རང་གིས་འཇིག་པར་འགྲུབ་པ་ཡིན་ཅིང་། གནོད་པ་ཅན་ནི། དབང་ཕྱུག་དང་རིག་བྱེད་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོ་ནི་ཡིན་ལ་འཇིག་པའི་རྐྱེན་དང་ཕྲད་ཀྱང་མི་འཇིག་པར་འདོད་པ་ལ་དངོས་པོ་འཇིག་མེད་དེས་དོན་བྱེད་ནུས་སམ་མི་ནུས་ཞེས་བརྟགས་ནས་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། ། དེས་ན་འཇིག་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ་གནོད་པ་ཅན་མི་འཇུག་ལ་མི་འཇིག་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ་ལྟོས་མེད་མི་འཇུག་པས་ཡུལ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་འབྲེལ་པ་ངེས་པར་བྱེད་པ་ལ་གསུམ་ལས་གཞན་ལུགས་དགག་ན། རྒྱུ་འབྲས་ཕྲུགས་ལྔས་ངེས་ཞེས་ཟེར། །ཧ་ཅང་ཐལ་ཕྱིར་འདི་མི་འཐད། །འགའ་ཞིག་རྒྱུ་འབྲས་ཕྲུགས་ལྔས་ངེས་པར་བྱེད་དེ། དང་པོ་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཀ་མ་དམིགས། དེ་ནས་རྒྱུ་དམིགས། དེ་ནས་འབྲས་བུ་དམིགས། དེ་ནས་རྒྱུ་ལོག་པས་རྒྱུ་མ་དམིགས། དེ་ནས་འབྲས་བུ་ལོགས་པས་འབྲས་བུ་མ་དམིགས་པ་དང་ལྔའོ། །འདི་ཙམ་གྱིས་མི་ངེས་ཏེ། གནས་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ཧ་སྒྲ་དང་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ལ་ཡང་ཡོད་ལ། རང་བཞིན་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གིས་ངེས་ན། ཕྲུགས་གསུམ་ཉིད་དུ་འདུས་སོ། །ཡང་འགའ་ཞིག་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཀ་མཐོང་བ་ལས་རྒྱུ་མ་མཐོང་། དེ་ནས་འབྲས་བུ་མ་མཐོང་བའི་ཚད་མ་གསུམ་གྱིས་ངེས་ཞེས་ཟེར་ཏེ་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་དུས་གཅིག་ཏུ་མཐོང་བ་མི་སྲིད་ལ་རེས་འཇོག་ཏུ་མཐོང་ན་མཐོང་བ་གཉིས་དང་མ་མཐོང་བ་གཉིས་ཏེ། བཞིར་འགྱུར་རོ། །དེའང་གནས་སྐབས་ཙམ་མ་ཡིན་པར་རང་བཞིན་

༼༡༢༦༽

ངེས་ན་འགལ་བ་མེད་དེ། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ཀྱང་། རྟག་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །ནུས་པ་ཉིད་ཀྱང་རྟོགས་པ་དཀའ། །ཞེས་ཡོད་ན་ཡོད་པའི་རྗེས་འགྲོ་ཙམ་གྱིས་མི་གྲུབ་པར་ལོག་ན་ལྡོག་པའི་ལྡོག་པ་ཉིད་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་འདིས་མ་ངེས་ཏེ་ལྡོག་པ་ངེས་པའི་ཚད་མ་གསུམ་གྱིས་དུ་བ་སྐྱེ་བར་མ་གྲུབ་པར་མེ་ལས་སྐྱེ་བ་མི་འགྲུབ་ལ། དེ་མ་ཡིན་ལ་སྐྱེ་བ་ཁེགས་ཙམ་གྱིས་དེ་ལས་སྐྱེ་བ་མི་འགྲུབ་ཅིང་དུ་བའི་སྒྲ་དོན་མེ་མ་ཡིན་ལས་སྐྱེ་བ་ཁེགས་པས་མེ་ལས་སྐྱེ་བ་མི་འགྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དོ། །དུ་བའི་སྒྲ་དོན་དངོས་མེད་ཡིན་པས་དཔེ་ག་ལ་མཚུངས། དངོས་པོ་ཞིག་ཡིན་ན་དེ་མ་ཡིན་ལས་སྐྱེ་བ་ཁེགས་ན་དེ་ལས་སྐྱེ་བ་འགྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ་བུམ་པ་རྟག་པ་ལ་ཁེགས་པས་མི་རྟག་པ་ལ་འགྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་མེ་ལས་དུ་བ་སྐྱེ་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པས་རྒྱུ་འབྲས་སྒྲུབ་བྱེད་གཞན་མི་དགོས་སོ་ཞེས་ཟེར་བའང་མི་འཐད་དེ། མེ་དུད་དུས་མཉམ་པ་མཐོང་བ་ནི་རྒྱུ་འབྲས་མ་ཡིན་ལ། སྔ་ཕྱིར་མཐོང་ནས་རྒྱུ་འབྲས་སུ་ངེས་པའང་ཕྱོགས་གསུམ་ལས་མ་འདས་ཤིང་དུ་བ་སྐྱེ་བ་མཐོང་བ་ནི་དུ་བ་རྐྱང་པ་ཡིན་གྱི་མེ་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ་གསུམ་སྟེ། རྒྱུ་འབྲས་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད། དེ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ། དེ་དག་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི་རྒྱུ་འབྲས་ཕན་འདོགས་བྱ་བྱེད་ཡིན། །རྒྱུ་ཡང་ཉེར་ལེན་ལྷན་ཅིག་བྱེད། །རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ལ་སྤྱི་མཚན་མེད་པས་སོ་སོར་ཕྱེ་ན། རྒྱུའི་མཚན་ཉིད་ནི་ཆོས་གཞན་ལ་ཕན་འདོགས་པ་ཡིན་ལ་འབྲས་བུའི་མཚན་ཉིད་ནི་ཆོས་གཞན་གྱིས་ཕན་བཏགས་པའོ། །རྒྱུ་ལའང་གཉིས་ལས། ཉེར་ལེན་ནི་འབྲས་བུའི་ངོ་བོ་ལ་ཕན་འདོགས་པ་ཡིན་ལ། ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་ནི་དེའི་ཁྱད་པར་ལ་ཕན་འདོགས་པའོ། །དེས་ན་ས་བོན་གྱི་

༼༡༢༥༽

མཚན་ཉིད་ཀྱང་རྐྱེན་དང་ཕྲད་ན་འབྲས་བུ་སྐྱེད་ནུས་སོ། །བོད་ཁ་ཅིག་འབྲས་བུ་སྐྱེད་ནུས་ལ་བྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། ས་བོན་རྐྱང་པ་ལ་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ཕྱིར་སོ་སོར་གང་ནུས་མེད། །ཚོགས་ན་ཡོན་ཏན་ཁྱད་གྱུར་པ། །དེ་དག་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་རྒྱུ་འབྲས་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་ནི། དེ་ཡང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི །སྒོ་ནས་ཕྲུགས་གསུམ་རྣམ་པ་གཉིས། །མ་དམིགས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྲུགས་གསུམ་ཁྱད་པར་ཅན་ནི། དང་པོ་ས་ཕྱོགས་དག་པར་མེ་དུད་གཉིས་ཀ་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པ་ལས་མེ་མཐོང་བའི་ཚེ་རྟོག་པས་མེའི་གཞན་སེལ་བཟུང་། དེ་ནས་དུ་བ་མཐོང་བའི་རྗེས་སུ་རྟོག་པས་དུ་བའི་གཞན་སེལ་བཟུང་ནས་ད་ལྟར་གྱི་དུ་བ་འདི་སྔར་གྱི་མེ་མེད་ན་མི་འབྱུང་ཞེས་རྟོག་བཅས་ཀྱི་བློས་འབྲེལ་ལ་ངེས་པར་བྱེད་དོ། །ཡང་ན་དམིགས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྲུགས་གསུམ་སྟེ། དང་པོ་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་མ་མཐོང་བ། དེ་ནས་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་མེ་མ་མཐོང་བ། དེ་ནས་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་དུ་བ་མ་མཐོང་བ་སྟེ་གསུམ་མོ། །འདི་ནི་སྔོན་མཐའ་མི་ངེས་པ་ལ་ཡིན་ཅིང་། ཕྱི་མ་ནི་ཕྱི་མཐའ་མི་ངེས་པ་འཇུག་ལ་གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་ཕྲུགས་གསུམ་ཡིན་ནོ། །སློབ་དཔོན་གྱིས། གང་ཞིག་མཐོང་ན་མ་མཐོང་མཐོང་། །དེ་མ་མཐོང་ན་མ་མཐོང་བ། །འབྲས་བུ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ནི། །སྔོན་པའི་སྐྱེ་བོ་མེད་ཀྱང་ཤེས། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གཉིས་ཀ་གསུངས་པ་ནི་གཉིས་ཀ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །སེམས་དང་ལྡན་པའམ་ཡུལ་དང་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་འབྲས་ཕྲུགས་གསུམ་གྱིས་ངེས་མི་ནུས་པ་རྣམས་ལ། འགའ་ཞིག་སྔ་ཕྱི་ལྡོས་པས་གྲུབ་ཅེས་ཟེར་མོད། འོན་ཀྱང་གཞན་སེལ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་དག་ངེས་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རིགས

༼༡༢༨༽

གང་གང་ལ་རབ་གྲུབ་པ། །ཁྱད་པར་མེད་དེ་མེ་ཤིང་བཞིན། །རྒྱུ་མ་མཐོང་བ་ཅན་གཞན་ཡང་། །དེ་ལས་གྲུབ་པར་ཡང་དག་ཤེས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་སྔར་མི་དམིགས་པས། རྒྱུ་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཁེགས་ཤིང་འབྲས་བུའི་ལྡོག་པ་གྲུབ་ལ། སྔར་མེད་པ་དང་ཕྱིས་སྐྱེ་བ་དམིགས་པ་གཉིས་ཀྱིས་གཏན་མི་སྐྱེ་བ་དང་། རྒྱུ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་ཁེགས་ཤིང་འབྲས་བུའི་རྗེས་འགྲོ་གྲུབ་པས་རྒྱུའི་མཐའ་གསུམ་ཁེགས་ལ། འབྲས་བུའི་མཚན་ཉིད་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གཉིས་གྲུབ་པས་རྗེས་འགྲོ་ཕྱུགས་གསུམ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལྡོག་པའི་ཕྱུགས་གསུམ་གྱིས་འགྲུབ་བོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད་མི་འགྲུབ་ཏ་ཅང་ཐལ། །གཞན་དུ་འཁྲུལ་པས་འདིར་མི་གནོད། །དང་པོ་ནི་སྔར་མ་དམིགས་པས་འབྲས་བུ་ལྡོག་པ་མི་འགྲུབ་སྟེ། འབྲས་བུ་བལྟར་མི་རུང་བ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཙམ་གྱིས་སྐྱེད་པར་མཐོང་བས་ཀྱང་མི་སྣང་བའི་རྒྱུ་གཞན་མི་ཁེགས་ཏེ། བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་ལ་ལས་སམ། ནད་སྐྱེད་པ་དང་འཚོ་བ་ལ་གདོན་དང་ལྷ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། སྣང་དུ་མི་རུང་བའི་མེ་དུད་ལ་སོགས་པ་ལ་དེ་ལྟར་དོགས་པས་མི་ཁེགས་ཀྱང་འདིར་རང་བཞིན་གྱིས་མ་བསྐལ་བའི་མེ་དུད་རྒྱུ་འབྲས་སུ་བསྒྲུབ་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་ནི། རྒྱུ་འབྲས་མ་ཡིན་པའི་སྟོང་བུའི་རྣམ་འགྱུར་དང་། མུན་པའམ། འབྲས་བུའི་སྤྱི་དང་རྒྱུའི་བྱེ་བྲག་ཀྱང་ཐ་དད་ལས་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་འབྲས་སུ་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། མུན་པ་ནི་སྟོང་བུའི་རྣམ་འགྱུར་དང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་མི་བྱེད་ཀྱི་སྟོང་བུའི་རྣམ་འགྱུར་ལྡོག་པའི་སྣང་བ་དང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱེད་པ་ལ་དེ་དང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱེད་པ་ལྟར་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། ། འབྲས་བུའི་སྤྱི་དང་རྒྱུའི་བྱེ་བྲག་ལ་ཁྱབ་ཆེས་པ་མེད་དེ། དུ་བའི་ཤེས་བྱ་དང་ཤེས་བྱ་ཙམ་ལྡོག

༼༡༢༨༽

གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་འབྲས་བུ་ཉིད་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ལ་ལྡོག་པ་མེད་པས་མཚན་ཉིད་མ་ཞུགས་སོ། །གསུམ་པ་གཞན་དུ་འཁྲུལ་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྒྱུ་མིན་ལས་མི་སྐྱེ། སྐྱེ་ན་སྔ་ཕྱིའི་རྒྱུ་འབྲས་སུ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་དགག་ན། མེ་མིན་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྤྱི་བོ་ལས་དུ་བའམ། ས་བོན་མ་ཡིན་པ་བ་ལང་གི་ལྤྱིབ་ལས་ཨུཏྤ་ལའམ། ལུག་གི་རྭ་ལས་དུར་བ་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བས་མ་ངེས་སོ་ཞེ་ན། གང་དག་རྒྱུ་མིན་ལས་སྐྱེས་པ། །དེ་ནི་དེ་ཡི་འབྲས་བུ་མིན། །རྨ་པ་འདྲ་བས་འཁྲུལ་པ་ལ། །དེ་ཡི་མིང་གིས་བཏགས་པར་ཟད། །གང་རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་དེས་རྒྱུ་དེའི་འབྲས་བུ་མི་སྐྱེད་དོ། །དེས་ན་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྤྱི་བོའི་དེ་དུ་བ་ཡིན་ན་མེ་ལས་སྐྱེས་པར་ཐལ། མེ་ལས་མ་སྐྱེས་ན་དུ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཞེས་བྱ་བ་ཙམ་གྱིས་འགྲུབ་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་སློབ་དཔོན་གྱིས། གལ་ཏེ་བརྒྱ་བྱིན་སྤྱི་བོའི་མེ། །རང་བཞིན་ཡིན་ན་དེ་ཉིད་མེ། །འོན་ཏེ་དེ་མེའི་རང་བཞིན་མིན། །ཇི་ལྟར་དེ་ལས་དུ་བ་འབྱུང་། །དུ་བའི་རྒྱུ་ཡི་རང་བཞིན་མེ། །དེ་ཡི་ནུས་པའི་བྱེ་བྲག་ལྡན། །དུ་བ་དུ་བའི་རྒྱུ་མིན་ལས། །འབྱུང་བ་དེ་ནི་རྒྱུ་མེད་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན། དུ་བ་མེ་དང་མེ་མིན་གཉིས་ཀ་ལ་ལྡོག་པ་འཁྲུལ་པས་དེ་གཉིས་ཀའི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། རྒྱུ་ལས་མ་བྱུང་ཞིང་རྒྱུ་མིན་ལས་བྱུང་བས་རྒྱུ་ཡེ་མེད་དུ་ཐལ་བ་དང་། མེ་དང་མེ་མིན་གྱི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པས་དུ་བ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་གསུམ་མོ། །དེ་བཞིན་དུ་མེའི་སྟེང་དུ་ཐལ་བ་གསུམ་དང་། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྤྱི་བོའི་སྟེང་དུ་ཐལ་བ་གསུམ་སྟེ་དགུ་བཀོད་ཀྱང་རུང་ངོ་། །དེས་ན་གྲག་མཁར་གྱི་དུ་བ་དང་། ལྤྱི་བའི་ཨུཏྤ་ལ་ལ་སོགས་པ་མིང་དེར་བཏགས་ཀྱང་ཁ་དོག་དང་ནུས་པ་དང་རོ་ལ་སོགས་པ་སོ་སོར་ཕྱེ་ན་མི་འདྲ

བསམ་ཨུཏྤ་ལ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་ཕྱེ་བའི་འབྲས་བུ་རྣམས་ནི་རྒྱུ་ལ་འཁྲུལ་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །འདི་ནི་འབྲས་བུའི་རྟགས་ཀྱི་གནོད་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་སོ། །གཉིས་པ་བཀག་པ་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་ལས་གྲུབ་པ་དེའི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་ན། རྫ་གཙུབས་པའི་མེ་མེ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །མེའི་རྒྱུ་བུད་ཤིང་ལས་མ་བྱུང་ཡང་མེ་ཡིན་ན་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྤྱི་བོའི་ཡང་རྒྱུ་མེ་ལས་མ་བྱུང་ཡང་དུ་བར་མཚུངས་སོ། །དེ་རྒྱུ་མེ་ལས་མ་བྱུང་བས་དུ་བ་མ་ཡིན་ན། རྫ་གཙུབས་པའི་ཡང་རྒྱུ་ཤིང་ལས་མ་བྱུང་བས་མེ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་མེ་ཡིན་ན་སྔ་མ་ཡང་དུ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་མི་མཚུངས་ཏེ། རྫ་དང་ཤིང་སོགས་མེ་རྒྱུ་མིན། །མེ་རྒྱུ་མེ་ཡི་རྡུལ་ཕྲན་ཡིན། །རྡུལ་ཕྲན་གཅིག་ཏུ་སྡུད་པའི་རྒྱུ། །རྫ་ཤིང་སོགས་ཡིན་དབང་པོ་བཞིན། །རྫ་དང་བུད་ཤིང་ལ་སོགས་པ་མེའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུར་འདོད་ན་བདེན་པ་ཞིག་ན། ཁོ་བོ་ཅག་བེམས་པོ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་བཞིན་ཁ་དོག་དང་རེག་པ་དང་། དྲི་དང་རོའི་རྡུལ་ཕྲན་འདུས་པར་འདོད་ཀྱི་རྐྱང་པ་ལ་རགས་པར་སྣང་བ་མི་འདོད་དོ། །མེའི་ཉེར་ལེན་མེའི་རྡུལ་ཕྲན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཚོགས་པ་རྣམ་པར་འཇོག་པ་ཡི། །རྒྱུ་ནི་ཚོགས་པ་ཅན་ཡིན་པས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རྫ་དང་ཤིང་ནི་མེའི་རྡུལ་ཕྲན་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་འཚོགས་པར་བྱེད་པའི་བདག་རྐྱེན་ཡིན་གྱི། ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུར་མི་རུང་སྟེ། དཔེར་ན་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་རྣམ་ཤེས་སྔ་མ་ཡིན་ལ་བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་མེ་མ་ཡིན་པ་མེའི་ཉེར་ལེན་དང་རྣམ་ཤེས་མ་ཡིན་པ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དུ་མི་འཐད་དོ། །འོ་ན་དུ་བའི་རྒྱུའང་སའི་རྡུལ་ཕྲན་ཡིན་ལ། མེ་དང་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྤྱི་བོ་ཡང་སའི་རྡུལ་ཕྲན་སྡུད་པའི་བདག་རྐྱེན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་

༼༡༧༡༽

ཏེ། སའི་རྡུལ་ཕྲན་བསྡུས་པ་ཙམ་གྱིས་དུ་བར་འགྱུར་ན། རི་དང་ཁང་པ་ལ་སོགས་པའང་དུ་བར་འགྱུར་རོ། །མེའི་རྡུལ་ཕྲན་བསྡུས་པ་མེར་གྱུར་ན། ཆོད་མཁའི་མེའང་མེར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདོད་པས་ག་ལ་མཚུངས། གལ་ཏེ་སའི་རྡུལ་ཕྲན་སྡུད་པ་ཙམ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་མེ་དང་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྤྱི་བོ་གཉིས་ཀས་དུ་བ་སྡུད་པར་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ་དུ་བ་ནི་མེ་དང་བུད་ཤིང་གིས་བསྐྱེད་པའི་སྐྱའི་རྫས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པས་དེ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྤྱི་བོ་ལ་ག་ལ་འགྲུབ། དེས་ན་དུ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཤིང་གི་སྦྲ་ལྟ་བུར་སྐྱ་བོའི་རྫས་ཀྱི་སྤྱི་སྦྲ་མ་ཡིན་གྱི་ཤིང་ཤ་པ་ལྟ་བུར་མེ་ལས་སྐྱེས་པའི་རྫས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གི་ཐ་སྙད་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྤྱི་བོ་ལ་མིང་ཡང་དུ་བར་གྲགས་ལ་རྣམ་པའང་དུ་བ་དང་འདྲའོ། །ཞེ་ན་མི་འདྲ་བ་ལ་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཡིན། རྣམ་པ་སྔོ་ལ་འཁྱུར་བ་ཙམ་དུ་འདྲ་ཡང་མཚུལ་དུ་དཀར་བ་དང་། སྔོ་ཚུལ་དང་འཁྱུར་ཚུལ་མི་འདྲའོ། །ངོ་བོ་མི་འདྲ་ཡང་བློས་སྤྱི་རིས་མི་ཟིན་ནོ་ཞེ་ན། ངོ་བོ་མི་འདྲ་བས་ཆོག་མོད། སྤྱི་རིས་མི་ཟིན་པ་བློའི་སྐྱོན་ཡིན་གྱི་དོན་གྱི་སྐྱོན་མ་ཡིན་ནོ། །བློ་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་དོན་ལ་སྦྱོར་ན་གསེར་དང་རགན་དང་མི་དང་ཐོ་ཡོར་ལ་སོགས་པའང་སྤྱི་རིས་མི་ཟིན་པའི་བླུན་པོ་ཡོད་པས་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་མི་ནུས་སོ། །དེ་སྐད་དུའང་། ཐ་དད་དངོས་ལ་རབ་གྲུབ་པ། །སྒྲ་མཚུངས་པས་ཐ་དད་མེད་ཕྱིར། །རྗེས་དཔོག་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །སྐྱ་བོའི་རྫས་པ་མེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་མིང་གཅིག་ཀྱང་དོན་མི་གཅིག་སྟེ། འཆི་བའི་སྦྲ་ཤིང་སྐམ་པ་དང་། མེ་རྣལ་བ་དང་། འོ་མ་རྡུལ་བ་ལའང་འཇུག་མོད་ཀྱི། སངས་རྒྱས་པས་ཤི་བ་མཚན་ཉིད་པ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་དང་ཚེ་ལ་སོགས་པ་འགག་པ་ལ་ཟེར་གྱི་སྐམ་པ་ལ་མི་ཟེར་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཉིད་རྒྱན་མཛད་པས། རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས

༼༡༦༢༽

འགག་པ་ལ། །འཆི་བར་སངས་རྒྱས་པས་རྟོགས་པས། །གང་ལ་ཤིང་ལ་རྣམ་ཤེས་སོགས། །མ་གྲུབ་དེ་ལས་འཆི་དེ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་སྐྱེ་ན་སྔ་ཕྱིའི་རྒྱུ་འབྲས་སུ་གྲུབ་པ་ནི། ཡང་ན་སྔོན་དང་ཕྱི་མ་ཡི། །རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ཐ་དད་ཡོད། །མེ་དང་དུ་བས་བསྐྱེད་པ་ཡི། །འབྲས་བུ་དུ་བའི་ཁྱད་པར་བཞིན། །དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་འབྲས་དང་། །ཕྱིས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་འབྲས་མི་འདྲ་སྟེ། དུ་བ་དང་པོའི་རྒྱུ་མེ་ཡིན་ལ་དུ་བ་ཕྱི་མའི་རྒྱུ་དུ་བ་ཉིད་ཡིན་པའམ། །ཆུ་ཤིང་དང་པོའི་རྒྱུ་ས་བོན་ཡིན་ལ། ཕྱིས་ཀྱི་རྒྱུ་སྡོང་བུའམ། ངུར་པ་དང་པོའི་རྒྱུ་ལུག་གི་རྔ་ཉིད་ལ་ཕྱིས་ཀྱི་རྒྱུ་ངུར་པའི་ས་བོན་ནམ། ཐུམ་པ་དང་པོའི་རྒྱུ་འཛིམ་པ་དང་རྫ་མཁན་ལ་ཕྱིས་ཀྱི་རྒྱུ་ཐུམ་པ་ཉིད་དམ། དེ་བཞིན་དུ་ཤ་ལུ་ཀ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གཏན་ཚིགས་ཐིགས་པ་ལས། རིགས་མི་མཐུན་པ་ལས་ཀྱང་ཅུང་ཟད་འབྱུང་བར་མཐོང་སྟེ། དཔེར་ན་བ་ལང་གི་ལྕི་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཤ་ལུ་ཀ་ལ་སོགས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། རིགས་མི་མཐུན་པ་ལས་ཀྱང་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་ཁོ་ན་དེ་དང་འདྲ་བའི་དང་པོའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་རྒྱུ་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུན་གྱིས་འབྱུང་ན་འདམ་བུ་ལས་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་ཤ་ལུ་ཀ་ལ་སོགས་པ་ངོ་བོ་ཡིན་ན་སྔ་ཕྱི་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་ལ་ངོ་བོ་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་འདྲ་བ་ཙམ་ནི་དུ་བ་དང་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྤྱི་བོ་ལྟར་མིང་གཅིག་ཀྱང་དོན་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་འབྲེལ་པ་དེ་དག་གི་མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་བ་ལ་གསུམ་ལས་གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། རང་མཚན་དང་ནི་སྒྲ་དོན་གཉིས། །འབྲེལ་པའི་མཚན་གཞིར་མི་འཐད་པས། །བོད་རྣམས་འབྲེལ་པ་དོན་ལ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལྟར་ན། མཚན་གཞིའང་ཡུལ་དུས་སོ་སོར་ངེས་པའི་རྫས་ལ་བརྟེ་དགོས་ལ། དེ་འདོད་ན་རང་མཚན་ལ་རྗེས

༼༡༢༢༽

འགྲོ་མེད་པའི་ཕྱིར་གོ་བྱེད་མ་ཡིན་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །འགའ་ཞིག་དུ་བ་དང་བྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་དོན་ལ་འབྲེལ་པ་བརྟེ་བའང་མི་འཐད་དེ། སྒྲ་དོན་དངོས་མེད་ལ་འབྲེལ་པ་བྱས་པས་རང་མཚན་གོ་བར་མི་ནུས་སྟེ། རང་མཚན་དང་དངོས་མེད་ཉིད་ལ་འབྲེལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་བུམ་པ་ལ་འབྲེལ་པ་བྱས་པས་བ་ལང་མི་གོ་བ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། སྒྲའི་དོན་ལ་རང་མཚན་དུ། །འཁྲུལ་པའི་གཞན་སེལ་ཁོ་ན་ཡིན། །རྟོག་པས་སྒྲ་དོན་ལ་རང་མཚན་དུ་འཁྲུལ་པའི་གཞན་སེལ་གྱིས་དུ་བ་དང་མེ་དང་། བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་ལྡོག་པ་གཅིག་ཁུ་བཟུང་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གང་ཆེ་གོ་བྱེད་རྗེས་འགྲོ་བ། །སྤྱི་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རྟོགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། ལྡོག་པ་གཅིག་འདོད་ན་རྫས་ཀྱི་སྤྱི་དང་བརྟག་པ་མཚུངས་པའི་སྐྱོན་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། ལྡོག་པ་དངོས་མེད་ཡིན་པས་གཅིག་གམ་ཐ་དད་ཀྱི་སྐྱོན་ལས་གྲོལ་ལོ་ཞེས་གཞན་སེལ་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཁ་ཅིག་ལྡོག་པ་གཅིག་མ་ཡིན་ཏེ་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བའང་མི་འཐད་དེ། བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཚུངས་སམ་ཕྱོགས་གཅིག་གིས་མཚུངས། གང་ལྟར་ཡང་མཚུངས་པ་ཙམ་དུ་བཟུང་བས་ཁྱབ་པ་མི་འགྲུབ་པའང་སྔར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གསུམ་པ་དེ་དག་གང་གིས་ངེས་པའི་ཚུལ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཕྱོགས་རེས་ངེས་པ་གཞན་གྱི་ལུགས་དང་། གཉིས་ཀ་དགོད་པ་རང་གི་ལུགས་དང་། དེ་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དཔྱོད་པས་ངེས་པ་ནི། བདེ་བྱེད་དགའ་བ་དཔྱོད་པ་ཡིས། །འབྲེལ་པ་ངེས་པར་བྱེད་ཅེས་གྲག །ཁ་ཆེའི་རྟོག་གེ་བ་ཆེན་པོ་བདེ་བྱེད་དགའ་བ་ན་རེ། གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ཚད་མས་ངེས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་འབྲེལ་པ་དཔྱོད་པས་ངེས་དགོས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

༼༡༧༨༽

དཔྱོད་པ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཀུང་འགལ་འབྲེལ་གྱི་རྒྱ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱར་མ་རྟོགས་པའི་སྤྱིའི་རྣམ་པ་ལ་མཐའ་གཞན་དུ་འཛིན་པའི་དོགས་པ་སེལ་བ་ཞེས་བྱ་བའོ། །དེ་སྐད་དུའང་། འཇུག་ཡུལ་ངེས་པ་མ་རྟོགས་པས། །ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་མེད་ཀྱང་བླ། །འབྲེལ་པའི་རྒྱ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། །རྣམ་གཞག་དོགས་འགོག་ཡིད་ཆེས་རྒྱུ། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན་སྒྲ་དོན་གྱི་དཔྱོད་པ་དང་དངོས་པོའི་དཔྱོད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་ཆད་བྱས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བརྟགས་པའི་དོན་ལ་དོགས་པ་སེལ་བ་སྟེ། རྩིས་དང་མིག་མངས་ཀྱི་འབྲེལ་བུ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི་དངོས་པོའི་འབྲེལ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱིའི་དོན་ལ་དོགས་པ་སེལ་བ་སྟེ་ཤིང་དང་ཤ་བའི་འབྲེལ་པ་ལྟ་བའོ། །དེས་དཔྱོད་པའི་ཚུལ་ཇི་ལྟར་འཇུག་ཅེ་ན། ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པའི་དངོས་པོ་མཐོང་བ་ལྟ་བུ་མཚན་གཞི་འཛིན་པའི་ཚད་མ་དང་། དེ་ནས་མཐུན་དངོས་དང་གཞན་དངོས་ལས་ལོག་པའི་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དུ་བྱེད་པའི་བློ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་བློ་ལ་དཔྱོད་པ་སྐྱེ་སྟེ། ཆོས་གང་ཞིག་གང་ལས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་མི་འཆར་བ་དེ་ནི་དེ་དང་འབྲེལ་པ་དང་། གཞན་དང་མི་འགལ་བའི་དོགས་པ་ཆོད་དེ། དཔེར་ན་ཤ་བའི་རྣམ་པ་དེ་ཡལ་འདབ་དང་ལྡན་པའི་ཤིང་ཙམ་ལས་གཞན་དུ་རྣམ་པ་མི་འཆར་བས་ཤིང་ཙམ་དང་འབྲེལ་ཞིང་ཤིང་མིན་དང་འགལ་བར་ངེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ཆོས་གང་ཞིག་གང་ལས་གཞན་དུ་རྣམ་པར་འཆར་བ་དེ་ནི་དེ་དང་འབྲེལ་ཞིང་གཞན་དང་མི་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཤིང་ཙམ་ཤ་པ་ལས་གཞན་དུའང་རྣམ་པ་འཆར་བས་དེ་དང་འབྲེལ་ཞིང་དེ་མིན་དང་མི་འགལ་བ་བཞིན་ནོ་ཞེའོ། །འདི་ལ་དཔྱོད་པ་ཁས་ལེན་པ་རྣམས་ན་རེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡུལ་ཅན་ཕྱིར། །ཁྱབ་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་འགྲུབ། །ཚད་མ་ཡིན་ཕྱིར་རྗེས་དཔག་ནི། །ཡུལ་དུས་སྤྱི་ལ

༼༡༣༥༽

འཇལ་མི་བྱེད། །གང་ཞིག་སྤྱི་ཡི་ཡུལ་ཅན་མིན། །དེ་ཡི་ཁྱབ་པ་ཇི་ལྟར་འགྲུབ། །ཅེས་བཤད་པ་ལྟར་ཚད་མས་འབྲེལ་པ་མི་ངེས་ཏེ། དེའི་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྤྱི་འབྲེལ་དཔྱོད་པས་ངེས་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་ཟེར་བའང་ཆོས་ཅན་ངེས་པར་མ་བཟུང་བར་འབྲུལ་པས་དངོས་པོ་གཅིག་ལྟར་རྟོགས་པ་ཉིད། རང་མཚན་མ་བཟུང་བས་མངོན་སུམ་མིན་ལ། རྟགས་ལ་མ་ལྟོས་པས་རྗེས་དཔག་མིན་ཅིང་དོན་མཐོང་བ་ཙམ་ཡོད་པས་དཔྱོད་པ་ཞེས་བཏགས་པར་གསལ་ལོ། །གཉིས་པ་ཚད་མས་ངེས་པ་ནི། །ཉི་འོག་པ་རྣམས་ཚད་མ་ཡིས། །འབྲེལ་པ་ངེས་པར་བྱེད་པར་འདོད། །རྒྱ་གར་གྱི་པཎྜི་ཏ་རྣམས་མཐུན་པར་སྣང་བཤད་པ་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ངེས་པའི་ཚད་མས་འབྲེལ་པ་ངེས་པར་བྱེད་དེ། དཔེ་ལ་རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་འཛིན་པའི་ཚད་མ་དང་། དེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འགོག་པའི་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཡོད་ན་ཡོད་པའི་རྗེས་འགྲོ་དང་། ལོག་ན་ལྡོག་པའི་ལྡོག་པ་གྲུབ་པས་སྤྱི་ཁྱབ་འགྲུབ་སྟེ། རྗེས་སུ་འགྲོ་དང་ལྡོག་པ་ལས། །གང་ཞིག་གང་གི་རྗེས་འགྲོ་མཐོང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེའང་མཐུན་དཔེ་ཚད་མས་གྲུབ་དགོས་ཀྱི་མི་མཐུན་དཔེ་གྲུབ་མི་དགོས་ཏེ། དེ་ཕྱིར་ཆོས་མི་མཐུན་དཔེ་ལ། །ངེས་པར་འདི་ལ་གཞི་མི་འདོད། །དེ་དག་མེད་ན་དེ་མེད་ཅེས། །བརྗོད་པ་ལས་ཀྱང་དེ་རྟོགས་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་དུ་བའམ། བྱས་པ་ཡོད་ན་མེའི་མི་རྟག་པ་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་མེའམ་མི་རྟག་པ་ལོག་ན་དུ་བའམ་བྱས་པ་ལྡོག་པས་ངེས་སོ་ཞེས་གསུང་ངོ་། །གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་ཡི། །གཞན་སེལ་ངེས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན། །འབྲུལ་པས་དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་དུ། །རྟོག་དཔྱོད་

༡༣༨

དེ་ཡི་འབྲེལ་པ་ངེས། །ཁོ་བོ་ནི་ཚད་མ་ལ་མ་ལྟོས་པའི་དཔྱོད་པ་ལའང་གཞན་སེལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྲིད་པས་མི་ངེས་ལ། མངོན་སུམ་ཡང་མ་ངེས་ན་འཇུག་ལྡོག་གི་ཐ་སྙད་མི་འགྲུབ་ཅིང་། ངེས་ན་རྟོག་དཔྱོད་ལས་མ་འདས་ལ་རྗེས་དཔག་གིས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁེགས་ཀྱང་རྟོག་དཔྱོད་མེད་ན་མཐུན་ཕྱོགས་དང་འབྲེལ་པ་མི་འགྲུབ་པས། ཚད་མའི་རྗེས་ལ་སྐྱེས་པའི་ངེས་པ་རྟོག་དཔྱོད་ཀྱི་ངོ་བོས་འབྲེལ་པ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་དགོངས་ནས། འཕྲུལ་པས་དངོས་པོ་གཅིག་ལྟར་རྟོགས། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། དཔྱོད་པ་ནི་དོན་བྱེད་པར་རུང་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་དེ་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ནི། འོན་དཔྱོད་པ་ཡིད་དཔྱོད་དམ་བཅད་ཤེས་སུ་འགྱུར་ལ་མ་ཡིན་ན་ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་བཞི་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཡིད་དཔྱོད་མི་སྲིད་ལ་བཅད་ཤེས་ཡིན་ཡང་བཞི་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། བཅད་ཤེས་ཉིད་ཁ་ཕྱི་ལྟ་ལོག་ཤེས་ནང་ལྟ་རང་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཕྲུལ་ཡང་རང་མཚན་ཐོབ་པའི་མི་འགལ་བ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ངེས་ན་དཔྱོད་པ་མེད་པར་འཇུག་ལྡོག་མི་ངེས་ལ་ཚད་མ་མེད་ན་དཔྱོད་པ་འཁྲུལ་སྲིད་པས་འབྲེལ་པ་ངེས་པ་ལ་གཉིས་ཀ་དགོས་སོ། །དངོས་པོའི་དོན་ལ་འབྲེལ་པ་མེད། །འབྲེལ་པ་གཉིས་ཀྱང་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན། །སྒྲ་ཡི་དོན་ལ་རང་མཚན་དུ། །འཁྲུལ་པས་འབྲེལ་པའི་རྟོག་པ་སྐྱེ། །ཞེས་བྱ་བ་བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་འབྲེལ་པ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དྲུག་པའོ།། །།གཉིས་པ་འགལ་བའི་དོན་ངེས་པར་བྱ་བ་ནི། འགལ་བ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞིའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཆོས་གང་གང་ལ་གནོད་བྱེད་པ། །དེ་ནི་དེ་ཡི་འགལ་ཟླ་ཡིན། །འགལ་བའི་མཚན་ཉིད་ནི་ཆོས་གང་ཞིག་གང་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །འགའ་ཞིག་ན་རེ། ཆོས་

གང་ཞིག་གང་གིས་དཔེན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན་མེ་དང་དུ་བ་དང་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཐ་དད་པ་ཐམས་ཅད་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །འདོད་ན་མེ་དང་དུ་བ་དང་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་ཕན་ཚུན་འགོག་ནུས་པར་འགྱུར་ཏེ་རྣམ་ངེས་ལས། དེའི་ཕྱིར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ་གནོད་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་འགལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པས་སོ། །གཉིས་པ་མཚན་གཞིའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི། འགལ་ཟླ་དངོས་པོ་དངོས་མེད་ཀྱི། །ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་ལ་ལྟོས་ནས། །ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པ་དག་དང་། །ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་གཉིས་སུ་བཞེད། །འགལ་བ་དེའང་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པ་དང་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པའི་མཚན་ཉིད། འགལ་བ་གནས་པའི་ཡུལ། གནོད་བྱ་ལྡོག་པའི་དུས། འགལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མའོ། །མཚན་ཉིད་ལའང་གསུམ་ལས། གཞན་ལུགས་དགག་ན། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་གནོད་བྱེད་དུ། །འདོད་པ་དཔྱད་ན་འཐད་མ་ཡིན། །ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། དངོས་པོ་གཉིས་ལ་གནས་པའི་ཆོས་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ཅེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་འཚོགས་པའི་སྐྱེ་གཅིག་མི་སྲིད་ཅིང་ཡ་གྱལ་དགོད་ན་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལྟར་མ་ཁྱབ་བོ། །གཞན་ཡང་གནོད་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་འཇིག་པར་བྱེད་པ་ལ་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། འཇིག་པ་ལ་རྒྱུ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི་དེས་ན་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་གཉིས། །རྒྱུ་འབྲས་བཞིན་དུ་ཐ་དད་ཡིན། །གང་གིས་གནོད་བྱ་ནུས་མེད་དུ། །སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་ལ་གནོད་བྱེད་ཟེར། །གནོད་བྱའི་མཚན་ཉིད་ནི་རྒྱུ་མ་གཏུགས་པ་འབྱུང་བ་ཅན་གཞན་ཡོད་ན་ནུས་མེད་དུ་སྐྱེ་བའོ། །གནོད་བྱེད་ཀྱི་

མཚན་ཉིད་ནི། རྒྱུ་མ་གཏུགས་པ་འབྱུང་བ་ཅན་དེ་ནུས་མེད་དུ་སྐྱེ་བྱེད་དོ། །དེ་སྐད་དུའང་། རྒྱུ་མ་གཏུགས་པ་འབྱུང་བ་ཅན་གཞན་ཡོད་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་འགལ་བར་རྟོགས་ལ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ལས། མ་ཁྱབ་པ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་ནུས་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་དང་པོ་ཕྲད་དགོས་པ་ལ་སྣང་མུན་གཉིས་ཕྲད་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། མུན་པའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མས་སྣང་བ་དང་ཉེ་བའི་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པའི་ཚེ་སྣང་བའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མས་མུན་པ་དང་ཉེ་བའི་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་སྐྱེད་ལ། དེ་ནས་སྣང་བ་དང་ཉེ་བའི་མུན་པ་ནུས་མེད་དུ་སྐྱེའོ། །ཕྱིས་མུན་པ་ནུས་མེད་འགགས་པ་ཉིད་སྣང་བ་སྐྱེས་པ་ཡིན་པས་སྐྱེ་འགག་དུས་མཉམ་སྟེ་སྲང་མདའི་མཐོ་དམན་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཁྱབ་ཆེ་པ་སྤང་བ་ནི། ནུས་མེད་དུ་སྐྱེད་པ་གནོད་བྱེད་ཡིན་ན་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་ལ་ཁྱབ་ཆེས་ཏེ། དཔེར་ན་སཱ་ལུའིས་བོན་གྱིས་ནས་ཀྱི་མྱུ་གུ་སྐྱེད་པའི་ནུས་མེད་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་གཞན་གྱི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་ལ་ནུས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ནུས་མེད་དུ་སྐྱེས་པ་ཙམ་མ་ཡིན་གྱི་རྒྱུ་མ་གཏུགས་པ་འབྱུང་བ་ཅན་གཞན་གྱི་རྒྱུ་ནུས་མེད་དུ་སྐྱེད་པ་ལ་འདོད་ལ། འདིར་རང་གི་རྒྱུ་མ་ཚང་བ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཆེས་པ་མེད་དོ། །ཡང་གནོད་བྱེད་དང་ལྷན་ཅིག་པའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་ལ་ཁྱབ་ཆེས་ཏེ་ཚ་རེག་དང་ཕྲད་པའི་གྲང་རེག་དེས་གྲང་རེག་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པ་ལྟར་དེ་དང་རྫས་གཅིག་པའི་ནུས་མེད་ཀྱང་མི་སྐྱེད་ན་ཆ་ཤས་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་དུ་ཐལ་ལ། སྐྱེད་ན་ཚ་རེག་དང་ཕྲད་པའི་གྲང་རེག་དང་གྲང་རེག་ཕྱི་མ་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། ཚ་རེག་དང་ཕྲད་པའི་གྲང་རེག་གིས་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་དང་ཚ་རེག་གིས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྐྱེན་བྱས་ནས་གྲང་རེག་ནུས་མེད་སྐྱེ་བས་དེས་ན་ཚ་རེག་དང་ཕྲད་སྟོབས་ཀྱིས་གྲང་རེག་ནུས་མེད་དུ་སྐྱེའོ། མ་

༼༡༦༨༽

ཐད་ན་ནུས་མེད་ཉིད་ཀྱང་མི་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་གྲང་རེག་སྔ་མ་དང་ཕྱི་མ་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་དུ་ག་ལ་འགྱུར། གཉིས་པ་འགལ་བ་གནས་པའི་ཡུལ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་འགལ་བ་ངོས་བཟུང་ན། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་ཇི་སྙེད་པ། །དངོས་པོ་གནོད་བྱེད་གཉིས་ལ་འཇུག །དེ་ཡང་རྒྱུན་མིན་སྐད་ཅིག་མིན། །བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་ཕྱིར་རོ། །ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱུན་གཉིས་འགྲོགས་སུ་མི་རུང་བ་ཡིན་ལ་དེ་ནི་ངོ་བོ་གཅིག་པ་དང་ཡ་གྱལ་དངོས་མེད་ལ་མི་འཇུག་པས་དངོས་པོའི་ཆོས་གཉིས་ཡིན་ཞིང་། དེའང་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་གཉིས་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རྒྱུན་གཉིས་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཡུལ་ལ་བརྟག་ན་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ནི། སྐད་ཅིག་མི་འགལ་རྒྱུན་མ་གྲུབ། །དེས་ན་འགལ་འདི་མི་འཐད་ལོ། །སྐད་ཅིག་ལ་འགལ་བ་མི་སྲིད་ལ་རྒྱུན་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པས་འགལ་བ་གཉིས་གནས་པའི་ཡུལ་མི་སྲིད་དོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། སྐད་ཅིག་སྔ་མ་སྔ་མ་ལས། །སྐྱོན་མེད་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་སྐྱེ། །དེ་ལ་རྒྱུན་དུ་སྒྲོ་བཏགས་པ། །ཟློག་པར་བྱེད་ལ་ཉེས་པ་མེད། །གནོད་བྱ་ལྡོག་པ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་མང་པོ་མཐུད་པ་ལ་འབྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་མེའི་སྐད་ཅིག་མང་པོ་ཡོད་ན་གྲང་བའི་སྐད་ཅིག་འབྱུང་ཡང་འགག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་རྫས་ལ་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་རྩོད་པ་དགོད་ན། རྡུལ་ཕྲན་འགལ་བ་ལྷན་ཅིག་ཏུ། །གནས་ན་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ། །མི་གནས་ན་ནི་གཅིག་བཅོམ་པས། །རྒྱུ་འབྲས་དུས་མཉམ་འགྱུར་ཞེ་ན། །གལ་ཏེ་ཚ་རེག་དང་གྲང་རེག་གི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་གཞིབས་པ་ན་གྲང་རེག་གི་རྡུལ་ཕྲན་དེ་མ་བཅོམ་ན་ལྷན་ཅིག་གནས་པར་འགྱུར་ལ། བཅོམ་ན་ཐད་དུས་དེ་ཉིད་དུ

{༡༩༠}

བཙོམ་ན་དུས་མཉམ་པའི་རྒྱུ་འབྲས་སུ་འགྱུར་ཞིང་། འགྲོགས་ན་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པ་འགལ་ལོ་ཞེའོ། །གཉིས་པ་ལན་ལ་གཉིས་ལས་གཞན་གྱི་ལན་དགག་ན། ལ་ལ་ཉེ་བར་ཞ་བར་འདོད། །ཁ་ཅིག་ཕྲད་ནས་བསྒྱུར་བར་འདོད། །འགའ་ཞིག་ཕྲད་པ་མེད་པར་འདོད། །རྟག་སྨྲ་དེ་དག་འཁྲུལ་པ་ཡིན། །གྲངས་ཅན་ནི་གྲང་རེག་གི་རྡུལ་ཉིན་མོའི་སྐར་མ་བཞིན་ཚ་རེག་གི་ཁོངས་ན་ཉེ་བར་ཞའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཟེགས་ཟན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཁ་ཅིག་གྲང་རེག་གི་འདུ་བའི་འབྲེལ་པ་ཞིག་ཀྱང་རྫས་ཕན་ཚུན་རྟག་པས་གནོད་པ་མ་བྱས་པ་དང་། བྱེ་བྲག་པ་ཁ་ཅིག་གྲང་རེག་གི་རྡུལ་ཕྲན་དེ་ཚ་རེག་གི་རྡུལ་ཕྲན་དུ་བསྒྱུར་བ་དང་། ཉན་ཐོས་ཁ་ཅིག་བསྐོར་བ་བར་དང་བཅས་པས་མ་རེག་པར་ཡོད་ལ། གྲང་རེག་གི་རྡུལ་ཕྲན་གཞན་འོང་བའི་གོ་ཚ་རེག་གིས་བཀག་པས་རགས་པ་བརྩམ་མ་ནུས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ལྷན་ཅིག་གནས་ན་འགལ་བ་ཉམས། །བསྒྱུར་ན་རྟག་པར་འདོད་པ་འགལ། །ཚ་རེག་གི་ཁོངས་ན་གྲང་རེག་གི་རྡུལ་ཉེ་བར་ཞ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་ལྟར་ཡོད་ཀྱང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པར་འགལ་ལ་གྲང་རེག་གི་རྡུལ་ཚ་རེག་ཏུ་བསྒྱུར་ན་རྟག་པ་ཉམས་སོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ལན་ནི། དེས་ན་རྡུལ་ཕྲན་ལས་རྡུལ་ཕྲན། །ནུས་མེད་སྐྱེ་ཕྱིར་འགལ་བ་མེད། །འགལ་ཟླའི་རྡུལ་ཕྲན་གཉིས་སྐད་ཅིག་སྔ་མ་ཞིག་ནས་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བ་ན་གང་རྡུལ་མང་བ་ནུས་ལྡན་དུ་སྐྱེས་ལ། ཉུང་བ་ནུས་མེད་དུ་སྐྱེ་བས་སྐྱོན་མེད་དོ། །གསུམ་པ་གནོད་བྱ་ལྡོག་པའི་དུས་ལ་གསུམ་ལས་གཞན་ལུགས་དགག་ན། ལ་ལ་བྱ་རྫོགས་སྐད་ཅིག་གསུམ། །འགའ་ཞིག་ཡུན་རིང་འགྲོགས་ཞེས་ཟེར། །ཁ་ཅིག་སྣང་བྱ་དང་གཉེན་པོ་གཉིས་བྱ་བ་རྫོགས་པའི་སྐད་ཅིག་གསུམ་ལ་ལྡོག་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ད་ལྟ་ནས་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བར་དུ་བསྐལ་བ་དཔག་མེད་དུ་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་

༼༡༦༧༽

འགྲོགས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཡུན་རིང་འགྲོགས་པའི་ལྷན་ཅིག་ཏུ། །མི་གནས་པ་དེ་ངོ་མཚར་ཆེ། །བསྐལ་པ་
དཔག་ཏུ་མེད་པར་འགྲོགས་པའི་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པ་དེ། བློ་གྲོས་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པ་ཁྱེད་ལྟ་བུ་ལས་གཞན་
སུས་གོ ཤིན་ཏུ་ཡ་མཚན་ནོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། ཐད་དང་ནུས་མེད་སྐྱེས་པ་སྟེ། །སྐད་ཅིག་གསུམ་ལ་དོན་
འགལ་ལྡོག །ངེས་པ་སྐྱེས་པས་སྒྲོ་འདོགས་ཁྱེར། །མི་སྐྱེ་བ་ནི་བློ་ཡི་ཡིན། །ཚ་རེག་གྲང་རེག་ལ་སོགས་པ་དོན་གྱི་ཆོས་
རྣམས་དུས་གཅིག་ལ་འདུར་རུང་བས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ཐད། གཉིས་པ་ལ་ནུས་མེད་དུ་བསྐྱེད། གསུམ་པ་ལ་གནོད་
བྱ་འགག་པ་དང་གནོད་བྱེད་སྐྱེས་པ་གཉིས་དུས་མཉམ་ལ། སྒྲོ་འདོགས་དང་ངེས་པ་ལ་སོགས་པ་བློའི་ཆོས་དུས་ལ་
ལྟོས་པ་རྣམས་ནི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ཐད་པ་མི་སྲིད་པས་གཉེན་པོ་ཡོད་པ་ན་སྤང་བྱ་སྐྱེ་མ་ནུས་པ་ཉིད་ལ་ལྷན་ཅིག་མི་
གནས་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། དོན་གྱི་འགལ་བ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་དང་། བློའི་
འགལ་བ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཆ་ཡོད་མེད་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ནི། སྐད་
ཅིག་གཅིག་ལ་ཆ་མེད་ན། །རགས་པའི་རྒྱུན་རྣམས་མེད་པར་འགྱུར། །ཆ་ཤས་ཡོད་ན་ཐུགས་མེད་པས། །གསུམ་པ་
ལྡོག་པ་དཀའ་ཞེ་ན། །གལ་ཏེ་སྐད་ཅིག་མ་གསུམ་ལ་ལྡོག་པའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ཉིད་ལ་སྐད་ཅིག་གསུམ་མེད་ན་རྒྱུན་
རྩོམ་པ་མི་སྲིད་ཅིང་ཡོད་ན་དེ་ལའང་སྐད་ཅིག་གསུམ་འབྱུང་ལ་འདོད་ན་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་བས་སྐད་ཅིག་གསུམ་
ལ་ལྡོག་པ་ངོས་མི་ཟིན་ནོ་ཞེ་ན། སྐད་ཅིག་ལ་ནི་ཆ་ཤས་མེད། །རྒྱུན་ཡང་སྐད་ཅིག་སྐྱེས་ཙམ་ཡིན། །རྡུལ་དང་སྐད་ཅིག་
མི་མཚུངས་པས། །གསུམ་

༼༡༩༣༽

པ་ཉིད་ལ་ལྡོག་པ་ཡིན། །སྐད་ཅིག་དུས་ལ་ལྟོས་པས་ཆ་མེད་ཅིང་རྡུལ་ཕྲན་ཕྱོགས་ལ་ལྟོས་པས་ཆ་བཅས་སུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེས་ན་ཆ་མེད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་ལས་སྐད་ཅིག་གཞན་སྐྱེ་བས་སྐད་ཅིག་གསུམ་པ་ལ་ལྡོག་གོ །གང་དག་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་རྣམ་གཞག་ཁས་ལེན་བཞིན་དུ་སྐད་ཅིག་ཆ་ཤས་ཅན་དུ་འདོད་པ་ནི་རིགས་པའི་རབ་ལས་འདས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་ལ་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་སྤྲང་བ་ནི། གྲང་རེག་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་དེ། །ནུས་ཅན་སྐྱེད་དམ་ནུས་མེད་སྐྱེད། །གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་ཚ་རེག་ལ། །དགོས་ནུས་མེད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་ཚ་རེག་དང་དུས་མཉམ་པའི་གྲང་རེག་དེས་གྲང་རེག་ནུས་ལྡན་དུ་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་ཡིན་ན་ཚ་རེག་གིས་བཟློག་མི་ནུས་ཏེ་རྣམ་འགྲེལ་ལས། མཚང་མེད་རྒྱུ་དེ་ལ་ནི། །འབྲས་བུ་གང་གིས་བཟློག་པར་ནུས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ནུས་མེད་དུ་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་ཡིན་ན་ཚ་རེག་མི་དགོས་ཏེ། རང་ཉིད་འགག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། གྲང་རེག་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་དེ། །སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་ཉེར་ལེན་ཡིན། །ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་གང་དང་གང་། །ཕྲད་པ་དེ་ཡི་འབྲས་བུ་འབྱིན། །ཚ་རེག་དང་དུས་མཉམ་པའི་གྲང་རེག་དེས་ནུས་ལྡན་གྱི་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་དང་ནུས་མེད་ཀྱི་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་གཉིས་ཀའི་ལྡོག་པར་མི་འདོད་ཀྱི། གྲང་རེག་གི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །དེའི་འབྲས་བུ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྐྱེན་གྱིས་བསྒྱུར་ཏེ། ཚ་རེག་གི་རྐྱེན་སྟོབས་ཆེན་ནུས་མེད་དུ་སྐྱེ་ལ། གྲང་རེག་སྟོབས་ཆེན་ནུས་ལྡན་དུ་སྐྱེ་སྟེ། དཔེར་ན་འཇིམ་པ་ལ་ས་སྟོབས་ཆེན་སྐ་བ་དང་ཆུ་སྟོབས་ཆེན་སླ་བར་སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་བློའི་འགལ་བ་ལ་རྩོད་པ་སྤྲང་བ་ནི། སྤྲང་བྱའི་ངོ་བོའམ་ས་བོན་

{༡༨༧}

སྤྲངས། །གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་མི་འཐད་ཟེར། །སྒྲོ་འདོགས་སྤྲོང་བ་ཡང་ངོ་བོ་ཙམ་མེད་པར་བྱེད་པ་གཞན་ལ་ཡིད་གཏད་པས་ཀྱང་ལྡོག་པས་ཚད་མ་མི་དགོས། ས་བོན་འཇོམས་པའི་ནུས་པ་ཚད་མ་ལ་འང་མེད་དོ་ཞེ་ན། ས་བོན་སྤྲོང་བའི་གཉེན་པོ་འང་ཡོད། །ངེས་པས་སྒྲོ་འདོགས་གཉིས་ཀ་མིན། །ཇོ་ཛེ་ལྷ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སོགས་པ་ས་བོན་སྤྲོང་བའང་ཡོད་མོད་ཀྱི། འདི་ར་ནི་ཚད་མ་ལས་བྱུང་བའི་ངེས་པ་ཇི་སྲིད་ཡོད་པའི་བར་དུ་སྒྲོ་འདོགས་མི་སྐྱེ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་འགལ་བ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་དོན་ལ་འགལ་བ་དགག་པ་ནི། འབྲེལ་པ་བཞིན་དུ་འགལ་བ་ཡང་། །དངོས་པོའི་དོན་ལ་གྲུབ་པ་མེད། །རྣམ་པར་རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་ནས། །འགལ་བ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་གཞག །འབྲེལ་པ་བཞིན་དུ་འགལ་བའང་དངོས་པོ་ལ་གྲུབ་པ་མེད་དེ་གནོད་བྱ་ཡོད་པ་ན་གནོད་བྱེད་མེད་ལ་གནོད་བྱེད་སྐྱེས་པ་ན་གནོད་བྱ་འགགས་ཤིང་། དུས་མཉམ་པའི་ཚེ་རེག་གྲང་རེག་ལྟ་བུ་ནི་འགལ་བ་དང་འབྲེལ་པ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་བློ་ངོར་ཚད་མས་བསྒྲུབ་པ་ནི། སྣང་དང་མི་སྣང་མ་གཏོགས་པ། །འགལ་བ་ངེས་བྱེད་གཞན་ཡོད་མིན། །རྒྱུ་འབྲས་ངེས་པར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་གནོད་བྱ་ནུས་མེད་དང་གནོད་བྱེད་སྟོབས་ལྡན་གཉིས་ཀ་མ་དམིགས། དེ་ནས་གནོད་བྱེད་ནུས་ལྡན་དམིགས། །དེའི་རྗེས་སུ་གནོད་བྱ་ནུས་མེད་དམིགས་པའི་ཚད་མས་ངེས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། གྲང་རེག་འགོག་ལ་མེ་ཙམ་ནི། །མ་ངེས་སྟོབས་ལྡན་མི་འགྲུབ་ལོ། །ཁ་ཅིག་གྲང་རེག་འགོག་པ་ལ་མེ་ཙམ་བཀོད་ན་གྲང་རེག་མེད་པ་མི་ངེས་ལ། མེ་སྟོབས་ལྡན་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་དེའི་ཚེ་གྲང་རེག་སྣང་དུ་རུང་ན། སྣང་རུང་མི་དམིགས་པས་ཁེགས་ཤིང་སྣང་དུ་མི་རུང་ན་དེ་བས

༼༡༩༩༽

སྟོབས་ཆེ་བའི་ཕྱོགས་ཆོས་མི་འགྲུབ་བོ་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་སྟོབས་ལྡན་འགོད་ཅེས་ཟེར། །རང་གི་ངོ་བོ་མེ་ཙམ་ཡིན། །ཁ་ཅིག་སྟོབས་ལྡན་འགོད་ལ་དགག་བྱ་གྲང་རེག་མེ་བས་སྟོབས་ཆེ་བའམ་མཉམ་པ་ནི་སྣང་རུང་མི་དམིགས་པས་ཁེགས་ཤིང་། འོན་ཀྱང་དེ་བས་སྟོབས་ཆུང་བའི་གྲང་རེག་ཡོད་ཀྱང་སྣང་དུ་མི་རུང་བས་དེ་འགོག་པ་ལ་རྟགས་སྦྱོར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་མི་འཐད་དེ། གྲང་རེག་སྟོབས་ཅན་ཞིག་ཡིན་ན་ཚ་རེག་མེད་ལ་སྟོབས་མཉམ་པ་ཞིག་ཡིན་ན། གཉིས་ཀ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མེ་སྣང་བ་ཉིད་ཀྱིས་དེའི་འགལ་ཟླའི་གྲང་རེག་མེད་པར་གྲུབ་པས་མེ་ཙམ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་འགྲུབ་བོ། །འོན་གྲང་རེག་དང་ཚ་རེག་ཕྲད་དུས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་ཙམ་ལྷན་ཅིག་གནས་པས་དེ་འགོག་པ་འཁྲུལ་ལོ་ཞེ་ན། སྐད་ཅིག་མི་འགོག་གི་རྒྱུན་འགྲོགས་པ་འགོག་གོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་ལ་གཉིས་ལས། གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་ན། ཆོས་གང་ཆོས་གཞན་གྱིས་དབེན་པ། །ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ཡིན་ཞེས་ཟེར། །བོད་ཕལ་ཆེར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པའང་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གྱི་བྱེ་བྲག་ཏུ་འདོད་དོ། །ཁ་ཅིག་ནི་རྒྱུན་མི་ལྡོག་ཀྱང་ཆོས་གང་ཞིག་ཆོས་གཞན་གྱིས་དབེན་པ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། རྒྱུན་མི་ལྡོག་ཅེས་བྱ་བས་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པ་གཅོད་པར་འདོད་དོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན་དངོས་འགལ་བརྒྱུད་འགལ་གཉིས། །བརྒྱུད་འགལ་ལའང་རྣམ་གཉིས་འདོད། །དངོས་འགལ་ནི་དགག་བྱ་རྣམ་པར་བཅད་ལྡོག་ཙམ་དུ་གནས་པའོ། །བརྒྱུད་འགལ་ལ་གཉིས་ཏེ། དངོས་འགལ་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་དང་མ་བྱས་པའོ། །རྫས་དང་ལྡོག་པ་འགལ་བ་ཡི། །སྒོ་ནས་གཉིས་གཉིས་རྣམ་པ་དྲུག །རྫས་དངོས་འགལ་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་དང་། རྫས

༼༡༩༥༽

ལ་དངོས་འགལ་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་སྔོ་མིན་དང་ཨུཏྤ་ལའི་སྔོན་པོ་ལྟ་བུ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པ་སྔོན་པོ་དང་། སེར་པོ་དང་། འདུས་བྱས་དང་། རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་འགལ་བ་གསུམ་མོ། །ལྡོག་པ་དངོས་འགལ་མེད་དགག་ཡིན་མ་ཡིན་དང་། བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་མ་ཡིན་དང་། གཏན་ཚིགས་ཡིན་མ་ཡིན་ལ་སོགས་པ་གཞི་ལྡོག་པ་གཅིག་ལ་གཅིག་བཀག་པ་གཅིག་གིས་ལྡོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྡོག་པ་དངོས་འགལ་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་མེད་དགག་དང་ཤེས་བྱའི་ལྡོག་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཏན་ཚིགས་མ་ཡིན་པ་དང་བྱས་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ་སོགས་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པ་བྱས་ལྡོག་དང་མི་རྟག་པའི་ལྡོག་པ་ལ་སོགས་པ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པ་ཐམས་ཅད་ཡིན་པས་དྲུག་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་དག་མི་འཐད་པ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ཧ་ཅང་ཐལ་བ་ནི། ཆོས་གཞན་དབེན་པ་འགལ་ཡིན་ན། །འབྲེལ་པ་རྣམས་ཀྱང་འགལ་བར་འགྱུར། །ཆོས་གང་ཞིག་ཆོས་གཞན་གྱིས་དབེན་པ་ཙམ་འགལ་བར་འདོད་ན། ཆོས་ཐ་དད་ཐམས་ཅད་འགལ་བར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན་མེ་དུད་ལ་སོགས་པ་རྫས་ཐ་དད་ཐམས་ཅད་དང་། བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་འབྲེལ་པ་ཐམས་ཅད་དང་། སྒྲུབ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་སོགས་པ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པ་མཐའ་དག་ཀྱང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །འདོད་ན་འགལ་ན་འགོག་པ་དང་། །འབྲེལ་ན་བསྒྲུབ་པའི་རྣམ་གཞག་འཇིག །འགལ་བ་རྟགས་སུ་སྦྱར་བས། བསྒྲུབ་བྱ་བསྒྲུབ་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་སྒྲུབ་པ་གཉིས་ཀྱང་འགལ་ན། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་སྒྲུབ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་འགལ་བ་རྣམ་པ་གཉིས་ག་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །གཉིས་པ་ཉེས་སྤོང་གི་ལན་དགག་པ་ནི།

{༡༩༨}

ཐ་དད་འབྲེལ་ལམ་མ་འབྲེལ་ཡང་། །ངོ་བོ་ཡིན་པ་འགོག་ཅེ་ན། །རྗེས་སམ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་སྔོ་སེར་ལ་སོགས་པ་མ་
འབྲེལ་ཡང་རུང་། མེ་དུད་དམ་བྱས་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་འབྲེལ་ཡང་རུང་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་ལྡན་པ་དང་ངོ་བོ་ཡིན་པ་
འགོག་ལ། དེ་ཉིད་འགལ་སྟོབས་ཀྱིས་ཡིན་པས་འགལ་ཡང་འགལ། འབྲེལ་ཡང་འབྲེལ་བས། སྐྱོན་ཡང་མེད་དོ་སྙམ་
ན། འགལ་བ་དམིགས་པས་འགོག་པའི་ཕྱིར། །སྣང་རུང་མེད་པ་ནུས་མེད་འགྱུར། །ས་ཕྱོགས་སུ་བུམ་པ་ཡོད་པ་དང་།
སྔོ་སེར་དང་མེ་དུད་ལ་སོགས་པ་ཕན་ཚུན་ཡིན་པ་སྣང་རུང་མི་དམིགས་པས་མི་ཁེགས་ཤིང་། ལྡོག་པ་ཐ་དད་ཕན་ཚུན་
ཡིན་པ་གཞན་སེལ་གྱིས་མི་ཁེགས་པར་ཐམས་ཅད་དུ་འགལ་དམིགས་སྦྱོར་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་ཐ་དད་
ལ་འགལ་བར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ནི། ཐ་དད་འགལ་བར་གསུངས་པ་ནི། །བཏགས་པ་བ་ཡིན་འབྲེལ་པ་
བཞིན། །རྟོག་གེའི་སྐབས་འགར་སྔོ་སེར་དང་མེ་དུད་ལ་སོགས་པ་ཕན་ཚུན་འགལ་བར་བཤད་པ་ནི། དཀར་པོ་དང་
འབྲེལ་བའི་སེར་པོ་འམ། རྟ་དང་འབྲེལ་པའི་བ་ལང་ཞེས་ལྟན་ཅིག་ཏུ་འདུག་པ་ལ་འབྲེལ་པར་འདོགས་པ་བཞིན་ཐ་
དད་ལ་འགལ་བར་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི་འགལ་བ་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་རང་འདོད་པ་ལ་གསུམ་ལས།
དང་པོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ནི། རྒྱུ་དང་ཤེས་པའི་དབྱེ་བ་ཡིས། །ཐ་དད་ཐ་དད་མིན་གཞག་བྱེད། །རྒྱུ་ཐ་
དད་དང་ཐ་མི་དད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའམ། ཤེས་པ་ལ་ཐ་དད་དང་གཅིག་ཏུ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་གཅིག་དང་
ཐ་དད་པའི་ཐ་སྙད་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་ཐ་དད་ལ་འགལ་འབྲེལ་དུ་འཇོག་པའི་ཚུལ་ནི། ཐ་དད་ཕན་གནོད་འབྲེལ་དང་
འགལ། །གཉིས་ཀ་མིན་ན་ཐ་དད་ཙམ། །ཚོས་ཐ་དད་དེ་

དག་ཕན་འདོགས་ན་འབྲེལ་པ་དང་། གནོད་པ་བྱེད་ན་འགལ་བ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ན་ཐ་དད་པ་ཙམ་དུ་རྣམ་པར་གཞག་གོ །གསུམ་པ་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ཉིད་བཤད་པ་ལ་གསུམ་ལས་དངོས་འགལ་ནི། རང་མིན་འགོག་པ་དངོས་འགལ་ཡིན། །མཚན་ཉིད་དོ་ཞེས་སྨྲར་རོ། །དཔེར་ན་རྟག་མི་རྟག་དང་སྔོན་པོ་སྔོ་མིན་ལ་སོགས་པ་དང་། མེད་དགག་ཡིན་མ་ཡིན་ལ་སོགས་པའོ། །འོན་སྔོ་མིན་ནི་དཀར་པོ་དང་སེར་པོ་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡིན་པས་འགལ་ཟླ་དངོས་པོར་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། སྔོ་མིན་གྱི་ལྡོག་པ་མེད་དགག་དངོས་མེད་ཡིན་གྱི་མ་ཡིན་དགག་གི་དངོས་པོ་དགག་བྱ་མ་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །གཉིས་པ་དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་བརྒྱུད་འགལ་ནི། བརྒྱུད་འགལ་རང་མིན་ཁྱབ་བྱེད་འགོག །ཅེས་བྱ་བ་མཚན་ཉིད་དོ། །དཔེར་ན་འདུས་བྱས་དང་། རྟག་པ་དང་། ལྡོས་བཅས་དང་། ངེས་དངོས་དང་། བདག་དང་། ཕུང་པོ་དང་། དངོས་པོ་དང་བདེན་དངོས་ལ་སོགས་པ་ཕན་ཚུན་འགོག་པའོ། །གསུམ་པ་རྟོད་པ་སྤང་བ་ནི། སྔོ་སོགས་འགལ་གཉིས་མིན་མི་ཁེགས། །ཤེ་ན་སྤངས་ཡིན་འགལ་བ་མིན། །ཁ་ཅིག་སྔོ་སེར་དང་ བུམ་སྣམ་ལ་སོགས་པ་གཅིག་གྲུབ་པས་གཅིག་མི་ཁེགས་ཏེ་དངོས་འགལ་དང་དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་བརྒྱུད་འགལ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་དག་ཕན་ཚུན་སྤངས་པ་ཡིན་ཡང་སྤངས་འགལ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཕན་ཚུན་སྤངས་པ་སྣང་རུང་འདི་དག་ཡོད་པའམ་ཡིན་པ་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པས་ཁེགས་ལ་སྤངས་འགལ་ནི་དགག་བྱ་སྣང་དུ་རུང་མི་རུང་བའི་ཁྱད་པར་འགལ་དམིགས་ཀྱི་སྒྲོར་བས་འགོག་གོ །ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གཅིག་པ་བཀག །དེ་ཡིན་དེ་མ་ཡིན་གྱིས་འགོག །ཕན་

{༡༥༤}

ཚུལ་སྤྲངས་པའི་དངོས་པོ་གཉིས། །ཡིན་པ་སྣང་རུང་མེད་པས་ཁེགས། །བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་འགལ་བ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བདུན་པའོ།། །།གཉིས་པ་ཤེས་བྱེད་ཚད་མའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་། མཚན་གཞི་སོ་སོའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྤྱིར་མཚན་གཞི་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན། བྱེ་བྲག་ཏུ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ངེས་པར་བྱ་བ། མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མཚོན་པའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ལ་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཁྱབ་པ་བསྒྲུབ་པ། ཁྱབ་བྱེད་ཆོས་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ། ཆོས་གསུམ་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་གོ །དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་ཆོས་གསུམ་གྱིས། །ཁྱབ་ཕྱིར་དེ་ཡི་རྣམ་གཞག་བཤད། །ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་མཚན་ཉིད། མཚོན་བྱ། མཚན་གཞི་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་ཁྱབ་པར་རང་རིག་གིས་འགྲུབ་སྟེ། ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་བློ་ལ་འཆར་བ་ན། གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་རྣམ་པ་དང་། དེ་ཉིད་ལ་སྒྲ་བློ་མ་འཁྲུལ་པས་ཞེན་དུ་རུང་བ་དང་། གཞི་དང་བཅས་པར་འཆར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ཁྱབ་བྱེད་ཆོས་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ངོ་བོ་ངོས་གཟུང་བ་ནི། མཚན་ཉིད་གོ་བྱེད་དོན་གྱི་ཆོས། །མཚོན་བྱ་གོ་བྱ་བློ་ཡི་ཆོས། །མཚན་གཞི་གོ་བྱ་རྟེན་གྱི་ཆོས། །དེ་དག་རྣམ་པར་གཞག་འཇོག་ཡིན། །མཚན་ཉིད་ནི་འདིས་གོ་བར་བྱེད་པ་རྣམ་འཇོག་གི་རྒྱུ་སྟེ་ནོག་སློག་ཤལ་ལྟ་བུ་དོན་གྱི་ཆོས་སོ། །མཚོན་བྱ་ནི་འདི་གོ་བར་བྱ་བ་རྣམ་གཞག་གི་འབྲས་བུ་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་ལྟ་བུ་བློའི་ཆོས་སོ། །མཚན་གཞི་ནི་འདི་ལ་གོ་བར་བྱ་བའི་རྟེན་ཏེ་དཀར་ཟལ་ལྟ་བུའོ། །

༼༡༩༨༽

གསུམ་པོ་འདི་འང་དོན་རང་མཚན་གྱི་ཆ་ནས་མི་འགྱུར་གྱི། གཞན་སེལ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་དེར་འཇོག་པའི་འཐད་པ་ནི། །ཆོས་གསུམ་ལ་ཡང་རྒྱུ་མཚན་དགོས། །མེད་ན་ཐམས་ཅད་འཚོལ་བར་འགྱུར། །དཀར་ཟལ་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་དུ་མཚོན་པ་ལ་ནོག་ལྐོག་ཤལ་ཁོ་ན་མཚན་ཉིད་དུ་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན། རྒྱུ་མཚན་མེད་ཀྱང་མཚན་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་ན་གཉིས་པོ་ལའང་ཅི་སྟེ་མི་བརྗོད། དེ་བཞིན་དུ་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་དང་དཀར་ཟལ་ལ་ཡང་མཚོན་བྱ་དང་མཚན་གཞིའི་ཐ་སྙད་དུ་འཇོག་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་ཞེས་བརྟག་དགོས་སོ། །གསུམ་པ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ལ་མཚན་ཉིད། མཚོན་བྱ། མཚན་གཞི་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད་ལ་མཚན་ཉིད་མི་དགོས་པར་རྟོག་པ་དགག་པ། དགོས་པའི་མཚན་ཉིད་གཞག་པ་དེའི་བསལ་བྱ་སྐྱོན་ཅན་གྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གཞན་ལུགས་དགག་ན། མཚན་ཉིད་རྫས་ཡོད་ལ་མཚན་ཉིད། །མི་དགོས་དགོས་ན་ཐུག་མེད་ཟེར། །ཁ་ཅིག་མཚན་ཉིད་ལ་མཚན་ཉིད་གཞན་མི་དགོས་ཏེ་དོན་ལྡོག་རྫས་ཡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དགོས་ན་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁ་ཅིག་དོན་ལ་མི་དགོས་ཀྱང་། །ཐ་སྙད་ལ་དགོས་གཞན་དག་ནི། །དོན་ལའང་དགོས་ཟེར་མཚོན་བྱ་དང་། །དེ་འདྲ་རྟགས་བཞིན་ཐུག་མེད་ཟེར། །འདི་ལ་བོད་སྔ་རབས་པ་རྣམས་སྔོན་པོ་ལ་མངོན་འགྱུར་གྱི་དོན་གྲུབ་ཀྱང་ཐ་སྙད་མ་གྲུབ་པའི་རྨོངས་པ་ལ་སྔོན་པོ་ཆོས་ཅན་མངོན་གྱུར་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་བྱར་རུང་སྟེ། སྦྱོང་བས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་རྟོག་གེ་པ་ཐམས་ཅད་འདོད་པ་བཞིན་དུ། མཚན་ཉིད་ལའང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ལས་དོན་ལ་མཚན་ཉིད་གཞན་མི་དགོས་ཀྱང་དོན་

{༡༥༠}

དེ་མཚན་གཞིར་གཞག་པ་ལ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་འཛོག་པ་ཡིན་ལ། དེ་རྫས་ཡོད་ཡིན་པའི་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། འགའ་ཞིག་དོན་ལ་དགོས་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་དེ་ཐ་སྙད་གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་ལ་མཚན་ཉིད་ནོག་ལྐོག་ཤལ་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་ཐ་སྙད་གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ནོག་ལྐོག་ཤལ་ཡང་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟར་ཡིན། དེ་བ་ལང་གི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པས་སོ། །ཞེ་ན་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱང་ཐ་སྙད་གཉིས་པོའི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པས་སོ། །འོན་ཀྱང་ནོག་ལྐོག་ཤལ་ལ་མཚན་ཉིད་གཞན་མི་དགོས་པས་ཐུགས་མེད་དུ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་མཚོན་བྱ་ལའང་མཚོན་བྱ་གཞན་ཡོད་པར་འདོད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་ཐུག་པ་ཡོད་ཀྱང་ཐ་སྙད་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། མཚན་ཉིད་དང་མཚོན་བྱ་གཉིས་པོ་དེ་གཞིར་བཞག་ནས་མཚན་ཉིད་དང་མཚོན་བྱའི་ཐ་སྙད་དུ་བྱར་རུང་ལ་མཚན་ཉིད་གཞན་དགོས་པས་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཁྱོད་ཉིད་ལ་འདི་འདྲི་སྟེ་ལ་མི་ལྡན་དུ་བསྒྲུབ་པ་ལ་དུ་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཚེ་དུ་བ་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ལས་ཚུལ་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་དུ་བ་རྟགས་སུ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་དགོས་ན་དེ་ཉིད་རྟགས་སུ་སྒྲུབ་པ་ལ་གཏན་ཚིགས་གཞན་དགོས་པས་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས། སྨྲོངས་པ་ལ་དུ་བ་གཏན་ཚིགས་སུ་སྒྲུབ་པ་ལ་གཏན་ཚིགས་ཙམ་དང་། བྱེ་བྲག་གི་གཏན་ཚིགས་སུ་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གཉིས་ལས། བྱེ་བྲག་གི་རྟགས་ཐུག་མེད་དུ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་དུ་བ་ཆོས་ཅན་ལ་མི་ལྡན་དུ་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་བྱར་རུང་སྟེ། ལ་མི་ལྡན་དུ་བསྒྲུབ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཚུལ་

༼༡༥༡༽

གསུམ་ཚང་བ་ཆོས་ཅན་དུ་བ་གཏན་ཚིགས་སུ་བཀྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་བྱར་རུང་སྟེ། དུ་བ་གཏན་ཚིགས་སུ་བཀྲུབ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཚུལ་གསུམ་གཉིས་པ་ཚང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཚུལ་གསུམ་གཉིས་པ་ཆོས་ཅན། ཚུལ་གསུམ་དང་པོ་གཏན་ཚིགས་སུ་བཀྲུབ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་བྱར་རུང་སྟེ། ཚུལ་གསུམ་དང་པོ་གཏན་ཚིགས་སུ་བཀྲུབ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཚུལ་གསུམ་གསུམ་པ་ཚང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བློས་སྦྱར་རིམ་ཟིན་ཅིང་སྐབས་བརྗོད་པ་མ་འབྲེལ་ན་བསྙལ་བར་བརྗོད་ཀྱང་མི་ཟད་དོ། །དེ་ལྟ་ན་སྒྲ་ཉིད་ལ་སྒྲ་གྲུབ་པ་དང་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། སྒྲ་ལ་གྲུབ་པ་གྲུབ་ཆོས་གཉིས་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །ཚུལ་གསུམ་ལའང་དེ་ལྟར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་འདོད་དེ། ཆོས་ཅན་གྱི་ཚུལ་གསུམ་ནི་དུ་བའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་ལ། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ནི་རང་ལ་ཡོད་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པས། ལྡོག་པ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲ་ལའང་ལྟོས་ནས་འཇོག་ན་དག་པ་བ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། ཚུལ་གསུམ་དག་པ་བ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པས་མི་མཚུངས་སོ། །དེ་ལྟ་ན་ཐུག་མེད་ཀྱི་ཕྱི་མ་མ་ཤེས་པས་སྔ་མ་མི་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མི་འགྱུར་ཏེ། བསྒྲུབ་བྱ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་གཞིར་བཀྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཐུག་མེད་དུ་དགོད་དགོས་སོ། །ཞེ་ན་ལོག་རྟོག་ཞུགས་ན་དགོས་པ་ཉིད་དོ། །གཏན་ཚིགས་ཙམ་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་བཀྲུབ་པ་ལ་ལྡོག་པ་གཅིག་བཅད་དང་མཚུངས་པར་འདོད་པའི་ལུགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལྟར་ན་སྦྱོར་བ་གསུམ་པའི་ཚེ་ཐུག་སྟེ། འདི་ལྟར་ཚུལ་གསུམ་ཆོས་ཅན། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་བྱར་རུང་སྟེ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བཀོད་ན། སྒྲ་ཆོས་ཅན་མི་རྟག་སྟེ་སྒྲ་ཡིན་

༼༡༥༣༽

པའི་ཕྱིར་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟར་གཞི་རྟགས་ཐ་དད་མེད་པའི་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག་དེ་མི་འཐད་དེ། ཚུལ་གསུམ་ལ་ཚུལ་གསུམ་མ་ཚང་ན་ཚུལ་གསུམ་དེ་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན། མ་ཡིན་ན་དུ་བ་གཏན་ཚིགས་སུ་བསྒྲུབ་མི་ནུས་པ་ཡིན་ན་རང་ལྡོག་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་མ་ཚང་བ་ག་ལ་སྲིད། ཡང་ཚུལ་གསུམ་ལ་ཚུལ་གསུམ་མ་ཚང་ན་དུ་བ་ལའང་མ་ཚང་བར་མཚུངས་སོ། །དུ་བ་རྩོད་གཞི་ལ་གྲུབ་པས་ཕྱོགས་ཆོས་དང་མཐུན་ཕྱོགས་མེ་ལྡན་ལ་འཇུག་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མེ་མེད་ལ། མི་འཇུག་པས་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ཚང་བས་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འདིར་ཡང་རྩོད་གཞི་དུ་བའི་ཆོས་སུ་གྲུབ་པས་ཕྱོགས་ཆོས་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དང་ལྡན་པ་ལ་འཇུག་མི་མཐུན་ཕྱོགས། མི་ལྡན་པ་ལ་མི་འཇུག་པས་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ཚང་བའི་ཕྱིར་ཚུལ་གསུམ་ཇི་ལྟར་མ་ཚང་། དེས་ན་ལྡོག་པ་མཚུངས་པས་གཏན་ཚིགས་ཙམ་གྱི་ཐ་སྙད་བསྒྲུབ་པའི་དུས་སུའང་ཐུག་མེད་དུ་འདོད་དེ། སྔ་མ་སྔ་མ་ལ་ལྟོས་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཙམ་ལྡོག་ཆོས་ཅན་དང་། ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ལ་ལྟོས་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཙམ་ལྡོག་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ནི་ཚུལ་གསུམ་གྱི་བྱེ་བྲག་ལྡོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་གྱི་ཙམ་པོ་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་མེད་དོ་ཞེ་ན། བྱེ་བྲག་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཙམ་ལྡོག་ཀྱང་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་བས་གཏན་ཚིགས་ཐུག་མེད་དུ་གནས་སོ། །ཞེ་ན་འདིར་ཡང་ལྐོག་ཤལ་ཙམ་མཚན་གཞིར་བཞག་ནས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་མཚོན་པ་ལའང་མཚན་ཉིད་ཙམ་གྱི་ཐ་སྙད་དང་། བྱེ་བྲག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་མཚོན་པ་གཉིས་ལས། བྱེ་བྲག་ཏུ་མཚོན་ན་ཐུག་མེད་དུ་གནས་པ་ཚུལ་སྔ་མ་བཞིན་ཡིན་ལ། མཚན་ཉིད་ཙམ་དུ་མཚོན་པའི་ཚེའང་ལྡོག་པ་གཅིག་བཅད་དང

མཚུངས་པར་འདོད་པའི་ལུགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལྟར་ན་སྦྱོར་བ་གསུམ་པའི་ཚེ་ཐུག་པར་འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། ། ཆོས་གསུམ་ལ་ཆོས་གསུམ་མ་ཚང་ན་རང་ལྡོག་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་དང་། ནོག་དང་ལྐོག་ཤལ་ལ་འང་མ་ཚང་ཞེས་མཚུངས་སོ། །དེས་ན་ལྡོག་མཚུངས་སུ་འདོད་པ་རྣམས་མཚན་ཉིད་ཙམ་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་མཚོན་པའི་ཚེའང་ཐུག་མེད་དུ་འདོད་དེ་སྔ་མ་སྔ་མ་ལ་ལྟོས་པའི་ཆོས་གསུམ་མཚན་གཞི་དང་། ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ལ་ལྟོས་པའི་ཆོས་གསུམ་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བ་འདོད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་མི་འཐད་དེ། རྣམ་འཇོག་རྒྱུ་ནི་མ་ངེས་པར། །རྣམ་གཞག་འབྲས་བུ་ངེས་ན་ནི། །མཚན་ཉིད་དགོས་པ་མེད་པར་འགྱུར། །མི་ངེས་ན་ནི་ཐུག་མེད་འཇིག །རྣམ་འཇོག་གི་རྒྱུ་མཚན་ཉིད་མ་ངེས་པར་དེས་རྣམ་པར་གཞག་པའི་འབྲས་བུ་མཚོན་བྱ་ངེས་ན་མཚན་ཉིད་མེད་ཀྱང་མཚོན་བྱ་གོ་བར་འགྱུར་ཞིང་། མི་ངེས་ན་མཚན་ཉིད་ཐུག་མེད་ཀྱི་ཕྱི་མ་ངེས་པ་མི་སྲིད་པས་མཐར་རྒྱ་བའི་མཚན་ཉིད་མ་ངེས་པར་འགྱུར་རོ། །རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞིས་བསྒྲུབ་བྱའི་དོན། །བསྒྲུབ་ཕྱིར་ཐུག་མེད་སྐྱོན་མེད་ན། ། ཐུག་མེད་ཀྱི་ཕྱི་མ་མ་ཤེས་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་དེ། བསྒྲུབ་བྱ་རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞིས་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཚུལ་གསུམ་ལྐོག་ཤལ་མ་ངེས་ཀྱང་། །བྱས་དང་དཀར་ཟལ་ངེས་ཙམ་གྱིས། །མི་རྟག་བ་ལང་རྟོགས་པར་འགྱུར། །རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞིའམ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་གཞིར་བསྒྲུབ་བྱ་གོ་ན་ཚུལ་གསུམ་མམ་ལྐོག་ཤལ་མ་ངེས་པར་ཡང་རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་བྱས་པའམ་བ་ལང་གི་མཚན་གཞི་དཀར་ཟལ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བ་ན་སྒྲ་མི་རྟག་པའམ་བ་ལང་ངེས་པར་འགྱུར་རོ། ། འདོད་ན་སྒྲ་བྱས་པར་མཐོང་བ་ལ་མི་རྟག་པའི་སྒྲོ་འདོགས་སྐྱེ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་དང་། ནོག

༡༥༨

ལྐོག་ཤལ་མེད་པའི་གོང་བུ་གཞན་ལའང་བ་ལང་དུ་ངེས་པར་འགྱུར་རོ། །བྱེ་བྲག་ཏུ་ཐ་སྙད་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། ཐ་སྙད་ལའང་ཞེན་རུང་ཞིག །མེད་ན་དེ་ནི་ཤེས་བྱ་མིན། །ཡོད་ན་དེ་ཉིད་ཕྱི་མ་ཡི། །མཚན་ཉིད་ཡིན་ཞེས་ལ་ལ་འདོད། །ཁ་ཅིག་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་ཉིད་ཐ་སྙད་གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ་འདི་ལྟར་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་དེ་ཉིད་ལ་སྒྲ་བློ་མ་འཁྲུལ་པའི་ཞེན་རུང་ཞིག་མེད་ན་ཤེས་བརྗོད་ལས་འདས་པར་འགྱུར་ལ་ཡོད་ན་དེ་ཞེན་ཡུལ་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་ལས་དོན་ལྡོག་གཞན་མ་ཡིན་ན་ལྐོག་ཤལ་ལ་ཞེན་རུང་གི་བ་ལང་ཡང་ལྐོག་ཤལ་ཉིད་ལས་གཞན་མ་ཡིན་ཞེས་བསྒྲེའོ། །ཡིན་ན་དེའི་ཞེན་ཡུལ་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་དེ་ཉིད་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་ནོག་ལྐོག་ཤལ་ཡིན། །དང་པོ་ལྟར་ན་གཞན་གྱི་ཐ་སྙད་མཚན་ཉིད་དུ་གྲུབ་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་མཚན་ཉིད་གཅིག་གིས་མཚོན་བྱ་དུ་མ་མཚོན་པར་འགྱུར་བས་དེ་མི་སྲིད་དོ། །དེས་ན་ཐ་སྙད་སྔ་མ་སྔ་མ་ནི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ལ་སྒྲ་བློས་ཞེན་རུང་གི་ཐ་སྙད་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་རྣམས་ནི་མཚོན་བྱ་ཡིན་པས་ཤེས་བྱ་ལ་མཚན་ཉིད་དུ་མི་རུང་བའི་ཆོས་མི་སྲིད་དོ་ཞེས་གསུང་ངོ་། །འདི་དགག་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ཡལ་ག་ལའང་། །ཡལ་ག་མེད་ན་ཤིང་མ་ཡིན། །ཡལ་ག་ཡོད་ན་ཤིང་ལ་ཡང་། །མཚན་ཉིད་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར། །ཤིང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པའི་ཡལ་ག་ལ་ཡལ་ག་གཉིས་པ་མེད་ན་ཡལ་ག་ཤིང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། ཡོད་ན་དེ་ལའང་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་ལ་སོགས་པ་དགོས་པས་ཤིང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་ཐུག་མེད་དུ་ཡོད་དོ་ཞེས་བརྗོད་ན་ཅིར་འགྱུར། ཡལ་ག་ལ་ནི་ཡལ་ག་གཞན། །མེད་ཀྱང་ཡལ་ག་དེ་ཉིད་ཀྱིས། །ཙནྡན་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ། །བསྒྲུབ་ཕྱིར་ཐུག་མེད་མི་དགོས་ན། །ཙནྡན་ཤིང་དུ་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཡལ་ག་བཀོད་པའི་ཚེ་ཡལ་ག་ལའང་

༼༡༥༥༽

ཡལ་ག་གཞན་མེད་ཀྱང་ཡལ་ག་ཤིང་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་ཡལ་ག་དེས་ཤིང་དང་ཐ་དད་ལྡན་པར་མི་བསྒྲུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་བསྒྲུབས་པས་ཡལ་ག་ཉིད་ཀྱང་ཤིང་དུ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། ཐ་སྙད་གཉིས་པ་མེད་ན་ཡང་། །ཐ་སྙད་དེ་ཉིད་མཚན་ཉིད་ཀྱིས། །ཤེས་བྱའི་ངོ་བོར་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། །ཐ་སྙད་ཐུག་མེད་ག་ལ་དགོས། །ཐ་སྙད་ལ་ཐ་སྙད་གཉིས་པ་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་སྔ་མ་ཤེས་བརྗོད་ལས་འདས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ནོག་ལྐོག་ཤལ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བ་ལང་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་དེ་ཐ་དད་ལྡན་པར་མི་བསྒྲུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་བསྒྲུབས་པས་ནོག་ལྐོག་ཤལ་ཤེས་བརྗོད་དུ་གྲུབ་པ་ན་དེ་དང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱང་ཤེས་བརྗོད་དུ་གྲུབ་སྟེ། ཙནྡན་ཤིང་དུ་གྲུབ་པ་ན་དེའི་ཡལ་ག་ཤིང་དུ་གྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །རིགས་པ་འདི་མཚན་ཉིད་ཐུག་མེད་དུ་འདོད་པ་ལ་བསྒྲེས་ན་ཆ་མཐུན་གྱི་མགོ་བསྒྲེ་ཡིན་ལ། སྐབས་འདིར་ཐོད་རྒལ་བའི་མགོ་བསྒྲེ་ཡིན་ནོ། །ཆ་མཐུན་དུ་བསྒྲེ་ན་ཐ་སྙད་སྔ་མ་ལ་ཐ་སྙད་ཕྱི་མ་མེད་ན་སྔ་མ་ཤེས་བརྗོད་ལས་འདས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཟེར་ན། ཙནྡན་སྔ་མ་ལ་ཙནྡན་ཕྱི་མ་མེད་ན་སྔ་མ་དྲི་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཕྱི་མ་མེད་ཀྱང་སྔ་མ་ཉིད་ཙནྡན་དུ་གྲུབ་པས་དྲི་དང་མི་འབྲེལ་ལོ་ཞེ་ན། ཐ་སྙད་ཕྱི་མ་མེད་ཀྱང་སྔ་མ་ཉིད་ཐ་སྙད་དུ་གྲུབ་པས་ཤེས་བརྗོད་ལས་མི་འདའོ། །དེ་བཞིན་དུ་མེའི་མཚན་ཉིད་ཚ་བ་ལ་ཚ་བ་གཉིས་པ་མེད་ན་སྔ་མ་མེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། མེ་ལ་མེ་གཉིས་པ་མེད་ན་སྔ་མ་མེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཚུངས་སོ། །གལ་ཏེ་མེ་དང་ཤིང་ལ་སོགས་པ་རྫས་ཆོས་དག་པ་བ་དང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཐུག་མེད་དང་། ཐ་སྙད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཐུག་མེད་ལྡོག་ཆོས་ལྡོས་པ་བ་ཆིག་མཚུངས་ཀྱང་དོན་མི་འདྲའོ། །ཞེ་ན་ཁོ་བོ་ཅག་སྒྲ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་གཞན་སེལ་དུ་

འདོད་ལ། དགག་སྒྲུབ་ཐམས་ཅད་བློའི་ཆོས་ལྡོག་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པས་ཐམས་ཅད་དུ་མཚུངས་སོ། །ཡང་ནོག་ལྡོག་ཤལ་བ་ལང་གི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པས་མཚན་ཉིད་དུ་འགྲོ་བ་བཞིན་ཐ་སྙད་གཉིས་པའི་ཞེན་ཡུལ་ཐ་སྙད་དང་པོ་མཚན་ཉིད་དུ་འགྲོ་ཞེས་གསུང་བའང་ཞེན་ཡུལ་ཙམ་གྱིས་མཚན་ཉིད་དུ་འགྲོ་ན་འབྲས་རྟགས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་མེ་ཡིན་པས་མེ་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཧ་ཅང་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་མཚན་ཉིད་ཐུག་མེད་དང་ཐ་སྙད་ཐུག་མེད་འདི་དག་འབྲས་ཆེན་ཟ་བ་ལས་བོན་གྱི་ཕྱི་མོ་ཆོལ་བ་ལྟར་དོན་མེད་པར་དགོངས་ནས་སྡེ་བདུན་གྱི་གཞུང་གང་ལས་ཀྱང་མ་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། བརྡ་དོན་འབྲེལ་པ་ནམ་རྟོགས་པ། །དེ་ཡི་ཚེ་ན་ཐ་སྙད་འགྲུབ། །མཁས་པས་གདན་ཚིགས་དང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དོན་མཐོང་བ་ཙམ་གྱི་ཐ་སྙད་འགྲུབ་ལ། གླུན་པོ་ལ་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཐ་སྙད་བསྒྲུབ་ཀྱི་འགྲུབ་ཅིང་ཤིན་ཏུ་གླུན་པོ་ལ་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་བཤད་པ་དང་། ནོག་ལྡོག་ཤལ་གྱི་དོན་ལྡོག་གཞའ་བར་ཤ་འཕྱངས་པ་དང་། མགྲིན་པར་པགས་པ་འཕྱང་བ་ལ་སོགས་པ་བརྡ་དོན་སྦྲེལ་དགོས་པ་སྲིད་དོ། །དེ་ཙམ་བརྗོད་ཀྱང་མི་གོ་བ་ནི་ཐ་སྙད་བསྒྲུབ་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་གླུན་པོ་ལ་ཐ་སྙད་ཇི་ལྟར་བསྒྲུབ་སྙམ་ན། རྟགས་དང་མཚན་ཉིད་གཞི་ག་ལ། །སྒྲི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་གཉིས་ཡིན། །གཞི་གའང་སྦྱོར་བ་གསུམ་པར་ཐུག །བཞི་པ་ཕན་ཆད་དགོས་ནུས་མེད། །དུ་བ་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ཏེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་དྲིས་པ་ལ། སྤྱིར་གཏན་ཚིགས་ཙམ་དུ་བསྒྲུབ་པ་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྱོར་བ་འདིར་གཏོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བསྒྲུབ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་དེ་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ཏེ་བུམ་པ་བཞིན་དུ་བ་ཡང་ཚུལ་གསུམ་ཚང་ངོ་ཞེས་འགོད་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི

༼༡༥༨༽

ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་དེ་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ཏེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གང་ཚུལ་གསུམ་དང་ལྡན་པ་ལ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་བརྡ་སྦྱར་ཏེ་ཡལ་ག་དང་ལྡན་པ་ལ་ཤིང་གི་བརྡ་སྦྱར་བ་བཞིན་ཞེས་བརྡ་དྲན་པར་བྱས་པས་འགྲུབ་བོ། །སྦྱོར་བ་འདིར་རྟོགས་ཀྱང་གང་བསྒྲུབ་བྱ་གང་བསྒྲུབ་ལ་ལྟོས་ནས་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་དེ་གང་བསྒྲུབ་དེའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ཏེ་མི་རྟག་བསྒྲུབ་པ་བཞིན། དུ་བ་ལ་འང་ལ་མེ་ལྡན་བསྒྲུབ་ལ་ལྟོས་ནས་ཚུལ་གསུམ་ཚང་ངོ་། །ལ་མེ་ལྡན་བསྒྲུབ་ལ་ལྟོས་ནས་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་དེ་ལ་མེ་ལྡན་བསྒྲུབ་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་གང་ལ་མེ་ལྡན་བསྒྲུབ་ལ་ལྟོས་ནས་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་དེ་ག་ལ་མེ་ལྡན་བསྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་བརྡ་སྦྱར་ཏེ་ཡལ་ག་དང་ལྡན་པ་ལ་ཤིང་དུ་བརྡ་སྦྱར་བ་བཞིན།……གོ་སླའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ནོག་སློག་ཤལ་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་ལ་འང་སྦྱི་དང་སྦྱོར་བ་འདིར་གཏོགས་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། གང་དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྡོག་གྲུབ་པ་དེ་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ་ལྷོ་ལྷིར་ཞབས་ཞུམ་བཞིན་ནོག་སློག་ཤལ་འདུས་པའང་དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྡོག་གྲུབ་བོ་ཞེས་པས་འགྲུབ་ཅིང་། དེ་ཉིད་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་ཡང་གང་དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྡོག་གྲུབ་པ་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བརྡ་སྦྱར་ཏེ་ཡལ་ག་དང་ལྡན་པ་ལ་ཤིང་བཞིན་ཞེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འགྲུབ་ལ། སྦྱོར་བ་འདིར་རྟོགས་ཀྱང་བྱེ་བྲག་ལ་བཀར་ཏེ་བརྗོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་པར་……གང་གང་དུ་མཚོན་པ་ལ་ལྟོས་ནས་དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྡོག་གྲུབ་པ་དེ། གང་དུ་མཚོན་པ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ་ཐམ་པར་མཚོན་པའི་ལྷོ་ལྷིར་བཞིན། ནོག་ཤལ་ལ་དཀར་ཟལ་བ་ལང་དུ་མཚོན་པ་ལ་ལྟོས་ནས་དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྡོག་གྲུབ་བོ། །དཀར་ཟལ་བ་ལང་དུ་མཚོན་པ་ལ་ལྟོས་ནས་དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྡོག་གྲུབ་པ་དེ། དཀར་ཟལ་བ་ལང་དུ་མཚོན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ་གང་གི་ཕྱིར་ན། དཀར་ཟལ་བ་ལང་བ་ལང་དུ་མཚོན་པ་ལ་ལྟོས་ནས་དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྡོག་གྲུབ་པ་ལ། དཀར་ཟལ་བ་ལང་དུ་མཚོན་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བརྡ་སྦྱར་ཏེ། ཡལ་ག་དང་ལྡན་པ་ལ་བརྡ་སྦྱར་བ་བཞིན། སླའོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། ཚུལ་གསུམ་ཚུལ་གསུམ་མེད་ན་རྟགས། །མི་འགྱུར་ཡོད་ན་ཐུག་མེད་ལོ། །ཚུལ་གསུམ་ལ་ཚུལ་གསུམ་མ་ཚང་ན་ཚུལ་གསུམ་གཏན་ཚིགས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ།

{༡༥༨}

ཚང་ན་དེ་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་གཉིས་པ་ཡིན་པས། དེ་ཉིད་ལ་ལྟོས་ནས་ཚུལ་གསུམ་གསུམ་པ་དང་། བཞི་པ་ལ་སོགས་པ་ཁྱེད་ལ་འང་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཚུལ་གསུམ་དུ་བ་ཁོ་ནའི་ཆོས། །དབྱེར་མེད་ཡིན་གྱི་ཆོས་གཞན་མེད། །དུ་བ་གཞིར་བཞག་ནས་དེའི་སྟེང་དུ་ཚུལ་གསུམ་གཞན་ཞིག་རྩི་ན་ཁྱེད་བདེན་པ་ཞིག་ན་ཁོ་བོ་ཅག་དུ་བ་ཉིད་བློས་ཚུལ་གསུམ་དུ་བཟུང་བ་མ་གཏོགས་པ་དུ་བའི་སྟེང་དུ་ཚུལ་གསུམ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ལ་སོགས་པ་མི་འདོད་པས་སྐྱོན་ག་ལ་ཡོད། འདི་ཡི་མཚན་ཉིད་ཐུག་མེད་དུ། །ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡང་བསལ་བ་ཡིན། །དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྡོག་གྲུབ་པ་ལ་མཚན་ཉིད་མེད་ན། དེ་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། ཡོད་ན་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་བའང་འདིས་བསལ་ཏེ། ནོག་སློག་ཤལ་གཞིར་བཞག་ནས་དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྡོག་གྲུབ་པ་གཞན་ཞིག་རྩི་ན་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་ཡང་། ནོག་སློག་ཤལ་ཉིད་དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྡོག་ཏུ་སྒྲུབ་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་སློག་ཤལ་ལ་སློག་ཤལ་གཉིས་པ་མེད་ན་སློག་ཤལ་བ་ལང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ་ཡོད་ན་སློག་ཤལ་ཐུག་མེད་དུ་དགོད་དགོས་པ་ལ་སོགས་པ་ཧ་ཅང་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་དགོས་པའི་མཚན་ཉིད་གཞག་པ་ལ་འང་གཉིས་ལས་དང་པོ་གཞན་ལུགས་དགག་ན་ལ་ལ་མཚོན་བྱ་རྣམ་འཇོག་ཟེར། གཏན་ཚིགས་ལ་ཡང་མཚུངས་ཕྱིར་མིན། །མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མཚོན་བྱ་རྣམ་འཇོག་གི་རྒྱུ་མཚན་ཡིན་ན་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་བསྒྲུབ་བྱ་གོ་བྱེད་ཅིའི་ཕྱིར་མ་ཡིན། བསྒྲུབ་བྱ་གོ་བྱེད་ཉིད་ལ་ཚུལ་

གསུམ་དགོས་སོ་ཞེ་ན། མཚོན་བྱ་རྣམ་འཇོག་ལ་འང་འཇོག་ཚུལ་ཆོས་གསུམ་དགོས་སོ། །འགའ་ཞིག་ཆོས་གསུམ་ཚང་བར་འདོད། །ཆོས་གསུམ་ཚང་བའི་མཚོན་བྱའི་དོན་ལྡོག་གཞི་ལ་གྲུབ་པ་ཞེས་གསུངས་སོ། །མཚོན་བྱ་ལྟོས་ཕྱིར་འདི་མི་འཐད། མཚན་ཉིད་དུ་གོ་བ་མཚོན་བྱ་ལ་ལྟོས་དགོས་པས་མི་འཐད་དོ། །གལ་ཏེ་མཚན་ཉིད་དུ་དགོད་བྱའི་ངོ་བོ་དེ་རང་གི་མཚོན་བྱ་ལ་ལྟོས་ན་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་ཡང་འདི་རང་གི་མཚོན་བྱ་ལ་མི་ལྟོས་པས་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་བྱས་པ་རྟགས་སུ་འཇོག་པ་རང་གི་བསྒྲུབ་བྱ་མི་རྟག་པ་ལ་ལྟོས་ཀྱང་རྟགས་ཀྱི་དགོད་བྱའི་ངོ་བོ་མི་རྟག་པ་ལ་མི་ལྟོས་པས་སྐྱོན་མེད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། དཔེ་མི་མཚུངས་ཏེ། མི་རྟག་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་བྱས་ལྡོག་འགྲུབ་ལ་འདིར་མཚོན་བྱ་མ་གྲུབ་ན་མཚོན་བྱའི་དོན་ལྡོག་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྡོག་ཡིན། ཆོས་གང་ཞིག་དངོས་འགལ་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་དོན་ལྡོག་གྲུབ་པ་སྟེ། མཚོན་བྱ་དང་མཚན་གཞིའི་ལྡོག་པ་གཉིས་བཅད་ནས་གང་འདོད་པ་དེའི་དོན་ལྡོག་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་དེའི་བསལ་བྱ་སྐྱོན་ཅན་གྱི་གྲངས་ངེས་པ་ལ་གསུམ་ལས་གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་ན། མཚན་ཉིད་དེ་ཡི་སྐྱོན་བརྗོད་ན། །གསུམ་ཞེས་བྱང་ཕྱོགས་པ་རྣམས་འདོད། །བོད་ཀྱི་རྟོག་གེ་པ་ཕྱི་རབས་པ་རྣམས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་བརྗོད་ན། རང་ལྡོག་རྫས་སུ་མ་གྲུབ། དོན་ལྡོག་གཞན་དུ་འགྱུར། །མཚན་གཞི་ལ་མི་གནས་པའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་མཚན་ཉིད་གང་ཞིག་རང་གི་ཐ་སྙད་ལས་རང་དབང་དུ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། དཔེར་ན་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་བ་ལང་ཉིད་ལ་ལྷ་བུ་རང་གི་ཐ་སྙད་མཚན་ཉིད་དུ་བཀོད་པ་དང་། བ་ལང་གི་མགོ་བོ་ལྷ་བུ་རང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་བཀོད་པ

༼༡༨༠༽

གཉིས་དང་། ཁ་ཅིག་དེའི་སྟེང་དུ་གཞན་གྱི་ཕ་སྐད་དང་། གཞན་གྱི་ཕ་སྐད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་བཀོད་པ་སྟེ། བཞི་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུང་ངོ་། །དོན་ལྡོག་གཞན་འགྱུར་ནི། །རང་གི་ཕ་སྐད་ལས་རང་དབང་དུ་གྲུབ་ཀྱང་རང་གི་མཚོན་བྱའི་དོན་ལྡོག་མ་ཡིན་པའོ། །དབྱེ་ན་བཞི་སྟེ། མི་སྲིད་པ། མ་ཁྱབ་པ། ཁྱབ་ཆེས་པ། ཁྱབ་མཉམ་པའི་དོན་ལྡོག་གཞན་གྱུར་རོ། །དང་པོ་ནི་མཚོན་ལྡན་གྱི་གཞི་ལ་ཡེ་མི་སྲིད་པ་སྟེ། དཔེར་ན་རྟར་མཚོན་པ་ལ་ལྐོག་ཤལ་ལམ་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་མཚོན་པ་ལ་བསྒྲུབ་ཆོས་དོར་བ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི་མཚོན་ལྡན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མེད་པ་སྟེ། བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་ལྐོག་ཤལ་ཁྲ་བོའམ་ཤེས་བྱའི་མཚན་ཉིད་དུ་བསྒྲུབ་ཆོས་དོར་བ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི་མཚོན་ལྡན་ལ་ཁྱབ་ཅིང་མཚོན་ཆོས་མེད་པར་ཡང་ཞུགས་པ་སྟེ། བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་མགོ་ལྡན་ནམ་མ་ཡིན་དགག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་ཤེས་བྱ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །བཞི་པ་མཚོན་ལྡན་དང་ཁྱབ་མཉམ་ཡང་མཚོན་ཆོས་ལས་ལྡོག་པ་གཞན་དུ་གྱུར་པ་སྟེ། དཔེར་ན་མི་རྟག་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་བསྐྱེད་པའམ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་ཤེས་བྱ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །མཚན་གཞི་ལ་མི་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། མཚན་ཉིད་གང་ཞིག་རང་གི་ཕ་སྐད་ལས་རང་དབང་དུ་གྲུབ་ཀྱང་གང་མཚོན་པར་བྱ་བའི་གཞི་ལ་ཇི་ལྟར་དགོད་བྱ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའོ། །དབྱེ་ན་བཞི་སྟེ། འགལ་ནས་མི་གནས་པ། ལྡོག་པ་ཐ་དད་མེད་ནས་མི་གནས་པ། དོན་ལྡོག་ཐ་དད་མེད་ནས་མི་གནས་པ། མཚན་གཞིའི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མ་ཁྱབ་ནས་མི་གནས་པའོ། །དང་པོ་ནི་རྫས་ཆོས་ལ་རྟ་བ་ལང་དུ་མཚོན་པ་ལ་ལྐོག་ཤལ་ལམ་ལྡོག་ཆོས་ལ་ཤེས་བྱ་མེད་དགག་ཏུ་མཚོན་པ་ལ

{༡༧༡}

བསྒྲུབ་ཆོས་མདོར་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཚུལ་གསུམ་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་བཀོད་པ་ནི། དེར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཁྱད་པར་བཀག་ལྡོག་ཉིད་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི་གཞི་ལྡོག་མཚན་ཉིད་དུ་བཀོད་པ་སྟེ་ལྐོག་ཤལ་བ་ལང་དུ་མཚོན་པ་ལ་ལྐོག་ཤལ་ཉིད་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཚུལ་གསུམ་རྟགས་སུ་མཚོན་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་བཀོད་པ་ནི་དེར་མི་འགྱུར་ཏེ། ལྟོས་པས་གཞི་མཚན་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི་རང་ཉིད་རང་གི་མཚན་གཞིར་བྱས་པ་ལ་མཚན་ཉིད་བཀོད་པ་སྟེ། བ་ལང་ཉིད་བ་ལང་དུ་མཚོན་པ་ལ་ལྐོག་ཤལ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཤེས་བྱའི་ཐ་སྙད་ཤེས་བྱར་མཚོན་པ་ལ་བློའི་ཡུལ་རུང་དུ་བཀོད་པའམ། མ་ཡིན་དགག་གི་ཐ་སྙད་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་མཚོན་པ་ལ་བསྒྲུབ་ཆོས་མ་དོར་བ་བཀོད་པ་ནི་དེར་མི་འགྱུར་ཏེ། མཚན་གཞི་དང་མཚོན་བྱ་ལྟོས་པས་དོན་ལྡོག་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ་ནི་མཚོན་འདོད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མ་ཁྱབ་པ་སྟེ་སྲོག་ཆགས་ཙམ་བ་ལང་དུ་མཚོན་པ་ལ་ལྐོག་ཤལ་ལམ། བློ་ཙམ་ཚད་མར་མཚོན་པ་ལ་བདེན་པའི་དོན་རྟོགས་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་དག་ལས་མཚན་གཞི་ལ་འགལ་ནས་མི་གནས་པ་མ་གཏོགས་པ་ལྷག་མ་གསུམ་ནི་ལྡོག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་བསྒྲུབ་པའི་ཚེ་མི་སྲིད་དེ། འདི་ལྟར་དེར་མཚོན་པའི་མཚན་ཉིད་མི་གནས་པའི་ལྡོག་པ་དེ་ལ་དེ་མིན་དུ་མཚོན་པའི་མཚན་ཉིད་གནས་སམ་མི་གནས། གནས་ན་དེ་མིན་གྱི་མཚན་ཉིད་གནས་པས་དེའི་མཚན་ཉིད་མི་གནས་པ་དེ་ནི་འགལ་ནས་མི་གནས་པ་ཡིན་ལ། མི་གནས་ན་ལྡོག་པ་ལ་དེ་དང་དེ་མིན་གྱི་མཚན་གཞིར་ཁ་ཚོན་མཆོད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སྨྲས་པ་དང་བཅས་ནས

༼༡༦༣༽

གསུངས་སོ། །འདི་དག་དགག་པ་ལ་གཉིས་ལས་རིགས་པས་མི་འཐད་པ་ནི། སྦྱོར་བར་བཀོད་ནས་སྐྱོན་བརྗོད་ན། །དོན་ལྡོག་གཞན་འགྱུར་མེད་པར་འགྱུར། །མ་བཀོད་པ་ལ་སྐྱོན་སྦྱོར་ན། །མཚན་གཞི་མི་གནས་དོན་མེད་འགྱུར། །གལ་ཏེ་འདི་དག་སྦྱོར་བ་བཀོད་ནས་བརྗོད་ན། མཚན་ཉིད་མཚོན་བྱ་ལས་དོན་ལྡོག་གཞན་དུ་གྱུར་པ་མི་འཐད་དེ། སྟོང་ཉིད་བསྒྲུབ་ཆོས་དོར་བས་མེད་དགག་ཏུ་མཚོན་པའི་ཚེ། བསྒྲུབ་ཆོས་དོར་བ་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་ལ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དོན་ལྡོག་གཞན་གྱུར་དུ་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་མཚོན་ཉིད་མཚོན་བྱ་ལ་སྲིད་མི་སྲིད་ཀྱི་དོན་མཚན་གཞི་ལ་སྲིད་མི་སྲིད་ལ་བརྗོད་ཀྱི་མཚོན་བྱ་ཉིད་ཀྱི་ལྡོག་པ་ལ་བརྟེན་མི་བརྟེན་ལ་མི་འདོད་དེ། དེ་ལྟར་མི་དགོས་པ་དང་མི་ཕན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འོན་དོན་ལྡོག་གཞན་གྱུར་དུ་འདོད་ཀྱང་མཚན་གཞི་ལ་མི་གནས་པར་འགྱུར་ཏེ། མི་སྲིད་ནས་དོན་ལྡོག་གཞན་གྱུར་གྱི་སྐྱོན་ཡང་མཚན་གཞི་ལ་མི་སྲིད་པ་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྦྱོར་བ་མི་བཀོད་པ་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་འོ་ཞེ་ན། མཚན་གཞི་ལ་མི་གནས་པ་མི་དགོས་ཏེ་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་ནོག་ལྐོག་ཤལ་བཀོད་པ་དང་མེད་དགག་གི་མཚན་ཉིད་བསྒྲུབ་ཆོས་དོར་བ་བཀོད་ན། སྐྱོན་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་གལ་ཏེ་མཚན་གཞིར་འཛིན་ཚུལ་ལ་རག་སྟེ། དཀར་ཟལ་ལམ་སྟོང་ཉིད་ལྟ་བུ་བཞག་ན་སྐྱོན་མེད་ཡིན་ལ་རྟའམ་ཤེས་བྱ་ལྟ་བུ་བཞག་ན་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོན་སྦྱོར་བ་མ་བཀོད་པ་སྐྱོན་བརྗོད་པ་ཉམས་ཏེ། ཆོས་གསུམ་ཀ་བཀོད་པ་ལ་སྐྱོན་ལྟོས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་མཚོན་བྱའི་སྐྱོན་ནི་མཚན་གཞིར་བཀོད་དམ་མ་བཀོད་ཀྱང་རུང་སྟེ། མཚོན་བྱ་ལ་བརྗོད་ལ། མཚན་གཞིའི་སྐྱོན་ནི་མཚོན་ཆོས་དང་ལྡན་ནམ་མི་ལྡན་ཡང་རུང་སྟེ། མཚན་

༼༡༨༧༽

གཞིར་བཀོད་པ་ལ་ལྟོས་ནས་བརྟེ་བས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། མཚན་གཞི་ལ་བརྟེ་ན་མ་བཀོད་པ་འགལ་ལ་ལ་བཀོད་ན་མཚན་གཞིའི་སྐྱོན་མ་ཡིན་པ་འགལ་ལོ། །ཡང་མཚན་གཞི་ལ་མི་གནས་པའི་སྐྱོན་མཚོན་ཆོས་དང་ལྡན་ནམ་མི་ལྡན་ཡང་རུང་སྟེ། མཚན་གཞིར་བཀོད་པ་ལ་ལྟོས་ནས་བརྟེ་ན། རྟ་བ་ལང་དུ་མཚོན་པ་ལ་རང་ལྡོག་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པ་བཀོད་ཀྱང་མཚོན་གཞི་ལ་མི་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་འདོད་ན་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་མཚན་གཞི་ལ་མི་གནས་པར་འདུས་པས་སྐྱོན་གཞན་དོན་མེད་དོ། །ཡང་རང་གི་རྣམ་གཞག་དང་འགལ་ཏེ། བ་ལང་ཉིད་བ་ལང་དུ་མཚོན་པ་ལ་ལྐོག་ཤལ་བཀོད་པ་དོན་ལྡོག་ཐ་དད་མེད་ནས་མཚན་གཞི་ལ་མི་གནས་པར་འདོད་པ་དང་། ཐ་སྙད་དང་པོའི་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་ཆོས་ཅན། བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་དུ་བྱར་རུང་སྟེ། ནོག་ལྐོག་ཤལ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཐ་སྙད་ཐུག་མེད་དུ་འདོད་པ་འགལ་བ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་གཞུང་གི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་དག་སྐྱོན་དུ་འཐད་ན་ནི། །མཁས་པའི་གཙུག་རྒྱན་ཅེས་མི་བཞེད། །སྐྱོན་གསུམ་པོ་འདི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་ཡིན་ན་མཁས་པའི་གཙུག་གི་ནོར་བུ་གཉིས་པོས་ཀུན་ལས་བཏུས་དང་སྡེ་བདུན་དུ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་གསུང་། དེས་ན་ཐ་སྙད་དེ་དག་རྣམ་པར་འཁྲུམས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་རང་འདོད་པ་ནི། མ་ཁྱབ་ཁྱབ་ཆེས་མི་སྲིད་གསུམ། །མཚན་ཉིད་ཀྱི་ནི་སྤྱི་སྐྱོན་ཡིན། །རང་ལྡོག་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་པོའང་སྐྱོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཆ་ཐམས་ཅད་གསུམ་པོ་འདིར་འདུས་པ་ཡིན་གྱི་ལོགས་པ་མེད་དོ། །སྒྲ་དང་དོན་གྱི་རྣམ་གཅོད་ཀུན། །གསུམ་པོ་འདི་ལས་གཞན་ཡོད་མིན། །མཚན་ཉིད་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་རྣམ་གཅོད་གསུམ

༼༡༦༩༽

ཡོད་པ་བཞིན་དུ་སྒྲ་ཐམས་ཅད་ཀུན་རྣམ་གཅོད་གསུམ་ལས་མ་འདས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ཆོས་ཀྱི་ཚིག་ཕྲད་ཐ་དད་པས། །བྱེད་པས་མི་ལྡན་པ་དག་དང་། །གཞན་པ་དག་དང་ལྡན་པ་དང་། །གཏན་མི་ལྡན་ཉིད་རྣམ་གཅོད་བྱེད། །དེ་སྒྱུར་མེད་ཀུན་བརྗོད་འདོད་ལས། །དེ་དོན་ཉིད་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའང་། མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་དང་། གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་དང་། མ་འབྲེལ་རྣམ་གཅོད་དང་གསུམ་པོ་རིམ་པ་ལྟར་མ་ཁྱབ། ཁྱབ་ཆེས་མི་སྲིད་གསུམ་གཅོད་པའི་ངག་ཡིན་ལ། སྒྲ་ཇི་ལྟར་གཅོད་པ་ལྟར་དོན་ཡང་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་གཅོད་པས། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་གསུམ་ལས་མི་འདའོ། །དེ་ཉིད་སློབ་དཔོན་གྱིས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་སྐབས་སུ། བདག་ཉིད་ཚིག་ཕྲད་ངོ་བོའི་སྒྲ། །མ་བསལ་བ་དང་བཅས་པ་རྣམས། །ལྡོག་པ་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་ཁྱབ་ཆེས་པ་གཅོད་ཅིང་། འདོད་སྒྲས་མ་ཁྱབ་སེལ་བར་བྱེད། །ཅེས་པས་མ་ཁྱབ་པ་གཅོད་ལ། བསྒྲུབ་བྱར་ཁས་བླངས་ཕྱོགས་མཚན་ཉིད། །དེ་རྣམས་ལ་ནི་ཕྱོགས་ཉིད་མེད། །བསལ་བ་གནོད་དང་ལྷག་མ་ལ། །མཚན་ཉིད་འཇུག་པ་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་མི་སྲིད་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་རྣམ་གཞག་བདེ་བ་བོར་ནས་རང་ཉིད་ཀྱིས་མི་དགོས་པ། བློས་བརྟགས་ནས་སྦྱོར་བ་འདི་ནི་འཁྲུལ་པར་འགྱུར་ལ། ཅུང་ཟད་མ་འཁྲུལ་དུ་ཟིན་ཡང་། མཁས་པ་རྣམས་ལ་མ་གྲགས་པས་མི་བདེ་སྟེ་ཀླ་ཀློའི་སྐད་ཀྱིས་སྒྲ་འཆད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱོན་ཅན་གསུམ་པོ་ལའང་། མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། མ་ཁྱབ་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། མཚན་ཉིད་བཀོད་པ་གང་ཞིག་མཚན་གཞིའི་ཕྱོགས་གཅིག་

༼༡༦༥༽

ལ་མ་གྲུབ་པའོ། །དབྱེ་ན་དངོས་པོ་ལ་དཔེར་བརྗོད་ན། བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་ནོག་སློག་ཤལ་ཁྲ་བོ་བཀོད་པའམ། དངོས་མེད་ལ་དཔེར་བརྗོད་ན། མེད་དགག་གི་མཚན་ཉིད་རི་བོང་གི་རྭ་བཀོད་པའམ། གཉིས་ཀའི་ཆོས་ལ་དཔེ་བརྗོད་ན་ཤེས་བྱའི་མཚན་ཉིད་རྒྱུས་བསྐྱེད་པ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཁྱབ་ཆེས་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། མཚན་ཉིད་གང་ཞིག་མཚན་གཞི་ལ་ཁྱབ་ཅིང་མཚོན་འདོད་མེད་པར་ཞུགས་པའོ། །དེ་ལ་གསུམ་ལས། དངོས་པོའི་ཆོས་ལ་ཁྱབ་ཆེས་པ་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་མགོ་ལྡན་བཀོད་པའམ། དངོས་མེད་ཀྱི་ཆོས་ལ་ཁྱབ་ཆེས་པ་རི་བོང་གི་རྭའི་མཚན་ཉིད་དུ་མེད་དགག་བཀོད་པའམ། གཉིས་ཀའི་ཆོས་ལ་ཁྱབ་ཆེས་པ་ཤེས་བྱའི་མཚན་ཉིད་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བློའི་ཡུལ་རུང་དུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །མི་སྲིད་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། མཚན་ཉིད་གང་ཞིག་མཚོན་འདོད་ལ་ཇི་ལྟར་དགོད་བྱ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའོ། །དེ་ལ་གཉིས་ཏེ། རང་ལྡོག་མ་གྲུབ་ནས་མི་སྲིད་པ་དང་། རང་ལྡོག་གྲུབ་ཀྱང་མཚོན་འདོད་ལ་མི་སྲིད་པའོ། །དང་པོ་ལའང་གཉིས་ལས། དངོས་པོའི་རང་ལྡོག་མ་གྲུབ་པ་ནི་རང་གཞན་གྱི་ཐ་སྙད་དང་། ཐ་སྙད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་མཚན་ཉིད་དུ་བཀོད་པའོ། །དེ་རེ་རེ་ལའང་གཉིས་གཉིས་ཏེ། རང་གི་ཐ་སྙད་མཚན་ཉིད་དུ་བཀོད་པ། དཔེར་ན་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་བ་ལང་བཀོད་པ་དང་། ཐ་སྙད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་བ་ལང་གི་མགོ་བོ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཞན་གྱི་ཐ་སྙད་བཀོད་པ་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་རྟའི་ཐ་སྙད་བཀོད་པ་དང་། ཐ་སྙད་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་རྟའི་མགོ་བོ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཕྱི་མ་གཉིས་པོ་འདི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རང་ལྡོག་གི་ཚནས་འཛོག་གི་རྟའི་མགོ་བོའི་བརྗོད་དོན་འཕྲོད་ན་ནི། རང་ལྡོག་

གྲུབ་ཀྱང་མཚན་གཞི་ལ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །ཁ་ཅིག་གཞན་གྱི་ཐ་སྙད་མཚན་ཉིད་དུ་བཀོད་ན་སྐྱོན་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུང་བ་མི་འཐད་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་རང་ལྡོག་གྲུབ་ཀྱང་མཚོན་འདོད་ལ་མི་སྲིད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ངོ་བོ་ཐ་དད་ནས་མི་སྲིད་པ་རང་ལྡོག་ཐ་དད་མེད་ནས་མི་སྲིད་པ། དོན་ལྡོག་ཐ་དད་མིན་ནས་མི་སྲིད་པའོ། །དང་པོ་ངོ་བོ་ཐ་དད་ནས་མི་སྲིད་པ་ནི་དངོས་པོའི་ཆོས་ལ་དཔེར་བརྗོད་ན་གཉིས་ཏེ། རྫས་ཐ་དད་པ་རྟ་བ་ལང་དུ་མཚོན་པ་ལ་ལྐོག་ཤལ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ལྡོག་པ་ཐ་དད་པ་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་སྡོད་པ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་མི་སྲིད་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་གཅིག་གི་དོན་ལྡོག་ཏུ་གཅིག་མི་སྲིད་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ཕྱིར་ཁྱབ་པར་གང་ཞིག་ཆོས། །གང་གིས་གོ་བར་གྱུར་པ་དེ། །དེ་ལས་གཞན་གྱིས་ནུས་མ་ཡིན། །དེས་ན་ཐ་དད་རྣམ་པར་གནས། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཚ་ཤས་སྒྲོ་འདོགས་ཇི་སྙེད་པ། །དེ་བསལ་ཕྱིར་ན་ངེས་པ་དང་། །སྒྲ་ཡང་དེ་སྙེད་ཁོ་ན་དེས། །དེ་དག་སྦྱོད་ཡུལ་ཐ་དད་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེས་ན་རྟ་ལ་ལྐོག་ཤལ་མཚན་གཞི་ལ་མི་སྲིད་ལ་བྱས་པ་ལ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་སྡོད་པ་མཚོན་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པ་ཡིན་ནོ། །དངོས་མེད་ཀྱི་ཆོས་ལ་དོན་སྤྱི་དངོས་མེད་དུ་མཚོན་པ་ལ་དབང་ཤེས་འཁྲུལ་པས་གཟུང་བ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉི་གའི་ཆོས་ལ་ཤེས་བྱ་མེད་དགག་ཏུ་མཚོན་པ་ལ་བློའི་ཡུལ་དུ་བྱར་མི་རུང་བ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཚུལ་གསུམ་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་བཀོད་པ་ནི་དེར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཁྱད་པར་བཀག་ལྡོག་ཉིད་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་རང་ལྡོག་ཐ་དད་མེད་ནས་མི་སྲིད་པ་ནི། གཞི་ལྡོག་མཚན་

༡༤༧

ཉིད་དུ་བཀོད་པ་སྟེ། དངོས་པོ་ལ་དཔེར་བརྗོད་ན། ལྐོག་ཤལ་བ་ལང་དུ་མཚོན་པ་ལ་ལྐོག་ཤལ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། དངོས་མེད་ལ་རི་བོང་གི་རྭ་དངོས་མེད་དུ་མཚོན་པ་ལ་རི་བོང་གི་རྭ་ཉིད་བཀོད་པ་དང་། གཉིས་ཀའི་ཆོས་ལ་ཤེས་བྱ་བློའི་ཡུལ་རུང་དུ་མཚོན་པ་ལ་ཤེས་བྱ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་དོན་ལྡོག་ཐ་དད་མེད་ནས་མི་སྲིད་པ་ནི། རང་གི་མཚོན་བྱ་གཞིར་བྱས་པ་ལ་མཚན་ཉིད་བཀོད་པ་སྟེ། དེ་ལའང་གཉིས་ལས། དངོས་པོ་ལ་དཔེར་བརྗོད་ན། བ་ལང་ཉིད་བ་ལང་དུ་མཚོན་པ་ལ་ལྐོག་ཤལ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། དངོས་མེད་ལ་རྟགས་དངོས་སུ་མཚོན་པ་ལ་འཇིག་མེད་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་ཀའི་ཆོས་ལ་ཤེས་བྱ་ཉིད་དང་ཤེས་བྱར་མཚོན་པ་ལ་བློའི་ཡུལ་རུང་བཀོད་པ་ནི་དེར་མི་འགྱུར་ཏེ། མཚན་གཞི་དང་མཚན་ཉིད་ལྡོས་པས་དོན་ལྡོག་ཐ་དད་པར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། མཚན་གཞི་བཀོད་དང་མ་བཀོད་དང་། །མཚན་ཉིད་མི་སྲིད་པ་ཡི་གཞིར། །མཚོན་བྱ་ཁེགས་སམ་མི་ཁེགས་ཞེས། །རྩོད་པ་གཉིས་ཀྱིས་འདིར་མི་གནོད། །གལ་ཏེ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་འདི་དག་མཚན་གཞི་བཀོད་པ་ལ་བརྟེན་ན་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་ནོག་ལྐོག་ཤལ་ཁྲ་བོ་བཀོད་པ་འདི་མ་ཁྱབ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དཀར་ཟལ་ལ་བཀོད་ན་སྐྱོན་མེད་དུ་འགྱུར་ཞིང་ནག་སྨྲུར་ལ་བཀོད་ན་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་མ་བཀོད་པ་ལ་བརྟེན་ན་མཚན་གཞིའི་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་མི་འཐད་པར་འགྱུར་ཏེ། སྲོག་ཆགས་ཙམ་བ་ལང་དུ་མཚོན་པ་དང་རྟ་བ་ལང་དུ་མཚོན་པའི་མཚན་ཉིད་ནོག་ལྐོག་ཤལ་བཀོད་པའང་སྐྱོན་མེད་ཁོན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་ཐམས་ཅད་བཀོད་པ་ལ་བརྟེན་ཏོ། །འོན་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་ལྐོག་ཤལ་ཁྲ་བོ་

{༡༥༨}

བཀོད་ན་མ་ཁྱབ་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ་དཀར་ཟལ་མཚན་གཞིར་འཛོག་ལ་འོན་ཀྱང་དཀར་ཟལ་ལ་བ་ལང་ཁྲ་བོའི་ཐ་སྙད་དུ་མཚོན་ན་བདེན་ཡང་བ་ལང་ཙམ་དུ་མཚོན་པའི་ཚེ་མ་ཁྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་མ་བཀོད་ཀྱང་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་ནོག་ལྐོག་ཤལ་སྐྱོན་མེད་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ་དུ་བ་མེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཡང་རྫོད་གཞི་ལས་གཞན་དུ་བཀོད་ན་གོ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་སུ་མི་རུང་བ་ལྟར་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་ནོག་ལྐོག་ཤལ་ཡིན་ཡང་མཚན་གཞི་གཞན་རྟ་ལ་སོགས་པ་ལ་བཀོད་ན་མཚོན་མི་ནུས་པས་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དང་པོ་ནས་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་ལྐོག་ཤལ་ཡིན་ནམ་ཞེས་འདྲི་ན། མཚན་ཉིད་ཡིན་མོད་ཀྱི་མཚོན་བྱེད་དུ་འགྲོ་མི་འགྲོ་མཚན་གཞི་ལ་རག་ཅེས་བརྗོད་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་དུ་བ་མེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཡང་འབྲས་རྟགས་སུ་འགྲོ་མི་འགྲོ་འགོད་ཚུལ་ལ་རག་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི་མཚན་གཞི་ལ་བརྟེན་ན་མཚན་ཉིད་མི་སྲིད་པའི་གཞི་ལ་མཚོན་བྱ་མི་ཤེས་ན་མཚོན་བྱ་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་ཁྱབ་པར་འགྱུར་ལ། ཤེས་ན་ལྐོག་ཤལ་གཞིར་བྱས་པ་ལ་ལྐོག་ཤལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་མེད་ནས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་མཚོན་བྱ་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱང་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ལྐོག་ཤལ་རང་མི་སྲིད་པར་མ་གྲུབ་ལ་གཞན་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཐ་སྙད་གཞན་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཁྱབ་བྱེད་ཤེས་པས་ཁྱབ་བྱ་མི་ཤེས་ན་ཁྱབ་བྱ་ལ་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱིས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལ། །ཤེས་ན་སྒྲ་ལ་ཁྱབ་བྱེད་སྒྲ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་མཉན་བྱའང་ཤེས་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡའང་མཚུངས་ཏེ། སྒྲ་ལ་སྒྲ་ཡིན་པ་མི་ཤེས་ན་སྒྲ་གཞན་ཁྱབ་བྱེད་དུ་ཤེས་པས་གཞན་དེའི་མཉན་བྱའང་ཤེས་སོ། །

{༡༦༨}

གཉིས་པ་མཚོན་བྱ་ལའང་གསུམ་ལས་དང་པོ་གཞན་ལུགས་དགག་ན། ཁ་ཅིག་མཚན་མཚོན་རྫས་གཅིག་ཟེར། །ཐ་
སྙད་མཚོན་བྱ་མཚན་གཞིར་འདོད། །ཐ་སྙད་བསྒྲུབ་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མཚན་མཚོན་དོན་ཉིད་ལ་
རྫས་གཅིག་གོ་ཞེས་གསུང་ངོ་། །འདི་མི་འཐད་དེ། མཚོན་བྱ་མིང་གིས་ཁྱད་པར་དུ། །བྱས་ཕྱིར་མཚན་ཉིད་མཐོང་བ་ཡི།
།དབང་ཤེས་རྟོགས་བཅས་ཉིད་འགྱུར་ཞིང་། །དོན་བསྒྲུབ་རྫས་ཡོད་དག་ཏུའང་འགྱུར། །མཚོན་བྱ་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་
མིང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་ན་མཚོན་བྱར་མི་རུང་ལ། བྱས་ན་མཚོན་བྱ་དང་རྫས་གཅིག་པས་མིང་དང་ཡང་རྫས་
གཅིག་པར་འགྱུར་ཞིང་། འདོད་ན་རྫས་གཅིག་ལ་སྣང་མི་སྣང་ཆ་གཉིས་མེད་པས་མཚན་ཉིད་སྣང་བ་ན་མི་སྣང་བའི་
ཕྱིར་དབང་ཤེས་རྟོག་བཅས་སུ་འགྱུར་རོ། །རྟོག་བྲལ་ཡིན་པས་མིང་མི་འཛིན་ན་མཚན་ཉིད་བཟུང་མཚོན་བྱ་མ་བཟུང་
བས་དེ་གཉིས་རྫས་གཅིག་པ་ཉམས། རྫས་གཅིག་ན་དོན་བསྒྲུབ་ཏུ་འགྱུར་གྱི་ཐ་སྙད་བསྒྲུབ་ཏུའང་མི་འཐད་དེ། བྱས་
པས་མི་རྟག་པ་བསྒྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་བཏགས་ཡོད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ་རྫས་ཡོད་དང་རྫས་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །བརྡ་
ལས་འཇུག་པ་ཐ་སྙད་དུ། །གསུངས་ཕྱིར་མཚོན་བྱའི་མཚན་གཞི་མིན། །ཡང་འགའ་ཞིག་ཐ་སྙད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོན་
ལྡོག་ལ་སྒྲ་བློ་མ་འཁྲུལ་བས་ཞེན་རུང་ཡིན་ལ། དེ་མཚོན་བྱའི་མཚན་གཞིའི་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུང་བ་ནི་གཞུང་གི་དགོངས་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། བརྡའི་དུས་སུ་མཚན་ཉིད་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་བཏགས་པ་དེ་ཕྱིས་ཐ་སྙད་ཀྱིས་དུས་སུ་མཚན་ཉིད་
མཐོང་བས་དྲན་པའམ་དྲན་པར་བྱས་ནས་གཟོད་ཐ་སྙད་ལ་འཇུག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

༼༡༧༠༽

རྣམ་འགྲེལ་ལས། གྲགས་པ་བརྡ་ཡི་རྗེས་འགྲོ་བ། །དེ་ཡང་བརྗོད་འདོད་རྗེས་འགྲོ་ཅན། །ཐ་སྙད་དོན་དུ་བྱས་པ་སྟེ། །སྡེབ་སྦྱོར་མིང་དང་སྒྲ་ཆ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་སྒྲ་ཤེས་ནི། །མཚོན་བྱ་ཉིད་ཡིན་དེ་ཡི་གཞི། །རྒྱུ་མཚན་ཉིད་ལས་བརྡ་སྦྱོར་བའོ། །མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་ནི་སློབ་དཔོན་གྱིས། །རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་སྒྲ་ཤེས་སྒྲུབ། །ཅེས་གསུངས་པས། །རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་སྒྲ་བློ་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཉིད་དོ། །དེའི་མཚན་གཞི་ནི་དོན་ལྡོག་ལ་བརྡ་སྦྱོར་བའོ། །དེ་ལྟར་རྟོགས་ནས་སྒོ་གསུམ་ནི། །འཇུག་པ་དེ་ཡི་ཐ་སྙད་ཡིན། །ཐ་སྙད་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ལུས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བ་ལང་གླང་དོར་ལ་འཇུག་པ། ངག་གི་ཐ་སྙད་ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པ་བརྗོད་པ། ཡིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་བསྒྲུབ་པ་ནི། ཐ་སྙད་བསྒྲུབ་ཡིན་ནོ། །དོན་ལ་ལྟོས་པའི་མིང་ཡིན་པས། །བཏགས་ཡོད་ཉིད་ཡིན་དངོས་པོ་ལ། །མ་གྲུབ་ཕྱིར་ན་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན། །དེས་ན་སྒྲ་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་། སྒྲ་སྤྱི་ཙམ་དང་། མིང་དངོས་སུ་བཏགས་པ་ཙམ་མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷས་བྱིན་ལ་སོགས་པ་མིང་གི་སྒྲ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཚོན་བྱར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། གདགས་སུ་རུང་བ་ཙམ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རིགས་ཀྱི་སྒྲ་མཚན་ཉིད་ལ་ལྟོས་པ་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་མིང་གི་སྤྱི་དེ་མཚོན་བྱ་ཡིན་ནོ། །བློས་ཞེན་སྣང་གི་ཆོས་དེ་བློ་ཡུལ་དུ་འགྲོ་བ་མཚན་ཉིད་ལ་ལྟོས་པས་བཏགས་ཡོད་ཡིན་ལ། དོན་ལ་མ་གྲུབ་པས་བློའི་ཆོས་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། ཡུལ་གྲུབ་པས་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་དང་སྒྲ་དང་། ཐ་

༼༡༧༡༽

སྐད་དག་རྟོགས་པའམ། སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་རབ་ཏུ་བསྟན་པས་བརྡ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། མཚན་མཚོན་རྫས་གཅིག་མ་ཡིན་ན། །རང་བཞིན་རྟགས་སུ་མི་འཐད་ལོ། ། མཚན་ཉིད་དངོས་པོ་དང་མཚོན་བྱ་སྒྲོ་བཏགས་ཕན་ཚུན་སྤངས་པ་གཉིས་རྫས་མི་གཅིག་པས་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སུ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྒྲ་ཡི་དོན་ལ་གཅིག་ཉིད་དུ། །འཁྲུལ་པས་ཐ་སྙད་སྦྱོར་བ་ནི། །འཇིག་རྟེན་དོན་ལ་མི་བསླུའི་ཕྱིར། ། གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་ག་ལ་འགལ། །མཚན་ཉིད་ནོག་ལྐོག་ཤལ་གྱི་རྣམ་པ་དང་བ་ལང་གི་མཚོན་བྱ་གཉིས་རྟོག་པ་འཁྲུལ་པས་གཅིག་ཏུ་བཟུང་བ་དེ་དང་། གཞན་སེལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་སློ་ནས་ལྡོག་པ་སོ་སོར་ཕྱེ་སྟེ་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཐ་སྙད་བསྒྲུབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སྦྱར་བས་ཀུན་ཏུ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་ལ་མི་བསླུ་བ་འགྲུབ་བོ། །གསུམ་པ་མཚན་གཞིའང་། མཚན་ཉིད་རྟེན་པ་མཚན་གཞི་ཡིན། །མཚན་ཉིད་པ་དང་བཏགས་པ་གཉིས། །མཚན་གཞིའི་མཚན་ཉིད་ནི། །མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །མཚན་ཉིད་བརྟེན་པར་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཚོན་བྱ་དེས་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ། །དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ། མཚན་གཞི་མཚན་ཉིད་པ་བ་ལང་གི་མཚན་གཞི་དཀར་ཟལ་ལྟ་བུ་དང་། བཏགས་པ་སྐྱོན་ཡོན་བརྩི་བའི་གཞིར་གྱུར་བ་ལང་གི་མཚན་གཞི་རྟ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ཆོས་གསུམ་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་ལ་གསུམ་སྟེ། རང་ལྡོག་ངོས་བཟུང་བ། ཇི་ལྟར་འབྲེལ་པའི་ཚུལ། མཚན་ཉིད་དང་འབྲེལ་ནས་སོ་སོར་མཚོན་པའི་རྣམ་གཞག་གོ །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། གཞན་ལུགས་དགག་ན། འགའ་ཞིག་ཆོས་གསུམ

{༡༧༣}

རང་ལྡོག་ནི། །རང་གི་རྣམ་པ་འཆར་རུང་ཞེར། །སྣང་བའི་བསྒྲུབ་པ་དང་སེལ་བའི་བསྒྲུབ་པ་མི་ཕྱེད་པའི་བོད་ཁ་ཅིག་ཆོས་གསུམ་གྱི་རང་ལྡོག་བསྒྲུབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། རང་གི་རྣམ་པ་རང་དབང་དུ་འཆར་བས་ངེས་སུ་རུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཆོས་གསུམ་པོ། །རྟོག་མེད་ཡུལ་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར། །མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་པོ་རང་གི་རྣམ་པ་རང་དབང་དུ་འཆར་བའི་ཕྱིར། གཞན་སེལ་ལ་མི་ལྟོས་པར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན་སྒྲ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་གཞན་སེལ་དུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །གཉིས་པ་རང་གི་འདོད་པ་ནི། དེས་ན་སྣང་བའི་ལྡོག་པ་ནི། །ཆོས་གསུམ་ཉིད་མིན་སེལ་བ་ཡི། །ཆོས་གསུམ་གྱི་ནི་རང་ལྡོག་ལ། །བསྒྲུབ་དང་དགག་པ་གཉི་ག་ཡོད། །བ་ལང་གི་རང་མཚན་སྣང་བ་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པས། མཚན་མཚོན་གྱི་ཐ་སྙད་མི་འཐད་དོ། །ཆོས་གསུམ་ཀའང་གཞན་སེལ་གྱི་ཆ་ནས་དངོས་པོའི་ཆ་བསྒྲུབ་ན་མ་ཡིན་དགག་དང་། དངོས་མེད་ཀྱི་ཆ་བསྒྲུབ་ན་མེད་དགག་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཇི་ལྟར་འབྲེལ་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས་འབྲེལ་ཚུལ་དངོས་ནི། མཚན་མཚོན་རང་བཞིན་འབྲེལ་པ་ཡིན། །མཚན་གཞི་ཕལ་ཆེར་གནས་སྐབས་འབྲེལ། །མཚན་ཉིད་དང་མཚོན་བྱ་རང་བཞིན་འབྲེལ་ཞིང་དེ་གཉིས་དང་མཚན་གཞི་གནས་སྐབས་འབྲེལ་ལ། རང་བཞིན་འབྲེལ་པའང་ཡོད་དེ་དངོས་པོ་མི་རྟག་པར་མཚོན་པ་ལ་དུས་གཉིས་པར་མི་སྡོད་པར་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་འབྲེལ་པ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་ནི། འབྲེལ་པས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་ཉིད། །སྒྲོ་བས་མཚན་མཚོན་འབྲེལ་པ་འགྲུབ། །མཚན་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་དང་མཚོན་བྱའི་སྒྲ་སྤྱི་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བཟ

ཚད་བྱས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འཁྲུལ་ཏེ་གཅིག་ཏུ་བཟུང་བ་ཉིད་སྒྲོང་བའི་རང་རིག་གིས་འགྲུབ་བོ། །མཚན་གཞི་དང་ནི་མཚོན་བྱ་ཡི། །འབྲེལ་པ་མཁས་པས་མཐོང་བས་དྲན། །རྨོངས་པ་ལ་ནི་བརྡ་དྲན་པའི། །ཐ་སྙད་བསྒྲུབ་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དགོས། །མཚན་གཞི་དང་མཚོན་བྱའི་འབྲེལ་པ་ནི་མཁས་པ་ལ་མཚན་ཉིད་དམ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ན་བརྡ་དྲན་པས་འགྲུབ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། བློ་གྲོས་ཆེན་པོས་མཐོང་ཉིད་ལས། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །རྨོངས་པ་ལ་སྔོན་དཔེ་ལ་འབྲེལ་པ་དྲན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ངེས་ཏེ། ཕྱོགས་གླང་གིས། ཡུལ་ཡོད་ན་ཡང་རྨོངས་པས་འདིར། །གཞན་དག་རྗེས་སུ་མི་བརྗོད་པ། །གྲུབ་པ་དང་ནི་ཆོས་མཐུན་ལས། །བརྡ་དྲན་བྱེད་པ་འབའ་ཞིག་གོ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་མཚན་ཉིད་དང་འབྲེལ་ནས་སོ་སོར་མཚོན་པའི་རྣམ་གཞག་ལ་གཉིས་ཏེ། ཇི་ལྟར་མཚོན་པའི་ཚུལ་དང་། ཕན་ཚུན་ངེས་པའི་རྣམ་གཞག་གོ །དང་པོ་ལའང་གཉིས་ལས་ཐོག་མར་སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བ་ནི། གསུམ་པ་དེ་ལ་སྤྱི་དང་ནི། སྦྱོར་བ་འདིར་རྟོགས་གཉིས་གཉིས་དྲུག །སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དང་སྦྱོར་བ་འདིར་རྟོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གཉིས་དང་། བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་དང་དཀར་ཟལ་གཉིས་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་གཉིས་གཉིས་ཏེ་དྲུག་པོ་དེ་ཡང་དག་གོ །བཟློག་ལའང་དྲུག་ལས་མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞིའི་ཆ་གཉིས་སྐྱོན་མེད་སྲིད། བ་ལང་གི་མཚོན་བྱ་དང་དཀར་ཟལ་གཉིས་མཚན་གཞིར་བཞག་ནས་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་མཚོན་པ་དང་། བྱེ་བྲག་སྦྱོར་བ་འདིར་རྟོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་མཚོན་པ་གཉིས་དང་།

༼༡༧༨༽

དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གཉིས་པོ་ལའང་གཉིས་གཉིས་ཏེ་དྲུག་ལ་བཞི་ཡང་དག་ཡིན་ཅིང་གཉིས་པོ་དེ་མ་ཡིན་ཏེ། དཀར་ཟལ་མཚན་ཉིད་ཙམ་མ་ཡིན་པར་མཚོན་པ་འཁྲུལ་པའི་སྐབས་སྲིད་ལ། གོང་བུ་འདི་འི་ཁ་དོག་ཆོས་ཅན་ཁྲ་བོའི་ཐ་སྙད་དུ་བྱར་རུང་སྟེ་དཀར་ཟལ་དུ་སྣང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་ན་ཡང་དག་སྲིད་ཅིང་ཡང་ལྐོག་ཤལ་དང་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་གཉིས་མཚན་གཞི་མ་ཡིན་པར་མཚོན་མི་ནུས་ཏེ་སྐབས་ཀྱིས་མཚན་གཞིར་མི་རུང་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་རང་ལྡོག་ཡིན་པར་མཚོན་ཚུལ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། སྦྱོར་བ་འདིར་རྟགས་མཚན་ཉིད་དེ། །གཞི་མཚོན་གཉིས་ལ་ཁེགས་ན་ནི། །མཚན་གཞི་ལྐོག་ཤལ་ཁེགས་པར་འགྱུར། །མ་ཁེགས་ན་ནི་ཁྱབ་ཆེས་ཟེར། །ནོག་ལྐོག་ཤལ་མཚན་གཞིར་བཞག་ནས་སྦྱོར་བ་འདིར་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་མཚོན་པ་ལ་སྦྱོར་བ་འདིར་རྟགས་ཀྱི་དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྡོག་གྲུབ་པ་བཀོད་པའི་ཚེ། མཚན་ཉིད་དེ་དཀར་ཟལ་དང་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་གཉིས་ལ་མ་ཁེགས་ན་ཁྱབ་ཆེས་པར་འགྱུར་ལ་ཁེགས་ན་དེའི་མཚན་གཞི་ལྐོག་ཤལ་ཡང་ཁེགས་པར་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་མཚན་ཉིད་ཁེགས་ཀྱང་མཚན་གཞི་མ་ཁེགས་ན་མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། དོན་ལྡོག་ལ་ཁྱབ་རང་ལྡོག་ལ། །མ་ཁྱབ་པས་ན་ཉེས་པ་མེད། །དོན་ལྡོག་ལ་ཁྱབ་སྟེ་དོན་ལྡོག་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མཚན་གཞི་ལ་མ་ཁྱབ་པའི་སྐྱོན་ལས་གྲོལ་ལོ། །རང་ལྡོག་ལ་མ་ཁྱབ་སྟེ་རང་ལྡོག་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཁྱབ་ཆེས་པའི་ཉེས་པ་ལས་གྲོལ་ལོ། །གཉིས་པ་གཞན་ལྡོག་མིན་པར་མཚོན་ཚུལ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚོན་བྱ་

འགལ་དང་ཐ་སྙད་ཁེགས། །དངོས་འགལ་གཞི་མཚོན་རྟོད་པ་མེད། །དང་པོ་མཚོན་བྱ་ལ་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་སྟོང་
བ་ནི། མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་མཚོན་བྱ་ཡིན་ན་མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་བཀག་པས་མཚོན་པ་འགལ་ཏེ། ནོག་སྐྱོག་
ཞལ་བཀག་པས་བ་ལང་དུ་མཚོན་པ་བཞིན་ནོ། །མ་ཡིན་ན་རྣམ་འཇོག་གི་རྒྱུ་ལ་མི་ལྟོས་པར་འགྱུར་རོ། །འདོད་ན་
མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་བཀག་པ་ལའང་མི་ལྟོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་རྒྱུ་མཚན་མེད་པར་ཐ་སྙད་ངེས་པ་མི་རུང་བས་
ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཡོད་མེད་མི་ངེས་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་མཚོན་བྱའི་མཚན་
གཞི་ཡིན་ལ། རང་ལྡོག་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཡོད་ལྡོག་ཆོས་ཅན་བསྒྲུབ་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ་གྲུབ་བསལ་མེད་ལ་དཔག་འདོད་
དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཀོད་པ་ན་བསྒྲུབ་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་བསྒྲུབ་བྱའི་མཚན་གཞི་ཡིན་པས་རྟགས་ལ་ལྟོས་
ལ། བསྒྲུབ་བྱའི་རང་ལྡོག་མ་ཡིན་པས་མཚན་ཉིད་བཀག་པས་བསྒྲུབ་པ་མི་འགལ་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་མཚོན་བྱ་
མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་ལ་མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་ཁེགས་མ་ཁེགས་བརྟགས་པའི་རྟོད་སྟང་ཡང་དེ་དང་འདྲ་སྟེ། མཚོན་བྱ་མ་
ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རང་ལྡོག་ལ་མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་མ་ཁེགས་པས་མཚན་གཞིར་ཡང་འཐད་ལ་དེ་རྟེན་པའི་གཞི་
ལྡོག་དཀར་ཟལ་དང་ནོག་སྐྱོག་ཞལ་ཁེགས་པས་དེ་དག་མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་དུ་མཚོན་པ་མི་འགལ་ལོ། །
གཉིས་པ་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་ཁེགས་པར་ཐལ་བ་སྟོང་བ་ནི། ནོག་སྐྱོག་ཞལ་ལ་སྦྱིར་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་སྒྲ་བློས་གྲུབ་པ་
ཁེགས་ན་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རང་ལྡོག་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་སྒྲ་བློ་གྲུབ་པ་དང་། མཚོན་བྱའི

མཚན་ཉིད་བཀག་པའི་རང་ལྡོག་ལ་མཚོན་བྱའི་སྒྲ་བློ་འང་ཁེགས་པས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་དང་མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་ཆད་པར་འགྱུར་ལ། མ་ཁེགས་ན་མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་ཁྱབ་ཆེས་པར་ཐལ་ཏེ་དེ་ཉིད་མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ནོག་སློག་ཤལ་གྱི་དོན་ལྡོག་ལ་མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་མ་ཁེགས་པས་ཐ་སྙད་རྒྱུན་ཆད་པ་མེད་ལ། རང་ལྡོག་ལ་ཁེགས་པས་ཁྱབ་ཆེས་པ་མེད་དོ། །འདི་ལྟ་བུའི་བརྒལ་བརྟག་གི་ལན་ཐམས་ཅད་འདི་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་དངོས་འགལ་གཞི་མཚོན་དུ་ཐལ་བ་སྤང་བ་ནི། མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་མཚོན་བྱའི་མཚན་གཞི་ཡིན་ན་དངོས་མེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱང་དངོས་པོའི་མཚན་གཞིར་ལྟུང་ངོ་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ལ་ཁ་ཅིག་དེ་ལྟར་ན་དངོས་མེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ལ་དོན་བྱེད་ནུས་པ་རྟེན་པར་ཐལ་ལོ། །མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་ལ་མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་རྟེན་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །སྤྱི་མ་ཡང་འདོད་ན་དོན་བྱེད་ནུས་མི་ནུས་རྫས་འགལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ཏེ་གཉིས་ཀ་དངོས་མེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ལ་འདུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་རྫས་འགལ་བ་མ་ཡིན་པ་འདོད་ལ་ལྡོག་པ་འགལ་བ་མ་ཡིན་པའི་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་བོ་ཞེས་གསུང་ངོ་། །འདི་མི་འཐད་དེ། དོན་ལྡོག་ལ་སྒྲ་བློ་མ་འཁྲུལ་པས་ཞེན་ལྟུང་དེ་ཐ་སྙད་དུ་མི་འཐད་པར་སྔར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མཚོན་བྱ་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་སྒྲ་བློ་ཡིན་པས་བློ་ཆོས་དངོས་པོ་ཉིད་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་དོན་ལ་དེ་ལྟར་བཏགས་པའི་ཆ་ནས་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་དངོས་པོ་དངོས་མེད་གཉིས་རྫས་འགལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ཏེ། གཉིས་ཀ་དངོས་མེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་སྟེ་དངོས

༼༡༥༥༽

པོ་མ་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་དོན་དང་ཐ་སྙད་རྫས་མི་གཅིག་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། འདོད་པ་ཡིན་ཏེ་དོན་ལྡོག་དང་སྒྲ་བློ་གཉིས་རྟོག་པ་འཁྲུལ་པས་གཅིག་ཏུ་བཟུང་བ་མ་གཏོགས་པ་རྫས་གཅིག་པ་མེད་དོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གསུམ་པ་འགལ་མཚུངས་ཀྱི་སྤྱོར་བ་དཔེར་བརྗོད་པ་ནི། དེས་ན་ལ་ལར་འགལ་བ་དང་། །མཚུངས་པར་མཐོང་བའི་སྦྱོར་བ་ཤིད། །གཞི་ཐ་དད་ལ་ལྟོས་ནས་འགལ་བ་དང་མཚུངས་པ་མེད་ཀྱང་ལྡོག་པའི་སྒོ་ནས་མཚུངས་པར་མཐོང་བ་དང་འགལ་བར་མཐོང་བ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ཤེས་བྱའི་ལྡོག་པ་ཤེས་བྱར་མཆོན་པ་ལ་བློའི་ཡུལ་རུང་བཀོད་པའམ། འགལ་བར་མཐོང་བ་ཚུལ་གསུམ་མ་ཚང་བ་མཚན་གཞི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་བྱུང་རུང་སྟེ། ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དཔེར་ན་སྒྲ་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་བྱས་པ་བཀོད་པ་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་ཡིན་ཏེ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་ན། ཚུལ་གསུམ་མ་ཚང་བ་འདི་ཡང་དག་གི་རྟགས་ཡིན་པས་དེས་མཚན་གཞིར་བཞག་སྟེ་རྟགས་སུ་མཆོན་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་གཞི་མཚན་མཚུངས་པར་མཐོང་བར་དཔེར་ན་ཚུལ་གསུམ། མཚན་གཞིར་བཞག་ནས་གཏན་ཚིགས་སུ་མཆོན་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཉིད་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུང་བ་མི་འཐད་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཞི་མཆོན་མཚུངས་པ་ནི་མ་ཡིན་དགག་གི་ཐ་སྙད་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་མཆོན་པ་ལ་དགག་བྱ་བཀག་ནས་ཆོས་གཞན་འཕེན་པ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ཕན་ཚུན་ཇི་ལྟར་ངེས་པའི་རྣམ་གཞག་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་རྣམ་གཞག་སྤྱིར

{༡༧༨}

བརྗོད་པ་ནི། མཚོན་མཚོན་གྲངས་མཉམ་ངོ་བོ་གཅིག །རྫས་ཡོད་བཏགས་ཡོད་ཉིད་དུ་ངེས། །མཚན་ཉིད་གཅིག་ལ་མཚོན་བྱ་དུ་མ་དང་མཚོན་བྱ་གཅིག་པ་མཚན་ཉིད་དུ་མ་མི་སྲིད་པས་གྲངས་མཉམ་པ་དང་། རྟོག་པས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། མཚན་ཉིད་རྫས་ཡོད་དང་མཚོན་བྱ་བཏགས་ཡོད་དུ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་དེ་ལས་གཞན་དུ་རྟོག་པ་དགག་པ་ནི། མཚན་མཚོན་དོན་ལ་གཅིག་པ་དང་། །ཐ་དད་གྲངས་མི་མཉམ་པ་འཁྲུལ། །བོད་ཕལ་ཆེར་རྫས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ནི་བཀག་ཟིན་ལ། རྫས་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ཁ་ཅིག་བུམ་པ་འདུས་བྱས་སུ་མཚོན་པའི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་གནས་རྒ་འཇིག་བཞི་བུམ་པ་ལས་རྫས་གཞན་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུང་བ་མི་འཐད་དེ། མཚན་ཉིད་དེས་མཚོན་བྱ་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་མཚོན་ནམ་ཐ་དད་ལྡན་པར་མཚོན། དང་པོ་ལྟར་ན་མི་ནུས་ཏེ་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནུས་ཀྱང་བྱས་པ་མི་རྟག་པ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་གྱི་མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཁ་ཅིག་དོན་ལ་གནས་པའི་ལྡོག་པ་གཅིག་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ཤང་ཀར་ནན་ཏའི་དགོངས་པ་མ་ལོངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ས་བོན་གཅིག་གིས་འབྲས་བུ་དུ་མ་བསྐྱེད་པ་དང་། བསྒྲུབ་བྱ་གཅིག་ལ་རྟགས་དུ་མ་རུང་བ་ལྟར་མཚན་ཉིད་གཅིག་གིས་མཚོན་བྱ་དུ་མ་མཚོན་པ་དང་། མཚན་ཉིད་དུ་མས་མཚོན་བྱ་གཅིག་མཚོན་པས་གྲངས་མི་མཉམ་ཞེས་གསུང་བ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་དེ། འདི་ལྟར་མཚན་ཉིད་དེས་མཚོན་བྱ་དེ་མ་ཡིན་ལས་ཐ་དད་དུ་མ་ཕྱེ་བར་དེའི་ཐ་སྙད་དུ་མཚོན་མི་ནུས་ལ། འཕྱེད་ན་ཡང་དེ་མིན་དེ་མཚོན་མི་ནུས་ཏེ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་མི་འགལ་བ་སྒྲ་བློ་ཐ་དད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ན་ཟླ་བ་དང་རི་བོང་ཅན་ལྟར་རྣམ་

གྲངས་པར་འགྱུར་བས་དོན་མི་མཚུངས་པ་དང་། དཔེ་མི་མཚུངས་ཏེ་རྒྱུ་འབྲས་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པས་རྐྱེན་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་དུ་མ་སྲིད་ལ། མཚན་ཉིད་དང་མཚོན་བྱ་རྣམ་པར་གཞག་འཇོག་ཡིན་པས་གཅིག་གིས་གཉིས་འཇོག་མི་ནུས་སོ། །མཚན་ཉིད་དུ་མས་མཚོན་བྱ་གཅིག་མཚོན་པའང་མི་རུང་སྟེ། མཚོན་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་དོན་ལྡོག་དེ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་པའི་སྒྲ་ཡིན་གྱི་དོན་ལྡོག་རྒྱུ་མཚན་དུ་མ་བྱས་ན་མི་མཐུན་པ་ཙམ་གྱིས་མཚོན་བྱར་མི་འགྱུར་རོ། །བསྒྲུབ་བྱ་ནི་གང་ལ་འབྲེལ་པ་ཡོད་པས་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱ་མ་ཡིན་པས་ག་ལ་མཚུངས། གསུམ་པ་མིང་དོན་བཟློག་པའི་རྩོད་པ་སྤྲང་བ་ནི། དེ་དག་ཕན་ཚུན་བཟློག་པ་ཡི། །རྣམ་པར་གཞག་པས་འདིར་མི་གནོད། །མིང་དེའི་དོན་གཞན་དུ་བཏགས་ནས་འདོད་པའི་མཚོན་བྱ་འགོག་པ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་རྒོལ་བས་རྗེས་དཔག་མཚན་གཞིར་བཞག་སྟེ་མི་བསླུ་བས་ཚད་མའི་ཐ་སྙད་དུ་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས་དངོས་པོར་འཛིན་པ་ལ་བཏགས་ཏེ་རྗེས་དཔག་ཚད་མར་འགོག་པའི་གནོད་པ་མེད་དེ། དངོས་པོར་འཛིན་པ་ལ་ཚད་མར་བརྡ་བྱེད་ན་དེ་རྗེས་དཔག་ལ་ངེད་ཀྱང་མི་འདོད་ལ། མི་བསླུ་བ་ལ་ཚད་མའི་བརྡ་བྱེད་ན་ཁྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་དགག་མི་ནུས་སོ། །འགའ་ཞིག་དོན་དེ་ལ་མིང་གཞན་དུ་བྱས་ནས་མི་འདོད་པའི་མཚོན་བྱ་བསྒྲུབ་པའི་གནོད་པ་སྤྲང་བ་ནི། རྒོལ་བས་བུམ་པ་དཔྱད་མི་བཟོད་པས་ཀུན་རྫོབ་པར་མཚོན་པ་ལ་ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས་བུམ་པ་དོན་བྱེད་ནུས་པས་དོན་དམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དོན་དེའི་མིང་གཞན་དུ་བཏགས་ནས་རྩོད་ན། དབུ་མ་པས་སྒྲོས་བྲལ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བརྡ་བྱས་པ་དེ་བུམ་པ་ལ་མི་སྲིད་ལ། རྟོག་གེ་བས་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ལ་དོན་དམ་གྱི་

༼༡༥༠༽

བརྡ་བྱས་པ་དེ་ཁོ་བོ་ཡང་འདོད་དོ། །ཁ་ཅིག་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྒྱུས་བསྐྱེད་པར་བཞག་པ་ལ་རྒྱུས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འདུས་བྱས་ཡིན་ནོ་ཞེས་དོན་དང་ཐ་སྙད་ཀོ་བཟློག་ནས་རྩོད་ན་ཁོ་བོ་ཅག་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་དོན་ཡིན་པར་འདོད་ལ། ཁྱེད་དེ་ལས་བཟློག་ནས་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཐ་སྙད་རྒྱུས་བསྐྱེད་ཀྱི་དོན་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་ན། ཐ་སྙད་མཚན་ཉིད་དང་དོན་ལྡོག་མཚོན་བྱར་འགལ་ལོ། །འོན་ཏེ་མིང་བཟློག་ནས་འདུས་བྱས་ཀྱི་དོན་རྒྱུས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་ན། དོན་ལྡོག་མཚན་ཉིད་དང་ཐ་སྙད་མཚོན་བྱར་ཁས་བླངས་པས་མིང་ལ་མི་བརྩད་དོ། །གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ངེས་པར་བྱ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཚན་ཉིད་ངོས་གཟུང་བ་དང་། དེས་སྒྲོ་འདོགས་ཇི་ལྟར་གཅོད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གཞན་གྱིས་བརྟགས་པ་དགག་ན། །མི་བསླུ་མི་ཤེས་དོན་གསལ་གཉིས། །རྣམ་གྲངས་པའམ་ཕྱེ་སྟེ་སྨྲ། །སློབ་དཔོན་ལྷ་དབང་བློ་གང་ཡང་རུང་བས་མཚོན་ནུས་ཞེས་གསུང་བ་དང་། རྒྱན་མཛད་པས་དོན་དམ་པའི་ཚད་མ་དང་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་མྱོང་བ་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པས་གསལ་བར་མྱོང་བ་དེ་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་པ་ཡང་ཡིན་ལ་ཚད་མ་ཡང་ཡིན་པས་དོན་དམ་གྱི་ཚད་མའོ། །དེའི་མཚན་ཉིད་མ་ཤེས་དོན་གསལ་ཡིན་གྱི་མི་བསླུ་བ་མ་ཡིན་ཏེ་བཅད་པའི་དོན་ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་ནི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་བར་ལ་ཐ་སྙད་དུ་རུང་བ་ཡིན་པས་དེའི་མཚན་ཉིད་མི་བསླུ་བ་དང་

༼༡༥༡༽

མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཚོགས་པ་ཡིན་ཏེ་བཅད་པའི་དོན་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཡང་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་ན་རེ། རྣམ་ངེས་ལས། འདི་དག་གིས་དོན་ཡོངས་སུ་བཅད་ནས་འཇུག་པ་ན་དོན་བྱ་བ་ལ། བསླུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་གསུམ་གྱིས་མཚོན་པའི་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་ནི། རང་གི་ངོ་བོ་ཁྱད་པར་དོན་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ནུས་པ་སྟེ། མཚན་གཞི་མངོན་སུམ་རྗེས་དཔག་ལ་ཡོད་པའི་གཞལ་བྱ་ནུམ་པ་དང་། མེ་ལ་སོགས་པ་ཐོབ་པའི་ནུས་པའོ། །ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་བཟུང་བའམ་མ་བཟུང་བའི་དོན་ཅི་རུང་རུང་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་གྱི་ཡོངས་སུ་བཅད་པའི་འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་པའོ། །བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་དོན་ཡོངས་སུ་གཅོད་བྱེད་ལ་གནས་པའི་ནུས་པ་སྟེ། ཤེས་པས་དོན་མེ་དང་ཆུ་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་བཅད་ནས་ཞུགས་པས་ཐོབ་པའི་ནུས་པ་ཡིན་གྱི། རྐང་ལག་ལ་སོགས་པས་ཐོབ་པའི་ནུས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་རང་གི་ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་གྱིས་དངོས་པོར་འཛིན་པ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་གཅོད་ལ། ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་མི་སྲིད་པ་གཅོད་ཅིང་བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཁྱབ་ཆེས་གཅོད་ལ་མ་ཁྱབ་པ་གཅོད་པ་ཞིག་ཁ་བསྐང་ངོ་། །བདེན་པའི་དོན་རྟོགས་ནི་ཚད་མའི་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུང་ངོ་། །བྲམ་ཟེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་རྣམས་ནི་བདེན་པའི་དོན་རྟོགས་ཆོས་གསུམ་ལྡན་ཏེ། སྔར་མ་རྟོགས་པའི་དོན་ལ་འཛིན་སྟངས་མི་འཁྲུལ་པས་སྒྲོ་འདོགས་སེལ་བ་ཞེས་བྱ་བའོ། །དེའང་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་ཏེ། །རང་གི་ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་བཟློག་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲོ་འདོགས་སེལ་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི་ཚད་མས་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། དོན་ལ་ཤེས

༼༡༦༣༽

པའི་བྱེད་ཡོད་པས། །དེ་ལ་ཅུང་ཟད་བྱས་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་སྦྱར་མ་རྟོགས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེའང་ཡུལ་གྱི་རྫས་མ་རྟོགས་པ་ལ་བྱས་ན་བཅད་ཤེས་ལ་ཁྱབ་ཆེས་ཤིང་རིགས་སྦྱར་མ་རྟོགས་པ་ལ་བྱས་ན་ཚད་མ་མི་སྲིད་པས། ཡུལ་དུས་རྣམ་པ་སོ་སོར་ངེས་པའི་རིགས་སྦྱར་མ་རྟོགས་པ་རྟོགས་པའོ། །འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དོན་ལ་མི་འཁྲུལ་བའོ། །དེའང་བློ་དོན་དང་མཐུན་པར་འཛིན་པ་ཙམ་མ་ཡིན་ཏེ་ཡིད་དཔྱོད་ལའང་ཡོད་པས་སོ། །འོན་ཀྱང་དེ་འཛིན་གྱི་སྤྱི་རིགས་དེ་དོན་མེད་པར་འབྱུང་མི་སྲིད་པ་དུ་བ་མེ་ལ་མི་འཁྲུལ་པ་ལྟ་བུའོ། །དེའང་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཙམ་ལ་མི་འཁྲུལ་བ་ལོག་ཤེས་ལའང་ཡོད་ལ། རང་མཚན་ལ་མི་འཁྲུལ་པ་ལ་བྱེད་ན་སྒྲོ་བཏགས་མཐལ་བའི་ཚད་མ་ལ་མ་ཁྱབ་པས་རང་གི་སྒྲོ་མ་བཏགས་ཀྱི་དོན་ལ་མི་འཁྲུལ་བའོ། །དེ་ལ་བྱེད་པའང་གསུམ་སྟེ། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་སྒྲོ་འདོགས་སེལ་བས་གཅིག་གིས་གྲུབ་པ་གཅིག་གིས་མི་འགོག ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་སྦྱར་མ་རྟོགས་པའི་བྱེད་པས་གཅིག་གིས་གྲུབ་པ་ཅིག་གིས་མི་སླུབ། འཛིན་སྟངས་དོན་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་བྱེད་པས་གཅིག་གིས་གྲུབ་པ་དང་གཅིག་གིས་གྲུབ་པ་མི་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྤྲོས་པ་དང་བཅས་པ་གསུངས་སོ། །དེ་དག་ལ་མི་འཐད་པའི་ཆ་བཀག་ན། མཚན་ཉིད་གཉིས་ཀྱིས་འཇོག་ན་ནི། །མཚོན་བྱ་དེ་ཡང་གཉིས་སུ་འགྱུར། །གཉིས་ཀ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་མི་འཐད་དེ། མཚོན་བྱའང་གཉིས་སུ་འགྲོ་བས་སོ། །དེས་ན་འདམ་ཀ་ཅན་མི་སྲིད་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །མཚན་མཚོན་གཉིས་སུ་འདོད་ན་ཡང་། །སྤྱི་མཚན་གཅིག་པ་མི་སྲིད་འགྱུར། །

དོན་དམ་པའི་ཚད་མ་དང་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་གཉིས་སུ་བྱེད་པའང་ཚད་མ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཅི་ཡིན་ཞེས་དྲིས་ན་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་འདི་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པ་མ་འབྲེལ་བ་དང་། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་གཅིག་མེད་ན་ཚད་མ་ཞེས་མཚོན་བྱ་གཅིག་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་ཁྱབ་གཅོད་ཚུལ་འདིར་མི་འཐད། །གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་དགོངས་པ་མིན། །མ་ཁྱབ་པ་གཅོད་པ་གཞན་ནས་ཁ་བསྐང་ངོ་ཞེས་གསུང་ན་མི་འཐད་དེ། མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་པའི་ཚིག་ལ་ནུས་པ་མེད་ན་གཞན་ནས་ཁ་བསྐངས་པས་ཚིགས་སྔ་མ་སྐྱོན་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་བཟློག་མི་ནུས་ལ་བདེན་པའི་དོན་རྟོགས་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་ཞེས་གསུང་ན་གཞུང་གི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །མི་དགོས་མ་ཁྱབ་མི་སྲིད་གསུམ། །བདེན་པའི་དོན་རྟོགས་འདོད་ན་ཡོད། །བདེན་པའི་དོན་རྟོགས་ཚོས་གསུམ་ལྡན་གྱི་ཡང་། ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་སྨྲར་མ་རྟོགས་པ་རྣམ་གཅད་མེད་པས་མི་དགོས་པས། འཛིན་སྟངས་དོན་ལ་མི་འཁྲུལ་ན་རྟོགས་ཟིན་ལ་འཇུག་པ་མི་སྲིད་ལ། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་ཡིན་པས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དོན་བདེན་པའི་གོ་བ་དོན་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་ལྟར་འཛིན་པ་ལ་འདོད་ན་མི་འཐད་དེ། མངོན་སུམ་གྱིས་ཀྱང་དོན་དང་འདྲ་བ་མཐོང་བ་ལ་དོན་མཐོང་བར་བྱེད་པ་དང་། འབྲས་རྟགས་ཀྱིས་ཀྱང་རང་གི་རྒྱུ་བསྒྲུབ་མི་ནུས་པས་མེ་ཙམ་ལ་ཚད་མར་འགྱུར་བ་མི་འཐད་པ་དང་། དོན་དམ་པའི་ཚད་མ་གཟུང་འཛིན་ལས་གྲོལ་བས་དོན་བདེན་པ་འགའ་ཞིག་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་གཞག་ན། མི་སླུ་མི་ཤེས་དོན་གསལ་གཉིས། །རང་མཚན་རྟོགས

༼༡༨༩༽

པར་དོན་ལ་མཐུན། །ཐ་སྙད་པ་དང་དོན་དམ་པ། །གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་གཉིས་པོ་འཇུག །སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས་གཞུང་གི་ཆ་འགའ་ཞིག་ཏུ་མི་བསླུ་བ་དང་འགའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཤེས་དོན་གསལ་དུ་གསུངས་ལ། དཔལ་ལྡན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་དེ་གཉིས་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་མཛད་ནས་བློ་དེ་དོན་དེ་ལ་མི་བསླུ་བའི་ནུས་པ་ཉིད་ལ་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའང་། མི་བསླུ་ལས་དང་བྱེད་པོ་དང་། །བྱ་བ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན། །གང་མི་བསླུ། གང་ལ་མི་བསླུ། ཇི་ལྟར་མི་བསླུ་བའོ། །དང་པོ་ནི་ཤེས་པ་མ་འཁྲུལ་པ་དོན་ཇི་ལྟར་གནས་པ་ལྟར་ཡོད་པ་ལ་ཡོད་པར་ཤེས། མེད་པ་ལ་མེད་པར་ཤེས་པ་དེ་མི་བསླུ་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ལ་དོན་རང་མཚན་ཡོད་ན་དོན་བྱེད་ནུས་པར་མི་བསླུ། མེད་ན་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པ་ཉིད་མི་བསླུ་བའོ། །གསུམ་པ་ནི་དོན་རང་མཚན་ལ་ཞུགས་ན་རང་མཚན་ཐོབ་པ་ལ་མི་བསླུ་རང་མཚན་མེད་པས་དེ་ལ་མི་འཇུག་ན་ལྡོག་པ་པོ་མེད་པ་ཉིད་ལ་མི་བསླུ་བའོ། །དེའང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཚད་མ་བསླུ་མེད་ཅན་ཤེས་པ། །དོན་བྱེད་ནུས་པར་གནས་པ་ནི། །མི་བསླུ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །མ་ཤེས་དོན་གསལ་ཡང་དོན་གྱི་སྒྲ་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་ལ། གསལ་བའི་སྒྲ་བློས་དོན་རང་གི་མཚན་ཉིད་རྟོགས་པ་ཡིན་པས་དོན་ལ་མི་མཐུན་པ་མེད་དོ། །རྣམ་འགྲེལ་ལས། མི་ཤེས་དོན་གྱིས་གསལ་བྱེད་ཀྱང་། །རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས་འོག་ཏུ། །སྤྱི་ཡི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐོབ། །རང་གི་མཚན་ཉིད་མི་ཤེས་པ། །ཤེས་པ་གང་ཡིན་ཞེས་དགོངས་ཕྱིར། །རང་གི་མཚན་ཉིད་དཔྱད་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྡན་བཅོམ་ལྡན་ཚད་མ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །དེས་ན་མི་བསླུ་བ་དང་མ་ཤེས་དོན་གསལ་གཉིས་ཀ་ཡང་དོན་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་

༼༡༦༥༽

ཪྟོགས་པ་དང་། དེ་དག་ལ་མི་བསླུ་བར་དོན་མཐུན་ནོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། དངོས་མེད་འཇལ་ལ་མ་ཁྱབ་ཅིང་། །ཉེ་བར་བསྣད་ལ་ཁྱབ་ཆེས་ཡོ། །རང་མཚན་ཡོད་མེད་དཔྱོད་ཕྱིར་འཐད། །ཉེ་བར་བསྣད་པ་བསླུ་བར་བཤད། །དང་པོ་ནི་དོན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་མི་བསླུ་ན་དངོས་མེད་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ལ་མ་ཁྱབ་བོ་ཞེ་ན། དོན་བྱེད་ནུས་པར་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པའི་ཕྱིར་སྐྱོན་མེད་དོ། །ཞེས་ཡུལ་བརྟག་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཡང་ཉེ་བར་བསྣད་པ་ལ་ཁྱབ་ཆེས་ཏེ། །དུང་སེར་འཛིན་ནམ་ལྟོན་ཤིང་འགྲོར་སྣང་ལ་སོགས་པའང་དཀར་པོ་དང་སྡོད་པ་ལ་མི་བསླུ་བས་ཚད་མར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཉེ་བར་བསྣད་པ་ལ་མི་བསླུ་བའི་ནུས་པ་མེད་དེ་དེ་མ་ཡིན་ལ་དེར་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའང་རྣམ་ངེས་ལས། ཉེ་བར་བསྣད་པ་བསླུ་བའི་ཕྱིར། །མངོན་གསུམ་ལྟར་སྣང་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཕྱིས་ཀྱི་དཀར་པོ་དང་སྡོད་པ་ལ་མི་བསླུའོ་སྙམ་ན། དེ་ནི་སེར་འཛིན་ལ་སོགས་པས་མ་བསླུས་པ་མ་ཡིན་གྱི་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་མ་བསླུས་པ་ཡིན་ནོ། །བོད་རྣམས་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་དོན་ཐོབ་པའི་ནུས་པས། དངོས་མེད་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ལ་མ་ཁྱབ་སྟེ། དངོས་མེད་ལ་དོན་ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི། བདེན་པའི་དོན་རྟོགས་ལའང་མཚུངས་ཏེ། དངོས་མེད་ལ་དོན་བདེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སློབ་དཔོན་གྱིས་དོན་གྱི་སྒྲ་དངོས་མེད་གཅོད་པ་ལ་གསུངས་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། མངོན་སུམ་ལ་དོན་སྨོས་པ་ནི། །དབང་པོའི་ཤེས་པ་ཁ་ཅིག་དོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་སྤང་བས་ཚད་མའི་ཡུལ་ཡོངས་སུ་དག་པ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེས་ན་དེ་ནི་

{༡༦༨}

སློབ་དཔོན་སྤྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་ཡོངས་པར་བཀག་པར་བཟད་དོ། །གཉིས་པ་དེས་སློ་འདོགས་གཅོད་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཇི་ལྟར་ངེས་པ་ནི། ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན། །ངེས་པའི་འགལ་ཟླ་སྒྲོ་འདོགས་ཡིན། །ཀུན་ཏུ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་འཇུག་ལྡོག་བྱེད་པ་ན་ངེས་ཤེས་འདྲེན་དགོས་ཏེ། ཡོད་མེད་ངེས་པའི་འབྲས་ཙན་མིན། །ཕྱིར་ནའང་ཚད་མ་ཉིད་མ་ཡིན། །ཞེས་བཤད་པས་སོ། །ངེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཐེ་ཚོམ་ཆོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དབྱེ་ན་མི་བསླུ་བའི་དོན་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཆོད་པ་ཡང་དག་པའི་ངེས་པ་དང་། བསླུ་བའི་དོན་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཆོད་པ་ལོག་ཤེས་ཀྱི་ངེས་པའོ། །དེ་ཚད་མ་སྐྱེས་པ་ན་འཇིག་པས་ངེས་པ་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཤད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་དག་པའི་ངེས་པའི་འགལ་ཟླ་སྒྲོ་འདོགས་ལའང་དེ་ཡི་མཚན་ཉིད་གནས་ལུགས་ལས། །མཐའ་གཞན་དུ་རྟོགས་དབྱེ་ན་གཉིས། །རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་ཐེ་ཚོམ་མོ། །གཟུང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་པའི་རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་ནི། ངེས་པས་བསལ་བྱའི་སྒྲོ་འདོགས་མ་ཡིན་ཏེ་བདེན་ཞེན་མེད་པས་བསལ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ངེས་པ་རྟོགས་པ་ཡིན་པས་རབ་རིབ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་མ་བསལ་ན་བསལ་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་རྟོགས་པ་ལས་གློ་བུར་དུ། །རྟོགས་པས་སྒྲོ་འདོགས་མ་བཅད་ལོ། །གློ་བུར་པའི་རྗེས་དཔག་ལས་མི་མཐོང་བའི་ཚེ། མ་རྟོགས་པ་རྟོགས་པ་ཡིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་གཉིས་པོ་བཅད་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། རྗེས་དཔག་སྣང་བས་མི་འཇུག་པས། །སེལ་བ་ཉིད་ཡིན་དེ་ཡི་ཡུལ། །མེ་མེད་གཞན་དང་མཚུངས་པ་སུ། །འཛིན་ཕྱིར་ལོག་ཤེས་ཡིན་པར་བཞེད། །ས་ཕྱོགས་རྐྱང་པ་མེ་མེད་གཞན་དང་འདྲ་བར

{༡༤༧}

འཛིན་པའི་ཕྱིར། དེ་མ་ཡིན་ལ་དེར་འཛིན་པས་ལོག་ཤེས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཕྱེད་དང་བཞི་པ་ལས་གསུངས་སོ། །ངེས་པས་སྒྲོ་འདོགས་སེལ་བ་དེ་ཡང་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་ས་བོན་མེད་པར་བྱེད་པའི་ནུས་པ་བྱེས་པའི་ཚད་མ་ལ་མེད་ལ། མངོན་དུ་རྒྱུ་གཞན་ལ་ཡིད་གཏད་པས་ཀྱང་ལྡོག་པས་ངེས་པ་མི་དགོས་སོ། །འོན་ཀྱང་ཚད་མ་དེའི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པ་དེ་སྲིད་དུ་དེ་མིན་དུ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་མི་སྐྱེ་བ་ཙམ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། ངེས་པ་དང་ནི་སྒྲོ་འདོགས་གཉིས། །ཡུལ་དང་ངོ་བོ་དུས་གསུམ་ལས། །གཅིག་དང་ཐ་དད་བརྟག་པ་ཡི། །རྩོད་པ་གསུམ་གྱིས་འདིར་མི་གནོད། །དང་པོ་ཡུལ་ལ་བརྟག་ན་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ལས་རྩོད་པ་དགོད་པ་ནི། ངེས་པ་དང་སྒྲོ་འདོགས་ཡུལ་གཅིག་གམ་མི་གཅིག མི་གཅིག་ན་བསལ་བྱ་སེལ་བྱེད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ་ཕྱི་ནང་གི་སྣང་མུན་བཞིན་ནོ། །གཅིག་ན་འང་ཡུལ་དེ་གྲུབ་ན་བསལ་བྱ་མ་འཁྲུལ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཚད་མ་བཞིན་ནོ། །མ་གྲུབ་ན་སེལ་བྱེད་ཚད་མར་མི་འགྱུར་ཏེ་གཞལ་བྱ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་སྒྲོ་འདོགས་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བརྩད་དོ། །གཉིས་པ་ལན་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་གཞན་གྱི་ལན་དགག་ན། ཁ་ཅིག་སྒྲ་རྟག་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་དང་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གཉིས་ཡུལ་སྒྲའི་རྫས་སུ་གཅིག་པས་བསལ་བྱ་སེལ་བྱེད་དུ་འཐད་ལ། ལྡོག་པ་ཐ་དད་དེ་ཚད་མའི་ཡུལ་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཡིན་ཞིང་། སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་ཡུལ་སྒྲ་རྟག་པ་ཡིན་པས་སོ། །དེས་ན་མི་རྟག་པར་གྲུབ་པས་སེལ་བྱེད་ཚད་མ་ཡིན་ལ། རྟག་པར་མ་གྲུབ་པས་བསལ་བྱ་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རྟག་མི་རྟག་དངོས་འགལ་རྫས་གཅིག་པར་

༼༧༡༡༽

འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་ཡུལ་སྒྲ་རྟག་པ་ཡིན་ན་ཡུལ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པས་སྒྲོ་འདོགས་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ལན་ནི། ངེས་དང་སྒྲོ་འདོགས་ཞེན་ཡུལ་གཅིག །ཞེན་སྣང་ས་ཐ་དད་ཕྱིར་ན་སེལ། །མངོན་སུམ་དངོས་སྒྲོ་འདོགས་མི་གཅོད་ཀྱང་དེས་དྲངས་པའི་ངེས་ཤེས་དང་རྗེས་དཔག་གི་ངེས་པ་གཉིས་པོ་དང་། སྒྲོ་འདོགས་གཉིས་དམིགས་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་གཅིག་པས་བསལ་བྱ་སེལ་བྱེད་དུ་འཐད་ལ། འཛིན་སྣང་ས་ཐ་དད་ལས་སྒྲོ་འདོགས་འཁྲུལ་པ་དང་། ཚད་མ་མ་འཁྲུལ་བ་འཐད་དེ། ཚད་མའི་ཡུལ་ཡོད་ཅིང་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་ཡུལ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཐག་པ་ལ་སྦྲུལ་དུ་འཁྲུལ་པ་ན་ཚད་མའི་ཡུལ་ཁྲ་བོ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཐག་པར་མི་བརྗོད་དེ་དེའི་ལྡོག་པ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྦྲུལ་དུ་མི་བརྗོད་དེ་དེ་ན་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་ཅེས་བརྗོད་ཀྱང་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་གྱི་དེའི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་རྟོག་པས་བཅད་པ་ཡིན་ཏེ། ཀུ་ཤ་ལག་པས་བཟུང་ནས་ཟོར་བས་གཅོད་པ་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། ཁ་ཅིག་ངེས་པ་དང་སྒྲོ་འདོགས་ཡུལ་གཅིག་ན་དེ་བདེན་ནམ་བརྫུན། བདེན་ན་སྒྲོ་འདོགས་མ་འཁྲུལ་བར་འགྱུར་ཏེ་ཡུལ་བདེན་པས་སོ། །བརྫུན་ན་ངེས་པ་འཁྲུལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་བརྫུན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཞེན་ཡུལ་བདེན་བརྫུན་གྱིས་མི་འཇོག་གི་ཞེན་སྣང་ས་དོན་དང་མཐུན་མི་མཐུན་གྱིས་འཇོག་པས་ཞེན་ཡུལ་བདེན་པར་མཚུངས་ཀྱང་ཞེན་སྣང་ས་དོན་དང་མི་མཐུན་པས་སྒྲོ་འདོགས་འཁྲུལ་པ་དང་མཐུན་པས་ངེས་པ་མ་འཁྲུལ་པར་འཇོག་སྟེ། དཔེར་ན་ཞེན་ཡུལ་

༼༡༥༩༽

བདེན་པ་དང་ལྡན་ཡང་ཕྱུང་པོ་ལ་བདག་འཛིན་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་པ་དང་། ཞེན་ཡུལ་དངོས་པོར་མེད་ཀྱང་རི་བོང་གི་རྭ་དངོས་མེད་དུ་དཔོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལ་སོགས་པ་ཞེན་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་ནི་གཟུང་ཡུལ་དངོས་པོར་ཡོད་མེད་ཀྱིས་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་རྟོག་པ་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་གཉིས་ཞེན་ཡུལ་གཅིག་ན་དུང་དཀར་པོ་དང་སེར་པོར་སྣང་བའི་རྟོག་མེད་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་གཉིས་ཀྱང་གཟུང་ཡུལ་དུང་གི་རྫས་སུ་གཅིག་གོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་དུང་དེ་སེར་འཛིན་གྱི་མིག་ཤེས་ལ་སྣང་བར་འགྱུར་ཏེ། གཟུང་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཆོས་ཅན་སྒྲ་ཡང་རྟག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱིས་ཞེན་པར་བྱས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་ན་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཐེ་མ་ཡང་འདོད་ན། སེར་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་ལ་དུང་སྣང་བའི་ཕྱིར་དེ་དང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་དཀར་པོ་ཡང་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་རྟག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱིས་ཀྱང་སྒྲ་ཞེན་པའི་ཕྱིར་དེ་དང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་མི་རྟག་པའང་ཞེན་པར་བྱས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། རྟོག་མེད་རྫས་གཅིག་ལ་སྣང་མི་སྣང་ཆ་གཉིས་འགལ་ལ་རྟོག་པ་རྫས་གཅིག་ལ་ངེས་མ་ངེས་ཆ་གཉིས་མི་འགལ་བར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་ངོ་བོ་ལ་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་སྤྱང་བ་ནི། སྒྲོ་འདོགས་དང་ངེས་པ་གཉིས་བློའི་དངོས་པོ་གཅིག་ན་བསལ་བྱ་སེལ་བྱེད་དུ་མི་འཐད་དེ། རལ་གྲིའི་སོ་རང་གིས་རང་མི་གཅོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཐ་དད་ནའང་བསལ་བྱ་སེལ་བྱེད་དུ་མི་འཐད་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་མི་ཤེས་པ་མི་སེལ་བ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། བློའི་རྒྱུན་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་པས་སྐྱོན་གཉིས་ཀ་ལས

{१८०}

གྲོལ་ལོ། །གསུམ་པ་དུས་ལ་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ནི། ངེས་པ་དང་སྒྲོ་འདོགས་གཉིས་དུས་གཅིག་ན་རྟོག་གཉིས་ཅིག་ཅར་འཇུག་པར་འགྱུར་ལ། དུས་མི་གཅིག་ན་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་དུ་མི་འཐད་དེ། མ་ཚོགས་པའི་ཕྱིར་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་དང་མཚན་མོའི་མུན་པ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་དུས་མི་གཅིག་གོ །འོན་ངེས་པས་སྒྲོ་འདོགས་མི་སེལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཕྲད་ནས་སེལ་བ་མེད་ཀྱང་བློའི་རྒྱུན་གཅིག་ལ་དང་པོ་སྒྲོ་འདོགས་སྐྱེས་ནས་ཕྱིས་ཚད་མ་ལས་བྱུང་བའི་ངེས་པ་སྐྱེས་པས་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་རྒྱུན་སྐྱེ་མ་ནུས་པ་ཉིད་ལ་སྒྲོ་འདོགས་བསལ་ཞེས་ཐ་སྙད་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤང་བྱ་དང་གཉེན་པོ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུན་གཅིག་ལ་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ཐ་དད་སྔ་ཕྱི་བའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཐམས་ཅད་འདི་ཡིན་ནོ། །ཚ་རེག་གྲང་རེག་ལ་སོགས་པ་རྫས་ཐ་དད་དུས་མཉམ་པ་ལ་ནི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ཕྲད། གཉིས་པ་ལ་ནུས་མེད་དུ་བྱས། གསུམ་པ་ལ་སྤང་བྱ་ལྡོག་གོ །འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ཚད་མའི་སུམ་རྒྱུད་དང་སྒྲོ་འདོགས་གཉིས་དུས་དང་པོར་ཚོགས་པ་གཉིས་པར་ནུས་མེད་དུ་བསྐྱེད། གསུམ་པ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་འགགས་པའི་རྗེས་སུ་ཚད་མའི་ངོ་བོ་སྐྱེ་བས་ཚད་མས་སྒྲོ་འདོགས་བསལ་བའི་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་སྟེ། རྒྱལ་པོའི་འཁོར་གྱིས་གྲོང་ཁྱེར་བཅོམ་པ་ལ་རྒྱལ་པོས་བཅོམ་པར་གྲགས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། རྫས་ཐ་དད་དུས་མཉམ་པ་ལ་ད་ལྟ་ཡིན་ཡང་། ཐ་དད་སྔ་ཕྱི་བ་ལ་དེ་མི་འཐད་དེ། སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ཚོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚོགས་ན་རྟགས་དངོས་སུ་འགྱུར་བ་གང་གིས་བཟློག

གསུམ་པ་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མཚོན་པའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་བཞི་སྟེ། མཚོན་བྱའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ། མཚན་གཞི་

ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ། མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་དེས་དགག་སྒྲུབ་ཇི་ལྟར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། དབྱེ་བའི་གཞི། དབྱེ་བའི་དོན། གྲངས་ངེས་པ་སྒྲའི་དོན་ཏོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་ན། ཚད་མ་མིན་ལ་ཡང་དག་བཀག །བོད་རྣམས་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ཙམ་དབྱེ་གཞི་མ་ཡིན་ཏེ་བཅད་ཤེས་དང་ཡིད་དཔྱོད་ཚད་མ་མ་ཡིན་ལ་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་དང་གཞུང་གི་དགོངས་པ་མ་ཤེས་པར་ཟད་པས་བཀག་ཟིན་ཏོ། །ཡང་དག་ཕྱེ་ནས་འཆད་པ་འཁྲུལ། །སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་ནི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ལ་དོན་བྱེད་པར་སྣང་བ་དང་། དོན་བྱེད་པ་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་མེས་བཙོ་སྲེག་བྱེད་བཞིན་པར་སྣང་བ་སྐྱེས་བུ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་རྒྱུར་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་མེ་དང་ཆུ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་རྐྱང་པ་སྣང་བ་སྐྱེས་བུ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་བརྒྱུད་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། མི་བསླུ་བར་རང་ཉིད་ཀྱིས་ངེས་ཟིན་པས་བསྟན་བཅོས་སུ་དཔྱད་བྱ་མ་ཡིན་ལ། ཡང་མངོན་སུམ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས་ན་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པས་དབྱེ་གཞི་ཡིན་པར་གྲུབ་བོ་ཞེས་གསུང་བ་མི་འཐད་དེ། སྤྱི་དབྱེ་གཞིར་མི་རུང་བར་བྱེ་བྲག་ཕྱེ་ནས་དབྱེ་གཞིར་དགོས་ན་མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པ་དབྱེ་བ་ཐམས་ཅད་ལའང་དེ་ལྟར་དགོས་པས་ཧ་ཅང་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་རང་འདོད་པ་ནི། དེས་ན་ཡང་དག་ཤེས་པ་ཉིད། །ཚད་མ་ཡིན་ཕྱིར་དབྱེ་གཞིར་འཐད། །ཚད་མ་དང་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པས་ཡང་དག་པའི

〔༡༨༣〕

ཤེས་པ་དེ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པས་དབྱེ་གཞི་ཡོགས་པ་མི་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དབྱེ་ན་མངོན་སུམ་རྗེས་དཔག་གཉིས། །དེ་དག་གཅིག་དང་ཐ་དད་བརྟག །མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་གཉིས་བུམ་པ་སྣམ་བུ་ལྟར་དངོས་པོ་ཐ་དད་དམ། དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་ལྟར་གཅིག་པ་བཀག་པའམ། བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལྟར་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དམ། ཟླ་བ་དང་བསིལ་ཟེར་བྱེད་ལྟར་དོན་གཅིག་ལ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་གསུམ་ལས། གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་ན། ཁ་ཅིག་མངོན་སུམ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་བློའི་ཆ། རྗེས་དཔག་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དྲི་མའི་ཆ་ཡིན་པས་གཟུང་ཡུལ་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་འཛིན་རྗེས་དཔག་ཀྱང་དངོས་པོ་མེད་པས་གཅིག་པ་བཀག་པའོ་ཞེས་ཟེར་བ་སྲིད་ནའང་མི་འཐད་དེ། ཚད་མ་གཉིས་ཀ་དངོས་པོ་ཉིད། །ཡིད་ཕྱིར་གཅིག་པ་བཀག་པ་མིན། །རྗེས་དཔག་གཟུང་ཡུལ་མེད་པ་བཟུང་བས་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ཡང་། འཁྲུལ་པའི་ཤེས་པ་ཉིད་ཡིན་པས་དངོས་པོ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གཅིག་པ་བཀག་པ་མི་སྲིད་དོ། །ཡུལ་གཅིག་པ་དང་ཐ་དད་ལ། །ལྟོས་ནས་གཅིག་དང་ཐ་དད་མིན། །ཡུལ་གཅིག་ལ་ལྟོས་ནས་གཅིག་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པ་རྟོག་བྲལ་གཉིས་ཡུལ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐ་དད་ལ་ལྟོས་ནས་ཐ་དད་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་དཔག་མངོན་སུམ་ཙམ་དང་ཐ་དད་ན་རང་རིག་དང་ཡང་ཐ་དད་པས་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་རང་འདོད་པ་ནི། དེས་ན་བློ་ཡི་ངོ་བོར་གཅིག །ཡུལ་ལ་ལྟོས་ནས་ཐ་དད་ཡིན། །ཤེས་པ་གཅིག་ཉིད་ཡུལ་ལ་རྒྱུ་ཀྱི་མེ་ལ་ལྟོས་ནས་རྗེས་དཔག་ཡིན་ཞིང་

(༡༩༣)

ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ལ་ལྟོས་ནས། མངོན་སུམ་ཡིན་པས་ཡུལ་ལ་ལྟོས་ནས་ཐ་དད་ཡུལ་ཅན་ལ་ལྟོས་ནས་གཅིག་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་ཡུལ་ལ་ལྟོས་ནས་ཐ་དད་ན་རྗེས་དཔག་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ་རང་རིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཡུལ་ཅན་ལ་ལྟོས་ནས་རང་རིག་དང་གཅིག་པས་སྤྱི་མངོན་སུམ་ཙམ་དང་གཅིག་ན། དང་པོའི་མངོན་སུམ་དང་ཐ་དད་པས་སྤྱི་མངོན་སུམ་ཙམ་དང་ཡང་ཐ་དད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རྗེས་དཔག་ཡུལ་མིན་རང་རིག་དང་། །གཅིག་ཕྱིར་བརྒྱད་པའི་སྐྱོན་ལས་གྲོལ། །རྗེས་དཔག་ཡུལ་གྱི་ལྡོག་པ་མ་ཡིན་གྱི་ཡུལ་ལ་རྟོག་པའི་བློ་ཡིན་པས་སྐྱོན་དང་པོ་ལས་གྲོལ་ལ། མངོན་སུམ་གྱི་བྱེ་བྲག་དབང་པོ་དང་ཐ་དད་ཀྱང་བྱེ་བྲག་རང་རིག་དང་གཅིག་པས་སྐྱོན་གཉིས་པ་ལས་གྲོལ་ལོ། །བྱེ་བྲག་དང་གཅིག་པས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ན་བྱེ་བྲག་དང་ཐ་དད་པས་ཀྱང་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་བ་མཚུངས་སོ་སྙམ་ན། འོན་ཤ་པ་ཙནྡན་དང་ཐ་དད་པས་ཤིང་ཙམ་དང་ཐ་དད་པར་འགྱུར་ལ། སྡོང་དུམ་ཤ་པ་དང་གཅིག་པས་ཤིང་ཙམ་དང་གཅིག་པ་ནི། འདོད་པས་ག་ལ་མཚུངས། གསུམ་པ་གྲངས་ངེས་པ་ནི། གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར་ཚད་མ་གཉིས། དེ་ལས་གྲངས་གཞན་བཀག་ཕྱིར་རོ། །གཞལ་བྱ་གཉིས་ཡིན་པས་དེ་འཛལ་གྱི་ཚད་མའང་གཉིས་ཁོ་ནར་ངེས་ཏེ། རྗེས་དཔག་ཀྱང་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པར་གྲུབ་པས་ཉུང་བ་ཁེགས་ལ་ཚད་མ་གསུམ་དང་བཞི་དང་ལྔ་དང་དྲུག་ལ་སོགས་པར་འདོད་པ་དེ་དག་ཀྱང་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་ལས་གཞན་མེད་དེ་མྱོང་བ་དང་རྟགས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་རྟོགས་ཚུལ་གསུམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཐེ་ཚོམ་བཞིན་ཅེས་བྱ་བ་དང་། སྒྲ་ལས་བྱུང་བ་དང་།

༼༡༩༨༽

ཉེ་བར་འཇལ་བ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཏེ་མངོན་སུམ་རྗེས་དཔག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལོག་ཤེས་བཞིན་ཞེས་པས། ཚད་མ་ལ་གྲངས་གཞན་འགོག་པ་དང་། གྲངས་གཞན་ལ་ཚད་མ་འགོག་པའི་རིགས་པས་ཁེགས་སོ། །བཞི་མ་མིང་དོན་ནི། མིང་ལ་བཤད་འཇུག་རྣམ་པ་གཉིས། །བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་སྒྲ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་སོགས་པ་ཡི་གེ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལས་ཐོབ་པ་དང་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་ཤིང་ལ་སོགས་པའི་མིང་ངོ་། །དེ་ལ་བཤད་འཇུག་འགལ་བ་དང་། །མི་འགལ་འགལ་ཞིང་མི་འགལ་བའི། །རྣམ་པར་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་བཞི། །བཤད་འཇུག་འགལ་བའི་སྒྲ་བྱེའུ་ཧིལ་འབྱུང་ངམ། བྱ་ལུག་རྫི་མོ་ལ་སོགས་པའོ། །མི་འགལ་བའི་སྒྲ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའམ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །འགལ་ཞིང་མི་འགལ་བ་ནི་འགལ་འདུ་མུ་གསུམ་པ་སྟེ། དཔེར་ན་མཚོ་སྐྱེས་ལྟ་བུ་སྟེ། འཇུག་པ་ནི་པདྨོ་ལ་འཇུག་ལ་བཤད་ན་མཚོ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་མཚོ་སྐྱེས་སོ། །དེ་ལ་མུ་གསུམ་སྟེ། མཚོ་ལས་སྐྱེས་པའི་པདྨོ་ལ་བཤད་འཇུག་གཉིས་ཀ་ཡོད་ལ། སྐམ་ལས་སྐྱེས་པའི་པདྨོ་ལ་འཇུག་པ་འབའ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། མཚོ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྲོག་ཆགས་ལ་བཤད་པ་འབའ་ཞིག་ཡོད་པས་སོ། །འོན་སྐམ་སའི་སྔོང་དུམ་ལ་བཤད་འཇུག་གཉིས་ཀ་མེད་པས་མུ་བཞི་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཡིན་མོད་ཀྱི་མཚོ་སྐྱེས་ཞེས་པའི་མིང་ལ་མི་འཇུག་པས་མུ་བཞི་པར་མི་བགྲང་ངོ་། །དེ་དག་མིང་དང་རིགས་ཀྱི་སྒྲ། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཉིས་སུ་ཕྱེ། །མིང་གི་སྒྲ་ལྷས་བྱིན་དང་མཆོད་སྦྱིན་ལ་སོགས་པ་དང་། རིགས་ཀྱི་སྒྲ་ཤིང་དང་བ་ལང་ལ་སོགས་པའོ། །སྔ་མ་རིགས་ལ་མི་ལྟོས་ལ་ཕྱི་མ་ནི་སྤྱི་རིགས་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་

༼༡༩༥༽

ནོ། །འདི་ར་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲ་པྲ་ཏི་ནི་སོ་སོ། ཨ་ཀྵ་ནི་དབང་པོ་ཡིན་པས་དེ་འང་སྒྲའི་མདོ་ལས། ཨི་ནི་ཨ་དང་ཡའོ། །ཞེས་ཟེར་བས་པྲ་ཏིའི་ཨི་ཨ་དང་ཡ་གཉིས་སུ་བསྒྱུར་ལ་ཨ་བརྗོད་པའི་དོན་ཏོ། །ཞེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མི་མངོན་པར་བྱས་ལ། ཡ་ཏ་ལ་སྦྱར་བས་ཨ་ཀྵའི་ཨ་ཏའི་སྲོག་ཏུ་ཕྱིན་པས་པྲ་ཏྱཀྵ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ་དེ་ནི་དབང་རྟེན་ཅེས་བྱ་བར་འགྱུར་བས་བཤད་ན་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པ་ཞེས་བྱ་ལ་འཇུག་པ་ནི་དོན་རང་གི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་གོ །དེ་ནི་མཚོ་སྐྱེས་ཀྱི་སྒྲ་ལྟར་མུ་གསུམ་པ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་གཉིས་ལ་གཉིས་ཀ་ཡོད་ཅིང་གཞན་གཉིས་ལ་འཇུག་པ་འབའ་ཞིག་ཡོད་ལ། ཟླ་བ་གཉིས་འཛིན་ལ་སོགས་པ་ལ་བཤད་པ་འབའ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཨ་ནུ་ནི་ཕྱི་ནས་སམ་རྗེས་སུ། མ་ཎ་ནི་འཇལ་བ་འམ་དཔག་པ་སྟེ་རྟགས་མཐོང་འབྲེལ་པ་དྲན་པའི་རྗེས་སུ་སྐྱེའི་ཚུལ་གྱིས་དཔོགས་པས་ན་རྗེས་དཔག་གོ །གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་ལ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པར་རྟོག་པ་དགག་ན། ཡུལ་དུས་རྣམ་པར་འཕྲུལ་པའི་ཚ། །མངོན་སུམ་ཚད་མར་འདོད་པ་ཡོད། །ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་པ་ནོར་བུའི་འོད་ལ་ནོར་བུར་འཛིན་པ་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་སློ་ཕུགས་ལ་འཁྲུལ་ཡང་ནོར་བུ་ཙམ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། བཅད་པའི་དོན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སློ་གསེང་དང་འབྲེལ་པར་བཅད་དེ་མ་ཐོབ། །ཁང་ཕུག་དང་འབྲེལ་པར་ཐོབ་སྟེ་མ་བཅད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སྔོན་པོ་འཇལ་བའི་མངོན་སུམ་ལ་ཡང་སྐད་ཅིག་སྔ་མ་དང་འབྲེལ་པར་བཅད་དེ་མ་ཐོབ་ཕྱི་མ་དང་འབྲེལ་པར་ཐོབ་སྟེ། མ་བཅད་

༼༡༩༤༽

པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྔ་ཕྱི་མ་ཕྱེ་བའི་སྒོ་ཙམ་ལ་བཅད་པའི་དོན་ཐོབ་པ་ཡོད་པས་ཚད་མ་ཡིན་ན། འདིར་ཡང་སྒོ་ཕུགས་མ་ཕྱེ་བར་ནོར་བུའི་འོད་ཙམ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དུས་ལ་འཁྲུལ་པའང་ནམ་གུང་ལ་ཉིན་ཕྱེད་དུ་འཁྲུལ་པའི་རྨི་ལམ་གྱི་ཤེས་པའང་ཉིན་ཕྱེད་ཀྱི་བྱ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང་། རྣམ་པ་ལ་འཁྲུལ་པའང་དུང་སེར་པོར་སྣང་བ་ཁ་དོག་ལ་འཁྲུལ་ཡང་དབྱིབས་ལ་ཚད་མ་དང་། ལྗོན་ཤིང་འགྲོར་སྣང་ཡང་བརྟེན་པ་སྡོད་པའི་ཆ་ལ་འཁྲུལ་ཡང་རྟེན་ཁ་དོག་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རང་མཚན་མེད་ཕྱིར་མངོན་སུམ་མིན། །རྟགས་ལས་ངེས་ན་རྗེས་དཔག་སྲིད། །ནོར་བུའི་རང་མཚན་གྱིས་རྣམ་པར་མ་གཏད་པའི་ཕྱིར་དང་། དུང་གི་དབྱིབས་དང་ལྗོན་པའི་ཁ་དོག་གི་རང་མཚན་སྣང་ན་དེ་དང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཁ་དོག་དང་སྡོད་པའང་སྣང་བར་ཐལ་ཏེ་རྫས་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་འཁྲུལ་ན་ཀུན་འཁྲུལ་ལ། མ་འཁྲུལ་ན་ཀུན་མ་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་རིལ་པོའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་འགྲེལ་ལས། མངོན་སུམ་གྱིས་ནི་བཟུང་བ་ལ། །ཁྱད་པར་ཆ་ཤས་རྣམ་སྤྲངས་པ། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག །བདག་ཉིད་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་ལ། །ཚད་མ་རྣམས་ཀྱིས་བརྟག་བྱ་གང་། །མ་མཐོང་ཆ་གཞན་ཅི་བཞིན་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །ཡང་འོད་དང་ནོར་བུ་གང་ཡང་རུང་བའི་སྤྱིའམ། ནོར་བུའི་འོད་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་འབྲས་རྟགས་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འོད་ཙམ་འཁྲུལ་ལ་ནོར་བུའི་འོད་མ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། དུ་བ་ལའང་མཚུངས་སོ། །རྨི་ལམ་བདེན་པའང་སྲིད་པའི་ཚེ་རང་མཚན་སྣང་བའི་བག་ཆགས་ཀྱི་རྒྱུ་ལས་རྨི་ལམ་གྱི་བག་ཆགས་སྣང་བས་རྒྱུའི་ཆོས་རྗེས་སུ་དཔོགས་པ

༼༡༨༤༽

ཉིད་དེ། རྒྱུད་གཞན་གྲུབ་པ་ལས་ལས་དང་ལྷ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱེད་པའི་རྨི་ལམ་བདེན་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དུང་དང་ལྡོན་པ་དང་ཟླ་བ་གཉིས་ལ་སོགས་པའང་ཡུལ་རང་མཚན་དང་དབང་པོ་སྐྱོན་ཅན་ལས་ཤེས་པ་འཁྲུལ་པ་སྐྱེ་བས། ནམ་ཤེས་པ་འཁྲུལ་པར་གོ་བ་ན་འཁྲུལ་པ་ལ་དངོས་ཡུལ་མེད་ཀྱང་འཛུག་ཡུལ་དབྱིབས་དང་སྡོད་པ་དང་ཟླ་བ་གཅིག་ལ་འབྲས་རྟགས་ཀྱི་སྐབས་སྲིད་དེ། འཁྲུལ་ཡང་འབྲེལ་ཕྱིར་ཚད་མ་ཉིད་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། དེའང་འཁྲུལ་པ་ཡུལ་ལ་ལྟོས་པ་ལ་འཇུག་གི ནང་གི་བསླད་པ་རབ་རིབ་ལ་སོགས་པ་ལ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་རྟོག་མེད་དོན་གཞན་ལ་ཚད་མར་འདོད་དེ། ཁ་དོག་འཛིན་པ་རིག་བྱ་ལ། །མངོན་སུམ་ཡིན་ཞེས་ལ་ལ་སྨྲ། །དུང་གི་ཁ་དོག་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་རེག་བྱ་འཛམ་པ་དང་ལྡིད་པ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་མེ་དང་ཆུ་ལ་སོགས་པའི་ཁ་དོག་འཛིན་པའང་ཚ་བ་དང་གཤེར་བ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་མི་འཐད་དེ། སྐྱེ་མཆེད་རྣམ་དབྱེ་མ་ཤེས་པས། །རྒྱུ་ཆོས་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་འཁྲུལ། །སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྫས་གཞན་ལ་སྐྱེ་མཆེད་གཞན་ཚད་མར་འགྲོ་ན་དབང་པོ་དུ་མ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཚོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལས་པའི། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རོས་རྟོགས་པས། །རྒྱུ་ཆོས་རྗེས་སུ་དཔག་པ་སྟེ། །དུ་བས་བུད་ཤིང་འགྱུར་བ་བཞིན། །ཞེས་རྗེས་དཔག་ཏུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །གཉིས་པ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པ་ལ་མ་ཡིན་པར་རྟོག་པ་དགག་ན། རྟོག་པ་ཡུལ་དུས་རྣམ་པ་ལ། །འཁྲུལ་པས་མངོན་སུམ་འགོག་ཅེས་ཟེར། །རྟོག་པ་སྣམ་བུའི་དམར་པོ་ལ

༼༡༩༨༽

བུམ་པའི་དམར་པོར་འགྱུར་བའི་ཚེ། མིག་ཤེས་ཀྱང་དམར་པོ་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཏེ། དུང་སེར་པོར་སྣང་བ་དབྱིབས་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྔོ་རྒྱབ་ཀྱི་བུམ་པ་ལ་ཁང་ཕུགས་ཀྱི་བུམ་པར་རྟོག་པ་འཁྲུལ་པ་དང་། ཕྱི་དྲོའི་གྲོག་ཆགས་ལ་སྔ་དྲོའི་གྲོག་ཆགས་སུ་རྟོག་པ་འཁྲུལ་བའི་ཚེ་དབང་ཤེས་ཚད་མ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་མི་འཐད་དེ། རྟོག་པ་འཁྲུལ་ཡང་དབང་ཤེས་ལ། །མི་སྒྲིབ་སྔོ་འཛིན་ཚད་མ་བཞིན། །དེའི་ཚེ་རྟོག་པ་ཡུལ་དུས་རྣམ་པ་ལ་འཁྲུལ་པས་ལོག་ཤེས་ཡིན་ཡང་། མངོན་སུམ་དོན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་མ་འཁྲུལ་བས་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། བུམ་པ་ལ་རྟག་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ཡོད་ཀྱང་སྔོན་པོ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མར་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་ཡིན་མིན་མཚུངས་པར་རྟོག་པ་དགག་པ་ནི། འགའ་ཞིག་ཡིན་མིན་མཚུངས་ཞེས་ཟེར། །མཚུངས་མིན་ཡུལ་ཐ་དད་ཕྱིར་རོ། །རྟོག་པ་སྣམ་བུའི་དམར་པོ་ལ་བུམ་པའི་དམར་པོར་འཁྲུལ་པ་དམར་པོ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ན། དུང་སེར་པོར་འཁྲུལ་པའང་དབྱིབས་ལ་ཚད་མར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མི་འགྱུར་ཏེ་ཡེ་ཤེས་དང་དབང་ཤེས་ཡུལ་ཐ་དད་པས་མི་མཚུངས་སོ། །གཉིས་པ་རྗེས་དཔག་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཡིན་པ་ལ་མ་ཡིན་པར་རྟོག་པ་དགག་ན། ནོར་བུའི་འོད་ལས་ནོར་བུ་ཉིད། །རྟོག་པ་རྗེས་དཔག་མིན་ཞེ་ན། །ཁ་ཅིག་ནོར་བུའི་འོད་ལས་ནོར་བུ་རྟོགས་པ་རྗེས་དཔག་མ་ཡིན་ཏེ། ནོར་བུ་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་མེད། །ནོར་བུའི་འོད་མི་འགྱུབ། འོད་ཙམ་མ་ངེས་སོ་ཞེ་ན། སྣ་ལུའི་སྨྱུག་གུས་སྣ་ལུ་སོགས། །འབྲས་རྟགས་ཕལ་ཆེར་འཁྲུལ་པར་འགྱུར། །དེ་ལྟར་ན་སྣ་ལུའི་སྨྱུ་གུ་ལས་དེའི་ས་བོན་དཔོགས

༼༡༨༨༽

པའི་ཚེ། སྣ་ལུ་བཀོད་ན་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་མེད། སྣ་ལུའི་སྨྱུ་གུ་མ་གྲུབ། སྨྱུ་གུ་ཙམ་མ་ངེས་སོ། །གལ་ཏེ་སྣ་ལུའི་སྨྱུ་གུ་འགོད་ལ་དེའི་ཚེ་སྣ་ལུས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་མ་གྲུབ་ཀྱང་གཞན་དུ་མཐོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེར་སྨྱུ་རིས་ཟིན་པས་མི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ནོར་བུའི་འོད་ཀྱང་གཞན་དུ་མཐོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེར་སྨྲ་རིས་ཟིན་པས་ག་ལ་འགལ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་འབྲས་བུའི་རྟགས་ཐམས་ཅད་འཁྲུལ་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་རྗེས་དཔག་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པར་རྟོག་པ་དགག་ན། རྟགས་དང་བསྒྲུབ་བྱ་འཁྲུལ་ན་ཡང་། །དོན་དང་ཆ་ལ་ཚད་མ་ཟེར། །དུ་བས་ལ་ལ་རྟག་པའི་མེ་དཔག་པ་ན་མེ་ཙམ་ལ་ཚད་མར་འདོད་པ་དང་། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལ་ཆོས་ཅན་རྟག་པའི་མེ་ཡོད་དེ་དོན་དམ་པའི་དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དབང་ཕྱུག་གིས་བྱས་པའི་ཚང་མང་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བཀོད་པ་ན། རློམ་ཚོད་ཀྱིས་རྟགས་ཚད་མ་ཡིན་ཡང་གྲུབ་ཚོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྗེས་དཔག་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བའང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟའི་རྟགས་ལ་ཚུལ་གསུམ་མེད། །གྲུབ་ལ་རྟགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མེད། །དུ་བས་ལ་ལ་རྟག་པའི་མེ་བསྒྲུབ་པའམ། དོན་དམ་པའི་དུ་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་རྟགས་དེ་དག་ལ་ཚུལ་གསུམ་མི་འགྲུབ་སྟེ་དེ་ལྟ་བུ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཀོད་པ་དེ་ལྟར་བཀོད་ཀྱང་སོང་ཚོད་ལ་མི་རྟག་པའི་མེ་ཙམ་གྲུབ་པ་དང་། དུ་བ་ཙམ་རྟགས་སུ་སོང་ངོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་ཆོས་རྟག་པ་དང་། དོན་དམ་པ་མ་གྲུབ་པར་དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་རྟག་པའི་མེ་དང་དོན་དམ་པའི་དུ་བ་ག་ལ་འགྲུབ། མེ་ཙམ་དང་དུ་ཙམ་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ་དབྱུག་པ་ཅན་འདོད་པ་ལ་མི་རྒྱང་གྲུབ་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། གསུམ་པ་མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་པའི་ཚད་མ་ལ་གཉིས

ལས། དང་པོ་དྲི་བ་དགོད་པ་ནི། །ཚད་མ་དེ་དག་ངེས་པ་ནི། །རང་གཞན་གང་ལས་རྟོགས་ཤེ་ན། །ཚད་མས་དོན་རྟོགས་པ་ཡི་ཚེ། །ངེས་ཤེས་ཚད་མ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་ནམ་གཞན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན། དེ་ཉིད་ཀྱིས་འདྲེན་ན་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ལ་མི་མཐུན་པ་མེད་པར་འགྱུར་ལ་གཞན་ལས་ངེས་ན་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་ལན་ལ་གསུམ་ལས། གཞན་གྱི་ལན་དགག་ན། ལ་ལ་རང་ལས་ངེས་པར་འདོད། །འགའ་ཞིག་གཞན་ལས་ངེས་ཞེས་ཟེར། །དེ་དག་གཉིས་གས་རིགས་པ་དང་། །རིགས་པ་སྨྲ་བའི་བཞེད་པ་དོར། །ཁ་ཅིག་རང་ཁོ་ན་ལས་ངེས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། འགའ་ཞིག་གཞན་ཁོ་ནས་ངེས་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། དངོས་པོ་སྟོབས་ཀྱིས་ཞུགས་པ་དང་། སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཤེས་པར་ཟད་དེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རང་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས། །ཐ་སྙད་ལས་ནི་ཚད་མ་ཉིད། །ཅེས་བྱ་བ་དང་། མངོན་སུམ་གྱིས་ནི་བཟུང་བ་དང་། །ཁྱད་པར་ཆ་ཤས་རྣམས་སྤྲངས་བ། །ཁྱད་པར་གང་ལ་རྟོགས་པ་ཡི། །རྒྱུན་ཡོད་དེ་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ལན་ནི། དོན་རིག་གཉིས་དང་རང་རིག་དང་། །རྗེས་སུ་དཔག་པ་རང་ལ་ངེས། །དོན་བྱེད་པར་སྣང་བའི་མངོན་སུམ་དང་། མངོན་སུམ་གོམས་པ་ཅན་དེ་དོན་རིག་གཉིས་དང་། རང་རིག་དང་རྗེས་དཔག་བཞི་རང་ལས་ངེས་ལ། དང་པོ་བ་དང་ཡིད་མ་གཏད། །འཁྲུལ་རྒྱུ་ཅན་རྣམས་གཞན་ལས་ངེས། །མངོན་སུམ་དང་པོ་བ་དང་ཡིད་མ་གཏད་པ་དང་། འཁྲུལ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཟིན་པ་གསུམ་པོ་གཞན་ལས་ངེས་པར་བྱེད་དོ། །དཔེར་བརྗོད་ན་སྣང་བ་རང་ལས

༼༣༠༧༽

ངེས་བདེན་པའི་ཆ་གཞན་ལས་ངེས་པ་རྒྱང་རིང་པོ་ནས་དམར་འབར་བའི་རྣམ་པ་རང་ལས་ངེས་ཀྱང་མེར་བདེན་ནམ་འོན་ཏེ་སྒྱུ་མའམ་སྤྲུལ་པ་ལ་སོགས་པ་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་ཞེས་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་གཞན་ལས་ངེས་པར་བྱེད་པའམ། རྒྱང་རིང་པོ་ན་ཡལ་འདབ་དང་ལྡན་པ་སྣང་བ་ན། སྤྱི་ཤིང་ཙམ་ལ་ལྟོས་ནས་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་ནས་རང་ལས་ངེས་ཤིང་བྱེ་བྲག་ཤ་པ་ལ་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་པ་ཡིན་པས་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ཡང་ཤ་པའི་ལྡོག་པ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་མ་ཆོད་པས་གཞན་ལས་ངེས་སོ། །བྱེ་བྲག་མ་ངེས་བཞིན་དུ་དེ་ལ་ཚད་མར་འགྲོ་བ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། གཞན་སེལ་གྱི་སྤྱི་མ་གཏོགས་པ་དོན་ལ་སྤྱི་མ་གྲུབ་པས་དོན་བྱེད་པ་ན་བྱེ་བྲག་ཉིད་ཀྱིས་དོན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཡུལ་ཡང་ཤ་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་སྣང་བ་རང་ཉིད་ཀྱང་གཞན་ལས་ངེས་པ་དཔེར་ན་འགའ་ཞིག་ཏུ་མེ་སྣང་བ་ན། ཁོ་བོ་ལ་མེ་སྣང་བའི་བློ་གཅིག་བྱུང་ངམ་མ་བྱུང་ཞེས་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ན་དབང་ཤེས་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བས་ཚད་མ་ཡིན་ཡང་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་ངེས་མ་ནུས་པ་གཞན་ལས་ངེས་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་ཡང་། །དོན་བྱེད་པ་དང་གོམས་པ་ཅན། །རྗེས་སུ་དཔག་པས་ངེས་པར་བྱེད། །མེའི་རྣམ་པ་སྣང་ནས་བདེན་བརྫུན་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ན། བཙོ་སྲེག་ལ་སོགས་པའི་དོན་བྱེད་པར་མཐོང་ནས་མེར་ངེས་པའམ། ཡང་ན་དོན་བྱེད་པར་མ་མཐོང་ཡང་བར་དུ་སྐྱེས་པ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་གསལ་བར་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་གོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྔ་རིས་ཟིན་ནས་དོན་དེར་ངེས་པའམ། རྗེས་དཔག་གི་ངེས་པ་ལ་ཡང་གཉིས་ལས། དམར་འབར་བ་སྣང་ཡང་བརྫུན་པར་དོགས་པ་ལ་དུ་བ་སྐྱེ་བའི་རྟགས་ལས་མེར་ངེས་པའམ།

{༡༠༣}

ལྷན་ཅིག་རྒྱུ་བའི་དོན་གཞན་འཛིན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྗེས་དཔག་དམར་འབར་བ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ན། མེའི་དྲི་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྫས་གཞན་ལས་མེར་ངེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཁ་ཅིག་འདི་མངོན་སུམ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ་མི་མཁས་པར་ཟད་དོ། །ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ཀྱང་རྒྱུའི་ཆོས་རྗེས་སུ་དཔག་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། ཁ་ཅིག་ཡུལ་དང་ངོ་བོ་ལ། །བརྟགས་ནས་གཞན་སེལ་མི་སྲིད་ཟེར། །ངེས་བྱའི་ཚད་མ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གཉིས་ཡུལ་གཅིག་ན་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གཉིས་པ་བཅད་པའི་ཡུལ་ཅན་དུ་འགྱུར་ལ་ཡུལ་མི་གཅིག་ན་ཡུལ་གཞན་དངོས་པོར་གྲུབ་པས། གཞན་ཇི་ལྟར་དངོས་པོར་གྲུབ་ཅེས་ཟེར་བ་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག་གཞན་ལས་ངེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་དེའི་ཚེ་སྒྲོ་འདོགས་མ་ཆོད་ན་ཚད་མ་ཉིད་མ་ཡིན་པས་གཞན་ངེས་སུ་འང་མི་འཐད་ལ། སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་ན་རང་ལས་ངེས་སུ་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་གཏན་མི་སྲིད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་དག་གི་ནི་མངོན་སུམ་དང་། །རྟོག་པའི་བྱེད་པ་འདྲེས་པར་ཟད། །མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་པ་ཙམ་གྱིས་ཚད་མར་འགྲོ་ལ། མངོན་སུམ་ཉིད་ཀྱི་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ངེས་ཤེས་འདྲེན་ནུས་ན་རང་ལས་ངེས་ཡིན་ཅིང་། མངོན་སུམ་གྱི་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ངེས་ཤེས་འདྲེན་མ་ནུས་པ། ཕྱིས་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་ངེས་དགོས་ལ། གཞན་ལས་ངེས་ཡིན་པའི་རྣམ་གཞག་མ་ཤེས་པར་མུ་སྟེགས་བྱེད་ལྟར་རྟོག་པ་དང་། རྟོག་མེད་ཀྱི་བྱེད་པ་འདྲེས་ཏེ། མངོན་སུམ་ཉིད་ངེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་བསམས་ནས་རྩོད་པར་ཟད་དོ། །འོ་ན་མངོན་སུམ་ཐམས་ཅད་སྣང་ལ་མ་ངེས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས

༼༡༠༣༽

བཤད་ཟིན་ཏོ། །བཞི་པ་ངེས་དགག་སྒྲུབ་ཇི་ལྟར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་དགག་སྒྲུབ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་ནི། སྣང་བ་དངོས་པོའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན། །སེལ་བ་ལ་ནི་དགག་སྒྲུབ་གཉིས། །སྣང་བ་རྗེས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས། མངོན་སུམ་དོན་ལ་ལྟ་བ་ཙམ་མ་གཏོགས་པ་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་མེད་དོ། །འོན་ཀྱང་ངེས་དྲངས་པའི་ངེས་པ་དང་། རྗེས་དཔག་སྟེ་མདོར་ན་སེལ་བས་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་དོ། །སྐབས་འགར་སྣང་བ་ལ་སྒྲུབ་པར་གྲགས་པ་ནི་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་ན་སྣང་བའི་བསྒྲུབ་པ་དང་སེལ་བའི་བསྒྲུབ་པ་གཉིས་སུ་དབྱེའོ། །དེ་ལ་སྣང་བའི་བསྒྲུབ་པས་དངོས་སུ་དགག་སྒྲུབ་མི་བྱེད་ལ་ངེས་ནས་བྱེད་ན་སེལ་བར་འགྱུར་བས་སྐབས་འདིར་སེལ་བའི་བསྒྲུབ་པ་བཤད་དོ། །ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ཀྱང་། དགག་དང་སྒྲུབ་པ་མ་གཏོགས་པ། །སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་ཐ་སྙད་གཞན། །ཡོད་མིན་ཞེས་གསུངས་པའང་སེལ་བའི་བསྒྲུབ་པ་ལ་དགོངས་ལ་དེས་ན་སེལ་བའི་དགག་སྒྲུབ་གཉིས་དང་། མེད་དགག་མ་ཡིན་དགག་དོན་གཅིག་གོ །གཉིས་པ་དེའི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཚན་ཉིད་དང་། ངེས་དོན་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་ན། ཁ་ཅིག་མེད་དགག་མ་ཡིན་དགག་གི་མཚན་ཉིད། བསྒྲུབ་ཆོས་དོར་མ་དོར་ལ་བྱས་ནས་མ་ཡིན་དགག་དང་མངོན་སུམ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་ནི། སྒྲ་དང་ཚད་མའི་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་མ་མཐོང་བས་སྣང་བའི་བསྒྲུབ་པ་དང་སེལ་བའི་བསྒྲུབ་པ་མ་ཕྱེད་ཅིང་། མ་ཡིན་དགག་གི་བསྒྲུབ་པ་དང་། དགག་པའི་ཆ་མ་ཕྱེད་པར་ཟད་དེ། རྣམ་ངེས་ལས། མ་ཡིན་པར་དགག

པ་གཅིག་པུ་ནི་དགག་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། མེད་པར་དགག་པ་ཡང་ཡིན་ལ། །ཞེས་གསུངས་པ་མ་དྲན་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་བསྒྲུབ་ཆོས་མ་དོར་བ་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་ཡང་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་ཐལ་ཏེ། བསྒྲུབ་ཆོས་མ་དོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། དགག་པ་བསྒྲུབ་པ་སྤྲོང་བ་དང་། །མི་སྤྲོང་བ་ཡི་སྒོ་ནས་གཉིས། །མེད་དགག་དང་མ་ཡིན་དགག་གི་མཚན་ཉིད་རིམ་པ་བཞིན་དགག་བྱ་བཅད་ནས་ཆོས་གཞན་མི་འཕེན་པ་དང་འཕེན་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བུམ་པ་མེད་པ་དང་། བུམ་པ་མེད་པའི་ས་ཕྱོགས་ལྟ་བུ་དགག་པ་རྐྱང་པ་དང་དགག་སྒྲུབ་ཚོགས་པའོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། །ཁ་ཅིག་དགག་བྱ་དེ་ཡོངས་ཆོད་དང་། དངོས་འགལ་གཅོད་ན་མ་ཡིན་དགག་མི་སྲིད་དེ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་དངོས་འགལ་བཅད་ལྡོག་ཙམ་ཁོ་ནར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བརྒྱུད་འགལ་གཅོད་ན་མེད་དགག་མི་སྲིད་དེ་བརྒྱུད་འགལ་བཅད་ནས་ཆོས་གཞན་མི་འཕེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དངོས་འགལ་བརྒྱུད་འགལ་གང་ཡིན་ཡང་བློ་སྐབས་དེར་མི་འདོད་པའི་ཆོས་གཅིག་ཡིན་ལ། ཤུལ་དུ་འཕང་བའི་ཆོས་ཀྱང་སྐབས་དེར་འདོད་པའི་ཆོས་ཡིན་པས་མི་འདོད་པའི་ཆོས་གཅིག་བཅད་ནས་འདོད་པའི་ཆོས་གཞན་འཕེན་པ་དང་མི་འཕེན་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་མ་ཡིན་དགག དགག་སྒྲུབ་ཚོགས་པ་ཡིན་པས་དངོས་པོའི་ཆ་གཙོ་ཆེ་ན་བསྒྲུབ་པར་ཡང་མིང་འདོགས་ཏེ། དགག་དང་བསྒྲུབ་པ་མ་གཏོགས་པ། །སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་ཐ་སྙད་གཞན། །ཡོད་མིན་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སེལ་བའི་ཆ་གཙོ་ཆེ་ན་དགག་པར་ཡང་འདོགས་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། འདིས་ནི་དངོས་ལ་དངོས་པོའི་ཆ། །ཁས་བླངས་མེད་ཅན་དགག་པ་ཉིད། །

༼༣༠༥༽

སྒྲུབ་བྱེད་སྔ་མ་དག་གིས་ནི། །མ་ཡིན་དགག་པ་བསྒྲུབ་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་དོན་ཇི་ལྟར་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་ན། །ཁ་ཅིག་དངོས་ཤུགས་སྒོ་ནས་ཀྱང་། །བསྒྲུབ་པ་དང་ནི་འགོག་ཅེས་ཟེར། །བོད་རྣམས་འདོད་པའི་དངོས་ཤུགས་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། རིམ་པ་ལྟར་དོན་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་དང་། གཞན་གྱི་རྣམ་པ་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའོ། །དེ་ཡང་དངོས་ཡུལ་དེ་རྟོགས་པ་ཉིད་ན་ཤུགས་ཀྱིས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པས་བློ་སྔ་ཕྱི་རིམ་པ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་དེས་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པའི་ཚུལ་བསྒྲུབ་པ་ལ་དཔེར་བརྗོད་ན། རྗེས་དཔག་གིས་ལ་མེ་ལྡན་དུ་གཞལ་བ་ན་བདག་ཉིད་མེ་འཇལ་དུ་ཤུགས་ལས་རྟོགས་པ་དང་། རྟག་པ་ལ་བྱས་པ་དགག་པ་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་ན་དྲན་བཞིན་པའི་བྱས་པ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པ་ལྟ་བུའམ། མངོན་སུམ་ལའང་། རང་རིག་གིས་བློ་དེ་འཛིན་དུ་གྲུབ་པས་ཡུལ་དེར་སྣང་དུ་ཤུགས་ལ་འགྲུབ་སྟེ། བློ་ཟླ་བ་གཉིས་དང་སྔོན་པོ་འཛིན་བྱེད་དུ་དངོས་སུ་གྲུབ་པས་ཡུལ་ཟླ་བ་གཉིས་དང་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་ཤུགས་ལ་འགྲུབ་པ་དང་། གཞན་རིག་གིས་ཡུལ་དེར་སྣང་དུ་དངོས་སུ་གྲུབ་པས་བློ་དེ་འཛིན་ཤུགས་ལ་གྲུབ་སྟེ། གཟུང་ཡུལ་སྔོན་པོར་དངོས་སུ་གྲུབ་པས་བློ་རང་ཉིད་སྔོ་འཛིན་དུ་ཤུགས་ལ་གྲུབ་པ་ལྟ་བུའམ། དོན་རིག་གིས་དུ་བ་ལ་མེ་ཡོད་དང་ཤ་པ་ལ་ཤིང་ཡིན་པ་ཁྱབ་པ་གྲུབ་པས་མེ་མེད་ལ་དུ་བ་མེད་དང་། ཤིང་མེད་ལ་ཤ་པ་མེད་པས་ཁྱབ་པ་ཤུགས་ལ་འགྲུབ་བོ། །དགག་པ་ལ་དཔེར་བརྗོད་ན་ལྡོག་པ་གཉིས་ཚོགས་འཛིན་པ་ལ་ཆིག་རྐྱང་འཛིན

{༣༠༨}

པས་ཁྱབ་པས་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚིག་རྒྱུད་འཛིན་པ་ཁེགས་ནས་བྱེ་བྲག་གཉིས་ཚོགས་འཛིན་པ་ཤུགས་ལ་ཁེགས་སོ། །

གསུམ་པ་ཇི་ལྟར་ཁེགས་པའི་ཚུལ་ཡང་གསུམ་ལས་དགག་གཞིའི་སྤྱི་ལ་དངོས་སུ་ཁེགས་པས་དགག་གཞིའི་བྱེ་བྲག་ལ་ཤུགས་ལ་ཁེགས་པ་དཔེར་ན་མེ་ཙམ་གྱི་སྤྱི་ལ་བསལ་བ་དངོས་སུ་ཁེགས་པས་ཙནྡན་གྱི་མེ་ལ་བསལ་བ་ཤུགས་ལ་ཁེགས་པའམ། དངོས་པོའི་སྤྱི་ལྡོག་ལ་བདེན་དངོས་ཁེགས་པས་ཡུལ་དུས་རྣམ་པ་ཐ་དད་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་འང་བདེན་དངོས་ཁེགས་པ་ལྟ་བུའོ། །སྤྱི་དངོས་སུ་ཁེགས་པས་བྱེ་བྲག་ཤུགས་ལ་ཁེགས་པ་ནི། དངོས་པོ་ལ་དགག་བྱ་བདེན་དངོས་ཙམ་གྱི་སྤྱི་དངོས་སུ་ཁེགས་པས་བྱེ་བྲག་གང་ཟག་གི་བདག་དང་རྫུལ་དང་སྐད་ཅིག་ལ་བདེན་དངོས་ཤུགས་ལ་ཁེགས་པའམ། ས་སྒྲོགས་སུ་སྔོ་ཙམ་ཁེགས་པས་ཨུཏྤ་ལའི་སྔོན་པོ་ཤུགས་ལ་ཁེགས་པ་ལྟ་བུའོ། །དགག་གཞིའི་སྤྱི་ལ་དགག་བྱའི་སྤྱི་དངོས་སུ་ཁེགས་པས་དགག་གཞི་བྱེ་བྲག་ལ་དགག་བྱའི་བྱེ་བྲག་ཤུགས་ལ་ཁེགས་པ་ནི། དངོས་པོ་ཙམ་གྱི་སྤྱི་ལ་བདེན་དངོས་ཙམ་དངོས་སུ་ཁེགས་པས་དངོས་པོའི་བྱེ་བྲག་དོན་དང་ཤེས་པ་ལ་རྫུལ་དང་སྐད་ཅིག་ཏུ་བདེན་པ་ཁེགས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཁྱད་པར་བྱས་ཆོས་བྱེད་ཆོས་ཀུན་ལྡོག་པ་ཚིག་རྒྱུད་དང་གཉིས་ཚོགས་ཡིན་པས་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་དབྱུག་པ་ཁེགས་པས་བྱས་ཆོས་དབྱུག་པ་ཅན་ཁེགས་པ་བཞིན་ནོ། །བྱེད་ཆོས་ལ་ཁེགས་པས་བྱས་ཆོས་ལ་མི་ཁེགས་ཏེ། དབྱུག་པ་ལ་སྒྲོག་ཁེགས་པས་དབྱུག་པ་ཅན་ལ་མི་ཁེགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱེད་ཆོས་དངོས་སུ་བཀག་པས་བྱས་ཆོས་ཤུགས་ལ་ཁེགས་པའི་ཚུལ་ཡང་བྱེད་ཆོས་ཡིན་པ་བཀག་པས་བྱས་ཆོས་ཡིན་པ་དང་། བྱེད་ཆོས་ཡོད་པ་བཀག

༼༡༠༧༽

པས་བྱས་ཆོས་ཡོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཁེགས་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ། དབྱུག་པ་ཡིན་པ་བཀག་པས། དབྱུག་པ་ཅན་ཡིན་པ་དང་། ཕ་ཡོད་པ་བཀག་པས་བུ་ཡོད་པ་མི་ཁེགས་པ་བཞིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་དབྱུག་པ་ཅན་ལག་ན་དབྱུག་པ་ཡོད་པའམ་བུ་ཕ་སྔོན་དུ་སོང་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ལྟ་བུ། དེ་ལྟར་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ལྟར་གྱིས་བྱེད་ཆོས་ཁེགས་ན་བྱས་ཆོས་ཁེགས་ཏེ། ཚིག་རྐྱང་མ་བཟུང་ན་གཉིས་ཚོགས་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདིའང་དཔྱད་དེ། རྗེས་དཔག་ཤུགས་རྟོགས་ཉིད་དུ་འགྱུར། །མིན་ན་ཚད་མ་གསུམ་པར་འགྱུར། །ཤུགས་རྟོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོན་གཞན་གྱི་རྣམ་པ་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་དེ་རྗེས་དཔག་ལ་ཁྱབ་ཆེས་སོ། །གལ་ཏེ་རྗེས་དཔག་རྟགས་ལ་ལྟོས་ལ་འདི་རྟགས་ལ་མི་ལྟོས་པར་དོན་གཞན་ལ་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་དོ་ཞེ་ན། རྟག་ལ་མི་ལྟོས་པ་དེ་ཅི། འབྲེལ་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་ན་ཚད་མ་གསུམ་པར་འགྱུར་རོ། །ལྟོས་ན་རྗེས་དཔག་ལས་མི་འདའ་སྟེ། འབྲས་བུ་དང་བྱེ་བྲག་གྲུབ་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་རྒྱུ་དང་སྤྱི་གྲུབ་པ་ནི་འབྲས་བུ་དང་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡིན་ལ། རྒྱུ་དང་ཁྱབ་བྱེད་བཀག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་དང་ཁྱབ་བྱ་ཤུགས་ལ་འགོག་ན་རྒྱུ་མི་དམིགས་པ་དང་ཁྱབ་བྱེད་མི་དམིགས་པར་འདུ་ཞིང་། ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་ཁེགས་པས་བྱས་ཆོས་ཁེགས་པའང་དབྱུག་པ་དང་སྐྱེས་བུ་གཉིས་འདུས་པའི་རྒྱུ་ལས་དབྱུག་པ་ཅན་གྱི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བས་རྒྱུའམ་ཁྱབ་བྱེད་མི་དམིགས་པ་ཡིན་ལ། ཡང་རྗེས་དཔག་གིས་ལ་མེ་ལྡན་དུ་རྟོགས་པ་ན་བློ་མེ་འཛལ་དུ་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ལ་མེ་ལྡན་དུ་རྟོགས་པ་ཉིད་བློ་ཡིན་པས་དེ་ལ་ཤུགས་ལ་རྟོགས་རྒྱུའི་བློ་གཞན་མེད་དོ། །རང་རིག་གིས་བློ་བླ་བ

གཉིས་འཛིན་དུ་དངོས་སུ་གྲུབ་པས་ཡུལ་ཟླ་བ་གཉིས་སུ་ཤུགས་ལ་གྲུབ་པོ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བློ་འཁྲུལ་པ་ལ་ཡུལ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པ་ཙམ་ལ་མི་འཁྲུལ་ལོ་ཞེ་ན། རྣམ་པ་དེ་ཅི་དོན་རང་མཚན་ཡིན་ན་བློ་མ་འཁྲུལ་པར་འགྱུར་ལ། དོན་སྤྱིའམ་མེད་པ་གསལ་བའི་རྣམ་པ་ནི་བློ་འཁྲུལ་པ་ཉིད་ཡིན་གྱི་ཡུལ་མེད་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཞན་རིག་གི་ཡུལ་སྔོན་པོར་དངོས་སུ་གྲུབ་པས་བློ་སྔོ་འཛིན་ཤུགས་ལ་གྲུབ་པའང་མི་འཐད་དེ། ཡུལ་སྔོན་པོར་གྲུབ་པ་ཉིད་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པས་གཞག་པའི་བློ་ཡིན་པས་དེས་ཤུགས་ལ་བློ་གཞན་བསྒྲུབ་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུ་དང་ཁྱབ་བྱེད་བཀག་པའི་ཤུགས་ལ་འབྲས་བུ་དང་ཁྱབ་བྱ་འགོག་པ་རྗེས་དཔག་ཏུ་འདུ་བ་ལ་སོགས་པ་རང་གིས་བརྟགས་ལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ་གཉིས་ཏེ། བསྒྲུབ་པ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་དང་དགག་པ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་རྟོགས་བྱ་བསྒྲུབ་པའི་དབྱེ་བ་ནི། དོན་དང་ཤེས་པ་ཡིན་པ་དང་། །ཡོད་པའི་དབྱེ་བས་གཉིས་གཉིས་བཞི། །དོན་དང་ཤེས་པ་གཉིས་ལ་ངོ་བོ་ཡིན་པ་དང་། ཐ་དད་ལྡན་པས་ཕྱེ་བས་གཉིས་གཉིས་བཞི་ཡིན་ནོ། །དགག་པ་དེ་ཉིད་བཟློག་པ་བཞི། །དགག་པའི་དབྱེ་བ་ནི། དོན་དང་ཤེས་པ་གཉིས་ལ་ངོ་བོ་མ་ཡིན་པ་དང་ཐ་དད་མི་ལྡན་པ་གཉིས་གཉིས་བཞི་ཡིན་ནོ། །དགག་སྒྲུབ་དེའང་ཚད་མས་འགྲུབ། །བསྒྲུབ་པ་རྟོགས་པ་ནི་མངོན་སུམ་གྱིས་དྲངས་པའི་ངེས་པ་དང་མ་ཡིན་དགག་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་དཔག་ཡིན་ལ། དགག་པ་རྟོགས་པ་ནི་མངོན་སུམ་དང་མེད་དགག་བསྒྲུབ་པའི་རྗེས་དཔག་ཡིན་ནོ། །རྗེས་དཔག་ཀྱང་མེད་དགག་བསྒྲུབ་པའི་མི་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་མེད་དགག་རྟོགས་ལ་མ་ཡིན་

དགག་སྒྲུབ་པའི་བསྒྲུབ་རྟགས་ཀྱིས་མ་ཡིན་དགག་རྟོགས་སོ། །དེ་ལྟར་རྟོགས་ནས་འགོག་པའི་ཚུལ་ཡང་ངོ་བོ་ཡིན་པ་དང་། ཐ་དད་ལྡན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་བདེ་བ་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་པ་དང་། གཟུགས་འཛིན་སྒྲ་འཛིན་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པ་ནི། རང་གི་བྱེད་པས་ཁེགས་ཏེ་དེར་བསྒྲུབ་པས་དེ་མིན་ཁེགས་པས་སོ། །ཡང་རང་རྒྱུད་ལ་གཟུགས་འཛིན་སྐྱེས་ལ་སྒྲ་འཛིན་མ་སྐྱེས་པ་ན་སྒྲ་འཛིན་མེད་པར་གང་གིས་རྟོགས་ཤེ་ན། སྒྲ་འཛིན་མྱོང་ན་འཁྲུལ་པའི་རྒྱུ་མཚན་མེད་པ་ལ་ཡིད་གཏད་ན་ངེས་པས་ཁྱབ་པ་ལ་འབྲས་བུ་ངེས་ཤེས་མ་དམིགས་པའོ། །ངེས་ཤེས་མ་དམིགས་པ་ཉིད་གང་ལས་ཤེ་ན། ངེས་ཤེས་ཡོད་ན་བློ་གཞན་ངེས་པ་དེའི་ངོ་བོར་འགྱུར་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་རྟོག་གཉིས་ཅིག་ཅར་འཇུག་པར་འགྱུར་བས་སོ། །ངེས་ཤེས་བཀག་པ་དེའང་འབྲས་བུའམ་ཁྱབ་བྱེད་མི་དམིགས་པ་ཡིན་ཡང་། མྱོང་བྱ་མྱོང་བྱེད་དག་གྲུབ་སྡེ་གཅིག་པས་མངོན་སུམ་དུ་བརྗོད་དོ། །ཡང་ས་ཕྱོགས་ཉིད་བུམ་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དང་། བུམ་པ་ཀ་བ་ཡིན་པ་དང་། སྔོན་པོ་སེར་པོ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་ཡིན་པ་འགོག་པ་ནི། དེ་འབའ་ཞིག་པར་འཛིན་པའི་གཞན་རིག་གིས་བྱེད་པས་ཁེགས་ལ། ཐ་དད་ཡོད་པ་འགོག་པ་ཡང་ས་ཕྱོགས་ན་བུམ་པའམ། མགོ་ལ་རྭ་ལྟར་གཞི་འཛིན་ལ་བལྟར་རུང་རྣམས་ནི་གཞི་དག་པར་མྱོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཁེགས་ཏེ། རང་བཞིན་ཁྱད་པར་ཅན་མྱོང་ལས། །གཞན་བསལ་བ་ནི་གཞན་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རྫ་ལ་སྒྲ་མེད་པ་དང་མར་མེའི་རྒྱུན་ཆད་པ་ལ་སོགས་པ་དགག་གཞི་འཛིན་པ་ལ་བལྟར་མི་སྣང་བ་རྣམས་འབྲས་བུའི་ངེས་ཤེས་མ་དམིགས་པས་ཁེགས་སོ། །ས་ཕྱོགས་ན་སྲོག་ཆགས་ཕྲ་མོའམ།

{༣༡༠}

གཙུག་ལག་ཁང་ན་རྡུའི་སྒྲ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་དེ་ཙམ་མི་སྣང་ཞིང་མ་མཐོང་བས་མེད་པར་མི་འགྲུབ་སྟེ། བློ་བུར་དུ་མིག་དང་རྣ་བའི་དབང་པོ་ཉམས་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་དེ་དག་དང་མཉམ་པའམ། ཕྲ་བའི་གཟུགས་སམ། སྒྲ་གཞན་མཐོང་ཞིང་ཐོས་ན་དེ་དག་མེད་པར་འགྲུབ་བོ། །དེས་ན་དགག་གཞི་འཛིན་པ་ལ་སྣང་རུང་གཞི་དེ་དག་དེའི་ཁྱད་པར་ཅན་མ་ཡིན་པའི་དོན་དང་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་རྗེས་དཔག་གིས་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཚད་མས་བཀག་པའི་དོན་ཡང་ཡོད་པ་བསལ་བ་མ་ཡིན་གྱི་མེད་པ་ལ་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེའང་དགག་བྱའི་དམིགས་པ་བཀག་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་དུ་དགག་བྱ་ཁེགས་པའི་དོན་དེ་ཙམ་ལས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། ཤུགས་ལ་རྟོགས་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་། །བྱེད་པའམ་རྗེས་དཔག་ཉིད་ལ་དགོངས། །སློབ་དཔོན་གྱིས་གཞུང་གི་ཆ་འགར་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པའམ་དོན་གྱིས་གོ་བ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་བྱེད་པའམ། ཚུལ་གསུམ་གོམས་པ་ལས་བློ་བུར་བའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེས་པ་ལ་དགོངས་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། རང་གིས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་ཉིད་དང་འབྲེལ་པའི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མི་འཁྲུལ་བ་གཞན་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པའི་ཚད་མ་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་གཞན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་མཚན་ཉིད་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བརྒྱད་པའོ།། །།གཉིས་པ་མཚན་གཞི་སོ་སོའི་དོན་ལ་གཉིས་ལས། མངོན་སུམ་ལ་གསུམ་སྟེ། མངོན་སུམ་ཡང་དག་པ། བཟློག་ཕྱོགས་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་། ཚད་མ་དང་འབྲས་བུའོ། །

{༢༡༡}

དང་པོ་མངོན་སུམ་ཡང་དག་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད་དང་། མཚོན་བྱའི་དབྱེ་བ་དང་། མཚོན་གཞི་སོ་སོའི་དོན་ནོ། ། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་གཞན་ལུགས་དགག་ན། མྱོང་བས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་འཁྲུལ། །བོད་རྣམས་མངོན་སུམ་དང་ མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཐ་དད་དུ་ཕྱེ་ནས། མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་པ་དང་། དེའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ སྔར་མ་རྟོགས་པའི་དོན་ལ་མྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་གཞུང་ ལས་མ་བཤད་ཅིང་སྔར་མ་རྟོགས་པ་ལ་རྣམ་གཅད་མེད་ལ་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་མངོན་སུམ་གྱི་རང་ལྡོག་པ་མི་སྲིད་ པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་རང་འདོད་པ་ནི། མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ། །ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་མིང་ལ་ བརྟེན་ནས་དོན་ཚོལ་བ་ཡིན་པས་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། མ་འཁྲུལ་པ་གཉིས་དཔྱད་དོ། །དེའང་རྟོག་པའི་མཚན་ཉིད་ ལུང་ལས་གྲགས་པ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་དང་སེམས་རྩིང་བར་འཛུག་པ་ཙམ་མ་ཡིན་གྱི་རྟོག་པ་སྒྲ་ དོན་འཛིན་པ་ཡིན། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཤེས་གང་གང་ལ་སྒྲ་དོན་འཛིན། །དེ་ནི་དེ་ལ་རྟོག་པར་བརྗོད། །ཅེས་གསུངས་ པས་སོ། །རྣམ་ངེས་ལས་ཀྱང་། རྟོག་པ་ནི་བརྗོད་པ་དང་འདྲེར་རུང་བར་སྣང་བའི་ཤེས་པ་ཞེས་གསུངས་པའང་དེ་ཡིན་ ནོ། །དོན་སྤྱི་འཛིན་པ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་དེ་ཉིད་ལས་མ་འདས་སོ། །ཁ་ཅིག་དོན་སྤྱི་འཛིན་པ་ཞེས་བརྗོད་ན་མུ་སྟེགས་ དབང་ཤེས་རྟོག་བཅས་སུ་འདོད་པ་ལ་མ་ཁྱབ་བོ་ཞེས་ཟེར་མོད་ཀྱི་དེ་ལྟ་ན་སྒྲ་དོན་འཛིན་པས་ཀྱང་བརྡ་ལ་མ་བྱང་བའི་ རྟོག་པ་ལ་མ་ཁྱབ་པར་མཚུངས་སོ། །ཁ་ཅིག་བརྡ་ལ་མ་བྱང་བའི་རྟོག་པ་བསྡུ་བའི་ཕྱིར་བརྗོད་པ་སྒྲ་དང་འདྲེར་རུང་ འཛིན་པ་ཞེས་ཟེར་ནའང་འདྲེས་པ

༼༣༡༣༽

འཛིན་པ་ལ་མ་ཁྱབ་བོ། །མཚན་ཉིད་རིགས་ལ་འཇོག་པས་མི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་དེ་དག་གང་ལྟར་བརྗོད་ཀྱང་རིགས་གཅིག་པས་འགལ་བ་མེད་དོ། །ཁྲལ་བའི་དོན་རྟོགས་པའི་རྫས་ལ་བྱས་ནས་རྟོག་པ་སྒྲོང་བའི་རང་རིག་རྟོག་ཁྲལ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། རྟོག་པའི་ལྡོག་པ་ལ་བྱས་ན་རྗེས་དཔག་ཀྱང་རྟོག་ཁྲལ་དུ་འགྱུར་བས་འདིར་རྟོག་ཁྲལ་གྱི་དོན་རང་ལྡོག་ལ་རྟོག་པའི་མཚན་ཉིད་མི་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །མ་འཁྲུལ་བའི་དོན་ཁ་ཅིག་རྣམ་རིག་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལྟར་མི་བསླུ་བ་ལ་འདོད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ཡུལ་བདེན་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་འདོད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་གཟུང་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་པ་ལ་འདོད་པ་ནི་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་མི་བསླུ་བ་ཙམ་རྗེས་དཔག་གི་འཇུག་ཡུལ་ལའང་ཡོད་ཅིང་། དོན་བདེན་པ་བརྟགས་ན་སྙིང་པོ་མེད་ཅིང་། གཟུང་ཡུལ་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ལ་བྱེད་ན་རང་རིག་དང་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ལ་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྒྱུ་ཡི་དངོས་པོ་མ་གཏོགས་པའི། །གཟུང་བ་ཞེས་བྱ་ཅི་ཡང་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མ་འཁྲུལ་པའི་དོན་རྣམ་ངེས་ལས། རབ་རིབ་དང་མྱུར་དུ་བསྐོར་པ་དང་གྲུ་ཞུགས་པ་དང་འཁྲུལ་པ་ལ་སོགས་པས་འཁྲུལ་པ་མ་བསྐྱེད་པ་ཞེས་གསུངས་པས་དབང་པོ་དང་ཡུལ་དང་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་འཁྲུལ་པའི་རྒྱུད་དེ་དག་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་གཉིས་ཀ་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བའི་མཚན་ཉིད་དུ་དགོས་སམ་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མ་འཁྲུལ་བའི་དོན་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཡང་དག་པར་ན་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་འཁྲུལ་པ་ཡིན་པས་མ་འཁྲུལ་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོག་ཁྲལ་དུའང་འགྲུབ་མོད་ཀྱི། ཁ་ཅིག་རྟོག་པ་དང་བཅས་བཞིན་དུ་གཟུང་དོན་ལ་མ་འཁྲུལ་པར་འདོད་པ་དང་། ཁ་ཅིག

འཇུག་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་བས་ཀྱང་མ་འཁྲུལ་བའི་གོ་ཆོད་པས་རྗེས་དཔག་ཀྱང་མ་འཁྲུལ་བ་ཡིན་ནམ་སྙམ་པའི་ལོག་
རྟོག་བཟློག་པའི་ཕྱིར་རྟོག་བྲལ་སྨོས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་མཚོན་བྱའི་དབྱེ་བ་ནི། །མ་འཁྲུལ་པ་དེ་རྣམ་པ་བཞི། །
མངོན་སུམ་བཞིར་འབྱེད་པའི་དབྱེ་གཞི་ནི་མ་འཁྲུལ་པ་ཙམ་མམ། ལོག་རྟོག་ལ་ལྟོས་དེ་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བ་ཉིད་ཡིན་
ནོ། །དབྱེ་ན་དབང་པོ་དང་ཡིད་དང་རང་རིག་པ་དང་། རྣམ་འབྱོར་གྱི་མངོན་སུམ་སྟེ་བཞིའོ། དེ་དག་ཡུལ་ལ་ལྟོས་ནས་
ཐ་དད། །ཡུལ་ཅན་ལ་ལྟོས་ནས་གཅིག་ཡིན་ནོ། །ཡུལ་དང་རྟེན་དང་གང་ཟག་གི །སྒོ་ནས་མངོན་སུམ་རྣམ་པར་དབྱེ། །
མངོན་སུམ་དེའང་ཡུལ་གྱིས་དབྱེ་ན་ཡུལ་གཞན་མཐོང་བ་དོན་རིག་གཉིས་དང་། རང་མཐོང་བ་རང་རིག་དང་། རང་
གཞན་མེད་པར་མཐོང་བ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་མངོན་སུམ་མོ། །རྟེན་གྱིས་དབྱེ་ན། དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པ་དོན་རིག་གཉིས་
དང་། གཞན་དབང་ལ་བརྟེན་པ་རང་རིག་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་པ་རྣལ་འབྱོར་རོ། །གང་ཟག་གིས་དབྱེ་ན། སོ་
སོ་སྐྱེ་བོའི་མངོན་སུམ་དང་། འཕགས་པའི་མངོན་སུམ་གཉིས་སོ། །མངོན་སུམ་བཞི་པོ་མདོ་སྡེའི་ལུགས། །བྱེ་བྲག་སྨྲ་
གསུམ་རྣམ་རིག་གཉིས། །མངོན་སུམ་གྱིས་གྲངས་ངེས་པ་ནི། །མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཞལ་
གྱིས་བཞེས་པའི་ཚེ་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་བཞིར་ཕྱེ་སྟེ། མདོ་ལས། དགེ་སློང་དག་གཟུགས་ཤེས་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། མིག་
དང་ཡིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མས་མི་འགྲུབ་བོ་ཞེ་ན། དབང་
པོའི་མངོན་སུམ་ཡང་ཚད་མས་མི་འགྲུབ་སྟེ། རྒྱལ་ཁྲབ་འགོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱི་

༼༢༡༩༽

རོལ་གྱི་དོན་ཁས་བླངས་ནས་འགྲུབ་པོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཡང་དེའི་དེ་མ་ཐག་པ་འཛིན་པས་ག་ལ་འགལ། འོན་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་མངོན་སུམ་གཞན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཟུང་འཛིན་ལས་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་རང་གི་སེམས་ཀྱི་སྣང་བ་ཉིད་དེ་ལྟར་གསལ་བས་རང་རིག་པ་ལས་མ་འདས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཁྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་རང་རིག་མི་འདོད་པས་མངོན་སུམ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་ལྟར་ན་རང་རིག་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་གྱི་མངོན་སུམ་གཉིས་ལས། གཞན་མི་སྲིད་པ་དཔལ་ལྡན་གྲགས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་མཚན་གཞི་སོ་སོའི་དོན་ལ་བཞི་ལས། ཐོག་མར་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད་དང་། དེ་བསྒྲུབ་པ་དང་། སྒྲ་དོན་ངེས་པར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་གཞན་ལུགས་དགག་ན། ཕྱི་ནས་མཚན་ཉིད་འཛོག་པ་འཁྲུལ། །བོད་ཕལ་ཆེར་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དང་། །དེའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་དུ་བྱེད་དེ། རིམ་པ་ལྟར་བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་ཤིང་གཟུང་དོན་ལ་མ་འཁྲུལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་སྔར་མ་རྟོགས་པ་དོན་ལ་མྱོང་སྟོབས་ཀྱི་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་བྱེད་ཅེས་ཟེར་བ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དོན་མེད་ཅིང་སྔར་མ་རྟོགས་པའི་དོན་ལ་རྣམ་གཅད་མེད་ལ་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་མི་སྲིད་དོ། །ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། དེས་ན་དབང་ཤེས་མི་འཁྲུལ་པའོ། །དེ་ལ་དབང་ཤེས་ཙམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། །དབང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་རིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་མ་འཁྲུལ་པའོ། །དེ་ཉིད་

༼༣༧༥༽

ཚད་མའང་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་མཚན་ཉིད་དེ་བསྒྲུབ་པ་ལའང་གཉིས་ལས། དང་པོ་དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པར་བསྒྲུབ་པ་ནི། དབང་པོ་ཡུལ་ལ་འཛིན་ནུས་ཏེ། །རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ངེས་པས་འགྲུབ། །གྲུབ་མཐའ་འགའ་ཞིག་ལ་གྲགས་པའི་དབང་པོ་མི་འགྲུབ་ཀྱང་རྟེན་གཟུགས་ཅན་དེ་དག་ལ་ཡོད་པའི་ཡུལ་ལྟ་ལ་འཛིན་ནུས་ཤིག་ཡིན་ཏེ། ལྷན་ཅིག་བྱེད་དབང་ནུས་པ་ཡི། །ངོ་བོ་གང་ཡིན་དབང་པོའང་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལས་སྐྱེས་པར་རྗེས་འགྲོའི་སྒོ་ནས་འགྲུབ་སྟེ། འདི་ལྟར་དབང་དོན་བར་མ་ཆོད་དང་འབྲས་བུ་དབང་ཤེས་གཉི་ག་མ་དམིགས་པ་ལས་དབང་དོན་བར་མ་ཆོད་དམིགས་པའི་རྗེས་སུ་ཡུལ་འཛིན་པའི་རྣམ་ཤེས་དམིགས་པས་དེ་ལ་ཡོད་པའི་ནུས་པ་ཞིག་ལ་བརྟེན་པར་འགྲུབ་སྟེ། མེ་དུད་བཞིན་ནོ། །ཡང་ན་ལྡོག་པས་ཀྱང་འགྲུབ་བོ། །གཉིས་པ་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བར་བསྒྲུབ་པ་ནི། གསལ་བར་སྣང་བས་རྟོག་མེད་འགྲུབ། །དབང་པོའི་ཤེས་པ་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་ཡུལ་མ་འདྲེས་པ་སྣང་བའི་ཕྱིར། ཟླ་བ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་སྣང་བ་བཞིན་ཞེས་ཁྱབ་བྱེད་འགལ་བ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་འགྲུབ་བོ། །རྟོག་བྲལ་དུ་བསྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་གཞན་མང་དུ་གསུངས་མོད་ཀྱི་འདིར་མ་སྤྲོས་སོ། །རང་མཚན་འཛིན་ཕྱིར་འཁྲུལ་པ་མེད། །མ་འཁྲུལ་བར་དོན་རང་མཚན་དུ་ངེས་པས་འགྲུབ་བོ། །གསུམ་པ་སྒྲ་དོན་ངེས་པར་བྱ་ན། མངོན་སུམ་གྱི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་ལ་ཡུལ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པའང་དགོས་བཞིན་དུ་དབང་ཤེས་ཞེས་དབང་པོ་ཁོ་ནའི་མིང་གིས་འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དབང་པོ་ཐུན་མོང་མིན་རྒྱུའི་ཕྱིར། །དབང་ཤེས་ཡིན་ཏེ་རྔ་སྒྲ་བཞིན། །

༼༣༡༨༽

ཡུལ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་ཤེས་པ་གཞན་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པས། འདོད་པའི་དོན་བདེ་བླག་ཏུ་མི་གོ་བས་ཡུལ་ཤེས་ལ་སོགས་པར་ཐ་སྙད་མ་མཛད་ལ། དབང་པོ་ནི་ཤེས་པ་དེའི་རྒྱུ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་པས་དབང་ཤེས་ཞེས་ཐ་སྙད་མཛད་དེ། དཔེར་ན་རྔ་སྒྲ་ལ་སྐྱེས་བུ་དང་དབྱུག་གུ་འང་དགོས་ལ་མྱུ་གུ་ལ་ས་དང་ཆུ་ལ་སོགས་པ་འང་དགོས་ཀྱང་། དབྱུ་གུའི་སྒྲ་དང་སའི་མྱུ་གུ་ཞེས་མི་བརྗོད་པར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་ནས་རྔའི་སྒྲ་དང་ནས་ཀྱི་མྱུ་གུ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་རྒྱུ་ཡི་ཕྱིར། །དེ་ཡི་ཐ་སྙད་དབང་པོས་བྱས། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་མངོན་སུམ་ཤེས་སྐྱེད་ལ། །དབང་པོ་བཞིན་དུ་ཡུལ་ནུས་ཡིན། །འོན་ཅི་ཕྱིར་གཉིས་རག་ལས། །སྐྱེ་བ་དེ་ནི་དེས་མི་བརྗོད། །གོ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་མཐོང་ནས། །ཐ་སྙད་ངེས་པར་སྦྱར་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གླང་པོ་ཆེའི་གཟིགས་སྟངས་ཀྱིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དཔྱོད་པའི་དགོངས་པ་མདོ་སྡེ་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཀུན་ལས་བཏུས་སུ། ཡིད་ཀྱང་དོན་དང་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ངོ་བོ་ངོས་གཟུང་བ་དང་། རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་། དེ་ལ་གཞན་གྱི་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལའང་གཉིས་ལས། ཐོག་མར་མཚན་ཉིད་ངོས་གཟུང་ན། །ཡུལ་དང་དབང་ཤེས་རྣམ་གཉིས་ཀྱི། །དེ་མ་ཐག་ལས་སྐྱེས་པའི་ཡིད། །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མ་འཁྲུལ་བའི། །ཤེས་པ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཡིན། །དབང་པོའི་ཤེས་པ་འགགས་མ་ཐག་པ་དེ་ཉིད་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ཡིན་གྱི་ཡིད་ལ་དབང་པོ་གཟུགས་

ཅན་མི་བཞེད་དོ། །དྲུག་པོ་འགགས་མ་ཐག་པ་ཡི། །རྣམ་ཤེས་གང་ཡིན་དེ་ཡིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་མ་འཁྲུལ་པའོ། །དེའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་དེ་ཉིད་ལས་གཞན་མི་འཐད་དོ། །གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ངོས་གཟུང་བ་ནི། རྣམ་ངེས་ལས། དབང་ཤེས་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ལས། །བྱུང་ཞིང་དེ་དོན་དེ་མ་ཐག །འཛིན་པར་བྱེད་པ་ཡིད་ཀྱང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་ཏེ། བདག་པོའི་རྐྱེན་ནི་དབང་ཤེས་སྔ་མ་འགགས་མ་ཐག་པའོ། །གཟུང་བའི་ཡུལ་ནི། དབང་ཤེས་ཀྱིས་བཟུང་བའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་འཛིན་པའོ། །ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་ནི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ཡུལ་ལ་གཏོད་པའི་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོའི་ཡུལ་གྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་འཛིན་པར་བསྐྱེད་པའི་ཡིད་ཉིད་དོ། །གཉིས་པ་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྐྱེ་བའི་ཚུལ་དང་། ཚད་མར་འགྱུར་བའི་འཐད་པ་དང་། སྐྱེ་བའི་གནས་སྐབས་དཔྱད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལྔ་འགགས་པའི་རྗེས་སུ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གཅིག་སྐྱེ་ན་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་གྱི་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་མི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ལ། ལྔ་སྐྱེ་ན་ཡིད་དུ་མ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དུ་མ་ཡང་། །དབང་ཤེས་བཞིན་དུ་རང་རིག་གཅིག །རྒྱུ་ཐ་དད་པས་ཁ་ཕྱི་ལྔའི་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཐ་དད་ཀྱང་། གང་ཟག་གི་རྒྱུད་དུ་མར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཁ་ནང་ལྟ་རང་རིག་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དབང་ཤེས་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་རྒྱུད་དུ་མར་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དེ་ཚད་མ་ཡིན་ནམ་འོན་ཏེ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། འཁྲུལ་པ་མེད་ཕྱིར་ཚད་མ

༼༢༧༥༽

ཡིན། །རྒྱུན་མེད་ཕྱིར་ན་ངེས་མི་ནུས། །དོན་བདེན་པ་ལ་ཤེས་པ་མ་འཁྲུལ་བས་བཟུང་བའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ཡང་། སྔར་བཤད་པའི་གཞན་ལས་ངེས་བཞིན་དུ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་མ་ནུས་པས་ཚད་མའི་ཐ་སྙད་མ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་རྟུལ་ཕྲ་རབ་ཡིན་ཡང་དེར་མི་སྣང་བས་ཡུལ་དུ་མི་འཛོག་པ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལ་རྒྱུན་ཡོད་པ་རང་ལས་ངེས་ནུས་ལ་ཡིད་ལ་རྒྱུན་མེད་པས་ངེས་མི་ནུས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལས་དབང་སྐྱེ། །དེས་ན་དབང་ཤེས་རྒྱུན་བཅས་ཡིན། །ཡིད་དབང་ལས་ནི་ཡིད་དབང་མིན། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་དེ་རྒྱུན་མེད། །དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་གྱི་སྐད་ཅིག་སྔ་མ་ལས་གཟུགས་ཅན་གྱི་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བས་མུ་སྟེགས་པའི་རྒྱུན་ལྟ་བུ་རྟག་པ་མེད་ཀྱང་རིགས་འདྲ་སྐྱེ་བ་བར་མ་ཆད་པའི་རྒྱུན་ཡོད་ལ། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ནི་དབང་ཤེས་སྔ་མ་འགགས་མ་ཐག་པ་ཙམ་ཡིན་པས་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་གཞན་ལས་གཞན་མི་སྐྱེ་བས་རྒྱུན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་མཚམས་སྦྱོར་མ་ནུས་པས་རང་ལས་ངེས་མ་ནུས་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི་འོ་ན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་རྒྱུན་འགགས་པའི་རྗེས་སུ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གཅིག་སྐྱེ་བའམ་སྤྲོ་མར་འབྱུང་ཞེ་ན། སྤྲོ་མ་དང་ནི་རྒྱུན་གྱི་མཐའ། །གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་གནོད་བྱེད་ཡོད། །རྒྱུན་མཛད་པ་དབང་ཤེས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་སྔ་མ་འགགས་པའི་རྗེས་ལ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་རེ་སྐྱེ་བས་མགོ་དབང་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་ལ་མཇུག་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་རྟུལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། སྤྲོ་མར་འབྱུང་བ་ལ་དབང་ཤེས་ངེས་ལ་ཡིད་ཤེས་མི་ངེས་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་མཆོག་རྒྱུན་གྱི་མཐར་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་སྐྱེ་བར་བཞེད་པའང་མི་

༼༣༡༨༽

འཐད་དེ། རྒྱུ་མཚན་ཁྱད་པར་མེད་པ་ལ་སྔར་མི་སྐྱེ་བ་ཕྱིས་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དབང་པོ་དབང་ཤེས་ཀྱི། །རྒྱུ་ཡིན་ཡིད་ཀྱི་རྐྱེན་དུ་འགྱུར། །རང་རིག་ཡིན་ཕྱིར་རྒྱུད་གཞན་མེད། །དེས་ན་མངོན་སུམ་འགྲོས་གསུམ་པ། ། དབང་ཤེས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་དང་པོས་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་བྱས་ནས་དེ་དང་རིས་འདྲའི་དབང་ཤེས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་བསྐྱེད་ལ། དེ་དང་དུས་མཉམ་པར་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྐྱེན་བྱས་ནས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་སྐྱེད་དོ། །ཁ་ཕྱི་ལྟ་ལ་དོན་རིག་མངོན་སུམ་གཉིས་སྐྱེ་བ་ན་ཁ་ནང་ལྟ་རང་རིག་མངོན་སུམ་གཅིག་སྐྱེའོ། །དེ་ལྟ་ན་མངོན་སུམ་ཇི་སྙེད་སྐྱེས་ཀྱང་རང་རིག་གིས་བསྡུས་པས་རྒྱུད་དུ་མར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་ལས་གྲོལ་ཞིང་། སྔོལ་མར་མི་སྐྱེ་བར་ལོགས་ཤིག་ཏུ་སྐྱེ་ལ། དེ་གཉིས་རྒྱུན་ཡོད་མེད་ཀྱིས་ངེས་མ་ངེས་ཕྱེད་པས་རྒྱུན་མཐུད་པ་ལ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་མེད་ལ། གྲངས་མཉམ་པར་སྐྱེ་བས་ཚོས་མཆོག་ལ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་ལས་གྲོལ་བ་འདི་ནི། ཤང་ཀར་ནན་ཏའི་དགོངས་པ་ཁོ་བོའི་མཁན་པོ་ལས་རྙེད་པ་འདི་ཁོ་ན་འཐད་པར་མཐོང་ངོ་། །དེས་ན་ཕྱིའི་ཡུལ་གཉིས་ལ་མངོན་སུམ་གཉིས་ཀྱི་འགྲོ་ཚུལ་དང་། ནང་གི་བསྡུས་པ་ལ་རང་རིག་གི་འགྲོ་ཚུལ་འདི་ནི་མངོན་སུམ་འགྲོས་གསུམ་པ་ཡིན་ལ་ཡུལ་གྱི་འགྲོས་དཔྱད་ན་རང་རིག་ལ་ཡུལ་གཞན་མེད་པས་འགྲོས་ལྔར་འགྱུར་ལ། དབང་པོ་དང་ཡིད་གཉིས་ཀྱི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྔ་མ་བསྣན་ན་འགྲོས་བདུན་པར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་དེ་དག་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། རྣམ་ཕྱུག་པ་ན་རེ་དབང་པོས་བཟུང་བ་འཛིན་ན་བཅད་ཤེས་སུ་འགྱུར་ལ། མ་བཟུང་བས་འཛིན་ན་ལོང་བས་ཀྱང་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཡུལ་གཞན་

༼༡༡༠༽

འཛིན་དང་དབང་པོ་ལ། །ལྟོས་ཕྱིར་འདི་ལ་སྐྱོན་གཉིས་མེད། །དབང་པོའི་ཡུལ་གྱིས་དེ་མ་ཐག་པ་འཛིན་པས་བཅད་ཤེས་སུ་མི་འགྱུར་ལ་དབང་ཤེས་དེ་མ་ཐག་པ་ལ་ལྟོས་པས་ལོང་བ་ལ་སོགས་པས་མི་མཐོང་བས་སྐྱོན་གཉིས་པ་ལས་གྲོལ་ལོ། །རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ཕྱིར་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས། །དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ལས་བྱུང་ཅན། །ཡིད་ནི་ཡུལ་གཞན་ཉིད་འཛིན་བྱེད། །དེ་ཕྱིར་ལོང་བས་མཐོང་བ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གསུམ་པ་རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། རང་གི་ངོ་བོ་རིག་པ་ནི། །མངོན་སུམ་ཡིན་པར་མཁས་རྣམས་བཞེད། །རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། ཤེས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་མ་འཁྲུལ་པའོ། །དེ་ཉིད་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །རང་རིག་པའང་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་དུ་ཕྱེ་བའི་རང་རིག་པ་མ་ཡིན་གྱི། བེམས་པོ་ལས་ལོགས་ནས་རིག་པ་སྐྱེས་པ་ཙམ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ཤེས་བེམས་པོའི་རང་བཞིན་ལས། །བཟློག་པ་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་སྟེ། །བེམས་མིན་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ། །དེང་འདིར་བདག་ཉིད་རིག་པ་ཡིན། །ཞེས་རྒྱན་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། ཁ་ཅིག་རང་རིག་མི་འཐད་དེ། །རིག་བྱ་རིག་བྱེད་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་གཉིས་མེད་ཀྱང་རིག་ན་གྲངས་ཅན་ལྟར་རང་ལས་སྐྱེ་བ་དང་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། རང་སྐྱེ་སྐྱོན་མེད་སྐྱེ་བ་ཡིན། །རང་རིག་བེམས་པོ་བཟློག་ཙམ་ཡིན། །དེས་ན་རང་རིག་རང་སྐྱེ་གཉིས། །མཚུངས་པའི་གོ་སྐབས་ཡོད་མ་ཡིན། །རང་གྲུབ་པ་བསྐྱེད་མི་དགོས་ལ། །མ་གྲུབ་པ་བསྐྱེད་མི་ནུས་པས། །དགོས་ནུས་མེད་དོ། །རང་རིག་ལ་རང་རིག་པ་ཙམ་དུ་སྐྱེ་པ་ལ་བཏགས་པར་ཟད་པས་ག་ལ་མཚུངས། ཡང་

{༢༢༧}

ཉན་ཐོས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་དང་མདོ་སྡེ་པ་འགའ་ཞིག་རང་རིག་མི་འདོད་མོད་ཀྱི་འདི་གྲུབ་མཐའ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུན་འབྱིན་པས་འདི་ར་མ་སྨྲོས་སོ། །གསུམ་པ་ཚད་མ་ཡིན་མིན་དཔྱད་པ་ནི་འོ་ན་རང་རིག་ཐམས་ཅད་ཚད་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མངོན་སུམ་ཐམས་ཅད་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་དོ་ཞེས་བཤད་དོ། །བཞི་པ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་མངོན་སུམ་ཡང་བདེ་བར་གཤེགས་པས་ཆོས་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་མིག་རྟུལ་མེད་ཅིང་དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་རྣམ་པར་དག ཅེས་གསུངས་པ་དང་། ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ཀྱིས་བླ་མ་བསྟེན། །མ་འདྲེས་པ་ཡི་དོན་ཙམ་མཐོང་། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྣལ་འབྱོར་ཤེས་པ་སྔར་བཤད་པ། །དེ་དག་གི་དེ་བསྒོམ་བྱུང་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་ན་གསུམ་སྟེ། རང་བཞིན་ངོས་གཟུང་བ། ཡུལ་ལ་ཚད་མར་གྲུར་པའི་ཚུལ། །དེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། རྒྱུ་བསམ་པའོ། །མཚན་ཉིད་ལ་གཉིས་ལས། གཞན་ལུགས་དགག་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཁྱེ་ནས་མཚན་ཉིད་འཛོག་པ་འཁྲུལ། །བོད་རྣམས་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དང་། །དེའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་དེ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་བདག་རྐྱེན་དེ་ཁོ་ན་གོམས་པའི་ཡིད་ལས་སྐྱེས་ཤིང་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་པའོ། །རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་བདག་རྐྱེན་དེ་ཁོ་ན་གོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། སྔར་མ་རྟོགས་པའི་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་མྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་ཞེས་ཟེར་བའང་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་མི་འཐད་ཅིང་སྔར་མ་རྟོགས་པ་ལ་རྣམ་བཅད་མེད་ལ་སྒྲོ

༼༡༡༡༽

འདོགས་གཅོད་པ་མི་སྲིད་པར་སྟོར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། བསྒོམ་འབྱུང་འཁྲུལ་མེད་མངོན་སུམ་སྟེ། །འཁྲུལ་པ་ཅན་རྣམས་ལྟར་སྣང་ཡིན། །དེ་ལ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཤེས་པ་ཙམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི་བསྒོམས་པའི་སྟོབས་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ། །རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི་བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་རབ་བོ། །དེ་ཉིད་ཚད་མ་འང་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་འང་གཉིས་ལས། རྟེན་གྱིས་དབྱེ་ན། འཕགས་པ་གསུམ་གྱིས་མངོན་སུམ་གསུམ། །སློབ་དང་མི་སློབ་སྒོ་ནས་ལྔ། །ཉན་ཐོས་རྒྱུན་ཏུ་ཞུགས་པ་ལ་སོགས་པ་སློབ་པའི་མངོན་སུམ་དང་། ཤེས་རབ་དང་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་ཏེ་མི་སློབ་པའི་མངོན་སུམ་སྟེ་གཉིས་སོ། །རང་སངས་རྒྱས་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་བསྒྲོད་པས་སློབ་པའི་མངོན་སུམ་མེད་ལ་གྲུབ་མཐའི་བྱེ་བྲག་འགའ་ཞིག་སློབ་པའི་འཕགས་པ་འདོད་པ་དེ་དག་གིའང་ཉན་ཐོས་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་འཕགས་པ་གང་རུང་ལས་མི་འདའོ། །མི་སློབ་པ་ལ་དབང་པོ་རྣོ་རྟུལ་གཉིས་སོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པའི་སློབ་པ་ས་བཅུའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ། མི་སློབ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་ལྔར་འགྱུར་རོ། །འདི་ནི་ཐུན་མོང་གི་དབྱེ་བ་ཡིན་ལ་སོ་སོའི་གྲུབ་མཐའ་དང་བསྟུན་ན་ཉན་ཐོས་འགའ་ཞིག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་འཕགས་པ་མེད་པས་རྣལ་འབྱོར་གྱི་མངོན་སུམ་མི་འདོད་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་འགའ་ཞིག་ཉན་ཐོས་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མཐོང་བ་མེད་པས་རྣལ་འབྱོར་གྱི་མངོན་སུམ་མཚན་ཉིད་པ་མེད་དོ་ཞེས་འདོད་དོ། །འོན་ཀྱང་འདིར་རྟོག་གེ་བ་རྣམས་ཀྱི་གཙུག་གི་ནོར་བུས་མདོ་སྡེ་པའི་གྲུབ་མཐའ་དང་བསྟུན་ཏེ། བདེན་པ་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་

༼༢༢༡༽

མཐོང་བ་ལ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་མངོན་སུམ་དུ་བཞག་ནས་དེ་ནས་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱིས་བདག་མེད་པ་ལ་སྦྱོར་བར་མཛད་དོ། །དེ་ལྟ་ན་འཕགས་པ་ལྷ་ཀའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་མངོན་སུམ་དཔྱད་དོ། །གཉིས་པ་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། དེ་དག་སྣང་བཅས་སྣང་མེད་ཀྱི། །དབྱེ་བས་གཉིས་གཉིས་རྣམ་པ་བཅུ། །སྣང་བཅས་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སློབ་པ་ནི། བསམ་གཏན་གྱི་སེམས་ཐོབ་ན་མངོན་པར་ཤེས་པ་འཆར་ལ་མ་ཐོབ་ན་མི་འཆར་ཞིང་མི་སློབ་པ་ལའང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ལ་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྔ་མེད་ལ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལ་རྣམ་གྲོལ་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རིམ་པ་བཞིན་སྟོང་གཉིས་གསུམ་དང་གྲངས་མེད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རྣམས་མཐོང་སྟེ། མཛོད་ལས། སློབ་མ་བསེ་རུ་སྟོན་རྣམས་ཀྱིས། །སྟོང་གཉིས་གསུམ་དང་གྲངས་མེད་མཐོང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དེ་ར་མ་གསུངས་མོད་ཀྱི། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བརྒྱ་དང་སྟོང་དང་འབུམ་ལ་སོགས་པ་མདོ་སྡེ་ས་བཅུ་པ་ནས་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྣང་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སློབ་པས་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་ལ། མི་སློབ་པས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་ཤིང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བདག་བཟུང་བ་རང་བཞིན་མེད་པ་སྟེ་ཕྱེད་དང་གཉིས་རྟོགས་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་བདག་མེད་གཉི་ག་རྟོགས་ཤིང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནི་བག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་སོ། །གསུམ་པ་རྒྱུ་བསམ་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་ནི། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ལེགས་སྦྱངས་པ། །ཕན་

{ ༡༢༩ }

ཚུན་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་གྱུར་པས། །ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ། །ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་འགྲུབ་པར་འགྱུར། །ཐབས་མ་གཏན་དང་སློན་ལམ་ལ་སོགས་པ་ཐབས་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་བྱས་ཤེས་རབ་སྟོང་པ་ཉིད་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྐྱེན་དུ་གྱུར་ན་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་བཀྲ་བ་འབྱུང་སྟེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ཇི་ལྟར་མདུད་པའི་བྱེ་བྲག་གིས། །གོས་ལ་ཚོན་བཀྲ་མི་བཀྲ་བ། །དེ་བཞིན་འཕེན་པའི་དབང་གིས་ན། །གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་བཀྲ་མི་བཀྲ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཤེས་རབ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཉེན་ལེན་གྱི་རྒྱུ་བྱས། ཐབས་ཀྱིས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྐྱེན་བྱས་ན་ཇི་ལྟ་བའི་ཡེ་ཤེས་ལ་གསལ་སྣང་འབྱུང་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། འགའ་ཡིས་ཆོས་ཀུན་བདག་མེད་པ། །གོམས་པས་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་དུ། །འགྱུར་ཏེ་དངོས་པོ་མཐོང་བ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་དེ་དག་མཐར་ཕྱིན་པའི་དུས་ནི། །ཚེ་གསུམ་བསྐལ་པ་བརྒྱ་དང་ནི། །གྲངས་མེད་གསུམ་གྱིས་དེ་མཐར་ཕྱིན། །ཚེ་གསུམ་གྱི་བསོད་ནམས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྒོམས་པས་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་། བསྐལ་པ་བརྒྱ་ཚོགས་དང་བདག་མེད་ཕྱེད་དང་གཉིས་ཀྱིས་རང་སངས་རྒྱས་དབང་པོ་རྣོན་པོ་དང་། བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཚོགས་དང་སྟོང་ཉིད་སྙིང་རྗེའི་སྙིང་པོ་ཅན་གྱིས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་སྟེ། མཛོད་ལས། མྱུར་བ་སྲིད་པ་གསུམ་གྱིས་གྲོལ། །བསེ་རུ་བསྐལ་པ་བརྒྱ་ཡི་རྒྱུས། །དེ་གྲངས་མེད་གསུམ་ལ་སངས་རྒྱས། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །བདག་མེད་རྟོགས་པའི་དབྱེ་བ་འདི་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་གི་ཡིན་གྱི། ཉན་ཐོས་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འགའ་ཞིག་འཕགས་པ

༼༢༢༥༽

གསུམ་ལ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་མི་འདོད་དེ། བདེན་པ་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་དམ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར་མ་རྟོགས་ན་བདེན་པ་མཐོང་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་མཆོག་དམན་གྱི་ཁྱད་པར་ནི་སྙིང་རྗེ་དང་ཐབས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ལ་ལྟོས་པར་འདོད་དོ། །གསུམ་པ་ཐབས་ལ་ལྟོས་ནས་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་ནི། ཐབས་ཞན་པས་ན་རྣམ་གྲོལ་གཉིས། །བག་ཆགས་བཅས་ཕྱིར་སྟོན་པ་མིན། །ཐབས་ལ་གོམས་པས་དངོས་ཀུན་གསལ། །བག་ཆགས་སྤངས་ཕྱིར་ཀུན་མཁྱེན་ཡིན། །ཐབས་ལ་མ་སྦྱངས་པར་ཤེས་རབ་གཙོ་བོར་བསྒོམས་པས་བདག་མེད་ཕྱོགས་གཅིག་ཕྱེད་དང་གཉིས་རྟོགས་སུ་ཟིན་ཀྱང་ཐབས་ཡུན་རིང་དུ་མ་སྦྱངས་པས་མ་གོམས་པའི་རིག་པ་ལྟར་སེམས་མི་གསལ་བའི་ཕྱིར་བག་ཆགས་སྤོང་མི་ནུས་པས་གཞན་དོན་ཆེན་པོ་ལ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་གཉིས་མི་འཇུག་ལ། ཐབས་ལ་མཁས་ཤིང་ཤེས་རབ་སྦྱངས་པས་ན་བཟོ་གནས་གོམས་པ་ལྟར་ཐུགས་གསལ་བའི་ཕྱིར། བག་ཆགས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ལ་ཐུགས་རྗེ་དང་ལྡན་པས་གཞན་གྱི་དོན་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་གྲོལ་བ་གཉིས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དེ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པ་དུ་མར་ཐབས་མང་པོར། །ཡུན་རིང་དུས་སུ་གོམས་པ་ལ། །དེ་ལ་སྐྱོན་དང་ཡོན་ཏན་དག །རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །དེས་ན་ཐུགས་ཀྱང་གསལ་བའི་ཕྱིར། །རྒྱུ་ཡི་བག་ཆགས་སྤངས་པ་ཡིན། །ཐུབ་ཆེན་གཞན་དོན་འཇུག་ཅན་གྱི། །བསེ་རུ་སོགས་ལས་ཁྱད་འདི་ཡིན། །དེ་དོན་ཕྱིར་ན་ཐབས་གོམས་པ། །དེ་ཉིད་སྟོན་པ་ཡིན་པར་འདོད། །ཅེས་བྱ་བ

༼༡༡༨༽

དང་། བརྩེ་ལྡན་སྡུག་བསྔལ་གཞོམ་པའི་ཕྱིར། །ཐབས་རྣམས་ལ་ནི་མངོན་སྦྱོར་མཛད། །ཐབས་བྱུང་དེ་རྒྱུ་ལྐོག་གྱུར་པ། །དེ་འཆད་པ་ནི་དཀའ་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འོ་ན་རྣལ་འབྱོར་གྱི་མངོན་སུམ་ཐམས་ཅད་ཚད་མ་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ཡུལ་ལ་ཚད་མར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་མངོན་སུམ་ཐམས་ཅད་ཚད་མར་བསྒྲུབ་པ་ནི། བཅད་ཤེས་དང་ནི་ངེས་པ་གཉིས། །རྟོག་པ་ཡིན་ཕྱིར་མངོན་སུམ་མིན། །དེས་ན་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཀུན། །མངོན་སུམ་ཡིན་ཕྱིར་ཚད་མར་གྲུབ། །བཅད་ཤེས་དང་ངེས་པ་གཉི་ག་རྟོག་པའི་བྱེད་པ་ཡིན་པས་མངོན་སུམ་དང་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་དོ། །ཞེས་བཤད་ཟིན་ལ། དེས་ན་མངོན་སུམ་རང་ལས་ངེས་པ་འདྲེན་ནུས་མི་ནུས་དཔྱད་པར་བྱའི་ཚད་མ་ཡིན་མ་ཡིན་དཔྱད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཚད་མ་དེས་འཇུག་ལྡོག་བྱེད་པའི་ཚུལ་ནི། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་ཚད་མ་ནི། །ངེས་པ་ཉིད་ལས་འཇུག་ལྡོག་བྱེད། །འཕགས་པ་རྟོག་པ་བྲལ་བ་རྣམས། །ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་བྱེད་པར་གསུངས། །སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་ཚད་མ་ནི་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་མྱོང་བ་མཚམས་སྦྱོར་བའི་དྲན་པས་སོ་སོར་ངེས་ནས་འཇུག་ལྡོག་བྱེད་ལ། འཕགས་པ་རྟོག་པའི་བག་ཆགས་མ་སྤངས་པ་རྣམས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ན། འཇིག་རྟེན་པ་དང་འདྲ་ལ་སྨོན་ནས་ཤེས་པ་ལ་མཉམ་པར་གཞག་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་བྱེད་དོ། །རྟོག་པའི་བག་ཆགས་སྤངས་པ་དེ་དག སྨོན་ལམ་ལས་གྲུབ་པའི་དཔའ་བར་འགྲོ་བ་དང་རིན་ཆེན་ཕྱག་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱེད་པར་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས

{༢༢༥}

དཔྱད་པ་ནི། འོན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་འདས་མ་འོངས་མི་མཁྱེན་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་མི་རུང་ལ་མཁྱེན་ནའང་སྣང་ནས་མཁྱེན་ན་དུས་གསུམ་རྫས་སུ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཞིང་། མི་སྣང་ན་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱན་ཅན་དུ་མི་རུང་ངོ་ཞེ་ན། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ཡེ་ཤེས་ཅན། །དེ་ཡི་མཁྱེན་པ་དཔག་མི་ནུས། །གཉིད་ཀྱིས་བསླད་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་། །སད་པའི་བློ་དཔག་མི་ནུས་ན་གཟུང་བ་དང་། འཛིན་པས་བསླད་པའི་ཚུ་རོལ་མཐོང་བའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་གནས་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་དཔག་ནུས་རེ་སྐན། དེས་ན་གནས་གྱུར་པའི་ཕྱིར་དུས་གསུམ་དང་ཕ་རོལ་གྱི་སེམས་མཁྱེན་པ་ལ་སོགས་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་བོ། །དེའང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། གཟུགས་སོགས་དང་ནི་སེམས་དེ་ལྟར། །གཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་དཔྱོད་པ་འདི། །མ་དག་བློ་ཅན་ལ་ཡིན་གྱི། །རྣལ་འབྱོར་རྟོགས་པ་བསམ་མི་ཁྱབ། །ཅེས་བྱ་བ་དང་། རྣམ་ངེས་ལས། འདི་ནི་ཀུན་ཏུ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདི་ལ་བོད་ཁ་ཅིག་ད་ལྟ་བའི་ཤུགས་ལས་འདས་མ་འོངས་རྟོགས་ཟེར་བ་དང་། འདས་མ་འོངས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྣང་ནས་རྟོགས་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། ཁ་ཅིག་ཡེ་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། ལུང་དང་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་ཁྲོན་པའི་རྨུས་སྦྲུལ་གྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་སྟོན་པར་ཟད་དོ། །གསུམ་པ་དེ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་ལ་གསུམ་སྟེ། ངོ་བོ་བསྒྲུབ་པ་དང་། མཚན་ཉིད་བསྒྲུབ་པ་དང་། གྲུབ་པའི་དོན་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། འདས་པ་བསྒྲུབ་ན། ཚིག་གིས་ཁྱད་པར་ངེས་གྱུར་ན། །སྔོན་བྱུང་བའང་དཔག་པར་ནུས། །སློབ་

༼༢༢༨༽

དཔོན་རྒྱན་མཛད་པས་ནི། གང་གཞན་ལ་འཆད་པ་ལ་དོན་དང་མཐུན་ཞིང་འགལ་བ་མེད་པ་དེས་གཞལ་བྱ་དེས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ཡིན་ཏེ། རང་རང་གི་ཡུལ་བཤད་པ་བཞིན་གཞུང་འབུམ་པ་ལ་སོགས་པ་འཆད་པ་པོ་དེས་ཀྱང་དོན་དང་མཐུན་ཞིང་འགལ་བ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བས་བསྒྲུབ་པར་ནུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ངག་གི་སྒྲུ་རིས་ཟིན་ན་འགལ་བ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་རུང་བསྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་རྟགས་དགོད་པ་ནི། གོམས་པ་རྫོགས་ནས་དེ་གསལ་བ། །མཐའ་གཞན་བཀག་པའི་ངེས་པས་འགྲུབ། །གང་རྟེན་བརྟེན་ཞིང་གོམས་པ་ངང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བ་བསྒོམ་པ་དེ་ལ་གསལ་སྣང་འབྱུང་སྟེ་འདོད་འཇིགས་གོམས་པ་བཞིན། སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་པའང་རྟེན་བརྟེན་ཞིང་གོམས་པ་ངང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བསྒོམ་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་མཐའ་གཞན་བཀག་པའི་ངེས་པ་བསྒྲུབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སོ། །རྟགས་དེའི་ཆོས་ཅན་ནི་རང་རྒྱུད་ལ་མངོན་སུམ་དང་གཞན་ལ་ལུས་ངག་གི་རྣམ་འགྱུར་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་འགྲུབ་བོ། །བསྒྲུབ་བྱ་ནི་འབྱུང་རུང་ཙམ་དང་འབྱུང་ངེས་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། རྐྱེན་དང་ཕྲད་ན་རུང་བ་ཙམ་མི་བསྒོམ་པ་ལ་ཡང་ཡོད་ཅིང་ངེས་པ་བསྒོམ་པ་ལའང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་བསྒོམ་པའི་ཡན་ལག་དང་མ་བྲལ་ཞིང་འགལ་རྐྱེན་མེད་ན། གསལ་སྣང་འབྱུང་ངེས་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་ཚོགས་པ་ཚང་ཞིང་འགལ་རྐྱེན་མེད་ན་འབྲས་བུ་འབྱུང་ངེས་དཔོག་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་དེའི་ཚུལ་བསྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཁྱབ་པ་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྟེན་བརྟེན་པ། གོམས་པ་ངང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བ། དེ་བསྒོམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། གཞན་

ལུགས་དགག་ན། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་རྟེན་བརྟེན་པ། །རིག་པའི་ཐོག་མཐའ་རྣམ་པ་གཉིས། །མི་དང་སྲོན་མ་དཔེར་བྱས་ནས། །མངོན་སུམ་ཉིད་ཀྱིས་འགྲུབ་ཅེས་ཟེར། །རིག་པའི་ཡ་མཐའ་དང་མ་མཐའ་ཐུག་པ་གཉིས་རང་རིག་གིས་ཁེགས། དབུས་ཀྱི་རིག་པ་རང་རིག་གིས་གྲུབ་པས་རིག་པའི་རྒྱུན་ཐོག་མཐའ་མེད་པར་གྲུབ་བོ། །ཡ་མཐའ་མ་མཐའ་ཇི་ལྟར་ཁེགས་སྙམ་ན། རང་རྒྱུད་ལ་རང་རིག་གིས་རིག་པ་ཙམ་རིག་པ་སྔ་མ་ལས་བྱུང་བར་གྲུབ་པས་རིག་པ་སྔ་མ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་རིག་པ་ཙམ་དངོས་སུ་ཁེགས་པ་ན་རིག་པ་སྔ་མ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་རིག་པའི་བྱེ་བྲག་ཤུགས་ལ་ཁེགས་ཏེ། དུ་བ་ཙམ་མེ་ལ་བྱུང་བར་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པས་མེ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་དུ་བ་ཙམ། དངོས་སུ་ཁེགས་པ་ན་མེ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་དུ་བའི་བྱེ་བྲག་ཤུགས་ལ་ཁེགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་རང་རྒྱུད་ལ་རིག་པ་ཙམ་རིག་པ་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་པར་གྲུབ་པས་རིག་པ་ཕྱི་མ་མི་བསྐྱེད་པའི་རིག་པ་ཙམ་དངོས་སུ་ཁེགས་པ་ན་ཕྱི་མ་མི་བསྐྱེད་པའི་རིག་པའི་བྱེ་བྲག་ཐམས་ཅད་ཤུགས་ལ་ཁེགས་ཏེ་སྒྲོན་མ་ཙམ་གྱིས་འོད་འབྱིན་པར་གྲུབ་པས་འོད་མི་འབྱིན་པའི་སྒྲོན་མའི་བྱེ་བྲག་ཐམས་ཅད་ཤུགས་ལ་ཁེགས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་གསུང་ངོ་། །འདི་མི་འཐད་དེ། ཐུག་མེད་རང་རིག་གིས་མི་འགྲུབ། །མི་དང་སྲོན་མ་དཔེར་མི་རུང་། །རང་རིག་གིས་ད་ལྟར་གྱི་ཤེས་པ་ཙམ་འབྲེལ་པ་ཅན་དུ་གྲུབ་ཀྱང་སྐྱེ་བ་དང་འཆི་བའི་ཐོག་མཐའ་མི་འགྲུབ་སྟེ། ཚུ་རོལ་མཐོང་པ་བ་ལྟར་དང་པོའི་སེམས་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་གྱི་སེམས་ལས་མི་སྐྱེ་བར་ཕ་མའི་ལུས་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པས་རྒྱུ་གཞན་དོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཆི་བའི་སེམས་ཀྱིས་ཀྱང་སེམས་ཕྱི་མ་མི་བསྐྱེད་པར་མེ་

༼༢༡༠༽

རྣལ་བ་ལྟར་རྒྱུན་ཆད་པར་དོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ད་ལྟར་རིག་ཙམ་རྒྱུ་འབྲས་སུ་གྲུབ་པའི་ཤུགས་ལ་འཇིག་རྟེན་སྔ་ཕྱི་ངེས་ན་ཆད་པར་ལྟ་བའི་ལོག་རྟོག་ཀྱང་སྐྱེ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་དཔེ་མི་མཚུངས་ཏེ་དུ་བའི་དང་པོ་དུ་བ་སྔ་མ་ལས་སྐྱེ་བ་ཞིག་དཔེར་དགོས་ཀྱི། དུ་བའི་དང་པོ་རིགས་མི་མཐུན་མེ་ལས་སྐྱེ་ལ་དུ་བའི་རྒྱུན་དུ་བའི་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་ལས་སྐྱེ་བ་དང་། སེམས་ཀྱི་དང་པོ་རིས་མི་འདྲ་ལུས་ལས་སྐྱེ་ལ། སེམས་ཀྱི་ཕྱི་མའི་རྒྱུན་རིས་འདྲ་ལས་སྐྱེ་བ་ཚུ་རོལ་མཛེས་པའི་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲོན་མའང་རྣལ་ཁ་མས་སྒྲོན་མ་གཞན་བསྐྱེད་པ་ཞིག་དཔེར་དགོས་ཀྱི་སྒྲོན་མ་ལ་འོད་འཕྲིན་པས་ཁྱབ་པ་ནི་སེམས་ལ་གསལ་བས་ཁྱབ་པའི་དཔེར་རུང་གི ཕྱི་མ་བསྐྱེད་པ་ལ་དཔེ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རང་འདོད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་ཐུག་མེད་དུ་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལའང་གཉིས་ལས། རྟགས་དགོད་ན། སེམས་ལ་གཞན་ལས་ལྟོས་མེད་ཀྱི། །རྟགས་ཀྱིས་སྔོན་མཐའ་ཐུག་མེད་འགྲུབ། །སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་སེམས་ཆོས་ཅན། །ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་སེམས་སྔ་མ་སྔོན་དུ་སོང་སྟེ་རིག་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ད་ལྟར་གྱི་རིག་པ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བའི་འབྲས་རྟགས་སོ། །གཉིས་པ་དེའི་ཚུལ་བསྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས་ལས་ཕྱོགས་ཆོས་ནི་སྐྱོང་བའམ་རྟགས་ཀྱིས་འགྲུབ་ལ་ཁྱབ་པ་ནི་སེམས་ཙམ་ཡིན་ཡང་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་སེམས་མ་ཡིན་པ་ལ་ལྟོས་ན་ཅི་སྟོ་ཞེས། ཚུ་རོལ་མཛེས་པ་བཀོལ་ན། སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྐྱེ་བ་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་སེམས་མ་ཡིན་པ་ལ་ལྟོས་སམ། སེམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྐྱེ་བ་སེམས་ལས་གཞན་ལའང་ལྟོས། ཕྱི་མ་ནི་ཁོ་བོ་ཡང་འདོད་དེ་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་

༼༢༤༡༽

རྐྱེན་ཐ་དད་ཀྱིས་སྒོ་ལྔའི་རྣམ་ཤེས་ཐ་དད་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཟླ་མ་ལྟར་རོ་ཞེ་ན། འོན་ད་ལྟར་གྱི་ཤེས་པ་འདི་རྒྱུ་མེད་ལས་སྐྱེའམ། རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བརྟག དང་པོ་ལྟར་ན། རྒྱུ་མེད་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་ཕྱིར། །རྟག་ཏུ་ཡོད་པའམ་མེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་རིགས་པས་ཁེགས་སོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཤེས་པ་ལས་སྐྱེའམ་བེམས་པོ་ལས་སྐྱེ། དང་པོ་ལྟར་ན་ཤེས་པའི་རྒྱུ་ཤེས་པར་གྲུབ་པས་འཇིག་རྟེན་སྔ་མ་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་དབང་པོ་མེད་པའི་ལུས་སམ། དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་ལུས་སམ། དབུགས་འབྱུང་རྔུབ་གསུམ་གང་ལ་སྐྱེ་བརྟག་ཀྱང་། དབང་པོ་མེད་པ་ལས་སྐྱེ་ན། རྡུལ་ཕྲན་སོ་སོ་ལས་སྐྱེའམ། འོན་ཏེ་ཚོགས་པ་ལས་སྐྱེ། དང་པོ་ལྟར་ན་ཚོགས་པ་ཚང་ཞིང་གགས་མེད་པའི་ཕྱིར་རྡུལ་ཕྲན་རེ་རེ་ལས་སེམས་རེ་སྐྱེ་བར་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་སོར་མོ་ལྟ་བུ་ཡན་ལག་གཅིག་ཉམས་ཀྱང་སེམས་མི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུ་མ་ཚང་བའི་མྱུ་གུ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཉིད་རྣམ་འགྲེལ་ལས། རེ་རེ་ནུས་པ་ཉིད་ཡིན་ནའང་། །ཅིག་ཅར་མང་པོ་འབྱུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། མ་ལུས་རྒྱུ་ཉིད་ཡིན་ན་ནི། །ཡན་ལག་གཅིག་དང་བྲལ་ནའང་མིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་བུའི་ལུས་ལས། མི་སྐྱེའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་ལས་སྐྱེའོ་ཞེ་ན། སྣང་རུང་མི་དམིགས་པའམ། གཅིག་གཡོ་ན་ཐམས་ཅད་གཡོ་བར་ཐལ་བ་ལ་སོགས་པས་ཁེགས་པར་གསལ་ལོ། །ཡང་འགའ་ཞིག་དབང་པོ་ལས་ཤེས་པ་སྐྱེའོ་ཞེ་ན། ཟླ་མ་ལྟར་དབང་པོ་ཚོགས་པ་ལས་སྐྱེ་ན་དབང་པོ་གཅིག་མ་ཚང་ཡང་ཡིད་ཤེས་མི་སྐྱེ་བར་འགྱུར

༼༡༧༡༽

ལ། རྐྱང་པ་ལས་སྐྱེ་ན་དབང་པོའི་བློ་བཞིན་དུ་ཡུལ་སོ་སོར་འཛིན་པར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་བློ་བཞིན་དུ་འཛིན་འགྱུར་ཕྱིར། །དབང་པོ་བཅས་ལས་ཡིད་ཤེས་མིན། །ཤེས་སྐྱེད་ནུས་པ་ཐ་དད་ཕྱིར། །ཀུན་ལས་ཀྱང་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡང་ན་དབང་པོ་དེ་ཙི། །དབང་རྟེན་གཟུགས་ཅན་ལ་ཟེར་རམ། །ཡུལ་ལ་འཛིན་ནུས་ལ་ཟེར། དང་པོ་ལྟར་ན་ཤི་བའི་གཟུགས་ལས་ཀྱང་དབང་ཤེས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་ནུས་པ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་པས་ཤེས་པ་ལས་ཤེས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་སྐྱེ་བར་འགྲུབ་བོ། །དེས་ན་བློ་དབང་པོའི་རྒྱུ་ཡིན་པར་རྣམ་འགྲེལ་ལས། དབང་རྣམས་རེ་རེ་ལ་གནོད་ཀྱང་། །ཡིད་བློ་ལ་གནོད་ཡོད་མ་ཡིན། །འདི་འགྱུར་ན་ནི་དེ་དག་ཀྱང་། །འགྱུར་བ་དག་ཏུ་མཐོང་བ་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་བློ་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། །བློ་ཉིད་ལ་ནི་བརྟེན་པ་འགའ། །དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པས། །དེ་ཕྱིར་བློ་ལས་དབང་པོ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་དབུགས་དབྱུང་རྔུབ་ལ་ཤེས་པ་སྐྱེའོ་ཞེ་ན། སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་དབུགས་ཡིན་ན་དབུགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཅི་ཡིན། སེམས་ཡིན་ན་སེམས་སྔ་མ་གྲུབ་ཅིང་། དབུགས་སྔ་མ་ཉིད་ཡིན་ན་ལུས་དང་སེམས་མེད་ཀྱང་དབུགས་འབྱུང་བར་འགྱུར་ལ་ལུས་ཡིན་ན་རྒྱུ་ཚང་ཞིང་གགས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ལས་ཀྱང་དབུགས་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །འདིའང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། དབུགས་གཅིག་ལའང་དོན་དུ་མ། །འཛིན་ཕྱིར་དེ་ལས་ངེས་མ་ཡིན། །ཞེས་དབུགས་འབྱུང་བ་གཅིག་ལས་སེམས་གཅིག་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་དང་། དབུགས་གཅིག་ལས་སེམས་དུ་མ་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ནི་རྣམ་འགྲེལ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་འབྱུང་རྔུབ་ལས་

༼༢༡༡༽

སེམས་མི་འབྱུང་གི་སེམས་ལས་འབྱུང་རྟེན་འབྱུང་བར་གྲུབ་བོ། །དེའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་ནི་ཚད་མས་གྲུབ་ལ། རྒྱུ་མེད་དང་རིས་མི་མཐུན་གྱི་རྒྱུ་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཁེགས་པས་རིས་མཐུན་གྱི་ཤེས་པ་ཉིད་ཤེས་པ་ཕྱི་མའི་རྒྱུར་གྲུབ་པ་ན། འཇིག་རྟེན་འདིའི་ཤེས་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་སྔ་མའི་ཤེས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བར་ཁྱབ་པ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཡ་མཐའ་ཐུག་མེད་དུ་གྲུབ་བོ། །དཔེར་ན་ལུས་པ་རྒྱུན་གྱི་མཐར་འཇིག་པར་ཚད་མས་གྲུབ་ལ། འཇིག་པའི་རྒྱུ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་ཁེགས་པས་ལུས་པ་ཉིད་འཇིག་པ་དང་། དབྱེར་མེད་དུ་གྲུབ་པ་ན་དངོས་པོ་རྣམས་སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་པར་འགྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། ། འདིར་ལྟོས་མེད་དུ་འདྲ་ཡང་སེམས་ནི་སེམས་སྔ་མ་ལས་སྐྱེ་བ་གྲུབ་པས་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་ལ་ལུས་པ་ནི་འཇིག་པའི་ངོ་བོར་བསྒྲུབ་པས་རང་བཞིན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སེམས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་སེམས་སུ་གྲུབ་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་སྔ་མ་གྲུབ་པའང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ཕྱིར་ངེས་པར་གང་ཉིད་ཀྱི། །འདུ་བྱེད་ཀྱི་ནི་རྗེས་འཇུག་པར། །སེམས་ནི་དེ་མེད་མི་འབྱུང་བས། །དེ་ཕྱིར་སེམས་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། རྣམ་ཤེས་མིན་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི། །ཉེར་ལེན་མིན་པའི་ཕྱིར་ཡང་འགྲུབ། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་མ་འོངས་པ་བསྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བདག་འཛིན་དང་བཅས་པ་དང་། བདག་འཛིན་མེད་པའི་གསལ་བ་ཐུག་མེད་དུ་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས་རྟགས་དགོད་པ་ནི། རྒྱུ་ཚོགས་ཚང་ཞིང་གགས་མེད་པའི། །རྟགས་ཀྱིས་ཕྱི་མཐའ་ཐུག་མེད་འགྲུབ། །འཆི་ཀའི་སེམས་ཆོས་ཅན། སེམས་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་ངེས་ཏེ། རྒྱུ་ཚང་ཞིང་གགས་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཚོགས་པ་ཐ་མའི་སྨྱུ་གུ་

{༡༡༩}

བཞིན། །ཞེས་བྱ་བ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སོ། །གཉིས་པ་ཚུལ་བསྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཁྱབ་པ་བསྒྲུབ་
པའོ། །དང་པོ་ལ་འང་གཉིས་ལས་དངོས་ནི། སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ཚོགས་པ་ཚང་བ་ཞེས་བྱ་བ་བདག་འཛིན་ཡིན་ཅིང་གགས་ནི་
བདག་མེད་ཡིན་ལ་དེ་མེད་པ་ནི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཉིད་དོ། །གཉིས་པ་དེ་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་འཁོར་བའི་འཇུག་
ལྡོག་ཤེས་དགོས་པས་དེ་ལ་གསུམ། གཞན་ལུགས་དགག རང་ལུགས་བརྗོད། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི།
ལས་དང་ལུས་སེམས་འཁོར་བའི་རྒྱུ། །གཉིས་པོ་སྤངས་ཕྱིར་དཀའ་སྤྱོད་ཟེར། །འདི་ལ་མུ་སྟེགས་བྱེད་འགའ་ཞིག་ལས་
དང་ལུས་གཉིས་ཀྱང་འཁོར་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་ཚོགས་པ་ལས་བསྐྱེད་པ་ལ་ཡ་གྱལ་མེད་ན་འབྲས་བུ་མི་སྐྱེ་བས། དེ་
གཉིས་གང་རུང་ལ་གནོད་པ་བྱས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་ལྡོག་སྟེ་ས་བོན་ཡོད་ཀྱང་ཆུ་ལུད་ལོག་ན་མྱུ་གུ་མི་སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་
དཀའ་ཐུབ་ཀྱིས་ལས་ཟད་ན་ཡང་སྲིད་མི་ལེན་ནོ་ཞེ་ན། མི་ནུས་མི་ཕན་མི་དགོས་པས། །ལས་དང་ལུས་འཛད་ལམ་མ
ཡིན། །ལས་སྤང་བར་མི་ནུས་ཏེ་མཐའ་ཡས་ཤིང་གཉེན་པོ་ཤེས་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བའི
སྲིད་པ་མ་སྤངས་ན་ལས་དང་ལུས་སྔར་གྱི་སྤངས་ཀྱང་ཕྱིས་སྐྱེ་བས་མི་ཕན་པའི་ཕྱིར་དང་། བདག་ཏུ་སྲིད་པ་སྤངས་ན་
ལས་དང་ལུས་མ་སྤངས་ཀྱང་བུད་ཤིང་ཟད་པའི་མེ་ལྟར་ཡང་སྲིད་མི་ལེན་པས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་འང་རྣམ་
འགྲེལ་ལས། ལས་དང་ལུས་དག་སྤོང་མིན་ཏེ། །གཉེན་པོ་དག་ནི་མེད་ཕྱིར་དང་། །ནུས་མེད་ཕྱིར་རོ་སྲིད་པ་ནི། །ཡོད་
ན་སླར་ཡང་འབྱུང་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས

{༢༣༥}

བརྗོད་པ་ལ་གཉིས། འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ངོས་གཟུང་བ་དང་། དེའི་གཉེན་པོ་དཔྱད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས།
སྤྱིར་ཡང་སྲིད་ཙམ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ནི། སྐྱེ་རྒྱུ་མ་རིག་དེ་ལས་ཀྱང་། །ཉོན་མོངས་ལས་དང་འཁོར་བ་འབྱུང་། །འཁོར་བར་སྐྱེ་
བའི་རྒྱུ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ། དེ་ཡོད་ན་བདག་གི་བར་འཛིན་པ་གཞན་འབྱུང་། དེ་ལས་མཐུན་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་། མི་
མཐུན་པ་ལ་སྡང་བ་འབྱུང་ཞིང་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་གི་ལས་བསགས་ནས། དགེ་བས་མཐོ་རིས་གསུམ་དང་མི་དགེ་
བས་ངན་སོང་གསུམ་དང་། མི་གཡོ་བས་ཁམས་གོང་མར་འཕེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་རྣམ་འགྲེལ་ལས། བདག་ཡོད་
ན་ནི་གཞན་དུ་ཤེས། །བདག་གཞན་ཆ་ལས་འཛིན་དང་སྡང་། །དེ་དག་དང་ནི་ཡོངས་འབྲེལ་ལས། །ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་
འབྱུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེས་ན་བདག་ལ་མངོན་ཆགས་པ། །དེ་སྲིད་དེ་ནི་འཁོར་བར་འགྱུར། །ཞེས་བྱ་བ་
དང་། ཆགས་བྲལ་མིན་དང་སྲེད་ལྡན་དང་། །རྟོམ་པ་ཀུན་ལ་རྟེན་པ་དེ། །ཉོན་མོངས་ལས་ལས་གྲོལ་མ་ཡིན། །དེ་འདྲ་
འཁོར་བ་པ་ཞེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་ལ། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་པ་ལས་ལས་དེ་ལས་ལས་
ཀྱང་། །སྐྱེ་བ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བར་ཐུབ་པས་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་སེམས་ཙམ་གྱིས་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་
པ་ལ་ནི་སེམས་སྔ་མ་ལས་རྒྱུ་གཞན་མི་དགོས་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གང་ཚེ་ལུས་ལ་ལྟོས་མེད་པར། །ཤེས་པ་འགའ་
ཞིག་འགའ་ཞིག་གི །བག་ཆགས་སད་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་བ། །དེས་ན་འགའ་ཞིག་ལས་འགའ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས

{༡༡༨}

པས་སོ། །གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་དབང་ཤེས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ནི། སྐྱེ་མཆེད་འདི་ལས་སྐྱེ་མཆེད་གཞན། །དེ་ཡི་བཟང་ངན་ལས་ཀྱིས་བྱེད། །དབང་པོའི་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་ནི་འཆི་ཀའི་སེམས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་བུས་དབང་པོས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྐྱེན་བྱས་ནས་ཕྱི་མའི་དབང་ཤེས་སྐྱེ་ལ་དབང་པོས་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་དང་། སེམས་ཀྱིས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྐྱེན་བྱས་ནས་ཕྱི་མའི་དབང་པོ་བསྐྱེད་ཅིང་། དེ་གཉིས་ཀ་བཟང་ངན་དུ་བསྐྱེད་པའི་བདག་རྐྱེན་ལས་ཀྱིས་བྱེད་དེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཚེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལྔ། །ལུས་གཞན་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་ཉིད་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། གལ་ཏེ་དེ་ལས་ཁྱད་པར་ཅན། །ལས་རྣམས་བདག་པོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་གཉེན་པོར་དཔྱད་པ་ལ་གཉིས་ལས། ཕྱོགས་རེ་མགོ་གནོན་ནི། བྱམས་སོགས་བདག་དང་མི་འགལ་ཕྱིར། །འཁོར་བའི་རྩ་བ་གཅོད་ནུས་མིན། །ཞི་སྡང་གི་གཉེན་པོར་བྱམས་པ། འདོད་ཆགས་ལ་མི་སྡུག་པ། རྣམ་པར་འཚེ་བ་ལ་སྙིང་རྗེ། ཕྲག་དོག་ལ་དགའ་བ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཉེན་པོར་བཏང་སྙོམས་བསྒོམ་པར་གསུངས་པའང་ཕྱོགས་རེ་མགོ་གནོན་པའམ། རྒྱང་བསྲིང་བ་ཙམ་དུ་ནུས་ཀྱི་རྩ་བ་ནས་གཅོད་མི་ནུས་ཏེ་རྒྱུ་དང་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་མདངར་བ་དང་བསིལ་བ་དང་སྨུམ་པས་བད་ཀན་གྱི་ནད་བཞིན་នོ། །དེའང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། བྱམས་སོགས་རྨོངས་དང་འགལ་མེད་ཕྱིར། །ཉེས་པ་ཤིན་ཏུ་ཆར་གཅོད་མིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་མཐའ་དག་དཔྱིས་འབྱིན་ནི། བདག་མེད་བདག་དང་འགལ་བས་ན། །བདག་མེད་མཐོང་བས་དེ་སྤུན་འབྱིན། །དེས་ན་བདག་དང་བདག་མེད་གཉིས་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ཀྱི

༼༡༧༥༽

འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། རྟག་མི་རྟག་གམ་ཚ་རེག་གྲང་རེག་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་བདག་མེད་རྟོགས་པས་བདག་འཛིན་ཡུལ་ཐོན་ནས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ལས་གྲོལ་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྟོང་ཉིད་ལྟ་དང་དེ་འགལ་ཕྱིར། །དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཉེས་ཀུན་དང་། །འགལ་བར་རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་བྱས་པ། །འདུས་བྱས་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་ཆགས་ནི། །རྒྱུ་ཡིན་དེ་ཡི་གནོད་བྱེད་ནི། །བདག་མེད་མཐོང་བ་འགལ་བ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྡུག་བསྔལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བློ་དང་། །སྲིད་པས་ཀུན་ནས་འཆིང་བ་ནི། །སྐྱེ་རྒྱུ་གང་ལ་དེ་མེད་པ། །དེ་ནི་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་ཇི་སྲིད་བདག་འཛིན་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་ཡང་སྲིད་མི་ཆད་པས་རྟེན་བརྟེན་ལ། བདག་མེད་མཐོང་བ་ན་ཡང་སྲིད་ཟད་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་དེ་ལ་རྩོད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྐྱེ་རྒྱུ་དང་གཉེན་པོ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། ཐོག་མར་རྒྱུ་གསུམ་གསུངས་པ་དང་། འགལ་བ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ལ་ལས་དང་ལུས་ཀྱང་རྒྱུར་དགོས་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྒྱུ་གསུམ་ཅན་ཞེས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་བདག་འཛིན་གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་བསྐྱེད། ཉོན་མོངས་པས་ལས་བསྐྱེད། དེས་ལུས་བསྐྱེད། དེ་གཉིས་ཀྱིས་གྲོགས་བྱས་པའི་འཆི་སེམས་ཀྱིས་ཚེ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པ་ལ་དགོངས་པས་མི་འགལ་ལོ། །གཉིས་པ་སྲིད་པ་རྒྱུར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་ནི། བདེ་བར་གཤེགས་པས་སྲིད་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མ་རིག་པས་ཉེར་ལེན་བྱས་པའི་སྲིད་པས་ཡུལ་ལ་སོགས་པ་ཐོབ་

༼༡༣༨༽

པའི་རྩོལ་བས་ཀུན་ནས་བསླངས་ནས་སྐྱེ་གནས་སུ་འཇུག་པ་ལ་དགོངས་པས་མི་འགལ་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། མི་ཤེས་སྲིད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ཡང་། །མ་བརྗོད་སྲིད་པ་ཉིད་བཤད་པ། །རྒྱུ་ནི་འཕེན་པར་བྱེད་ཕྱིར་དང་། །སྲིད་པ་དེ་མ་ཐག་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གསུམ་པ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་རྒྱུར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་ནི། མདོ་ལས། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་འཁོར་བའི་རྒྱུར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་མ་རིག་པའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ཏེ། ཉེས་ཀུན་དེ་ཡི་རྒྱ་བ་ཅན། །དེ་ཡང་འཇིག་ཚོགས་ལྟ་བ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་ཉིད་ཕྱིར་ན་ཉེས་རྣམས་ཀྱི། །རྒྱུ་ནི་གཏི་མུག་ཡིན་པར་གསུངས། །གཞན་ལས་འཇིག་ཚོགས་ལྟ་བ་སྐྱེ། །དེ་སྤངས་པ་ན་སྤོང་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །འདི་ལ་ཉན་ཐོས་འགའ་ཞིག་མ་རིག་པ་ནི་མི་ཤེས་པ་ཙམ་ཡིན་ལ། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ལོག་ཤེས་ཡིན་པས་རྣམ་པ་མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་གཅིག་ཏུ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་ལུང་དང་རིགས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། རིག་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཉིད་ཕྱིར། །སེམས་བྱུང་ཉིད་ཀྱིས་དམིགས་པའི་ཕྱིར། །ལོག་པར་དམིགས་ཉིད་མ་རིག་པར། །གསུངས་ཕྱིར་གཞན་ནི་རིགས་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །མ་རིག་པ་རིག་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པ་དེའང་། མེད་པས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མ་ཡིན་ཏེ། རི་བོང་གི་རྭ་ཡང་མ་རིག་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་པས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མ་ཡིན་ཏེ་བེམས་པོའང་མ་རིག་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འགལ་བས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ། །སེམས་ལས་བྱུང་བས

{༡༧༨}

དམིགས་པ་ཡང་རྟེན་དང་དམིགས་པ་དང་དུས་དང་རྣམ་པ་དང་རྫས་མཚུངས་ལྡན་དུ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བློ་བ་སྔོན་མ་དང་ས་བཅུ་པ་ལ་སོགས་པར་ཡང་མ་རིག་པ་དང་བྲལ་བ་གང་ཞེ་ན། ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་ལྷག་པར་སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་བྲལ་བ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་གཉེན་པོ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ལས། ཐོག་མར་ལམ་དང་པོར་སྐྱེ་ངེད་ལས་འདའ་བར་ཐལ་བ་སྤང་བ་ནི། མ་རིག་པ་དང་བྲལ་བས་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་ན་རྒྱུན་ཏུ་ཞུགས་པའམ་མཐོང་ལམ་སྐྱེས་པ་ཉིད་ན་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་རིག་པ་ལ་ཀུན་བརྟགས་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་གཉིས་ལས་ཀུན་བརྟགས་སྤངས་ཀྱང་སྐྱེ་བའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ལྷན་སྐྱེས་མ་སྤངས་པས་ཡང་སྲིད་ལེན་པ་མི་འགལ་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་འཇིག་ཚོགས་ལྟ་བྲལ་ཕྱིར། །ལམ་དང་པོར་ནི་སྲིད་མེད་འགྱུར། །ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་མ་སྤངས་ཕྱིར། །སྤངས་ན་ཡང་སྲིད་ག་ལ་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །འོན་གྲུབ་མཐའ་འགའ་ཞིག་དགྲ་བཅོམ་པ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདག་མ་སྤངས་ཀྱང་ཡང་སྲིད་མི་ལེན་པ་དང་། ས་བརྒྱད་པ་ན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདག་སྤངས་ཀྱང་ཡང་སྲིད་ལེན་པ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་དག་ལན་སོ་སོར་འདེབས་ཏེ། དགྲ་བཅོམ་པས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདག་མ་སྤངས་ཀྱང་དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་སྲེད་པ་ཟད་པས་འཕེན་མི་ནུས་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། སྲིད་པ་མ་སྤངས་ཏེ་རང་དམ་གཞན་གྱི་རྐྱེན་གྱིས་སང་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་ཅེས་ཟེར་བ་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པས་བདག་སྤངས་པས

{༡༩༠}

ཡང་སྲིད་མི་ལེན་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་པའི་འགོག་པས་བདག་སྤངས་པས་ཡང་སྲིད་མི་ལེན་ཞེས་ཟ་དད་དུ་འདོད་པ་ལ་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་མདོ་སྡེ་པ་དང་བསྟུན་ནས་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་བདག་དང་དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་སྲེད་པ་ཟད་པས་ཡང་སྲིད་མི་ལེན་པར་བཞེད་དེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྲིད་པའི་སྲེད་ལས་རྣམ་བཀྲལ་བའི། །ལས་གཞན་འཕེན་នུས་མ་ཡིན་ཏེ། །ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་ཟད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ས་བརྒྱད་པ་ན། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་གནས་གྱུར་ཏེ། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདག་མེད་པས་སྙིང་རྗེས་སྲིད་པའི་མཚམས་སྦྱོར་བར་འདོད་ལ། །ཁ་ཅིག་ནི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདག་ས་བཅུའི་རྒྱུན་གྱི་མཐར་མི་སྤང་སྟེ། མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ཡོད་པས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྲིད་པའི་མཚམས་སྦྱོར་བར་འདོད་དོ། །སློབ་དཔོན་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྙིང་རྗེ་གཙོ་བོའི་ལས་ལས་ཀྱང་ཡིན་ལ། ཉན་ཐོས་ལས་གཙོ་བོའི་སྙིང་རྗེ་ལས་ཀྱང་ཕུང་པོ་ལྷག་བཅས་ཀྱི་སྲིད་པར་བཞུགས་པར་བཞེད་དེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། འདོད་ཆགས་བྲལ་བའི་གནས་པ་ནི། །བརྩེ་བའམ་ཡང་ན་ལས་ཀྱིས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །མདོ་ལས་ཀྱང་། འཆི་ལ་དགའ་བར་མི་བྱ་ཞིང་། །གསོན་པ་ལ་ཡང་དགའ་མི་བྱ། །དཔེར་ན་དབང་པོའི་གླང་པོ་བཞིན། །ཁོ་བོ་དུས་ལ་སྡོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གལ་ཏེ་སྙིང་རྗེ་ཡོད་ན། དེ་ཉིད་འདོད་ཆགས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་རྒྱུ་དང་ཡུལ་དང་རྣམ་པ་མི་འདྲ་སྟེ། འདོད་ཆགས་ནི་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་ལ་རྟག་པ་དང་བདེ་བ་དང་། བདག་དང་། བདག་གིར་འདུ་ཤེས་པའི་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་

༼༡༧༽

པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྒྱུ་ཡིན་ལ་ཡུལ་ནི་སེམས་ཅན་ལ་སོགས་པར་མཐོང་བའོ། །རྣམ་པ་ནི་མགོ་བར་སེམས་པའོ། །སྙིང་རྗེའི་རྒྱུ་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུན་རིག་པ་གོམས་པའོ། །ཡུལ་ནི་སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱིས་ཟིན་པའོ། །རྣམ་པ་ནི་དེ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའོ། །གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་འཇུག་པ་ཉིད་ཆགས་པའོ་ཞེ་ན། མིང་དུ་འདོགས་པ་ལ་རག་མོད་འདམ་ལས་གསེར་ལེན་པ་དང་འབུ་ལེན་པའི་ཚུལ་འཇུག་ཚུལ་བཞིན་བསམ་པ་ཁྱད་པར་ཆེའོ། །དེས་ན་འཁོར་བའི་རྒྱུ་བདག་འཛིན་ཡིན་པས་བདག་འཛིན་གྱི་བུད་ཤིང་མེད་ན་ཉོན་མོངས་པའི་མེ་རྣལ་ལ་དེ་ལྟ་ན་སྡུག་བསྔལ་གྱི་དུ་བ་རྒྱུན་ཆད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་མུ་ངན་ལས་འདས་ན་རྟེན་མི་བརྟེན་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་ནི། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདག་སྤངས་པས་ཡང་སྲིད་མི་ལེན་ན་རྟེན་བརྟེན་པར་མི་འགྲུབ་བོ་ཞེ་ན། ས་བོན་ཐོག་མ་ཡོད་མིན་ཡང་། །མེས་བསྲེག་པ་ན་ཕྱི་མཐའ་མཐོང་། །དེ་བཞིན་འཁོར་བ་ཐོག་མེད་ཀྱང་། །བདག་མེད་མཐོང་ན་ཕྱི་མཐའ་གྲུབ། །ས་བོན་ཐོག་མ་མེད་ཀྱང་མེས་བསྲེག་པ་ལ་ཕྱི་མཐའ་མཐོང་ལ། མ་བསྲེགས་ཤིང་མཐུན་རྐྱེན་འཛོམ་འགལ་རྐྱེན་མེད་ན་འབྲས་བུ་ཕྱི་མ་འབྱིན་པར་ངེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་མེད་ཀྱང་བདག་མེད་པའི་མེས་བདག་འཛིན་གྱི་ས་བོན་བསྲེགས་པ་དེ་དག་འཁོར་བའི་ཕྱི་མཐའ་གྲུབ་ལ་སྲིད་པའི་མཐུ་རྐྱེན་ཚང་ཞིང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་འགལ་རྐྱེན་མེད་ན་ཡང་སྲིད་པ་འབྱིན་པར་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྟོང་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་ཀྱི་བར་དུ་རྟེན་བརྟེན་པས་ཚོག་མོད། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ཀྱང་སྲིད་པ་ཕྱི་མ་ལེན་པའི་རྟེན་བརྟེན་ན་འཁོར་བའི་རྒྱུན་མི་འཆད་པས་ལམ་བསྒོམ་པ་དོན་མེད་དུ་

༼༡༩༣༽

འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་གསལ་བ་ཙམ་རྟེན་པ་བརྟེན་པར་བསྒྲུབ་པ་ནི། གསལ་བ་བསྐྱེད་ལ་རྒྱུ་ཚང་ཞིང་། །གགས་མེད་ཕྱིར་ན་བསྐྱེད་པར་ངེས། །སེམས་གསལ་བ་ཙམ་གྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་སེམས་ལས་གཞན་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མར་གྱུར་པའི་རྒྱུ་གཞན་མི་དགོས་པས་རྒྱུ་ཚང་ཞིང་བདག་འཛིན་གྱི་གགས་བདག་མེད་ལྟ་བུ་གཞན་མེད་པས་བསྐྱེད་ངེས་སོ། །དེས་ན་གང་གགས་མེད་ཅིང་རྒྱུ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་དེ་འབྲས་བུ་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་ངེས་ཏེ། གགས་མེད་ཅིང་ཚོགས་པ་ཚང་བའི་ས་བོན་བཞིན། སེམས་གསལ་བ་ཙམ་ཡང་གགས་མེད་ཅིང་གསལ་བ་ལས་རྒྱུ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སོ། །འོན་སེམས་གསལ་བ་ལ་རྒྱུ་གཞན་མི་དགོས་མོད། གཉིད་དང་བརྒྱལ་བ་དང་འགོག་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པ་གགས་ཅིའི་ཕྱིར་མེད་ཅེ་ན། དེ་དག་འཇུག་པའི་རྣམ་ཤེས་གསལ་བའི་གགས་ཙམ་ཡིན་གྱི། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་གསལ་བའི་གགས་སུ་མི་འདོད་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །འོན་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་ཡང་སེམས་གསལ་བ་རྒྱུན་མི་འཆད་ན། གསལ་བ་གཞན་དབང་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་མེ་ལོང་ལྟ་བུར་གནས་གྱུར་པ་ན། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་བ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ཀུང་གནས་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་གསུངས་པས་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་ག་ལ་འབྱུང་། དབུ་མ་པ་འགའ་ཞིག་སྣང་བ་རྒྱུན་ཆད་པར་འདོད་པའང་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་འགལ་ཞིང་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་དགོངས

༼༡༩༣༽

པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདི་ར་མི་འཐད་དོ། །གཉིས་པ་གོམས་པ་དང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བ་དང་། གསུམ་པ་དེ་བསྒོམ་པ་ནི་རང་རིག་གིས་འགྲུབ་བོ། །གཉིས་པ་ཁྱབ་པ་བསྒྲུབ་པ་ནི། འཇིག་སོགས་གོམས་ལས་གསལ་སྣང་དང་། ཁྱབ་པ་ནི་དཔེ་འདོད་འཇིག་སོགས་གོམས་པ་ལ་གསལ་སྣང་སྐྱེ་བར་མཐོང་བས་འགྲུབ་བོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རྟགས་འདི་ནི་རྒྱུ་ཚོགས་པ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་རུང་གི དོན་བསྒྲུབས་ལ་གགས་མེད་ན་ངེས་པ་བསྒྲུབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སོ། །

གཉིས་པ་མཚན་ཉིད་བསྒྲུབ་པ་ནི། གཟུང་འཛིན་མེད་ཕྱིར་འཁྲུལ་མེད་འགྲུབ། །བསྒོམས་པས་གཟུང་འཛིན་སྤངས་ན་འཁྲུལ་མེད་འགྲུབ་ལ། འཁྲུལ་པ་དང་བྲལ་ན་རྟོག་པ་དང་ཡང་དོན་གྱིས་བྲལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཀུན་རྫོབ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་དང་དོན་དམ་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་ལྟར་གཟིགས་པས་སྣང་བཅས་དང་སྣང་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་མངོན་སུམ་གཉིས་ཀ་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་པར་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྟོག་པའི་དྲྭ་བ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། །གསལ་བ་ཉིད་དུ་སྣང་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་པའི་དོན་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤངས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི་མི་ནུས་མི་ཤེས་མི་བརྟེན་ཕྱིར། །སྤྲངས་པའི་གྲོལ་བ་མེད་ཅེ་ན། །ཕྱི་རོལ་པ་ཁ་ཅིག་དྲི་མ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་སྤང་མི་ནུས་ལ། ནུས་ཀྱང་སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་མི་ཤེས་ཤིང་། ཤེས་ནས་ལན་ཅིག་སྤངས་ཀྱང་ལུས་ཀྱི་དྲི་མ་ལྟར་སླར་ལྡོག་པའི་ཕྱིར་སྤངས་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མི་སྲིད་དོ་ཞེ་ན། རང་བཞིན་མིན་ཕྱིར་ཐབས་ཡོད་ཕྱིར། །རྒྱུ

༼༡༩༩༽

སྟོང་ཕྱིར་ན་རྣམ་གྲོལ་འཐད། །དྲི་མ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྒྲོ་བཏགས་པ་གློ་བུར་བ་ཡིན་པས་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུ་བདག་འཛིན་ཡིན་ལ་དེ་དང་འགལ་བ་བདག་མེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུ་སྤངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སླར་མི་ལྡོག་སྟེ་བུད་ཤིང་ཟད་པའི་མེ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུ་སྐྱེད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་རྣམ་འགྲེལ་ལས། སེམས་འདིའི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་ཏེ། དྲི་མ་རྣམས་ནི་གློ་བུར་བ། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྟོང་ཉིད་ལྟ་དང་དེ་འགལ་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྐྱེ་དང་སྐྱོན་ནི་ཀུན་འབྱུང་དག །སླར་ཡང་ལྡོག་ཅེས་བཤད་པ་ཡིན། །བདག་ལྟའི་ས་བོན་སྤངས་པའི་ཕྱིར། །སླར་མི་གཤེགས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ཡེ་ཤེས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་གོམས་པ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ནི། མཆོངས་དང་ཆུ་དང་གསེར་གྱི་དཔེས། །གོམས་པ་སྲིད་པ་མིན་ཞེ་ན། །མཆོངས་པ་གོམས་ཀྱང་མཐའ་མེད་དུ་མི་མཆོངས་པ་ལྟར། བརྩེ་བ་དང་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པ་གོམས་ཀྱང་ཐུག་མེད་དུ་འཕེལ་མི་སྲིད་དོ། །ཡང་ཆུ་ཌི་ལྟར་བསྲོས་ཀྱང་མེར་མི་འབར་བ་ལྟར་སྟོང་ཉིད་དང་བརྩེ་བ་ལ་སོགས་པ་གོམས་ཀྱང་ཟུང་ཟད་རྟོགས་པ་སྲིད་ཀྱི་དེའི་ངང་དུ་འགྲོ་མི་སྲིད་དོ། །ཡང་གསེར་བཞུ་ཡང་མེ་དང་བྲལ་བ་ན་སྲ་བར་འགྱུར་བ་ལྟར་ལན་ཅིག་སྟོང་ཉིད་དང་བརྩེ་སོགས་རྟོགས་ཀྱང་འབད་པ་དང་བྲལ་བ་ན་སླར་ལྡོག་གོ །དེས་ན་བརྩེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་ཅིང་ཚད་མེད་པ་འབྱུང་མི་ནུས་སོ་ཞེ་ན། འབད་ལ་ལྟོས་ཕྱིར་མི་བརྟན་ཕྱིར། །སླད

འབྱུང་བསྐྱེད་ཕྱིར་དཔེར་མི་རུང་། །མཚོངས་པ་ནི་ལུས་ཀྱི་སྟོབས་ཡིན་པས་ཚད་ཅན་ཡིན་ཏེ། བད་ཀན་ལ་སོགས་པ་ལྟི་བའི་ཆོས་དག་ནི་རང་ལ་གཞུག་མར་གནས་པའི་སྟོབས་ཉིད་དུ་མཐར་ཐུག་ནས་གནས་སོ། །དེས་ན་མཚོངས་པ་ལས་མཚོངས་པ་གཞན་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་མཐར་ཐུག་པ་མེད་པའི་མཚོངས་པ་མི་སྲིད་དོ། །བརྩེ་བ་དང་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་པས་ཚད་མེད་པར་བསྐྱེད་ནུས་ཏེ། བརྩེ་སོགས་སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་ཁྱད་པར་དུ་འཕེལ་བའི་ཕྱིར་ཤིང་དང་མེའམ་དངུལ་ཆུ་དང་གསེར་རམ་ས་བོན་ལས་ས་བོན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འཕེལ་བ་བཞིན་ནོ། །རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ནི་དང་པོ་ཕྱིས་བཞིན་དུ། །མཚོངས་མིན་ལུས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། །རྩོལ་བས་རིམ་གྱིས་མི་མཐུན་པ། །བསལ་ན་རང་སྟོབས་ཉིད་དུ་གནས། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། སེམས་ལ་བརྩེ་སོགས་གོམས་སྐྱེ་བ། །རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་འགྱུར་ཏེ། །མེ་ལ་སོགས་ལ་ཤིང་དག་དང་། །དངུལ་ཆུ་དང་ནི་གསེར་སོགས་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡང་ཆུ་བསྲོས་ཀྱང་མེར་མི་འགྱུར་བའང་དཔེ་མ་ཡིན་ཏེ། འབར་བའི་སྔོན་དུ་རྟེན་མི་བརྟེན་པར་སྐམ་པའི་ཕྱིར་དང་། མེར་འབར་བའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ནས་ལ་འབད་ཀྱང་སཱ་ལུའི་མྱུ་གུའི་མི་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །སེམས་ནི་བརྩེ་བ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་ཏེ་བུད་ཤིང་བསྲེགས་པས་མེར་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །དེའང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། རང་བཞིན་དེ་འདྲའང་མ་ཡིན་ཏེ། །དེ་ལ་ཕན་འདོགས་ནུས་པ་རྣམས། །ཁྱད་པར་ཕྱི་མ་དག་ལ་ནི། །བསྒྲུབ་པའི་ནུས་པ་མེད་ཕྱིར་དང་། །རྟག་ཏུ་རྟེན་གནས་མ་ཡིན་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟར

རོ། །ཡང་གསེར་གྱི་ཐྲ་བ་ལྡོག་པ་ཡང་དཔེ་མ་ཡིན། སྤྱིར་ནད་གསོ་བ་ལྟར་གཉེན་པོའི་རིགས་གཉིས་ཏེ་སླར་ལྡོག་པ་དང་མི་ལྡོག་པའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། བད་ཀན་ལས་སེའུ་འབྲུའི་སྦྱོར་བ་དང་། ཉེ་སྡང་ལ་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། གསེར་ལ་མེ་ལ་སོགས་པ་སླར་ལྡོག་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ལ། བད་ཀན་ལ་འབྲུ་སྐྱུག་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོར་སྟོང་ཉིད་དང་། ཤིང་མེས་བསྲེག་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་སླར་མི་ལྡོག་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། སླར་མི་འབྱུང་བ་འགའ་ཞིག་ནི། །ལ་ལར་འགྱུར་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད། །འགའ་ཞིག་ལྡོག་པ་ཡིན་ཕྱིར་དཔེར། །ཤིང་དང་གསེར་ལ་མེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཉེས་པ་རྣམ་པར་འགགས་པ་ནི། །སྲ་བཞིན་སླར་ཡང་སྐྱེ་མེད་དེ། །དེ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་འབྲལ་མེད་དེ། །ཐལ་བ་བཞིན་དུ་མ་ངེས་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། འཚོ་བ་མེད་དང་ཡང་དག་དོན། །ངོ་བོ་ཉིད་ལ་ཕྱིར་ལོག་གིས། །འབད་དུ་ཟིན་ཀྱང་མི་ཟློགས་ཏེ། །བློ་ནི་དེ་ཕྱོགས་འཛིན་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མི་སྲིད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ལས། རྩོད་པ་དགོད་ན། སྟོང་ཉིད་སྙིང་རྗེ་གོམས་པ་ལས། །དེ་ཡི་ངང་དུ་འགྱུར་སྲིད་མོད། །ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་མཐའ་མེད་ཕྱིར། །ཀུན་མཁྱེན་བསྒྲུབ་པ་དཀའ་ཞེས་ཟེར། །མུ་སྟེགས་འགའ་ཞིག་སྟོང་ཉིད་མཐོང་བས་འཁོར་བར་མི་སྐྱེ་བ་དང་། སྙིང་རྗེ་གོམས་པས་གཞན་དོན་ལ་འཇུག་པ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱིས་འགྲུབ་ཀྱང་ཡུལ་དུས་རྣམ་པ་མཐའ་ཡས་ཤེས་བྱ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། ནམ་མཁའི་མཐའ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་གྲངས་བཞིན་ནོ། །དེ་མི་ཤེས་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་མི་འགྱུར་ལ་ཤེས་ན་ཡོག་ཤེས་ཅན་དུ་འགྱུར་ཏེ་ཤེས

༼༡༤༧༽

བྱ་མ་ཡིན་པ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རི་བོང་གི་རྭ་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ལ་དགོས་པའི་དོན་ཀུན་ཤེས་པའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་། ཤེས་བྱའི་དོན་ཀུན་ཤེས་པའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གཙོ་བོའི་དོན་ལ་མི་བསླུ་བ། །ཀུན་མཁྱེན་ཡིན་ཏེ་ཀུན་ཚོགས་བཞིན། །འཁོར་བ་འཇུག་ལྡོག་གི་རྒྱུ་འབྲས་བདེན་པ་བཞི་ལ་མི་བསླུ་བར་ཚད་མས་འགྲུབ་པས་དགོས་པའི་དོན་ཀུན་མཁྱེན་པའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་གྲུབ་སྟེ། མི་ཀུན་ཚོགས་སྨན་ཀུན་ཚང་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །རྣམ་འགྲེལ་ལས། བླང་དང་དོར་བྱའི་དེ་ཉིད་ནི། །ཐབས་དང་བཅས་པ་རིག་མཛད་པ། །གང་དེ་ཚད་མ་ཉིད་འདོད་ཀྱི། །ཐམས་ཅད་རིག་མཛད་མ་ཡིན་ནོ། །རིང་པོ་མཐོང་ངམ་ཡིན་ཡང་རུང་། །འདོད་པའི་དེ་ཉིད་མཐོང་བ་ཡིན། །གལ་ཏེ་རིང་མཐོང་ཚད་ཡིན་ན། །ཚུར་ཤོག་བྱ་རྒོད་བསྟེན་པར་གྱིས། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །རྒྱན་མཛད་པས་ཀྱང་། མཐོ་རིས་དང་ནི་བྱང་གྲོལ་ལམ། །ཇི་བཞིན་དུ་ནི་མཁྱེན་པས་ན། །སྐྱེས་བུའི་དོན་མཁྱེན་ཙམ་གྱིས་ནི། །སྟོན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འདོད། །ཅེས་བཤད་པའང་དེ་ཡིན་ནོ། །དགོས་པའི་དོན་ཀུན་ཤེས་པ་ལ། །མཁས་རྣམས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཞེས་ཟེར། །ཐམས་ཅད་འདུས་ནས་ཉན་པ་ལ། །བ་ལང་མེད་ཀྱང་སྐྱོན་མ་ཡིན། །བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །དེ་ནས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་འདོད་པས་དེའི་ཐབས་ཀུན་མཁྱེན་པས་ཆོག་མོད། ཉེ་བར་མི་མཁོ་བ་ སྲིན་བུའི་གྲངས་དང་རྡུལ་ཕྲན་གྱི་གྲངས་ལ་སོགས་པ་མཁྱེན་ཡང་ཅི་དགོས། ནད་གསོ་བ་ལ་སྨན་ཀུན་ཤེས་པས་ཆོག་མོད། བ་ལང་གི་སོ་མི་ཤེས་ཀྱང་སུ་ཞིག་སྨོང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ཕྱིར་དེ་ཡི་བསྒྲུབ་བྱ

༼༡༩༤༽

སུ། །གྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་དཔྱད་བྱའི། །འདི་ཡིས་སྲིན་བུའི་གྲངས་མཁྱེན་པ། །དེ་ལ་འགར་ཡང་ཉེར་མཁོ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འོན་ཤེས་བྱ་ཀུན་མཁྱེན་པའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་འགོག་གམ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། ཉེ་བར་མཁོ་བའི་དོན་ཤེས་པས་ཆོག་གི མི་མཁོ་བ་རྡུལ་ཕྲན་གྱི་གྲངས་མཁྱེན་ཡང་ལེགས་མ་མཁྱེན་ཡང་བླ་ཞེས་བཏང་སྙོམས་སུ་འཛོག་སྟེ། ནད་གསོ་བ་ལ་སྨན་ཤེས་པས་ཆོག་གི་གཞན་བཏང་སྙོམས་སུ་འཛོག་པ་བཞིན་ནོ། །རྒྱན་མཛད་པས། ཐམས་ཅད་རིག་པར་མཛད་པ་ཡི། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་འགོག་པ་མིན། །ངེད་ཀྱིས་ཤེས་པར་མི་ནུས་པས། །ཆོག་ཤེས་པར་ནི་འདོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའང་དེ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། ཡང་ན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡིས། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གྲུབ་པ་ཡིན། །ཡང་ན་ཤེས་བྱ་ཀུན་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱང་རྗེས་དཔག་གིས་འགྲུབ་སྟེ། གང་ཕྲ་ཞིང་དཀའ་བ་མཐོང་བ་དེས་ཡིད་གཏད་ན་རགས་ཤིང་སླ་བ་མཐོང་སྟེ། ཉི་ཟེར་གྱི་རྡུལ་མཐོང་བ་དེས་ཡིད་གཏད་ན་བུམ་པ་མཐོང་བ་བཞིན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ཀྱང་ཕྲ་ཞིང་དཀའ་བ་བདེན་པ་བཞིའི་དོན་གཟིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་འགྲུབ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། བླང་དང་དོར་བྱའི་དེ་ཉིད་ནི། །ཐབས་བཅས་རབ་ཏུ་ངེས་པ་ཡིས། །གཙོ་བོའི་དོན་ལ་མི་བསླུའི་ཕྱིར། །གཞན་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཤེས་བྱ་གཞན་ལ་ཉེ་བར་མི་མཁོ་བའི་ཕྱིར། ཐུགས་མི་གཏོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། འགའ་ཞིག་ཏུ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་གང་རུང་གཅིག་མ་མཁྱེན་ཡང་དེ་དང་འཚམ་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མི་ནུས་པས་ཐམས་ཅད་མཁོ་བའི་ཕྱིར་ཐུགས་མི་གཏོད་པ་མི་སྲིད་དོ། །འོན་

༼༡༩༨༽

ཐམས་ཅད་མཁོ་རྒྱུ་མེད་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། རང་དོན་ལ་མི་མཁོ་ལ་གཞན་དོན་ལ་མཁོ་བ་ལ་དགོངས་པས་མི་འགལ་ལོ། །དེ་ལྟ་ན་ཐམས་ཅད་འཁྲུལ་པ་ཡིན་པས་འཁྲུལ་སྣང་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། གནས་མ་གྱུར་པར་ཤེས་ན་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ཡང་། གྱུར་པ་ན་ཉིད་དེ་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་འཕྲུལ་པ་ཡིན་པས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་བོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །བསྐལ་པའི་བར་དུ་བརྗོད་རྒྱུ་ཡང་། །མི་ལོང་ནང་དུ་ཅིག་ཅར་འཆར། །དེ་བཞིན་ཤེས་བྱ་མཐའ་མེད་པ། །མཁྱེན་པའི་སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་མཁྱེན། །བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །གཉིས་པ་བཟློག་ཕྱོགས་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། འཁྲུལ་པའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ནི། །མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་ཉིད་དུ་འདོད། །མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་གི་མཚན་ཉིད་ནི། ཤེས་པ་འཁྲུལ་པ་ལ་སྣང་བའོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་ན། དེ་ལ་རྟོག་པ་རྟོག་མེད་གཉིས། །རྟོག་མེད་ལ་ཡང་ཡིད་དབང་གཉིས། །རྟོག་པ་གསུམ་ཡིན་དྲུག་བཤད་པ། །ལོག་རྟོག་བཟློག་ཕྱིར་ཕྱེ་སྟེ་གསུངས། །རྟོག་མེད་གཉིས་ནི་ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་ལ་སོགས་པ་དབང་ཤེས་འཁྲུལ་པ་དང་། རྨི་ལམ་གསལ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡིད་ཤེས་འཁྲུལ་པའོ། །རྟོག་པ་གསུམ་ནི་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། འཁྲུལ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་། །རྗེས་དཔག་རྗེས་སུ་དཔག་ལས་བྱུང་། །དྲན་དང་མངོན་འདོད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་དྲུག་ཏུ་ཕྱེ་བ་ལ་སློག་རྒྱུ་ལ་རྒྱུར་འཛིན་པའི་འཁྲུལ་པ་དང་། བ་ལང་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ལྡོག་པ་འཛིན་པའི་ཀུན་རྫོབ་གཉིས་ཕྱི་རོལ་པས་དབང་ཤེས་སུ་འདོད་པས་དགག་པའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་གསུངས་ལ། རྗེས་དཔག་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྟོག་པ་གཉིས་རྟགས་ལ་རྟེན་པ

ཡིན་ལ། དྲན་དང་མངོན་པར་འདོད་པའི་རྟོག་པ་གཉིས་མངོན་སུམ་དང་། རྟགས་གཉིས་ག་ལ་མ་ལྟོས་པ་ཡིན་ནོ། །
དེའང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་རྣམ་པ་བཞི། །རྟོག་པའི་ཤེས་པ་རྣམ་གསུམ་དང་། །རྟེན་བསླད་པ་ལས་
བྱུང་བ་ཅན། །རྟོག་པ་མེད་པ་ཅིག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་ཚད་མའི་འབྲས་བུ་དཔྱད་པ་ལ་
གཉིས་ཏེ། མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་གི་ཚད་འབྲས་སོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས་གཞན་ལུགས་དགག་ན། ལྟ་དང་
ངེས་པ་ཚད་འབྲས་དང་། །མུ་སྟེགས་དཔྱོད་པ་བ་དོན་ལ་ལྟ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཐོག་མར་དོན་སྣང་བའི་ཤེས་པ་རྟོག་མེད་ཚད་
མ། དེའི་འོག་ཏུ་དོན་གྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་ངེས་པའི་རྟོག་པ་ཚད་འབྲས་བུ་འདོད་དོ། །ཇི་སྐད་དུ། དང་པོ་ཡོད་པའི་ལྟ་བ་
པོ། །ཤེས་པ་རྟོག་པ་མེད་པ་ཅན། །བྱིས་དང་ལྐུགས་སོགས་བློ་འདྲ་བ། །དག་པ་དངོས་ལས་སྐྱེས་པ་ནི། །དེ་ནི་ཚད་མ་
ཉིད་དུ་འདོད། །དེ་ཡི་འོག་ཏུ་བློ་གང་གིས། །དངོས་ཆོས་རིགས་ལ་སོགས་རྣམས་སུ། །བློ་ནི་ཞེན་པར་བྱེད་པ་གང་། །དེ་
ནི་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་འདོད། །ཅེས་ཟེར་རོ། །དེ་མི་འཐད་དེ། དོན་དང་མི་འདྲ་ན་དོན་ལ་ལྟ་བར་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཕྲད་དང་དོན་རྟོགས་ཚད་འབྲས་འདོད། །རིག་པ་ཅན་དབང་པོ་དང་དོན་ཕྲད་པ་ཚད་མ་དེ་ལས་དོན་རྟོགས་པ་འབྲས་
བུར་འདོད་དེ། ཇི་སྐད་དུ། དབང་པོ་དང་དོན་ཕྲད་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་འཕྲོད་པ་འདུ་བ་ཅན་ཚད་མའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་ཟེར་བའང་མི་འཐད་དེ། དབང་པོ་དོན་གྱི་བདག་ཉིད་ཀུན་དང་ཕྲད་པས་ཀུན་རྟོགས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱད་
པར་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་སྨྲ། །བྱེ་བྲག་པ་ཚིག་གི་དོན་དྲུག་ལས་ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་པ་ཁྱད་པར་འཛིན་པ་ཚད་མ། ཁྱད་པར་
ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྫས་རྟོག་པ་འབྲས་བུར་འདོད་དེ་ཇི་སྐད་དུ། ཡོན་

༼༣༥༡༽

ཏན་མཐོང་བ་ལ་རྗེས་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་བའང་མི་འཐད་དེ། ཚད་འབྲས་གཉིས་ཡུལ་ཐ་དད་ན་ཡོན་ཏན་གཞལ་བས་རྗེས་རྟོགས་པར་མི་འཐད་དེ། སྔོན་པོ་གཞལ་བས་སེར་པོ་བཞིན་ནོ། །ལ་ལ་དབང་ཤེས་ཚད་མར་འདོད། །ཉན་ཐོས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ནི། དབང་པོ་ཉིད་ཡུལ་རྣམ་འཛིན་གྱི་ཚད་མ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་འབྲས་བུར་འདོད་དེ། ཇི་སྐད་དུ། མིག་གིས་གཟུགས་རྣམས་མཐོང་རྟེན་བཅས། །དེ་ལ་རྟེན་པའི་རྣམ་ཤེས་མིན། །གང་ཕྱིར་བར་དུ་ཆོད་པ་ཡི། །གཟུགས་རྣམས་མཐོང་བ་མིན་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་བའང་མི་འཐད་དེ། དབང་པོ་ཙམ་དོན་སོ་སོར་རྟོག་པ་ལ་ཉེ་རིང་མེད་ཅིང་བེམས་པོས་ཡུལ་རིག་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ཚད་འབྲས་ངོས་གཟུང་བ་ནི། དེས་ན་རྣམ་པར་གཞག་འཛོག་གི །རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ལ་ཚད་འབྲས་བཞེད། །ཚད་འབྲས་གཉིས་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་ཡིན། །དེས་ན་འབྲས་བུ་དོན་གཞག་མིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །རྣམ་པར་གཞག་འཛོག་ཅན་ཡིན་པར། །རང་ཉིད་བྱེད་པ་མིན་ན་ཡང་། །དེ་ཡི་དབང་གིས་དེར་བཞག་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གསུམ་པ་དེ་གྲུབ་མཐའ་བཞི་དང་སྦྱར་ན། དེ་ལ་རང་རིག་ཚད་འབྲས་ནི། རྣམ་གཞག་གྲུབ་མཐའ་ཕལ་ཆེར་མཐུན། །བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་རང་རིག་མི་འདོད་མོད། །རང་རིག་འདོད་པའི་སྡེ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་ན། རང་གཞལ་བྱ་མྱོང་བར་སྐྱེས་པ་ཚད་མ་རང་རིག་མཚན་ཉིད་པའི་ཐ་སྙད་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་འདོད་ཆགས་སོགས་ཆོར་བཞིན། །དེར་བདག་ཡུལ་དུ་བཞག་པ་ན། །གཞལ་བྱ་འཇལ་བྱེད་འབྲས་གནས་པ། །འདི་ནི་ཀུན་ལ་སྦྱར་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །འོན་ཀྱང་དོན་རིག་གི་ཚད་འབྲས་མི་

༼༣༥༣༽

མཚུངས་ཏེ། དོན་རིག་སྒྲ་བས་རང་རང་གི །གྲུབ་མཐའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཚད་འབྲས་འཇོག །བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཐུག་ཕྲད་སྣང་བའི་དོན་དངོས་གཞལ་བྱ། དོན་མཐོང་བ་ཚད་མ། དོན་རྟོགས་མཚན་ཉིད་པའི་ཐ་སྙད་འབྲས་བུར་སྨྲ་བས་གཞལ་བྱ་དང་ཚད་འབྲས་གཉིས་རྫས་ཐ་དད་དུས་མཉམ་པར་འདོད་དེ། མདོ་སྡེ་པས་དོན་ལྐོག་ན་མོ་གཞལ་བྱ་དོན་དང་འདྲ་བར་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་ཚད་མ། དོན་རྟོགས་བརྟག་པའི་ཐ་སྙད་འབྲས་བུར་འདོད་པས་གཞལ་བྱ་དང་ཚད་འབྲས་གཉིས་དུས་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་ནོ། །སེམས་ཙམ་པའི་ལྟར་ན། གཟུང་བ་འཛིན་པ་རིག་པ་དག །ཡོད་པ་མིན་ཡང་གཞལ་བྱ་དང་། །འཇལ་བྱེད་འབྲས་བུར་གནས་པ་འདི། །ཇི་ལྟར་སྣང་བ་བཞིན་དུ་བྱས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རྣམ་བཅས་པ་དག་གཟུང་བར་སྣང་བའི་རང་རིག་གཞལ་བྱ། དེ་འཛིན་པར་སྣང་བ་ཚད་མ། རང་རིག་མཚན་ཉིད་པ་འབྲས་བུར་འདོད་པས་གཞལ་བྱ་དང་ཚད་འབྲས་བདེ་སྡུག་མྱོང་བ་ལྟར་དུས་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འདོད་དོ། །རྣམ་རྫུན་པ་དོན་དུ་སྣང་བའི་སྒྲོ་བཏགས་གཞལ་བྱ་དེ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཚད་མ། རང་རིག་བཏགས་པ་པའི་ཐ་སྙད་འབྲས་བུར་འདོད་པས་གཞལ་བྱ་དང་ཚད་འབྲས་གཉིས་སྔོ་སོགས་སྣང་བ་ལྟར་གཅིག་པ་བཀག་པར་འདོད་དོ། །དེ་ལྟར་གྲུབ་མཐའ་བཞི་ལས་སློབ་དཔོན་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་ལེན་པ་ན་མདོ་སྡེ་པ་ལྟར་མཛད་ལ། ཤེས་བྱ་ནང་ལ་འཇུག་པ་ན་རྣམ་མེད་ཞལ་གྱིས་བཞེས་སོ། །གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་། དོན་དམ་པར་རང་རིག་ཚད་འབྲས་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རང་གི་ངོ་བོ་དཔྱོད་པ་ན། །རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་བཤད། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །ཐ་སྙད་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མདོ་སྡེ་པ་ལྟར་ན། དོན་རིག་ཚད་འབྲས་ཡིན་ཏེ། དོན་འཇོག་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་ཕྱིར། །

{༢༥༡}

རང་རིག་ཡིན་ཡང་དོན་རིག་འདོད། །ཅེས་གསུངས་ལ། གང་ལྟར་ཡང་བློ་ཚུལ་གཉིས་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་རིག་ལྟར་ན་ཡང་། ཕྱི་རོལ་དོན་ལ་བརྟེན་ནས་ནི། །ཚུལ་གཉིས་བརྗོད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས། དོན་ཤེས་པ་དང་བློ་ཤེས་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཡིན་ལ། རྣམ་རིག་ལྟར་ན། ཕྱི་རོལ་དོན་ལྟོས་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཕྱིར་གཅིག་ལ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པས། བློ་གཅིག་ལ་མ་རིག་པས་བསླད་པས་ཡུལ་དང་ཤེས་པའི་ཚུལ་གཉིས་སོ། །ཁོ་བོ་ཅག་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ཚུལ་འདིའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ངོ་། །བོད་ཕལ་ཆེར་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བའི་རྗེས་སུ་འབྲང་མོད། དེ་ནི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རིགས་པ་མ་ཤེས་པར་ཟད་དོ། །ད་ནི་བཤད་པའི་སྐབས་བདེ་བས་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་འབྲས་བཤད་ན། གཉིས་ལས་དང་པོ་དོན་རིག་པའི་ལུགས་ནི། མེ་ཡི་རང་མཚན་གཞལ་བྱ་ལ། །དུ་བ་ལས་བྱུང་གཞན་སེལ་བློ། །ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་དེ་རྟོགས་པ། །འབྲས་བུ་ཡིན་ཞེས་མཁས་རྣམས་བཞེད། །གཞན་སེལ་ལ་དོན་རང་མཚན་གྱི་མེར་འཁྲུལ་པ་གཞལ་བྱ། དུ་བའི་རྟགས་ལས་དེ་རྟོགས་པའི་བློ་ཚད་མ། དེ་ལས་མེའི་རང་མཚན་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་ཐ་སྙད་ཚད་མའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་ལ་ཁ་ཅིག་འབྲས་བུའི་རྟགས་མི་སྲིད་དེ། ལ་ལ་དུ་བ་མཐོང་བའི་ཚེ་ལ་རྒྱབ་ན་མེ་ཡོད་ན་ཤེས་པ་མེད་པའི་ཡུལ་ཡིན་པས་ཐེམས་པོར་འགྱུར་ལ། མེ་མེད་ན་རྟགས་ལ་ལྟོས་པ་ལོག་ཤེས་སུ་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་ད་ལྟར་མེ་མེད་ཀྱང་དུ་བར་སྣང་བའི་ཤེས་པ་ལ་ཕྱིས་སྐྱེས་བུས་ཕྱིན་པ་ན་མེར་སྣང་བ་སྐྱེ་བ་ནི་དུ་བ་རྒྱུ་དང་མེ་འབྲས་བུར་འགྱུར་བས་རྒྱུ་འབྲས་གོ་བཟློག་པ་མི་སྲིད་ལ། དེས་ན་སེམས་ཙམ་པའི

༼༣༥༨༽

འབྲས་རྟགས་ལ་ཚད་འབྲས་མི་སྲིད་དོ་ཞེ་ན། མེར་སྣང་བག་ཆགས་སྙིང་པོ་ལས། །དུ་བར་སྣང་བའི་བག་ཆགས་སྐྱེ། །
དེས་ན་སྐྱེས་བུ་མི་བསླུ་བ། །རྗེས་དཔག་ཡིན་ཞེས་མཁས་རྣམས་བཞེད། །དུ་བར་སྣང་བའི་བློའི་རྒྱུ་མེད་སྣང་བའི་བག་
ཆགས་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཅན་དེ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པ་སྐད་ཅིག་མ་གཞན་ཡོངས་སུ་གྱུར་པས་བག་ཆགས་གསལ་བར་སད་པ་
ཅན་སྲེག་པའི་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་མེར་སྣང་བའི་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པར་ནུས་པ་དཔོག་ལ། དེས་སྐྱེས་བུ་མི་བསླུ་བས་རྣལ་
འབྱོར་སྤྱོད་པའི་རྗེས་དཔག་གྲུབ་བོ། །སློབ་དཔོན་ཤཱཀྱ་བློ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་མེ་དཔོག་པ་ན་ད་ལྟར་བ་ཡིན་ལ་
སེམས་ཀྱི་མེ་དཔོག་པ་ན་མ་འོངས་པ་ཡིན་ཅིང་། གགས་མེད་ན་མི་བསླུ་བ་གཉིས་ཀ་མཚུངས་སོ། །དེས་ན་མེར་སྣང་
བའི་བློ་སྐྱེད་ནུས་པའི་ཤེས་པ་ལས་སྐྱེ་བས་དུ་བར་སྣང་བའི་བློ་མེ་ལས་སྐྱེ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་མེ་དངོས་ལས་མ་ཡིན་នོ། །
དེས་ན་རྒྱུའི་ཆོས་དཔོག་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངངོ། །ནང་གི་ལུགས་འདི་རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ལའང་དུ་
བར་སྣང་བའི་བློས། །བག་ཆགས་གསལ་བར་སད་པ་ཅན། །མེར་སྣང་བ་ཡི་བློ་ཉིད་ནི། །རྟོགས་འགྱུར་མེ་ཉིད་མ་ཡིན་
ནོ། །སེམས་རྒྱུད་དེར་རུང་བག་ཆགས་ཀྱི། །སྙིང་པོ་ཅན་ཉིད་དུ་བར་ནི། །སྣང་བའི་བློ་ནི་གསལ་བྱེད་པ། །དེས་ན་མེ་
ལས་དུ་བ་ཡིན། །མཁས་པ་རྣམས་ལ་བརྟུད་འདི་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས།
མངོན་སུམ་བརྟགས་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་དགུ་པའོ།། །།གཉིས་པ་རྗེས་དཔག་བཤད་ན། རྗེས་དཔག་རྣམ་གཉིས་
རང་དོན་ནི། །ཚུལ་གསུམ་རྟགས་ལས་དོན་མཐོང་ཡིན། །རྗེས་དཔག་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རང་གི་དོན་དང་གཞན་གྱི་དོན་
ཏོ། །དེ་ལ་རང་དོན་ནི་རྗེས་དཔག་མཚན་ཉིད་

༼༣༥༥༽

པའོ། །དེ་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་། དེའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་ཚུལ་གསུམ་
པའི་རྟགས་ལས་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པའོ། །རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ལ་མཚན་ཉིད་ལོག་པ་མི་དགོས་ཏེ། རྣམ་གཅོད་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། གང་གིས་རྟོགས་པའི་རྟགས་དང་། དེས་རྟོགས་པའི་བསྒྲུབ་བྱའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
རྟགས་ཀྱི་ལྟོས་གཞི་ངོས་གཟུང་བ། དེ་ལ་ལྟོས་པའི་རྟགས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའོ། །ལྟོས་གཞི་ལ་འདང་། ཚུལ་དང་པོའི་ལྟོས་
གཞི་ཕྱོགས་དང་། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ལྟོས་གཞི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་། དེ་དག་ལྟོས་གཞིར་འཛོག་པའི་
འཐད་པ་སྟེ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་འདང་གཉིས་ཏེ། རྗེས་སུ་དཔག་བྱའི་སྒྲ་དོན་སྦྱོར་བསམ་པ་དང་། སྐབས་སུ་བབ་པའི་
དོན་གྱི་ཁྱད་པར་ངེས་པར་བྱའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྗེས་སུ་དཔག་པའི་སྒྲ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ངོས་གཟུང་བ། གང་དུ་
འཇུག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ངེས་པ། ཇི་ལྟར་འཇུག་པའི་སྒྲའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱོགས་ནི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་
གྱི། །ཚོགས་དང་བརྗོད་ལ་དངོས་མིང་ཡིན། །དེ་ཡི་ཕྱོགས་ངེས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། །ཡ་གྱལ་གཉིས་ལ་བཏགས་ནས་འཇུག
།རྟོག་གེའི་གཞུང་ལས་ཕྱོགས་དང་བསྒྲུབ་བྱ་དང་། རྗེས་སུ་དཔག་བྱ་ཞེས་གང་འབྱུང་བ་ཐམས་ཅད་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་སྒྲ་
ཡིན་ལ་དེ་དག་འཇུག་པའི་ཡུལ་ཡང་གསུམ་སྟེ། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་གཉིས་ལ། བཏགས་མེད་དུ་
འཇུག་ལ། དེ་དག་གི་ཚོགས་དོན་ལ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་སྟེ། ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས། རྟགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ཚོགས་པ་
ཉིད། །ཡིན་ཕྱིར་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་དག །གཙོ་བོ་མིན་ཡང་ཕྱོགས་གཅིག

༼༣༥༨༽

ཕྱིར། །བསྒྲུབ་བྱ་ཉིད་དུ་འདོགས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་འཇུག་པར་སློབ་དཔོན་གྱིས། ཕྱོགས་ནི་ཆོས་ཅན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ནི། འདིར་ཤེས་པར་འདོད་པའི་བྱེ་བྲག་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་དང་། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དང་། རིས་མཐུན་པ་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ཆོས་ལའང་འཇུག་པར། གཏན་ཚིགས་བསྒྲུབ་བྱའི་རྗེས་འགྲོ་བ། །བསྒྲུབ་བྱ་མེད་ན་མེད་པ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་ལ། ཚིགས་དོན་ལའང་། བསྒྲུབ་བྱ་བརྗོད་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚིག །བརྒྱུད་པ་ཡིས་ཀྱང་ནུས་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་དག་ལས་གཞན་ལས་མི་འཇུག་སྟེ། སྒྲའི་དོན་ངེས་པ་ལ་གྲགས་པ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་པ་ན་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་སམ། ཆོས་ཀྱི་ཆོས་སམ། ཚིགས་དོན་གྱི་ཆོས་ཡིན་ཞེས་འཇུག་པ་འཚོལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་མི་འགྱུར་ཏེ། སྒྲ་ཐམས་ཅད་སྐབས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་གོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའང་རྗེས་སུ་དཔག་བྱ་ལ་སོགས་པ་སྒྲའི་འཇུག་པའི་སྐབས་གསུམ་ལས་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་ཤེས་འདོད་ལ་འཇུག་ལ། ཁྱབ་པའི་སྐབས་སུ་ཆོས་ལ་འཇུག་ཅིང་བསྒྲུབ་བྱའི་སྐབས་སུ་ཚིགས་དོན་ལ་འཇུག་པས་མི་འཁྲུལ་ཏེ། སེན་རྡྷ་པའི་སྒྲ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་ཞེས་བྱ་བ། །ཁ་ཅིག་རྟགས་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་དང་། མཚོན་བྱ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ངེས་པར་བྱེད་པ་ལ་ཟེར་གྱི་ཚུལ་དང་པོ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་ཀྱི་སྒྲ་ཚུལ་དང་པོ་ཁོ་ན་ལ་ཉེ་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། ཁྱབ་པའི་

༼༣༥༧༽

མཚན་ཉིད་ཀྱང་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྐབས་ཡིན་པས་འཇུག་པ་འཚོལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་ཚུལ་དང་པོ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་གྲུབ་ན་གཏན་ཚིགས་གྲུབ་པ་དང་། མ་གྲུབ་ན་མ་གྲུབ་ཅེས་ཟེར་བས་གྲགས་པས་ཉེ་བ་དང་། འདིར་དང་པོ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཡིན་པས། སྐབས་ཀྱི་ཉེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གསུམ་པོར་རེ་རེ་ལའང་སྐབས་གསུམ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད་དང་། མཚོན་བྱའི་འབྲེལ་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་དང་། མཚན་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་རིག་པ་དང་། མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མཚོན་བྱ་ཐ་སྙད་དུ་བྱེད་པའི་སྐབས་སོ། །དེ་དག་དཔེར་བརྗོད་པ་ཤེས་པར་སླའོ། །དེ་ལྟར་དགུ་ཕྲུགས་ཡོད་པའི་བཏགས་པ་བ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་དང་པོ་ལ་བརྙས་མིང་འཇུག་ལ། སྐབས་ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་རང་མིང་གིས་བརྗོད་དེ། སྔར་བརྡ་བཏགས་པ་དྲན་པར་བྱེད་ཅིང་གསར་དུ་བཏགས་པ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་བའང་དེ་ལྟར་མ་ངེས་ཏེ། གྲགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐབས་ཡིན་ན་གང་ལྟར་ཡང་གོ་བས་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་རྣམས་ལས་ཅི་རིགས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ཇི་ལྟར་འཇུག་པའི་སྒྲའི་མཚན་ཉིད་ལ་གཉིས་ཏེ། དངོས་མིང་བཏགས་མིང་གི་ཁྱད་པར་དང་དངོས་དང་བཏགས་པའི་ཆོས་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། བརྗོད་པར་འདོད་པས་སྔོན་སྦྱར་བ། །དེ་ཉིད་གོ་བ་དངོས་མིང་ཡིན། །དེ་བརྟེན་རྒྱུ་མཚན་འགའ་ལས་གཞན། །རྟོགས་པ་བཏགས་པའི་མིང་དུ་འདོད། །དོན་ལ་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་མིང་གང་ཡང་མེད་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་དགོས་པ་དང་རྒྱུ་མཚན་གཞན་ལ་མ་ལྟོས་པར་འདོད་རྒྱལ་བས་ཐོག་མར་སྦྱར་བས་དངོས་མིང་ཡིན་ཞིང་། དེས་དོན་གོ་བ་ན་ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་འཆར་ལ། གཞན་

ལ་གྲགས་པའི་མིང་དགོས་པ་དང་། རྒྱ་མཚན་ལ་ལྟོས་ནས་གཞན་ལ་སྦྱར་བ་བཏགས་མིང་ཡིན་ཞིང་དེས་དོན་གོ་བ་ཡང་གཞན་ལ་ལྟོས་ནས་རྣམ་པར་འཆར་ཏེ། དཔེར་ན་ནོག་ལྐོག་ཤལ་ཅན་ལ་བ་ལང་དུ་བཏགས་པ་དངོས་མིང་དང་། མི་བླུན་པོ་ལ་བཏགས་མིང་དུ་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་དེ་དག་ལ་བརྡ་འདོགས་པ་དང་དོན་གོ་བའི་ཁྱད་པར་གཉིས་ཀ་ཚང་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། འཁྲུལ་མེད་ཅན་ཤེས་དང་པོ་ཡི། །བརྡ་ཡི་སྦྱོད་ཡུལ་གང་ཡིན་དངོས། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། འཁྲུལ་རྟོགས་ཅན་གཞན་ཕལ་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཛྷར་ཏྲི་ཏ་རས་ཀྱང་། བླུན་པོ་ལ་ནི་བ་ལང་ཞེས། །ཧེས་འབྲེལ་རྒྱུ་མཚན་འགའ་ལས་འདོད། །དོན་ཙམ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་འགྱུར་ཏེ། །སྒྲ་ནི་རང་གི་དོན་ལ་གནས། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་དངོས་དང་བཏགས་ཚོས་བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། ཚོགས་དོན་ལ་དངོས་ཚོས་བསམ་པ་ནི། ཚོགས་དོན་ལ་ནི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲ། །མཁས་པ་རྣམས་ལ་གདོད་ནས་གྲུབ། །ཚོགས་དོན་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲ་གདོད་མ་ནས་མུ་སྟེགས་ཙུན་ཅད་ལ་གྲུབ་པས་དངོས་མིང་དུ་འགྱུར་བ་ཤེས་པར་བློའོ། །གཉིས་པ་ཡ་གྱལ་གཉིས་ལ་བཏགས་ཚོས་བསམ་པ་ལ་གསུམ་ལས་འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། བཏགས་པ་ལ་ནི་འདྲ་བ་དང་། །འབྲེལ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཞན་ལ་ལྟོས། །བཏགས་མིང་ལ་འདྲ་བ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་པ་སླན་བུ་རོག་ཀཱ་ངམ། སྐྱེས་བུ་སེང་གེ་ལྟ་བུའོ། །འབྲེལ་བ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་པའང་གཉིས་ལས། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ལ་ནི། རྒྱུ་མིང་འབྲས་བུ་ལ་བཏགས་པ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ལ་ཉི་མ་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་། འབྲས་མིང་རྒྱུ་ལ་བཏགས་པ་ཆང་ལ་མྱོས་པ་ཞེས་གྲགས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཚོགས་པའི

{༣༥༨}

འབྲེལ་པ་འང་སྦྱོར་རྒྱུ་འབྲས་ལས་མ་འདས་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ཐུན་མོང་བ་ཟེར་བ་ལྟར་དཔེར་བརྗོད་ན། རས་ཡུག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་ཚིག་པ་ལ་རས་ཡུག་ཚིག་ཅེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ཚོགས་པའི་མིང་ཡ་གྱལ་ལ་བཏགས་པ་དང་། ཇའི་སྣྲ་འམ་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ཡ་གྱལ་གྱི་སྒྲ་ཚོགས་པ་ལ་བཏགས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདིར་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་རྐྱང་པ་གཉིས་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་བྱའི་མིང་བཏགས་པ་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་བྱའི་ཕྱོགས་རེ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཏེ། རས་ཡུག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་རས་ཡུག་ཏུ་འདོགས་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་བཏགས་པའི་དགོས་པ་ནི། སྒྲ་པ་དག་གིས། དགོས་པ་མེད་པར་གཙོ་བོ་ཡི། །སྒྲ་དོན་ལས་འདས་འདོད་མ་ཡིན། །ཞེས་པས་དགོས་པ་མེད་པར་གཞན་གྱི་མིང་གཞན་ལ་འདོགས་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཆོས་ལ་བསྒྲུབ་བྱར་བཏགས་པའི་དགོས་པ་ནི། ཆོས་ལ་བསྒྲུབ་བྱར་མིང་བཏགས་པ། །འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ། །ལོག་པར་རྟོག་པ་སྤང་ཕྱིར་རམ། །སྦྱིབ་སྦྱོར་ངོར་བྱས་བཏགས་པ་ཡིན། །དེའང་གཏན་ཚིགས་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འགྲོ་བ། །ཞེས་བརྗོད་ན་འགལ་བའི་ཆོས་ལའང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཡོད་དམ་སྙམ་པའི་ལོག་རྟོག་སྲིད་པས་དེ་སྤང་བའི་ཕྱིར་གཏན་ཚིགས་བསྒྲུབ་བྱའི་རྗེས་འགྲོ་བ་ཞེས་གསུངས་ལ། འགའ་ཞིག་ཏུ་སྦྱིབ་སྦྱོར་གྱི་ངོར་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཆོས་ཅན་ལ་བཏགས་པའི་དགོས་པ་ནི་བཏགས་པའི་དགོས་པ་དངོས་དང་། མ་བཏགས་པའི་ཕྱོགས་དང་མཚུངས་པ་སྤང་བ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། ཆོས་ཅན་བརྗོད་ན་འཕྲུལ་གཞི་ཡོད། །མཐའ་རྣམས་བཀག་ན་ཡུན་རིང་འགོར། །དངོས་མིང་བརྗོད་ན

སྡེབ་སྦྱོར་ཉམས། །བདེ་བླག་རྟོག་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཞེས་གསུངས། །ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་ན་ཚུལ་དང་པོ་ལ་མི་གོ་བར་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་ནམ་མི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་པའང་ཚུལ་དང་པོ་ཡིན་ནམ་སྙམ་པའི་ལོག་རྟོག་སྐྱེ་ལ་སྒྲ་ཆོས་ཅན་མི་རྟག་སྟེ་མིག་གིས་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ལའང་རྟགས་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་པའི་ཚུལ་དང་པོ་དང་། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གཉིས་ཀ་ཚང་བས་ཡང་དག་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ནམ་སྙམ་པའི་ལོག་རྟོག་སྐྱེ་ལ་དེ་བསལ་བའི་ཕྱིར་ཤེས་འདོད་ལ་ཡོད་པའི་ཚུལ་དང་པོ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་བཏགས་སོ། །ཇི་སྐད་དུ། །ཕྱོགས་ནི་ཆོས་ཅན་ནོ། །དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་གདགས་པར་མི་བྱའོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་དགག་པའི་དོན་གྱི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་པ་ཚུལ་དང་པོ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་མཐུན་དཔེ་ལ་མི་གོ་སྟེ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་ཅེས་བྱ་བའམ་དེའི་ཆས་ཁྱབ་པ་ཞེས་བརྗོད་པས་མཐུན་དཔེ་ལ་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་ན་ཚུལ་དང་པོ་ཉིད་གོ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། མཐའ་དེ་ལྟར་འགོག་ན་རྩོད་པ་བརྒྱུད་པས་ཡུན་རིང་དུ་འགོར་ཏེ། ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་ཟེར་རོ་ཞེས་བཤད་དགོས་པས་སོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་གྲུབ་བཞིན་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ་དུ་དོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲ་རྩོད་གཞི་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལན་གཉིས་པ་བཤད་པ་ན་ཚུལ་དང་པོ་ལ་གོ་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་བཤད་ན་གོ་ཡང་ལན་གཅིག་གིས་གོ་བ་ལ་གཉིས་བརྗོད་པ་ཉིད་མི་མཁས་པ་ཡིན་ཏེ། སེན་མོས་ཆོད་པ་ལ་སྟ་རེ་ལེན་པ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་ན་དེ་

༼༣༦༧༽

ལྟར་འགྱུར་བ་བདེན་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་བརྗོད་ན་བརྟས་མིང་དུ་འགྱུར་བས། གཉིས་ཀ་ལྟར་མི་བརྗོད་པར་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་རང་མིང་ནས་སྨོན་ན་གོ་བདེ་མོད། ཁར་ཟན་འཇུད་པ་ལ་ལྟག་པ་བསྐོར་ཅི་དགོས་སྙམ་ན། དངོས་མིང་དེ་ལྟར་བརྗོད་ན། མི་འགྲུབ་པ་ཅི་ཡང་མེད་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་རྗེས་འགྲོ་ལྡོག་པ་ཞེས་ཚུལ་གསུམ་བརྗོད་པའི་ཡི་གེ་མི་མཉམ་པས་མི་བདེ་བ་དང་། ཕྱོགས་ཆོས་མཐུན་ཕྱོགས་ཡོད་མེད་དང་། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་མི་འགྲིགས་པས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཏང་སྙོམས་སུ་མཛད་དེ། གཏན་ཚིགས་ཐིགས་པ་ལས། ཤུགས་ཀྱིས་དོན་གོ་ཡང་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ཙམ་ཡི་གེ་མཉམ་པས་བསྒྲུབ་དཀའ་བ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། སྡེབ་སྦྱོར་གྱི་བསྟན་བཅོས་ལས། ཡི་གེ་ཉམས་པ་བླའི། །སྡེབ་སྦྱོར་ཉམས་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེས་ན་ལོག་རྟོག་སྐྱེ་ཞིང་བརྗོད་དཀའ་བ་དེ་དག་དོར་ནས་ལོག་རྟོག་མེད་ཅིང་བརྗོད་སླ་བའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་བརྟས་མིང་གིས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་བཏགས་པ་ལ་མ་བཏགས་པའི་ཕྱོགས་དང་མཚུངས་པའི་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། ཕྱོགས་དང་ཆོས་ཅན་མཚུངས་ཤེ་ན། །གྲགས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཁྱད་པར་ཡོད། །ཁ་ཅིག་ཚིག་བརྗོད་བདེ་མོད། དོན་ལ་ལོག་རྟོག་མི་ཁེགས་ཏེ། ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲ་ཤེས་འདོད་དང་ཆོས་དང་ཚོགས་དོན་གསུམ་ཀ་ལ་འཇུག་པས་ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཚོགས་དོན་ཕྱོགས་ལ་རྟགས་ཡོད་པའང་ཚུལ་དང་པོ་ཡིན་ནམ་སྙམ་པའི་ལོག་རྟོག་སྐྱེ་ཞིང་། དེ་སྐྱེས་ན་མིག་གིས་གཟུང་བྱས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པའང་རྟགས་ཆོས་རྗེས་སུ་དཔག

༼༣༨༣༽

བྱ་ལ་ཡོད་པའི་རྩུལ་དང་པོ་དང་། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གཉི་ག་ཚང་བས་ཡང་དག་པའི་རྟགས་ཡིན་ནམ་སྙམ་པའི་ལོག་རྟོག་
སྡུ་མ་བཞིན་དུ་སྐྱེའོ། །ཞེ་ན་མི་མཚུངས་ཏེ། ཕྱོགས་ཞེས་བྱ་བ་སྤྱི་སྒྲ་ཡིན་པ་བདེན་ཡང་ཆོས་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་དང་
འབྲེལ་པ་ན། སྤྱི་ལ་མི་འཇུག་པར་བྱེ་བྲག་གིས་ཐོབ་སྟེ། དཔེར་ན་ལག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་མི་དང་རྟ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་ལ་
འཇུག་ཀྱང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་དང་འབྲེལ་པ་ན་གཞན་ལག་པ་དང་ལྡན་ཡང་ལག་ལྡན་གྱི་སྒྲ་མི་འཇུག་གི་གླང་པོ་
ཆེ་ལ་འཇུག་པ་བཞིན་ནོ། །ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲ་དེ་དང་མི་མཚུངས་ཏེ་ཆོས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་སྤྱི་སྒྲ་ཡིན་པ་སྡུ་མ་དང་འདྲ་ལ།
ཆོས་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་དང་འབྲེལ་ཡང་རྩུལ་དང་པོ་ཁོ་ན་ལ་མི་འཇུག་གི་མཐུན་དཔེ་དང་མི་མཐུན་དཔེ་གཉི་ག་ལའང་ཆོས་
ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་འཇུག་སྟེ། དཔེར་ན་མགོ་བོའི་སྤྱི་སྒྲ་དེ་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་དང་འབྲེལ་ཡང་བྱེ་བྲག་གླང་པོ་ཆེ་ལྟ་
བུ་གཅིག་ལ་མི་འཇུག་གི་མགོ་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མགོ་ལྡན་ཞེས་འཇུག་སྟེ་ཐམས་ཅད་དེ་ལྟར་གྲགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན་སྒྲའི་དོན་ངེས་པ་ལ་གྲགས་པ་ཉིད་ཚད་མ་ཡིན་པས་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་ན་གསུམ་ཀ་ལ་གྲགས་པས་ཐེ་
ཚོམ་ཟ་ལ། ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་ན་སུ་སྟེགས་རྩུན་ཅན་ལ་རྩུལ་དང་པོ་ཁོ་ན་ལ་གྲགས་ཀྱི་གཉིས་པོ་ལ་མ་གྲགས་
པས་ཐེ་ཚོམ་མི་སྲིད་དེ། སྒྲའི་བསྟན་བཅོས་ལས། མཚོ་ལྷུམ་ལ་ནི་མཚོ་སྐྱེས་ཞེས། །རྒྱུ་མཚན་སྒོ་ནས་འདིར་མི་བརྟུད། །
དོན་གྱི་རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་ན་ཡང་། །གྲགས་པའི་སྒོ་ནས་མཚུངས་མ་ཡིན། །ཞེས་བཤད་ལ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། འགྲོ་
བའི་ཕྱིར་དང་ལག་ལྡན་ཕྱིར། །རྭ་ཅན་གླང་པོ་རྗེས་དཔོག་བྱེད། །འདི་ཡི་སྒྲ་ཡི་བརྗོད་བྱ་ནི། །གྲགས་པས་ཡིན་གྱི་
བརྗོད་

{༡༨༩}

འདོད་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་གནད་གཅིག་གོ །དེ་བཞིན་དུ་རྟགས་རྗེས་སུ་དཔག་བྱ་ལ་ཡོད་པ་ཚུལ་དང་པོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཆོས་དང་འབྲེལ་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲ། །རྟོད་གཞི་ཉིད་ཡིན་ལག་ལྡན་བཞིན། །ཆོས་དང་འབྲེལ་ཡང་ཆོས་ཅན་སྒྲས། །ངེས་པར་མི་ནུས་མགོ་ལྡན་བཞིན། །བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །འདི་ལས་གཞན་པའི་ལན་འདེབས་པ་མང་པོ་ཡོད་མོད་ཀྱི། གྲགས་པའི་སྒྲ་ལ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་སུ་རྟོད་པ། དཔེར་ན་ལག་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་མིའང་ལག་ལྡན་དུ་ཐལ་ལག་པ་དང་ལྡན་ཡང་མ་ཡིན་ན་གླང་པོ་ཆེའང་ལག་ལྡན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཞེས་རྟོད་པ་དང་མཚུངས་པས་ལྷ་རྣམས་དགའ་བར་བྱེད་པའི་རྟོག་དཔྱོད་ཁོ་བོས་མ་བཀོད་དོ། །དེས་ན་འདིར་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་ནི། །ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བསྒྲུབ་བྱ་ཉིད། །མ་ཡིན་མཚན་ཉིད་མེད་ཕྱིར་རོ། །བསྒྲུབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་གྲུབ་བསལ་མེད་ལ་དཔག་བྱར་བཟུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡ་གྱལ་གཉིས་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་སྐབས་སུ་བབ་པ་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་ངེས་པར་བྱ་བ་ནི། འདོད་པའི་སྒྲ་ལས་བྱེད་པོ་བྱ་བ་གསུམ་ལ་འཇུག་པ་ལས་ལས་སུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡང་དག་པའི་མཐུན་དཔེ་ལ་ཁྱབ་ཆེས་ལ་འགལ་བའི་རྟོད་གཞི་ལ་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱེད་པ་པོའམ་བྱ་བར་གྱུར་པ་འདོད་བཞིན་པའི་བློའང་མ་ཡིན་ཏེ་བློ་བུར་པའི་རྗེས་དཔག་གམ་ལོག་རྟོག་དང་བློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པའི་གཞི་ལ་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་ཚད་མས་གྲུབ་བསལ་མེད་པའི་གཞི་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར

{༡༨༩}

བའང་སྒྲ་མི་རྟག་ཀྱི་ཁང་བཟང་ལ་སོགས་པ་སྐབས་སུ་མ་བབ་པའང་ཁྱབ་ཆེས་པས་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན། དཔག
གཞིར་བཟུང་བ་ཤེས་འདོད་ཡིན། །ཤེས་འདོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཚད་མས་གྲུབ་བསལ་མེད་ལ། དཔག་གཞིར་བཟུང་བ་
ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། བྱེ་བྲག་ཏུ་རང་དོན་གྱི་ཤེས་འདོད་ནི་རྐྱལ་བས་བཟུང་བ་ཡིན་ཞིང་། གཞན་དོན་ནི་ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས་
བཟུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེའང་སྒྲ་རྟག་གམ་མི་རྟག་དཔྱོད་པ་ན་མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཚོམ་དང་ལྡན་པ་ལ་འཇུག་ལ། རྗེས་
དཔག་གིས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་ནི་མ་རྟོགས་པ་འགའ་ཞིག་ལོག་རྟོག་ཉིད་དུ་རྣམ་འགྲེལ་ལས་བཤད་དོ། །དེ་ལ་གྲུབ་
པ་ཕྱོགས་ཆོས་སོ། །ཤེས་འདོད་ལ་རྟགས་མཐོང་སུམ་མམ་རྗེས་སུ་དཔག་པས་གྲུབ་པ་ནི་ཚུལ་དང་པོ་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་
བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གཉིས་ཀྱི་ལྡོས་གཞི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་གསུམ་སྟེ། གཞན་
ལུགས་དགག །རང་ལུགས་དགོད། དེ་དག་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས་ཕྱོགས་སྔ་མ་བརྗོད་ན། བསྒྲུབ་
བྱའི་ཆོས་ལྡན་མི་ལྡན་ལ། །མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཞེས་ཟེར། །ཁ་ཅིག་སློབ་དཔོན་ཤཱཀྱ་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་
ནས་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་ལྡན་པ་མཐུན་ཕྱོགས། མི་ལྡན་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཞེས་ཟེར་ལ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱང་རྟགས་
ཀྱིས་བསྒྲུབ་ནུས་ཙམ་མ་ཡིན་གྱི། ཤེས་འདོད་ལ་དཔག་བྱར་བཟུང་བའི་སྤྱི་རིགས་མེའམ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་
ལ། ལྡན་པའི་དོན་ཡང་ཤེས་འདོད་ལ་ཇི་ལྟར་བསྒྲུབ་ལུགས་ལྟར་ལྡན་པ་སྟེ། དུ་བས་མེ་བསྒྲུབ་པ་ན་ཚོགས་པ་གཅིག་པ་
དང་། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དང་། ལྡོག་པ་ལ་བརྟེན་པ་ན་རང་ལྡོག་ལ་བརྟེན་པར

༼༢༦༥༽

ལྡན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁ་ཅིག་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་མི་སྟོང་ལ་འདོད་ནའང་དེ་ཉིད་ལས་མ་འདས་སོ། །ཕྱོགས་གཉིས་དངོས་འགལ་དུ་བསམས་ནས། ཕུང་གསུམ་བྱུང་བར་དགོས་པ་ལ། །ཕྱོགས་གཉིས་པོ་དངོས་འགལ་དུ་རློམ་ནས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་ཟླས་ལ་ཁ་ཆོན་ཆོད་དམ། ལྡོག་པ་ལ་ཁ་ཆོན་ཆོད། དང་པོ་ལྟར་ན་སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་ཏུ་བསྒྲུབ་པའི་ཚེ། བུམ་པའི་རྫས་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་བུམ་པའི་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པའང་མེད་དགག་ཏུ་འགྱུར་ལ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་བུམ་པའི་བདེན་དངོས་དང་རྟག་དངོས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་དང་མི་ལྡན་པར་འགྱུར་བས་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་དེ། གལ་ཏེ་བུམ་པའི་རྫས་གཉིས་གང་ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པའི་ཕུང་པོ་གསུམ་པར་འགྱུར་ན་གང་རུང་དུ་ཁ་ཆོན་དུ་ཆོད་པ་ཉམས་སོ། །ཡང་ལྡོག་པ་ལ་ཁ་ཆོན་ཆོད་ན་བྱས་པས་མི་རྟག་པ་བསྒྲུབ་པའི་ཚེ་ཤེས་བྱ་ཙམ་ལྡོག་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་རྟག་པ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་ལ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་དེའི་ཚེ་ཤེས་བྱ་ཙམ་ལྡོག་གཉི་ག་ཡིན་པའམ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ན་ལྡོག་པ་ལ་ཁ་ཆོན་ཆོད་པ་ཉམས་སོ། །དེས་ན་གང་ལྟར་ཡང་མི་འཐད་དོ། །ཞེས་དགོངས་པ་ལ། ཚད་མའི་ཡུལ་མི་ཤེས་པ་འགའ། །རྫས་ལྡོག་རྣམས་པར་ཕྱེ་སྟེ་སྨྲ། །ཚད་མའི་ཡུལ་མི་ཤེས་པའི་བོད་འགའ་ཞིག་མེ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་རྫས་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་བསྒྲུབ་པ་རྫས་ལ་ཁ་ཆོན་ཆོད། ལྡོག་པ་ལ་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་སྲིད་ཀྱང་མི་སྐྱོན་ཏེ་ལྡོག་པ་ལ་དགག་སྒྲུབ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཏན་ཚིགས་དང་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་ལ

༼༡༨༨༽

སོགས་པ་ལྟོག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་བསྒྲུབ་པའི་ཚེ་ལྟོག་པ་ལ་ཁ་ཚོན་ཆོད། རྫས་ལ་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་སྲིད་ཀྱང་མི་སྲྀོན་ཏེ། རྫས་ལ་དགག་སྒྲུབ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ཡང་། རྫས་ཆོས་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལྡན། །ལྟོག་ཆོས་རང་ལྟོག་རྟེན་ཅེས་ཟེར། །རྫས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དང་ཐ་དད་ལྡན་པར་བསྒྲུབ་པ་གཉིས་དང་ལྟོག་པའི་ཆོས་རང་ལྟོག་ལ་བརྟེན་པ་སྟེ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བྱས་པས་མི་རྟག་པ་བསྒྲུབ་པ་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དང་། དུ་བས་མེ་བསྒྲུབ་པ་ཐ་དད་ལྡན་པ་དང་། བྱས་པའི་རང་ལྟོག་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བས་གཏན་ཚིགས་སུ་བསྒྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་རང་ལྟོག་ལ་བརྟེན་པར་བསྒྲུབ་པའོ། །དེ་དག་གི་སྒྲོར་བའི་དོན་གསུམ་ཉིད་ཀྱང་། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དུ་མཐུན་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དང་རྟགས་གཉིས་ཡང་དག་གི་སྐབས་སུ་མཐུན་ཕྱོགས། འགལ་བ་ལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མ་ངེས་པ་ལ་ཅི་རིགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་དེ་དག་དགག་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཕྱོགས་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་པ་མི་འཐད། རྫས་ལྟོག་ཕྱེ་སྟེ་བསྒྲུབ་པ་མི་འཐད། བྱེ་བྲག་ཏུ་རང་ལྟོག་ལ་བརྟེན་ཏེ་བསྒྲུབ་པ་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། ཕྱོགས་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་མི་ཆོད་པ་ནི། རྫས་ལྟོག་ཇི་ལྟར་ཕྱེ་ན་ཡང་། །ཕྱོགས་གཉིས་ཉིད་དུ་ངེས་མི་ནུས། །གཉིས་ལ་འདུག་པའི་རྫས་ལྟོག་ཀྱང་། །མཁས་པ་རྣམས་ལ་གྲུབ་པར་མཐོང་། །རྫས་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་བསྒྲུབ་པ་ན་རྫས་ལ་ཁ་ཚོན་ཆོད་ན། ལ་མེ་ལྡན་དུ་བསྒྲུབ་པ་ན་སྐྱ་བོའི་རྫས་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཚེ། སྐྱ་བོའི་རྫས་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་རླངས་པའང་མེ་ལྡན་དུ་འགྱུར་ལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་དུ་བའང་མེ་

༼༡༥༧༽

མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །སྒྲ་བོའི་རྗེས་ལ་གཉིས་ཀ་སྲིད་ན་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་པ་ཉམས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་རྩོལ་བྱུང་དུ་བསྒྲུབ་པ་ལ་དོན་བྱེད་ནུས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཚེ་དོན་བྱེད་ནུས་པ་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ། །གློག་དང་ནགས་ཀྱི་མེ་ཏོག་ཀུང་རྩོད་བྱུང་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་ལ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་བུམ་པ་དང་རྫ་སྒྲའང་རྩོལ་བྱུང་དང་མི་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་ཀ་ཡིན་ན་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་པ་ཉམས་སོ། །གཞན་ཡང་ལྡོག་པ་ལ་ཁ་ཚོན་ཆོད་ན་བྱས་ལྡོག་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་བཀོད་པའི་ཚེ་ཤེས་བྱ་ཙམ་ལྡོག་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་ཤེས་བྱ་ཙམ་གྱི་རང་ལྡོག་ལ་སྒྲ་མི་རྟག་བསྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་རྟེན་པར་ཐལ་ལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཤེས་བྱས་ཚུལ་གསུམ་ལ་ཁྱབ་ན་འགལ་བའི་རྟགས་སུ་འགྱུར་ཞིང་མ་ཁྱབ་ན་ཚུལ་གསུམ་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག་དེའི་ཚེ་ཤེས་བྱ་ཙམ་ལྡོག་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ་འོན་ཀྱང་། འགལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ་དེ་གཉིས་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་དཔེར་ན་སྔོན་པོ་ལ་སྣང་ཅིག་མས་ཁྱབ་ཀྱང་ཉོག་གྱུར་གྱིས་ཁྱབ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་གཉིས་ལྡོག་པ་ཐ་དད་བཞིན་ནོ་སྙམ་ན། སྔོན་པོ་དང་སྣང་ཅིག་མ་རྗེས་ལ་ཁྱབ་ཀྱང་གཞན་སེལ་ལ་མ་ཁྱབ་པས་དཔེར་མི་མཚུངས་ཤིང་། ལྡོག་པ་ཐ་དད་པས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་མི་འགྱུར་ན་འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་གཏན་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་བྱས་ལྡོག་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བསྒྲུབ་པའི་སྐབས་སུ་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ཏེ་ཤེས་བྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་སྒྲས་དངོས་སུ་བརྗོད་རུང་ལ་སོགས་པ་དཔོག་པ་ན། ཤེས་བྱ་ཙམ་རྟགས

༼༣༥༨༽

ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་བྱར་རུང་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་ཙམ་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་བསྒྲུབ་པ་ན་ཤེས་བྱ་ཙམ་གྱི་རང་ལྡོག་ལ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དང་མི་ལྡན་པས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའང་དེ་ལྟར་བསྒྲུབ་ཀྱང་རུང་སྟེ་ཤེས་བྱ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཚེ་ཤེས་བྱས་མ་ཁྱབ་ན་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཞིང་ཁྱབ་ན་འགལ་བར་འགྱུར་ལ། མཐུན་ཕྱོགས་ལའང་འཇུག་ན་མ་ངེས་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་རྗེས་ཀྱིས་ཁྱབ་པས་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་ལ་ལྡོག་པས་མ་ཁྱབ་པས་འགལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །སྙམ་ནའང་རྗེས་ལྡོག་བསྲེས་པར་སོང་གི་ལྡོག་ཆོས་རྒྱུད་པར་ག་ལ་འགྱུར། དེས་ན་ལྡོག་པའང་ཤེས་བྱ་དང་གཞལ་བྱ་ལ་སོགས་པ་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དཔྱད་ན། རྣམ་གཞག་འཇིག་པ་ལ་བཞི་ལས། བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་ནི། དོན་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་ན་ནི། །ཚད་མའི་ཡུལ་མི་ཤེས་པར་འགྱུར། །བློ་ངོར་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་ན་ནི། །ཡོད་མེད་མ་ངེས་གསུམ་དུ་འགྱུར། །དོན་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་ན་ཚད་མའི་ཡུལ་མི་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཕྱི་རོལ་བརྟེན་མི་སྒྲ་དོན་ལ། །བརྟེན་ནས་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལ་བློ་ངོར་བྱེད་ན་ཡོད་པ་ངེས་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་མེད་པར་ངེས་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས། གཉིས་ཀར་མ་ངེས་པའི་ཕྱོགས་རྒྱུད་པ་སྟེ་ཕུང་པོ་གསུམ་ཅི་སྟེ་མེད། གཉིས་པ་ཧ་ཅང་ཐལ་བ་ནི། ཤེས་འདོད་ཕྱོགས་སུ་མི་འདོད་ཕྱིར། །ལྟོས་གཞི་དང་པོ་མེད་པར་འགྱུར། །ལྟོས་གཞི་དང་པོ་མི་འདོད་པ། །འདི་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་མཚན་ཉིད་དཀའ། །བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་ལྡན་མི་ལྡན་ལ་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་འདོད་ན་བར་དེར་རྩོལ་དང་པོའི་ལྟོས་གཞི་ཕྱོགས་ཞེས་བྱ་བ་ཉིད་མི་རྙེད་

{༣༤༩}

དེ། ཡང་དག་ལ་རྩོད་གཞི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་ཞིང་འགལ་བ་ལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅི་ཡིན་ཞེས་དྲིས་པ་ན། ཁྱེད་ལྟར་ན་ཕྱོགས་མེད་པས་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་མི་བརྗོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ཡང་དག་པའི་ཚུལ་དང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཤེས་འདོད་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཇི་ལྟར་དགོད་བྱ་ལྟར་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། འགལ་བའི་སྐབས་སུ་ཤེས་འདོད་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཇི་ལྟར་དགོད་བྱ་ལྟར་གྲུབ་པ་ཞེས་བརྗོད་དགོས་པས་ཕྱོགས་ཆོས་ག་ལ་རྙེད། ལྟོས་གཞི་དང་པོ་ཕྱོགས་གཉིས་སུ། །ངེས་ན་ལྟོས་གཞི་གཞན་གཉིས་ཀྱི། །ཡོད་མེད་ངེས་པའི་འགྲོ་ལྡོག་ཀྱང་། །བརྗོད་པ་རབ་ཏུ་དཀའ་བ་ཡིན། །རྩོད་གཞི་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་ན་མཐུན་དཔེ་ལ། མཐུན་ཕྱོགས་ཞེས་བརྗོད་མི་ནུས་ཏེ། རྩོད་གཞི་འང་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མཐུན་དཔེའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་རྗེས་འགྲོ་ཞེས་དགོས་སོ། །ཡང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ལྡོག་པ་ཞེས་བརྗོད་མི་ནུས་ཏེ། འགལ་བའི་རྩོད་གཞི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པས་རྩོད་གཞི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འཇུག་པར་དོགས་པས་མི་མཐུན་དཔེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ལྡོག་པ་ཞེས་བརྗོད་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་ཚུལ་གསུམ་འཇུག་པ་འཚོལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་བརྗོད་ན་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཇིག་གོ །གཞན་ཡང་ཕྱོགས་ཆོས་དང་ནི་ཕྱོགས་གཉིས་པོ། །གཅིག་ལ་ལྡོག་པས་འབྱེད་ན་ནི། །རྟགས་ཀུན་ཕྱོགས་སུ་ལྷུང་གྱུར་པའི། །གཏན་ཚིགས་མ་ངེས་ག་ལ་སྲིད། །ཡང་རྟགས་ཤེས་འདོད་ལ་ཇི་ལྟར་དགོད་བྱ་ལྟར་གྲུབ་པས་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱང་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ཡང་དག་གི་སྐབས་སུ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་ལྡན་

༼༣༧༠༽

པས་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ཞིང་འགལ་བའི་སྐབས་སུ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་མི་ལྡན་པས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པས་གཞི་མཐུན་སྲིད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་རྟགས་ཐམས་ཅད་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་རྒྱུ་ཆད་པས་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ལྟར་སྣང་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །དེའང་ཐོག་མར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པ་མི་སྲིད་དེ། སྒྲ་མི་རྟག་པའམ་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ། མཉན་བྱ་བཀོད་ན་ཡང་དག་གམ་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་མཐུན་ཕྱོགས་སམ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའམ་ལྡོག་པ་ཚང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པ་མི་སྲིད་དེ། སྒྲ་རྟག་པའམ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་ན་ཤེས་བྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ན་ཡང་དག་གམ་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྟག་པའམ་མི་རྟག་པའི་ཤེས་བྱ་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཤེས་བྱ་གཞི་ག་ཡིན་ན། ཕྱོགས་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་མ་ཆོད་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཡང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་ཏེ་རང་ཉིད་རང་ལ་ལྡན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཁ་ཅིག ཚོགས་དོན་མཐུན་ཕྱོགས་ཉིད་ཡིན་ན། །དེ་ཡི་ཡན་ལག་དེ་ལྡན་ཉིད། །ཅེས་ཟེར་བ་ལྟར་ཚོགས་དོན་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པས་དེའི་ཡན་ལག་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱང་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་འདུའོ་ཞེ་ན་དེ་ལྟ་ན་དབྱུག་པ་གྲུབ་པས་དབྱུག་པ་ཅན་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ་རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་རྣམ་གཞག་འགལ་བ་ནི། །ཤེས་བྱ་ཕྱོགས་གཉིས་ངེས་པ་དང་། །ལྡོག་གཞི་གསུམ་དུ་འདོད་པ་འགལ། །ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་པ་དང་། ཚུལ་དང་པོའི་ལྡོག་གཞི། ཕྱོགས་དང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ལྡོག་གཞི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཏེ་

{༣༥༡}

ལྡོས་གཞི་གསུམ་དུ་འདོད་པར་གཉིས་འགལ་ལོ། །ཡང་དག་པར་ན་ལྡོས་གཞི་འང་གཉིས་ཉིད་དོ་ཞེ་ན། ལྡོས་གཞི་གཉིས་སུ་འདོད་ན་ནི། །དེ་ལྟོས་རྟགས་ཀྱང་ཚུལ་གཉིས་འགྱུར། །ཚུལ་དང་པོའི་ལྡོས་གཞི་ཤེས་འདོད་ཕྱོགས་ཀྱང་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་ན། རྟགས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྲུབ་པ་ཚུལ་དང་པོ་ཞེས་བརྗོད་ཅི་དགོས། ཡང་དག་ལ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་ཚུལ་དང་པོ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ལྡོག་པ་ཚུལ་གཉིས་པ། འགལ་བ་ལ་དེ་ལས་བཟློག་པ། མ་ངེས་པ་ལ་གཉི་ག་སྟེ་ཚུལ་གཉིས་པར་ཇི་སྟེ་མི་བརྗོད། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་བརྗོད་ན་ཚུལ་བར་པའི་ལྡོས་གཞི་མི་འགྲུབ་བོ་ཞེ་ན། འོན་ལྡོས་གཞི་གཉིས་སུ་འདོད་ཀྱང་གསུམ་དུ་འགྱུར་རོ། །བཞི་པ་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་ངེས་པ་སློབ་དཔོན་མི་བཞེད་དོ། །རྣམ་ངེས་ལས། ཕྱོགས་ཆོས་མཐུན་ཕྱོགས་ཡོད་མེད་དང་། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཕྱོགས་ཆོས་དང་ལྡན་པ་དགུའི་བར་དུ་དབྱེ་བ་མི་རུང་བ་དང་། གཞན་ཡང་གཉི་གར་ཡང་སྲིད་པ་མི་འགལ་ན་དེ་དེ་ལྟར་འགྱུར་གྱི། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ནི་དེ་སྒྲ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟར་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲ་དེ་ནི་ཕྱོགས་ཉིད་ཡིན་གྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དག་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་བརྟག་པ་དང་གཅིག་ཏུ་སོ་སོར་ངེས་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་དང་མཚུངས་པ་ཉིད་ལ་ངེས་ཞེས་ངེས་པར་གཟུང་བའི་ཕྱིར་ཆོས་ཅན་ལ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ་གཞན་དགག་པའི་དོན་གྱི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཡོད་པར་གྲུབ་པ་སྟྲད་པའི་ངེས་པར་གཟུང་བས་ནི། གཞན་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན།

༼༢༧༢༽

དང་པོ་རང་ལས་བུ་གཉིས་སྐྱེ་འགྱུར་ཏེ། །ན་ར་དང་ནི་སྲིད་མེད་བུ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །དེས་ན་ཚུལ་གསུམ་གྱི་ལྟོས་གཞི་ཡིན་པས་བློ་ངོར་ཕུང་པོ་གསུམ་དུ་གནས་སོ། །གཉིས་པ་རྫས་ལྡོག་ཕྱེ་སྟེ་བསྒྲུབ་པ་མི་འཐད་པ་ནི། རྫས་ལྡོག་སོ་སོར་ཕྱེ་བ་ཡི། །རྗེས་སུ་འཇུག་ན་ཐ་སྙད་འཇིག །རྫས་ཆོས་ལྡོག་ཆོས་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་འཇུག་ན། དོན་རང་མཚན་རྟོག་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ལ་རྟོག་པའི་ཡུལ་གཞན་སེལ་ལ་ཐོབ་པ་མེད་པས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་ནུབ་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་རྫས་ནི་བློ་ལ་མི་ལྟོགས་པར་དོན་ལ་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ་ལྡོག་པ་ནི་བློ་ལ་ལྟོས་ནས་བསྒྲུབ་པས་གཉིས་སུ་བསྒྲུབ་པ་མི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་རྫས་ལ་བརྟེན་ནས་རྫས་བསྒྲུབ་བམ། །རྫས་ལ་བརྟེན་ནས་ལྡོག་པ་བསྒྲུབ། །དེ་བཞིན་དུ་ལྡོག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྡོག་པ་བསྒྲུབ་པའམ་ལྡོག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྫས་བསྒྲུབ་པ་བརྟག་གྲང་། དང་པོ་བསྒྲུབ་པར་མི་ནུས་ཏེ་རྫས་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པའང་མི་ནུས་ཏེ། རྫས་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་ཅིང་ལྡོག་པ་རྒྱུད་པ་ལ་དགོས་ནུས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པའང་མི་འཐད་དེ་ལྡོག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྡོག་རྒྱུད་འགྲུབ་ཀྱང་འབྲས་བུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ་འཐད་མོད་ཀྱི། དེ་ནི་རྫས་ལྡོག་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བར་ལྡོག་པ་ལ་དངོས་པོར་ཞེན་ནས་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་པའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གྲངས་ཅན་པ་ལྟར་གངས་ཅན་པས་ཀྱང་ཚད་མའི་ཡུལ་མི་ཤེས་པར་ཟད་དོ། །གསུམ་པ་རང་ལྡོག་ལ་བརྟེན་ཏེ་བསྒྲུབ་པ་མི་འཐད་པ་ནི། རང་ལྡོག་བརྟེན་ནས་བསྒྲུབ་པ་ཡི། །ཚུལ་འདི་བརྟགས་ན་སྙིང་པོ་མེད། །ལྡོག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་རང་ལྡོག་ལ་བརྟེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཅི། ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དམ། ཐ་དད་ལྡན་

པའམ། དེ་གཉི་ག་མ་ཡིན་པར་བརྟན་པ་གཅིག་ཡིན། དང་པོ་གཉིས་ནི་རང་བཞིན་དང་འབྲས་བུ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་།
གསུམ་པ་མི་སྲིད་དེ་དངོས་པོ་ལ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གཉིས་ལས་མི་འདའ་ལ། དངོས་མེད་ཡིན་ན་བརྟེན་པར་ཡང་མི་
འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉི་ག་ལྟར་མ་ཡིན་གྱི་བློས་རང་ལྡོག་ལ་བརྟེན་པར་བཟུང་བ་ཙམ་ཡིན་ནོ་སྙམ་ན་དེ་ལྟར་ན་ཡང་
བློས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དམ་ཐ་དད་ལྡན་པའི་ཚུལ་གྱིས་བརྟེན་པར་འཛིན་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་རྟགས་ཀྱི་ཁྲངས་
ངེས་འདྲིག་པར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་བཀག་པ་ལ་མི་འཐད་སྤྲང་བ་ནི། ཕྱོགས་གཉིས་དངོས་འགལ་མ་ཡིན་ཕྱིར། །
དགག་སྒྲུབ་རྣམ་གཞག་འདྲིག་ཅེ་ན། །གལ་ཏེ་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་མ་ཆོད་ན་དགག་བྱ་
ཁེགས་པས་བསྒྲུབ་བྱ་འགྲུབ་པ་དང་། བསྒྲུབ་བྱ་གྲུབ་པས་དགག་བྱ་ཁེགས་པའི་རྣམ་གཞག་མི་རུང་ངོ་སྙམ་ན། དགག་
གྲུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱེད་པ་མིན། །ཚད་མའི་འགལ་འབྲེལ་ངེས་པས་འགྲུབ། །དགག་བྱ་ཁེགས་པ་དང་བསྒྲུབ་བྱ་བསྒྲུབ་པའི་
གནད་ནི། ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱིས་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཚད་མའི་སྟོབས་ལས་བྱུང་བའི་འགལ་འབྲེལ་ངེས་པས་བསྒྲུབ་པ་
ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་ལ་མེ་ལྡན་དུ་བསྒྲུབས་པ་ན་མཐུན་དཔེ་ཚང་མང་དུ་མེ་དུད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཚད་མས་འགྲུབ་པས་གང་དུ་
བ་ཡོད་པ་ན་མེ་གྲུབ་པའི་ཚེ་མི་མཐུན་དཔེ་ལས་གཞི་ཡོད་ཀྱང་རུང་མེད་ཀྱང་རུང་། མེ་ལོག་པས་དུ་བ་ལྡོག་པར་ངེས་པ་
དེ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་མོད། ལྟས་བྱིན་གྱི་ཁང་པ་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ཡང་བླ། མ་ཡིན་ཡང་བླ་ཞེས་བཏང་སྙོམས་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ལྟས་བྱིན་གྱི་ཁང་པར་མེ་ཡོད་ན་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ལ་མེད་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས

{༢༧༨}

ཡིན་པས་བདུད་སྐྱོམས་སུ་གུ་ལ་རུང་ཞེ་ན། མེ་ཡོད་པ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་དང་མེད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་མེད་པས་དེའི་ཚེ་ཐེ་ཚོམ་ཡིན་ལ། ཕྱོགས་གཉི་གར་མི་ངེས་པར་ཕྱིར་བློ་ལ་ལྟོས་ནས་གཉི་ག་མ་ཡིན་པའི་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་ནའང་མི་རྟག་པ་དང་ལྡན་པར་ངེས་པ་མཐུན་ཕྱོགས་མི་ལྡན་པར་ངེས་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉི་གར་མ་ངེས་པ་བདུད་སྐྱོམས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། གཅིག་བསྒྲུབ་པ་ན་དེ་རྟེན་དང་། །གཞན་རྣམས་བདུད་སྐྱོམས་ལྟ་བུ་དང་། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་གནད་གཅིག་གོ །དེས་ན་སྦྱོར་བ་སྐོར་གཅིག་ལ་ལྟོས་ནས་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་པ་ལུང་དང་རིགས་པ་དང་འགལ་བས་རྣམ་པར་འཁྲུམས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་གང་ལྟོས་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ནི། རྟགས་དང་བསྒྲུབ་བྱ་འབྲེལ་སྟོབས་ཀྱིས། །ཡོད་མེད་ངེས་པ་རྗེས་འགྲོ་ལྡོག །རྟགས་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་འབྲེལ་པ་ཚད་མས་ངེས་ནས་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་བསྒྲུབ་བྱ་འགྲོ་བ་རྗེས་འགྲོ་དང་། བསྒྲུབ་བྱ་ལོག་ན་རྟགས་ལྡོག་པ་ནི་ལྡོག་པའི་ཚུལ་ལོ། །དེ་དག་ཤེས་འདོད་ཀྱི་སྟེང་དུ་ངེས་མི་ནུས་པས་དཔེའི་སྟེང་དུ་ངེས་པར་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་གང་ལ་ལྟོས་པའི་ལྟོས་གཞི་ངོས་གཟུང་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དཔྱད་པ་དང་། རྟགས་ཀྱི་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཡུལ་ངོས་གཟུང་བ་དང་། གཞན་སེལ་གྱི་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའོ། ། དང་པོ་ལའང་གསུམ་ལས་མཚན་ཉིད་ནི། ཕྱོགས་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིས། །མཚུངས་དང་མི་མཚུངས་ཕྱོགས་གཉིས་ཡིན། །འདི་འང་རྣམ་ངེས་ལས། མཐུན་ཕྱོགས་ནི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིས་དོན་མཐུན་པའོ། །དེ་མེད་པ་ནི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་

༼༣༤༥༽

སོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ཉིད་ས་པཀྵ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཨ་ས་པཀྵ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་དོན་ཡང་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་མཐུན་ཡུལ་ངོས་གཟུང་བ་ནི། མཐུན་ཡུལ་ཕྱོགས་ཀྱང་བདགས་པ་ཡི། །གཞན་སེལ་ཉིད་ཡིན་གཉིས་པོ་མིན། །འོན་མཐུན་ཡུལ་ཕྱོགས་དེ་བདགས་པ་བ་ཤེས་འདོད་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ནམ། མཚན་ཉིད་པ་ཚོགས་དོན་དང་མཐུན་པའམ། གཉི་གའི་སྒྲ་དོན་དང་མཐུན་པ་ལ་ཟེར་ཞེ་ན། རང་མཚན་དང་སྒྲ་དོན་སོ་སོར་ལན་འདེབས་པ་ནི་རྟོག་གེའི་གསང་ཚིག་གི་གནད་གཞན་སེལ་གྱི་འཇུག་པ་མ་ཤེས་པར་ཟད་ལ། འོན་ཀྱང་ཚོགས་དོན་དང་མཐུན་པ་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་ལ་མེ་ལྡན་དང་མཐུན་ཞེས་བརྗོད་ན་ནི་ཆོས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཤེས་འདོད་མཐུན་ཡུལ་དུ་སོང་གི་ཚོགས་དོན་མཐུན་ཡུལ་དུ་མ་སོང་སྟེ། དཔེར་ན་དབྱུག་པ་ཅན་དང་མཐུན་ཞེས་བརྗོད་ན་ཁྱད་པར་བྱས་ཆོས་སྐྱེས་བུ་མཐུན་ཡུལ་དུ་འགྲོ་བ་བཞིན་ནོ། །ཡང་ལ་མེ་ལྡན་དང་མཐུན་ཇི་ལྟར་མཐུན་ན་དུ་བའི་རྒྱུ་ཚོགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་གཞན་དང་མཐུན་ཞེས་ཟེར་དགོས་པས་སྐབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་ལྡན་པ་མི་འགྲུབ་བོ། །སློབ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་མཐུན་ཡུལ་ཆོས་ཅན་ལ་གསུངས་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་རང་གི་ལུགས་ནི་ཕྱོགས་བདགས་པ་བའི་སེལ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། འདི་ལ་གཞན་གྱི་ཀླན་ཀ་མེད། །གཞུང་གི་དགོངས་པའང་འདི་ཉིད་ཡིན། །འདིར་གཞན་གྱི་ཀླན་ཀ་གསུམ་སྤང་བ་ལས་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཁྱབ་པ་བསྒྲུབ་པའི་དུས་སུ་བསྒྲུབ་བྱ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་རྟགས་མཐུན་ཕྱོགས་ཉིད་ལ་ཡོད་པའི་རྗེས་འགྲོའི་ཁྱབ་པ་ངེས་པ་ལ་ཡོད་པ་མཐུན་ཕྱོགས་

{༢༧༨}

ངེས་པ་ལ་ལྟོས་ལ། དེ་གྲུབ་པ་ལ་ཕྱོགས་བཏགས་པ་བ་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཡོད་དུ་མཐུན་པ་ལ་ལྟོས་ཤིང་དེའང་
བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཡོད་གྲུབ་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལྡན་ལའང་མཚུངས་སོ། །འདིར་ལན་
དངོས་ནི། ཚང་མང་དུ་དུ་བ་མེ་དང་འབྲེལ་བར་ངེས་ནས་ལ་ལའང་དུ་བས་མེ་གྲུབ་ན་མཐུན་དཔེ་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཐ་
སྙད་དུ་འཇོག་གོ །དེས་ན་དུ་བ་དང་མེའི་འབྲེལ་པ་གྲུབ་པའི་ཚང་མང་འདི་དང་ལ་གཉིས་མེ་དང་ལྡན་པར་མཐུན་ནོ། །
ཞེས་རྒོལ་བས་བསྒྲུབས་ནས་ཕྱིར་རྒོལ་ལ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་འགལ་བ་མེད་དོ། །སློབ་དཔོན་ཤཱཀྱ་བའང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་
ལྡན་དུ་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་གཞན་ལ་དགོངས་ནས་ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་དོར་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་
ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པ་འགལ་བར་ཐལ་བ་སྤང་བ་ནི། སྒྲ་ཆོས་ཅན་རྟག་སྟེ། གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཅེས་བཀོད་པའི་ཚེ་
ཕྱོགས་བཏགས་པ་བ་སྒྲ་དང་རྟག་པའི་ཆོས་ཡོད་དུ་མཐུན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཉིད་ལ་འཇུག་
པའི་ཕྱིར་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རྟག་པའི་རང་མཚན་མི་སྲིད་ཀྱང་གཞན་སེལ་སྲིད་ཅིང་དེ་དང་མཐུན་པ་ནམ་
མཁའ་ལ་སོགས་པ་སྲིད་པས་དེ་དང་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་གཉིས་ཀ་ལ་ཤེས་བྱས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་མ་ངེས་པ་ཡིན་གྱི་
འགལ་བར་ག་ལ་འགྱུར། གསུམ་པ་ཡང་དག་གི་རྟོད་གཞི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་ཐལ་བ་སྤང་བ་ནི། ཡང་དག་གི་རྟོད་
གཞི་རང་ཉིད་རང་དང་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་ལ། འདོད་ན་དེ་ལ་རྟགས་ཞུགས་པས་རྟག་ལྟོག་པ་
མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རྟོད་གཞི་མཐུན་ཡུལ་ཡིན་པས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་ག་ལ་འགྱུར། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་
མཐུན་ཕྱོགས་ཉིད་ལ་ཡོད་

པའི་ངེས་གཟུང་གིས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འང་ཡོད་པ་འགོག་གི ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་པ་མི་འགོག་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་འང་དེ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་རྟགས་ཀྱི་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཡུལ་ངོས་བཟུང་ན། རྫས་ནི་དངོས་པོ་ལས་གཞན་མིན། །གཞན་སེལ་ལས་གཞན་ལྡོག་པ་མེད། །དེས་ན་རྫས་ལྡོག་གཅིག་ཉིད་དུ། །འབྲེལ་པ་ཉིད་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱེད། །རྫས་ཞེས་བྱ་བ་ཆོས་དུ་མ་གཅིག་ཏུ་འདུས་པ་མུ་སྟེགས་བྱེད་ལ་གྲགས་པ་དེ་ལྟ་བུ་མི་སྲིད་ལ། དོན་རང་མཚན་ཉིད་ལ་རྫས་སུ་འདོད་ན་མིང་དུ་འདོགས་པ་ལ་རག་གོ །ལྡོག་པ་ནི་གཞན་སེལ་ཡིན་ལ་དེ་ལ་རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་པ་མ་གཏོགས་པ་ངོ་བོར་གྲུབ་པ་མེད་པས་དངོས་མེད་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྒྲ་དོན་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱས་པས་རང་མཚན་ལ་གོ་བའི་འཐད་པ་དང་། དངོས་པོ་དང་ལྡོག་པ་གཉིས་པོ་དེ་འང་འཆད་པའི་ཚེ་སོ་སོར་འབྱེད་ལ་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཚེ་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་ནས་འཇུག་ཡུལ་གོ་བའི་འཐད་པ་གཞན་སེལ་གྱི་ལེ་ཚུར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་གཞན་སེལ་གྱི་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི། ཡོད་མེད་གཉི་ག་ལ་བརྟེན་ནས། །སྒྲ་དོན་གསུམ་གྱིས་ཆོས་གཉིས་བསྒྲུབ། །ཡོད་པའི་ཆོས་དངོས་པོའི་ཉེར་ལེན་ཅན་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། མེད་པའི་ཆོས་དངོས་པོའི་ཉེར་ལེན་ཅན་མ་ཡིན་པ་རི་བོང་གི་རྭ་ལ་སོགས་པ་དང་། གཉི་གའི་ཆོས་གཉིས་ཀར་གཞན་སེལ་གྱི་སྒྲོ་གདགས་སུ་རུང་བ་ཤེས་བྱ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་སྐད་དུ་འང་། ཐོག་མེད་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི། །རྣམ་པར་རྟོག་པས་ཡོངས་བསྒྲུབ་པ། །ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པའི། །སྒྲ་དོན་ཆོས་ནི་རྣམ་པ་གསུམ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

༼༡༧༨༽

གསུམ་པ་དེའང་ཕྱི་རོལ་དུ་ཞེན་ནས་ཡུལ་དུ་འཇོག་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་གསུམ་གྱི་སྒྲ་དོན་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་གཉིས་བསྒྲུབ་པ་ནི་དོན་དང་ཐ་སྙད་ཡིན་ཞིང་། དེ་དག་ལའང་། དོན་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གཉིས་དང་། ཐ་སྙད་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་བསྒྲུབ་པ་གཉིས་གཉིས་བཞི་ཡིན་ནོ། །དེའང་རྟགས་གསུམ་པོའི་དོན་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་ན་དོན་དང་ཐ་སྙད་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་ན་ཐ་སྙད་བསྒྲུབ་ཡིན་ནོ། །འདི་དེའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ལ་བརྟེན་པས་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡིན་ཡང་དགག་བྱ་འགོག་པའི་ཚེ་མི་དམིགས་པའི་བྱེ་བྲག་ཏུའང་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། རིགས་པས་མི་འཐད་པ་དང་། ལུང་དང་འགལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་ཐོག་མར་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་དཔྱད་ན་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ནི། དུ་བའི་རྟགས་ལས་སྐྱ་བོའི་རྗེས། །ཚུལ་གསུམ་རྟགས་ལ་ཤེས་བྱ་ཅམ། །མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་སུ། །དཔྱོད་ན་ཚད་མ་འཇིག་ཅེ་ན། །རྗེས་ལྡོག་མ་ཕྱེ་བར་བསྒྲུབ་པ་ལྟར་ན་དུ་བས་མེ་བསྒྲུབ་པའི་ཚེ་སྐྱ་བོའི་རྗེས་ཙམ་ཕྱོགས་གར་འདུ། དེ་བཞིན་དུ་བྱས་ལྡོག་རྟགས་སུ་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་བགོད་པའི་ཚེ་ཤེས་བྱ་ཙམ་ལྡོག་ཕྱོགས་གང་འདུ་བརྟག་ན་མི་འཐད་ཅེ་ན། དུ་བ་དང་ནི་ཚུལ་གསུམ་གྱི། །གཞན་སེལ་གཉིས་པོ་སྐྱ་བོ་དང་། །ཤེས་བྱ་གཉིས་ཀྱི་ལོག་པ་དང་། །ལྡོག་པ་གཉིས་ལ་འབྲེལ་ཕྱིར་འཐད། །ཀོ་བོ་ལ་བློ་ངོར་ཕྱུང་པོ་གསུམ་པ་མི་སྲིད་པས་དུ་བས་མེ་བསྒྲུབ་པ་ནི་དུ་བའི་སྐྱ་བོ་མཐུན་ཕྱོགས། དུ་མིན་གྱི་སྐྱ་བོ་མི་མཐུན་ཕྱོགས། གཉིས་ཀས་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་སྐྱ་བོའི་གཞན་སེལ་ནི་གཞི་གའི་ཆོས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱས་ལྡོག་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་བསྒྲུབ

པ་ན་ཤེས་བྱ་ཙམ་ལྡོག་ཀྱང་རྩུལ་གསུམ་ཚང་བའི་ཤེས་བྱ་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པས་རྩུལ་གསུམ་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པའི་སྐྱོན་ལས་གྲོལ་ལ། མ་ཚང་བའི་ཤེས་བྱ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་པས་ཤེས་བྱའི་ལྡོག་པ་ལ་རྩུལ་གསུམ་ཚང་བར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ལས་གྲོལ་ཞིང་། གཉི་གས་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་ཤེས་བྱའི་གཞན་སེལ་ནི་གཉི་གའི་ཆོས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ན་ཁྱེད་རང་ལའང་ཤེས་བྱ་ལ་དངོས་པོ་དངོས་མེད་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་མ་ཆོད་པར་ཐལ། ཤེས་བྱ་ཙམ་ལྡོག་ཕུང་པོ་གསུམ་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དོན་ལ་ཕུང་གསུམ་མེད་ཀྱང་བློ་ངོར་ཤེས་བྱ་ཙམ་ལྡོག་ཕུང་གསུམ་དུ་རྟོགས་པ་འགལ་བ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་རྟགས་དང་དགག་བྱ་ལ་བརྟག་ན་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་རྩོད་པ་བཞི་ལས། གཞན་གྱི་ལན་དགག་པ་ནི། ལྡོག་འགོག་ཆོས་རྟགས་ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱི། །རྩོད་པ་བཞི་ཡི་གཞན་ལན་འབྲུལ། །དང་པོ་རྟགས་དགག་བྱའི་ཆོས་ལྡན་ལས་ལྡོག་ན་སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་ཏུ་བསྒྲུབ་པའི་ཚེ། དགག་བྱ་བཀག་ནས་ཆོས་གཞན་མི་འཕེན་པ། བཀོད་པ་ན་འདི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་ལས་ལྡོག་པར་ཐལ་ཏེ། ཆོས་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་དེ་ཉིད་དགག་བྱའི་ཆོས་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་སྟོང་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན་རྟགས་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་དེ་རྟགས་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རྟགས་དགག་བྱའི་ཆོས་ལས་ལྡོག་ན་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་མེད་དགག་གིས་ཐ་སྙད་ཀྱིས་སྟོང་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་དགག་བྱ་བཀག་ནས་ཆོས་གཞན་འཕེན་པ་བཀོད་པ་རང་གི་ཆོས་ཅན་ལས་ལྡོག་པར་ཐལ་ཏེ། ཆོས་ཅན་མེད་དགག

༼༣༥༠༽

གི་ཐ་སྙད་དེ་ཉིད་དགག་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པས་སོ། །འདོད་ན་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། རྟགས་ཆོས་ཅན་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགལ་ཞིག་ན་རེ་ཆོས་ལྡན་ལས་ལྡོག་ལ་འོན་ཀྱང་རྗེས་འགྲོ་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྗེས་འགྲོ་ནི་རྟགས་ཤེས་འདོད་ལ་ཇི་ལྟར་འགོག་བྱ་ལྟར་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལྡན་ལ་འཇུག་པས་སོ། །ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་ཞུགས་ན་མེད་དགག་ཉིད་འགྱུར་ལ་ཐ་དད་ལྡན་པར་ཞུགས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་འགྲོ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་རྟགས་དགག་བྱ་འགོག་པའི་ཚེ་དགག་བྱའི་ཆོས་ལྡན་འགོག་ན་སྔར་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་དེས་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་ཉིད་འགོག་པར་ཐལ་ལ་འདོད་ན་ཆོས་འགོག་པའི་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཡང་དགག་བྱའི་ཆོས་འགོག་ན་འགལ་ཁྱབ་དམིགས་པའི་རྟགས་དེས་རང་གི་ཆོས་ཅན་ཉིད་འགོག་པར་ཐལ་ཏེ། ཆོས་ཅན་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་དེ་ཉིད་དགག་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན་ཆོས་ཅན་འགོག་པའི་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་ལ་སྔ་མ་ལྟར་ལན་འདེབས་མོད་ཀྱི་གཞན་སེལ་མ་མཁྱེན་པར་ཟད་དོ། །གསུམ་པ་སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་ཏུ་བསྒྲུབ་པ་ན། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རང་ལྡོག་ལ་བསྒྲུབ་ཆོས་དོར་བའི་རྟེན་པར་ཐལ་ལ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་དེ་ལ་རྟགས་ཞུགས་ན་ལྡོག་པ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཞིང་མ་ཞུགས་ན་རྟགས་རྗེས་འགྲོ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ལ་རྟགས་བསྒྲུབ་ཆོས་དོར་བ་མི་འཇུག་མོད་ཀྱི་རྗེས་འགྲོ་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་ལྡན་གྱི་གཞི་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས

༼༢༥༧༽

པའང་གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་མ་མཁྱེན་པར་ཟད་དོ། །བཞི་པ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བས་བྱས་པ་གཏན་ཚིགས་སུ་བསྒྲུབ་པ་ན་གཏན་ཚིགས་ཚུལ་གསུམ་དེ་ཉིད་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་ཚུལ་གསུམ་དེ་ཉིད་ལ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡང་ཚང་བར་ཐལ་ལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་མཚན་ཉིད་ལ་མཚོན་བྱ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་བྱས་པ་གཏན་ཚིགས་ཙམ་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་བསྒྲུབ་པ་ན་ཚུལ་གསུམ་ཡང་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ལ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་ཀ་ལ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པའང་། སྐབས་ཕྱེ་ནས་ལན་འདེབས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཚུལ་གསུམ་གྱི་རང་ལྡོག་ཕུང་པོ་གསུམ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ལན་ནི། མེད་དགག་ཐ་སྙད་མེད་དགག་དང་། །སྤྱི་ལྡོག་ཕུང་གསུམ་ཡིན་ཕྱིར་འཐད། །རྩོད་པ་སྔ་མ་གསུམ་པོ་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་ནོར་བས་རྩོད་པར་ཟད་དོ། །གལ་ཏེ་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་ན་དགག་སྒྲུབ་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ལ། འདོད་ན་མཐར་དངོས་པོ་དངོས་མེད་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་འདི་མེད་པ་གཞན་སེལ་ཡིན་པས་ཅི་ཡང་མེད་པ་ལ་མེད་དགག་གི་བརྡ་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རྟགས་དགག་བྱ་ལས་ལྡོག་གམ་འགོག་ཀྱང་རུང་སྟེ་དགག་གཞི་ལ་དགག་བྱའི་ཆོས་ལྡོག་པའམ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་དུ་བསྒྲུབ་པ་ན། མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་སྟོང་པ་དགག་གཞི་སྟོང་ཉིད་ལ་འགོག་པ་ག་ལ་འགལ། ཡང་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་སྟོང་པའང་མེད་དགག་གི་ཐ

༼༢༡༢༽

སྣོད་ལ་ལྡན་པར་ཁོ་བོ་མི་འདོད་དོ། །བཞི་པ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བསྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡང་ལྡོག་པས་ཕྱི་ན་ཕྱོགས་གསུམ་ཀར་འགྲོ་བ་མི་འགལ་བས་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་ལས་རང་གྲོལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་ནོག་ལྐོག་ཤལ་མཚན་ཉིད་དུ་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལུང་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་ནི། རྣམ་ངེས་ལས། དེ་ལྟ་ན་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་འགལ་ལོ་སྙམ་ན། དེ་ནི་མུ་སྟེགས་པ་འགའ་ཞིག་དགག་སྒྲུབ་དོན་ལ་བྱེད་ལ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་མི་སྟོང་དོན་ལ་དངོས་འགལ་དུ་འདོད་པ་དང་། བློ་ངོར་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དོན་ལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་འདོད་པས་དེ་དག་འགལ་བར་དགོངས་ནས་ཐལ་བར་བརྗོད་པ་མི་འགལ་ལོ། །དེས་ན་དོན་ཕྱུང་གསུམ་སེལ་བར་གནས་པ་དང་། བློས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པའི་ངོར་ཕྱུང་གསུམ་མི་སེལ་བ་ལ་དགོངས་ནས་དེའི་ཕྱིར་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་འཇུག་པ་དང་ལྡོག་པ་ཕྱོགས་རྣམ་པར་གཞག་པ་ལ་མི་ལྟོས་པ་དེ་དག་ནི། ཕན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས་ཕྱུང་པོ་གསུམ་པ་ལྡོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་དེ་དག་ལྟོས་གཞིར་འཇོག་པའི་འཐད་པ་ནི། ཇི་སྐྱེད་རྟགས་སུ་བཀོད་གྱུར་པ། །དེ་སྙེད་ཕྱོགས་གསུམ་ལ་ལྟོས་པ། །དངོས་སུ་གང་རུང་མ་ཚང་ཡང་། །ལྟོས་གཞི་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ཡིན། །ཕྱོགས་གསུམ་པོ་དེ་སྤྱི་རྟགས་སུ་བཀོད་ཚད་ཀྱི་སྐྱོན་ཡོན་བརྟེ་བའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱེ་བྲག་ཡང་དག་གི་སྐབས་སུ་ཕྱོགས་དང་མཐུན་ཕྱོགས་གྲུབ་དགོས་ལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མ་གྲུབ་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་དོ། །དགག་སྒྲུབ་སེལ་

༼༢༨༡༽

བས་བྱེད་འདི་ལ། །རྗེས་ལྡོག་ཕྱེ་ནས་ཕྱོགས་གཉིས་སུ། །རྟོད་པའི་ཉེས་པས་མི་གནོད་དེ། །ཚད་མའི་ཡུལ་ལ་མཁས་ཕྱིར་རོ། །བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །གཉིས་པ་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་རྟགས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཡང་དག་དང་། ལྟར་སྣང་དང་། དེ་དག་གི་ངེས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་ངོས་གཟུང་བ་དང་། མཚོན་བྱའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའོ། དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཚན་ཉིད་ངོས་གཟུང་བ་དང་། དེ་མཚན་ཉིད་དུ་ཇི་ལྟར་འགྲོ་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས་གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་ན། ཚུལ་གཅིག་ནས་ནི་དྲུག་གི་བར། །ཉི་ཚེའི་ཚུལ་གཞན་འདོད་པ་འབྲུལ། །སློད་ཀྱི་རྗེས་གཞན་དུ་མི་འཐད་པའི་ཡན་ལག་ཅེས་བྱ་བའི་ཚུལ་གཅིག་ཉིད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་མི་འཐད་དེ། ཆོས་ཅན་ལས་གཞན་དུ་མི་འཐད་ན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། ཆོས་ལས་གཞན་དུ་མི་འཐད་ན། མིག་གི་གཟུང་བྱས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་ཚོགས་པ་ལས་གཞན་དུ་མི་འཐད་ན་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ལྟོས་པར་འགྱུར་ལ་གོ་བྱེད་ལས་གཞན་དུ་མི་འཐད་ན་ཚུལ་གསུམ་ཉིད་ལས་མི་འདའོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ཕྱོགས་ཆོས་རྗེས་འགྲོའམ་ཕྱོགས་ཆོས་དང་ལྡོག་པ་གང་ཡང་རུང་བའི་ཚུལ་གཉིས་པར་འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ་རྗེས་འགྲོ་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་ལྡོག་པ་འདུས་པས་ཚུལ་གསུམ་ཉིད་ཡིན་ལ་ཕྱོགས་གཉིས་ལ་མཐོང་མ་མཐོང་ཙམ་གྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་འབྲུལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་རིགས་པ་ཅན་འགའ་ཞིག་ཆོས་ཅན་ལ་གྲུབ་པ་སྔ་མ་ཅན་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་ལྷག་མ་ཅན། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་སྤྱི་ལ་མ་མཐོང་ལ་

༼༣༡༩༽

མངོན་སུམ་དང་ལུང་གཉིས་ཀྱིས་མི་གནོད་པ་འགལ་བ་མེད་པ་སྟེ། ཚུལ་བཞིར་འདོད་པའང་ཚུལ་གསུམ་མ་ཤེས་པའི་རྣམ་འགྱུར་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་གྲུབ་ན་འགལ་བ་མེད་ལ་འགལ་ན་ཚུལ་གསུམ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ཚུལ་གསུམ་དང་དེ་ཤེས་པ་སྟེ་ཚུལ་བཞིར་འདོད་པ་དང་། ཡང་ཚུལ་གསུམ་དང་གྲངས་སོ་སོར་ངེས་པ་དང་། གནོད་པ་མེད་པའི་ཡུལ་ཅན་དང་ལྔར་འདོད་པའང་ཚུལ་གསུམ་མ་ཤེས་པའི་རྣམ་འགྱུར་ཡིན་པས་མི་འཐད་པར་གོ་སླའོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ཚུལ་གསུམ་གྱི་སྟེང་དུ་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་གནོད་པ་འབབ་པའི་རྟགས་གཅོད་པ་ལ་གནོད་པ་མེད་པའི་ཡུལ་ཅན། འགལ་བ་ལ་མི་འཁྲུལ་པ་གཅོད་པ་ལ་རྗོད་པར་འདོད་པའི་གྲངས་གཅིག་པ། ཚུལ་གསུམ་བློས་མ་ངེས་པ། གཅོད་པ་ལ་ངེས་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་ཚུལ་དྲུག་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེའི་ཚུལ་ཕྱི་མ་གསུམ་པོ་མི་འཐད་པ་ལ་རེ་ཞིག་གནོད་པ་མེད་པའི་ཡུལ་ཅན་ནི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་དངོས་སུ་གནོད་པ་ནི་བསལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་བསལ་བ་མེད་པའི་ཕྱོགས་ཉིད་ཀྱིས་གཅོད་ཅིང་། གནོད་པ་དོགས་པ་མེད་པ་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་ཉིད་གྲུབ་དགོས་ལ་དེ་གྲུབ་ན་རྟགས་མི་དགོས་པས་གནོད་པར་དོགས་པ་ནི་སྐྱོན་མ་ཡིན་པས་གཅད་མི་དགོས་སོ། །ཡང་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་གྲངས་གཅིག་པ་ཅན་ཡང་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ལ་འགལ་བ་ལ་མི་འཁྲུལ་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པའི་གཞི་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་མེད་ན་མི་འཁྲུལ་པ་མེད་ལ་ཡོད་ན་དེ་དང་འགལ་བ་མི་སྲིད་དོ། །ཡང་ངེས་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ཡང་ཚུལ་གསུམ་ཉིད་ངེས་པ་ལ་ཟེར་ན་ཚུལ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་ལ། དེ་ལས་གཞན་མི་དགོས་ཏེ་རྣམ་གཅད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས

{༣༥༥}
པ་རང་གི་ལུགས་ནི། །ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་འབྲེལ་པ་ངེས། །གཏན་ཚིགས་མཚན་ཉིད་སྐྱོན་མེད་ཡིན། །ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པ་ཚུལ་དང་པོ། །ཡོད་ན་ཡོད་པའི་རྗེས་འགྲོ་དང་། །ལྡོག་ན་ལྡོག་པའི་ལྡོག་པ་ཚང་ན་འབྲེལ་པ་གྲུབ་པས་ཚུལ་གསུམ་གྱི་དགོངས་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། ཚུལ་གཉིས་པ་དང་རྗེས་འགྲོ་ཡིས། །ལྡོག་པ་འཕེན་པའི་སྐྱོན་གཉིས་མེད། །ཁ་ཅིག་ཕྱོགས་ཆོས་དང་རྗེས་འགྲོ་ཁྱད་པར་ཅན་མ་ལྡོག་པ་ཁྱད་པར་ཅན་གཉིས་སམ། ཕྱོགས་ཆོས་དང་འབྲེལ་པ་གྲུབ་པ་གཉིས་སུ་འདུས་པས་རྟགས་ཚུལ་གཉིས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཟེར་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བསྒྲུབ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གཉིས་མེད་ན་འབྲེལ་པ་མི་འགྲུབ་ཅིང་འབྲེལ་པ་གྲུབ་ན་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ཚུལ་གཉིས་གྲུབ་པས་ཚུལ་གསུམ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཡང་རྗེས་འགྲོ་ཙམ་པོ་འཁྲུལ་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་ལྡོག་པ་འདུས་ན་རྗེས་འགྲོས་ལྡོག་པ་འཕེན་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། ཡོད་ན་ཡོད་པའི་རྗེས་འགྲོ་དེ་ཉིད་ལོག་ན་ལྡོག་པའི་ལྡོག་པ་ལ་མི་འཁྲུལ་པ་ཡིན་པས་མི་འགལ་ལོ། །དེས་ན་ཕྱོགས་ཆོས་དེ་ཆས་ཁྱབ་པ་དང་། ཕྱོགས་ཆོས་དེ་འབྲེལ་པ་གྲུབ་པ་དང་། ཚུལ་གསུམ་ངེས་པ་རྣམས་དོན་གཅིག་གོ །གཉིས་པ་དེ་མཚན་ཉིད་དུ་ཇི་ལྟར་འགྲོ་བའི་ཚུལ་ནི། ཡང་དག་གི་རྟགས་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པའམ། ངེས་སུ་རུང་བ་ཙམ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་གསུམ་ལས་གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་ན། ངེས་རུང་རྟགས་མིན་ཐེ་ཚོམ་ཕྱིར། །ངེས་རུང་ནི་མ་ངེས་པས་ཐེ་ཚོམ་ཡིན་ལ། །ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་དུ་བ་ལ་སོགས་པ་བཀོད་ན་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། རང་ཉིད་དམ་དེའི

{༣༥༨}

གཞི་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ན་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མེ་བསྒྲུབ་པ་ལ་རླངས་པ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོར་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་འབྱུང་བ་འདུས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཞེས་བྱ་བ་དང་གཟུགས་ལ་སྒྲོན་མ་བཞིན་དུ་རང་གི་ངོ་བོས་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། ཁྱབ་པའམ་ཆོས་ཅན་ལ་བརྟེན་པ་མ་ངེས་ན་ནི་དེའི་རང་བཞིན་གྱིས་གོ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་བྱ་བ་དང་། ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ་ཡང་སྤྱོབས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཐེ་ཚོམ་དུ་འགྱུར་ན་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཚུལ་གསུམ་མ་གྲུབ་ཐེ་ཚོམ་ཟ། །རྟོགས་པ་པོ་ཡི་སྒྲུབ་བྱེད་མིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་བརྗོད་ན། ངེས་པ་རྟགས་ཡིན་གོ་བྱེད་ཕྱིར། །ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་དགག་སྒྲུབ་མི་བྱེད་ཀྱི་གཞན་སེལ་གྱི་སྒོ་ནས་བྱེད་ལ་སེལ་བའི་ངོར་ཚུལ་གསུམ་ཙམ་གྲུབ་པ་ལྟག་ལྟན་ལའང་ཡོད་ཅིང་གོ་བྱེད་དུ་འགྲོ་བ་ལ་མ་ངེས་པ་མི་སྲིད་དེ་ངེས་པ་མེད་ན་འབྲེལ་པ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས་འབྲེལ་པ་ལ་དགོངས་ནས་ངེས་པ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ངེས་རུང་ཙམ་ཞིག་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་གྱི་དོན་རང་མཚན་འགའ་ཞིག་ལའང་ཡོད་མོད་ཀྱི་དེ་རྟགས་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རོལ་རྟེན་མི་སྒྲ་དོན་ལ། །བརྟེན་ནས་འདིར་ནི་བསྒྲུབ་པ་དང་། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་ནི་ཤེས་པ་ལ་གྲུབ་པའི་ཐ་དད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཐ་མར་སློས་པའི་ངེས་པ་ཉིད་ནི་ཚུལ་གསུམ་ཀ་ལ་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེས་ན་འདི་དབང་ཤེས་ཀྱི་སྒྲ་ཡུལ་འཛིན་ནུས་ལ་མི་ཟེར་བར་འཛིན་པ་ལ་ཟེར་བ་ལྟར། རྟགས་ཀྱི་སྒྲའང་གོ་ནུས་ལ་མི་ཟེར་བར

གོ་བྱེད་ཉིད་ལ་གསུངས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། འདི་ལ་གཞན་གྱི་ཀླན་ཀ་མེད། །དེ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ངེས་པ་ལ་རྣམ་གཅད་མེད་དེ་མ་ངེས་ཀྱང་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་སྒྲོམ་གྱི་ས་བོན་ཡང་ས་བོན་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བསྒྲེ་ན། ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་དུ་བ་ལ་སོགས་པ་གཅོད་ལ་སྒྲོམ་གྱི་ས་བོན་ཀྱང་རྐྱེན་དང་མ་ཕྲད་ན་བྱེད་རྒྱུར་མི་འདོད་ཅིང་། རྟགས་ཀྱང་མི་ངེས་ན་གོ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་ལ་དོན་གྱི་ཆོས་སུ་མི་འཐད་པ་ནི་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པར་བྱས་པ་དེ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་བློ་ལ་ལྟོས་ན་དུ་བ་དང་བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་དོན་ཆོས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ་མི་ལྟོས་ན་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་དུས་ནའང་ངེས་པར་བྱས་པ་ཡོད་པས་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་རྟགས་ལྟར་སྣང་གཅོད་མི་ནུས་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། བློ་ལ་ལྟོས་ཀྱང་དུ་བ་དང་བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་དོན་ཆོས་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། སྣང་བཏགས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ཧ་ཅང་ཐལ་བ་ལ་ལྔ་ལས། དང་པོ་སྐྱེ་བུ་ཀུན་གྱིས་ངེས་བྱར་ཐལ་བ་ནི། བཻ་ཌཱུར་ཡའི་སྔོན་པོ་དོན་ཆོས་ཡིན་པས་སྐྱེས་བུ་ཀུན་ལ་ལྟོས་ན་སྔོན་པོར་གནས་པ་བཞིན་དུ་རྟགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ངེས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཁོ་བོ་ཅག་བློའི་ཆོས་དོན་དུ་འཛིན་པ་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །གཉིས་པ་རྟགས་ལས་རྟགས་འཛིན་མི་སྐྱེ་བར་ཐལ་བ་ནི་ཚུལ་གསུམ་མ་ངེས་པའི་སྔར་རྟགས་མ་ཡིན་པས་དེ་ལས་རྟགས་འཛིན་སྐྱེས་པ་དེ་རྟགས་མ་ཡིན་པ་ལ་རྟགས་འཛིན་སྐྱེས་པར་འགྱུར་རོ། །འདོད་ན། འདི་ལྟར་དངོས་གང་ཅི་འདྲ་བ། །དེ་ནི་དེ་འདྲའི་རྟགས་སེམས་ཀྱི། །རྒྱུ་ཡིན་དེ་ལས་དེ་ལྟ་ཡི། །དངོས་ལས་དེ་བསྐྱེད་རྟགས་ཅན་བློ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་

༼༣༡༡༽

ལོ་ཞེ་ན། ཁོ་བོ་ཅག་རྟགས་སུ་དགོད་བྱའི་ངོ་བོ་དུ་བ་དང་བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་རྟགས་འཛིན་སྐྱེ་བར་འདོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པ་ལས་སྐྱེ་བར་མི་འདོད་དོ། །གསུམ་པ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་རྒྱུ་འབྲས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཐལ་བ་ནི། ཚུལ་གསུམ་ངེས་པ་བློ་ལ་ལྟོས་ན་བློ་ཐ་དད་ཀྱི་ལྟོས་པར་སོང་བས་རྒྱུར་འགྱུར་ལ། ཡུལ་ཐ་དད་ཀྱི་ལྟོས་ཆོས་སུ་སོང་བས་འབྲས་བུར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ངེས་པ་ལས་ཡུལ་སྐྱེ་བར་མི་འདོད་ཀྱི་ངེས་པ་ཉིད་ཡུལ་གྱི་ཆོས་སུ་གཞན་སེལ་གྱིས་བཟུང་བས་མི་འགལ་ལོ། །བཞི་པ་དགག་རྟགས་མི་རྟག་པར་ཐལ་བ་ནི། དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པ་ལ་སོགས་པ་མི་རྟག་པར་འགྱུར་ཏེ་སྔར་མ་ངེས་པ་ན་རྟགས་མ་ཡིན་ལ་ངེས་པ་ན་རྟགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན་དངོས་པོར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། དོན་ལ་སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་ན་མི་རྟག་པར་འགྱུར་གྱི་བློས་རེས་འཛོག་ཏུ་བཟུང་བས་དོན་མི་རྟག་པར་འགྱུར་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་ལོ། དེ་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་ན། ངེས་རུང་བ་ལའང་མཚུངས་སོ། །ལྔ་པ་མཚན་ཉིད་དང་མཚུངས་པར་ཐལ་བ་ནི། གཏན་ཚིགས་ལ་ངེས་པ་དགོས་པ་ན་མཚན་ཉིད་ལའང་ངེས་པ་དགོས་སོ་ཞེ་ན། འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དགག་སྒྲུབ་ཐམས་ཅད་དོན་ལ་མི་རྟེན་པར་སྒྲ་དོན་ལ་བྱེད་པས་མཚོན་བྱ་ངེས་པ་ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་དགོས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གཞན་སེལ་གྱི་ཡུལ་མ་རྟོགས་པར་དོན་ལ་ནི་མཚན་མཚོན་གྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག་རྟགས་ཀྱི་སྒྲ་དོན་བསྒྲུབ་བྱ་གོ་བྱེད་ཡིན་ལ། དེའང་དངོས་སུ་གོ་ན་ངེས་པ་དགོས་ལ་བརྒྱུད་ནས་གོ་ན་ངེས་རུང་གིས་ཆོག་གོ་ཞེས་ཟེར་ནས་ངེས་པ་བ་རྣམས་ཀྱི་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་སྤོང་བ་ནི་གཞུང་གི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མ་མཐྱེན་པར་ཟད་དོ། །

༼༣༥༩༽

དེས་ན་འདི་ལྟ་བུའི་རྟོག་དཔྱོད་མཐའ་དག་གཞན་སེལ་ལ་བློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པའི་རྣམ་གཞག་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་བ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་ན། ཁ་ཅིག་རྗོད་གཞིས་ཁྱད་པར་དུ། །བྱས་པ་རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞིར་འདོད། །རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་ཁྱབ་ངེས་པ་དང་གཞི་ལ་བཀག་པའི་ལྡོག་ཁྱབ་ངེས་པས་འགྲུབ་པ་དང་། དེ་དག་གིས་མི་འགྲུབ་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ནས་བསྒྲུབ་སྟེ་རྟགས་ལའི་དུ་བ་ཉིད་དཔེ་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་ཡང་མཚན་ཉིད་ངེས་པའི་ཚད་མས་དུ་ཙམ་གྱི་སྤྱི་ལ་མེས་ཁྱབ་པ་གྲུབ་ན་ཡུལ་དུས་རྣམ་པའི་བྱེ་བྲག་གི་དུ་བ་ཡིན་ནའང་མེས་མ་ཁྱབ་པའི་དོགས་པ་ཆོད་པས་འགྲུབ་བོ། །གལ་ཏེ་སྤྱི་ཁྱབ་གྲུབ་ཀྱང་བྱེ་བྲག་ལ་མི་འགྲུབ་ན་དངོས་པོ་ཙམ་གྱི་སྤྱི་ལ་གཅིག་དང་དུ་མས་ཁྱབ་པ་གྲུབ་ཀྱང་ཡང་དག་གི་དངོས་པོ་ལ་ཡང་དག་གི་གཅིག་དང་དུ་མས་ཁྱབ་པ་མི་འགྲུབ་སྟེ་ཁྱབ་བྱ་ཡང་དག་གི་དངོས་པོ་ཉིད་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གྱི་བཀློག་ཁྱབ་མི་འགྲུབ་བོ། །གལ་ཏེ་ཡང་དག་གི་ཡོད་པ་མ་གྲུབ་ཀྱང་སྤྱིར་དངོས་པོ་ཙམ་ལ་གཅིག་དང་དུ་མས་ཁྱབ་པ་གྲུབ་པས་ཡོད་པ་ཙམ་པོ་དེ་ཉིད་ཡང་དག་གི་ཡོད་པ་ཡིན་ན་ཡང་དག་གི་གཅིག་དང་དུ་མས་མ་ཁྱབ་པ་བམ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་ཆོད་པས་ཁྱབ་པ་འགྲུབ་བོ་ཞེ་ན། འདིར་ཡང་ཁྱབ་བྱ་ལའི་དུ་བ་ཉིད་ལ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་ཀྱང་སྤྱི་དུ་བ་ཙམ་ལ་མེ་ཙམ་གྱིས་ཁྱབ་པ་གྲུབ་པས་དུ་བ་ཙམ་ལའི་ཡིན་ནའང་དེ་ལ་མེས་མ་ཁྱབ་པ་མ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་ཆོད་པས་ཁྱབ་པ་ཅི་སྟེ་མི་འགྲུབ། གཉིས་པ་དུ་ཙམ་མེ་མེད་ལ་འཇུག་པ་ཁེགས་ལ་བྱེ་བྲག་ལའི་དུ་བའང་མེ་མེད་ལ་འཇུག་པ་ཁེགས་པས་ལའི་དུ་བ་ལ་མེས་ཁྱབ་པ་འགྲུབ་སྟེ།

གནོད་པ་

ཅན་གྱིས་བྱས་པ་རྟག་པ་ལ་ཁེགས་པས་བྱས་པ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་གྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་དེ་དག་གིས་ཁྱབ་པ་མི་འགྲུབ་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ་ནི། དབུ་མ་པའི་གྲུབ་མཐས་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་མི་སེལ་བར་ཐལ་བ་དང་། ལྡོག་པ་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་རྟགས་ཀྱི་སྐྱོན་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་ལ་སོགས་པ་སྦྱོར་ནས་གསུང་ངོ་། །འདི་མི་འཐད་དེ། མི་ལྡན་གཅོད་པ་རྩོད་གཞི་ཡིས། །ཡིན་ན་ཡུ་བུ་རྩོད་པ་མེད། །གཞན་ལྡན་གཅོད་ན་རྗེས་འགྲོ་མེད། །ཆོས་དང་བསྒྲུབ་བྱ་དེ་དང་འདྲ། །ལའི་དུ་བ་ལ་སོགས་པ་རྩོད་གཞིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞིར་འདོད་པ་དེ་མི་ལྡན་རྣམས་གཅོད་དུ་སྦྱོར་ན་ཁོ་བོ་ཅག་ཀྱང་འདོད་ལ་གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་དུ་སྦྱོར་ན་རྗེས་འགྲོ་མེད་དོ། །རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་ཁྱབ་ངེས་པར་འགྲུབ་པར་འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་རྩོད་གཞིའི་ཆོས་མི་ལྡན་རྣམས་གཅོད་དུ་སྦྱོར་ཞེས་ངག་སྦྱད་མ་ཤེས་པར་ཟད་དོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་གཞན་སེལ་བ་ཡིན། ཡུལ་དུས་རྣམ་པས་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་དུ་བ་དང་བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་སྤྱི་ལྡོག་རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞིའོ། །དེ་ལ་རྩོད་གཞི་ལ་མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་དུ་གྲུབ་པ་ཕྱོགས་ཆོས་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲུབ་བྱ་འགྲོ་བ་རྗེས་འགྲོ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལྡོག་སྟོབས་ཀྱིས་རྟགས་ལྡོག་པ་ནི་ལྡོག་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱང་མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་དུ་སྦྱོར་རོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། འདི་ལ་གཞན་གྱི་ཀླན་ཀ་མེད། ཁ་ཅིག་རྟགས་ཀྱི་སྤྱི་མི་སྲིད་དོ་ཞེ་ན། རྫས་ཀྱི་སྤྱི་མེད་ཀྱང་གཞན་སེལ་གྱི་སྤྱི་མི་འགལ་ལོ། །ཡང་སྤྱི་གཅིག་པ་དེ་ལ་ཚུལ་གཉིས་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། སེལ་བའི་སྤྱི་དེ་ཉིད་ཕྱོགས་དང་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་དང་འབྲེལ་པས་མི་

༼༣༥༡༽

འགལ་ལོ། །ཡང་ཚུལ་གསུམ་ཅིག་ཅར་ངེས་དགོས་ན་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པ་ན་བསྒྲུབ་བྱ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ལ། རིམ་ཅན་དུ་ངེས་པས་ཆོག་ན་མཉན་བྱའང་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྤྱིར་རྟོག་གཉིས་ཅིག་ཅར་མི་འཇུག་པས་རིམ་གྱིས་ངེས་ལ། འོན་ཀྱང་སྐབས་འགར་ཅིག་ཅར་ངེས་པར་གོ་བ་ནི་ཚུལ་གསུམ་གོམས་པ་གསལ་བས་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པ་ཉིད་ན་བསྒྲུབ་བྱ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་སྤྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་ན་གྲུབ་པ་ལ་བསྒྲུབ་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། ཆོས་ཅན་ལ་མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་དུ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚུལ་འདི་རྟོགས་ན་ཁྱད་པར་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པའི་རྩོད་པ་ལ་སོགས་པ་རང་གྲོལ་དུ་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་མཚོན་བྱའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཇི་ལྟར་འབྱེད་པའི་ཚུལ་དང་། ཕྱེ་བའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་དང་། དེ་དག་གི་འབྲེལ་པ་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། ཐོག་མར་དངོས་པོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ནི། །མཚན་ཉིད་དེ་དང་ལྡན་པ་ཡི། །གཏན་ཚིགས་དབྱེ་སྒོས་དུ་མར་འགྱུར། །ཚུལ་གསུམ་པ་དེའང་རྟགས་སུ་དགོད་བྱའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་མེད་དགག་རྟགས་སུ་དགོད་པ་དང་། མ་ཡིན་དགག་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་གཉིས་དང་། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་དབྱེ་ན་མེད་དགག་སྒྲུབ་པ་དང་། མ་ཡིན་དགག་སྒྲུབ་པ་གཉིས་དང་། འབྲེལ་པའི་དབང་གིས་དབྱེ་ན་བདག་གཅིག་པ་དང་དེ་ལས་བྱུང་བ་གཉིས་དང་། དེ་ལའང་དངོས་འབྲེལ་བརྒྱུད་འབྲེལ་གཉིས་དང་། བསྒྲུབ་ཚུལ་གྱིས་དབྱེ་ན། དོན་བསྒྲུབ་དང་ཐ་སྙད་བསྒྲུབ་གཉིས་དང་། སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱིས་དབྱེ་ན། གྲགས་པ་དང་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་སྦྱོར་བའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་

༼༢༩༣༽

ན་མི་དམིགས་པ་དང་། རང་བཞིན་དང་། འབྲས་བུའི་རྟགས་གསུམ་མོ། །གསུམ་པ་དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། ཁ་ཅིག་སྒྲུབ་རྟགས་གཉིས་སུ་དབྱེ་ན་དགག་རྟགས་ཀྱང་གཉིས་སུ་དབྱེ་བས་བཞིར་འགྱུར་ལ། དགག་པ་གཅིག་ཏུ་སྡུད་ན་སྒྲུབ་པའང་གཅིག་ཏུ་འདུ་བས་ཡང་ན་བཞིའམ་མིན་ན་གཉིས་སུ་ངེས་སོ། །ཞེ་ན་འདིའི་ལན་ལ་གཞན་དག་རྟགས་གསུམ་དུ་བསྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས་དང་བཞིའི་གྲངས་ངེས་བྱེད་པ་ནི་མ་འབྲེལ་པ་ཡིན་ནོ། །རིགས་པའི་དོན་འདི་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་སྦྱོར་བ་ཡི། །སྒོ་ནས་གསུམ་དུ་ངེས་པ་མཛད། །དགག་རྟགས་མཐའ་དག་སྣང་རུང་མི་དམིགས་པར་འདུ་བའི་ཕྱིར་དཔེ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་གཏན་ལ་དབབ་ཏུ་རུང་བས་གཅིག་ཏུ་འདུས་ལ་སྒྲུབ་རྟགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དཔེ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་སྦྱར་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་སུ་ཕྱེ་བས་སྦྱོར་བའི་སྒོ་ནས་རྟགས་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་དེའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། མི་དམིགས་པ་དང་། རང་བཞིན་དང་། འབྲས་བུའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས་མཚན་ཉིད་ནི། དགག་བྱ་འགོག་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་། །ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ངོ་བོ་མི་དམིགས་པ་ལ་བཞི་སྟེ་ཕྱོགས་སུ་བྱུམ་པ་སྣང་རུང་མི་དམིགས་པས་མེད་པའི་ཐ་སྙད་བསྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པ་པ་དང་། མེ་བཀག་ནས་དུ་བ་འགོག་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་མི་དམིགས་པ་དང་། ཤིང་བཀག་པས་ཤ་པ་འགོག་པ་ལྟ་བུ་ཁྱབ་བྱེད་མི་དམིགས་པ་དང་། དུ་བ་བཀག་པས་དུ་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་འགོག་པ་ལ་སོགས་པ་འབྲས་བུ་མི་དམིགས་པའོ། །དེ་དག་འབྲེལ་ཡུལ་བཀག་པས་འབྲེལ་ཆོས་འགོག་པ་མི་

དམིགས་པ་བཞིའོ། །གཉིས་པ་ནི། འགལ་བ་དམིགས་པ་རྣམ་པ་གཉིས། །དེ་ཡང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་དང་། །ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་དམིགས་པའོ། །དང་པོ་ལའང་གཉིས་ལས། གཞན་གྱི་གྲངས་དགག་ན། ཚ་རེག་སྒྲོར་བཞིས་གྲང་རེག་བཞི། །བཀག་པས་སྦྱོར་བ་བཅུ་དྲུག་ཟེར། །མེ་དང་མེའི་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད། མེའི་འབྲས་བུ་དུ་བ། མེའི་ཁྱབ་བྱ་ཙནྡན་གྱི་མེ་སྟེ་བཞིའོ། །གྲང་རེག་ལའང་གྲང་རེག གྲང་རེག་གི་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད། དེའི་འབྲས་བུ་སྤུ་ལོང་། དེའི་ཁྱབ་བྱ་བ་མོའི་རེག་པ་སྟེ་བཞིའོ། །དེའང་གྲང་རེག་ལ་སོགས་པ་བཞི་པོ་སྣང་དུ་མི་རུང་བའི་གཞི་ལ་མེས་འགོག་ན་རང་བཞིན་འགལ་བ་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིའོ། །ཙནྡན་གྱི་མེས་བཞི་པོ་འགོག་ན་རང་བཞིན་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིའོ། །དུ་བས་བཞི་པོ་འགོག་ན་རང་བཞིན་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིའོ། །མེ་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བཞི་པོ་འགོག་ན་རང་བཞིན་འགལ་བའི་རྒྱུ་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞི་སྟེ་བཅུ་དྲུག་འདོད་པ་ལ་ཕྱི་མ་འགལ་བའི་རྒྱུ་དམིགས་བཞི་མི་འཐད་དེ། ནུས་པ་ཐོགས་མེད་མེ་མིན་ཞིང་། །རྒྱུན་མེད་ཕྱིར་ན་འགོག་མི་ནུས། །རྒྱུ་ཙམ་འབྲུལ་པས་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་རྟགས་སུ་མི་རུང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྒྲུབ་བྱ་བསྒྲུབ་པ་ལ་མི་རུང་ཡང་། དགག་བྱ་འགོག་པ་ལ་རུང་ངོ་སྙམ་པའང་མི་འཐད་དེ། ནུས་པ་ཐོགས་མེད་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་མེ་སྐྱེད་པའི་བུད་ཤིང་ཉིད་ཡིན་པས་མེ་མ་ཡིན་པ་དེས་གྲང་རེག་མི་ཁེགས་ལ། ཐོགས་མེད་མེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་ན་མེ་ཉིད་ཀྱིས་ཁེགས་པས་རྒྱུའི་རྟགས་མི་དགོས་ཤིང་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་དུ་འཛོག་པ

༼༣༨༩༽

སྐད་ཅིག་གིས་ལྡོག་པ་ཡིན་ལ་མེར་འཛོག་པ་རྒྱུན་ལ་བྱེད་ན། སྐད་ཅིག་གིས་མེས་གྲང་རེག་མི་ཁེགས་པས་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་རྟགས་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པའང་ཙཎྜན་གྱི་མེ་མེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ན་རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་སུ་འགྱུར་བས་དེ་གཉིས་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། ཙཎྜན་གྱི་མེ་མེ་ཉིད་ཡིན་པས་གྲང་རེག་དང་འགལ་ལ། ཁྱད་པར་སྤྱི་ཆོས་ཐ་དད་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པས་རྟགས་སུའང་རུང་། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་མུན་པ་འགོག་པ་ལ་མར་མེ་དང་། རྟག་པ་འགོག་པ་ལ་རྩོལ་བྱུང་བཀོད་པ་དང་། ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་འགོག་པ་ལ་དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལུང་རིགས་ལས་བྱེ་བྲག་བཀོད་པ་ཐམས་ཅད་ནུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ཀྱང་མཐར་སྣང་བ་དང་བྱས་པ་དང་། སྤྱི་དན་ལས་འདས་པ་ལ་ཐུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། གཞུང་ལས་རྣམ་གཞག་མང་བཤད་ཀྱང་། །འགོག་ནུས་སྦྱ་མ་བཅུ་གཉིས་ཡིན། །སློབ་དཔོན་གྱིས་གཞུང་ལས་གསུམ་དང་བཞི་ལ་སོགས་པ་ཅི་རིགས་སུ་གསུངས་པས་ཀྱང་། ཛེ་ཏཱ་རིའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་སྔར་གྱི་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་ཙམ་སྐབས་སུ་བབ་པར་མངོན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་བཤད་ན། ཕན་ཚུན་སྤངས་པ་དངོས་ལ་ནི། །རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་ཡོད་མ་ཡིན། །ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་དངོས་ནི་རྣམ་གཅད་ཡོངས་གཅོད་ཡིན་པས་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་མེད་དེ། །ཇི་སྐད་དུ། ཡང་ན་ཕན་ཚུན་སྤངས་ཏེ། གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ཡིས་ཁྱད་པར་བྱས་པ་ནི། །ཁྱབ་བྱེད་འགལ་བ་དམིགས་པ་ཡིན། །དཔེར་ན་སྒྲ་ཆོས་ཅན་རྟག་པའི་དངོས་པོས་སྟོང་སྟེ།

{༣༩༥}

བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱས་པ་ལ་དགག་བྱ་རྟག་པའི་དངོས་པོ་དེ་ལ་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་པ་དེ་དང་འགལ་བ་བྱས་པ་དམིགས་པ་ཁྱབ་བྱེད་འགལ་བ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཚད་མས་གནོད་པའི་འགལ་བ་ཡང་། །ཁྱབ་བྱེད་འགལ་བ་དམིགས་པར་འདུས། །ཚད་མས་གནོད་པའི་འགལ་བ་ལྟོས་པས་ངེས་པ་འགོག་པ་དང་། ལྟོས་མེད་ཀྱི་མ་ངེས་པ་འགོག་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་དཔེར་ན་གང་ལྟོས་པ་དང་བཅས་པ་དེ་མ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ་གོས་ལ་ཚོན་བཞིན། འཇིག་པའང་རྒྱུ་གཞན་ལ་ལྟོས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་ངེས་པ་དང་འགལ་བ་མ་ངེས་པའི་ཁྱབ་བྱ་ལྟོས་བཅས་བཀོད་ནས་ངེས་པ་འགོག་པའོ། །གཉིས་པའང་གང་ཡོད་པ་རྒྱུ་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པ་དེ་དེའི་ངོ་བོར་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་ཚོགས་པ་ཐ་མ་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པར་ངེས་པ་བཞིན་བུམ་པ་འཇིག་པའང་དེ་ལ་ཡོད་ཅིང་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་སོ་ཞེས་མ་ངེས་པ་དང་། འགལ་བ་ངེས་པའི་ཁྱབ་བྱ་ལྟོས་མེད་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། འགལ་ཁྱབ་དམིགས་པར་འདུའོ། །ཁ་ཅིག་ཐ་དད་ཙམ་ལ་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་དུ་འདོད་པ་དེ་དག་ནི་སྣར་བཀག་ཟིན་ལ་ཅི་ནས་འདོད་ན་སྔོན་པོ་སྐྱ་བཞི་སེར་པོ་སྐྱ་བཞི་འགོག་པ་ལའང་། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པའི་སྦྱོར་བ་བཞིན་ཁས་ལེན་དགོས་པས། ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གསུམ་དུ་འདུས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་རང་གི་འཇུག་པ་ལ་ཅོ་འདྲི་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཡ་གྱལ་སྣང་དུ་མི་རུང་ཞིང་ཡིན་པར་དོགས་པ་ལ་འགལ་བའི་སྒོ་ནས་འགོག་པས་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གྱི་སྦྱོར་བ་འཇུག་ལ། གཉི་ག་སྣང་རུང་ཕན་ཚུན་ཡིན་པ་འགོག་པ་ནི་མངོན་སུམ་གྱིས་འགྲུབ་པས་འགལ་བའི་རྟགས་ལ་མི་ལྟོས་སོ། །གསུམ་པ་དགག་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ངེས་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས་གཞན་ལུགས་དགག་ན།

༼༣༥༨༽

དངོས་འབྲེལ་བཀག་ཟིན་ལྟན་ཅིག་ནི། །མི་གནས་ཚོགས་པས་སྐྱེད་པ་འཕྲུལ། །དགག་སྒྲུབ་གཉི་ག་ལ་དངོས་པོའི་འབྲེལ་པ་འདོད་པ་ནི་བཀག་ཟིན་ལ་ཁ་ཅིག་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་པའི་འགལ་དམིགས་བཟློག་པ་དེ་ལས་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་པར་འདོད་དེ། དགག་བྱ་གྲང་རེག་སྐོར་བཞི་པོ་རྟགས་མེ་སྟོབས་ལྡན་ལ་སོགས་པ་བཞི་པོ་མེད་པའི་ཚོགས་པ་ལས་སྐྱེ་བོ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རེག་བྱ་བཏང་སྙོམས་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཧ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། འབྲེལ་ཡུལ་ལོག་པས་འབྲེལ་ཆོས་ཉིད། །ལྡོག་པས་བཟློག་འབྲེལ་བློ་ངོར་འགྲུབ། །ངོ་བོ་མི་དམིགས་པ་ནི། བསྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་ཡུལ་བཀག་པས་འབྲེལ་ཆོས་ཁེགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བཟློག་འབྲེལ་ངེས་ཏེ། རྒྱུ་མི་དམིགས་པ་དང་འབྲས་བུ་མི་དམིགས་པ་ནི་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་པ་བཟློག་པ་ཡིན་ལ་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པ་དང་། ཁྱབ་བྱེད་མི་དམིགས་པ་ཕན་ཚུན་སྤྲངས་འགལ་རྣམས་ནི་བདག་གཅིག་པ་བཟློག་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འབྲེལ་པ་བསྒྲུབ་པ་ལ། མཐུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་རྟགས་ལ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་ཚད་མས་བསྒྲུབས་ནས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་དཔེ་གྲུབ་བམ། མ་གྲུབ་ཀྱང་རུང་སྟེ། གནོད་པ་ཅན་གྱིས་རྒྱུ་དང་ཁྱབ་བྱེད་བཀག་པ་ན་འབྲས་བུ་དང་ཁྱབ་བྱ་ཁེགས་པས་འབྲེལ་པ་བློ་ངོར་འགྲུབ་སྟེ། དེ་ཕྱིར་ཆོས་མི་མཐུན་དཔེ་ལ། །ངེས་པར་འདི་ལག་ཞེ་མི་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འགལ་བ་དམིགས་པ་ནི། འགལ་ཟླ་གྲུབ་ན་ཅིག་ཤོས་ལ། །གནོད་པས་ཁེགས་ཀྱི་འབྲེལ་ཟླ་འགོག་པ་ལ་མི་ལྟོས་པས་བཟློག་འབྲེལ་དཔྱད་མི་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ལ། གསུམ་ལས་དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། ཡིན་པ་བསྒྲུབ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་། །

༼༢༩༥༽

ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས་ལས། རྟགས་དངོས་ནི། ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་རང་བཞིན་རྟགས། །དེ་ལའང་རྟགས་ཀྱིས་དབྱེ་བ་དང་། བསྒྲུབ་བྱས་དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལའང་། ཁྱད་པར་ལ་མ་ལྟོས་པ་དང་ལྟོས་པ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི་མི་རྟག་པ་བསྒྲུབ་པ་ལ། ཡོད་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་དག་པ་བ་དང་། གཉིས་པ་ལའང་རང་གི་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ལ་ལྟོས་པ་དང་། འབྲེལ་པ་གཞན་གྱི་ཆོས་ལ་ལྟོས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལའང་གཉིས་ཏེ། ལྟོས་པ་ཁོ་ན་ཡོད་པས་བྱས་པ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། ལྟོས་པ་དངོས་སུ་བརྗོད་པ་རྒྱན་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་ཐ་དད་པ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་འབྲེལ་པ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་སྐྱེ་བ་དང་། ལྡན་པ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་སྐྱེ་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །འདིས་མཚོན་ནས་བསྒྲུབ་བྱ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་ཆོས་གང་བཀོད་དོ་ཅོག་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡིན་ནོ། །བསྒྲུབ་བྱའི་དབང་གིས་དབྱེ་ན། དོན་བསྒྲུབ་དང་ཐ་སྙད་བསྒྲུབ་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་ཁོངས་སུ་འདུ་བ་ནི། དེ་ཡི་ཆ་མཐུན་ཁོངས་སུ་བསྡུ། །མུ་སྟེགས་བྱེད་རྟགས་ལོག་པར་འདོད་པ་རྒྱུ་ཚོགས་པ་ཚང་བ་ལས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་རུང་དཔོག་པ་དང་། དུ་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་འདུ་བྱས་ཀྱི་དུ་བ་བསྒྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་དོན་གཞན་བསྒྲུབ་པར་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་དོན་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་ཁོངས་སུ་འདུའོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། གཅིག་ཕྱིར་ཐ་དད་སྐྱོན་མི་འགོ །གལ་ཏེ་དེའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་དགོས་ན་དུ་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མི་རྟག་པའི་དུ་བ་བསྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ་ལ་མ་ཁྱབ་སྟེ་ཐ་དད་པའི

༼༣༥༨༽
ཕྱིར་རོ། །ཞེ་ན། དུ་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་དང་མི་རྟག་པའི་དུ་བ་གཉིས་རྫས་མི་གཅིག་ཀྱང་དུ་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་དུ་འཛོག་པ་དུ་བ་སྐྱེ་བཞིན་པ་མཐོང་བ་ལ་ལྟོས་པས་དོན་དུ་ན་དུ་བ་སྐྱེ་བཞིན་པ་དང་མི་རྟག་པའི་དུ་བ་བདག་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་རྒྱུ་ཉིད་ལ་སེམས་ན་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་མ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་འབྲས་བུའི་རྟགས་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། ཡོད་པ་བསྒྲུབ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་། །ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས་ལས་འབྲས་བུའི་རྟགས་དངོས་ནི། དེས་བྱུང་བ་ལ་འབྲས་བུའི་རྟགས་དེའང་སྤྱིར་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་སྔོན་དུ་སོང་བ་ཡིན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་དུ་བས་མེ་ཙམ་བསྒྲུབ་ན་རྒྱུའི་ལྡོག་པ་བསྒྲུབ་པའི་འབྲས་རྟགས་དང་། ཚིག་ཙམ་ལས་སྐྱེས་བུས་བྱས་པ་དང་། ནམ་མཁའི་དུ་བས་མེ་སྔོན་དུ་སོང་བ་ལ་སོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བ་བསྒྲུབ་པ་དང་། སླ་བའི་རྟགས་ལས་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་དོན་དཔོག་པ་དང་། དུ་བས་བུད་ཤིང་གི་འགྱུར་བ་དང་། དུ་བ་ཁྱད་པར་བས་མེ་ད་ལྟར་བ་སྒྲུབ་པ་དང་། མཚན་མོ་ནགས་མེར་འབར་བ་ལས་དུ་བ་དཔོག་པ་དང་། རོ་ལས་གཟུགས་དཔོག་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུའི་ཆོས་དཔོག་པའི་འབྲས་རྟགས་སོ། །གཉིས་པ་ཁོངས་སུ་འདུ་བ་ནི། དེ་དང་ཆ་མཐུན་ཁོངས་སུ་བསྡུ། སུ་སྟེགས་བྱེད་རྟགས་ལོག་པར་འདོད་པ་ཆུ་སྐྱུར་ལས་ཆུ་དང་། ཆུ་མི་གཡོ་བ་དང་། རྒྱ་ཤུག་གནས་པ་ལས་རྟེན་བརྟེན་པ་དཔོག་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་དོན་གཞན་གྱིས་ཕན་འདོགས་ནུས་པའི་ཕྱིར་འབྲས་བུའི་ཁོངས་སུ་འདུའོ། །གསུམ་པ་རྟོད་པ་སྤང་བ་ནི། ཐ་དད་བསྒྲུབ་ཕྱིར་སྐྱོན་ལས་གྲོལ། །འབྲས་རྟགས་ཀྱང་དེ་ལས་བྱུང་བ་དགོས་ན་ནམ་མཁའི་དུ་བ་ལོང་ལོང་པོ་ཆོས་ཅན་མེ་སྔོན་དུ་སོང་བ

༼༢༨༨༽

ཅན་ཡིན་ཏེ་དུ་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པ་འབྲས་བུ་ཆོས་ཅན་དུ་བཞག་པའི་འབྲས་རྟགས་ལ་མ་ཁྱབ་སྟེ། མེ་སྔོན་དུ་སོང་བ་ཅན་དང་དུ་ཙམ་གཉིས་རྫས་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། རྫས་གཅིག་པའི་ཆ་བསྒྲུབ་ན་འབྲས་རྟགས་མ་ཡིན་པ་བདེན་ཡང་། སྔར་གྱི་མེ་དེ་ལས་ད་ལྟར་གྱི་དུ་བ་སྐྱེས་པའི་སྒོ་ནས། རྒྱུ་སྔོན་དུ་སོང་བ་བསྒྲུབ་པས་མི་འགལ་ཏེ་ད་ལྟར་གྱི་ལུས་ལས་སྔ་མའི་ལས་དཔོག་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་བུམ་པའི་ངག་ལས་བུམ་པའི་བློ་རྟོག་པ་ལ་ཤར་བ་དཔོག་པ་ལ་མ་ཁྱབ་སྟེ། བློ་དངོས་མེད་ལས་ངག་དངོས་པོ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་ན། བློ་ཤར་བའི་བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་ཉེར་ལེན་བྱས། རྐན་དང་བྱེད་པ་ཕྲད་པས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྐྱེན་བྱས་པ་ལས་ངག་འབྱུང་བས་རྒྱུའི་ཆོས་དཔོག་པ་མི་འགལ་ལོ། །དེ་ལྟར་སྒྲུབ་རྟགས་གཉིས་པོ་འདིའི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ནི། བསྒྲུབ་བྱ་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་ཡིན་ལ་གཉིས་སུ་འབྱེད་པའི་རྒྱུ་ནི། ཡོད་པ་གང་མི་འབྱུང་བའམ། །རང་བདག་རྣམས་དབྱེར་མེད་ཅན་གང་། །དེ་ནི་དེ་ལས་འཁྲུལ་མི་འགྱུར། །ཞེས་བྱ་བའི་དོན་དུ་དེ་རབ་ཕྱེ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་རྟགས་གསུམ་པོ་དེའང་གཉིས་ནི་དངོས་པོ་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་ལ་གཅིག་ནི་དགག་པའི་གཏན་ཚིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་དེ་དག་གི་འབྲེལ་པ་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ་ལ་གཉིས་ལས་ཕྱོགས་སྔ་མ་བརྗོད་ན། ཁ་ཅིག་འབྲེལ་པ་མུ་དགུ་ལ། །གོ་བྱེད་འབྲེལ་པ་བཞི་ཡོད་ལོ། །རྟགས་ཐམས་ཅད་འབྲེལ་པ་ལ་བརྟེན་ན་དངོས་འབྲེལ་ལམ་བརྒྱུད་འབྲེལ་གང་ཡིན་ཡང་རུང་སྟེ། འབྲེལ་ཆོས་དངོས་དང་འབྲེལ་ཡུལ་དངོས་འབྲེལ་དགོས་ན་ངག་ལ་བློ་ཤར་བ་དང་དུ་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མི་རྟག་པའི་དུ་བ་བསྒྲུབ་པ་ལ་སོགས་པའི

{༡༠༠}

རྟགས་ལ་མ་ཁྱབ་ལ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བྱས་ཆོས་དང་བྱེད་ཆོས་འབྲེལ་པ་ཙམ་གྱིས་འགྲུབ་ན། དྲུ་བས་ཙནྡན་གྱི་མི་བསྒྲུབ་པ་དང་། གཟུགས་ཅན་གྱི་བྱས་པས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་མི་རྟག་པ་བསྒྲུབ་པའང་རྟགས་སུ་འགྱུར་ཏེ། དྲུ་བ་དང་བྱས་པ་མེ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྤྱིར་འབྲེལ་པའི་ཚུལ་དགུར་འགྱུར་ཏེ། འབྲེལ་ཆོས་ལ་འབྲེལ་ཆོས་དངོས་དང་དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་ཆོས་དང་། དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ཆོས་གསུམ་དང་། འབྲེལ་ཡུལ་ལའང་དེ་ལྟར་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། འབྲེལ་ཆོས་དངོས་འབྲེལ་ཡུལ་གསུམ་ལ་འབྲེལ་པ་དང་། འབྲེལ་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་ཆོས་དང་། འབྲེལ་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བྱས་ཆོས་གཉིས་པོའང་འབྲེལ་ཡུལ་གསུམ་ལ་སོ་སོར་འབྲེལ་པ་སྟེ་དགུ་ཡོད་པ་ལས། འབྲེལ་ཆོས་ནི་འབྲེལ་ཆོས་དངོས་དང་། དེ་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་ཆོས་གཉིས་འབྲེལ་པས་ཕན་གྱི། ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ཆོས་འབྲེལ་པས་མི་ཕན་ཏེ་བྱས་ཆོས་ལ་ཁྱབ་པས་བྱེད་ཆོས་ལ་ཁྱབ་པ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲེལ་ཡུལ་ནི་དངོས་དང་། ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ཆོས་གཉིས་ལ་འབྲེལ་པས་ཕན་གྱི་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་ཆོས་ལ་འབྲེལ་པས་མི་ཕན་ཏེ། ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་ཆོས་ཡོད་པ་ན་བྱས་ཆོས་ཡོད་པར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་འབྲེལ་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོའམ་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ཆོས་གཉིས་ལ་འབྲེལ་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོའམ་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་ཆོས་གཉིས་འབྲེལ་པ་སྟེ། བཞིས་ཕན་ལ་ལྔག་མ་ལྔས་མི་ཕན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་དེ་དགག་ན། འདི་ནི་རྣམ་གཞག་འགལ་བ་དང་། །གཞུང་གི་དགོངས་པར་འཐད་མ་ཡིན། །སྔོན་དུ་སོང་བའི་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་མེ་དང་དུ་བ་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་པ་གོ་ཆོད་པར་འདོད་པ་དང་། འདིར་འབྲེལ་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་ལ་འབྲེལ་པས་གོ་མི་ཆོད་པར

{༡༠༧}

འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་གཞག་འགལ་བ་དང་། རྒྱུའི་ཆོས་ལ་ཁྱད་པར་བྱ་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་པར་འདོགས་ན། རྒྱུ་ཆོས་དཔོག་པར་འདུས་པའི་ཕྱིར་མུ་དགུ་ལ་སོགས་པ་ལ་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་ཁྱད་པར་བྱ་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་པས་གོ་ཆོད་ན་ཏ་ཙང་ཐལ་ལོ། །ཁྱད་པར་བྱ་བྱེད་དུ་གྲགས་པས་འགའ་ཞིག་གོ་བྱེད་དུ་འགྱོ་ན་དེ་ལས་བྱུང་བར་འདུའོ། །ཞེས་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་འབྲེལ་པ་གཉིས་ལས། གཞན་ཐམས་ཅད་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱད་པར་བྱ་བྱེད་འབྲེལ་པ་ཡི། །སྒོབས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་གོ་བ་མིན། །དེ་ཡི་ངོ་བོའམ་དོན་གཞན་གྱི། །འབྲེལ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་ཟད། །བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་དོ། །གཉིས་པ་ལྟར་སྣང་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། རྟགས་གང་ཚུལ་གསུམ་མ་གྲུབ་པ། །ཞེས་བྱ་བའོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། མ་གྲུབ་པ་དང་། མ་ངེས་པ་དང་། འགལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས་མཚན་ཉིད་ནི། ཕྱོགས་དང་རྟགས་མེད་མ་གྲུབ་པ། །མ་གྲུབ་པ་ནི་རྟགས་ཕྱོགས་ཆོས་བཀོད་པ་ལྟར་མི་གནས་པའོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། དོན་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང་། བློ་ངོར་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྒོལ་བ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པ། རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པ། དེ་དག་ཕྱོགས་རེ་ལས་མ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལའང་གཉིས་ལས། ཐོག་མར་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་མི་སྲིད་ནས་མ་གྲུབ་པ་དཔེར་ན་བདག་ཐམས་ཅད་ན་ཁྱབ་པ་ཡིན་ཏེ་ཞེའམ། དོན་དམ་པའི་སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ་ཞེས་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་སྲིད་ཀྱང་རྩོད་གཞིར་མ་གྲུབ་པ་སྒྲ་མཉན་བྱའམ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་རྟགས་ཀྱི་ངོ

༡༠༣

པོ་མ་གྲུབ་པ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་མི་སྲིད་ནས་མ་གྲུབ་པ་སྐྱེས་བུ་འདི་བདག་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ་བདག་གི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཞེའམ། རི་བོང་གི་རྭས་ཞུག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་སྲིད་ཀྱང་ཤེས་འདོད་དང་འབྲེལ་བར་མ་གྲུབ་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ངོ་བོ་མ་ཡིན་ནས་མ་གྲུབ་པ་སྒྲ་མིག་གི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ་ལ་གཉིས་ལས་གཞི་རྟགས་ཐ་དད་མེད་པ་སྒྲ་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཆོས་རྟགས་ཐ་དད་མེད་པ་མི་རྟག་པས་མི་རྟག་པ་བསྒྲུབ་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་གཉིས་ནི་དམ་བཅའ་བའི་དོན་གྱི་ཕྱིར་ཕྱོགས་གཅིག་མ་གྲུབ་པ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག་རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པ་ནི་མ་གྲུབ་པར་མཚོན་མི་ནུས་ཏེ་མཚན་གཞི་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་མེད་པ་གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་མ་མཁྱེན་པར་ཟད་དོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་སྒྲ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པར་དམ་བཅས་པ་ལ་མཉན་བྱས་བསལ་བའང་བསལ་བའི་བྱེ་བྲག་ཏུ་མཚོན་མི་ནུས་པར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་དེ་དག་གི་ཕྱོགས་རེ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྟགས་ཆོས་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཆོས་ཅན་ལ་མ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལའང་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་དང་ཚོགས་པའི་སྤྱི་ཆོས་ཅན་དུ་གཞག་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། ཟད་བྱེད་པས་ཤིང་རྣམས་སེམས་པ་དང་བཅས་ཏེ་ཉལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་འཁུམས་པ་ལ་ཉལ་བར་བརྗོད་ལ་དེ་ཤིང་གི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་པའམ། ཉལ་བ་གཉིད་ལོག་པ་ལ་ཟེར་ན་རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པའམ། གྲུབ་མཐའ་ལ་ལྟོས་ནས་ཕྱིར་རྒོལ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་དོ། །རྩོལ་བྱུང་གིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་ན་སྒྲའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཆུ་སྒྲ་

༼༡༠༣༽

ལ་མེད་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ནི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་ཡིན་ནོ། །ཚོགས་པའི་སྤྱི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་པ་དཔེར་ན་ཚུལ་གསུམ་རྟགས་སུ་མཚོན་པ་ལ་འདིས་མཚོན་ནུས་བཀོད་པ་ན་ཡ་གྱལ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱོན་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པ་ལ། རིགས་ཀྱི་སྤྱི་གཞི་རྟགས་སུ་བྱས་པ་དང་། ཚོགས་པའི་སྤྱི་གཞི་རྟགས་སུ་བྱས་པའི་ཚེ་མཚུངས་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ལའང་གྲུབ་མ་གྲུབ་མཚུངས་པ་ནི། སྒྲ་ཙམ་གྱི་སྤྱི་ལ་རྟག་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་མ་གྲུབ་པ་བཞིན་རྟག་པ་ལ་བྱས་པ་བཀོད་ནའང་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །གྲུབ་པར་མཚུངས་པའང་སྒྲ་ལ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་ན། སྒྲའི་བྱས་པ་གྲུབ་སྒྲ་མ་ཡིན་གྱི་མ་གྲུབ་ཀྱང་བྱས་ཙམ་གྲུབ་པ་མི་སྐྱོན་པ་བཞིན། སྒྲ་ཙམ་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་རྩོལ་བྱུང་གྲུབ་ལ། ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་པ་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི་ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་གི་ཤེས་པ་ལ་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ན། ཡ་གྱལ་རྟོག་བྲལ་གྲུབ་ཀྱང་མ་འཁྲུལ་བ་མ་གྲུབ་པས་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཚོགས་པ་མ་གྲུབ་པ་བཞིན་ཚོགས་པའི་སྤྱི་ཚུལ་གསུམ་ཚོགས་པ་ཆོས་ཅན་དུ་བཞག་ན། འདི་ཙམ་གྱི་རྟགས་སུ་མཚོན་ནུས་བཀོད་པ་ན་རྟགས་དེ་ཚོགས་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཕྱོགས་ཆོས་རྐྱང་པ་ལ་མ་གྲུབ་པས་ཚོགས་པའི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པར་མཚུངས་སོ། །གཞན་སྤྲོས་པ་རྣམས་རང་གིས་ཤེས་པར་ཟད་པས་མ་བྲིས་སོ། །གཉིས་པ་བློ་ངོར་མ་གྲུབ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དང་། རྟགས་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་མ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། ངེས་རུང་མེད་

༼༡༠༩༽

ནས། ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཤ་ཟའི་བུམ་པ་ལྟ་བུ་ཆོས་ཅན་བསྐྱལ་བ་དང་། གཉིས་པ་ངེས་རྟུང་ཡོད་ཀྱང་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ནོར་བུའམ་སྒྲོན་མར་མ་ངེས་པ་ན་ནོར་བུ་ཆོས་ཅན་དུ་བཞག་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་རྟགས་ལའང་གཉིས་ལས། ངེས་རྟུང་མེད་ནས་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་བྱས་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ངེས་རྟུང་ཡོད་ཀྱང་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དུ་བའམ་རླངས་པར་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ན་དུ་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ལའང་གཉིས་ལས། ངེས་རྟུང་མེད་ནས་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ད་ལྟའི་དགེ་བས་སྔ་མའི་དགེ་བ་བསྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་ངེས་རྟུང་ཡོད་ཀྱང་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་རྨ་བྱའི་སྒྲ་གྲགས་པས་རི་སུལ་དབུ་མར་རྨ་བྱ་བསྒྲུབ་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་རྒོལ་བ་ལ་ལྟོས་པའི་མ་གྲུབ་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་རྒོལ་བ་རང་ཉིད་ལ་མ་གྲུབ་པ་གྲངས་ཅན་པས་བློ་དང་བདེ་བ་སེམས་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བ་ཅན་ནམ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཀོད་པ་ན་རང་ཉིད་མངོན་པར་གསལ་བ་ན་ཉེ་བར་ཞི་བ་ལ་འདོད་ཀྱི་སྐྱེ་འཇིག་ཏུ་མི་འདོད་པ་ལྟའོ། །འདི་འང་གྲུབ་མཐའ་ལ་གྲགས་པའི་བློ་དང་བདེ་བ་ཆོས་ཅན་དུ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི་བློ་དང་བདེ་བ་གྲུབ་ཚོད་ལ་བསམས་ནས་རྟགས་རྒོལ་བ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཞེས་བཏགས་ལ། ཡང་དག་པར་ན་ཆོས་ཅན་ལ་གྲུབ་ན་ཁྱབ་པའི་སྐྱོན་ཡོད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་སྐྱོན་མེད་ཡིན་མོད་ཀྱི། གྲུབ་མཐའ་ཁས་བླངས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་དེ་ལྟར་བཏགས་སོ། །གཉིས་པ་ཕྱིར་རྒོལ་བ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ནི་འཛེམ་མེད་པས་ཤུན་པ་བཤུས་ན་འཆི་བས། ཤིང་སེམས་པ་ཅན་དུ་བསྒྲུབ་པ་ནི་ཤིང་སྐམས་པ་ཡིན་གྱི་འཆི་བའི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཀྱང་སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་ལྟོས་ནས་ཕྱིར་རྒོལ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཞེས་བསྟན་པར་

ཟད་དོ། །དེས་ན་དངོས་པོ་ལ་གྲུབ་ན་རྒོལ་བ་གཉིས་ལ་སྒྲ་མ་གྲུབ་ཀྱང་རྟགས་ཡིན་ལ། དངོས་པོ་ལ་མ་གྲུབ་ན་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀ་སྒྲ་འདོད་ཀྱང་རྟགས་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་དོན་ལ་མ་གྲུབ་པ་ལ་ཆོས་ཅན་དང་། རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པ་གཉིས་ལས་ཕྱེ་བའི་དྲུག བློ་ངོར་མ་གྲུབ་པ་ལས་གསུམ་ལས་ཕྱེ་བའི་དྲུག་སྟེ། ཕྱེ་ན་བཅུ་གཉིས་ཡིན་ལ། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་རེ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ལས་ཕྱེ་བའི་སྐྱོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཆ་རྣམས་ནི་རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པར་འདུ་ལ། གཞན་ནི་ཕྱོགས་ཆོས་སྐྱོན་མེད་ཡིན་ཞིང་གྲུབ་མཐའ་ལ་ལྟོས་པའི་སྐྱོན་ནི་གྲུབ་མཐའ་ཁས་བླངས་པ་ལ་དགོངས་ཀྱི། ཡང་དག་པར་ན་ཆོས་ཅན་ནམ་རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཕྱོགས་ཆོས་དོན་ནི་བློ་ངོ་ལ། །མི་གནས་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན། །ཕྱོགས་རེའམ་རྒོལ་བ་རྣམས་གཉིས་ལ། །མ་གྲུབ་རྣམ་པར་ཕྱེ་སྟེ་བཤད། །བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གཉིས་པ་མ་ངེས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། མ་ངེས་ཐེ་ཚོམ་བསྐྱེད་པའི་རྟགས། །མ་ངེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་བཟློག་པ་མི་ཆོད་པའོ། །གཉིས་པ་མཚོན་བྱའི་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཉིས་སུ་འབྱེད་པའི་ཚུལ་དང་། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་དང་། དེ་ལ་དཔེ་དང་རྩོད་གཞིར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི་ཆོས་ཅན་ལས་གཞན་དུ་མི་འཇུག་ན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ལ། འཇུག་ན་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི་གལ་ཏེ་ཆོས་ཅན་ལས་གཞན་ཞེས་བྱ་བ་ལྡོག་པ་གཞན་ཡིན་ན་མཉན་བྱས་མི་རྟག་པ་བསྒྲུབ་པའང་ཐུན་མོང་དུ་འགྱུར་ཏེ། སྒྲ་ལས་ལྡོག་པ་གཞན་ཞ་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་ལ་འཇུག་པས་སོ། །རྫས་གཞན་ཡིན་ན་སྐད་ཅིག་གིས་སྟོང

{༣༠༨}

པ་ཆོས་ཅན་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་སྟེ་བྱས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་ཅེས་བཀོད་པའང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། རྫས་གཞན་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། གཉི་ག་ལ་ལྟར་མ་ཡིན་གྱི། ཤེས་འདོད་ལས་གཞན་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ངེས་པར་ནུས་མི་ནུས་ལ་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་འཇོག་གོ །གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ངོ་བོ་ཐ་དད་ཀྱིས་དཔེ་དང་རྟོད་གཞིར་འགྱུར་བ་དང་། ངོ་བོ་གཅིག་ལའང་གཞན་སེལ་འཇུག་ཚུལ་གྱིས་འགྱུར་བའོ། །དང་པོ་ནི་མེ་དང་མི་རྟག་པ་བསྒྲུབ་པ་ན་ལ་དང་སྒྲ་ཤེས་འདོད་དང་། ཚང་མང་དང་བུམ་པ་དཔེར་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ལའང་གཉིས་ལས། ཐ་སྙད་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་འགྱུར་བ་བུམ་ལྡོག་ཆོས་ཅན་གཞན་སེལ་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་བྱར་རུང་སྟེ། དངོས་འགལ་བཅད་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་མི་རྟག་པའི་ལྡོག་པ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཁ་ཅིག་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་མངོན་གྱུར་ལྐོག་གྱུར་གྱིས་དཔེ་དང་རྟོད་གཞིར་འགྱུར་བ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་མངོན་ལྐོག་གཉིས་མི་སྲིད་མོད། འོན་ཀྱང་ངེས་པ་དཀའ་སླ་ལ་མངོན་གྱུར་ལྐོག་གྱུར་དུ་འདོགས་པར་ཟད་དོ། །གཉིས་པ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གིས་འགྱུར་བ་ལའང་གཉིས་ལས། ཁྱབ་ཆེ་ཆུང་ནི་ཤེས་བྱ་ཙམ་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གྱིས་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྒྲུབ་པ་ན་དངོས་མེད་ཀྱི་ཤེས་བྱ་དཔེ་དང་ཤེས་བྱ་ཙམ་ཤེས་འདོད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་རྟོད་གཞི་དང་དཔེར་རུང་ན་མཉན་བྱས་མི་རྟག་པ་བསྒྲུབ་པ་ནའང་སྒྲ་ཙམ་དང་རྣ་སྒྲ་དེ་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན། འདི་ཡང་འདྲི་ན་དཔེ་དངོས་མེད་ཀྱི་ཤེས་བྱ་ལ་རྟགས་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་ལ་སྟོང་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་གྲུབ་ཀྱང་ཤེས་བྱ་ཙམ་ལ་མི་འགྲུབ་སྟེ། གཅིག་དང

དུ་བྲལ་གྱིས་མ་ཁྱབ་པའི་ཤེས་བྱ་འགའ་ཞིག་འདོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་ཡང་ཇ་སྒྲའི་སྟེང་དུ་མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་གྲུབ་ཀྱང་སྒྲ་ཙམ་ལ་མི་འགྲུབ་སྟེ། གཏན་ཚིགས་མཉན་བྱས་མ་ཁྱབ་པའི་སྒྲ་ཙམ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་སྒྲ་ཙམ་འཛིན་པའི་ཚད་མས་མཉན་བྱ་མི་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ལ། འདིར་ཤེས་བྱ་ཙམ་འཛིན་པའི་ཚད་མ་འང་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་དུ་མི་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བ་འདོད་པས་ག་ལ་མཚུངས། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ་སྒྲའི་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཇ་སྒྲ་བཞིན་ཞེས་བསྒྲུབ་པ་ན་བྱེ་བྲག་དཔེར་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ཁྱབ་མཉམ་ནི་མངོན་སུམ་ཙམ་ཆོས་ཅན་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། བེམས་པོ་ལས་ལོག་པའི་ཕྱིར་རང་རིག་མངོན་སུམ་བཞིན་ཞེས་བཀོད་པ་ན་མངོན་སུམ་དང་རང་རིག་ཁྱབ་མཉམ་ཡང་དཔེ་དང་ཤེས་འདོད་དུ་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་གཞན་སེལ་གྱི་སྒོ་ནས་བློ་ངོར་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་ན་རྫས་དང་ལྡོག་པའམ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གམ་མཚན་ཉིད་དམ་མཚོན་བྱ་གང་ཡིན་ཡང་རུང་སྟེ་གང་བློ་ངོར་བསྒྲུབ་སླ་བ་དཔེར་བྱས་ཏེ། དཀའ་བ་རྟོད་གཞིར་འགྱུར་བ་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་མཚན་གཞི་སོ་སོའི་དོན་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་། ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་མཚན་ཉིད་ནི། ཕྱོགས་མིན་གཞན་ལ་མ་གྲུབ་པ། །ཐུན་མོང་མ་ཡིན་དེའི་མཚན་ཉིད་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་མ་མཐོང་ནས་བཟློག་པ་མི་ཆོད་པའོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་ན་བཞི། དེ་ལ་རྟགས་གཉིས་ཀ་ལ་མེད་ནས་མ་མཐོང་བ། དཔེར་ན་སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ་མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡོད་ཀྱང་མ་

མཐོང་བ་སྐྱེས་བུ་འདི་ལྟ་ལས་ཆེ་འཕོས་ཏེ་མིག་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ་ལྟ་བུའོ། །མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་ཀྱང་མ་མཐོང་བ་སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་བཞིན་ལྟ་བུའོ། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་ཀྱང་མ་མཐོང་བ་གང་བྱས་པ་མི་རྟག་སྟེ་རིག་བྱེད་བཞིན་ནམ་མཁའ་ནི་མ་བྱས་སོ་ཞེས་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ཐུན་མོང་བ་ལའང་གཉིས་ལས་མཚན་ཉིད་ནི། ཕྱོགས་ལས་གཞན་ལ་འཇུག་ཐུན་མོང་། །དེའི་མཚན་ཉིད་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ག་ལ་འཇུག་པའོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་ན་དངོས་དང་ལྷག་ལྡན་གཉིས། དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པ་དང་ལྷག་ལྡན་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལའང་གཉིས་ལས་མཚན་ཉིད་ནི། གཉིས་ཀ་ལ་མཐོང་བཟློག་མི་ཆོད། ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཕྱོགས་གཉིས་ག་ལ་མཐོང་ཡང་བཟློག་པ་མི་ཆོད་པའོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་ན་བཞི་སྟེ། གཉིས་ག་ལ་ཁྱབ་པར་མཐོང་བ་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལ་གཞལ་བྱ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྱབ་པར་མཐོང་བ་སྒྲ་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བ་ལ་མི་རྟག་པ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྱབ་པ་སྒྲ་རྩོལ་མ་བྱུང་ལ་མི་རྟག་པ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉི་གའི་ཕྱོགས་རེ་ལ་མཐོང་བ་སྒྲ་རྟག་པ་ལ་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ལྷག་ལྡན་ལ་གཉིས་ཏེ། ཡང་དག་དང་འགལ་བའི་ལྷག་ལྡན་ནོ། །དང་པོ་ལའང་གཉིས་ལས་མཚན་ཉིད་ནི། ཡང་དག་ལྷག་ལྡན་མཐུན་ཕྱོགས་མཐོང་། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བའོ། །ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཡང་བཟློག་པ་མི་ཆོད་པའོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ་དེའང་རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་ཀྱང་མ་མཐོང་བ་དཔེར་ན་ཐམས་ཅད་

མཁྱེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ་སླ་བའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ། མེད་ཀྱང་མི་འགལ་བ་སྦྱོ་བསྔངས་མ་ཡིན་ཏེ་ལྐས་བྱིན་གྱི་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ། འགལ་ཡང་མ་ངེས་པ་བྱས་པ་རྟག་པ་དང་འགལ་བར་མ་ཤེས་པ་ལ་མི་རྟག་སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུའོ། །འདི་འགལ་བར་ངེས་ན་ཡང་དག་ཉིད་དོ། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐོང་མཐུན་ཕྱོགས་ལ། །མ་མཐོང་འགལ་བའི་ལྷག་ལྡན་ཡིན། །དེ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཡང་བཟློག་པ་མི་ཆོད་པའོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། རྟགས་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་ཀྱང་མ་མཐོང་བ་དཔེར་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡིན་ཏེ་སླ་བའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ། མེད་ཀྱང་མི་འགལ་བ་སྦྱོ་བསྔངས་ཡིན་ཏེ་ལྐས་བྱིན་གྱི་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ། འགལ་ཡང་མ་ངེས་པ་བྱས་པ་རྟག་པ་དང་འགལ་བར་མ་ཤེས་པ་ལ་རྟག་སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུའོ། །འགལ་བར་ཤེས་ན་འགལ་བའི་རྟགས་ཉིད་དོ། །འདི་གཉིས་བྱེ་བྲག་པའི་འདོད་པའི་ལྷག་ལྡན་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་གྱི་རིམ་པ་བཞིན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ལས་ལྡོག་པ་ངེས་ན་ཡང་དག་དང་འགལ་བར་འགྱུར་བ་ལས་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ལྷག་མ་ཡོད་པས་ལྷག་ལྡན་ཞེས་བྱའོ། གསུམ་པ་འགལ་བ་ལ་གསུམ་ལས་མཚན་ཉིད་ནི། རྟགས་གྲུབ་བཟློག་པས་ཁྱབ་ན་འགལ། །དེའི་མཚན་ཉིད་ནི་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་བཟློག་པས་ཁྱབ་པའོ། །གཉིས་པ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། དངོས་པོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་། བརྗོད་འདོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་། དབྱེ་བ་གཞན་དུ་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། འབྲེལ་པའི་དབང་གིས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་། སྤྱོར་བ་ལ

{༣༡༠}

ལྟོས་ནས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་གཉིས་སུ་འགྲོ་བའི་ཚུལ་ནི། མི་དམིགས་རང་བཞིན་གཏན་ཚིགས་སུ། །བསྡུས་པས་འགལ་བ་གཉིས་ཉིད་ཡིན། །མི་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་དཔེ་ལ་སྣང་རུང་མི་དམིགས་པར་འདུ་ལ་དེ་བདག་གཅིག་པའི་འབྲེལ་པ་ལ་བརྟེན་པས་རང་བཞིན་གྱིས་རྟགས་ཡིན་ཅིང་དེ་དག་བཟློག་པས་མི་དམིགས་པའི་འགལ་བའང་རང་བཞིན་འགལ་བའི་ལྟར་སྣང་དུ་འདུ་བས་འགལ་བའང་གཉིས་ཉིད་དེ། རང་བཞིན་འགལ་བ་སྒྲ་རྟག་སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ་དང་། འབྲས་བུ་འགལ་བ་སྒྲ་རྟག་སྟེ། བཙལ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ལྟ་བུའོ། །དེ་སྐད་དུ། རང་བཞིན་འབྲས་བུ་བསྒྲུབ་དོན་དུ། །གཏན་ཚིགས་གཉིས་དང་བཟློག་པ་གཉིས། །རྩོད་ཕྱིར་ཁྱད་པར་སྤྱི་དག་སྟེ། ། ལྷག་མ་ལྡོག་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་འབྲས་བུ་འགལ་བ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྩོད་པ་དགོད་པ་དང་། ལན་གདབ་པའོ། །དང་པོ་ནི་རྟགས་དེ་འགལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྩོལ་བྱུང་རྟག་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེའོ། །གཉིས་པ་ལན་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་ཉན་ཤེས་སྒྲ་མི་རྟག་པའི་འབྲས་བུར་བསྒྲུབ་ན། བཙལ་མ་ཐག་བྱུང་མི་རྟག་འབྲས། །ཉན་པའི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན་སྒྲ་མི་རྟག་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ་བཙལ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་དེ་རྟག་པའི་འབྲས་བུར་མི་འཐད་པ་ནི། རྟགས་ལ་འགྱུར་བ་མེད་ཕྱིར་འགལ། །གལ་ཏེ་རྟག་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ན་བཙལ་བའི་སྔ་རོལ་དུའང་ཐོས་པར་འགྱུར་ཏེ་རྟག་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྒྲིབས་པས་མི་ཐོས་སོ་ཞེ་ན། སྒྲིབ་བྱེད་དེས་ཡུལ་ལ་ཕན་གནོད་བྱས་སམ་དབང་པོ་ལ་བྱས། དང་པོ་ལྟར་ན་ཡུལ་ལ་ཁྱད་པར

{༢༡༡}

བསྐྱེད་ན་མི་རྟག་པར་འགྱུར་ལ། མ་བསྐྱེད་ན་བསྒྲིབས་པར་འགལ་ལོ། །གཉིས་པ་དབང་པོ་ལ་བསྐྱེད་པས་སྒྲའི་ལྡན་
ཅིག་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ནའང་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་དེས་སྒྲ་རྟག་པ་འགྱུར་རམ་མི་འགྱུར་ཞེས་བརྟག་པ་སྔར་
དང་མཚུངས་སོ། །གསུམ་པ་རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བ་ནི། མི་རྟག་འགྱུར་ཕྱིར་འདི་མི་མཚུངས། འོན་ཀྱེད་རང་ལྟར་
ཡང་བུམ་འཛིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་རྩིག་པ་ལ་སོགས་པས་བསྒྲིབས་པ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། བུམ་པ་རྟག་པ་བསྒྲིབས་པར་
འདོད་ན་བདེན་ཡང་མི་རྟག་ལ་དེའི་སྐད་ཅིག་ཐམས་ཅད་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུར་མི་འདོད་ཀྱི། རྐྱེན་གསུམ་ཚོགས་པའི་སྐད་
ཅིག་ཁྱད་པར་ཅན་གཞན་རྒྱུར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ་འགྱུར་མེད་ལ་དེ་མི་མཚུངས་པ་ནི། ངེད་ཀྱང་དེ་ལྟར་འདོད་
དོ་ཞེ་ན། དེ་འདྲ་འགྱུར་མེད་ལ་མི་འཐད། །ཁྱེད་ཀྱི་རྟག་པ་ལ་རྐྱེན་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར་རང་གི་ངོ་བོ་
ལས་མ་གྱུར་པས་རྟག་ཏུ་དམིགས་པའམ་མི་དམིགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར། བཙལ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཤེས་
པ་སྒྲ་མི་རྟག་པའི་འབྲས་བུར་འགྲུབ་སྟེ། སྔར་ཡོད་པའི་ཤེས་པ་ནི། བཙལ་མ་ཐག་འབྱུང་ངེས་མིན་ཏེ། །སྒྲིབ་བྱེད་
དབང་པོ་སྒྲ་དག་ལ། །རྣམ་ཀུན་ཉེར་སྦྱོར་མེད་ཕྱིར་རོ། །ལྟོས་པ་མེད་པར་རེས་འགའི་ཚེ། །འབྲས་བུ་མི་བྱེད་འགལ་
བའི་ཕྱིར། །ཤེས་པ་དེ་འདྲ་རེས་འགའ་བའི། །འབྲས་བུར་གྲུབ་པ་དེ་རྟགས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་
པ་སྦྱོར་བ་ལ་ལྟོས་ནས་གསུམ་དུ་དབྱེ་ན། མི་དམིགས་གསུམ་པར་འབྱེད་ན་ནི། །དེ་བཟློག་འགལ་བའང་གསུམ་དུ་
འགྱུར། །སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བས་ཡང་དག་གི་རྟགས་གསུམ་དུ་འབྱེད་ན།

༡༠༣

དེ་དག་བཟློག་པ་ཉིད་འགལ་བ་ཡིན་པས་འགལ་བའང་གསུམ་ཉིད་དེ། སྣང་རུང་གི་བུམ་པ་ཡོད་དེ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་གསུམ་ལས། གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་ནི། འགའ་ཞིག་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི། །དབྱེ་བས་འགལ་བ་བཞི་ཞེས་ཟེར། །རྟོག་གེ་བ་འགའ་ཞིག་སློབ་དཔོན་གྱིས་དེ་ནི་རེས་འགའ་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སམ། ཆོས་ཅན་གྱི་སྒོ་ནས་སམ། དེའི་ཁྱད་པར་གྱི་སྒོ་ནས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དེས་ཐ་སྙད་དུ་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་གཉིས་འགོག་པའི་འགལ་བ་བཞི་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལ་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་འགོག་པའི་མཚན་ཉིད་ལ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་ངོ་བོ་དང་འགལ་བས་ཚོགས་དོན་གྱི་སྤྱི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པའོ། །མཚན་གཞི་དཔེར་བརྗོད་ན་དངོས་པོར་གྱུར་པའི་ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཅེས་བཀོད་པ་ན། ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་ནམ་མཁའ་སྣང་ཙམ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་། ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་དངོས་པོར་གྱུར་པའི་ནམ་མཁའ་དང་མ་བྱས་པ་འགལ་བས་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་འགོག་པའི་འགལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ཕྱོགས་ཆོས་མི་འགྲུབ་སྟེ། དོན་དམ་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན་དུ་བཞག་པ་དང་མཚུངས་པས་སོ། །འདི་ལ་ཆོས་མཆོག་ན་རེ། ནམ་མཁའ་མ་བྱས་ཤིང་ཡོད་པར་འདོད་པ་འགའ་ཞིག་ལ་ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན་རྟག་སྟེ་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར། རི་བོང་གི་རྭ་བཞིན་ཞེས་བཀོད་པ་ན། རི་བོང་གི་རྭ་དང་མཚུངས་ན་ནམ་མཁའ་ཡོད་པར་འདོད་ཀྱང་མེད་པར་བསྒྲུབས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་མོད་ཀྱི་འདི་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་འགོག་ན་ཕྱོགས་ཆོས་མི་

༼༡༧༡༽

འགྲུབ་ལ། ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ན་ཆོས་ཅན་མི་ཁེགས་ཤིང་། བསྒྲུབ་བྱ་ནམ་མཁའ་དངོས་པོ་ཡོད་པ་ལ་བྱེད་ན་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་འགོག་པར་འགྱུར་བས་རིགས་པས་མི་འཐད་ཅིང་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་མ་མཐུན་པར་ཟད་དོ། །ཡང་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་འགོག་པ་ནི་སྒྲ་རྟག་སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ནམ་མཁའ་བཞིན་ནོ། །ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་འགོག་པའི་འགལ་བ་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་གཞན་གྱི་དོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འགོག་པ་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དོན་ཉིད་ལ་དབྱེ་བ་བྱེད་པ་ནི་རིགས་པ་དང་གཞུང་མི་འཕྲོད་པས་ལེགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། དངོས་ཤུགས་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི། །འགལ་བ་བརྗོད་འདོད་བས་ཀྱིས་ཡིས། །ལ་ལ་དངོས་སུ་འགལ་བ་བརྗོད་པ་དང་། ལ་ལ་བརྗོད་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་འགལ་བར་གྱུར་པ་དང་། ལ་ལ་ཆོས་བརྗོད་པ་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་བར་ཟད་ཀྱི། དོན་གྱི་སྦྱོར་བ་ཐ་དད་པས་ཕྱེ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དངོས་སུ་འགལ་བ་བརྗོད་པ་མི་རྟག་པའི་སྒྲ་རྟག་ཅེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །བརྗོད་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་འགལ་བ་རྟག་པ་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་འགལ་བ་ལ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་ལ་སོགས་པ་ཟེར་བ་ལྟར། ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱི་སྒོ་ནས་བརྗོད་པ་དཔེར་ན་མིག་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་ཅེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་ན། ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འགོག་པ་ཞེས་བྱའོ། །གཞན་གྱི་དོན་མིག་ལ་སོགས་པ་ཞེས་བརྗོད་ན་ཆོས་ཅན་གྱི་སྒོ་ནས་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་འགལ་བའང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་འགོག་པ་ཞེས་ཟེར་ལ་འདོད་པ

༼༣༡༨༽

ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ནི་གཉི་ག་མཚུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཏན་ཚིགས་ལའང་། །སྒྲ་མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བ་དང་། མི་རྟག་པའི་སྒྲ་ཞེས་བརྗོད་པའང་ཐ་སྙད་ཁྱད་པར་ཡོད་ཀྱི་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་གཅིག་གོ །དེ་བཞིན་དུ་མི་རྟག་པའི་སྒྲའི་སྒྲ་ཞེས་བྱ་བའང་ཆོས་ཀྱིས་ཆོས་ཅན་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་བརྗོད་པ་སྟེ། རྟག་པའི་སྒྲ་ལས་སྒྲ་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའོ། །སྒྲའི་མི་རྟག་པ་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཆོས་ཅན་སྒྲས་མི་རྟག་པ་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། སྒྲ་མ་ཡིན་གྱི་མི་རྟག་པ་ལས་སྒྲ་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའོ། །དེ་གཉིས་ཀའང་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་འདོད་པས་དོན་ལ་ཁྱད་པར་མེད་དོ། །དེ་དག་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་ནུས་པས་ཡང་དག་ཡིན་ལ་འདུས་ཤིང་བསགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་རྟོགས་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་དག་ནི་དོན་གྱི་སྐྱོན་ཡོན་རང་དོན་གྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ལ། སྒྲ་བློའི་སྐྱོན་ཡོན་གཞན་དོན་གྱི་ཡིན་མོད་ཀྱི་ཟློར་ཡང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བཤད་དོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། ཡང་དག་ལ་ཡང་མཚུངས་ཤེ་ན། །བྱེད་པ་ཆུང་ཕྱིར་བཏང་སྙོམས་མཛད། །འོན་ཡང་དག་ལའང་དེ་ལྟར་ཅི་སྟེ་མི་འབྱེད་ཅེ་ན། ཕྱི་ནའང་སྐྱོན་མེད་མོད་བྱེད་པ་ཆུང་བས་མ་ཕྱེ་སྟེ། རྣམ་ངེས་ལས། འགལ་བ་བཞིན་དུ་གཏན་ཚིགས་ཀྱང་། །ཅི་སྟེ་ཐ་མི་དད་ཅེ་ན། །རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ལ་སུས་འགོག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་དབྱེ་བ་གཞན་དུ་འདོད་པ་འགལ་བ་ནི། ཞེ་འདོད་དང་ནི་སྐབས་པ་གཉིས། །བསྒྲུབ་བྱ་ཉིད་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། །གཞན་དོན་བསྒྲུབ་པའི་འགལ་བ་སོགས། །འགལ་བ་གསུམ་པ་འདིར་མི་བཞེད། །གྲངས་ཅན་

{༡༡༥}

ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན་གཞན་གྱི་དོན་ཡིན་ཏེ། འདུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མལ་ཆ་དང་སྟན་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་བཞིན་ཞེས་ཟེར་བའི་རྟགས་དེ་ཞེ་འདོད་འདུས་པ་མ་ཡིན་པ་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་མིག་ལ་སོགས་པའི་སྟེང་དུ་བཟློག་པ་བསྒྲུབས་པས་འགལ་བ་གསུམ་པའང་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། ངག་ཏུ་བརྗོད་པ་དང་ཞེ་བས་འདོད་པ་གཉིས་བསྒྲུབ་བྱར་ཁྱད་མེད་པས་སྔ་མའི་ཁོངས་སུ་འདུས་པ་ཉིད་དོ། །གསུམ་པ་རྟགས་དེ་དག་གི་ངེས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཐའ་འགོག་གི་ངེས་པ་དང་། དེ་དག་གི་ནུས་པ་ངེས་པའོ། །དང་པོ་ནི། མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་ངེས་པ་ཡིས། །རྟགས་སུ་བཀོད་པ་བཞི་རུ་ངེས། །རྟགས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་གཉིས་ལས། མ་གྲུབ་ན་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ལྟར་སྣང་ངོ་། །གྲུབ་པ་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་བསྒྲུབ་ངེས། འགོག་ངེས། གཉིས་ཀར་མི་ངེས་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཡང་དག གཉིས་པ་འགལ། གསུམ་པ་མ་ངེས་པའོ། །གཉིས་པ་ལའང་གཉིས་ལས་ཇི་ལྟར་ནུས་པའི་ཚུལ་ནི། རྟགས་སུ་བཀོད་པ་བཞི་པོ་ལ། །ནུས་པ་དེ་ཡང་རྣམ་བཞི་ཡོད། མ་གྲུབ་པས་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་ཐེ་ཚོམ་ཡང་བསྐྱེད་མི་ནུས་སོ། །མ་ངེས་པས་ཐེ་ཚོམ་ཙམ་བསྐྱེད་ཅིང་འགལ་བས་མི་འདོད་པའི་ངེས་པ་དང་། ཡང་དག་གིས་འདོད་པའི་ངེས་པ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཙུག་གི་ནོར་བུས། ཕྱོགས་ལ་མཐུ་མེད་སོམ་ཉི་དང་། །མི་འདོད་འདོད་པའི་ངེས་འགྲུབ་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་པ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་མ་གྲུབ་པ་ལ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་ཕྱོགས་ལ་ཆོས་མ་གྲུབ་པར་ཤེས་ན་མི་འགོད་ཅིང་། མ་ཤེས་པར་བཀོད

ན་རྟོག་པ་འགའ་ཞིག་མི་བསྐྱེད་པ་འགལ་ལོ་སྙམ་ན། མ་གྲུབ་པར་ཤེས་ཀྱང་རྟགས་དེ་ལྟར་བཀོད་ན་ཞེས་བརྟགས་པ་མཐའ་གཟུང་བའམ་རྟོག་པ་འགའ་ཞིག་སྐྱེས་ཀྱང་རྟགས་ལ་མ་ལྟོས་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །གཉིས་པ་འགལ་བ་ལ་སྤང་བ་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་དང་བཟློག་པས་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་ན། འགལ་བ་ལ་ནུས་པ་མེད་ལ། ངེས་ན་འགལ་བ་ལ་དཔོག་འདོད་མི་སྲིད་དོ་ཞེ་ན། དེས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འདོད་ན་ཞེའམ་བབ་ཅོལ་དུ་བཀོད་པ་ལ་ཕྱིས་ངེས་པའི་ཚེ་དེ་ལྟར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སྟོན་པས་མི་འགལ་ལོ། །གཉིས་པ་རྟགས་དེས་རྟོགས་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད་དགོད་པ་དང་། མཚན་གཞི་ངོས་གཟུང་བ་དང་། ཕྱོགས་ལ་གནོད་པའི་བསལ་བ་བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གཅད་ལ་ལྟོས་ཏེ་ལྟར་བསྟན་པ་དང་། ཡོངས་གཅོད་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུབ་པ། དེ་དག་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི་མདོ་ལས། མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གསུངས། ཇི་སྐད་དུ། ངོ་བོ་ཁོ་ན་བསྟན་བྱ་བ། །བདག་ཉིད་འདོད་དང་མ་བསལ་བ། །ཞེས་ཆོས་ལྔ་ལྡན་དུ་གསུངས་ལ། དེ་དག་ལས་ངོ་བོ་ནི། བསྒྲུབ་བྱར་བཟུང་བ་ན་ཚད་མས་གྲུབ་པ་དྲན་རུང་མེད་པའོ། །དེའི་རྣམ་གཅོད་ནི། དམ་བཅས་ཙམ་ཉིད་ཚད་མས་གྲུབ་ཟིན་གཅོད་པའོ། །འདོད་པ་ནི་ངག་ཏུ་མ་བརྗོད་ཀྱང་ཞེ་བས་བསྒྲུབ་བྱར་འདོད་པའོ། །དེའི་རྣམ་གཅོད་ནི། སྒྲ་སྐྱེགས་བྱེད་དག་རྒོལ་བས་མ་བརྗོད་ཅིང་ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས་དངོས་སུ་མ་ཐོས་ན་བསྒྲུབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་བསམས་ནས་མིག་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན་འདུས་པ་མ་ཡིན་པ་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་དེ་འདུས་ཤིང་བསགས་པའི་ཕྱིར། མལ་ཆ་དང་སྟན་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ཞེས་བཀོད་པ་ན

༣༡༥

གཞན་དོན་དུ་བརྟགས་ནས་རང་དོན་བསྒྲུབ་པ་སྒྲུ་ཐབས་ཀྱིས་སྦྱོར་བ་ལ་ཞེ་འདོད་མ་ཡིན་པ་བསྒྲུབ་བྱར་འདོད་པ་གཅོད་དོ། །གལ་ཏེ་སླུས་པ་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་ན་སྐྱོན་ཡིན་གྱི་ཞེ་འདོད་ལ་མེད་ཀྱང་སྐྱོན་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ་སླུས་མ་སླུས་གཉིས་ཀ་ལ་རྟགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བདག་ཉིད་ལ་གཞན་གྱི་སྒྲས་བརྗོད་ན་དཔེ་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་དེ་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས། བདག་གཞན་ཞེ་ན་དེ་མ་གྲུབ། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཉིས་བཅས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ལའང་རྗེས་འགྲོ་མེད་དེ། བུམ་པ་ཆོས་ཅན་མངོན་པར་གསལ་བའི་སེམས་པ་ཅན་ལུས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་དང་བུམ་པ་གང་ཡང་རུང་བས་གཉིས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། ཨུཏྤ་ལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟིག་པ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་མངོན་པར་གསལ་བའི་སྐྱེས་བུ་དཔེ་རྟིག་པ་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་དོ། །དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱོགས་དང་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་གང་ཡང་རུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་བསལ་ཏེ། ཚོགས་པའི་སྤྱི་བཀོད་ན་ཕྱོགས་ཆོས་དང་རྗེས་འགྲོ་གཉིས་ཀ་མེད་ཅིང་རྟག་པའི་སྤྱི་འགོད་ན་གང་རུང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་ཉིད་ནི་བསྟན་བཅོས་ལས་བཤད་པ་མ་ཡིན་གྱི་རྒོལ་བ་རང་འདོད་པའོ། །དེའི་རྣམ་གཅོད་ནི་ཁ་ཅིག་བསྟན་བཅོས་ལས་མཐོང་བ་ཐམས་ཅད་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པས་དེ་ལ་གནོད་ནའང་གཏན་ཚིགས་དང་དམ་བཅའི་སྐྱོན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་བསྟན་བཅོས་ནས། ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་དུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེས་ཟེར་བ་གཅོད་དོ། །དེ་ལའང་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རིགས་པ་ལུང་ལ་མི་ལྟོས་ལ། གནས་གསུམ་པར་འཕོ་བ་ན་

༼༧༡༨༽

རིགས་པ་དང་མི་འགལ་བའི་ལུང་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁོ་ནའི་ངེས་བཟུང་ནི། བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་གཉི་ག་མ་ཡིན་གྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ཁོ་ནར་འདོད་པའོ། །དེའི་རྣམ་གཅོད་ནི། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རང་ཉིད་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ཡིས། །ངེས་བཟུང་དོན་ནི་རྟོགས་ན་ཡང་། །བྱེད་པའི་མཐའ་དང་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར། །དུས་གཞན་གཅད་ཕྱིར་གསུངས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བསྟན་བྱའི་སྒྲ་དུས་གསུམ་ཀ་ལ་འཇུག་ལ་འདིར་བསྟན་བྱའི་སྒྲ་གཙོ་བོ་ཡིན་ཞིང་རང་ཉིད་དང་འདོད་པ་གཉིས་དེའི་ཁྱད་པར་ཡིན་པས་གཙོ་བོའི་ཞར་ལས་གཉིས་པོ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ལ་འཇུག་ལ། དེ་ལྟ་ན་དེ་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་དང་མ་གྲུབ་པའི་དཔེ་བརྗོད་པ་གཉིས་ལ་ཁྱབ་ཆེས་བས་དེ་གཉིས་ཀྱང་དམ་བཅའ་བར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་ཀྟའི་རྐྱེན་ད་ལྟར་བ་ལ་འཇུག་པས་འདོད་པའི་སྒྲའང་ད་ལྟར་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་མ་གྲུབ་པ་གཉིས་པོ་དེ་ལྟར་བསྒྲུབ་བྱར་མི་འདོད་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འདོད་པས་ཁྱབ་ཆེས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་འདིར་འདོད་པའི་བྱིངས་ཨེ་ཥ་བྱ་བ་ཡིན་ལ་དེ་ལ་ནིཥྛ་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པས་མ་འོངས་པ་ན་བསྟན་བྱ་གཅོད་མི་ནུས་སོ། །ཁོ་ནའི་སྒྲ་ཡོད་ན་གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་གཉིས་བསྒྲུབ་བྱ་ཁོ་ནར་བསྟན་པར་བྱ་བར་འདོད་པ་མེད་དེ། སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་རིག་པའི་སྒོར་ཡང་ཁོ་ནའི་སྒྲ་དགོས་ཏེ་བསྒྲུབ་བྱར་འདོད་པ་ནི་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལའང་བྱེད་ལྡན་གྱི་མཐའ་ཅན་བསྒྲུབ་བྱའི་སྒྲ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་སྙམ་ན། འདོད་པའི་ཚིག་ལ་ནིཥྛ་ཡན་ལག་ཡིན་ལ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ། མ་འོངས་པ་གཅོད་ནུས་པས་གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་

༣༡༨

ལ་མ་གྲུབ་པ་འགོག་སྟེ། དཔེར་ན་སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར་བུམ་པ་བཞིན་ཞེས་བྱ་ལ་བྱས་པ་དཔྱོད་པ་ལ་མ་གྲུབ་ཀྱང་
རྒོལ་བ་བསྒྲུབ་བྱར་མི་འདོད་ལ། གྲངས་ཅན་ལ་དཔེ་མ་གྲུབ་ཀྱང་བསྒྲུབ་བྱར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་བརྗོད་པ་
ཕྱོགས་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །རྣམ་འགྲེལ་ལས། འདོད་རྗེན་འདིར་ནི་ཡན་ལག་མིན། །འདོད་པར་འགྱུར་བའི་ཚིག་དག་
ལ། །ཡན་ལག་ཉིད་ཡིན་དེ་ཡིས་ནི། །གཏན་ཚིག་མ་གྲུབ་ལ་སོགས་འགོག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གལ་ཏེ་ཕྱོགས་
ཀྱི་ཚིག་སྒྲུབ་བྱེད་མ་ཡིན་པས་བསྟན་པར་བྱ་བ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ་ཁྱེད་བསྒྲུབ་བྱ་ཁ་དོག་ཏུ་འབྱིན་པར་
འདོད་པ་ལྟར་ནའང་བསལ་བ་བཞི་མ་ཞུགས་པ་ཅིག་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དགོངས་ཏེ་རྣམ་ངེས་ལས། གལ་
ཏེ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་དུ་ཆུག་ན་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡང་ན་རྟགས་ཀྱི་བསྟན་བྱ་བ་ཞེས་ཚིགས་སྦྱོད་པས་མི་
འགལ་ལོ། །མ་བསལ་བ་ནི་བསལ་བ་བཞི་མ་ཞུགས་པའོ། །དེའི་རྣམ་གཅད་ནི་བསལ་བ་བཞི་ཞུགས་པ་བསྒྲུབ་བྱར་
ཁས་བླང་དུ་མི་རུང་བས་དེ་གཅོད་པའོ། །གཉིས་པ་ཡོངས་གཅོད་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུབ་ན། བསྒྲུབ་བྱར་འདོད་པ་
རིགས་པའི་སྒོར། །རིགས་པའི་སྒོར་བསྒྲུབ་བྱར་འདོད་པ་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས
ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྒྲུབ་བྱར་ཁས་བླངས་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དངོས་སམ་ཤུགས་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པའོ། །
གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། འདི་ལ་མ་ཁྱབ་ཁྱབ་ཆེས་དང་། །རྟགས་ལ་མཚུངས་པའི་བརྒྱད་པ་མེད། །འདི་ལ་གསུམ་
ལས་དང་པོ་མ་ཁྱབ་པ་སྤང་བ་ནི། གླ་

བུར་བའི་རྗེས་དཔག་ལ་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཁས་བླངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་གློ་བུར་བའི་བསྒྲུབ་བྱ་དེ་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པར་འདོད་ལ། འོན་ཀྱང་བསྒྲུབ་བྱའི་མཚན་གཞིར་རུང་བའི་ཚོགས་དོན་རྟོགས་པས་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པར་བརྗོད་དོ། །ཡང་དེའི་ཚེ་དངོས་སུ་ཁས་བླངས་པ་མེད་ཀྱང་། སྒྲུབ་བྱེད་གློ་བུར་པ་ཡིན་པས་བསྒྲུབ་བྱའང་གློ་བུར་དུ་འདོད་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ་དུ་བ་གློ་བུར་པ་མཐོང་བས་བསྒྲུབ་བྱ་མེ་ཁས་ལེན་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཁྱབ་ཆེས་པ་སྤང་བ་ནི། སྐབས་སུ་མ་བབ་པ་དམ་བཅས་པ་ལ་ཁྱབ་ཆེས་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲ་རྟག་མི་རྟག་དྲིས་པ་ན་ཐ་དད་པ་དབང་པོས་གཟུང་བར་བྱ་བའི་སྒྲ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་དང་དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བ་ཅན་གྱི་མི་རྟག་པ་ཉིད་དང་སྒྲ་ལྡན་ནོ་ཞེའམ། ལ་མེ་དང་ལྡན་ནོ་ཞེས་དམ་འཆའ་བ་ལ་སོགས་པའང་བསྒྲུབ་བྱར་ཐལ་ལ། འདོད་ན་དེ་ཚར་གཅད་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེ་ན། བསྒྲུབ་བྱར་ཁས་བླངས་ན་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་མོད་ཀྱི་ཚ་གཞན་གྱི་སྒོ་ནས་ཚར་གཅད་དུ་འགྱུར་བ་མི་འགལ་ལོ། །གསུམ་པ་རྟགས་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བ་ནི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ཁས་བླངས་པ་དགོས་པ་ལྟར། རྟགས་ལའང་ཁས་བླངས་པ་ཅི་སྟེ་མི་དགོས་ཤེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་གྲུབ་ན་ཁས་མ་བླངས་ཀྱང་རྟགས་སུ་འགྱུར་ལ། མ་གྲུབ་ན་ཁས་བླངས་ཀྱང་མི་འགྱུར་ཞིང་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་དངོས་སམ། སྐབས་ཀྱིས་ཁས་བླངས་ནས་རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་བསྒྲུབ་བྱ་འདི་རྒོལ་ཕྱིར་རྒོལ་གང་ལ་ལྟོས་ནས་འཇོག་ཅེ་ན་གཉིས་ཀ་ལ་ལྟོས་ཏེ། སྐབས་སུ་བབ་པའི་བསྒྲུབ་བྱར་འོས་པ་ཞིག་ལ་ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས་རྣ་གཏད་པར་འོས་ལ། དེ་ལས་གཞན་དུ་ཚར་གཅད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས

{༡༢༡}

པ་མཚན་གཞི་ངོས་གཟུང་བ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་གཞན་ལུགས་དགག་ན། བསྒྲུབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་དངོས་པོའམ། །བརྟགས་པར་ཕྱེ་སྟེ་བསྒྲུབ་པ་འབྲུལ། །བསྒྲུབ་བྱའི་མཚན་གཞི་དངོས་པོའི་ཚོགས་དོན་ནམ། བརྟག་པའི་ཚོགས་དོན་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་བརྟགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ་གྲུབ་བསལ་མེད་པ་ཞིག་བསྒྲུབ་བྱར་ཁས་བླངས་ན་སྒྲ་རྟག་པར་དམ་བཅས་པའང་སྐྱོན་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སྒྲ་དོན་བསྒྲུབ་པས་རང་མཚན་མི་འགྲུབ་བོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ཚོགས་དོན་དངོས་པོ་ལ་གནས་པ་ཡིན་གྱི། སྒྲ་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་བསྒྲུབ་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ་ཚད་མས་བསལ་བ་འཇུག་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟགས་ཀྱི་ནུས་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེའོ། །འདིའང་མི་འཐད་དེ། བསལ་བའི་དོན་དམ་བཅས་ཙམ་ཉིད་ན་བསལ་བ་དྲན་རུང་ལ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟགས་ཀྱི་ནུས་ཡུལ་མ་ཡིན་པས་བསྒྲུབ་བྱ་མ་ཡིན་ན། གཙོ་བོ་བདག་གི་དོན་བྱེད་པ་དང་། བུམ་པ་སྐྱེས་བུས་གཉིས་བཅས་ལ་སོགས་པ་བསྒྲུབ་བྱར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པའང་སྒྲ་དོན་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་རྟགས་ཀྱི་ནུས་ཡུལ་གྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ནི་དངོས་པོ་བ་ཡིན་ལ། སྐྱོན་ཡོན་བརྩི་བ་ནི་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཏེ་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་རིམ་པ་ལྟར་རྟགས་ཀྱིས་གོར་རུང་དང་། ཐེ་ཚོམ་དང་ལྡན་པའི་དོན་ལ་འདོད་པས་ཡུལ་དུ་བྱས་པའོ། །ཞེས་ཟེར་བའང་མི་འཐད་དེ། སྔར་གྱི་སྐྱོན་གཉིས་ལས་མི་འདའ་བའི་ཕྱིར་དང་། དགོངས་པར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་རང་འདོད་པ་ནི། སྒྲ་ཡི་དོན་ལ་རང

༼༡༢༢༽

མཚན་དུ། །འབྲེལ་པ་བསྒྲུབ་བྱའི་མཚན་གཞི་ཡིན། །སྒྲ་དོན་དང་རང་མཚན་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བར་ཚོགས་དོན་བསྒྲུབ་བྱའོ། །ཞེས་བརྗོད་པས་དགག་སྒྲུབ་སྒྲ་དོན་ལ་བྱས་ཀྱང་རང་མཚན་གོ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཕྱིར་དངོས་དངོས་མེད་རྟེན་ཅན། །ཕྱི་རོལ་རྟེན་མིན་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པའི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འཐད་པ་དང་བཅས་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེའང་སྒྲ་མི་རྟག་པ་དང་། ལ་མེ་ལྡན་པ་ལ་སོགས་པ་ཚོགས་པ་དངོས་པོ་དང་། སྒྲ་རྟག་པ་དང་གཙོ་བོ་དངོས་པོ་ལ་སོགས་པ་ཚོགས་པ་དངོས་པོར་མེད་པ་དང་། ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་དགག་པ་རྐྱང་པ་རྣམས་ལ་གཞལ་བྱ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པ་དང་། མེད་པ་གཞལ་བ་ན་གཞན་སེལ་གྱི་སྒོ་ནས་དངོས་པོའི་ཆ་ཁས་ལེན་མི་ལེན་གྱིས་མ་ཡིན་དགག་དང་མེད་དགག་གི་འཇུག་ཚུལ་དུ་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། འདི་ལ་དངོས་པོ་དངོས་མེད་དུ། །བསྒྲུབ་ལ་རྩོད་པའི་གོ་སྐབས་མེད། །ཁ་ཅིག་སྒྲ་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་པ་བསྒྲུབ་བྱར་མཚོན་པའི་ཚུལ་མི་འཐད་དོ། །ཚོགས་པ་མི་འགྲུབ་པའི་ཆེ་མཚོན་རྒྱུ་མེད་ཅིང་། གྲུབ་པའི་ཆེ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། རྒོལ་བ་གཉིས་ལ་ལྟོས་ནས་དུས་ཅིག་ཅར་རང་ལ་གྲུབ་བསལ་བྱུང་ཡང་ཕྱིར་རྒོལ་མ་བྱུང་བ་ལ་བསྒྲུབ་པ་མི་འགལ་ལོ། །ཡང་སྒྲ་རྟག་པར་དམ་བཅས་པ་ལྟ་བུ་བསྒྲུབ་བྱར་ཇི་ལྟར་མཚོན་ཏེ་སྒྲ་དང་རྟག་པ་སོ་སོ་བསྒྲུབ་བྱ་མ་ཡིན་ཞིང་ཚོགས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ་སྒྲ་མི་རྟག་པའམ་རྟག་པའི་གཞན་སེལ་བློས་བཟུང་བ་དེ་དངོས་པོའམ་དངོས་མེད་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཅན་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ

བསལ་བ་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པར་བསྒྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་མི་སྲིད་པར་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཤེས་ན་རྟོད་པ་ལས་གྲོལ་ལོ། །གསུམ་པ་ཕྱོགས་ལ་གནོད་པའི་བསལ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤྱིའི་རྣམ་བཞག་དང་སོ་སོའི་རང་བཞིན་ནོ། །དང་པོ་ལའང་གསུམ་ལས་མཚན་ཉིད་ནི། བསལ་བ་ཕྱོགས་དང་འགལ་བ་གྲུབ། །དེའི་མཚན་ཉིད་དམ་བཅས་ཙམ་ཉིད་ན་དེ་སེལ་ནུས་ཀྱི་འགལ་བ་གྲུབ་པའོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བསྡུ་ནི། ལྔ་པོ་བཞི་རུ་བསྡུས་ཏེ་བཤད། །བསལ་བའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་རིགས་པའི་སྒོར་ལྔར་གསུངས་ལ། ཀུན་ལས་བཏུས་སུ་བཞིར་གསུངས་པ་དེ་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཕྱི་མའི་དགོངས་པ་རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཡང་དག་ངེས་ལྡན་བརྗོད་འདོད་པ། །བདག་གཞན་ཡིད་ཆེས་མཚུངས་པ་ཡི། །ཕྱིར་ན་རང་གི་ཚིག་དང་ནི། །བསྟན་བཅོས་གཅིག་ཏུ་བཤད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འདིར་ཡང་དེ་བཤད་དེ། ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་རྗེས་དཔག་ལ། །ཕྱེ་སྟེ་གསལ་བ་བཞི་རུ་གསུངས། །རྗེས་དཔག་ལ་རྟགས་ཀྱི་ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས་དང་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལའང་རང་གི་ཁས་བླངས་དང་། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བས་སོ། །དེ་སྐད་དུ། རྗེས་སུ་དཔག་པའི་དབྱེ་བ་ཡིས། །གནོད་པ་དེ་ནི་རྣམ་བཞིར་བཤད། །ཅེས་བྱ་བ་དང་། དེ་ལ་ཁས་བླངས་འབྲས་རྟགས་ཏེ། །འགྲོ་ལ་གྲགས་པ་རང་བཞིན་རྟགས། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །མངོན་སུམ་རྗེས་དཔག་དངོས་སྟོབས་ཀྱི། །ཚད་ཡིན་ཁས་བླངས་གྲགས་པ་གཉིས། །སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་ཕྱིར་ཁོངས་སུ་

༼༡༢༩༽

བསྡུ། །མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་གཉིས་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱིས་བསལ་བ་ཡིན་ལ། ཁས་བླངས་དང་གྲགས་པ་གཉིས་ནི་རང་གི་ཁས་བླངས་པ་ཙམ་དང་། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པ་ཙམ་གྱིས་དེ་ལས་བྱུང་བ་དང་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་བསལ་བ་གཉིས་སུ་གསུངས་ལ། བྱེ་བྲག་ཏུ་ཁས་བླངས་ནི། གཞི་དེ་ལ་ཡོད་པར་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་གེགས་བྱེད་དང་སྒྲ་སྐྱོན་ཡིན་ལ་སྔ་མ་གསུམ་ནི། གནོད་བྱེད་དང་དོན་སྐྱོན་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱང་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་སྒྲ་བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་ཕར་མ་སྒྱུར་བར་དོན་གྱིས་ཚུར་བཞག་པར་འགྱུར་ལ་རྗེས་དཔག་ཉིད་ཡིན་པས། ཁོངས་སུ་བསྡུ་བར་གསུངས་པའང་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མཚན་ཉིད་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། དམ་བཅའ་དང་བསལ་བ་དུས་མི་གཅིག་ན་ཉིན་མཚན་གྱི་སྣང་མུན་ལྟར་བསལ་བྱ་སེལ་བྱེད་དུ་མི་འཐད་ལ། གཅིག་ན་བདེན་ཞེན་གྱིས་ཁས་ལེན་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། དམ་བཅས་དུས་ཉིད་ན་བསལ་རུང་ཡོད་ཀྱང་། གཞི་དེ་ཉིད་ལ་མ་དྲན་པས་ཁས་ལེན་པ་འཐད་ལ། ཁས་བླངས་པའི་རྒྱུན་ལ་བསལ་བ་འཇུག་པའང་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བསྡུ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྗེས་དཔག་ཏུ་མི་འདུ་བ་དང་། མངོན་སུམ་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། ཁས་བླངས་རྗེས་དཔག་ཏུ་མི་འདུ་བ་སྤང་བ་ནི། བུད་མེད་འདི་མ་ཡིན་ཏེ་མ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཤེས་འདོད་ཀྱི་གཞི་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་མེད་དོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་ཚད་མ་ཡིན་ཡང་དེའི་མིང་མི་འདོད་པས་ཞེས་ཟེར་

༼༡༣༥༽

པ་ནི་མ་ཕྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་ལས་བྱུང་བ་ནི་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་དོན་རང་མཚན་ལ་འདོད་པས་འཁྲུལ་ལ།
འདི་ར་ནི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་སྣང་བ་དང་། དེ་ལས་བྱུང་བའི་སྒྲ་རྒྱུ་འབྲས་སུ་འབྲེལ་པས་འབྲས་རྟགས་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་གྲགས་པ་རྗེས་དཔག་ཏུ་མི་འདུ་བ་སྤྲང་བ་ནི། འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པ་ཙམ་ལ་བྱེད་ན། བདག་དང་རྟག་པ་ལ་
སོགས་པ་གྲགས་སོ་ཞེ་ན། དེ་དག་གྲགས་ཀྱང་གནོད་བྱེད་ཡོད་ལ་བརྗོད་འདུང་གི་གྲགས་པ་ལ་གནོད་བྱེད་མེད་པས་འདུང་
བ་དང་དོན་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པས་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་མངོན་སུམ་ལ་མཚུངས་པ་སྤྲང་བ་ནི། རྗེས་
དཔག་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་ལའང་། །བསལ་བ་གཉིས་པོ་འཇུག་ཅེ་ན། །རྗེས་དཔག་ལྟར་མངོན་སུམ་ལའང་ཟླ་བ་
གཉིས་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་ལའང་གཉིས་སྣང་མངོན་སུམ་དུ་ཁས་བླངས་པས་བསལ་བ་དང་། སྒྲས་བརྗོད་འདུང་དུ་
འཛིན་པ་ལྟ་བུ་གྲགས་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བ་ཡང་ཡོད་པས་དྲུག་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཁས་བླངས་འབྲས་རྟགས་
ལས་གཞན་མིན། །འདུང་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་འགྲུབ། །ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་ཁས་
བླངས་པས་སེལ་བ་ནི། ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་མངོན་སུམ་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་ཡིན་ཞེས་ཚིག་ལས་དོན་དཔག
པའི་རྗེས་དཔག་ལས་མ་འདས་ཏེ། མ་ཡིན་པར་བརྗོད་པའི་ཚིག་ལས་དོན་དཔག་ཀྱང་རྗེས་དཔག་ལས་མ་འདས་པ་
བཞིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཆོས་ཁས་བླངས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཀྱང་ལོགས་སུ་མི་འཐད་དེ། ཕྱོགས་ཆོས་ཚིག་ལ་དོན་
གྱིས་ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས་ཀྱང་རྟགས་ལས་གྲུབ་པས

{༡༣༨}

མཐར་ཆགས་ལ་དོན་གྱིས་ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་གྲགས་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྒྲས་བརྗོད་རུང་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་འགྲུབ་ཅིང་རང་རིག་གིས་གྲུབ་པ་ནི་མངོན་སུམ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བསྒྲུབ་བྱར་དམ་བཅས་པ་ཉིད་ན་དོན་དང་སྒྲའི་སྐྱོན་གྱིས་གཏོལ་བ་ཚར་གཅོད་པའི་ཕྱིར་བསལ་བ་ཕྱོགས་སུ་མི་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་ལ་བཞི་ལས་ཐོག་མར་མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བ་བཤད་དོ། །དེ་ལ་གཉིས་ལས་མཚན་ཉིད་ནི། དམ་བཅས་ཉིད་ན་མྱོང་བ་དང་། །འགལ་བ་མངོན་སུམ་བསལ་བ་ཡིན། །དེའི་མཚན་ཉིད་ནི། དམ་བཅས་ཙམ་ཉིད་ན་མྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་འགལ་བ་གྲུབ་པ་སྟེ། དཔེར་ན་སྒྲ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་ཞེས་དམ་བཅས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་སྒྲ་གྲུབ་ན་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་བདེན་ཞེན་མེད་ལ། རྨོངས་པས་ཐ་སྙད་ལ་ལོག་པར་ཞེན་ན་ཐ་སྙད་བསྒྲུབ་ཏུ་འགྱུར་བས་མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བ་མི་འཐད་ཅིང་སྒྲ་མ་གྲུབ་ན་མཉན་བྱར་ཡང་མ་གྲུབ་པས་སེལ་བ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། སྔར་གྲུབ་པ་མ་དྲན་པས་དམ་བཅས་པ་ན་དྲན་པ་ལ་སྦྱོར་བས་མི་འགལ་ལོ། །གཉིས་པ་རྗེས་དཔག་གི་བསལ་བ་ལའང་གཉིས་ལས་དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། ཚུལ་གསུམ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་དང་། །དམ་བཅས་འགལ་ན་རྟགས་བསལ་ཡིན། །དེའི་མཚན་ཉིད་ནི། དམ་བཅས་ཙམ་ཉིད་ན་ཚུལ་གསུམ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་འགལ་བ་འགྲུབ་པ་ནི། དཔེར་ན་སྒྲ་རྟག་གོ་ཞེས་དམ་བཅས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། གྲངས་ཅན་ན་རེ། སྒྲ་རྟག་ཀྱང་སྐྱེ་འདིག

{༡༢༧}

ཏུ་སྣང་བ་ནི་མངོན་པར་བསལ་བ་དང་། ཉེ་བར་ཞ་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི་སངས་རྒྱས་པ་ལྟར་མེད་པ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་དང་། ཡོད་པ་གཏན་ནས་འཇིག་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཉེ་བར་ཞ་བའི་གནས་སྐབས་ན་མངོན་པར་བསལ་བ་ཞིག་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་ལ། མ་ཞིག་ན་ཉེ་བར་ཞ་བ་ཉིད་འགལ་ལོ། །དེས་ན་མི་སྣང་ཡང་ཡོད་པར་འདོད་པ་དང་། གནས་སྐབས་འགྱུར་ཡང་རྟག་པར་འདོད་པ་དང་། གཙོ་བོ་དང་སྐྱེས་བུ་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་དང་། རང་བཞིན་དང་རྣམ་འགྱུར་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་གནོད་དོ། །གསུམ་པ་ཡིད་ཆེས་པའི་བསལ་བ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། ཡིད་ཆེས་ཚིག་དང་དམ་བཅའ་བ། །འགལ་བ་ཁས་བླངས་བསལ་བ་ཡིན། །དེའི་མཚན་ཉིད་ནི། དམ་བཅས་ཙམ་ཉིད་ན་ཡིད་ཆེས་པའི་ཚིག་དང་འགལ་བར་གྲུབ་པའོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་ན། དེ་ལ་ཁས་བླངས་རང་ཚིག་གཉིས། རིགས་པའི་སྒོར་གསུངས་པ་ལྟར་ཁས་བླངས་ཀྱི་བསལ་བ་དང་། རང་ཚིག་གི་བསལ་བ་གཉིས་སོ། །གསུམ་པ་དེ་དག་གི་དོན་དཔྱད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ལུང་དང་རང་ཚིག་གི་ཁྱད་པར། དེ་འགལ་ན་དམ་བཅས་འཇིག་ལ་དེས་ན་གཞན་དོན་ལ་སྒྲ་སྒྱོན་དུ་འགྱུར་བའོ། །དང་པོ་ལ་འང་གསུམ་ལས། སྔ་རབས་པ་ཡི་ལུགས་དཔྱད་ན། །གཞན་དག་ལུང་དང་རང་ཚིག་ཟེར། །དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྔ་རབས་པ་དག་ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་དང་འགལ་བ་དང་། རྒོལ་བ་རང་གི་ངག་དང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །
གཉིས་པ་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་བརྗོད་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ངག་གི་དབྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་ནི། སློབ་དཔོན་ངག་གི་དབྱེ་བར་བཞེད། །ངག་གི་དབྱེ་བ་སྟེ་ཞེས་པས

༼༡༢༨༽

ཁས་བླངས་པ་ནི་སྔར་དམ་བཅས་པ་དང་ཕྱིས་བརྗོད་པ་གཉིས་འགལ་བ་སྟེ། དཔེར་ན་སྔར་མར་དམ་བཅས་ནས་ཕྱིས་མོ་གཤམ་དུ་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །རང་ཚིག་ནི་དམ་བཅས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ལ་དཔགས་ན་འགལ་བ་སྟེ། དཔེར་ན་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ནི་སྤྱི་གཞལ་བྱ་བདེན་པ་བཀག་ནས་བྱེ་བྲག་རང་གི་ཚིག་གིས་གཞལ་བྱ་ཁས་ལེན་པས་རང་ཚིག་གི་བསལ་བའོ། །ཀུན་ལས་བཏུས་སུ་གཉིས་ཀའང་དཔེ་གཅིག་གིས་བསྟན། གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཚད་མ་དག་མེད་དོ་ཞེས་ཁས་བླངས་དང་རང་ཚིག་གཉིས་ཀ་དཔེ་གཅིག་གིས་གསུངས་ལ། རིགས་པའི་སྒོར་ལུང་ལ་དཔེར་བརྗོད་གཞན་དུ་གསུངས། དེའི་དགོངས་པ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ཆོས་ནི་འཕོས་ནས་བདེ་བ་སྐྱེར་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ལུང་དང་འགལ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དབྱད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལུང་ཁྱད་པར་བ་རྗེས་དཔག་ཏུ་འདུ་བ་དང་། ལུང་ཕལ་པ་རང་གི་ཚིག་དང་མཚུངས་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞལ་བྱ་གཉིས་ལ་ཚད་མ་གཉིས། །བསྙལ་བའི་དོན་ལ་རང་ཚིག་གིས། །མི་གནོད་གསུང་རབ་ངེད་ཀྱི་ལུང་། །རྗེས་སུ་དཔག་པར་བསྡུས་ཏེ་གསུངས། །མངོན་གྱུར་ལ་མངོན་སུམ་དང་། །ལྐོག་གྱུར་ལ་རྗེས་དཔག་དང་། །ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་ལ་ལུང་གི་ཚིག་ཕན་ཚུན་ནང་མི་འགལ་བའི་གསུང་རབ་ངེད་ཀྱི་ལུང་ཡིན་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་ལུང་དེ་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བསྡུས་པས་ཚད་མ་གསུམ་པར་མི་བཞེད་ཅིང་། གནོད་བྱེད་ཉིད་ཡིན་ཏེ་རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཡིད་ཆེས་ཚིག་ནི་མི་བསླུ་བའི། །སྤྱི་ལས་འདི་ཡུལ་ལྐོག་གྱུར་ནའང་། །གོ་སྐབས་མེད་པའི

ཕྱིར་བློ་ནི། །རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མར་བཞེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། དེས་ན་རིགས་པས་གྲུབ་པའི་ལུང་། །ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་མ་གྲུབ་ན། །རང་གི་ཚིག་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། །དགག་བྱེད་ཉིད་དུ་བཞེད་པ་ཡིན། ། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ལུང་རྣམས་ནི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་དང་མི་ལྡན་པའི་ལུང་རྣམས་ནི། རང་ཚིག་དང་ཁྱད་པར་མེད་པས་དེ་ཁས་བླངས་ནས་འགལ་ཡང་རང་ཚིག་དང་འགལ་བ་དང་། ཕན་ཚུན་སྟོབས་མཚུངས་པས་གནོད་བྱེད་མ་ཡིན་གྱི་གགས་བྱེད་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ལུང་དུ་གྲགས་ཚད་ཚད་མ་མིན། །ཚད་མས་གྲུབ་པ་དེ་ལུང་ཡིན། །ཁས་བླངས་ནས་ནི་དཔྱོད་པ་བླུན། །དཔྱོད་ནས་ཁས་བླངས་མཛངས་པའི་ལུགས། །བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་དོ། །རྣམ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། མཐོང་དང་མ་མཐོང་དོན་དག་ལ། །རིགས་པས་གྲུབ་དང་རང་ཚིག་གིས། །གནོད་མེད་བསྟན་བཅོས་གང་ཡིན་དེ། །གཟུང་བར་བྱ་ཕྱིར་དཔྱོད་འཇུག་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་རྟོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་གཞན་གྱི་ལུང་དང་མཚུངས་པ་སྤང་བ་ནི། ལུང་གཞན་འགལ་བའང་དེར་འགྱུར་ལ། འོ་ན་རིག་བྱེད་ལས་ཁྲུས་ཀྱི་སྡིག་པ་འདག་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་བའང་ལུང་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཆགས་སོགས་ཆོས་མིན་ཆགས་བྲལ་སོགས། །ཆོས་སུ་ཆད་ལྟ་མིན་རྣམས་འཆད། །ཆགས་སྡང་རྨོངས་པ་ཆོས་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་རྣམས་མེད་པ་ཆོས་ཡིན་པར་རྒྱུད་འཕེན་པ་ལས་གཞན་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཐམས་ཅད་འདོད་དོ། །ཁྲུས་དང་

{༡༡༠}

ཆགས་སོགས་རྒྱུ་མི་འགལ། །དེ་ལྟའི་གཞུང་རྣམས་ལུང་མ་ཡིན། །ཆོས་ཡིན་མི་མཐུན་བཞིན་དུ་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་ལ་མི་གནོད་པའི་ཁྲུས་ཀྱིས་སྡིག་པ་འཛོམས་པར་འདོད་པ་དེ་རང་ཚིག་དང་ཡང་འགལ་ཏེ། རྒྱུ་ལ་མི་གནོད་པའི་སྨན་གྱིས་ནད་སེལ་བར་ཁས་བླངས་ན་བཞད་གད་དུ་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་འདྲའི་རིགས་པ་དང་འགལ་བའི་གཞུང་མཐའ་དག་ལུང་དུ་མི་འདོད་དོ། །གཉིས་པ་གགས་བྱེད་བསྒྲུབ་བྱའི་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་རང་ཚིག་བསྟན་བཅོས་ཀྱི། །གགས་ལས་ཐེ་ཚོམ་ཙམ་ཡིན་ལ། །དེ་ནི་བསྒྲུབ་བྱ་སྐྱོན་མེད་ཉིད། །ཡིན་ཕྱིར་ཕྱོགས་སྐྱོན་མིན་ཞེ་ན། །རང་གི་ཚིག་དང་བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་བས་གགས་བྱས་ནས་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེ་མོད། དེ་ནི་བསྒྲུབ་བྱ་སྐྱོན་མེད་ཡིན་པས་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་གནོད་པར་ག་ལ་འགྱུར་ཞེ་ན། གགས་ཀྱི་ཐེ་ཚོམ་བསྐྱེད་པ་ཡི། །སློ་ནས་སྐྱོན་དུ་སོང་བ་མིན། །ཚིག་དེས་བསྒྲུབ་བྱ་མི་འགྲུབ་པའི། །སློ་ནས་སྐྱོན་དུ་འཇོག་པ་ཡིན། །ཚིག་ཕན་ཚུན་གྱི་གགས་ལས་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེས་པའི་སློ་ནས་སྐྱོན་དུ་མི་བགྲང་གི གགས་ཀྱི་སློ་ནས་བསྒྲུབ་བྱ་དེ་མི་བསྒྲུབ་པས་སྐྱོན་དུ་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་དེ་འགལ་ན་དམ་བཅའ་འཇིག་པ་ནི། དམ་བཅས་རང་གི་བསམ་པ་སྟོན། །འགལ་བ་འདུས་ན་དམ་བཅའ་འཇིག །དམ་བཅས་རང་གི་བསམ་པ་ཡོད་པར་སྟོན་ལ། རང་ཚིག་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་འགལ་བ་གཞི་གཅིག་ལ་བསྡུས་ན་རྩི་ངན་པའི་ཞོ་ལྟར་དང་གིས་འདོད་པ་འཇིག་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་དེས་ན་གཞན་དོན་ལ་སྒྲ་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བ་ནི། དེས་ན་བརྗོད་པ་སྐྱོན་ཅན་གྱིས། །རྩོད་པའི་སྐབས

༼༡༡༧༽

སུ་ཕམ་པ་བསྐྱེད། །ཚིག་སྐྱོན་ཅན་བརྗོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ལ་ཀླན་ཀར་འགྱུར་བར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་གྲགས་པས་བསལ་བའང་གཉིས་ལས་དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། དམ་བཅས་ཉིད་ན་འདིག་རྟེན་དང་། །འགལ་བ་གྲགས་པས་བསལ་བ་ཡིན། །དེའི་མཚན་ཉིད་ནི། དམ་བཅས་ཙམ་ཉིད་ན་འདིག་རྟེན་གྱི་ཚུལ་དང་འགལ་བ་གྲུབ་པའོ། །གཉིས་པ་དེའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་བསྟུས་ཏེ་བཤད་ན། བརྡ་སྦྱོར་པ་དག་སྒྲ་དོན་ལ། །དངོས་འབྲེལ་འདོད་པ་སྔར་བཀག་ཅིང་། །ཨུ་སྟེགས་བརྡ་སྦྱོར་པ་བ་དག་སྒྲ་དོན་ལ་དངོས་པོའི་འབྲེལ་པ་ཡོད་པར་བསམས་ནས་གང་ལ་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ཡོད་པ་དེས་བརྗོད་དུ་རུང་གི དེ་མེད་པས་བརྗོད་ན་སྒྲ་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དངོས་འབྲེལ་འདོད་པ་བརྗོད་བྱ་བརྟག་པའི་བར་དུ་བྱེད་པར་བཀག་ཟིན་ཏོ། །བརྗོད་འདོད་དབང་གིས་འཇུག་པ་ཡང་། །བསྒྲུབས་ཟིན་དེས་ན་གྲགས་པའང་འགྲུབ། །གཞན་སེལ་གྱི་སྐབས་སུ་སྒྲ་ཐམས་ཅད་བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་སྦྱར་བ་གྲུབ་པ། དེ་གྲུབ་ན་གྲགས་པའང་གྲུབ་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་ཕྱེ་སྟེ་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐོག་མར་མདོའི་ཚིག་དགོད་ན། གང་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་དཔག་པ་མེད་ལ་སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པ་དང་འགལ་བའི་དོན་གྱིས་ན་བསལ་བ་དེའང་ཕྱོགས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་དེའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། བཤད་ཚུལ་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ་དང་། དེ་དག་གི་དགོངས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ།

༼༡༡༣༽

གཞན་གྱིས་བརྟགས་པ་དགག་པ་དང་། རང་གིས་འཐད་པ་བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། ཕྱོགས་སྔ་མ་བརྗོད་ན། ཡོད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རི་བོང་ཅན། །ཟླ་བ་ཡིན་པ་འགོག་པ་ལ། །བརྡ་སྦྱོར་པ་བ་དག་རི་བོང་ཅན་ཆོས་ཅན་ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་མི་རུང་སྟེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་ནི། འདི་ལ་དཔེ་མེད་ཡོད་རྣམས་ལ། །སྒྲ་ཀུན་བརྗོད་དུ་རུང་ཕྱིར་རོ། །ཡོད་པའི་རྟགས་ལ་དཔེ་མེད་པས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་གང་བཞག་པའི་ཆོས་དེ་ཡང་ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་དུ་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྟགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡོད་པ་ཡང་རྗེས་འགྲོ་མེད་ན་རྟགས་ཕལ་པ་དེ་ལས་གཞན་བཀོད་ཀྱང་རྗེས་འགྲོ་མེད་པས་ཐུན་མོང་མིན་པ་འགྱུར་བ་སློས་ཅི་དགོས། ཡོད་པ་དཔེར་བརྗོད་པའི་འབྲས་བུ་འདི་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་འགལ་བར་འགྱུར་བ་ནི། སྒྲ་ཡི་དོན་གྱི་ཡོད་པ་ལ། །ཟླ་བར་རུང་ཕྱིར་འགལ་བ་ཡིན། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་ཡོད་པ་ནི་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ཟླ་བར་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་འཐད་པ་བརྗོད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བརྗོད་དུ་རུང་བའི་གྲགས་པ་དང་། སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས་བརྗོད་རུང་གི་གྲགས་པ་ངོས་བཟུང་ན། འཇིག་རྟེན་དཔྱོད་པའི་སྒྲ་ལས་བྱུང་། །དེ་ཉིད་གྲགས་པ་ཡིན་པར་བཞེད། །འཇིག་རྟེན་ཡུལ་ལུགས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྒྲ་ཉིད་ལ་སློབ་དཔོན་གྱིས་གྲགས་པའི་བརྡར་མཛད་དེ། ཐ་སྙད་ལས་ནི་སྐྱེས་པ་ཡི། །ཆོས་དང་གྲགས་པའི་སྒྲ་ཡིས་བརྗོད། །ཅེས

༼༡༡༡༽

གསུངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པར་བསྒྲུབ་པ་ནི། དེ་ཡང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ། །རྟུང་ཕྱིར་གྲགས་པས་ཀུན་ལ་ཁྱབ། །ཡུལ་དུས་རྣམ་པ་གང་ཡིན་ཡང་རུང་། སྔར་བརྡ་བྱས་སམ་མ་བྱས་ཀྱང་རུང་། ཐུན་མོང་དུ་གྲགས་སམ་མ་གྲགས་ཀྱང་རུང་སྟེ། སྒྲས་བརྗོད་རུང་ཐམས་ཅད་ལ་གྲུབ་པས་གྲགས་པའང་ཐམས་ཅད་ལ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཐུན་མོང་བར་དགོངས་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ཙན། །འདོད་པས་འཇུག་ཕྱིར་དགག་མེད་པ། །བྱས་དང་མ་བྱས་ཐམས་ཅད་དུ། །སྣ་ཚོགས་རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་རུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། མ་གྲགས་པ་ལ་གྲགས་པའི་སྒྲ། །འཇིག་རྟེན་པ་དང་འགལ་ཞེ་ན། །རུང་བ་ཙམ་ཡོད་མོད་སྔར་མ་གྲགས་པ་ལ་གྲགས་པར་མིང་འདོགས་པ་འཇིག་རྟེན་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཀུན་དང་རུང་བ་ལ། །གྲགས་པའི་སྒྲ་མཚོད་འཚེད་པ་བཞིན། །དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་ནུས་པ་ཡོད་པས་དེར་བརྡ་མཚོད་དེ་འཚེད་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པ་ལ་འཚེད་པ་དང་། བཏུང་དུ་རུང་བ་ལ་བཏུང་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །རྣམ་འགྲེལ་ལས། གྲགས་པ་མེད་ཀྱང་དངོས་པོ་ལ། །རུང་ཉིད་དེ་ཡི་སྟོབས་ཉིད་ལས། །དེ་ལ་སྒྲ་ཀུན་འབྲེལ་དེས་ན། །དེ་ལ་དེ་ནི་གྲུབ་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྒྲ་བྱུང་གི་གྲགས་པ་ངོས་བཟུང་ན། སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པ་དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཡང་། གྲགས་རུང་དོན་ལ་གྲུབ་ན་ཡང་། །བརྡ་དང་བརྗོད་འདོད་ལ

༼༡༡༩༽

བརྟེན་པའི། །སྒྲ་གྲུབ་ན་ནི་གྲུབ་པོ་ཞེས། །བསྟན་ཕྱིར་སྒྲ་བྱུང་གྲགས་པ་གསུངས། །སྒྲ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུ་བ་དོན་ཐམས་
ཅད་ལ་གྲུབ་མོད་ཀྱི། སྒྲ་བརྡ་དང་བརྡ་བརྗོད་འདོད་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་ནའང་གྲགས་པ་གྲུབ་པོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་སྒྲ་
ལས་བྱུང་བའི་ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྒྲ་ནི་བརྡ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན། །དེ་ཡང་འདོད་ཙམ་བརྟེན་པ་ཡིན། །སྒྲ་ཡིས་གྲུབ་པ་མི་
འགྲུབ་མིན། །དེ་ལྟར་སྒྲ་བྱུང་གྲགས་པ་གསུངས། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་དེ་རྗེས་དཔག་ཏུ་འདུ་བ་ནི།
གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་འགྲུབ་པས། །འགལ་བ་མི་འཁྲུལ་མི་སྲིད་དོ། །གྲགས་པས་འགྲུབ་པས་རྗེས་དཔག་ཡིན་
པས་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཡུལ་ལ་འགལ་བ་ལ་མི་འཁྲུལ་པ་མི་སྲིད་ཅིང་། བརྗོད་པར་འདོད་པའི་གྲངས་གཅིག་པ་ཙན་
ཡང་མི་དགོས་པར་བཤད་ཟིན་པས་འདིར་ཡང་མི་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་བཤད་ཚུལ་གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་
རྗེས་དཔག་ལས་གྲགས་པ་ཡུལ་ཐ་དད་པར་བསྒྲུབ་པ་ནི། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་དཔག་པ་མེད་ལ་ཞེས་བྱ་
བའི་དོན། རི་བོང་ཅན་ཟླ་བ་མ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་བརྗོད་པ་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་མེད་པར་སྟོན་ཏེ།
དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ལས་གྲགས་པ་ཡུལ་ཐ་དད་པར་གསུངས་སོ། །ཇི་ལྟར་ཡུལ་མི་གཅིག་ཅེ་ན། །
གྲགས་པ་དངོས་པོས་བསྐྱེད་ན་ནི། །རྗེས་དཔག་བཞིན་དུ་ཡུལ་ངེས་འགྱུར། །བརྗོད་འདོད་དབང་གིས་སྦྱོར་བ་ལ། སྒྲ་
རྣམས་གང་ལའང་མི་འཇུག་མེད། །གྲགས་པ་དངོས་པོས་བསྐྱེད་ན་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པའམ། མེ་དང་དུ་བ་ལྟར་རང་
རང་གི་ཡུལ་ལ་ངེས་པ་ཞིག་ན། བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་ཕར་སྦྱར་བས

༼༡༣༥༽

ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲ་ཐམས་ཅད་འཇུག་པ་སྲུས་ཁེགས། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ངེས་ནི་དངོས་རྣམས་ཡོད་མེད་པའི། །
རྗེས་སུ་འཇུག་ཅན་རྗེས་དཔག་ལས། །ཐ་དད་དེ་དབང་མི་འཇུག་པ། །དེ་འདོད་ལས་སྐྱེས་ཡིན་ཞེས་བསྟན། །ཞེས་
གསུངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་དེ་ལ་གཞན་གྱིས་བརྟགས་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་བརྗོད་སྦྱོར་པའི་རྟགས་ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་ནི། ངེས་ན་ཀུན་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། །གྲགས་པ་ཡུལ་ལ་མི་འཇུག་ཅེས། །བརྗོད་པའི་དཔེ་
གཞན་རྙེད་དཀའ་བས། །ཐུན་མོང་ཉིད་མིན་མཉན་བྱ་བཞིན། །རི་བོང་ཅན་ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་དུ་མི་རུང་སྟེ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་བརྗོད་པ་དེ་ལ། ཡོད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་གང་ལའང་ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་དུ་མི་རུང་བའི་དཔེ་མེད་པས་
མཉན་བྱའི་རྟགས་བཞིན་དུ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་རང་གི་སྟེ་པའི་འཆད་ཚུལ་མི་འཐད་
པ་ནི། སྤྱི་མཚན་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་པས། རི་བོང་ཅན་ལ་དཔེར་མཛད་ནས། །ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པས་བསྟན། །
དཧིག་ཤིང་མེན་སོགས་ལའང་མཚུངས། །ཊཱི་ཀ་བྱེད་པ་དག་རི་བོང་ཅན་ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་རུང་དཔོག་པའི་གྲགས་པ་
ཉིད་ལ་དཔེ་མེད་པས་གང་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་ལ་དཔེ་མེད་དུ་
ཆུག་ཀྱང་དཧིག་ཤིང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལའང་གནོད་པས་སོ། །གསུམ་པ་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པས་བཤད་པ་ལ་
གསུམ་ལས་དང་པོ་ཟླ་བའི་སྒྲ་ཐུན་མོང་བར་སྒྲུབ་པ་ནི། གཞུར་དང་ནི་དངུལ་སོགས་ལ། །ཟླ་བའི་སྒྲ་ནི་གཞན་དུ་
གྲགས། །དེ་ཉིད་དཔེར

༡༡༨

བྱས་བསིལ་ཟེར་ཅན། །ཟླ་བར་བསྒྲུབ་པ་ཐུན་མོང་རྟགས། །གྲོས་སྦྱོར་ལས་ག་ཕྱུར་དང་། བཅུད་ལེན་ལས་དངུལ་ཆུ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཟླ་བའི་སྒྲ་མཐོང་ལ་དེ་དཔེར་བྱས་ནས་བསིལ་ཟེར་ཅན་ལའང་ཟླ་བར་བརྗོད་པས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྟགས་སུ་ག་ལ་འགྱུར། གཉིས་པ་དེ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་སུ་འགྱུར་བ་ནི། བརྡ་ལ་འཇུག་རྣམས་ཐུན་མོང་པ། །གཅིག་ལ་གྲུབ་ན་ཀུན་ལ་གྲུབ། །འདི་ནི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཡིན། །གྲགས་པ་འགོག་ན་ཁྱེད་ཀྱིའང་འཇིག །བརྗོད་འདོད་ཀྱི་བརྡ་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པས་དེ་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་དོ། །གང་ཡང་རུང་བ་ཅིག་ཏུ་བརྡ་འགྲུབ་ན། དེ་དཔེར་བྱས་ནས་ཐམས་ཅད་ལ་གྲུབ་པར་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱིས་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །བརྗོད་འདོད་ཀྱི་གྲགས་པ་ཁས་མི་ལེན་ན་ཁྱེད་རང་ཁས་ལེན་པའི་རི་བོང་ཅན་ལ་སོགས་པར་འདོད་པའང་འཇིག་པས་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་འཇིག་པར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་བརྗོད་རུང་འགོག་ན་གྲགས་པ་དང་འགལ་བ་ནི། དེས་ན་འདོད་པས་སྦྱོར་བའི་བརྡ། །ཀུན་ལ་འཇུག་ཏུ་རུང་བཞིན་དུ། །འགོག་ན་འཇིག་རྟེན་གྱིས་གནོད་པས། །གྲགས་པ་དག་དང་འགལ་བར་དགོངས། །ཕྱིར་རྒྱུ་མཚན་ཅན་དང་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་བརྡ་གཉིས་ལས། དང་པོ་བསིལ་ཟེར་ཅན་ནམ་འཚོད་པ་ལ་སོགས་པ་དཔྱད་ན་ཐམས་ཅད་ལ་མི་འཇུག་པ་སྲིད་ཀྱང་གཉིས་པ་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་གྲུབ་བཞིན་དུ་རི་བོང་ཅན་ལ་ཟླ་བ་ལ་སོགས་པ་འགོག་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ལུགས་ཀྱིས་གནོད་པའི་ཕྱིར་གྲགས་པ་དང་འགལ་བ་ཞེས་དགོངས་སོ། །གསུམ་པ་དེ་དག་གི་དགོངས་པ་དཔྱད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཞན་གྱི་ལུགས

{༡༡༥}

དགག་པ་དང་། རང་གི་འདོད་པ་བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། ཐོག་མར་བརྡ་དང་ཐ་སྙད་དུ་འབྱེད་པ་དགག་ན། །ལ་ལ་བརྡ་དང་ཐ་སྙད་ཀྱི། །གྲགས་པ་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་ཡོད། །བྱང་ཕྱོགས་པ་བོད་དག་མིང་གི་རྣམ་པ་ཙམ་གྱིས་ཞེན་རྟུང་བརྡའི་གྲགས་པ་ཡིན་ལ་དོན་ལྡོག་ངེས་པ་ལ་སྒྲ་བློས་ཞེན་རྟུང་ཐ་སྙད་ཀྱི་གྲགས་པ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་མི་འཐད་དེ། ཐ་སྙད་འདི་ཡི་སྐབས་དོན་མིན། །མཚན་ཉིད་དེ་འདྲ་སྔར་བཀག་ཟིན། །ཐ་སྙད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོན་ལྡོག་ལ་སྒྲ་བློ་མ་འཁྲུལ་པ་ལ་འདོད་པ་སྔར་བཀག་ཟིན་ལ། མཚོན་བྱ་ལ་ཐ་སྙད་དུ་བྱེད་ན་འདིའི་སྐབས་དོན་མ་ཡིན་ཞིང་། འཇིག་རྟེན་སྤྱོད་པའི་ལུགས་ལ་བྱེད་ན་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པ་འགའ་ཞིག་ཡིན་ལ་འགའ་ཞིག་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་བརྡ་ལ་དངོས་དང་ཞེན་པར་འབྱེད་པ་དགག་ན། དངོས་དང་ཞེན་པའི་བརྗོད་རྟུང་གི །བརྡའི་གྲགས་པའང་གཉིས་ཞེས་ཟེར། །བོད་རྣམས་བརྡའི་གྲགས་པ་ལ་དངོས་སུ་བརྗོད་རྟུང་དང་ཞེན་པའི་བརྗོད་རྟུང་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་རྟུང་དོན་སྤྱི་ཡིན་ལ། ཞེན་པའི་བརྗོད་རྟུང་དོན་དངོས་པོར་བྱས་ནས་རི་བོང་ཅན་གྱི་རྣམ་པའམ་རང་མཚན་ཆོས་ཅན་ཟླ་བའི་སྒྲས་དངོས་སམ་ཞེན་ནས་རྗེས་སུ་རྟུང་སྟེ་རྟོག་པའི་སྣང་ངོར་ཡོད་པའམ་རང་མཚན་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་བུམ་པའི་སྤྱིའམ། རང་མཚན་བཞིན་ཞེས་བྱ་བའི་སྦྱོར་བ་གཉིས་འགོད་པར་བྱེད་དོ། །འཆད་ན་གཉིས་སུ་ཡོད་མོད་ཀྱི། །འཇུག་པའི་ཚེ་ན་རྣམ་དབྱེ་མེད། །འཆད་ན་སྤྱི་དང་རང་མཚན་དུ་འབྱེད་མོད་ཀྱི། འཇུག་ན་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་དང་ཞེན་བྱར་མི་འབྱེད་དོ། །ཞེས་བརྗོད་བྱ་བརྟག་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གསུམ་

{༡༡༤}

པ་དེས་ན་བཤད་ཚུལ་གཉིས་ལ་སྦྱར་བ་འཁྲུལ་པ་ནི། དེས་ན་བཤད་ཚུལ་རྣམ་པ་གཉིས། །དངོས་དང་ཞེན་པར་འཆད་པ་འཁྲུལ། །མདོའི་བཤད་ཚུལ་དང་པོས་ཞེན་པའི་བརྗོད་རྒྱུད་ཀྱི་གྲགས་པ་དང་། ཕྱི་མ་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་རྒྱུད་ཀྱི་གྲགས་པར་འཆད་པ་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་རང་གི་འདོད་པ་བརྗོད་ན། སྔ་མས་སྒྲ་བྱུང་གྲགས་པ་ལ། །རྗེས་དཔག་མེད་ཕྱིར་མི་ཁེགས་པའམ། །ཡང་ན་དེ་ལ་འགལ་ཟླ་མེད། །དེས་ན་ངེས་ཕྱིར་གནོད་བྱེད་ཡིན། །སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པ་དང་འགལ་བ་ལ་དཔྱད་ཚུལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པའི་ཆོས་ནི་རྗེས་དཔག་མེད་པར་དགག་པར་མི་ནུས་སོ། །ཞེས་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རམ། ཡང་ན་རྗེས་དཔག་ལ་འགལ་བ་ལ་མི་འཁྲུལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ངེས་པ་ཡིན་པས་སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་རྗེས་དཔག་གནོད་བྱེད་ཡིན་པར་བསྟན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གྲགས་པར་རྗེས་དཔག་ཕྱིར་དེ་ལྟར། །རྗེས་སུ་དཔག་པས་གྲུབ་པ་ལ། །འགལ་བ་འཁྲུལ་པ་མེད་པ་ཅན། །མེད་པར་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཕྱི་མ་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལ། །ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་ཡིན། །གང་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་དེས་འཇིག་རྟེན་གྱི་བརྗོད་པའི་སྒྲས་བརྗོད་པ་ན་རྗེས་དཔག་མེད་པར་དགོངས་ཏེ། རྗེས་དཔག་གི་ཡུལ་དངོས་པོ་ཡིན་ལ་འདིའི་ཡུལ་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་སྙམ་དུ་དགོངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཤེས་ན་གྲགས་པ་ཡི། །བསལ་བ་མཁས་པའི་དགོངས་པས་འགྲུབ། །གཞན་སེལ་གྱི་སྒོ་ནས་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་ཤེས་ན་གྲགས་བསལ་གྱི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་ཤེས་སོ། །ཚད་མ

༼༡༦༨༽

རིགས་པའི་གཏེར་ལས་རང་དོན་རྗེས་དཔག་བསྟན་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་བཅུ་པའོ།། །།གཉིས་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་རང་ཉིད་ཀྱིས། །མཐོང་བ་གཞན་ལ་སྟོན་པའི་ངག །གཞན་དོན་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི་རང་གིས་མཐོང་བའི་རྟགས་གཞན་ལ་སྟོན་པའི་ངག་གོ །འདིར་རྗེས་དཔག་ཤེས་པ་ཡིན་ལ་འདི་ངག་ཡིན་པས་རྗེས་དཔག་དངོས་མ་ཡིན་ཡང་རང་གིས་རྟོགས་པའི་འབྲས་བུ་གཞན་གྱིས་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་ལ་བཏགས་ནས་རྗེས་དཔག་ཏུ་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་སྒྲུབ་པོ་གང་ཟག་ལ་གསུམ་སྟེ། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དང་། དེ་དག་ཕམ་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་། དེ་ལ་དཔང་པོས་ཇི་ལྟར་བསྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། རྒོལ་དང་ཕྱིར་རྒོལ་དཔང་པོ་གསུམ། །བསྒྲུབ་དང་སུན་འབྱིན་བདར་སྦྱོད་པའོ། །སྒྲུབ་བྱེད་བརྗོད་པར་ཁས་ལེན་པ་རྒོལ་བ། སུན་འབྱིན་བརྗོད་པར་ཁས་ལེན་པ་ཕྱིར་རྒོལ། དེ་གཉིས་ཕམ་རྒྱལ་བརྗོད་པར་ཁས་ལེན་པ་དཔང་པོའོ། །དེའང་རྩོད་པའི་རིགས་པ་ལས། སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའམ། སྐྱོན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔང་པོས་དངོས་སུ་གོ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་དམ་པའི་རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་རྩོད་པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེའང་རྩོད་པ་ཆེན་པོ་ལ་དཔང་པོས་གཉི་གའི་ངག་རྗེས་སུ་བརྗོད་ན་མི་འཁྲུག་ཅིང་གྲུབ་མཐའི་གནད་ཡི་གེར་བྲིས་ན་བསྐོན་མི་ནུས་སོ། །ཞེས་མཁས་པ་དག་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་དེ་དག་ཕམ་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་གཞག་ནི། རྒོལ་བ་གཉིས་ལ་སྐྱོན་ཡོན་གྱིས། །ཚར་གཅད་པ་

{༡༩༠}

དང་རྗེས་འཛིན་འདྲུག །རྒོལ་ཕྱིར་རྒོལ་གཉིས་པོ་གང་སྐྱོན་ཅན་བརྗོད་པ་ཚར་གཅད་པའི་གནས་དང་། སྐྱོན་མེད་བརྗོད་པ་དེ་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་གནས་སོ། །དེ་ལྟར་སྟོན་ན་རྒྱལ་ཕམ་ཡོད། །མིན་ན་གཉིས་ཀ་མེད་པར་གསུངས། ། རྒོལ་བས་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་པ་བཀོད་པ་ལ་ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས་སྐྱོན་མ་བརྗོད་ན་ཕྱིར་རྒོལ་ཕམ་ལ། རྒོལ་བས་སྒྲུབ་བྱེད་ལྟར་སྣང་བཀོད་པ་ལ་ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས་སྐྱོན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་ན་རྒོལ་བ་ཕམ་ཞིང་། དེས་སྒྲུབ་བྱེད་ལྟར་སྣང་བཀོད་ཀྱང་ཕྱིར་རྒོལ་སྐྱོན་མི་བརྗོད་པའམ། སྐྱོན་ལྟར་སྣང་བ་ཅིག་བརྗོད་ཀྱང་རྒོལ་བས་ཚེར་མ་འབྱིན་མ་ཤེས་ན་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་ཕམ་རྒྱལ་མེད་དེ། སྐྱོན་ཅན་ཡིན་ཡང་བསྒྲུབ་པ་དང་སུན་འབྱིན་མ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དང་རྒྱལ་ཕམ་གྱི་རྣམ་གཞག་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀྱི་སྤོབས་པ་འཛོམས་ནུས་མ་ནུས་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའང་རྩོད་རིགས་ལས། ཕྱིར་རྒོལ་བས་དེའི་དངོས་པོ་གོ་བར་བྱས་ན་འགྱུར་གྱི་གཞན་དུ་ན་གཉིས་པོ་གཅིག་ཀྱང་རྒྱལ་བ་དང་ཕམ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། རྒོལ་བས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་སྐྱོན་ཅན་བརྗོད་ནའང་ཕྱིར་རྒོལ་བས་སྐྱོན་མ་བསྟན་ན་ཕམ་པའི་རྣམ་པར་གཞག་པའང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་ཕན་ཚུན་ནུས་པ་ཉེ་བར་འཛོམས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་རྒྱལ་བ་དང་ཕམ་པར་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རྫུན་དང་གཡོ་སྒྱུས་ཚར་གཅད་ཀྱང་། །དེ་ལ་རྒྱལ་ཕམ་མི་བཞེད་དོ། །བརྫུན་དང་གཡོ་དང་ཚིག་དོར་གྱིས་བསླུས་ཀྱང་གྲུབ་མཐའ་བསྲུང་མི་ནུས་པས་ཕམ་རྒྱལ་མེད་དེ། རྩོད་རིགས་ལས། དེ་ཁོན་ཉིད་བསྲུང་བའི་དོན་དུ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱང་རྒྱལ་བར་འདོད་པས་གཡོ་སྒྱུ་ལ་སོགས་པ་དག་གིས་ཚར་

གཅད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ལྷུ་ཚུར་དང་། ཐལ་ལྕག་དང་། མཚོན་བསྣུན་པ་དང་། མེ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་ན། འདི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྒྲུང་བའི་ཐབས་དམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གསུམ་པ་དེ་ལ་དཔང་པོས་ཇི་ལྟར་བསྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས། སྤྱིར་ཚར་གཅད་པ་དང་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཚུལ་ནི། ཕྲོག་དང་སྦྱིན་པས་འཇིག་རྟེན་པ། །ཚར་གཅད་པ་དང་རྗེས་འཛིན་འདོད། །འཇིག་རྟེན་ན་སྲོག་དང་ནོར་ལ་སོགས་པ་ཕྲོག་པ་དང་། གདོང་ཐལ་བས་བྲུགས་པ་ལ་སོགས་པས་ཚར་གཅོད་ལ། གོ་འཕང་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པས་རྗེས་སུ་འཛིན་ཏོ། །གྲུབ་མཐའ་ལྷང་དོར་བྱེད་པ་ལ། །དམ་པའི་ཚར་གཅད་རྗེས་འཛིན་འདོད། །མཁས་པའི་གྲར་ནོར་པ་འདོར་བ་དང་། བདེན་པ་ལེན་པ་དང་། དེ་ལྟར་སྒྲོགས་པ་ཉིད་དོ། །ཐམས་ཅད་སྐྱོང་བའི་རྒྱལ་པོ་དག་ཚུལ་གཉིས་ཀ་བྱེད་དོ་ཞེས་གྲག་གོ །གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཚར་གཅད་པའི་གནས་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འཐད་པ་བརྗོད་པ་དང་འཁྲུལ་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཚར་གཅད་གཉིས་ལས་ཕྱེ་བའི་བཞི། །རིགས་པ་མཁྱེན་པའི་དགོངས་པ་ཡིན། །རྒོལ་བས་བསྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མི་བརྗོད་པ་དང་། ཡན་ལག་མ་ཡིན་པ་བརྗོད་པ་གཉིས་དང་། ཕྱིར་རྒོལ་སྐྱོན་མི་བརྗོད་པ་དང་། སྐྱོན་མིན་བརྗོད་པ་གཉིས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། བསྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མི་བརྗོད་ཅིང་། །སྐྱོན་མིན་བརྗོད་པ་གཉིས་པོ་དག །ཚར་གཅད་པ་ཡི་གནས་ཡིན་ཏེ། །གཞན་ནི་མི་རིགས་ཕྱིར་མི་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་འཁྲུལ་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ལས། གངས་ཅན་པའི་ལུགས་ནི། རྒོལ་བ་ལ་ནི་

༼༡༩༣༽

གསུམ་གཉིས་དྲུག །ཕྱིར་རྒོལ་ལ་ཡང་གསུམ་གཉིས་དྲུག །དབང་པོ་ལ་གསུམ་ཀུན་ལ་གཅིག །གངས་ཅན་པ་རྣམ་བཅུ་དྲུག་འདོད། །རྒོལ་བ་དྲིས་པའི་ལན་མི་བརྗོད་པ་སྐྱོན་ཅན་བརྗོད་པ་མ་དྲིས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ་གསུམ་དང་། སྐྱོན་སྤོང་བའི་ཚེ། སྐྱོན་མི་སྤང་བ། ལན་ལྷུར་སྣང་བ། སྐབས་སུ་མ་བབ་པའི་ལན་བརྗོད་པ་སྟེ་དྲུག་གོ །ཕྱིར་རྒོལ་འདྲི་བའི་ཚེ་མི་འདྲི་བ། མི་འོས་པ་འདྲི་བ། མ་འབྲེལ་པ་འདྲི་བ་དང་གསུམ། སྐྱོན་བརྗོད་པའི་ཚེ། སྐྱོན་མི་བརྗོད་པ། སྐྱོན་ལྷུར་སྣང་བརྗོད་པ། སྐབས་སུ་མ་བབ་པའི་སྐྱོན་བརྗོད་པ་སྟེ་དྲུག་གོ །དབང་པོ་ལ་ཤན་མི་འབྱེད་པ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འབྱེད་པ། སྐབས་མ་ཡིན་པར་འབྱེད་པ་སྟེ་གསུམ་མོ། །ཐུན་མོང་དུ་རྣམ་གཏོད་པ་དང་བཅུ་དྲུག་གོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་མི་འཐད་དེ། ཚར་གཅད་ཡིན་ན་སྔར་མ་འདུས། །མིན་ན་ཚར་གཅད་ཉིད་མ་ཡིན། །དབང་པོ་ལ་ནི་ཚར་གཅད་མེད། །ཅི་ནས་འབྱེད་ན་ཧ་ཅང་ཐལ། །ལན་མི་བརྗོད་པ་དང་། སྐྱོན་ཅན་བརྗོད་པ་དང་། སྐྱོན་མི་སྤོང་བ་དང་། ལན་ལྷུར་སྣང་བ་བརྗོད་པ་ནི། རྒོལ་བས་སྒྲུབ་བྱེད་མི་བརྗོད་པའམ། མ་ཡིན་པ་བརྗོད་པར་འདུ་ལ། མ་དྲིས་པ་བརྗོད་པ་ནི་སྐབས་སུ་མཁོ་ན་སྐྱོན་མེད་ཡིན་ཞིང་། མི་མཁོ་ན་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཕྱིར་རྒོལ་ཁས་བླངས་ནས་མི་འདྲི་བ་དང་། མི་འོས་པ་འདྲི་བ་ནི་སྤོབས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། མ་འབྲེལ་པའི་འདྲི་བ་ཡང་བསམ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་འདྲི་ན་མ་འབྲེལ་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ཞིང་། བླུན་ནས་མ་འབྲེལ་ན་སྤོབས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །སྤོབས་པ་མེད་པ་ནི་སློབ་དཔོན་གྱིས་བསྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མི་བརྗོད་པའམ་སྐྱོན་མི་བརྗོད་པར་བསྡུ་སྟེ། རྟོད་རིགས་ལས། གང

{༡༩༢}

གི་ཚེ་རྩོད་པ་ཁས་བླངས་ནས་ཞུམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཅུང་ཟད་མི་སྨྲ་བའམ། གཞན་ཅུང་ཞིག་སྨྲ་བར་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ་ཇི་ལྟར་
གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བའི་ནང་དུ་འདུས་པར་འགྱུར་ཞེས་དྲིས་པའི་མཐར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ནི་མ་རྫོགས་པ་རྫོགས་པར་
བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་མ་བརྗོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚར་གཅད་
པའི་གནས་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་དག་ལས་གཞན་ནི་ཚར་གཅད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། གཞན་
ཡང་ཕྱོགས་སྔ་མ་དང་ཕྱི་མའི་ཀློལ་བ་དག་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བ་དང་སྤོབས་པ་མེད་པ་དག་ལས་གཞན་ཚར་གཅད་
པའི་གནས་ཡིན་པ་ལ་རིགས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་ཀའི་ཚིག་ཉིད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་བསྡུན་པའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་
ཀ་འདུས་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡོད་ན་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཚིག་ལས་ཤིན་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་
སྤྲོས་པ་དོན་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དབང་པོ་ལ་ཚར་གཅོད་ཀྱི་གནས་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་
པོ་དག ཚར་གཅད་པའི་གནས་ཡིན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་ལ། གཞུང་གི་ཆ་འགར་ཡང་དེ་མ་གསུངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་
རྐང་མིག་གི་ལུགས་དགག་ན། དམ་བཅས་ལ་གནོད་དམ་བཅའ་གཞན། །དམ་བཅའ་འགལ་དང་དམ་བཅའ་སེལ། །
གཏན་ཚིགས་གཞན་དང་དོན་གཞན་དང་། །དོན་མེད་པ་དང་དོན་མི་ཤེས། །དོན་བྲེལ་དུས་ལ་མ་བབ་པ། །མ་ཚང་ལྷག་
དང་ཡང་བརྗོད་དང་། །རྗེས་སུ་མི་སྨྲ་མི་ཤེས་དང་། །སྤོབས་པ་མེད་དང་རྣམ་གཡེང་དང་། །འདོད་པ་ཁས་ལེན་བརྒྱལ་
བརྟག་འདོད། །རྗེས་སུ་སྦྱོར་མེད་ལ་སྦྱོར་དང་། །གྲུབ་མཐའ་ཉམས་དང

རྟགས་ལྟར་སྣང་། །ཐུབ་པ་རྐང་མིག་གིས་བཤད་པའི། །ཚད་གཅད་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་ཡིན། །དེ་ལ་དཔལ་ལྡན་གྲགས་པ་ཡི། །འགའ་ཞིག་ཚར་གཅད་མིན་པར་བཤད། །ཚར་གཅད་ཡིན་ན་གཉིས་པོར་སྡུད། །དེ་དག་ཕྱེ་སྟེ་བཤད་ན། དམ་བཅའ་ལ་གནོད་ཚར་གཅད་ནི། །བསྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མིན་བརྗོད་ཡིན། །མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་རང་གི་དཔེ་ལ་ཁས་ལེན་ན་དམ་བཅའ་ལ་གནོད་པའོ། །དཔེར་ན་སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ་དབང་པོས་གཟུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཅེས་བརྗོད་པ་ལ་ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས་སྤྱིའི་སྒོ་ནས་བཟློག་སྟེ། དབང་པོས་གཟུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྒྲ་རྟག་ཅེས་བརྗོད་ན་སྔར་གྱི་དམ་བཅས་པ་ལ་གནོད་པས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས་བཟློག་པས་རྒོལ་བའི་དམ་བཅའ་གཏོང་བའི་ངེས་པ་སུས་བྱས། ཁོ་ཡི་ལུགས་ཀྱིས་སྤྱི་རྟག་པ་དབང་པོས་གཟུང་བྱར་འདོད་པ་ལ་སྒྲ་དབང་པོས་གཟུང་བྱས་མི་རྟག་པར་བརྗོད་པས་ཐེ་ཚོམ་དུ་འགྱུར་གྱི། དམ་བཅའ་ལ་གནོད་པ་མ་བྱས་སོ། །རྨོངས་པ་ལ་དེ་ལྟར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རྨོངས་པ་ལ་སྤྱིའི་རྟགས་ཅི་དགོས་ཏེ། རྟག་པར་ཟུང་ཤིག་ཅེས་བརྗོད་པས་ཆོག་སྟེ་དེ་ལ་དཔྱོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མི་མཐུན་ཁས་བླངས་པས་ཚར་གཅད་མ་ཡིན་གྱི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་པས་ཚར་གཅད་ཡིན་ནོ། །དམ་བཅའ་གཞན་པའི་ཚར་གཅད་ནི། །སུན་འབྱིན་ཤེས་ན་མ་ངེས་འདུས། །དམ་བཅས་པ་བཀག་པ་ལ་ཆོས་རྣམ་པར་བརྟགས་ནས་དེའི་དོན་སྟོན་པ་ནི་དམ་བཅའ་གཞན་ནོ། །དཔེར་ན་སྒྲ་མི་རྟག་པར་དམ་བཅས་པ་ལ་དབང་པོས་གཟུང་བྱ་ཉིད་ཀྱི་རྟགས་བཀོད་པའི་ཚེ་རྟགས་དེ་མ་ངེས་པར་བསྟན་ཏེ་བཀག་པ་ལ།

༼༡༩༥༽

ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་སྤྱི་དང་བུམ་པ་གཉིས་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་པར་བརྟགས་ནས་བུམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་པ་ལྟར་སྒྲ་ཡང་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་ཞེས་དམ་བཅའ་གཉིས་པ་སྟོན་པ་ནི་དམ་བཅའ་གཞན་ཞེས་བྱ་བ་ཚར་གཅོད་པའི་གནས་སོ། དེའང་དམ་བཅའ་དང་དམ་བཅའ་གཞན་གྱིས་བསྒྲུབ་མི་ནུས་པས་སྐྱོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ལ། དེ་ནི་དམ་བཅའ་གཞན་དམ་བཅའ་གཞན་གྱིས་བསྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་གྱི། དབང་པོས་གཟུང་བྱ་སྤྱི་ལ་འཛུག་པས་མ་ངེས་པའོ། །ཞེས་བརྗོད་པ་ལ་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ནི་དབང་པོས་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གཏན་ཚིགས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྔར་གྱི་དམ་བཅའ་ལས་དམ་བཅའ་གཞན་བསྟན་ན་བདེན་ཡང་འདི་ནི་སྒྲུབ་བྱེད་བསྟན་གྱི་བསྒྲུབ་བྱ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འདིས་རྒོལ་བ་ཚར་གཅོད་ཤེས་ནམ་ངེས་པ་བརྗོད་པས་ཚར་གཅོད་ཡིན་ནོ། །དམ་བཅའ་རྟགས་སོགས་འགལ་བ་ནི། །དམ་བཅས་བརྗོད་ན་ལྷག་པའི་སྐྱོན། །མ་བརྗོད་རྟགས་ཀྱི་སྐྱོན་གསུམ་འགྱུར། །རྟགས་ལ་སྐྱོན་མེད་ཚར་གཅོད་མིན། །དམ་བཅའ་དང་རྟགས་འགལ་ན། དམ་བཅའ་དང་འགལ་བའོ། །དཔེར་ན་ཡོན་ཏན་ལས་མ་གཏོགས་པའི་རྫས་ཞེས་དམ་བཅས་ནས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལས་དོན་གཞན་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དམ་བཅའ་དང་དཔེ་འགལ་བ་དཔེར་ན་སྒྲ་རྟག་སྟེ་བུམ་པ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་དང་། དམ་བཅའ་དང་རང་ཚིག་འགལ་བ་དཔེར་ན་དགེ་སློང་མ་སྦྲུམ་མའམ་བདག་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་རང་ལ་གྲུབ་པའི་བ་ལང་ཉིད་ལ་སོགས

པའང་གཞན་ལ་མ་ངེས་པར་སྟོན་ན་འགལ་བ་དང་། རང་གི་ཕྱོགས་ལའང་མ་ལྟོས་པའི་དབང་པོས་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལ་སོགས་པ་གཞན་ལ་གྲུབ་པའི་བ་ལང་ཉིད་ལ་སོགས་པ་མི་རྟག་པ་དང་འགལ་བས་འགལ་བ་ཡིན་ཞིང་། གཉིས་ཀས་ཁས་བླངས་ན་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་དག་མི་འཐད་དེ། རྟགས་ཀྱི་སྐྱོན་བ་ལ་དམ་བཅའ་བརྗོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཚར་གཅད་དུ་འགྱུར་བས་དམ་བཅའ་ལ་བརྟེན་པ་ཐམས་ཅད་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཁྱད་པར་དགྱོད་པར་ཟད་དོ། །གལ་ཏེ་དམ་བཅའ་ཁར་མ་ཕྱུང་ཡང་ཞེ་འདོད་དང་རྟགས་འགལ་ན་འགལ་བར་འགྱུར་མིན་ནམ་ཞེ་ན། ཡིན་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་དམ་བཅའི་སྒོ་ནས་མ་ཡིན་གྱི་རྟགས་འགལ་བ་ཚར་གཅད་པ་ཡིན་ནོ། །དམ་བཅའ་ཁར་ཕྱུང་ན་མི་དགོས་པ་བརྗོད་པས་ཚར་ཆོད་ཀྱི། འགལ་བ་བརྗོད་པ་དོན་མེད་དེ་ཕམ་པ་ལ་འཕམ་པ་བསྐྱེད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་མགོ་བཅད་པ་ལ་ཡན་ལག་ཐུབ་པ་བཞིན་ནོ། །བསྒྲུབ་བྱ་གཅིག་ལ་རྟགས་མང་པོའང་མི་འཇུག་སྟེ། ཕྱི་མ་རྣམས་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་མེད་པའང་དམ་བཅའ་དང་འགལ་བ་མེད་དེ་དངོས་པོའི་ཉེར་ལེན་ཅན་འགོག་གི་སྒྲ་དོན་མི་འགོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་གཏན་ཚིགས་དང་དམ་བཅའ་འགལ་བ་དཔེར་ན་ཐམས་ཅད་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཏེ་ཚོགས་པ་ལ་དངོས་པོའི་སྒྲ་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལའང་འདི་ལ་དམ་བཅའ་དང་རྟགས་ཀྱི་སྐྱོན་བ་གཉིས་ཀ་མེད་ཀྱི་བསྟན་པའི་དོན་ཉེ་བར་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་ཉེ་བར་སྤྱད་པའི་ཚིག་གམ། ཡང་ན་དཔེ་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ་སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ་བྱས་པ་ཉིད་མི་རྟག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། མདོ་ལས། དེ་ལ་ལྟ་བ་དཔེ་ཡིན་ཏེ། གཏན་ཚིགས

{༡༤༥}

ཉེ་བར་སྦྱོར་བ་ལས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་གཅིག་མི་འདོད་པ་ལ་དེ་བསྡུས་པའི་ཚོགས་པ་གཅིག་མི་འདོད་པས་འགལ་བར་འགྱུར་བའི་སྐབས་མེད་དོ། །ཊུག་གི་ཅིག་ཅར་སྦྱར་བའང་ཚོགས་པ་གཅིག་བསྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་གཅིག་དང་དུ་མ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འདི་ལྟ་བུ་དག་ཀྱང་མ་གྲུབ་པའམ་འགལ་བའི་སྒོ་ནས་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་གྱི་ལོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་རྟགས་དང་དཔེ་འགལ་བ་དུ་བས་མེ་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཆུ་རླུང་དཔེར་བཀོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བའང་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པས་མ་ངེས་པའི་སྐྱོན་ཡིན་གྱི་རྟགས་དང་དཔེ་འགལ་བའི་སྒོ་ནས་སྐྱོན་མ་ཡིན་ནོ། །སྐྱོན་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ཅི་འགལ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ་བསྒྲུབ་པའི་ངག་ལ་སྦྱར་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྐྱོན་བརྗོད་པས་ཐམ་པ་ལ། ཕྱིས་དཔེ་དང་འགལ་བའི་དཔྱོད་པ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་དང་ཚད་མ་འགལ་བ་དཔེར་ན་མེ་གྲིག་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ་གྲང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའང་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ལྟར་སྣང་བ་ཡིན་པས་ལོགས་སུ་མི་འཐད་དོ། །ཡང་ལན་འགལ་བ་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་ལ་བ་ལང་ཉིད་ལ་སོགས་པ་རྟུང་ལ་གྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་གཞན་ལ་མ་ངེས་པར་སྟོན་པའོ། །ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བ་ལང་ཉིད་ཡོད་པའམ་མེད་པའང་རྟུང་སྟེ་དེ་དག་གི་སྒྲུབ་བྱེད་མ་བརྗོད་ན་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པས་མ་ངེས་པ་ཡིན་ལ། སྒྲུབ་བྱེད་བརྗོད་ན་བ་ལང་ཉིད་ལ་རྟགས་མི་འཇུག་པར་ངེས་པས་ཐེ་ཚོམ་མེད་དོ། །གཉིས་ཀའི་ཕྱོགས་ལ་ཁས་ལེན་པའི་སྒོ་ནས་དངོས་སུ་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བའང་ལོགས་པའི་མི་འཐད་དེ་རྟགས་ལ་ཐེ་ཚོམ

༼༡༩༨༽

ཟ་བའི་མ་ངེས་པར་འདུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དཔེ་སྐྱོན་ཅན་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཚར་གཅད་ཀྱང་ལོགས་སུ་མེད་དེ། དཔེ་རྟགས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྒོལ་བའི་ཕྱོགས་སྔ་མ་རྟགས་ལྟར་སྣང་དང་མ་འབྲེལ་ན་ཚར་གཅད་མ་ཡིན་ལ། དེ་དང་འབྲེལ་ན་ལྟར་སྣང་བརྗོད་པའི་ཚར་གཅད་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེའི་རིགས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཚར་གཅད་གཞན་མ་ཡིན་ནོ། །དམ་བཅའ་སེལ་བ་མ་ངེས་འདུས། །ཚར་གཅད་གཉིས་པ་དོན་མེད་ཡིན། །ཕྱོགས་ལ་དམ་བཅའ་བའི་དོན་སེལ་བ་ནི། དམ་བཅའ་སེལ་བ་སྟེ། དཔེར་ན་སྒྲ་མི་རྟག་པར་དམ་བཅས་པ་ལ་དབང་པོས་གཟུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་ན། རྟགས་སྤྱི་ལའང་འཇུག་པས་མ་ངེས་སོ། །ཞེས་བཀག་པའི་ཚེ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སུ་སྨྲ་ཞེས་སྨྲར་གྱི་དམ་བཅའ་འདོར་ན་དམ་བཅའ་སེལ་བའི་ཚར་གཅད་ཡིན་ནོ་ཞེའོ། །འདིའང་མི་འཐད་དེ། སྔ་མ་ངེས་པ་བརྗོད་པས་ཚར་གཅད་པའི་ཕྱིར་ཕྱིས་ཀྱི་དམ་བཅའ་བ་སེལ་བའི་ཕྱིར་ཚར་གཅད་དོན་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཚར་གཅོད་དོ་ཞེ་ན། ཧ་ཅང་ཐལ་ཏེ། ཕྱོགས་བཀག་པ་ལ་མི་སྨྲ་ན་མི་སྨྲ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། འབྲོས་ན་འབྲོས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚར་གཅད་གཞན་ཡང་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཏན་ཚིགས་གཞན་པ་ངག་རྫོགས་ན། །མ་ངེས་མ་རྫོགས་ཚར་གཅད་མིན། །རྟགས་ཁྱད་པར་མེད་པ་བཀག་ནས་ཁྱད་པར་འདོད་པ་གཏན་ཚིགས་གཞན་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་གསལ་བ་འདི་དག་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་ཏེ། ཚད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་ན། འཇིམ་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་ཁམ་ཕོར་ལ་སོགས་པའི་ཚད་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །བདེ་སྡུག་མ་རིག་པ་དང་འབྲེལ་པའི་གསལ་བ་འདི་དག

༼༡༩༨༽

ཚད་དང་ལྡན་པར་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་རང་བཞིན་གཅིག་དང་དུ་མ་ལ་ཚད་མ་མཐོང་བས་གཅིག་དང་འབྲེལ་པ་མ་ངེས་པའི་རྟགས་སོ། །ཞེས་སྨྲུན་ཕྱུང་ནས་དེའི་ངོ་བོ་དང་མ་འབྲེལ་བའི་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲས་ན་རྟགས་ཁྱད་པར་མེད་པར་བཀག་ནས་བསྟན་ཏེ། ཁྱད་པར་འདོད་པས་རྟགས་གཞན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་རྟགས་གཞན་ཡོད་ན་རྟགས་སྔ་མ་སྒྲུབ་བྱེད་མ་ཡིན་པས་ཚར་གཅད་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་འང་མི་འཐད་དེ། སྔ་མའི་ངག་རྫོགས་ན་མ་ངེས་པའི་སྐྱོན་ཡིན་པས་གཉིས་པ་དཔྱད་ཅི་དགོས། ངག་མ་རྫོགས་ཤིང་ལན་གྱི་གོ་སྐབས་མི་སྟེར་ན་ངག་མ་རྫོགས་པས་ཚར་གཅད་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །དོན་གཞན་རྒོལ་བ་མ་ངེས་པས། །ཚར་གཅད་ཕྱིར་རྒོལ་སྐྱོན་མིན་པ། །བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་ཚར་གཅད་ཀྱི། །དེ་ལས་གཞན་པའི་ཚར་གཅད་མིན། །རྩལ་མའི་དོན་དང་མ་འབྲེལ་པ་ནི་དོན་ཅན་གཞན་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲ་རྟག་སྟེ་རེག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བཀོད་པ་ལ་རྟགས་ཀྱི་སྒྲ་དོན་ཅི། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྐད་ཀྱི་བྱིངས་ནི་ཧི་ནོ་ཏའི་སྒྲའི་རྐྱེན་བྱས་པའི་མཐའ་ཅན་གྱི་ཚིག་གོ །དེ་ལ་མིང་དང་ཨཁྱཱ་ར་དང་ཉེར་བསྒྱུར་ལ་སོགས་པ་སྐབས་མ་ཡིན་པ་འཆད་པ་ནི་དོན་གཞན་ཞེས་བྱ་བའི་ཚར་གཅད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བའང་ལོགས་པ་ཡིན་ཏེ་རྒོལ་ཕྱིར་རྒོལ་གཉིས་ཀ་བསྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་དང་སྐྱོན་མི་བརྗོད་པར་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་མེད་པ་ནི་བསྒྲུབ་པ་ཡི། །ཡན་ལག་མིན་བརྗོད་ལས་གཞན་མིན། །ཡི་གེའི་གོ་རིམ་སྟོན་པ་དང་འདྲ་བ་ནི་དོན་མེད་པའོ། །དཔེར་ན་སྒྲ་རྟག་སྟེ་ཛ་བ་ག་ཌ་ད་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཛྷ་ཛྷ་ཛྷ་ཌྷ་ཌྷ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ

ལྟ་བུ་སྒྲུབ་བྱེད་མ་བསྟེན་པ་ཚར་གཅད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་འང་མི་འཐད་དེ། ཡི་གེའི་གོ་རིམ་བསྟན་པ་དང་། བསྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པ་གཞན་བརྗོད་པ་ལ་དོན་མེད་པ་བརྗོད་པར་ཁྱད་པར་མེད་དེ། བསྒྲུབ་བྱ་མི་བསྒྲུབ་པའི་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཁྱད་པར་མེད་བཞིན་དུ་དབྱེ་བ་བྱེད་པ་མ་འབྲེལ་ལོ། །འདྲ་ཞེས་བརྗོད་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་དོན་གཞན་པ་མི་དགོས་ཏེ་དོན་མེད་པ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མི་འདྲ་སྟེ་དོན་མེད་པ་ནི་དོན་ཅི་འང་མེད་པ་ཡིན་ལ། གཞན་ནི་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རྒོལ་བ་མ་ཡིན་པ་འགའ་ཞིག་དོན་མེད་བརྗོད་པའང་ཚར་གཅད་དུ་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་ཡིན་ཏེ་སྐབས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སྐབས་འདིར་དོན་མེད་པ་སྨྲ་བ་ཞེས་བརྗོད་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་བསྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མི་བརྗོད་པས་ཚར་གཅད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཡི་གེའི་གོ་རིམ་ཀྱང་དོན་ཡེ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་སྐབས་འགར་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ནའང་ཚར་གཅད་གཞན་དུ་བྱེད་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་ཏེ། མཁུར་ཚོས་ལ་རྡེག་པ་དང་མཆན་ཁུང་འཚིར་བ་ལ་སོགས་པའང་གཞན་དུ་འགྱུར་རོ། །དོན་མི་ཤེས་པ་དོན་མིན་སྨྲ། །གྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མིན་པར་འདུས། །དོན་ལྡན་གསུམ་བརྗོད་ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས། །མི་རྟོགས་རྒོལ་བ་ཚར་གཅད་མིན། །ཚོགས་པ་དང་ཕྱིར་རྒོལ་བ་ལ་ལན་གསུམ་བརྗོད་ཀྱང་མི་གོ་ན་དོན་མི་ཤེས་པའོ། །འདི་ལྟར་ཚོགས་པ་དང་ཕྱིར་རྒོལ་ལ་ལན་གསུམ་བརྗོད་ཀྱང་མི་ཤེས་པ་དང་། དྲི་མ་ཅན་གྱི་སྒྲ་དང་། མ་གྲགས་པ་དང་། མྱུར་ཆེས་པས་བརྗོད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུས་དོན་མི་ཤེས་པས་བསྒྲུབ་པར

(༡༥༧)

འདོད་ན་ཚར་གཅད་པ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་ལའང་དྲི་མ་ཅན་ལ་སོགས་པ་ནི་དོན་མེད་པ་ཉིད་དང་ཁྱད་པར་མེད་ལ། ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ལན་གསུམ་བརྗོད་ཀྱང་མ་གོ་ན་ཕ་རོལ་པོ་བླུན་པས་ཚུ་རོལ་ཚར་གཅད་པ་ག་ལ་རིགས། དེའི་ཚེ་ཕྱིར་རྒོལ་ཉིད་ཚར་ཅིའི་ཕྱིར་མི་གཅོད། བླུན་པོས་མ་གོ་ན་མཁས་པ་མ་རྒྱལ་མོད། ཚར་གཅད་པ་ག་ལ་འོས། འབྲེལ་མེད་ཀྱི་དོན་བརྗོད་པའང་དོན་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པས་དོན་མི་ཤེས་པ་ལས་ལོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དོན་བྲལ་བསྒྲོན་ཚིགས་མ་འབྲེལ་བ། །བསྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མིན་པར་འདུས། །སྔ་ཕྱི་མ་འབྲེལ་པ་ནི་དོན་དང་བྲལ་བའོ། །དཔེར་ན་ས་བཅུ་ལ་སོགས་པ་སྔ་ཕྱིའི་ཚིག་མ་འབྲེལ་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེས་ན་ཡི་གེ་མ་འབྲེལ་པའང་དོན་མེད་པ་ལས་ལོགས་སུ་སྨྲོའོ། །དེ་ལྟ་ན་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ངག་ཀྱང་དོན་དང་བྲལ་བ་ལས་ལོགས་སུ་བརྗོད་དགོས་ལ་དེ་ལྟར་ཕྱེ་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་ཕྱེ་བ་ལས་ཡོན་ཏན་ནམ་བསྡུས་པ་ལ་སྐྱོན་མ་མཐོང་བས་དེ་ལྟ་བུ་ཅི་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འདི་འང་བསྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པ་བརྗོད་པའི་ནང་དུ་འདུས་སོ། །དུས་ལ་མ་བབ་གོ་རིམ་བཟློག །དེ་ལས་གོ་ན་ཚར་གཅད་མིན། །དོན་མི་གོ་ན་བསྒྲུབ་པ་ཡི། །ཡན་ལག་མིན་པ་བརྗོད་པར་འདུས། །ཡན་ལག་གོ་བཟློག་ནས་བརྗོད་ན་དུས་ལ་མ་བབ་པའོ། །འདི་ལྟར་དམ་བཅའ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་གོ་ན་ཚར་གཅད་དོ། །གོ་བཟློག་ཀྱང་དོན་གོའོ་ཞེ་ན། གོའང་སྒྲ་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་སྦྱོར་བ་དང་བྲལ་བར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དཔེར་ན་སྒྲ་ཟུར་ཆག་པ་ལས་ལེགས་པར་སྦྱར་བ་གོ་ལ། དེ་ལས་དོན་རྟོགས་པ་བཞིན་དུ་དམ་བཅའ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག

{༡༥༢}

ལས་གོ་རིམ་དང་དེ་ལས་དོན་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །འཇིག་རྟེན་ནའང་ལས་དང་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་ལྟར་འཇུག་གོ །ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་མི་འཐད་དེ། སྒྲ་ཟུར་ཆག་གིས་སྒྲ་ཉིད་རྟོགས་ན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་རྟོགས་པར་བྱ་མོད། བརྒྱུད་པ་ཅི་དགོས། ཟུར་ཆག་གིས་སྒྲ་གོ་བའི་བརྡ་སྦྱོར་བས་དེ་ཉིད་གོའོ་ཞེ་ན། བརྡ་ལས་གོ་ན་ཟུར་ཆག་ཉིད་ཀྱིས་དོན་ལ་བརྡ་སྦྱོར་བས་གོ་མོད། བརྡ་མི་ཤེས་ཀྱང་འཕྲུལ་སྣང་ལས་དོན་གོ་བ་མཐོང་བས་སྒྲའི་རྗེས་སུ་འཆད་པ་དོན་མེད་དོ། །མ་ཡིན་ཏེ་ལེགས་པར་སྦྱར་བས་བརྗོད་ན། མཐོ་རིས་སུ་འགྲོའོ་ཞེ་ན། འོན་ལེགས་པར་སྦྱར་བ་འཆད་མཁན་གྱི་མགོ་ཆོད་ཅེས་ལེགས་པར་སྦྱར་བས་བརྗོད་ནའང་མཐོ་རིས་སུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་རམ། རིག་བྱེད་སྲུང་བ་ལ་སྒྲ་དགོས་སོ་ཞེ་ན། ངེད་ལ་རིག་བྱེད་སྲུང་བ་མི་དགོས་སོ། །དེས་ན་དོན་ཆུང་ལ་དཀའ་བའི་སྒྲ་སྦྱོར་མི་དགོས་ཏེ། ཡུལ་ཐ་དད་ཀྱི་སྐད་ཀྱིས་ཀྱང་དོན་གོ་ལ་རང་རང་གི་གོམས་པས། སྒྲ་དང་སྒྲ་ཉམས་ཤེས་པ་ལྟར་ལེགས་པར་སྦྱར་བའང་དེ་ལྟར་ཤེས་སོ། །དེས་ན་སྒྲའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཇུག་པ་ནི་རྨོངས་པའི་འཇུག་པའོ། །དོན་གོ་ན་གོ་རིམ་བཟློག་མ་བཟློག་མཚུངས་ཏེ། ཨུཏྤ་ལ་སྔོན་པོའམ་སྔོན་པོ་ཨུཏྤ་ལ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་སྒྲའི་གོ་རིམ་ཡང་མི་དགོས་ལ་དོན་ལའང་དམ་བཅའ་ལ་སོགས་པ་མེད་ཀྱང་དོན་གོ་བས་གོ་རིམ་བསྒྲིག་ཅི་དགོས། དོན་གོའང་བརྗོད་དགོས་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་བས་དེའང་འདྲ་བ་ཉིད་ཚར་གཅད་ཡིན་ནོ། །གོ་བ་མེད་པའི་ངག་སྦྲེལ་བ་ནི་དོན་མེད་པའི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་ཚར་གཅད་ལོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །མ་ཚང་ཡན་ལག་གཉིས་པའི་སྐྱོན། །དམ་བཅའ་མེད་སོགས་ཚར་གཅད་

མིན། །ཡན་ལག་གང་ཡང་རུང་བ་མེད་ན་མ་ཚང་བའོ། །ཡན་ལག་ལྔ་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་མ་བརྗོད་ན་མ་ཚང་བ་བརྗོད་པས་ཚར་གཅད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །མ་ཡིན་ཏེ་དམ་བཅའ་མེད་ཀྱང་གོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་གོ་འང་ངག་མ་ཚང་ངོ་ཞེ་ན། གོ་བཞིན་དུ་དོན་མེད་སྦྱོར་བ་ཚར་གཅད་པར་འོས་པ་ཡིན་ནོ། །ངེད་ཀྱི་ཡན་ལག་གཉིས་པའི་ངག་མ་ཚང་ན་བསྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མ་བརྗོད་པར་འདུས་སོ། །ལྷག་བརྗོད་སྒྲུབ་བྱེད་མིན་པར་འདུས། །ཁྱེད་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཚར་གཅད་མིན། །རྟགས་དང་དཔེ་ལྷག་པ་བརྗོད་ན་སྔ་མས་གྲུབ་པ་ལ་ཕྱིས་བསྣན་པས་ལྷག་པ་བརྗོད་པས་ཚར་གཅད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་འང་བསྒྲུབ་པའི་ངག་ངེས་པ་ཅན་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཁོ་བོ་ཅག་གི་ཕྱོགས་ལ་སྐྱོན་ཡིན་གྱི། ཁྱེད་གཏམ་རྒྱུད་སྣ་ཚོགས་པ་ཅན་ལ་སྐྱོན་མེད་དེ། མི་དགོས་པ་བརྗོད་པ་སྐྱོན་དུ་མི་བརྩི་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་བརྗོད་སྒྲ་ཟློས་སྐྱོན་མ་ཡིན། །དོན་ཟློས་སྒྲུབ་བྱེད་མིན་པར་འདུས། །དེ་ཡང་བསྒྲུབ་པའི་ངག་ལ་མིན། །གཏམ་རྒྱུད་རྒྱས་ལ་འདི་སྐྱོན་མིན། །རྗེས་སུ་སྨྲ་བ་ལས་གཞན་སྒྲ་དང་དོན་དག་ཟློས་པ་ནི་ཡང་བརྗོད་པ་སྟེ། དཔེར་ན་སྒྲ་ཟློས་པ་སྒྲ་མི་རྟག་མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དོན་ཟློས་པ་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲ་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །འདིར་སྒྲ་ཟློས་པ་ལོགས་སུ་བརྗོད་མི་དགོས་ཏེ་དོན་ཟློས་པར་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་མི་ཟློས་ན་སྒྲ་ཟློས་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་དེ། ཁྱོད་དགའ་ན་ང་དགའ། ལྟ་ན་ལྟ། ཟ་ན་ཟ་ཞེས་བརྗོད་པ་འམ། གང་གང་ཡོད་ན་ཡོད་པར་འགྱུར་ཞིང་མེད་ན་མེད་པར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་དེའི་རྒྱུ་ཡིན་ལ། གཞན་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པ

ལྷ་བུའོ། །དོན་བློས་ན་ནི་དམ་བཅའ་བརྗོད་པ་ལྟར་སྐྱོན་ཡིན་ནོ། །འདི་འང་བསྒྲུབ་པའང་ངག་དགོད་པ་ན་སྐྱོན་ཡིན་གྱི། གཏམ་རྒྱུད་རྒྱུས་པའི་ཚེ། སྐྱོན་མ་ཡིན་ཏེ་ཕ་རོལ་པོས་མ་གོ་བར་དོགས་པའི་ཚེ་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་ནས་ཡང་བརྗོད་ཀྱང་སྐྱོན་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་སློབ་མ་ཡིན་ན་བདེན་མོད། ཕྱིར་རྒོལ་དང་དབང་པོ་སློབ་མ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡང་ནས་ཡང་བརྗོད་པ་ཉིད་ཚར་གཅད་པའོ། །ཞེ་ན། དབང་པོས་གོར་གཞུག་པ་དང་། མ་གོ་ན་སྐྱོན་ཡོན་མི་ཕྱེད་ལ་བསྟན་བྱ་ཡིན་པས་སློབ་མ་དང་ཁྱད་མེད་ཅིང་རྒྱལ་བར་འདོད་པའི་རྩོད་པ་དགག་བྱ་ཡིན་ལ་ཁྱད་རང་ལྟར་ནའང་ལན་གསུམ་དུ་བརྗོད་དུ་ཡོད་ཅིང་། གཏམ་རྒྱུད་རྒྱུས་པ་ལ་ལྷག་ཆད་ཀྱི་བརྡ་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཡང་བཟླས་པ་སྐྱོན་མ་ཡིན་པ་རྩོད་པའི་རིགས་པར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བསྒྲུབ་པའི་ངག་ལ་ནི་ལྷག་པ་བརྗོད་པའི་ནང་དུ་འདུས་པས་སྐྱོན་ལོགས་པར་མི་བགྲང་ངོ་། །དེས་ན་ལྷག་པར་བརྗོད་པ་དང་། །ཡང་བརྗོད་པ་ཐ་དད་དུ་ཏ་ཅང་ཐལ་བས་བླུན་པོའི་དབྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །དོན་གཅིག་ཡང་བརྗོད་ན་སྐྱོན་ཡིན་གྱི། ཉན་པ་པོ་བསྒྲུབ་བྱ་དུ་མ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མ་འདོད་པའི་ཚེ་རྣགས་ཡང་བརྗོད་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་དེ་མི་འདྲ་བ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཇེས་སུ་མི་སྨྲ་ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས། །རྒོལ་བའི་ངག་ཀུན་མ་བརྗོད་པ། །སྐྱོན་མིན་དགོས་པ་མ་བརྗོད་ན། །སྤོབས་པ་མེད་པའི་ནང་དུ་འདུས། །ཚིགས་པ་ལ་རྒོལ་བས་ལན་གསུམ་བརྗོད་པས་ངག་གོའང་ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས་རྗེས་སུ་མི་བརྗོད་ན་རྗེས་སུ་སྨྲ་བ་མེད་པའི་ཚར་གཅོད་པའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་འང་མི་འཐད་དེ། དང་པོར་ཐམས་ཅད་རྗེས་སུ་བརྗོད་ལ་ཕྱི་ནས་ལན་གདབ་པོ་ཞེས་སུས་དམ་བཅས། རྗེས་སུ་བརྗོད་རུང་མ་བརྗོད་རུང་

ལན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་བརྗོད་པས་ཆོག་མོད། ལན་མི་བརྗོད་ན་སྤོབས་པ་མེད་པས་ཚར་གཅད་ཡིན་ནོ། །རྩོལ་བས་བསྒྲུབ་བྱའི་ཞར་ལ་སྒྲ་ཐབས་ཀྱིས་སྐབས་སུ་མ་བབ་པ་ཅི་རུང་རུང་ཁས་བླངས་པའི་ངག་རྒྱུས་པས་རྗེས་སུ་བརྗོད་པ་ལ་དགོས་ནུས་མེད་དོ། །དེས་ན་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་མི་བརྗོད་པ་དང༌། སུན་འབྱིན་པ་ལ་སྐྱོན་ཡང་དག་པ་མ་བརྗོད་ན་སྐྱོན་ཡིན་གྱི་རྗེས་སུ་མ་བརྗོད་པ་སྐྱོན་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་སྔར་རྗེས་སུ་བརྗོད་ནས་ཕྱིས་སུན་འབྱིན་ནའང་ལན་གཉིས་བརྗོད་པས་མི་དགོས་པ་བརྗོད་པས་ཚར་གཅད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཕྱོགས་སྔ་མང་པོ་ཞིག་སུན་འབྱིན་ནའང་སྐབས་སུ་བབ་པ་དེ་རྗེས་སུ་བརྗོད་པ་སུན་དབྱུང་གི་གཞན་རྗེས་སུ་བརྗོད་པ་ནི་སྐབས་དེར་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་དགོས་པ་བརྗོད་པ་དེའང་བསྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མི་བརྗོད་པའམ་སྐྱོན་མི་བརྗོད་པར་འདུ་བས་ཚར་གཅད་ལོགས་སུ་མི་བརྗོད་དོ། །ཡང་ལན་གསུམ་བརྗོད་དགོས་པའི་ངེས་པའང་གསོག་ཡིན་ཏེ་ཕ་རོལ་གྱི་གོ་བའི་དོན་དུ་བརྗོད་ན་ནམ་གོ་བའི་བར་དུ་བརྗོད་དགོས་ལ། གོ་བར་མི་འདོད་ན་ལན་གཅིག་ཀྱང་བརྗོད་ཅི་དགོས། ཕ་རོལ་གདུང་བ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་བརྗོད་ལ་མ་གོ་བས་སྐབས་དོན་འགྲུབ་བོ་སྙམ་ན། དེ་ལའང་ལན་གསུམ་ཅི་དགོས། དབང་པོའི་རྣ་བར་བཤུབ་པ་དང༌། ངག་མྱུར་བ་དང༌། ཚིག་བསྡུས་པ་དང༌། མ་གྲགས་པ་བརྗོད་པ་དང༌། ངམ་པ་དང༌། སྨྲོད་པ་དང༌། ཀུས་འདེབས་ཤིང་བརྗོད་ནའང་དེར་འགྱུར་ཏེ་མ་གོ་བ་ལ་ལན་སུས་ཤེས་མི་སླ་བ་ལས་འོས་ཅི། ཞེས་བསྙེགས་ཏེ་མི་སླ་བར་འདུག་ན་སྐབས་དོན་གྲུབ་བོ་སྙམ་ན། ཀླུ་ཀློའི་སྐད་དང༌། མ་འབྲེལ་པའི་སྦྱོར་བ་དང༌། མྱུར་བ་མྱུར་བར་ལྷབ་ལྷིབ

པོ་ལྔན་གསུམ་བརྗོད་ན་ཁྱེད་ཀྱང་ཚར་གཅོད་དེར་འགྱུར་མོད། རྟོད་རིགས་ལས། དེ་ཕྱིར་ཇི་སྲིད་མ་བཟུང་བ་དེ་སྲིད་དུ་
བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་ལྔན་གསུམ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། གཞན་གདུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དམ་པ་འཇུག་པའམ།
བསྟན་བཅོས་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཀྱང་། གང་ཞིག་རྒྱལ་འདོད་འཐབ་ཞིག་
གིས། །རྩོད་པ་སྨྲ་བ་དམ་པ་མིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དོན་མི་ཤེས་པ་ཕྱིར་རྒོལ་ནི། །སྤོངས་པ་མེད་ལས་གཞན་དུ་
མིན། །དཔང་པོས་གོ་ཡང་ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས་མ་གོ་ན་དོན་མི་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚར་གཅད་པའོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །
འདིའང་རྗེས་སུ་མི་སྨྲ་བ་དང་འདྲ་བར་སྤོབས་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་འདུའོ། །འདི་ལྟར་རྗེས་སུ་སྨྲ་བ་མེད་པ་ནི་ཡུལ་མི་ཤེས་
པ་ཡིན་ལ། ཡུལ་མི་ཤེས་ན་ལན་ཤེས་པ་ག་ལ་སྲིད། ལན་མི་ཤེས་ན་རྗེས་སུ་སྨྲ་ཤེས་ཀྱང་དོན་མེད་དོ། །མི་ཤེས་པའང་
ལན་མི་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་གཉིས་ཀ་སྤོབས་པ་མེད་པ་ལན་མི་ཤེས་པས་ཚར་གཅད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་ལ་ཡུལ་
གྱི་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཡོད་པས་ཡུལ་མི་ཤེས་པ་དང་། ལན་མི་ཤེས་པ་ཐ་དད་དུ་འཇོག་ན། འོན་མི་ཤེས་པ་ལའང་
ཐམས་ཅད་མི་ཤེས་པ་དང་ཕྱེད་མི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚར་གཅད་གཞན་ཡང་དགོས་པས་ཧ་ཅང་ཐལ་ལོ། །མི་
སྤོབས་ཡན་ལག་མི་བརྗོད་པའམ། །སྐྱོན་མི་བརྗོད་པའི་ཁོངས་སུ་འདུ། །ལན་རྟོགས་པ་མེད་པ་ནི་སྤོབས་པ་མེད་པ་སྟེ།
ཕ་རོལ་འགོག་པ་ལ་ལན་མི་ཤེས་ན་ཚར་གཅད་པའོ། །དཔེར་ན་ཕ་རོལ་པོས་ངག་བརྗོད་པའི་རྗེས་ལ་དེའི་ལན་མི་
འདེབས་པར་དོན་མེད་པ་དང་། དེ་ཉིད་གོ་རིམ་གཞན་དུ་སྨྲ་བ་དང་།

ཚོགས་སུ་བཅད་པ་ལ་སོགས་པ་འཆད་པས་དུས་འདའ་བར་བྱེད་ཅིང་སྐབས་དོན་མི་བརྗོད་པའོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་རྒོལ་བ་ལ་བསྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མི་བརྗོད་པའམ་ཕྱིར་རྒོལ་ལ་སྐྱོན་མི་བརྗོད་པར་འདུས་སོ། །རྣམ་གཡེང་དྲང་པོ་ཚར་གཅད་མིན། །གཡོ་ཅན་སྦྲོབས་པ་མེད་པར་འདུས། །བྱ་བ་ལ་ཆགས་ནས་རྩོད་པ་འདོར་བ་ནི་རྣམ་པར་གཡེང་བའོ། །དཔེར་ན་ཕ་རོལ་གྱིས་ངག་བཀོད་པ་ན་སྟོན་ལ་བྱ་བ་འདི་བྱས་ལ་ཕྱིས་བརྩད་ཀྱིས་ཤེའམ། ད་ལྟ་བདག་ནའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་རྩོད་པའི་སྐབས་གཅོད་ན་རྣམ་པར་གཡེང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚར་གཅད་པའོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་འང་སྦྲོག་དང་སྨོམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་མི་བྱར་རུང་བའི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་གམ། སྨྲ་མི་ནུས་པའི་ནད་ལ་སོགས་པ་བདེན་ན་ཚར་གཅད་པའང་ག་ལ་ཡིན། ལན་མི་ཤེས་པའི་སྐྱུ་ཐབས་སུ་སྣད་འདོགས་ན་སྦྲོབས་པ་མེད་པར་འདུའོ། །གལ་ཏེ་རྩོད་པ་ཐམས་ཅད་རྒོལ་ཕྱིར་རྒོལ་གྱི་བསྒྲུབ་པ་དང་སུན་འབྱིན་པའི་སྒོ་ནས་འཇུག་ན་རྟགས་ལྟར་སྣང་དང་སྦྲོབས་པ་མེད་པ་གཉིས་སུ་ཚར་གཅད་ཐམས་ཅད་འདུ་བ་བདེན་མོད་ཀྱི། འབྲེལ་མེད་ཀྱི་རྩོད་པ་གཞན་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པས་དེ་ལ་ཚར་གཅད་གཞན་ཡོད་དོ་སྙམ་ན་མི་སྲིད་དོ། །རྟེན་གཅིག་ལ་འགལ་བ་ཁས་མི་ལེན་ན་རྩོད་པ་མེད་ཀྱི་ཁས་ལེན་ན་རྩོད་པ་མ་འཁྲུལ་ན་ཡང་དག་པ་ཡིན་ལ། འཁྲུལ་པ་སྨྲ་བའམ། མི་སྨྲ་བར་འདུག་གམ། འབྲེལ་མེད་དམ། རྫབ་རྫུབ་བམ་བཞད་གད་ལ་སོགས་པ་ཅི་བྱེད་ཀྱང་རྟགས་ལྟར་སྣང་སྦྲོབས་པ་མེད་པ་གཉིས་ལས་མ་འདས་སོ། །འོན་རྩོད་པ་ཁས་བླངས་ནས་ཞུམ་སྟེ་ཅང་མི་སྨྲ་བའམ། འབྲེལ་མེད་གཞན་སྨྲ་ན་རྟགས་ལྟར་སྣང་

༼༣༥༨༽

གང་དུ་འདུ་ཞེ་ན། བསྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མི་བརྗོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཚར་གཅད་པའི་གནས་ཡིན་ནོ། །འདོད་པ་ཁས་ལེན་ཤེས་མི་ཤེས། །རིམ་བཞིན་མ་ངེས་སྐྱོན་མི་བརྗོད། །རང་གི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཁས་བླངས་ནས་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཞར་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་འདོད་པ་ཁས་ལེན་པ་སྟེ། དཔེར་ན་ཁྱེད་རྐུན་མ་ཡིན་ཏེ་སྐྱེས་བུ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བརྗོད་པ་ལ་དེས་ཁྱེད་ཀྱང་དེ་ཞེས་ཕྱིར་སྨྲ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་འང་བཏགས་སྟེ་སྐྱེས་བུ་ཡིན་ཡང་རྐུན་མར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་ཁྱོད་ཀྱང་འགྱུར་ལ། ཁྱེད་རང་དེར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་སྐྱེས་བུ་རྐུན་མ་ལ་རྟགས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བརྗོད་ན་སྐྱོན་མེད་དེ་རང་རྐུན་མར་མི་འདོད་པས་རྟགས་མ་ངེས་པར་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱེས་བུའི་རྟགས་ལྟར་སྣང་དུ་མ་ཤེས་པས་ཡང་དག་ཏུ་བཟུང་ནས་རང་དེར་ཁས་བླངས་ཏེ་གཞན་ལ་དགོད་ན། འདོད་པ་ཁས་ལེན་པའི་ཚར་གཅོད་ཅི་སྟེ་མིན་ཞེ་ན། དེའི་ཚེ་རང་གི་སྐྱོན་གཞན་ལ་སྦྱོར་བས་ཚར་གཅད་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་རྟགས་སྐྱོན་ཅན་ལ་སྐྱོན་དུ་མ་ཤེས་པས་སྐྱོན་མི་བརྗོད་པ་ཚར་གཅད་ཉིད་ཡིན་ནོ། །བརྒལ་བརྟགས་འདོར་བ་གྲོལ་བ་གཉིས། །སྤྲོབས་པ་མེད་པའི་ནང་དུ་འདུས། །ཚར་གཅད་ཐོབ་པ་ལ་མི་གཅོད་པས་ནི་བརྒལ་བརྟགས་འདོར་བ་སྟེ། གྲོལ་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་སྐྱོན་ཅན་ནི་བརྒལ་ཞིང་བརྟག་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཚར་མི་གཅོད་པ་ནི་འདོར་བ་སྟེ་ཚར་གཅད་པའོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་ཡང་གྲོལ་བའི་ངག་སྐྱོན་ཅན་སུན་འབྱིན་མ་ཤེས་པས་སྤྲོབས་པ་མེད་པ་ཡིན་གྱི་ཚར་གཅད་གཞན་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་ཡང་གཉི་ག་ལ་རྒྱལ་བ་དང་འཕམ་པའི་ཐ་སྙད་མི་འཇུག་གོ །རྩོད་རིགས་ལས། རིགས་པས་དཔྱད་ན་གཉིས

{༣༥༨}

ལས་གཅིག་ལ་འང་རྒྱལ་བ་དང་འཕམ་པ་དག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲུབ་བྱེད་ལྟར་སྣང་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་དག་པའི་སྐྱོན་བརྗོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྗེས་སུ་སྦྱོར་མེད་ལ་སྦྱོར་བའང་། །སྤྱོབས་པ་མེད་པ་ལས་གཞན་མིན། །གཞན་ཚར་གཅད་པའི་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་དེར་སྦྱོར་བ་ནི་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བ་མེད་པ་ལ་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚར་གཅོད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་འང་བརྟག་སྟེ། རྒོལ་བས་ཡང་དག་བརྗོད་པ་ལ་ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས་ལྟར་སྣང་གི་སྐྱོན་བརྗོད་པ་སྤྱོབས་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་འདུ་བས་ལོགས་པ་མེད་པ་ལ་ཡང་ན་ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས་སྐྱོན་ཡང་དག་བརྗོད་པ་ལ་རྒོལ་བ་སྐྱོན་ལྟར་སྣང་དུ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་ཚར་གཅོད་ན་རྟགས་ལྟར་སྣང་བརྗོད་པར་འདུ་བས་ཚར་གཅད་ལོགས་པ་མེད་དོ། །གྲུབ་མཐའ་ཉམས་པ་བསྒྲུབ་པ་ཡི། །ཡན་ལག་མི་བརྗོད་པ་ཉིད་ཡིན། །གྲུབ་མཐའ་ཁས་བླངས་ནས་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་ཚིག་ཞར་ལ་འོངས་པ་ནི་གྲུབ་མཐའ་ཉམས་པའོ། །དཔེར་ན་གྲངས་ཅན་གྱིས་ཡོད་པ་མི་འཇིག་མེད་པ་མི་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲུབ་མཐའ་ཁས་བླངས་ནས་དེ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་གཅིག་གིས་གསལ་བ་འདི། །འགྱུར་བའི་རྗེས་འགྲོ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་ལ། གཙོ་བོའི་རང་བཞིན་གཅིག་ལ་རྣམ་འགྱུར་དུ་མ་མཐོང་བར་བརྗོད་པ་ན། མེད་པ་མི་སྐྱེ་ཡོད་པ་མི་འཇིག་པའི་དམ་བཅས་མ་ངེས་པ་སྟེ། ཡོད་པ་དང་མེད་པ་མངོན་པ་དང་མི་མངོན་པར་འདོད་པ་ན། ཡོད་པ་འཇིག་པ་དང་། མེད་པ་ཐོབ་པར་ཁས་བླངས་པས་གྲུབ་མཐའ་ཉམས་པའོ། །དེ་ཁས་མི་ལེན་ཕྱོགས་མི་འགྲུབ་བོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་འང་བསྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མི་བརྗོད་པས་ཚར་གཅད་

༼༣༨༠༽

པ་ཡིན་གྱི་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཚིག་ཞར་ལ་འོངས་པས་ཚར་གཅད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་ཚར་གཅད་གནས། །དཔེར་ན་ལྟག་ཆོད་བརྗོད་པ་བཞིན། །དེ་ཡང་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཙུག་གི་ནོར་བུ་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས་མུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱི་ལྟག་ཆོད་སུན་ཕྱུང་བ་དེའི་ཚུལ་མདོ་ཙམ་ཞིག་བཤད་དོ། །ཕྲད་དང་མ་ཕྲད་གཏན་ཚིགས་དང་། །རྟག་དང་མ་སྐྲུས་མ་སྐྱེས་དང་། །འབྲས་བུ་ཆོས་མཐུན་མི་མཐུན་དང་། །རྣམ་རྟོག་ཁྱད་མེད་དམིགས་པ་དང་། །ཐེ་ཚོམ་དོན་གོ་ཐལ་འགྱུར་རྣམས། །ཀུན་ལས་བཏུས་ཡིན་རིགས་བརྟགས་ལས། །འཕེལ་འགྲིབ་བརྗོད་དང་མ་བརྗོད་དང་། ། རིགས་པ་དང་ནི་སོ་སོའི་དཔེ། །བསྒྲུབ་བྱ་མི་རྟག་རབ་བྱེད་དང་། །འདུས་འདས་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་ནི། །ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་ཕྱོགས་གླང་གིས། །བཀག་ཕྱིར་བྲངས་པས་བདད་སྐོམས་མཛད། །ཕྲད་པ་དང་མ་ཕྲད་པ་སོ་སོར་ཕྱེ་ན་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་ཡོད་མོད་ཀྱི་གཅིག་ཏུ་འདུ་བས་སོ། །མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་ཅེས་ཚིག་རེ་རེ་ལ་སྦྱར་བར་བྱ་སྟེ། ཕྲད་པ་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པར་རོ། །ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས་ཀུན་ལས་བཏུས་སུ་བསྡུས་ཏེ་གསུངས་ལ། རིགས་པ་བརྟག་པར་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། །ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ནི་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས་བཀག་ཟིན་པ་དང་། ལྟག་ཆོད་དེ་དག་སྤྲོས་ན་ཞུང་ལ། བསྡུས་ན་མང་པར་དགོངས་ནས་བདད་སྐོམས་སུ་མཛད་དེ་རྟོད་རིགས་ལས། ཅི་དེ་དག་ཇི་སྐད་དུ་མཚོན་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ཉིད་དམ་འོན་ཏེ་རྣམ་པ་གཞན་ཡང་ཡིན་ཞེས་དེ་དཔྱད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནའང་འདིར་ཤིན་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་མ་སྨོས་ཏེ། ཇི་ལྟར་རིགས་པས་གཏན་ཚིགས

ལྟར་སྣང་བ་ཚར་གཅད་པའི་གནས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཙམ་འདིར་འདོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདིར་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོའི་གཞུང་གཉིས་ལ་བརྟེན་ཏེ་བཤད་ན། ཐད་པ་མཚུངས་པ་དཔེར་ན། སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་བུམ་པ་བཞིན་ཞེས་བཀོད་པ་ན། ཕྱིར་རྒོལ་ན་རེ་རྟགས་དང་བསྒྲུབ་བྱ་ཐད་ན་རྒྱ་མཚོ་དང་ཐད་པའི་ཆུ་ལྟར་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ལ་མ་ཐད་ན་སྒྲ་ལ་མིག་གིས་གཟུང་བྱ་ལྟར་བསྒྲུབ་མི་ནུས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཏན་ཚིགས་མཚུངས་པ་དཔེ་སྔ་མ་ལྟ་བུ་ལ་རྟགས་སྔ་ན་བསྒྲུབ་བྱ་མེད་པས་མི་ནུས་ལ་འཕྱི་ན་གྲུབ་ཟིན་པས་མི་དགོས་ཤིང་དུས་མཉམ་ན་གླང་གི་རྭ་ལྟར་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་གཉིས་ཀ་རྟགས་སྤྱི་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པ་ཡིན་མོད་ཀྱང་ཚུལ་གསུམ་མ་ཤེས་པའི་རྣམ་འགྱུར་ཡིན་པས་སྐྱོན་མ་ཡིན་པ་སྐྱོན་དུ་བརྗོད་པ་ཚུལ་གསུམ་མ་ཚང་བ་ལྟར་སྣང་ཡིན་ནོ། །མདོ་ལས། ཐད་དང་མ་ཐད་དུས་གསུམ་ལའང་། །གཏན་ཚིགས་མི་འདོད་རྗོད་བྱེད་པ། །དེ་དག་ཐད་མ་ཐད་གཏན་ཚིགས། །བརྗོད་པ་གཏན་ཚིགས་མ་ཚང་མཚུངས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རྟག་པ་མཚུངས་པ་ནི། དཔེར་ན་སྒྲ་མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་པ་ན། འོན་མི་རྟག་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རྟག་པར་འགྱུར་ཏེ་ཆོས་རྣམས་མི་འཕོ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདིའང་དམ་བཅའི་སྐྱོན་ལྟར་སྣང་བ་ཡིན་ཏེ་དངོས་པོ་མ་བྱུང་བ་ལས་བྱུང་ཞིང་བྱུང་ནས་མེད་པར་འགྱུར་བ་ཉིད་མི་རྟག་པར་འདོད་ཀྱི་མི་རྟག་པ་དང་ལྡན་པར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོ་ལས། མི་རྟག་འབྲེལ་ཕྱིར་རྟག་པར་འདོད། །རྟགས་ཉིད་ཐལ་ཏེ་འདི་ལ་ཡང་། །ཕྱོགས་ཀྱི་

༼༡༨༣༽

སྒྲོན་ལྟར་སྣང་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མ་སྨྲས་པ་མཚུངས་པ་ནི། དཔེ་སྒྲ་མ་ཉིད་ལ། གལ་ཏེ་མི་རྟག་པར་བརྗོད་པ་ལ་སྒྲར་རྟགས་འདི་མེད་པས་རྟག་པར་ཐལ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་འང་མ་གྲུབ་པ་ལྟར་སྣང་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། བརྗོད་པ་ལས་སྒྲར་རྟགས་མེད་པས། །བསྒྲུབ་བྱ་མེད་པར་ཐལ་འགྱུར་བ། །མ་སྨྲས་མཚུངས་འགྱུར་སྒྲོ་བཏགས་ནས། ། སྨྲ་བོའི་ངག་གིས་སྒྲུབ་བྱེད་པ། །མ་གྲུབ་ལྟར་སྣང་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡང་ན་འདི་མ་ཚང་བ་ལྟར་སྣང་ཡིན་ཏེ། ཆུང་བ་ལྟར་སྣང་བརྗོད་པ་ལས་སྒྲར་སྒྲུབ་བྱེད་པ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མ་སྐྱེས་པ་མཚུངས་པ་ནི། དཔེ་སྒྲ་མ་ལ། གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་ལས་སྔར་སྒྲ་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་མི་རྟག་པར་འགྱུར་ལ། རྩོལ་བ་ལས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རྟག་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་ལ་དཔྱད་ན་རྟགས་གཉིས་སུ་འགྱུར་ཏེ་སྐྱེ་བ་ལས་སྔར་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་སྒྲོ་བཏགས་ན། མ་གྲུབ་པ་ལྟར་སྣང་དུ་འགྱུར་ཞིང་སྒྲ་སྐྱེས་ན་རྩོལ་བྱུང་གིས་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་ལ། རྩོལ་བ་ལས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞུགས་ཀྱིས་རྟག་པར་སྒྲོ་འདོགས་ན་དེའི་ཚེ། མ་ངེས་པ་ལྟར་སྣང་ཡིན་ནོ། །མདོ་ལས། སྐྱེ་བ་ལས་སྔར་རྟགས་མེད་ཕྱིར། །མ་གྲུབ་བཟློག་པའི་ངག་དག་ནི། །མ་སྐྱེས་མཚུངས་ཕྱིར་གཉིས་དག་ཏུ། །སྒྲོ་བཏགས་པ་ལས་གཉིས་སུ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འབྲས་བུ་མཚུངས་པ་ནི་དཔེར་ན། སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ་བུམ་པ་བཞིན་ཞེས་བརྗོད་པ་ན་སྒྲའི་བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་མི་འགྲུབ། བུམ་པའི་བྱས་པ་སྒྲ་ལ་མེད། །ཅེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་སྨྲ་བ་པོའི་བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། བུམ་པའི་འབྲས་བུ་ཉིད་སྒྲ་ལ་མེད་དོ། །ཞེས་ཟེར་ན

མ་གྲུབ་པ་ལྟར་སྣང་ངོ་། །སྒྲའི་འབྲས་བུ་ཉིད་བུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་མི་རྟག་པ་རྣམས་ལ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་ན་འགལ་བ་ལྟར་སྣང་ངོ་། །དེ་ཉིད་རྟག་པའམ་མི་རྟག་པ་ལ་མེད་དོ། །ཞེས་ཟེར་ན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དཔེའི་སྐྱོན་ལྟར་སྣང་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་མཐུན་པས་དཔེར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་རྗེས་དཔག་སྤྱི་ལ་འཇུག་གི་ཁྱད་པར་ལ་མི་འཇུག་ལ་འདིར་དོན་སོ་སོར་ངེས་པས་རྗེས་དཔག་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོ་ལས། འབྲས་ཉིད་གཞན་གྱི་ཆ་ལས་ནི། །བསྒྲུབ་བྱ་མ་གྲུབ་པར་མཐོང་གང་། །དེ་ནི་འབྲས་མཚུངས་འདི་ཡང་ནི། །སྒྲ་བོའི་བསམ་པས་རྣམ་གསུམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཆོས་མཐུན་པ་དང་མཚུངས་པ་ནི། ཆོས་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་དཔེས་ཆོས་མཐུན་པས་བཟློག་པ་གྲུབ་པ་སྟེ། དཔེར་ན་སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཚེ་ནམ་མཁའ་ཆོས་མི་མཐུན་དཔེར་བྱས་པ་ནི་ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས་ནམ་མཁའ་ཆོས་མཐུན་པའི་དཔེར་བྱས་ནས་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པས། རྟག་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཏན་ཚིགས་དེ་ཉིད་ལ་བུམ་པ་ཆོས་མཐུན་པར་བྱས་ནས་དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ནམ་མཁའ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོས་མི་མཐུན་པ་དང་མཚུངས་པ་ནི། དཔེ་སྔ་མ་ལས་བཟློག་སྟེ། དཔེ་གཉིས་པོ་ལ་བུམ་པ་ཆོས་མི་མཐུན་དཔེར་སྦྱར་བར་བྱའོ། །འདི་གཉི་ག་མ་ངེས་པ་ལྟར་སྣང་ཡིན་ལ། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་དཔེ་ལ་མ་བསྟན་པས་དཔེ་ལྟར་སྣང་བ་ཡིན་ནོ། །མདོ་ལས། དཔེ་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དག་ནི། །ཆོས་མཐུན་པ་ཡི་གཞན་བསྒྲུབ་པ། །ཆོས་མཐུན་མཚུངས་ཡིན་གཞན་ཡང་ནི། །ཆོས་མི་

མཐུན་པས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་བཀོད་ནས། གཞན་ལ་མ་གྲུབ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། །གཉིས་ནི་ཐུན་མོང་བར་སྣང་བ། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། འདི་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་ཕྱིར་དཔེའི། །སྐྱོན་ལྟར་སྣང་བ་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རྣམ་རྟོག་མཚུངས་པ་ནི་དཔེ་སྣོད་ལ་བུམ་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པས་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་བུམ་པ་ནི་ཆོས་པ་ཉིད་དང་མིག་གིས་གཟུང་བྱ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་མི་རྟག་པར་འགྱུར་གྱི། མ་ཆོས་པ་དང་མཉན་བྱ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་སྒྲ་རྟག་གོ་ཞེས་བསྒྲུབ་བྱ་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྟོགས་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་དཔེ་གཞན་ལའང་སྦྱོར། ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་འང་བརྟག་སྟེ། ཁྱེད་ཀྱི་རྟགས་འདི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འགོད་ན་འགལ་བའང་མ་ངེས་པ་ལྟར་སྣང་དུ་འགྱུར་རོ། །སུན་འབྱིན་དུ་འགོད་ན། ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པ་ལྟར་སྣང་དུ་འགྱུར་རོ། །མདོ་ལས། ཆོས་མཐུན་པ་ཡང་ཁྱད་པར་བརྗོད། །རྣམ་རྟོག་མཚུངས་ཡིན་གཞན་ལ་ཡང་། །ཁྱད་པར་གྱིས་ནི་འབྲེལ་པ་དང་། །རྟག་པར་ཐལ་ཕྱིར་དེར་སྣང་ཉིད། །སྤྱི་ཡིས་ཀྱང་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཁྱད་པར་མེད་པར་མཚུངས་པ་ནི། །སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བས་གསུམ་སྟེ། འདི་ལྟར་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་ན་བུམ་པ་དཔེར་བྱས་པའི་ཚེ་བུམ་པའི་ཆོས་ཆོས་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྒྲ་ལ་ཐོབ་ལ། སྒྲའི་ཆོས་མཉན་བྱ་ལ་སོགས་པའང་བུམ་པ་ལ་ཐོབ་པས་ད་ལྟ་ན་ཕན་ཚུན་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་རྣམ་རྟོག་མཚུངས་པ་དང་འདྲ་བར་མ་ངེས་པ་ལྟར་སྣང་ཡིན་པས་ལོགས་སུ་མ་མཛད་དེ། མདོ་ལས། གཅིག་ཉིད་དུ། །ཐལ་ཕྱིར་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བསྒྲུབ་བྱ་དང

[༣༨༥]

རྟགས་ཁྱད་པར་མེད་པས་དཔེར་ན་སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བསྒྲུབ་པ་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་དང་རྟགས་ཁྱད་པར་མེད་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ནི་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་སོ། །མདོ་ལས། བསྒྲུབ་བྱ་གཏན་ཚིགས་ཁྱད་མེད་པའམ། །དེ་ནི་མ་གྲུབ་ལྟར་སྣང་འདོད། །ཅེས་གསུངས་བ་ལྟར་རོ། །ཡང་བཟློག་པ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པ་ནི། རྒོལ་བྱུང་གིས་སྒྲ་མི་རྟག་པ་བསྒྲུབ་པ་ལྟར་ཆོས་གཞན་ཡང་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཁྱད་པར་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་འགལ་བ་ལྟར་སྣང་ངོ་། །མདོ་ལས། བསྒྲུབ་བྱ་གནོད་བྱེད་ཆོས་དག་ཀྱང་། །མཚུངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱད་མེད་བྱས། །གཏན་ཚིགས་སྐྱོན་ནི་འགལ་བར་སྣང་། །སྐྱོན་མེད་ན་ནི་དེ་ལན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དམིགས་པ་མཚུངས་པ་ནི། སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་རྒོལ་བྱུང་བཀོད་པའི་ཚེ། ཕྱིར་རྒོལ་ན་རེ་འདི་མི་རྟག་པའི་རྟགས་མ་ཡིན་ཏེ། མེད་ཀྱང་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དཔེར་ན་གློག་ལ་སོགས་པ་མངོན་སུམ་མམ། རྟགས་གཞན་གྱིས་མི་རྟག་པར་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་མེད་ཀྱང་གང་ཡོད་པའི་དེ་དེའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྒོལ་བྱུང་མི་རྟག་པའི་རྟགས་མ་ཡིན་ཏེ་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཤིང་སེམས་པ་ཅན་དུ་བསྒྲུབ་པ་ལ། ཉལ་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདི་ལ་དཔྱད་དེ། མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་སྒྲུབ་བྱེད་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་པ་དེ་མི་རྟག་པ་ལ་རྟགས་མེད་པས་སྒྲ་ལའང་མེད་པར་བརྟགས་ན་མ་གྲུབ་པ་ལྟར་སྣང་ཡིན་ནོ། །རྟགས་གཞན་གྱིས་ཀྱང་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་འདི་རྟགས་མ་ཡིན་པ་ནི་མ་ངེས་པའི་ལྟར་སྣང་ཡིན་ཏེ། བྱེད་རྒྱུ་ལ་འབྲས་བུ་གཞན་ལས

འབྱུང་ན་དེ་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་བདེན་ཡང་། རྟགས་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པས་དུ་མས་གཅིག་བསྒྲུབ་པ་ཅིག་འགལ། མདོ་ལས། བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ནི་གཏན་ཚིགས་གཞན། །བསྟན་པ་དམིགས་པ་མཚུངས་པ་ཡིན། །མ་གྲུབ་མ་ངེས་སྒྲོ་བཏགས་ནས། །རྟགས་ལ་དེ་ཡི་གཟུགས་བརྙན་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཐེ་ཚོམ་མཚུངས་པ་ནི་དཔེ་རྫ་མ་ཉིད་ལ་རྩོལ་བྱུང་གསལ་བ་དང་སྐྱེ་བ་གཉིས་ལ་མཐོང་བ་ལས་འདིར་གསལ་བ་ཡིན་ནམ། སྐྱེ་བ་ཡིན་ནམ་ཞེས་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བས་རྟགས་འདིས་མི་རྟག་པ་བསྒྲུབ་མི་ནུས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁོ་བོ་ཅག་ནི་མངོན་པར་གསལ་བ་སྐྱེ་བ་ཉིད་ཡིན་པས་ལྟག་ཆོད་འདི་ཡང་མ་ངེས་པ་ལྟར་སྣང་ཡིན་ནོ། །ཡང་རྩོལ་བྱུང་སྐྱེ་བར་སྒྲོ་བཏགས་ནས་སུན་འབྱིན་ན་མ་གྲུབ་པ་ལྟར་སྣང་ཡིན་ཏེ། རྩོལ་བྱུང་དམིགས་པ་རྟགས་ཡིན་གྱི་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱེ་བ་རྟགས་སུ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོ་ལས། དོན་ཐ་དད་པས་གཏན་ཚིགས་ལ། །ཐེ་ཚོམ་རྩོད་པ་ཐེ་ཚོམ་བཤད། །བསྒྲུབ་བྱར་སྒྲོ་བཏགས་མ་ངེས་པར། །སྣང་ཡིན་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་སྣང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དོན་གྱིས་གོ་བར་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་ནི། དཔེར་ན་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བས་མི་རྟག་ན་རྩོལ་བ་ལས་མ་བྱུང་བའི་གློག་ལ་སོགས་པ་རྟག་པར་དོན་གྱིས་གོ་བ་ཐོབ་པ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། འདི་འང་མ་ངེས་པ་ལྟར་སྣང་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྩོལ་བྱུང་གིས་མི་རྟག་པ་བསྒྲུབ་པ་ལ་རྩོལ་བ་ལས་མ་བྱུང་བ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་དེ་ལ་མ་ངེས་པ་ཉིད་ཡིན་པར་སློབ་དཔོན་བཞེད་དོ། །རྫ་མ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་མ་ངེས་པ་ལྟར་སྣང་ཡིན་ནོ། །གང་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་མ་ངེས་པར་འགྱུར་བ་གཏན་ཚིགས་རྟག་པའང་ཡོད་

{༡༨༧}

པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་རྩོལ་བ་ལ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་མི་རྟག་པ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་བསྒྲུབ་པ་ལ་རྩོལ་བྱུང་ཁོ་ནའི་ཕྱིར་ཞེས་སྒྲོ་བཏགས་ནས་གློག་ལ་སོགས་པ་ལ་རྩོལ་བྱུང་མེད་ཀྱང་མི་རྟག་པ་གྲུབ་བོ་ཞེས་རྩོད་ན། དེ་རྟག་པ་ལའང་མེད་པའི་ཕྱིར་མ་ངེས་པ་ལྟར་སྣང་ཡིན་ནོ། །མདོ་ལས། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་དོན་གྱིས་ནི། །མི་འདོད་བརྗོད་པ་དོན་རྟོགས་འགྱུར། །འདི་ར་ནི་གཞན་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་འཁྲུལ། །དེས་ན་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་དེ་ར་སྣང་། །ཞེས་གསུང་པ་ལྟར་རོ། ། ཐལ་འགྱུར་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་ནི། དཔེ་སྦུ་མ་ལ་བུམ་པ་ཁོ་ན་མི་རྟག་པ་ལ་རྟགས་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེས་མ་གྲུབ་པར་རྩོད་པ་ལྟ་བུའོ། །འདིའང་རྗེས་འགྲོ་མེད་པའི་ཕྱིར་དཔེ་ལྟར་སྣང་བར་རྩོད་པ་དེས་ན་དཔེ་ལྟར་སྣང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་འབྲས་མཚུངས་སྦྱ་མ་ནི་རྟགས་རྗེས་འགྲོ་མེད་པ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་བསྒྲུབ་བྱ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །མདོ་ལས། འདོད་པ་ལ་ཡང་གཉིས་དག་ལ། །གཏན་ཚིགས་ལེན་པ་ཐལ་འགྱུར་མཚུངས། །དཔེ་ལྟར་སྣང་བ་བཞིན་འདི་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདི་ར་མ་ཚང་བ་དང་མ་གྲུབ་པ་ལྟར་སྣང་ལ་སོགས་པ་བཤད་པ་དེའང་དངོས་སུ་བརྗོད་ན་མ་ངེས་པར་འགྱུར་བས་རྗོད་བྱེད་ལ་བརྗོད་བྱར་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་དུ། དེ་ནི་རྗོད་བྱེད་ལ་བརྗོད་བྱར་ཉེ་བར་བཏགས་ནས་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་མ་ཚང་བ་བརྗོད་པ་ལྟར་སྣང་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་པར་བྱ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ནའང་ཤིན་ཏུ་ཚིགས་ཆེན་པོར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། ། གཞུང་གང་དུ་མོ་རྟགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་དེ་དག་ལྟག་ཆོད་དང་འབྲེལ་ལ། མ་ནིང་གིས

༼༡༦༨༽

བསྟན་པ་དེ་ནི་ལན་དང་འབྲེལ་པ་ཡིན་ནོ། །སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་རྩོད་པ་གྲུབ་པར་ལྟག་ཆོད་རྣམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་མི་བདེན་པ་དང་། འགལ་བ་ཞེས་གསུམ་དུ་བསྡུས་པ་ནི་ཕན་ཚུན་འཚོལ་བའི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་མི་བཞེད་པས་འདིར་མི་བཤད་དེ། མདོ་ལས། ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་མི་བདེན་དང་། །འགལ་ཉིད་ལྟག་ཆོད་རྣམས་ལ་ནི། །རྩོད་པ་གྲུབ་པར་སྐྱོན་གསུམ་བཤད། །འདི་ལ་ཁྱད་པར་མཚོན་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འོན་ཀྱང་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། ལྟག་ཆོད་རྣམས་ལས་ཕྱོགས་ཙམ་ཡིན། །ཞེས་གསལ་བར་མ་གསུངས་ལ། རིགས་པ་བརྟག་པར་གསུངས་པ་དེ་ཅུང་ཟད་བཤད་ན་འཕེལ་བ་དང་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་དཔེར་ན་སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བརྗོད་པ་ལ་སྒྲ་བུམ་པ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་ཅན་དུ་ཐལ་ཞེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །འགྲོ་བ་དང་མཚུངས་པ་ནི། དཔེ་སྟོང་མ་ཉིད་ལ་བུམ་པ་སྒྲ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ཞེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །བརྗོད་པ་མཚུངས་པ་ནི། སྒྲ་བསྒྲུབ་བྱར་འགྱུར་ན་རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་བུམ་པའང་བསྒྲུབ་བྱར་ཐལ་ཞེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །མ་བརྗོད་པ་མཚུངས་པ་ནི་བུམ་པ་བསྒྲུབ་བྱར་མི་འགྱུར་ན་རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པས་སྒྲའང་བསྒྲུབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཞེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །རིགས་པ་མཚུངས་པ་ནི། རྩོལ་བྱུང་གི་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་ན་སྒྲ་རྟག་སྟེ་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ནམ་མཁའ་བཞིན་ཞེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །སོ་སོའི་དཔེ་དང་མཚུངས་པ་ནི་སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ་ཤེས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེ་བུམ་པ་བཀོད་པ་ན། དཔེ་ནམ་མཁའ་བཀོད་ན། རྟག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །

བསྒྲུབ་བྱ་དང་མཚུངས་པ་ནི། སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ། ཞེས་ཡན་ལག་ལྔ་ལྡན་བཀོད་པ་ན་དཔེ་བུམ་པ་ལའང་ཡན་ལག་ལྔ་ལྡན་བཀོད་དགོས་ཞེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །འགའ་ཞིག་ཆོས་ཅན་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རྟགས་གཞན་སྦྱོར་བ་སྟེ། དཔེར་ན་སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ་མིག་གིས་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །མི་རྟག་པ་དང་མཚུངས་པ་ནི། སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ་བུམ་པ་བཞིན། ཞེས་བཀོད་པ་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན་དུ་ཅི་སྟེ་མི་འཛིན་ཅེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་དག་ཅི་རིགས་པར་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བ་དག་གི་ནང་དུ་འདུ་བ་ཤེས་པར་ཟད་པས་སོ་སོའི་དགག་པ་ཡི་གེ་མངས་ཀྱིས་དོགས་པས་མ་བཀོད་དོ། །རབ་བྱེད་དང་མཚུངས་པ་ལ་སྤྱི་རབས་པ་ནི། སྒྲ་མི་རྟག་པ་སྟེ་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་བུམ་པ་བཞིན་ཞེས་བཀོད་པ་ན། དེ་ལྟ་ན་སྒྲ་རྟག་སྟེ་མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྒྲ་ཉིད་བཞིན་ཞེས་ཟེར་བ་མ་ངེས་པར་འདུག་ལ། གཞན་དག་ན་རེ། པྲ་དེ་ཤ་ཨེ་ཀ་ཀ་ར་ཎ་པྲ་ཀ་ར་ཎཾ་ཞེས་བར་གྱི་ཚིགས་མི་མངོན་པར་བསྡུས་ན་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་འབྱུང་བ་ལྔ་པོ་མི་རྟག་སྟེ་དྲི་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བརྗོད་ན་ཕྱོགས་གཅིག་རླུང་དང་ནམ་མཁའ་ལ་མ་གྲུབ་པས་ཕྱོགས་གཅིག་ལའང་བསྒྲུབ་མི་ནུས་ལ་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་པ་ལྟར་གཅིག་ལའང་བསྒྲུབ་པར་མི་ནུས་པ་མཚུངས་པས་རབ་བྱེད་དང་མཚུངས་པ་ཞེས་ཟེར་བ་མ་གྲུབ་པར་འདུའོ། །དུས་ལས་འདས་པ་ཡང་རིགས་པ་ཅན་རྒྱན་པོའི་ལུགས་ཕྱོགས་ཀྱི་སྣང་པོས་བཀག་པ་ལ་ཕྱིས་ཀྱི་བ་ཚའི་བུ་ལ་སོགས་པ་ན་རེ་དུས་ལས་བརྒལ་ཏེ་ཡུལ་གཞན་དུ་སྦྱོར་བ་སྟེ། དཔེར་ན་སྒྲ་རྟག་སྟེ། སྦྱོར་བ་ལས་གསལ་བའི་ཕྱིར

༡༧༠

གཟུགས་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ལ། གཟུགས་ཀྱི་སྣ་རོལ་ནས་ཡོད་ཀྱང་བུམ་པ་དང་སྣང་བ་སྒྱུར་བ་ལས་གསལ་བར་བྱ་བ་བཞིན་ནོ། །སྒྲ་ལའང་སྔར་ཡོད་པ་ལས་རྫ་དང་དབྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་སྒྱུར་བ་ལས་གསལ་བའི་ཕྱིར། སྒྲ་རྟགས་གོ་ཞེས་དཔྱོད་པ་བ་ཟེར་བ་ལ་རིགས་པ་ཅན་ན་རེ་དེ་ནི་དུས་ལས་འདས་པའི་ཚར་གཅད་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། འདི་ལྟར་གཟུགས་དང་སྒྲོན་མ་ཇི་སྲིད་སྒྱུར་བའི་བར་དུ་མཐོང་བས་གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་ནུས་མཉམ་པ་འཐད་ཀྱི། རྫ་དང་དབྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་ཕྲད་པ་ན་སྒྲ་མེད་ཀྱི་བྲལ་བ་ན་རྒྱང་རིང་པོར་གྲག་པས་དུས་མི་མཚུངས་པས་དུས་ལས་འདས་པ་རྒྱུ་མེད་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ལུགས་དེ་སངས་རྒྱས་པ་ལ་ནི་དུས་ལས་འདས་པ་མ་ཡིན་གྱི་མ་གྲུབ་པར་འདུས་སོ། །རབ་བྱེད་དང་མཚུངས་པ་དང་དུས་ལས་འདས་པ་མཚུངས་པའི་དབྱེ་བ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་མོད་ཀྱི། ཡི་གེ་མངས་ཀྱིས་དོགས་པས་མ་བྲིས་སོ། །ཁོ་བོས་གཞན་དུ་བཤད་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་དག་གིས་མཚོན་ནས་ལྟག་ཆོད་ཐམས་ཅད་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་ཁེགས་སོ། །ལྟག་ཆོད་འདི་དག་མ་ཤེས་ན། །གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོར་འཆད་པ་ཡི། །ཕྱོགས་སྔ་ཕལ་ཆེར་མི་རྟོགས་པས། །ཕྱོགས་ཙམ་ཕྱེ་སྟེ་བཤད་པ་ཡིན། །བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ངག་གི་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་ལས། གང་ཟག་དང་། དགོས་པ་དང་། བརྗོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཟག་གསུམ་ལ་བརྗོད་ཚུལ་དྲུག །དེའང་རྒོལ་བས་དོན་གྱི་དངོས་པོ་འཛུག་པ་དང་། སྐྱོན་སྤྱང་གི་ངག་གཉིས་དང་། ཕྱིར་རྒོལ་གྱི་འདོད་པ་དྲི་བ་དང་། སྐྱོན་བརྗོད་པའི་ངག་གཉིས་དང་། དཔང་པོས་རྗེས་སུ་བརྗོད་པ་དང་།

༼༢༥༡༽

རྣམ་པར་དབྱེ་བའི་ངག་གཉིས་ཏེ་དྲུག་གོ །གཉིས་པ་དགོས་པའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། བསྒྲུབ་པ་དང་སྲུན་འབྱིན་པའི་ངག་གོ །དང་པོ་ལ་འང་གཉིས་ཏེ། བརྗོད་ཚུལ་གྱི་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྣང་ངོ་། །ཡང་དག་པ་ལ་འང་གསུམ་ལས་དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། ཚུལ་གསུམ་སྟོན་པ་བསྒྲུབ་པའི་ངག །ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས་ཚུལ་གསུམ་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གལ་ཏེ་ཚུལ་གསུམ་པའི་ངག་བསྟན་ནས་ཕྱིར་རྒོལ་ལ་རྗེས་དཔག་མ་སྐྱེས་ན། སུ་སྟེགས་འགའ་ཞིག་རྒོལ་བ་ཚར་གཅད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཧ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྐབས་སུ་གཉིས་ཀ་ལ་འཕམ་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་གཞག་མེད་པར་རྟོད་པའི་རིགས་པར་གསུངས་སོ། །བསྒྲུབ་པའི་ངག་དེའང་ཕ་རོལ་གྱིས་མ་རྟོགས་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའམ། ཕྱོགས་ཆོས་ཁྱབ་པ་རེས་འཛིན་ཏུ་རྟོགས་ཀྱང་གཞི་མཐུན་དུ་མ་དྲན་པ་དྲན་པར་བྱེད་པའི་ངག་གོ །གཉིས་པ་ངག་དགོད་པའི་ཚུལ་ལ་གསུམ་སྟེ། མི་འཐད་པའི་ལུགས་དགག་པ་དང་། འཐད་པའི་ལུགས་བཇོད་པ་དང་། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། སྔ་རབས་པའི་ལུགས་དགག་པ་ནི། ཡན་ལག་ལྔ་ལ་དམ་བཅའ་དང་། །ཉེར་སྦྱོར་མཇུག་སྡུད་གསུམ་པོ་ལྷག །སྦྱོ་ཁྱབ་མ་ཚང་ཕྱིར་མི་འཐད། །གྲངས་ཅན་ལ་སོགས་པའི་སྔ་རབས་པ་དག་ལ་ལ་མེ་ཡོད་དེ་དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཚང་མང་བཞིན། ལ་ལ་ཡང་དུ་བ་ཡོད་པས་མེ་ཡོད་ཅེས་ལྔ་ལྡན་དུ་བརྗོད་པ་མི་འཐད་དེ། སྦྱོ་ཁྱབ་བརྗོད་པ་མ་ཚང་ལ། བསྒྲུབ་བྱ་ཉེར་སྦྱོར་མཇུག་སྡུད་གསུམ་ལྷག་པའི་ཕྱིར

༼༡༥༢༽

རོ། །དེ་ལ་དགོངས་ནས། དོན་གྱི་རྟོགས་ཕྱིར་བསྒྲུབ་བྱ་ནི། །གདོན་མི་ཟ་བར་བརྗོད་བྱ་མིན། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། བསྒྲུབ་བྱ་བརྗོད་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚིག །བརྒྱུད་པ་ཡིས་ཀྱང་ནུས་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ངག་གཉིས་བརྗོད་པའང་ལྷག་པ་སྟེ། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པ་དག་ལས་ཁྱབ་པ་ངེས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཚུལ་གཅིག་སྨྲར་བས་ཀྱང་དོན་གྱིས་གོ་བས་གཉི་ག་རབ་ཏུ་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་གངས་ཅན་པའི་ལུགས་དགག་པ་ལ། ཡན་ལག་གཉིས་པའང་གསུམ་པ་དང་། །ལྔ་པ་སྨྲར་ན་དམ་བཅའ་འདྲེན། །བོད་འགའ་ཞིག་ཡན་ལག་གཉིས་པ་ལའང་རྣམ་དབྱེ་གསུམ་པ་སྦྱོར་ཏེ། དཔེར་ན་ལ་ལས་དུ་བ་ཡོད་པ་ཞེའམ། བྱས་པས་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །འགའ་ཞིག་ལྔ་པར་སྦྱོར་ཏེ་ལ་ལ་དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བའམ། སྒྲའང་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་སྦྱོར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ངག་འགྲོ་ཅན་དེས་དམ་བཅའ་འདྲེན་པ་ཡིན་ཏེ། དུ་བ་ཡོད་པས་མེ་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་དང་། བྱས་པའི་ཕྱིར་མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་དམ་བཅའ་མ་བརྗོད་ན། །ངག་མ་རྫོགས་ཕྱིར་དྲི་དགོས་འགྱུར། །གསུམ་པ་དང་ལྔ་པའི་རྣམ་དབྱེ་སྦྱར་ཡང་དམ་བཅའ་བརྗོད་མི་དགོས་ཏེ་དོན་གྱིས་གོ་བའི་ཕྱིར་རོ་སྙམ་ན། དོན་གྱིས་གོ་ཡང་ཚིག་དེའི་ནུས་པ་མི་རྫོགས་པས་ཚིག་གཞན་འདྲེན་པ་ཡིན་ཏེ། ཟན་ཟ་བར་དོན་གྱིས་གོ་ཡང་ཟན་ཟ་བས་ཤའམ་ཟ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཟ་བས་ཅི་ཡིན། ཟ་བའི་ཕྱིར་ཅི་ཡིན་ཞེས་སྐྱར་དྲིས་ལ་བསམ་པ་བླང་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །རྒོལ་བའི་ངག་མ་རྫོགས་པ་ལ་ཕྱིར་རྒོལ་གྱི་ངག་ཞུགས་ན་སླུ་བ་པོའི་སྐྱོན་དུ་རྩོད་རིགས་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་

ངག་ལྷག་ཆད་མེད་པ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །དེའང་། གསུམ་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག །མ་སྨྲས་མ་ཆང་སོགས་བརྗོད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མི་མཁས་པ་ལ་སྦྱར་བའི་ཚུལ་ནི། བློན་པོ་ལ་ནི་ཞུང་རྒྱུས་སྦྱར། །ཚིག་ཡན་ལག་གཉིས་པའི་ངག་ཏུ་སྦྱར་ཏེ། རྗེས་འགྲོ་དང་ཕྱོགས་ཆོས་བརྗོད་པ་ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་གྱི་ངག དཔེར་ན་གང་བྱས་པ་དེ་མི་རྟག་སྟེ་བུམ་པ་བཞིན་སྒྲ་ཡང་བྱས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཕྱོགས་ཆོས་དང་བཟློག་ཁྱབ་བརྗོད་པ་ཆོས་མི་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་གྱི་ངག་དཔེར་ན་གང་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ནམ་མཁའ་བཞིན་སྒྲ་ནི་བྱས་སོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པོ་སྡུ་ཕྱི་ཁྱད་པར་མེད། །མཐའ་རྟེན་རྗོགས་པའི་ཚིག་ཏུ་སྦྱར། །ཆོས་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་ངག་ཇི་ལྟར་སྦྱར་ཡང་རུང་ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཁྱབ་པ་སྔོན་ལ་གང་བརྗོད་ཀྱང་རུང་འགལ་བ་མེད་ཀྱི། དཔེར་ན་ལ་ལ་དུ་བ་ཡོད་དོ་ཞེའམ། ཚང་མང་བཞིན་ནོ་ཞེའམ། སྒྲ་བྱས་སོ་ཞེའམ་བུམ་པ་བཞིན་དུའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུར་ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཁྱབ་པ་གང་སྔོན་ལ་བརྗོད་ཀྱང་རུང་སྟེ་མཇུག་རྗོགས་པར་སྦྱར་རོ། །གཉིས་པ་མཁས་པ་ལ་སྦྱར་བའི་ཚུལ་ནི། མཁས་པ་ལ་ནི་གཏན་ཚིགས་ཉིད། །གཏན་ཚིགས་བརྗོད་པས་ཁྱབ་པ་དྲན་ནུས་པར་ཤེས་པ་དེ་ལ་གཏན་ཚིགས་ཙམ་གྱིས་གྲུབ་སྟེ། དཔེར་ན་བྱས་པ་ལ་མི་རྟག་པར་ཁྱབ་པར་སློབ་བའི་གྲོལ་བ་མཁས་པ་ལ་དེ་ལ་འོན་སྒྲ་ཡང་བྱས་སོ་ཞེས་བརྗོད་པས་འགྲུབ་པོ། །ཚིགས་སུ་ཁྱབ་པ་ངག་ཏུ་མི་བརྗོད་ན་མཁས་སུ་ཟིན་ཡང་སྐབས་དེར་སླུབ་པའི་ངག་རྫོགས་པར་སྦྱར་ཏེ། མ་རྫོགས་ན་ཀླན་ཀར་འགྱུར

བའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་འགྲེལ་ལས། དཔེ་ལ་དེ་ཡི་ངོ་བོ་དང་། །རྒྱུ་དངོས་དེ་དག་མི་ཤེས་ལ། །སྟོན་ཏེ་མཁས་པ་རྣམས་ལ་ནི། །གཏན་ཚིགས་འབའ་ཞིག་བརྗོད་པར་ཟད། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །དེས་མཚོན་ནས་ཕྱོགས་ཆོས་ཁར་འཁྱེན་པ་ལ་ཁྱབ་པ་ཙམ་བརྗོད་པའང་སྐྱོན་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་ཕྱིར་རྒོལ་གྱི་བློའི་བྱེ་བྲག་གིས་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཕྱིར་རྒོལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཁྱབ་པ་གཉིས་ཀ་དྲན་རྟུང་མེད་པ་གཉིས་ཀ་དྲན་པ། དྲན་རྟུང་ཡོད་ཀྱང་མ་དྲན་པའོ། །དེ་ལ་སྔ་མ་གཉིས་ནི། བསྒྲུབ་པ་འགོད་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་ལ་མི་ནུས། གཉིས་པ་ལ་མི་འདོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ཕྱོགས་ཆོས་ཁྱབ་པ་གཉིས་ཀ་མ་དྲན་པ་ལ་ཆོས་མཐུན་མི་མཐུན་གྱི་ངག་དང་། ཕྱོགས་ཆོས་མི་ཤེས་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་དང་། ཁྱབ་པ་མི་ཤེས་པ་ལ་ཁྱབ་པ་བརྗོད་པའང་དོན་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་ཚིག་བསྡུ་བ། །ཟླས་དབྱེར་བཤད་ནས་འགལ་ཞེས་ཟེར། །ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས། རང་ལས་ངེས་བཞིན་གཞན་དག་ལའང་། །ངེས་པ་སྐྱེད་པར་འདོད་པ་ཡིས། །ཕྱོགས་ཆོས་དང་ནི་འབྲེལ་པ་དང་། །བསྒྲུབ་བྱ་བསྒྲུབ་བྱ་གཞན་རྣམས་སྤང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན། བསྒྲུབ་བྱ་དང་འབྲེལ་པ་ཞེས་ཟླས་དབྱེ་བར་བཤད་ནས་བསྒྲུབ་བྱ་བརྗོད་དགོས་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། གསུམ་པ་དེ་ཡི་སྐྱེས་བུ་ཡི། །བསྡུ་བ་ཡིན་ཕྱིར་འགལ་བ་མེད། །ཁོ་བོ་ཅག་འབྲེལ་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་ཞེས་རྣམ་དབྱེ་གསུམ་པའི་དེའི་སྐྱེས་བུའི་བསྡུ་བར་འཆད་པའི་ཕྱིར་འགལ་བ་མེད་དོ། །གསུམ་པ་བསྒྲུབ་པའི་ངག་གི་བྱེ་བ་ནི་འབྲས་བུ་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་པ་ཡིན།

༼༣༧༥༽

བསྒྲུབ་པའི་ངག་དེས་ཕ་རོལ་ལ་འབྲས་བུ་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་པ་ཉིད་དོ། གཉིས་པ་བསྒྲུབ་པ་ལྟར་སྣང་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་མ་ཡིན་པ། །བཀོད་པ་བསྒྲུབ་པ་ལྟར་སྣང་ཡིན། །བསྒྲུབ་པའི་ངག་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པ་ཐམས་ཅད་བསྒྲུབ་པ་ལྟར་སྣང་ཡིན་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཡན་ལག་མ་གྲུབ་པ་ལ། །ཤེས་བྱེད་ནུས་པ་ཡོད་མིན་པས། །ཚུལ་གསུམ་མ་གྲུབ་ཐེ་ཚོམ་ཟ། །རྟོགས་པ་པོ་ཡི་སྒྲུབ་བྱེད་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་ན། དོན་བློ་སྒྲ་ཡི་དབྱེ་བ་ཡིས། །ལྟར་སྣང་དེ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ། །རྟགས་ཚུལ་གསུམ་མ་ཚང་བ་བཀོད་པ་དོན་སྐྱོན་ཅན་དང་། རྟགས་ཚུལ་གསུམ་ཚང་ཡང་ཚད་མས་མ་ངེས་པ་བཀོད་པ་བློ་སྐྱོན་ཅན་དང་། ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་ངེས་ཀྱང་བརྗོད་པ་མ་ཤེས་ན་སྒྲ་སྐྱོན་ཅན་དག་བཀོད་པ་སྟེ་གསུམ་མོ། །དེའང་རང་དོན་དུ་དོན་གྱི་སྐྱོན་འབའ་ཞིག་དཔྱད་ལ་གཞན་དོན་དུ་བློ་དང་སྒྲའི་སྐྱོན་ཡང་དཔྱད་དོ། །གཉིས་པ་སུན་འབྱིན་པ་ལ་འང་གཉིས་ཏེ། ཡང་དག་དང་ལྟར་སྣང་ངོ་། །དང་པོ་ལ་འང་གཉིས་ལས། མཚན་ཉིད་ནི། སྐྱོན་བརྗོད་སྒོ་ནས་ལོག་རྟོག་སེལ། །སུན་འབྱིན་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་སྐྱོན་ལ་སྐྱོན་དུ་བརྗོད་པས་སྐྱོན་ཅན་གོ་བའོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་ན། ཡུལ་དང་ངོ་བོ་བརྗོད་ཚུལ་གྱིས། །དབྱེ་བས་སུན་འབྱིན་རྣམ་པ་གསུམ། །ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་མཚན་ཉིད་དང་། གཏན་ཚིགས་དང་། བསྒྲུབ་བྱའི་སྐྱོན་གསུམ་མོ། །ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། དོན་དང་། བློ་དང་། སྒྲ་སྐྱོན་ཅན་གསུམ་མོ། །བརྗོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། རྣལ་མ་དང་ཐལ་བར་བརྗོད་པ་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་སུན་འབྱིན་ལྟར་སྣང་ལའང

མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ལྟར་སྣང་སྐྱོན་ལ་སྐྱོན་མི་བརྗོད། །དེའི་མཚན་ཉིད་ནི། སྐྱོན་ལ་སྐྱོན་དུ་མ་བརྗོད་པས་སྐྱོན་ཅན་མ་གོ་བའོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས་ལས། གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་ན། མུ་སྟེགས་བྱེད་དང་བོད་འགའ་ཞིག །གྲངས་ངེས་བྱེད་མོད་དེ་མི་འཐད། །མུ་སྟེགས་བྱེད་ཚར་གཅད་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་དང་། ལྟག་ཆོད་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞིར་འདོད་པ་ནི་བཀག་ཟིན་ལ། བོད་འགའ་ཞིག་མཚན་ཉིད་དང་། གཏན་ཚིགས་དང་། བསྒྲུབ་བྱའི་སྐྱོན་མ་ཡིན་པ་སྐྱོན་དུ་བརྗོད་པ་དང་། དོན་དང་བློ་དང་སྒྲའི་སྐྱོན་མ་ཡིན་པ་སྐྱོན་དུ་བརྗོད་པའོ། །ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རྒོལ་བས་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་བཀོད་པ་ལ་དེ་ལ་ཕྱོགས་སྔ་ཚོགས་ནས་སྨྲད་དམ། རང་ལ་བསྟོད་དམ། འབྲེལ་མེད་གཞན་འཆད་ནའང་དེ་དག་ཏུ་མི་འདུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། སྐྱོན་མི་བརྗོད་དང་སྐྱོན་མིན་བརྗོད། །གཉིས་ཡིན་དབྱེ་བ་བསམ་མི་ཁྱབ། །རྩོད་རིགས་ལས་བཤད་པ་བཞིན་མ་ཚང་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་མི་བརྗོད་པ་དང་། མ་ཚང་བ་ལ་སོགས་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་དེར་བརྗོད་པའམ། བདག་ལ་བསྟོད་ཅིང་གཞན་ལ་སྨོད་པ་ལ་སོགས་པ་སྐྱོན་མ་ཡིན་པ་བརྗོད་པའོ། །དེ་དག་གི་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པས་མ་ཕྱེ་སྟེ། ལོག་པའི་ལན་ལ་མཐའ་མེད་ཕྱིར། །དེ་དག་འདིར་ནི་སྤྲོ་བྱ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བརྗོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། བརྗོད་པའི་ཚུལ་ལ་རང་རྒྱུད་དང་། །ཐལ་འགྱུར་གཉིས་ཡིན་རང་རྒྱུད་བཤད། །རང་རྒྱུད་ནི་བསྒྲུབ་པ་ཡང་དག་ཡིན་པས་བཤད་ཟིན་ལ། ཐལ་འགྱུར་ལ་ཐལ་བའི་རྣམ་གཞག་དང་། ལན་འདེབས་པའི་ཚུལ་གཉིས་ལས།

༼༣༥༥༽

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཞན་ལུགས་དགག་པ། རང་ལུགས་གཞག་པ། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། ཕྱོགས་སྔ་མ་བརྗོད་ན། ཐལ་འགྱུར་བཞི་ལས་བཅུ་བཞི་ཞེས། །གངས་ཅན་པ་དག་དེ་ལྟར་འདོད། །བོད་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིར་ཐལ་བ་བགོད་ཚད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ་བཞིར་འདོད་དེ། ཐལ་བའི་རྟགས་དང་། ཁྱབ་པ་གཉི་ག་མ་གྲུབ་པ་དང་། གཏན་ཚིགས་འབའ་ཞིག་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཁྱབ་པ་འབའ་ཞིག་མ་གྲུབ་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པ་སྟེ་བཞིའོ། །དང་པོ་དཔེར་ན་སངས་རྒྱས་པ་ལ་སྒྲ་རྟག་པའི་ཕྱིར་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ཞེས་བརྗོད་ན་གཉི་ག་ཚད་མས་ཀྱང་མ་གྲུབ་ཁས་ཀྱང་མི་ལེན་པའོ། །གཉིས་པ་སྒྲ་རྟག་པའི་ཕྱིར་མ་བྱས་པར་ཐལ་ཞེས་བརྗོད་ན། རྟགས་ཚད་མས་ཀྱང་མ་གྲུབ། ཁས་ཀྱང་མི་ལེན་པའོ། །གསུམ་པ་སྒྲ་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟག་པར་ཐལ་ཞེས་བརྗོད་པ་ན། ཁྱབ་པ་ཚད་མས་ཀྱང་མ་གྲུབ་ཁས་ཀྱང་མི་ལེན་པའོ། །བཞི་པ་ལའང་བཞི་སྟེ། གཉི་ག་ཚད་མ། གཉི་ག་ཁས་བླངས། རྟགས་ཚད་མས་ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས། རྟགས་ཁས་བླངས་ཁྱབ་པ་ཚད་མས་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི་སངས་རྒྱས་པ་ལ་སྒྲ་བྱས་པའི་ཕྱིར་མི་རྟག་པར་ཐལ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་འདོད་པས་ལན་ཐེབས་པ་ལྟར་སྣང་དང་། འགའ་ཞིག་རྟག་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ་ཐལ་བ་དེ་རྟགས་དང་ཁྱབ་པ་གཉི་ག་ཚད་མ་དམ་བཅའ་ལ་ཁས་བླངས་ཀྱི་གསལ་བའི་ཐལ་བ་ཡང་དག་དེ་གནས་སྐབས་གཉིས་དང་། གཉིས་པ་སྒྲ་མིག་གི་གཟུང་བྱ་དང་དེ་ལ་རྟག་པས་ཁྱབ་པར་སྨྲ་བ་ལ་མིག་གི་གཟུང་བྱའི་ཕྱིར་རྟག་པར་ཐལ་བ་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ།

༼༡༥༨༽

སྒྲ་མི་རྟག་པར་ཚད་མས་ངེས་ན་དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་བསལ་བ་དང་ཁས་བླངས་ན་ཁས་བླངས་ཀྱི་བསལ་བ་དང་། གཉི་ག་མེད་ན་བསལ་བ་ཡེ་མེད་དེ་སྐབས་གསུམ་མོ། །གསུམ་པ་ནི་བྱས་པ་ལས་རྟག་པས་ཁྱབ་པར་སྒྲུབ་པ་ལས། སྒྲ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རྟག་པར་ཐལ་བ་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་ཡོད་མེད་གསུམ་པོ་སྔ་མ་ལྟར་རོ། །བཞི་པ་ནི་སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་རྟག་པའི་ཕྱིར་མ་བྱས་པར་ཐལ་བར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེའང་བསལ་བ་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྐབས་གསུམ་སྔ་མ་བཞིན་ནོ། །དེ་དག་ཡང་དག་ལྟར་སྣང་དུ་དབྱེ་ན། །བཟློག་པར་ནུས་དང་མི་ནུས་ལས། །ཡང་དག་ལྟར་སྣང་བདུན་བདུན་ཡིན། །ཐལ་བ་བཅུ་བཞི་པོ་ལ། རྟགས་དང་ཁྱབ་པ་གཉི་ག་མ་གྲུབ་པ་ནི། གཉི་ག་མ་གྲུབ་པས་ལན་ཐེབས་ལ། རྟགས་ཀྱང་མ་གྲུབ་པ་ནི་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཁྱབ་པ་འབའ་ཞིག་མ་གྲུབ་པ་ནི། ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་པས་ལན་ཐེབས་སོ། །གཉི་ག་ཚད་མ་དམ་བཅས་ལ་བསལ་བ་ཡེ་མེད་དང་། གཉི་ག་ཁས་བླངས་དམ་བཅས་ལ་བསལ་བ་ཡེ་མེད་དང་། རྟགས་ཚད་མ་ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས་དམ་བཅས་ལ་བསལ་བ་ཡེ་མེད་དང་། རྟགས་ཁས་བླངས་ཁྱབ་པ་ཚད་མ་དམ་བཅས་ལ་བསལ་བ་ཡེ་མེད་བཞི་པོ་འདོད་པས་ལན་ཐེབས་པས་བདུན་པོ་ལྟར་སྣང་ངོ་། །གཉི་ག་ཚད་མ་འདོད་པ་ལ་ཁས་བླངས་ཀྱི་བསལ་བ་དང་། གཉི་ག་ཁས་བླངས་འདོད་པ་ལ་ཚད་མ་དང་ཁས་བླངས་ཀྱི་བསལ་བ་གཉིས་དང་། རྟགས་ཚད་མ་ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས་འདོད་པ་ལ་ཚད་མ་དང་ཁས་བླངས་ཀྱི་བསལ་བ་གཉིས་དང་། རྟགས་ཁས་བླངས་

༼༡༧༨༽

ཁྱབ་པ་ཚད་མ་འདོད་པ་ལ་ཚད་མ་དང་། ཁས་བླངས་ཀྱིས་བསལ་བ་གཉིས་ཏེ་བདུན་ནི་ལན་གྱིས་བཟློག་པར་མི་ནུས་པས་ཡང་དག་གོ །ཡང་དག་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པ་དང་མི་འཕེན་པ་དབྱེ་ན། དྲུག་དང་ཕྱེད་ཀྱིས་མི་འཕེན་ལ། །བདུན་པའི་ཕྱེད་ཀྱིས་འཕེན་ཞེས་ཟེར། །ཐལ་བ་སྔ་མ་དྲུག་ཀུང་བདུན་པའི་ཕྱེད་རྟག་པའི་སྒྲ་བྱས་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ་བྱས་པའི་ཕྱིར། མི་རྟག་པར་ཐལ་ཞེས་རྟགས་ཁས་བླངས་ཁྱབ་པ་ཚད་མ་དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་བསལ་ཡང་གཞི་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་ན་སྒྲུབ་བྱེད་མི་འཕེན་ཏེ་བཟློག་ན་ཚུལ་གསུམ་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྟག་པའི་ཤ་ཟའི་བུམ་པ་ཡོད་ཅེས་ཟེར་བ་ལ་རྟག་པའི་བུམ་པའི་རང་མཚན་ཆོས་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་མི་རྟག་པར་ཐལ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་རོ། །འདི་ལ་ཚད་མས་བསལ་བ་མེད་དེ་གཞི་ཉིད་མ་གྲུབ་པས་དམ་བཅའ་ལ་ཇི་ལྟར་སེལ་ཞེས་ཟེར་བ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཞི་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་དངོས་བསལ་མེད་ཀུང་གཞན་ལ་འཇུག་པའི་ཤུགས་བསལ་ཡོད་དེ། གཞན་དུ་རྟག་མི་རྟག་འགལ་བའི་ཚད་མས་དེ་གཉིས་ཚོགས་པ་ཁེགས་པ་ན། བྱེ་བྲག་ཤ་ཟའི་བུམ་པ་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་པའང་ཤུགས་ལ་ཁེགས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤྱི་གཅིག་གསལ་བ་དུ་མ་དང་འབྲེལ་བར་ཡོད་ཅེས་ཟེར་བ་དང་། ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྒྲ་རྟག་པར་ཡོད་ཅེས་ཟེར་བའི་ཐལ་བ་དང་། བསལ་བའང་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་དེ་དགག་ན། རང་རྒྱུད་ལ་ཡང་མཚུངས་ཕྱིར་དང་། །རྟགས་མེད་ཁྱབ་པ་འགལ་ཕྱིར་དང་། །ལྟག་ཆོད་ངེས་པ་མི་རུང་ཕྱིར། །ཐལ་འགྱུར་བཞིར་དབྱེ་མི་འཐད་དོ། །ཐལ

འགྱུར་བཀོད་ཚད་ལ་བཞིར་ངེས་ན་རང་རྒྱུད་ལའང་བཞིར་ཅི་སྟེ་མི་འགྱེད། རང་རྒྱུད་ལ་ཡང་དག་ལྟར་སྣང་གཉིས་སུ་ངེས་པས་གཞན་གྱིས་ཅི་བྱ་ཞེ་ན་ཐལ་འགྱུར་ལའང་ཅི་སྟེ་མི་མཚུངས། ཡང་རྟགས་དང་ཁྱབ་པ་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྟགས་འབའ་ཞིག་མ་གྲུབ་པའང་མི་འཐད་དེ། རྟགས་མ་གྲུབ་ན་ཕྱོགས་ལ་མཐུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁྱབ་པ་གྲུབ་པ་མ་གྲུབ་དཔྱོད་པ་བླུན་པོའི་རྣམ་ཐར་ཏེ་སྲོག་ཆད་པ་ལ་དབང་པོ་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་གཉི་ག་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྟགས་མ་གྲུབ་ལ་ཁྱབ་པ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པར་འབྱེད་ན་ལྟག་ཆོད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལྟར་ཏ་ཙང་ཐལ་ཏེ། རྟོད་པའི་རིགས་པར་གསུངས་པ་ལྟར། རྟགས་ཕྱེད་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཁྱབ་པ་ཕྱེད་མ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པའང་སྲིད་པར་ཐལ་བ་དེ་སྙེད་ཀྱི་དབྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །མ་གྲུབ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བ་ལྟག །འགལ་བའི་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྣང་ཆད། །རྟགས་མེད་ཁྱབ་པ་གྲུབ་པ་འཁྲུལ། །ངེས་ན་ཐལ་འགྱུར་བཅུ་བཞི་མིན། །གཉི་ག་མ་གྲུབ་པ་དང་རྟགས་ཀྱང་མ་གྲུབ་པ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་མོད། ཁྱབ་པ་གྲུབ་མ་གྲུབ་དགོས་ནུས་མེད་པས་གཉི་ག་མ་གྲུབ་པ་ཞེས་ཕྱེ་བ་ལྟག་ཅིང་སྒྲ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རྟག་པར་ཐལ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ། འགལ་བས་ལན་འདེབས་པ་མ་སློས་པས་ཆད་ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཁྱབ་པ་གྲུབ་པ་སྲིད་དོ། །ཞེས་ཟེར་བ་སྲོག་མེད་ཀྱང་དབང་པོ་གཞན་ཚང་བ་ལྟར་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་རང་འདོད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྣང་ངོ་། །དང་པོ་ལའང་གཉིས་ལས་མཚན་ཉིད་ནི། འདོད་པ་བརྗོད་ནས་མི་འདོད་བསྒྲུབ། །ཐལ་བ་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ནི་ཁས་བླངས་ཀྱི་རྟགས་ལས

༼༣༨༡༽

མི་འདོད་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་འཕེན་པའོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པ་དང་། མི་འཕེན་པ་དང་། དེ་དག་གི་དབྱེ་བ་དཔེར་བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས་ཐོག་མར་མཚན་ཉིད་ནི། བསྒྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་གསུམ་ལྡན། དངོས་སུ་ཐལ་བ་འཕངས་པས་བཟློག་ན་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའོ། །དེ་ལྟར་འཕེན་པ་ལ་ཐལ་བ་ཆོས་གསུམ་ལྡན་ཞིག་དགོས་ཏེ། རྟགས་ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས་བདེན་ཞེན་གྱིས་ཁས་ལེན་པ་བཟློག་ཁྱབ་ཚད་མས་གྲུབ་པ། གཞི་གྲུབ་ཅིང་དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་བསལ་རུང་ངོ་། །རྟགས་ཁས་བླངས་པས་མ་གྲུབ་པ་སེལ་ལ་ཁྱབ་པ་གྲུབ་པས་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འཇུག་པས་འགལ་བ་སེལ་ཞིང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ལྡོས་པ་མ་ངེས་པ་སེལ་ལ་དམ་བཅས་ལ་ཚད་མས་བསལ་བས་འདོད་པ་ལན་ཐེབས་པ་གཅོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་དོན་བཟློག་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་གསུམ་དུ་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་བཟློག་ན་བསྒྲུབ་པའི་ངག་ཏུ་འགྱུར་བའི་འཐད་པ་ནི། དངོས་སུ་བསྒྲུབ་པའི་ངག་ཡིན་ཡང་། །བཟློག་ན་བསྒྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད། །དངོས་སུ་རྟགས་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་བསྒྲུབ་པའི་ངག་མ་ཡིན་མོད། བཟློག་ན་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བས་བསྒྲུབ་པ་ཡང་དག་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ཐལ་བའི་ངག་ལས་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་གཞན་ལུགས་དགག་ན། ཁ་ཅིག་ཐལ་བའི་ཆོས་བཟློག་པས། །བསྒྲུབ་པའི་ངག་ཉིད་འཕེན་ཞེས་ཟེར། །ཐལ་བའི་ངག་གིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི། །ཕྱོགས་ཆོས་འཕེན་ན་སྟོར་བ་འཛིག །ཐལ་བའི་ཁྱབ་པས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཁྱབ་པ་འཕེན་མོད། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཐལ་བའི་ངག་གིས་འཕེན་ཞེ་ན། འདི་

༼༣༡༢༽

ལ་ཁ་ཅིག་དུ་བ་མེད་པར་ཐལ་ཞེས་ཐལ་བའི་དམ་བཅའ་བརྗོད་པས་འཕེན་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བསྒྲུབ་པའི་ངག་ལྟར་འདིར་ཡང་དམ་བཅའ་བརྗོད་ན་ལྷག་པས་ཚར་གཅད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ཐལ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་སྟོན་ཏེ་མེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བརྗོད་པས་བསྒྲུབ་བྱ་དུ་མེད་ལ་དམིགས་པའི་བློ་འཕེན་ལ། དེ་ལ་ཡིད་གཏད་པས་བཟློག་པ་དུ་ཡོད་གོ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ལ་མི་རིགས་ཏེ། དུ་མེད་ཀྱི་བློ་འཕངས་པས་དུ་ཡོད་གོ་བར་མི་ནུས་ཏེ། དངོས་ཤུགས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ནུས་ན་གྲངས་ཅན་སྒྲ་མ་བྱས་པར་སྨྲ་བ་ལ་གང་མ་བྱས་པ་དེ་རྟག་སྟེ་ནམ་མཁའ་བཞིན་སྒྲ་འང་མ་བྱས་སོ་ཞེས་བརྗོད་པས་ཀྱང་མི་རྟག་པ་གོ་བར་འགྱུར་རོ། །ཁ་ཅིག་ཐལ་བའི་ཕྱོགས་ཆོས་དང་བསལ་བ་གཉིས་ཀྱིས་བཟློག་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་སྟོན་ཏེ་ལ་ལ་མེ་མེད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཁས་བླངས་བརྗོད་པས་ཤེས་འདོད་ཡོད་པར་བསྟན་ལ། དུ་བ་མཐོང་བས་བསལ་ཞེས་བསལ་བ་བརྗོད་པས། དུ་ཡོད་ཀྱི་ངོ་བོ་སྟོན་ཅིང་དེ་གཉིས་འཚོགས་ནས་མེ་ཤེས་འདོད་ཀྱི་གཞི་ལ་དུ་བ་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པའང་མི་འཐད་དེ། དུ་བ་མཐོང་བས་བསལ་ཞེས་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ངག་ལ་བསལ་བ་བརྗོད་པ་གཞུང་གང་དུའང་མ་མཐོང་ལ་དུ་བ་མེད་པར་ཐལ་ཞེས་བརྗོད་ན། ཐལ་འགྱུར་གྱི་དམ་བཅའ་བརྗོད་པས་ངག་ལྷག་པ་ལྟར་བསལ་བའང་ངག་ལྷག་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་དུ་བ་ཡོད་པས་བསལ་ཞེས་པ་བཟློག་ན། རང་རྒྱུད་ལ་དུ་བ་མེད་པས་མ་བསལ་ཞེས་བརྗོད་དགོས་ལ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ངག་བཟློག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་རང་འདོད་པ་ནི། ཐལ་བའི་ངག་ལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི། །དོན་འཕེན་ཇི་ལྟར་བཟློག་བཞིན་མིན། །ཐལ་བའི་ངག་ལ་རང་

རྒྱུད་ཀྱི་དོན་འཕེན་མོད། ངག་བཟློག་པ་ལྟར་མི་འཕེན་ཏེ། འདི་ལྟར་མེ་མེད་པར་ཁས་བླངས་པའི་རྟགས་མ་བརྗོད་ན་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མི་འགྲུབ་ལ་བརྗོད་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱར་བརྗོད་པས་ངག་ལྷག་པར་འགྱུར་ཏེ། མེ་མེད་པར་ཁས་ལེན་ཞེས་བཟློག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཐལ་བའི་ངག་སྐྱོན་མེད་འདི་ལྟར་དགོད་དེ། སྤྱི་གཅིག་དུ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་དུ་མར་ཐལ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། མེ་མེད་པའི་ཕྱིར་དུ་བ་མེད་པར་ཐལ་ཞེས་ཐལ་འགྱུར་གྱི་དམ་བཅའ་བཀོད་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་འདྲི་ན་ཐལ་བའི་ངག་འདི་ལྟར་དགོད་དེ་གང་དུ་མ་དང་འབྲེལ་པ་དེ་དུ་མ་ཡིན་ཏེ། སྣོད་ཐ་དད་ཀྱི་རྒྱ་ཤུག་བཞིན་སྤྱི་གཅིག་པོའང་གསལ་བ་དུ་མ་དང་འབྲེལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བར་ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་ནོ། །གང་གཅིག་མི་སྲིད་པ་དེ་དུ་མ་དང་མི་འབྲེལ་ཏེ་རི་བོང་གི་རྭ་བཞིན་དུ་མ་དང་འབྲེལ་པའི་སྤྱིའང་གཅིག་ཏུ་མི་སྲིད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་ཆོས་མི་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་ནོ། །ཡང་གང་མེ་མེད་པ་ན་དུ་བ་མེད་དེ། ཆུ་ཀླུང་བཞིན། དུ་བ་དང་བཅས་པའི་ལ་འང་མེ་མེད་དུ་ཁས་བླངས་སོ། །ཞེས་བརྗོད་པ་ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་ནོ། །གང་དུ་བ་ཡོད་པ་ན་མེ་ཡོད་དེ་ཚང་མང་བཞིན་དུ་བ་དང་བཅས་པའི་ལ་ལ་ཡང་མེ་མེད་དུ་བ་ཁས་བླངས་སོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཆོས་མི་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་གྱི་ངག་གོ །ངག་དེ་དག་ལ་དུ་མར་ཐལ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དུ་བ་མེད་པར་ཐལ་བ་ཤུགས་ལ་གོ་བས་དངོས་སུ་མི་བརྗོད་དོ། །གཉིས་པ་སྒྲུབ་བྱེད་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། ཡང་དག་ཐལ་བ་བཟློག་མི་འཕེན། །སུན་འབྱིན་པའི་ཐལ་འགྱུར་བཟློག་པ་མི་འཕེན་པའོ། །གསུམ་པ་དེ་དག་གི་དབྱེ་བ་དཔེར་བརྗོད་ན། གཉིས་ལས་དང་པོ་སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པ་དང་། མི་འཕན་པར་དབྱེ་བ་ནི།

༼༡༢༩༽

རང་བཞིན་འབྲས་བུའི་མཚན་ཉིད་དེ། །མི་དམིགས་གསུམ་གྱིས་བསྒྲུབ་མི་འཕེན། །ས་ཕྱོགས་ན་བུམ་པ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་མེད་པར་ཐལ་ཞེས་པའི་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པ་དང་། དུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དུ་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་མེད་པར་ཐལ་ཞེས་པའི་འབྲས་བུ་མི་དམིགས་པ་དང་། ནོག་ལྐོག་ཤལ་དང་མི་ལྡན་པས་བ་ལང་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ཞེས་པ་ཁྱབ་བྱེད་མི་དམིགས་པའི་བྱེ་བྲག་གསུམ་ལས་སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པ་མི་སྲུང་སྟེ། བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཚད་མས་འགྲུབ་ན་དམིགས་པར་ཡང་གྲུབ་པས་ཕྱོགས་ཆོས་མེད་ལ་མ་གྲུབ་ན་ཐལ་བའི་དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་མེད་ཅིང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷག་མ་ཡང་དག་གཏན་ཚིགས་ཀུན། །སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པར་ཤེས་པར་བྱ། །སྔར་བཤད་པའི་ཡང་དག་གི་རྟགས་ཉི་ཤུ་པོས་སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པ་ལ་རང་རིག་གཞན་རིག་གཉིས་སུ་དབྱེ་ན། བཟློག་པ་རང་རིག་འཕེན་པ་ལྟ། དཔེར་ན་གྲང་རེག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་མེ་མེད་པར་ཐལ་བའི་རང་བཞིན་འགལ་བ་དམིགས་པས་ཐལ་བ་ལས་མེ་ཡོད་པས་གྲང་རེག་མེད་ཅེས་རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་པ་ཉིད་འཕེན་པ་དང་། བ་མོའི་རེག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཙནྡན་གྱི་མེ་མེད་པར་ཐལ་ཞེས་ཁྱབ་བྱེད་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པས། ཙནྡན་གྱི་མེ་ཡོད་པས་བ་མོའི་རེག་པ་མེད་ཅེས་འགལ་དམིགས་དེ་ཉིད་འཕེན་པ་དང་། སྤུ་ལོང་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དུ་བ་མེད་པར་ཐལ་ཞེས་པའི་རྒྱུ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པས་དུ་བ་ཡོད་པས་སྤུ་ལོང་ཕྱེད་པ་མེད་ཅེས་པའི་འགལ་དམིགས་དེ་ཉིད་འཕེན་པ་དང་། ལྟོས་བཅས་ཡིན་པས་མ་ངེས་པར་ཐལ་ཞེས་པའི་ཕན་ཚུན་སྤངས་པའི་ཁྱབ་བྱེད་འགལ་བ་དམིགས་པས་ངེས་པས

{༡༤༥}

ལྟོས་བཅས་མ་ཡིན་ཞེས་དེ་ཉིད་ཅེས་འཕེན་པའོ། །གཞན་རིགས་འཕེན་པ་བཅུ་དྲུག་ཡོད། །དཔེར་ན་དུ་བ་ཡོད་པས་མེ་ཡོད་པའི་འབྲས་རྟགས་དང་། མེ་མེད་པས་དུ་བ་མེད་པའི་རྒྱུ་མི་དམིགས་པས་གཉིས་ལ་མཚོན་ན་ཐལ་བཟློག་གཉིས་ཕན་ཚུན་གྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལོག་པ་རྟགས་ཡིན་ཞིང་། གཅིག་གི་རྣལ་ཁྱབ་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་བཟློག་ཁྱབ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་འབྲེལ་ཞིང་ཕྱོགས་ཆོས་འགལ་བ་དག་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་བསྒྲུབ་བྱ་མེད་བཞིན་དུ་རྟགས་ཁས་ལེན་པ་ལ། གཅིག་གི་ཐལ་བ་བརྗོད་པས་གཅིག་གི་རང་རྒྱུད་འཕེན་ཏེ་མེ་མེད་པའི་ཕྱིར་དུ་བ་མེད་པར་ཐལ་ཞེས་རྒྱུ་མི་དམིགས་པའི་ཐལ་བས་དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་མེ་ཡོད་ཅེས་འབྲས་རྟགས་ཀྱི་རང་རྒྱུད་འཕེན་ལ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་མེ་ཡོད་པར་ཐལ་ཞེས་འབྲས་རྟགས་ཀྱི་ཐལ་བས་མེ་མེད་པའི་ཕྱིར་དུ་བ་མེད་ཅེས་རྒྱུ་མི་དམིགས་པ་རང་རྒྱུད་དུ་འཕེན་ནོ། །འགལ་དམིགས་བཅུ་གཉིས་པོའི་སྐོར་ནས་མེ་དང་བ་མོའི་རེག་པ་ཕན་ཚུན་འགོག་པ་ཁྱབ་བྱེད་འགལ་བ་དམིགས་པ་དང་འགལ་བས་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པ་གཉིས་དང་། དུ་བ་དང་བ་མོའི་རེག་པ་ཕན་ཚུན་འགོག་པ་ཁྱབ་བྱེད་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་དང་། རྒྱུ་དང་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པ་གཉིས་དང་། མེ་དང་སྤུ་ལོང་བྱེད་པ་ཕན་ཚུན་འགོག་པ་རྒྱུ་དང་འགལ་བ་དམིགས་པ་དང་རང་བཞིན་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་གཉིས་དང་། དུ་བ་དང་གྲང་རེག་ཕན་ཚུན་འགོག་པ་རང་བཞིན་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་རྒྱུ་དང་འགལ་བ་དམིགས་པ་གཉིས་དང་། ཙནྡན་གྱི་མེ་དང་གྲང་རེག་ཕན་ཚུན་འགོག་པ་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པ་དང་། ཁྱབ་བྱེད་འགལ་བ་དམིགས་པ་གཉིས་དང་། ཙནྡན་གྱི་མེ་དང་སྤུ་ལོང་བྱེད། ཕན་ཚུན་

༼༡༥༨༽

འགོག་པ་རྒྱུ་དང་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པ་དང་། ཁྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་གཉིས་དང་། ཤ་པས་ཤིང་བསྒྲུབ་པའི་ཐལ་བས་ཤིང་བཀག་པས་ཤ་པ་འགོག་པའི་རང་རྒྱུད་དང་། ཤིང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཤ་པ་མེད་པར་ཐལ་བས་ཤ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཤིང་ཡོད་ཅེས་འཕེན་ཏེ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཁྱབ་བྱེད་མི་དམིགས་པས་ཕན་ཚུན་འཕེན་པ་ན། གཅིག་གི་རྗེས་འགྲོའི་ཁྱབ་པ་གཅིག་གི་བཟློག་ཁྱབ་ཏུ་འགྱུར་རོ།། །།གཉིས་པ་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྣང་བ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། འདོད་བཛོད་མི་འདོད་བསྒྲུབ་པ་མེད། །ཐལ་བ་ལྟར་སྣང་གི་མཚན་ཉིད་ནི། ཁས་བླངས་ཀྱི་རྟགས་ལ་མི་འདོད་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་འཕེན་པ་མེད་པའོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་བཞི་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་དང་། འགལ་ན་ཁྱབ་པ་མེད་པ་དང་། མ་ངེས་ནས་ཁྱབ་པ་མེད་པ་དང་། འདོད་པས་ལན་ཐེབས་པ་བཞིའོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། ཁས་བླངས་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ན་ནི། །གཏན་ཚིགས་བཞི་པ་སྲིད་པར་འགྱུར། །ཁས་བླངས་རྟགས་སུ་མི་རུང་ན། །ཐལ་བས་བསྒྲུབ་པ་མི་འཐད་ལོ། །ལྕ་སྐྱེགས་བྱེད། ཁ་ཅིག་གཞན་གྱིས་ཁས་བླངས་པ་རྟགས་ཡིན་ན། རྟགས་གསུམ་དུ་མི་འདུ་བར་འགྱུར་ལ། མིན་ན་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མི་འགྲུབ་བོ་ཞེ་ན། གཞན་གྱིས་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པ་ལ། །ཐལ་བས་བསྒྲུབ་པ་སྐྱོན་ཡོད་མིན། །ཕྱིར་རྒོལ་ཆོས་འགའ་ཞིག་གིས་ཁྱབ་བྱ་ཁས་ལེན་བཞིན་དུ་ཁྱབ་བྱེད་མི་འདོད་པ་ལ་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ངག་འཇུག་སྟེ། དཔེར་ན་རིགས་པ་ཅན་སྤྱི་གཅིག་དུ་མ་དང་འབྲེལ་པ་དང་། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་གཅིག་ཡན་ལག་དུ་མ་དང་འབྲེལ་པ་དང་། གྲངས་ཅན་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཅན་གྱི་སྒྲ་རྟག་པ་དང་། འགའ་ཞིག་དུ་བ་མཐོང་བཞིན་དུ་མེ་མེད་དུ་འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཐལ་བ་བརྗོད་པ་སྐྱོན་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ལན་འདེབས

༼༡༤༥༽

པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས། ཐོག་མར་གཞན་ལུགས་དགག་ན། ཐལ་འགྱུར་ལན་ནི་སྒོ་གསུམ་ཞེས། །ཁ་བ་ཅན་པ་དེ་སྐད་སྨྲ། །བོད་རྣམས་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ལན་ལ་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ། ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ། འདོད་ཐོག་ཅེས་གསུམ་ལས་མི་སྲིད་དོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་མི་འཐད་དེ། འགལ་དང་མ་ངེས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར། །འདོད་ན་ལྟར་སྣང་གཉིས་སུ་འགྱུར། །དེ་མཐར་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་ཀུན། །མ་གྲུབ་གཅིག་ཏུ་འདུ་བར་འགྱུར། །མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉི་ག་ལ་འཇུག་པའི་མ་ངེས་པ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པའི་འགལ་བ་གཉི་ག་ལ་ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་པའི་ལྟར་སྣང་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ལ་འདོད་ན་ལྟར་སྣང་ཐམས་ཅད་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པ་དང་ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་མ་གྲུབ་པ་གཅིག་ཏུ་འདུ་བར་འགྱུར་བས། མཐར་ཐལ་འགྱུར་སྐྱོན་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མ་གྲུབ་ཅེས་བརྗོད་པས་ལན་ཐེབས་པར་འགྱུར་རོ།། །།མ་གྲུབ་གཉིས་སུ་འབྱེད་ན་མཚུངས། །ཡང་ན་འགལ་ལ་དེ་འཁྲུལ་འགྱུར། །གལ་ཏེ་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི་རྟགས་དང་ཁྱབ་པ་གཉིས་སུ་མ་ཕྱེ་ན། ངོས་མི་ཟིན་པས་རྩོད་པ་མི་བདེའོ་ཞེ་ན། འོན་གཉིས་ཀ་ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། འགལ་བ་དང་མ་ངེས་པ་གཉིས་སུ་མ་ཕྱེ་ན་ངོས་མི་ཟིན་པས་རྩོད་པ་མི་བདེ་བ་མཚུངས་སོ། །ཡང་ན་འགལ་བའི་སྐབས་སུ་ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་ཅེས་བརྗོད་ན་འཁྲུལ་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲ་བྱས་པར་འདོད་པ་ལ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རྟག་པར་ཐལ་ཞེས་འགལ་བ་བརྗོད་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ། བྱས་ཀྱང་མི་རྟག་ན་ཅི་སྐྱོ་ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་ཅེས་བརྗོད་ན་བྱས་པ་ལ་རྟག་པ་སྲིད་པར

༼༡༤༤༽

ཞུགས་ལ་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། ཞེས་བྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། དེས་ན་མཁས་པས་ཐལ་འགྱུར་ལན། །རྣམ་པར་ཐལ་པའི་སྒོ་བཞིས་གདབ། །ཐལ་བའི་ལན་ནི། འགལ། མ་ངེས། མ་གྲུབ། འདོད་པ་གྲུབ་པ་སྟེ་སྒོ་བཞིའོ། །ལན་གྱིས་བཟློག་པར་མི་ནུས་ན། །དེ་ཡི་རྗེས་འབྲང་དམ་པའི་ལུགས། །ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ལན་གྱིས་བཟློག་མ་ནུས་ན་ཕྲི་བ་དང་ཁོན་དུ་འཛིན་པ་དང་། བདག་ལ་བསྟོད་ཅིང་གཞན་ལ་སྨོད་པ་དང་། གླུ་གར་དང་བཞད་གད་དག་གིས་རིགས་པ་སུབས་པ་ནི་ཐབས་རྟགས་པ་ཡིན་པས་བདེན་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དམ་པའི་རྣམ་ཐར་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བསྒྲུབ་དང་སུན་འབྱིན་གྱི། །རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་གང་གིས་ཤེས། །མཁས་པ་དེ་ནི་རྗོགས་པ་ཡི། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་བསྟན་པ་འཛིན། །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས། གཞན་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་བཅུ་གཅིག་པའོ།། །།སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བ་རྣམས་སུ་ཡང་དང་ཡང་། །མཁས་པ་མཁས་པ་རྣམས་ལ་སྟོན་སྦྱངས་པས། །ཚེ་འདིར་ལན་རེ་ཙམ་རེ་ཐོས་ཙམ་གྱིས། །གཞུང་ལུགས་ཀུན་ཤེས་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ། །ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་ཕྱོགས་གླང་གྲགས་པའི་གཞུང་། །མདོ་དང་རྣམ་འགྲེལ་དེ་འགྲེལ་དང་བཅས་རྣམས། །ལེགས་པར་རྟོགས་ཤིང་རྟོག་གེའི་ཚུལ་ཤེས་ནས། །ཡང་དག་རིགས་མཆོག་རིགས་པའི་གཏེར་འདི་བསྒྲུབས། །ཐུབ་པ་སེར་སྐྱ་ཀཎ་མིག་པ་དང་འུག་པའི་བུ། །མཁའ་གོས་ཅན་དང་ཚུ་རོལ་མཛེས་པའི་གཞུང་འཛིན་པ། །ཐོས་སྒྲོགས་པ་དང་གངས་རིའི་ཁྲོད་གནས་སླྲ་རྣམས་ཀྱི། །རྟོག་གེ་ངན་འཛམས་བསྟན

ཆོས་ཆེན་པོ་འདི་བྱས་སོ། །བློ་ཡི་ནུས་པ་ཅུང་ཟད་ཡོད་ཀྱང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་མ་རྙེད་ཅིང་། །ཉིན་དང་མཚན་དུ་འབད་པ་བྱས་ཀྱང་གཞུང་ལུགས་ཕྱོགས་རེ་དཔྱིས་མ་ཕྱིན། །རྟག་ཏུ་བརྩོན་པས་ཏིང་འཛིན་བསྒོམས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་དགྱེས་པའི་ལམ་ལས་གོལ། །སྙིགས་དུས་སྐྱེ་བོ་ཆོག་ཤེས་རྣམས་ཀྱང་ལེགས་པར་སེམས་ལ་མཁས་པ་བསྙེན། །སྡེ་བདུན་རིགས་པའི་དེ་ཉིད་འདི་ཡིན་ཞེས། །རྒྱན་པོའི་ལུགས་ངན་དོར་ནས་ངས་འདི་བཤད། །རིགས་པ་མཁྱེན་པ་དེ་དག་འདི་བཞེད་མོད། །ལན་མང་ཐོས་ཀྱང་བླུན་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་མིན། །ལེགས་པར་བཤད་པས་བློ་གྲོས་མིག་ཕྱེ་ནས། ། ཤེས་བྱའི་དེ་ཉིད་ཇི་བཞིན་ལེགས་བསྟན་པའི། །དགེ་བ་འདི་ཡིས་ཐམས་ཅད་གཟིགས་པ་ཉིད། །ཐོབ་ནས་འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་སྐྱབས་གྱུར་ཅིག །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་འདི་ནི་ཡུལ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་བྱུང་བ་སྒྲ་དང་། ཚད་མ་དང་། སྡེབ་སྦྱོར་དང་། སྙན་ངག་དང་། ཚིག་གི་རྒྱན་དང་། མིང་གི་མངོན་བརྗོད་དང་། ཐ་སྙད་ཀྱི་གཙུག་ལག་རྣམས་ལེགས་པར་ཤེས་པས། འཆད་པ་དང་། རྩོམ་པ་དང་། རྩོད་པའི་ཚུལ་ལ་སྦྱངས་པ་དགེ་བ་ཅན། ཀུན་ལས་བཏུས་དང་། སྡེ་བདུན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་ཅིང་། ལུང་དང་། རིགས་པ་དང་། མན་ངག་གི་ཚུལ་མཐའ་དག་ལ་བློའི་སྣང་བ་ཐོབ་པ། ཤཱཀྱའི་དགེ་སློང་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བས་སྡེབ་སྦྱོར་སྤྲངས་ནས་གོ་བདེ་བར་བཀྲོལ་ཏེ། དཔལ་ས་སྐྱའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་སྦྱར་བའོ།། །།བཀྲ་ཤིས་པར་གྱུར་ཅིག། །། ༀ། །ཁལ་ཡུལ་ནས་རྒྱལ་ཡོངས་ས་ཆེན་ཞེས་པ་ལས་གྱུ་རུས་སྤེལ།། །།